Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

អង្គុត្តរនិកាយេ

ឯកកនិបាត-អដ្ឋកថា

គន្ថារម្ភកថា

“ករុណាសីតលហទយំ , បញ្ញាបជ្ជោតវិហតមោហតមំ;

សនរាមរលោកគរុំ, វន្ទេ សុគតំ គតិវិមុត្តំ។

“ពុទ្ធោបិ ពុទ្ធភាវំ, ភាវេត្វា ចេវ សច្ឆិកត្វា ច;

យំ ឧបគតោ គតមលំ, វន្ទេ តមនុត្តរំ ធម្មំ។

“សុគតស្ស ឱរសានំ, បុត្តានំ មារសេនមថនានំ;

អដ្ឋន្នម្បិ សមូហំ, សិរសា វន្ទេ អរិយសង្ឃំ។

“ឥតិ មេ បសន្នមតិនោ, រតនត្តយវន្ទនាមយំ បុញ្ញំ;

យំ សុវិហតន្តរាយោ, ហុត្វា តស្សានុភាវេន។

“ឯកកទុកាទិបដិមណ្ឌិតស្ស អង្គុត្តរាគមវរស្ស;

ធម្មកថិកបុង្គវានំ, វិចិត្តបដិភានជននស្ស។

“អត្ថប្បកាសនត្ថំ, អដ្ឋកថា អាទិតោ វសិសតេហិ;

បញ្ចហិ យា សង្គីតា, អនុសង្គីតា ច បច្ឆាបិ.

“សីហឡទីបំ បន អាភតាថ វសិនា មហាមហិន្ទេន;

ឋបិតា សីហឡភាសាយ, ទីបវាសីនមត្ថាយ.

“អបនេត្វាន តតោហំ, សីហឡភាសំ មនោរមំ ភាសំ;

តន្តិនយានុច្ឆវិកំ, អារោបេន្តោ វិគតទោសំ.

“សមយំ អវិលោមេន្តោ, ថេរានំ ថេរវំសបទីបានំ;

សុនិបុណវិនិច្ឆយានំ, មហាវិហារេ និវាសីនំ.

“ហិត្វា បុនប្បុនាគតមត្ថំ, អត្ថំ បកាសយិស្សាមិ;

សុជនស្ស ច តុដ្ឋត្ថំ, ចិរដ្ឋិតត្ថញ្ច ធម្មស្ស.

“សាវត្ថិប្បភុតីនំ, នគរានំ វណ្ណនា កតា ហេដ្ឋា;

ទីឃស្ស មជ្ឈិមស្ស ច, យា មេ អត្ថំ វទន្តេន.

“វិត្ថារវសេន សុទំ, វត្ថូនិ ច តត្ថ យានិ វុត្តានិ;

តេសម្បិ ន ឥធ ភិយ្យោ, វិត្ថារកថំ ករិស្សាមិ.

“សុត្តានំ បន អត្ថា, ន វិនា វត្ថូហិ យេ បកាសន្តិ;

តេសំ បកាសនត្ថំ, ចត្ទនិបិ ទស្សយិស្សាមិ។

“សីលកថា ធុតធម្មា, កម្មដ្ឋានានិ ចេវ សព្វានិ;

ចរិយាវិធានសហិតោ, ឈានសមាបត្តិវិត្ថារោ។

“សព្វា ច អភិញ្ញាយោ, បញ្ញាសង្កលននិច្ឆយោ ចេវ;

ខន្ធធាតាយតនិន្ទ្រិយានិ, អរិយានិ ចេវ ចត្តារិ។

“សច្ចានិ បច្ចយាការទេសនា សុបរិសុទ្ធនិបុណនយា;

អវិមុត្តតន្តិមគ្គា, វិបស្សនាភាវនា ចេវ។

“ឥតិ បន សព្វំ យស្មា, វិសុទ្ធិមគ្គេ មយា សុបរិសុទ្ធំ;

វុត្តំ តស្មា ភិយ្យោ, ន តំ ឥធ វិចារយិស្សាមិ។

“មជ្ឈេ វិសុទ្ធិមគ្គោ, ឯស ចតុន្នម្បិ អាគមានញ្ហិ;

ឋត្វា បកាសយិស្សតិ, តត្ថ យថាភាសិតមត្ថំ។

“ឥច្ចេវ កតោ តស្មា, តម្បិ គហេត្វាន សទ្ធិមេតាយ;

អដ្ឋកថាយ វិជានថ, អង្គុត្តរនិស្សិតំ អត្ថ”ន្តិ។

និទានកថា

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១។ រូបាទិវគ្គវណ្ណនា

តត្ថ អង្គុត្តរាគមោ នាម ឯកកនិបាតោ ទុកនិបាតោ តិកនិបាតោ ចតុក្កនិបាតោ បញ្ចកនិបាតោ ឆក្កនិបាតោ សត្តកនិបាតោ អដ្ឋកនិបាតោ នវកនិបាតោ ទសកនិបាតោ ឯកាទសកនិបាតោតិ ឯកាទស និបាតា ហោន្តិ។ សុត្តតោ –

“នវ សុត្តសហស្សានិ, បញ្ច សុត្តសតានិ ច;

សត្តបញ្ញាស សុត្តានិ, ហោន្តិ អង្គុត្តរាគមេ”។

តស្ស និបាតេសុ ឯកកនិបាតោ អាទិ, សុត្តេសុ ចិត្តបរិយាទានសុត្តំ។ តស្សាបិ “ឯវំ មេ សុត”ន្តិអាទិកំ អាយស្មតា អានន្ទេន បឋមមហាសង្គីតិកាលេ វុត្តំ និទានមាទិ។ សា បនេសា បឋមមហាសង្គីតិ សមន្តបាសាទិកាយ វិនយដ្ឋកថាយ អាទិម្ហិ វិត្ថារិតា, តស្មា សា តត្ថ វិត្ថារិតនយេនេវ វេទិតព្វា។

និទានវណ្ណនា

១។ យំ បនេតំ “ឯវំ មេ សុត”ន្តិអាទិកំ និទានំ, តត្ថ ឯវន្តិ និបាតបទំ, មេតិអាទីនិ នាមបទានិ។ សាវត្ថិយំ វិហរតីតិ ឯត្ថ វីតិ ឧបសគ្គបទំ, ហរតីតិ អាខ្យាតបទន្តិ ឥមិនា តាវ នយេន បទវិភាគោ វេទិតព្វោ។

អត្ថតោ បន ឯវំសទ្ទោ តាវ ឧបមូបទេស-សម្បហំសន-គរហណវចន-សម្បដិគ្គហាការនិទស្សនាវធារណាទិ-អនេកត្ថប្បភេទោ។ តថា ហេស “ឯវំ ជាតេន មច្ចេន, កត្តព្វំ កុសលំ ពហុ”ន្តិ ឯវមាទីសុ (ធ។ ប។ ៥៣) ឧបមាយំ អាគតោ។ “ឯវំ តេ អភិក្កមិតព្វំ, ឯវំ តេ បដិក្កមិតព្វ”ន្តិអាទីសុ (អ។ និ។ ៤។១២២) ឧបទេសេ។ “ឯវមេតំ ភគវា, ឯវមេតំ សុគតា”តិអាទីសុ (អ។ និ។ ៣។៦៦) សម្បហំសនេ។ “ឯវមេវំ បនាយំ វសលី យស្មិំ វា តស្មិំ វា តស្ស មុណ្ឌកស្ស សមណកស្ស វណ្ណំ ភាសតី”តិអាទីសុ (សំ។ និ។ ១។១៨៧) គរហណេ។ “ឯវំ, ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុ”ន្តិអាទីសុ (ម។ និ។ ១។១) វចនសម្បដិគ្គហេ។ “ឯវំ ព្យា ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាមី”តិអាទីសុ (ម។ និ។ ១។៣៩៨) អាការេ។ “ឯហិ ត្វំ, មាណវក, យេន សមណោ អានន្ទោ តេនុបសង្កម; ឧបសង្កមិត្វា មម វចនេន សមណំ អានន្ទំ អប្បាពាធំ អប្បាតង្កំ លហុដ្ឋានំ ពលំ ផាសុវិហារំ បុច្ឆ – ‘សុភោ មាណវោ តោទេយ្យបុត្តោ ភវន្តំ អានន្ទំ អប្បាពាធំ…បេ… ផាសុវិហារំ បុច្ឆតី’តិ, ឯវញ្ច វទេហិ “សាធុ កិរ ភវំ អានន្ទោ យេន សុភស្ស មាណវស្ស តោទេយ្យបុត្តស្ស និវេសនំ, តេនុបសង្កមតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយា”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ១។៤៤៥) និទស្សនេ។ “តំ កិំ មញ្ញថ, កាលាមា, ឥមេ ធម្មា កុសលា វា អកុសលា វាតិ? អកុសលា, ភន្តេ។ សាវជ្ជា វា អនវជ្ជា វាតិ? សាវជ្ជា, ភន្តេ។ វិញ្ញុគរហិតា វា វិញ្ញុប្បសត្ថា វាតិ? វិញ្ញុគរហិតា, ភន្តេ។ សមត្តា

សមាធិន្ត្រា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំចត្តត្តិ តោ ចា, ពធំ ចោ ឲុត្ត ហោតីតិ? សមត្តា, កត្តេ, សមាធិន្ត្រា អហិតាយ ទុក្ខាយ សំចត្តត្តិ, ឲុចំ តោ ឲុត្ត ហោតី”តិអាឌីសុ (អ៑ តិ៑ ៦៑៩៩) អចឆារលោ៑ ឋ្វាឃមិឆ អាពារតិឌេយ្យតាចឆារលោសុ ឌដ្ឋព្វោ៑

ពត្ត អាពារត្វេត ឲុចំសទ្ធេត ឲុពមត្តំ ឌីបេតិ – តាតាតឃតិបុល៌ អនេភពន្លាសឃសមុដ្ឋាតំ អត្តញ្ញាតសមុត្តំ ចិចិឆបរិបិហារិយំ ឆមុត្តនេសតាបបិចេឆការ៉ុំ សត្ថាសត្តាតំ សពសពភាសាត្រុទ្ធបតោ សោតបឆមាពន្ធត្តិ ពស្ស ភពចតោ ចចតំ សត្ថាប្យពារេត ពោ សមត្វោ ចិន្ណាតុំ, សត្ថាឌាមេត បត សោតុពាយពំ ឌនេតត្វាបិ ឲុចំ មេ សុតំ, មឃាបិ ឲុពេភាតាពារេត សុតត្តិ៑

តិឌេយ្យតត្វេត “តាហំ សឃមុ, ត មឃា ឰគំ សច្ឆិពត”ត្តិ អត្តាតំ បរិមោចេត្តោ “ឲុចំ មេ សុតំ, មឃាបិ ឲុចំ សុត”ត្តិ ឰគាតិ ចត្តត្តំ សពល់ សុត្តំ តិឌេយ្យតិ៑

អចឆារលាត្វេត “ឲុពភក្កំ, ភិក្ខុចេ, មម សាចពាតំ ភិក្ខុតំ ពាហុស្សុតាតំ ឃឌិចំ អាតត្ទោ, សតិមត្តាតំ, ពតិមត្តាតំ, ឌិតិមត្តាតំ, ឋ្វបដ្ឋាពាតំ ឃឌិចំ អាតត្ទោ”តិ (អ៑ តិ៑ ១៑៦១៥, ៦៦៦) ឲុចំ ភពចតា , “អាឃស្មា អាតត្ទោ អត្តកុសលោ ឆមុកុសលោ ញ្ញាតកុសលោ តិរុត្តិកុសលោ បុត្តាបរកុសលោ”តិ (អ៑ តិ៑ ៓៑១៩៥) ឲុចំ ឆមុសេតាបតិតា ច បសត្វភាចាត្រូបំ អត្តតោ ឆារលាចាល់ ឌេយ្យត្តោ សត្តាតំ សោតុពាយពំ ឌនេតិ “ឲុចំ មេ សុតំ, ពត្ថា តោ អត្តតោ ចា ញ្ញាតតោ ចា អត្ថតមតឆិពំ, ឲុចមេច, ត អត្តាថា ឌដ្ឋព្វា”ត្តិ៑

មេសទ្ធោ ពីសុ អត្ថេសុ ឌិស្សតិ៑ ពថា ហិស្ស “ពាថាភិភីតំ មេ អនោភាឌតេឃ្យា”ត្តិអាឌីសុ (សុ៑ តិ៑ ប៉១; សំ៑ តិ៑ ១៑១៥៣) មឃាតិ អត្វោ៑ “សាធុ មេ, កត្តេ, ភពចា សំលិត្វេត ឆមុំ ឌេសេតុ”តិអាឌីសុ (សំ៑ តិ៑ ៣៑ប៉ប៉) មឃុត្តិ អត្វោ៑ “ឆមុឌាឃាឌា មេ, ភិក្ខុចេ, ភចថា”តិអាឌីសុ (ម៑ តិ៑ ១៑៦៥) មមាតិ អត្វោ៑ ឰឆ បត “មឃា សុត”ត្តិ ច, “មម សុត”ត្តិ ច អត្តទ្វយេ ឃុជ្ជតិ៑

សុតត្តិ អយំ សុតសទ្ធោ ឧ៌សាបសគ្គោ ច អតុបសគ្គោ ច ពមត-ចិស្សុត-កិលិន្ទ៌ាបចិតាតុយោព-សោតចិញ្ញេយ្យ-សោតទ្វារាតុសារចិញ្ញាតាឌិអនេភពត្តប្បភេឌោ៑ ពថា ហិស្ស – “សេតាយ បសុតោ”តិអាឌីសុ ពច្ឆត្តោតិ អត្វោ៑ “សុតឆមុស្ស បស្សតោ”តិអាឌីសុ (ឋ្វទា៑ ១១) ចិស្សុតឆមុស្សាតិ អត្វោ៑ “អចស្សុតា អចស្សុតស្សា”តិអាឌីសុ (បាចិ៑ ៩៓លិ៍) កិលិត្នាកិលិត្នស្សាតិ អត្វោ៑ “តុមេហិ បុញ្ញំ បសុតំ អតប្បក”ត្តិអាឌីសុ (ខុ៑ បា៑ លិ៍-១៦) ឋ្វបចិតត្តិ អត្វោ៑ “មេ ឈាតប្បសុតា ធីរា”តិអាឌីសុ (ឆ៑ ប៑ ១ប៉១) ឈាតាតុឃុត្តាតិ អត្វោ៑ “ឌិដ្ឋំ សុតំ មុត”ត្តិអាឌីសុ (ម៑ តិ៑ ១៑៦៣១) សោតចិញ្ញេយ្យត្តិ អត្វោ៑ “សុតឆេរា សុតសត្តិចយោ”តិអាឌីសុ (ម៑ តិ៑ ១៑៦៦៥) សោតទ្វារាតុសារចិញ្ញាតឆេរោតិ អត្វោ៑ ឰឆ បតស្ស សោតទ្វារាតុសារេត ឋ្វបឆារិតត្តិ ចា ឋ្វបឆារលត្តិ ចាតិ អត្វោ៑ មេ-សទ្ធស្ស ហិ មឃាតិ អត្វេ សតិ “ឲុចំ មឃា សុតំ សោតទ្វារាតុសារេត ឋ្វបឆារិត”ត្តិ ឃុជ្ជតិ៑ មមាតិ អត្វេ សតិ “ឲុចំ មម សុតំ សោតទ្វារាតុសារេត ឋ្វបឆារល”ត្តិ ឃុជ្ជតិ៑

ឲុចមេតេសុ ពីសុ បទេសុ ឲុចត្តិ សោតចិញ្ញាលាឌិចិញ្ញាលកិច្ចតិឌេយ្យតំ មេតិ ចុត្តចិញ្ញាលសមង្គិបុគ្គលតិឌេយ្យតំ សុតត្តិ

អស្សវនកាទិបដិក្ខេបតោ អនុត្តាធិកាទិបរិគ្គហណត្ថិកស្សតំ។ តថា វុច្ចតិ តស្សា សោតទ្វារានុសារេន បវត្តាយ វិញ្ញាណវីថិយា នានប្បការេន អារម្មណេ បវត្តនាការប្បកាសនំ យេតិ អត្តប្បកាសនំ វុត្តិ ធម្មប្បកាសនំ អយមេត្ថ សង្ខេបោ – “នានប្បការេន អារម្មណេ បវត្តាយ វិញ្ញាណវីថិយា យថា ន អញ្ញា គតិ, ឋានំ បន គតិ, អយំ ធម្មោ វុត្តោ”តិ។

តថា វុច្ចតិ និទ្ទិដ្ឋប្បកាសនំ យេតិ បុគ្គលប្បកាសនំ វុត្តិ បុគ្គលកិច្ចប្បកាសនំ ឋានំ ចុត្តំ ហោតិ – យំ វុត្តំ និទ្ទិសិស្សាមិ, តំ យថា វុត្តំ វុត្តិ។

តថា វុច្ចតិ យស្ស ចិត្តសន្តានស្ស នានាការប្បវត្តិយា នានត្តញ្ញេនគ្គហណំ ហោតិ, តស្ស នានាការនិទ្ទេសោ វុច្ចតិ ហិ អយំ អាការបញ្ញត្តិ យេតិ គត្យនិទ្ទេសោ វុត្តិ វិសយនិទ្ទេសោ វុត្តាវតា នានាការប្បវត្តេន ចិត្តសន្តានេន តំសម្បន្នោ គត្យ វិសយេ គហណសណ្ឋានំ គតំ ហោតិ។

អថ វា វុច្ចតិ បុគ្គលកិច្ចនិទ្ទេសោ វុត្តិ វិញ្ញាណកិច្ចនិទ្ទេសោ យេតិ ករណកិច្ចយុត្តបុគ្គលនិទ្ទេសោ អយំ បនេត្ថ សង្ខេបោ – យថា សវនកិច្ចវិញ្ញាណសម្បន្នា បុគ្គលេន វិញ្ញាណវសេន លទ្ធសវនកិច្ចវោហារេន វុត្តិ។

តត្ថ វុច្ចតិ ន យេតិ ន សង្កិណ្ណបរមត្ថវសេន អវិជ្ជមានបញ្ញត្តិ កិញ្ចិ តំ បរមត្ថតោ អត្ថិ, យំ វុច្ចតិ វា យេតិ វា និទ្ទេសំ លភេថ វុត្តិ វិជ្ជមានបញ្ញត្តិ យត្រាតំ វុត្ត សោតេន ឧបលទ្ធំ, តំ បរមត្ថតោ វិជ្ជមានត្តំ តថា វុច្ចតិ ន យេតិ ន តំ តំ ឧបាទាយ វត្តព្ពតោ ឧបាទាបញ្ញត្តិ វុត្តិ និទ្ទេសិតិ ឧបនិធាយ វត្តព្ពតោ ឧបនិធាបញ្ញត្តិ។

វុត្ត ន វុច្ចតិ វវនេន អសម្មោហំ ធីរេបតិ ន ហិ សម្មោហោ នានប្បការបដិវេធសម្បត្តោ ហោតិ វុត្តិ វវនេន វុត្តស្ស អសម្មោហំ ធីរេបតិ យស្ស ហិ វុត្តំ សម្មូឡ្ហំ ហោតិ, ន សោ កាលន្តរេន យថា វុត្តិ បដិបាទេតិ ឋានស្ស អសម្មោហេន បញ្ញាសិទ្ធិ, អសម្មោហេន បន សតិសិទ្ធិ តត្ថ បញ្ញាបុព្ពង្គមាយ សតិយា ព្យញ្ជនាវធារណសមត្ថតា, សតិបុព្ពង្គមាយ បញ្ញាយ អត្ថបដិវេធសមត្ថតា តទុភយសមត្ថតាយោគេន អត្ថព្យញ្ជនសម្បន្នស្ស ធម្មកោសស្ស អនុបាលនសមត្ថតោ ធម្មភណ្ឌាគារិកត្តសិទ្ធិ។

អបរោ នយោ – វុច្ចតិ វវនេន យោនិសោ មនសិការំ ធីរេបតិ, អយោនិសោ មនសិការេន ហិ នានប្បការបដិវេធាភាវតោ វុត្តិ វវនេន អវិក្ខេបំ ធីរេបតិ, វិក្ខិត្តចិត្តស្ស សវនាភាវតោ តថា ហិ វិក្ខិត្តចិត្តោ បុគ្គលោ សព្ពសម្បត្តិយា វុច្ចមានោបិ “ន មយា វុត្តំ, បុន ភណថា”តិ ភណតិ យោនិសោ មនសិការេន ចេត្ថ អត្តសម្មាបណិធិំ បុព្ពេ ច កតបុញ្ញតំ សាធេតិ សម្មា អប្បណិហិតត្តស្ស បុព្ពេ អកតបុញ្ញស្ស វា តទភាវតោ តថា អវិក្ខេបេន សទ្ធម្មស្សវនំ សប្បុរិសូបនិស្សយញ្ច សាធេតិ ន ហិ វិក្ខិត្តចិត្តោ សោតុំ សក្កោតិ, ន ច សប្បុរិសេ អនុបស្សយមានស្ស សវនំ អត្ថីតិ។

អបរោ នយោ – យស្មា “ឯវន្តិ យស្ស ចិត្តសន្តានស្ស នានាការប្បវត្តិយា នានត្ថព្យញ្ជនគ្គហណំ ហោតិ, តស្ស នានាការនិទ្ទេសោ”តិ វុត្តំ។ សោ ច ឯវំ ភទ្ទកោ អាការោ ន សម្មា អប្បណិហិតត្តនោ បុរេ អកតបុញ្ញស្ស វា ហោតិ, តស្មា ឯវន្តិ ឥមិនា ភទ្ទកេនាការេន បច្ឆិមចក្កទ្វយសម្បត្តិមត្តនោ ទីបេតិ។ សុតន្តិ សវនយោគេន បុរិមចក្កទ្វយសម្បត្តិំ។ ន ហិ អប្បតិរូបទេសេ វសតោ សប្បុរិសូបនិស្សយវិរហិតស្ស វា សវនំ អត្ថិ។ ឥច្ចស្ស បច្ឆិមចក្កទ្វយសិទ្ធិយា អាសយសុទ្ធិ សិទ្ធា ហោតិ, បុរិមចក្កទ្វយសិទ្ធិយា បយោគសុទ្ធិ។ តាយ ច អាសយសុទ្ធិយា អធិគមព្យត្តិសិទ្ធិ, បយោគសុទ្ធិយា អាគមព្យត្តិសិទ្ធិ។ ឥតិ បយោគាសយសុទ្ធស្ស អាគមាធិគមសម្បន្នស្ស វចនំ អរុណុគ្គំ វិយ សូរិយស្ស ឧទយតោ, យោនិសោមនសិការោ វិយ ច កុសលកម្មស្ស, អរហតិ ភគវតោ វចនស្ស បុព្ពង្គមំ ភវិតុន្តិ ឋានេ និទានំ ឋបេន្តោ ឯវំ មេ សុតន្តិអាទិមាហ។

អបរោ នយោ – ឯវន្តិ ឥមិនា នានប្បការបដិវេធទីបកេន វចនេន អត្តនោ អត្ថបដិភានបដិសម្ភិទាសម្បត្តិសព្ភាវំ ទីបេតិ។ សុតន្តិ ឥមិនា សោតព្វភេទបដិវេធទីបកេន វចនេន ធម្មនិរុត្តិបដិសម្ភិទាសម្បត្តិសព្ភាវំ។ ឯវន្តិ ច ឥទំ យោនិសោមនសិការទីបកវចនំ ភាសមានោ “ឯតេ មយា ធម្មា មនសា អនុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា”តិ ទីបេតិ។ សុតន្តិ ឥទំ សវនយោគទីបកវចនំ ភាសមានោ “ពហូ មយា ធម្មា សុតា ធាតា វចសា បរិចិតា”តិ ទីបេតិ។ តទុភយេនបិ អត្ថព្យញ្ជនបារិបូរិំ ទីបេន្តោ សវនេ អាទរំ ជនេតិ។ អត្ថព្យញ្ជនបរិបុណ្ណំ ហិ ធម្មំ អាទរេន អស្សុណន្តោ មហតា ហិតា បរិពាហិរោ ហោតីតិ អាទរំ ជនេត្វា សក្កច្ចំ ធម្មោ សោតព្វោតិ។

ឯវំ មេ សុតន្តិ ឥមិនា បន សកលេន វចនេន អាយស្មា អានន្ទោ តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មំ អត្តនោ អទហន្តោ អសប្បុរិសភូមិំ អតិក្កមតិ, សាវកត្តំ បដិជានន្តោ សប្បុរិសភូមិំ ឱក្កមតិ។ តថា អសទ្ធម្មា ចិត្តំ វុដ្ឋាបេតិ, សទ្ធម្មេ ចិត្តំ បតិដ្ឋាបេតិ។ “កេវលំ សុតមេវេតំ មយា , តស្សេវ បន ភគវតោ វចន”ន្តិ ទីបេន្តោ អត្តានំ បរិមោចេតិ , សត្ថារំ អបទិសតិ, ជិនវចនំ អប្បេតិ, ធម្មនេត្តិំ បតិដ្ឋាបេតិ។

អបិច “ឯវំ មេ សុត”ន្តិ អត្តនា ឧប្បាទិតភាវំ អប្បដិជានន្តោ បុរិមសវនំ វិវរន្តោ “សម្មុខា បដិគ្គហិតមិទំ មយា តស្ស ភគវតោ ចតុវេសារជ្ជវិសារទស្ស ទសពលធរស្ស អាសភដ្ឋានដ្ឋាយិនោ សីហនាទនាទិនោ សព្វសត្តុត្តមស្ស ធម្មិស្សរស្ស ធម្មរាជស្ស ធម្មាធិបតិនោ ធម្មទីបស្ស ធម្មសរណស្ស សទ្ធម្មវរចក្កវត្តិនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស វចនំ, ន ឯត្ថ អត្ថេ វា ធម្មេ វា បទេ វា ព្យញ្ជនេ វា កង្ខា វា វិមតិ វា កាតព្វា”តិ សព្វទេវមនុស្សានំ ឥមស្មិំ ធម្មេ អស្សទ្ធិយំ វិនាសេតិ, សទ្ធាសម្បទំ ឧប្បាទេតិ។ តេនេតំ វុច្ចតិ –

“វិនាសយតិ អស្សទ្ធំ, សទ្ធំ វឌ្ឍេតិ សាសនេ;

ឯវំ មេ សុតមិច្ចេវំ, វទំ គោតមសាវកោ”តិ។

ឯកន្តិ គណនបរិច្ឆេទនិទ្ទេសោ។ សមយន្តិ បរិច្ឆិន្ននិទ្ទេសោ។ ឯកំ សមយន្តិ អនិយមិតបរិទីបនំ។ តត្ថ សមយសទ្ទោ –

“សមវាយេ ខណេ កាលេ, សមូហេ ហេតុទិដ្ឋិសុ;

បដិលាភេ បហានេ ច, បដិវេធេ ច ទិស្សតិ”។

តថា ហិស្ស “អប្បេវ នាម ស្វេបិ ឧបសង្កមេយ្យាម កាលញ្ច សមយញ្ច ឧបាទាយា”តិ ឯវមាទីសុ (ទី។ និ។ ១។៤៤៧) សមវាយោ អត្ថោ។ “ឯកោវ ខោ, ភិក្ខវេ, ខណោ ច សមយោ ច ព្រហ្មចរិយវាសាយា”តិអាទីសុ (អ។ និ។ ៨។២៩) ខណោ។ “ឧណ្ហសមយោ បរិឡាហសមយោ”តិអាទីសុ (បាចិ។ ៣៥៨) កាលោ។ “មហាសមយោ បវនស្មិ”ន្តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ២។៣៣២) សមូហោ។ “សមយោបិ ខោ តេ ភទ្ទាលិ អប្បដិវិទ្ធោ អហោសិ, ភគវា ខោ សាវត្ថិយំ វិហរតិ, ភគវាបិ មំ ជានិស្សតិ ‘ភទ្ទាលិ នាម ភិក្ខុ សត្ថុ សាសនេ សិក្ខាយ អបរិបូរការី’តិ, អយម្បិ ខោ តេ, ភទ្ទាលិ, សមយោ អប្បដិវិទ្ធោ អហោសី”តិអាទីសុ (ម។ និ។ ២។១៣៥) ហេតុ។ “តេន ខោ បន សមយេន ឧគ្គាហមានោ បរិព្ពាជកោ សមណមុណ្ឌិកាបុត្តោ សមយប្បវាទកេ តិន្ទុកាចីរេ ឯកសាលកេ មល្លិកាយ អារាមេ បដិវសតី”តិអាទីសុ (ម។ និ។ ២។២៦០) ទិដ្ឋិ។

“ទិដ្ឋេ ធម្មេ ច យោ អត្ថោ, យោ ចត្ថោ សម្បរាយិកោ;

អត្ថាភិសមយា ធីរោ, បណ្ឌិតោតិ បវុច្ចតី”តិ –

អាទីសុ (សំ។ និ។ ១។១២៩) បដិលាភោ។ “សម្មា មានាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សា”តិអាទីសុ (ម។ និ។ ១។២៨) បហានំ។ “ទុក្ខស្ស បីឡនដ្ឋោ សង្ខតដ្ឋោ សន្តាបដ្ឋោ វិបរិណាមដ្ឋោ អភិសមយដ្ឋោ”តិអាទីសុ (បដិ។ ម។ ២។៨) បដិវេធោ។ ឥធ បនស្ស ឧតុ-សំវច្ឆរ-មាស-អឌ្ឍមាស-រត្តិ-ទិវ-បុព្ពណ្ហ-មជ្ឈន្ហិក-សាយន្ហ-បឋមមជ្ឈិមបច្ឆិមយាម-មុហុត្តាទីសុ កាលប្បភេទភូតេសុ សមយេសុ ឯកំ សមយន្តិ អត្ថោ។

តត្ថ កិញ្ចាបិ ឯតេសុ សំវច្ឆរាទីសុ យំ យំ សុត្តំ យម្ហិ យម្ហិ សំវច្ឆរេ ឧតុម្ហិ មាសេ បក្ខេ រត្តិភាគេ ទិវសភាគេ វា វុត្តំ, សព្ពំ តំ ថេរស្ស សុវិទិតំ សុវវត្ថាបិតំ បញ្ញាយ។ យស្មា បន “ឯវំ មេ សុតំ អសុកសំវច្ឆរេ អសុកឧតុម្ហិ អសុកមាសេ អសុកបក្ខេ អសុករត្តិភាគេ អសុកទិវសភាគេ វា”តិ ឯវំ វុត្តេ ន សក្កា សុខេន ធារេតុំ វា ឧទ្ទិសិតុំ វា ឧទ្ទិសាបេតុំ វា, ពហុ ច វត្តព្ពំ ហោតិ, តស្មា ឯកេនេវ បទេន តមត្ថំ សមោធានេត្វា “ឯកំ សមយ”ន្តិ អាហ។

យេ វា ឥមេ គព្ភោក្កន្តិសមយោ ជាតិសមយោ សំវេគសមយោ អភិនិក្ខមនសមយោ ទុក្ករការិកសមយោ មារវិជយសមយោ អភិសម្ពោធិសមយោ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារសមយោ ទេសនាសមយោ បរិនិព្ពានសមយោតិ ឯវមាទយោ ភគវតោ ទេវមនុស្សេសុ អតិវិយ បកាសា អនេកកាលប្បភេទា ឯវ សមយា, តេសុ សមយេសុ ទេសនាសមយសង្ខាតំ ឯកំ សមយន្តិ អត្ថោ។ យោ ចាយំ

ᨬᩣᨱᨠᩁᩩᨱᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᨿᩔ ᨠᩁᩩᨱᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᨿᩮᩣ, ᩋᨲ᩠ᨲᩉᩥᨲᨸᩁᩉᩥᨲ-ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾᨿᩔ ᨸᩁᩉᩥᨲ-ᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾᨿᩮᩣ, ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲᩣᨶᩴ ᨠᩁᨱᩦᨿᨴ᩠ᩅᨿᩈᨾᨿᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᨳᩣᩈᨾᨿᩮᩣ, ᨴᩮᩈᨶᩣᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾᨿᩔ ᨴᩮᩈᨶᩣᩈᨾᨿᩮᩣ, ᨲᩮᩈᩩᨸᩥ ᩈᨾᨿᩮᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ “ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨

ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ “ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ, ᩍᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩩ ᨧ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨸᨴᩮᩈᩩ “ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩥᩅᩥᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᨠᩣᨾᩮᩉᩦ”ᨲᩥ ᨧ ᨽᩩᨾ᩠ᨾᩅᨧᨶᩮᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣ, ᩅᩥᨶᨿᩮ ᨧ “ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ”ᨲᩥ ᨠᩁᨱᩅᨧᨶᩮᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣ, ᨲᨳᩣ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ “ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᩮᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨳᩣ, ᩍᨵ ᨧ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᩋᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩍᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩩ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨸᨴᩮᩈᩩ ᨧ ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨽᩣᩅᩮᨶᨽᩣᩅᩃᨠ᩠ᨡᨱᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩥ᪨ ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩴ ᩉᩥ ᨠᩣᩃᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨾᩪᩉᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨧ ᩈᨾᨿᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨹᩔᩣᨴᩥᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨡᨱᩈᨾᩅᩣᨿᩉᩮᨲᩩᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩔ ᨧ ᩈᨾᨿᩔ ᨽᩣᩅᩮᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᩦᨿᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᨩᩮᩣᨲᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᩩᨾ᩠ᨾᩅᨧᨶᩮᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣ᪨

ᩅᩥᨶᨿᩮ ᨧ ᩉᩮᨲᩩᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩥ᪨ ᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᩈᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩈᨾᨿᩮᩣ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᩉᩥᨸᩥ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩉᩮᨲᩩᨽᩪᨲᩮᨶ ᨠᩁᨱᨽᩪᨲᩮᨶ ᨧ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩣᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩉᩮᨲᩩᨬ᩠ᨧ ᩋᨸᩮᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᨩᩮᩣᨲᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩁᨱᩅᨧᨶᩮᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣ᪨

ᩍᨵ ᨸᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᨧ ᩑᩅᩴᨩᩣᨲᩥᨠᩮ ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩈᩴᨿᩮᩣᨣᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᨲᩥ᪨ ᨿᨬ᩠ᩉᩥ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨾᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩮᩈᩮᩈᩥ, ᩋᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨲᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨠᩁᩩᨱᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᩉᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨴᨲ᩠ᨳᨩᩮᩣᨲᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩍᨵ ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩮᨲᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ –

“ᨲᩴ ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨾᨸᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨽᩩᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨠᩁᨱᩮᨶ ᨧ;

ᩋᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳ ᩈᨾᨿᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᩈᩮᩣ ᩍᨵᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᩣ ᨸᨶ ᩅᨱ᩠ᨱᨿᨶ᩠ᨲᩥ – “ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ”ᨲᩥ ᩅᩣ “ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶᩣ”ᨲᩥ ᩅᩣ “ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᨽᩥᩃᩣᨸᨾᨲ᩠ᨲᨽᩮᨴᩮᩣ ᩑᩈ, ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨽᩩᨾ᩠ᨾᨾᩮᩅᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨸᩥ “ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ”ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨽᨣᩅᩣᨲᩥ ᨣᩁᩩ᪨ ᨣᩁᩩᨬ᩠ᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ “ᨽᨣᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᨣᩩᨱᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᨲᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨣᩁᩩ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨽᨣᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᩮᩉᩥᨸᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ –

“ᨽᨣᩅᩣᨲᩥ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩴ, ᨽᨣᩅᩣᨲᩥ ᩅᨧᨶᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩴ;

ᨣᩁᩩ ᨣᩣᩁᩅᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣ, ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨷᩥᨧ –

“ᨽᩣᨣ᩠ᨿᩅᩣ ᨽᨣ᩠ᨣᩅᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨽᨣᩮᩉᩥ ᨧ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩅᩣ;

ᨽᨲ᩠ᨲᩅᩣ ᩅᨶ᩠ᨲᨣᨾᨶᩮᩣ, ᨽᩅᩮᩈᩩ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ –

ᩍᨾᩥᩔᩣᨷᩥ ᨣᩣᨳᩣᨿ ᩅᩈᩮᨶᩔ ᨷᨴᩔ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪔᪒, ᪑᪔᪔) ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩩᩔᨲᩥᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨿᩮᩅ᪨

ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨧᨶᩮᨶ ᨿᨳᩣᩈᩩᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩁᩦᩁᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ “ᨶ ᩍᨴᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩈᨲ᩠ᨳᩩᨠᩴ ᨷᩣᩅᨧᨶᩴ, ᩋᨿᩴ ᩅᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᨴᩔᨶᩮᨶ ᩏᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨩᨶᩴ ᩈᨾᩔᩣᩈᩮᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨽᨣᩅᩣᨲᩥ ᩅᨧᨶᩮᨶ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩪᨷᨠᩣᨿᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩈᩣᨵᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ “ᩑᩅᩴᩅᩥᨵᩔ ᨶᩣᨾ ᩋᩁᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨴᩮᩈᨠᩮᩣ ᨴᩈᨻᩃᨵᩁᩮᩣ ᩅᨩᩥᩁᩈᨦ᩠ᨥᩣᨲᩈᨾᩣᨶᨠᩣᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣᨷᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ, ᨠᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨩᩦᩅᩥᨲᩮ ᩋᩣᩈᩣ ᨩᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᨾᨴᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨩᨶᩴ ᩈᩴᩅᩮᨩᩮᨲᩥ, ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨧᩔ ᩏᩔᩣᩉᩴ ᨩᨶᩮᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨽᨱᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩮᩈᨶᩣᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩈᨲᩥ᪨ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩣᩅᨠᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ᪨ ᩑᨠᩴ ᩈᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᩃᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ᪨ ᨽᨣᩅᩣᨲᩥ ᨴᩮᩈᨠᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ᪨

ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᨠᩮ ᨶᨣᩁᩮ᪨ ᩈᨾᩦᨷᨲ᩠ᨳᩮ ᨽᩩᨾ᩠ᨾᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᩋᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᨴᩥᨻ᩠ᨻᨻᩕᩉ᩠ᨾᩋᩁᩥᨿᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩅᩥᩉᩣᩁᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨷᩁᩥᨴᩦᨷᨶᨾᩮᨲᩴ᪨ ᩍᨵ ᨷᨶ ᨮᩣᨶᨣᨾᨶᩣᩈᨶᩈᨿᨶᨷ᩠ᨷᨽᩮᨴᩮᩈᩩ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩥᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩈᨾᩣᨿᩮᩣᨣᨷᩁᩥᨴᩦᨷᨶᩴ, ᨲᩮᨶ ᨮᩥᨲᩮᩣᨷᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣᨷᩥ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣᨷᩥ ᩈᨿᩣᨶᩮᩣᨷᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥᨧ᩠ᨧᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᩑᨠᩴ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᨻᩣᨵᨶᩴ ᩋᨷᩁᩮᨶ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮᨶ ᩅᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷᩁᩥᨷᨲᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᩉᩁᨲᩥ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩅᩥᩉᩁᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨

ᨩᩮᨲᩅᨶᩮᨲᩥ ᨩᩮᨲᩔ ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩔ ᩅᨶᩮ᪨ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨲᩮᨶ ᩁᩮᩣᨷᩥᨲᩴ ᩈᩴᩅᨯ᩠ᨰᩥᨲᩴ ᨷᩁᩥᨷᩣᩃᩥᨲᩴ, ᩈᩮᩣ ᨧᩔ ᩈᩣᨾᩦ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨩᩮᨲᩅᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩴ ᨣᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ᪨ ᩋᨶᩣᨳᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮᨲᩥ ᩋᨶᩣᨳᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩮᨶ ᨣᩉᨷᨲᩥᨶᩣ ᨧᨲᩩᨷᨱ᩠ᨱᩣᩈᩉᩥᩁᨬ᩠ᨬᨠᩮᩣᨭᩥᨷᩁᩥᨧ᩠ᨧᩣᨣᩮᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨷ᩠ᨷᨾᩩᨡᩔ ᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩣᨳᨷᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᩔᩣᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩴ ᨣᨲᩮ ᩋᩣᩁᩣᨾᩮ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ, ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ ᨷᨶ ᨷᨷᨬ᩠ᨧᩈᩪᨴᨶᩥᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩈᩅᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᩴ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑᪨᪑᪔ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨

តត្ថ សិយា – យទិ តាវ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ, “ជេតវនេ”តិ ន វត្តព្ពំ. អថ តត្ថ វិហរតិ, “សាវត្ថិយ”ន្តិ ន វត្តព្ពំ. ន ហិ សក្កា ឧភយត្ថ ឯកំ សមយំ វិហរិតុន្តិ. ន ខោ បនេតំ ឯវំ ទដ្ឋព្ពំ. ននុ អវោចុម្ហ “សមីបត្ថេ ភុម្មវចន”ន្តិ. តស្មា យថា គង្គាយមុនាទីនំ សមីបេ គោយូថានិ ចរន្តានិ “គង្គាយ ចរន្តិ, យមុនាយ ចរន្តី”តិ វុច្ចន្តិ, ឯវមិធាបិ យទិទំ សាវត្ថិយា សមីបេ ជេតវនំ, តត្ថ វិហរន្តោ វុច្ចតិ “សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ”តិ. គោចរគាមនិទស្សនត្ថំ ហិស្ស សាវត្ថិវចនំ, បព្ពជិតានុរូបនិវាសដ្ឋាននិទស្សនត្ថំ សេសវចនំ.

តត្ថ សាវត្ថិកិត្តនេន អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ គហដ្ឋានុគ្គហករណំ ទស្សេតិ, ជេតវនកិត្តនេន បព្ពជិតានុគ្គហករណំ. តថា បុរិមេន បច្ចយគ្គហណតោ អត្តកិលមថានុយោគវិវជ្ជនំ, បច្ឆិមេន វត្ថុកាមប្បហានតោ កាមសុខល្លិកានុយោគវិវជ្ជនុបាយទស្សនំ. បុរិមេន ច ធម្មទេសនាភិយោគំ, បច្ឆិមេន វិវេកាធិមុត្តិំ. បុរិមេន ករុណាយ ឧបគមនំ, បច្ឆិមេន បញ្ញាយ អបគមនំ. បុរិមេន សត្តានំ ហិតសុខនិប្ផាទនាធិមុត្តតំ, បច្ឆិមេន បរហិតសុខករណេ និរុបលេបតំ. បុរិមេន ធម្មិកសុខាបរិច្ចាគនិមិត្តំ ផាសុវិហារំ, បច្ឆិមេន ឧត្តរិមនុស្សធម្មានុយោគនិមិត្តំ. បុរិមេន មនុស្សានំ ឧបការពហុលតំ, បច្ឆិមេន ទេវតានំ. បុរិមេន លោកេ ជាតស្ស លោកេ សំវឌ្ឍភាវំ, បច្ឆិមេន លោកេន អនុបលិត្តតំ. បុរិមេន “ឯកបុគ្គលោ, ភិក្ខវេ, លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ. កតមោ ឯកបុគ្គលោ? តថាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ”តិ (អ. និ. ១.១៧០) វចនតោ យទត្ថំ ភគវា ឧប្បន្នោ, តទត្ថបរិនិប្ផាទនំ, បច្ឆិមេន យត្ថ ឧប្បន្នោ, តទនុរូបវិហារំ. ភគវា ហិ បឋមំ លុម្ពិនិវនេ, ទុតិយំ ពោធិមណ្ឌេតិ លោកិយលោកុត្តរាយ ឧប្បត្តិយា វនេយេវ ឧប្បន្នោ, តេនស្ស វនេយេវ វិហារំ ទស្សេតីតិ ឯវមាទិនា នយេនេត្ថ អត្ថយោជនា វេទិតព្ពា.

តត្រាតិ ទេសកាលបរិទីបនំ. តញ្ហិ យំ សមយំ វិហរតិ, តត្រ សមយេ. យស្មិំ វា អារាមេ វិហរតិ, តត្រ អារាមេតិ ទីបេតិ. ភាសិតព្ពយុត្តេ វា ទេសកាលេ ទីបេតិ. ន ហិ ភគវា អយុត្តេ ទេសេ វា កាលេ វា ធម្មំ ភាសតិ. “អកាលោ ខោ តាវ, ពាហិយា”តិអាទិ (ឧទា. ១០) ចេត្ថ សាធកំ. ខោតិ បទបូរណមត្តេ អវធារណេ អាទិកាលត្ថេ វា និបាតោ. ភគវាតិ លោកគរុទីបនំ. ភិក្ខូតិ កថាសវនយុត្តបុគ្គលវចនំ. អបិ ចេត្ថ “ភិក្ខកោតិ ភិក្ខុ, ភិក្ខាចរិយំ អជ្ឈុបគតោតិ ភិក្ខូ”តិអាទិនា (បារា. ៤៥; វិភ. ៥១០) នយេន វចនត្ថោ វេទិតព្ពោ. អាមន្តេសីតិ អាលបិ អភាសិ សម្ពោធេសីតិ អយមេត្ថ អត្ថោ. អញ្ញត្រ បន ញាបនេបិ ហោតិ. យថាហ – “អាមន្តយាមិ វោ, ភិក្ខវេ, បដិវេទយាមិ វោ, ភិក្ខវេ”តិ. បក្កោសនេបិ. យថាហ – “ឯហិ ត្វំ, ភិក្ខុ, មម វចនេន សារិបុត្តំ អាមន្តេហី”តិ (អ. និ. ៩.១១; សំ. និ. ៧.៧៧).

ភិក្ខវោតិ អាមន្តនាការទីបនំ. តញ្ច ភិក្ខនសីលតាទិគុណយោគសិទ្ធត្តា វុត្តំ. ភិក្ខនសីលតាគុណយុត្តោបិ ហិ ភិក្ខុ, ភិក្ខនធម្មតាគុណយុត្តោបិ ភិក្ខុ, ភិក្ខនេ សាធុការិតាគុណយុត្តោបីតិ សទ្ទវិទូ មញ្ញន្តិ. តេន ច តេសំ ភិក្ខនសីលតាទិគុណយោគសិទ្ធេន វចនេន ហីនាធិកជនសេវិតំ វុត្តិំ បកាសេន្តោ ឧទ្ធតទីនភាវនិគ្គហំ ករោតិ. ភិក្ខវោតិ ឥមិនា ករុណាវិប្ផារសោម្មហទយនយននិបាតបុព្ពង្គមេន វចនេន តេ អត្តនោ មុខាភិមុខេ ករោតិ. តេនេវ ច កថេតុកម្យតាទីបកេន វចនេន នេសំ សោតុកម្យតំ ជនេតិ. តេនេវ ច សម្ពោធនត្ថេន វចនេន សាធុក

សចតយតនិកាទាឃត្ថា ហិ សាសតសយ្យត្តិ៍

អបទេសុបិ ឥេចយតុស្សេុ ចិន្តយាឥតសុ កស្មា កិច្ចឥយេច អាយត្តេហ៊ីតិ ឥេច? ឥេដ្ឋឥេសដ្ឋាសត្ថសងាសត្តិហិតកាចឥេតា៍ សត្ថបរិសសាឆារណា ហិ កកចឥេតា ឆយ្ញឥេសតា៍ បរិសាយ ច ឥេដ្ឋា កិច្ច បឥេយុប្បត្តត្ថា, ឥេសដ្ឋា អតការិយកាចំ អាឌឹ កត្វា សត្ថុចរិយាតុចិឆាយកត្ថា សកលសាសតបដិក្កាហកត្ថា ច៍ អាសត្ថា ឥេត តត្ថ តិសិត្ថេស្សុ សត្ថុសត្តិកត្ថា៍ សងាសត្តិហិតា សត្ថុសត្តិកាចឆេត្ថាតិ៍ អបិច ឥេត ឆយ្ញឥេសតាយ កាឌតំ យឆាតុសិដ្ឋំ បដិបត្តិសត្ថាចឥេតាតិបិ ឥេត ឲុច អាយត្តេសិ៍

កិយត្តំ បត កកចា ឆយ្ញំ ឥេសឥេត្តា បឥេយំ កិច្ច អាយត្តេសិ, ត ឆយ្ញឥេយច ឥេសឥេស៊ីតិ? សតិដតតត្តំ៍ កិច្ច ហិ អឋ្ហា ចិឥេត្តតាបិ ចិក្កិត្តចិត្តាបិ ឆយ្ញំ បច្ចុឥេចក្កត្តាបិ កយុដ្ឋាតំ យតនិកឥេទាត្ថាបិ តិសិត្ថា ឥេហាត្តិ, ឥេត អតាយត្តេត្វា ឆឥេយ្ញ ឥេងសិយយាឥេត "អយំ ឥេសតា កិតិដាតា កិបច្ចយា កតយាយ អដ្ឋុប្បត្តិយា ឥេសិតា"តិ សល្លក្ខេត្តុំ អសក្កោត្តា ទុក្ករិតំ ចា ករេយ្យុំ, ត ចា ករេយ្យុំ៍ ឥេតត ឥេតសំ សតិដតតត្តំ កកចា បឥេយំ អាយត្តេត្វា បច្ឆា ឆយ្ញំ ឥេសឥេសតិ៍

កឌឥេត្តតិ ការចចចតឥេយតំ, សត្ថុ បដិចចតឌាតំ ចា៍ អបិ ឥេចត្វ "កិច្ចឥេចា"តិ ចឌយាឥេតា កកចា ឥេត កិច្ច អាលបតិ៍ "កឌឥេត្ត"តិ ចឌយាតា ឥេត កកចត្តិ បច្ចាលបត្តិ៍ តចា "កិច្ចឥេចា"តិ កកចា អាឌិយ្យិការសតិ, "កឌឥេត្ត"តិ ឥេត បច្ចាការសត្តិ៍ "កិច្ចឥេចា"តិ បដិចចតំ ដាឥេបតិ, "កឌឥេត្ត"តិ បដិចចតំ ឥេឌត្តិ៍ ឥេត កិច្ចតិ ឥេយ កកចា អាយត្តេសិ, ឥេត៍ កកចឥេតា បច្ចឥេស្សាសុត្តិ កកចឥេតា អាយត្តតំ បដិអឥេស្សាសុំ, អកិយុតា ហុត្វា សុហិសុ សយ្យដិត្ថិសុ បដិក្កឥេហសុត្តិ អឥេត្វា៍ កកចាឲុតឌឥេចាចាតិ កកចា ឲុតំ ត្ថដាតិ ចត្តុត្ថា សកលំ សុត្តិ អឥេចាច៍ ឲុត្តាចតា ច យំ អាយស្វតា អាតតេ្ថត ត្ថយស្ស សុត្តស្ស សុតាចកាហណត្តំ កាលឥេសឥេសកបរិសាបឥេសបដិយល្លិតំ តិដាតំ ការសិតំ, តស្ស អត្ថចណ្ណតា សយត្តាតិ៍

ទុបិឌិចណ្ណតា

ត្ថដាតិ តាហំ, កិច្ចឥេច, អឋ្ហា ឲុកទុបយ្យិ សយតុបស្សាយិតិអាឌិតា តឥេយត កកចតា តិក្កិត្តស្ស សុត្តស្ស ចណ្ណតាយ ឞ្ញកាឥេសា អតុប្បឥេត្តា, សា បឥេតសា សុត្តចណ្ណតា យស្មា សុត្តតិក្ខេបំ ចិចារឥេត្វាច ចុច្ចយាតា បិកដាំ ឥេហាតិ, តស្មា សុត្តតិក្ខេបចិចារណា តាច ឥេចឌិតត្ថា៍ ចត្តារឥេទា ហិ សុត្តតិក្ខេបិ អត្តជ្ឈាសឥេយា បរជ្ឈាសឥេយា បុច្ឆាចសិកោ អដ្ឋុប្បត្តិកោតិ៍ តត្វ យាតិ សុត្តាតិ កកចា បឥេទហិ អត្តជ្ឈិដ្ឋោ កោចលំ អត្តតោ អជ្ឈាសឥេយតេច កឥេឆសិ, ឥេសយ្យថិទំ – អាកង្ខេយ្យសុត្តំ ចត្ថសុត្តត្តិ ឲុចយាឌីតិ, ឥេតសំ អត្តជ្ឈាសឥេយា តិក្ខេបិ៍ យាតិ បត "បរិបក្កា ឥេខា ទាហុលស្ស ចិមុត្តិបរិបាចតីយា ឆយ្មា, យំតូតាហំ ទាហុលំ ឧត្តរិ អាសចាតំ ឥេយ ចិតេយ្យ"ត្តិ (សំ៍ តិ៍ ៣៍១១១; ម៍ តិ៍ ៣៍ ៣១៩) ឲុចំ បឥេទសំ អជ្ឈាសយំ ឥេត្តិ យតំ អកិតីហាទំ ត្ថដ្ឋក្កកាចត្ថា ឞ្ញឥេលាកោត្វា បរជ្ឈាសយចឥេសត កឌិតាតិ, ឥេសយ្យថិទំ – ទាហុលាចាឌសុត្តំ ឆយ្ញចក្កប្បចត្តតត្តិ ឲុចយាឌីតិ, ឥេតសំ បរជ្ឈាសឥេយា តិក្ខេបិ៍ កកចត្តិ បត ឧបសង្កមិត្វា ឥេត ឥេត ឥេចយតុស្សា តចា តចា បញ្ហាបុច្ឆត្តិ៍ ឲុចំ បុដ្ឋេត កកចតា យាតិ កឌិតាតិ ឥេចតាសំយុត្តឥេមាដ្ឋង្គសំយុត្តាឌីតិ, ឥេតសំ បុច្ឆាចសិកោ តិក្ខេបិ៍ យាតិ បត

ឧប្បត្តិ ការណំ បដិច្ច កថិតានិ ធម្មទាយាទសុត្តបុត្តមំសូបមាទីនិ, តេសំ អដ្ឋុប្បត្តិកោ និក្ខេបោ. ឥមេសុ ចតូសុ និក្ខេបេសុ ឥមស្ស សុត្តស្ស បរជ្ឈាសយោ និក្ខេបោ. បរជ្ឈាសយវសេន ហេតំ និក្ខិត្តំ. កេសំ អជ្ឈាសយេនាតិ? រូបគរុកានំ បុរិសានំ.

តត្ថ នាហំ, ភិក្ខវេតិអាទីសុ នការោ បដិសេធត្ថោ. អហន្តិ អត្តានំ និទ្ទិសតិ. ភិក្ខវេតិ ភិក្ខូ អាលបតិ. អញ្ញន្តិ ឥទានិ វត្តព្ពា ឥត្ថិរូបតោ អញ្ញំ. ឯករូបម្បីតិ ឯកម្បិ រូបំ. សមនុបស្សាមីតិ ទ្វេ សមនុបស្សនា ញាណសមនុបស្សនា ច ទិដ្ឋិសមនុបស្សនា ច. តត្ថ “អនិច្ចតោ សមនុបស្សតិ, នោ និច្ចតោ”តិ (បដិ. ម. ៣.៣៥) អយំ ញាណសមនុបស្សនា នាម. “រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតី”តិអាទិកា (បដិ. ម. ១.១៣០) បន ទិដ្ឋិសមនុបស្សនា នាម. តាសុ ឥធ ញាណសមនុបស្សនា អធិប្បេតា. ឥមស្ស បន បទស្ស នការេន សម្ពន្ធោ វេទិតព្ពោ. ឥទំ ហិ វុត្តំ ហោតិ – អហំ, ភិក្ខវេ, សព្ពញ្ញុតញ្ញាណេន ឱលោកេន្តោបិ អញ្ញំ ឯករូបម្បិ ន សមនុបស្សាមីតិ. យំ ឯវំ បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតីតិ យំ រូបំ រូបគរុកស្ស បុរិសស្ស ចតុភូមកកុសលចិត្តំ បរិយាទិយិត្វា គណ្ហិត្វា ខេបេត្វា តិដ្ឋតិ. “សព្ពំ ហត្ថិកាយំ បរិយាទិយិត្វា”តិអាទីសុ (សំ. និ. ១.១២៦) ហិ គហណំ បរិយាទានំ នាម. “អនិច្ចសញ្ញា, ភិក្ខវេ, ភាវិតា ពហុលីកតា សព្ពំ កាមរាគំ បរិយាទិយតី”តិអាទីសុ (សំ. និ. ៣.១០២) ខេបនំ. ឥធ ឧភយម្បិ វដ្ដតិ. តញ្ហិ រូបំ ចតុភូមកកុសលចិត្តំ គណ្ហាតិ ន និលុប្បលកលាបំ បុរិសោ វិយ ហត្ថេន គណ្ហាតិ, នាបិ ខេបយមានំ អគ្គិ វិយ ឧទ្ធនេ ឧទកំ សន្តាបេត្វា ខេបេតិ. ឧប្បត្តិដ្ឋានស្ស និវារណមេវ ចតុភូមកម្បិ កុសលចិត្តំ គណ្ហាតិ ចេវ ខេបេតិ ចាតិ វេទិតព្ពំ. តេន វុត្តំ – “បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតី”តិ.

យថយិទន្តិ យថា ឥទំ. ឥត្ថិរូបន្តិ ឥត្ថិយា រូបំ. តត្ថ “កិញ្ច, ភិក្ខវេ, រូបំ វទេថ? រុប្បតីតិ ខោ, ភិក្ខវេ, តស្មា រូបន្តិ វុច្ចតិ. កេន រុប្បតិ? សីតេនបិ រុប្បតិ ឧណ្ហេនបិ រុប្បតី”តិ (សំ. និ. ៣.៧៩) សុត្តានុសារេន រូបស្ស វចនត្ថោ វេទិតព្ពោ, សាមញ្ញលក្ខណញ្ច វេទិតព្ពំ. អយំ បន រូបសទ្ទោ ខន្ធភវនិមិត្តបច្ចយសរីរវណ្ណសណ្ឋានាទីសុ អនេកេសុ អត្ថេសុ វត្តតិ. អយញ្ហិ “យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្ន”ន្តិ (វិភ. ២; មហាវ. ២២) ឯត្ថ រូបក្ខន្ធេ វត្តតិ. “រូបូបបត្តិយា មគ្គំ ភាវេតី”តិ (ធ. ស. ១៦១; វិភ. ៦២៤) ឯត្ថ រូបភវេ. “អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញី ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតី”តិ (ធ. ស. ២០៤-២៣១ អាទយោ) ឯត្ថ កសិណនិមិត្តេ. “សរូបា, ភិក្ខវេ, ឧប្បជ្ជន្តិ បាបកា អកុសលា ធម្មា នោ អរូបា”តិ (អ. និ. ២.៨៣) ឯត្ថ បច្ចយេ. “អាកាសោ បរិវារិតោ រូបន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតី”តិ (ម. និ. ១.៣០៦) ឯត្ថ សរីរេ. “ចក្ខុញ្ច បដិច្ច រូបេ ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្ខុវិញ្ញាណ”ន្តិ (ម. និ. ១.៤០០; ៣.៤២១) ឯត្ថ វណ្ណេ. “រូបប្បមាណោ រូបប្បសន្នោ”តិ (អ. និ. ៤.៦៥) ឯត្ថ សណ្ឋានេ. អាទិសទ្ទេន “បិយរូបំ សាតរូបំ, អរសរូបោ”តិអាទីនិបិ សង្គហិតព្ពានិ. ឥធ បនេស ឥត្ថិយា ចតុសមុដ្ឋានេ រូបាយតនសង្ខាតេ វណ្ណេ វត្តតិ. អបិច ខោ កោចិ ឥត្ថិយា និវត្ថនិវាសនស្ស វា អលង្ការស្ស វា គន្ធវណ្ណកាទីនំ វា បិឡន្ធមាលាទីនំ វាតិ កាយប្បដិពទ្ធោ ច វណ្ណោ បុរិសស្ស ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស អារម្មណំ ហុត្វា ឧបកប្បតិ, សព្ពោបេស ឥត្ថិរូបន្តេវ វេទិតព្ពោ. ឥត្ថិរូបំ, ភិក្ខវេ, បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតីតិ ឥទំ បុរិមស្សេវ និគមនត្ថំ វុត្តំ. បុរិមំ ច “យថយិទំ, ភិក្ខវេ, ឥត្ថិរូប”ន្តិ ឯវំ ឱបម្មវសេន វុត្តំ, ឥទំ បរិយាទានាការទស្សនវសេន.

តត្រិទំ ឥត្ថិរូបស្ស បរិយាទានាការេ វត្ថុ – មហាទាឋិកនាគរាជា កិរ ចេតិយគិរិម្ហិ អម្ពត្ថលេ មហាថូបំ ការាបេត្វា គិរិភណ្ឌបូជំ នាម កត្វា កាលេន កាលំ ឱរោធគណបរិវុតោ ចេតិយគិរិំ គន្ត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទេតិ. ជាហុំ សន្និបតិតដ្ឋានេន តាយ ន បដ្ដោលំ

សតិ សុបដ្ឋិតា ហោតិ, រញ្ញោ ច ទមិឡទេវី នាម មហេសី បឋមវយេ ឋិតា ទស្សនីយា បាសាទិកា។ អបេវកា ចិត្តទេវា នាម ចុឌ្ឌបដ្ឋាយិនោ អសំវរតិយាមេន ឧបសង្កមន្តា តស្សា រូបសម្បត្តិ និមិត្តំ គហេត្វា វិម្ហយមានោ ចិម ឋិតនិសិន្នដ្ឋានេ “ហន្ទ ទមិឡទេវី, ហន្ទ ទមិឡទេវី”តិ វទន្តោ ចិចរតិ។ តតោ បដ្ឋាយ វស្ស ទេវសមយទោសោ វិម្ហិតកចិត្តទេវទោសេន នាម គត្វា ទោហតិ។ អថ សា ទេវី នចិរស្សេវ កាលមកាសិ។ និក្ខមន្តេ និវេទិតស្សាតំ គន្ត្វា អាគតោ ទេវសមយទោសោ តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា ឯវមាហំសុ – “ភន្តេ ចិត្តទេវ, យស្សត្ថាយ ត្វំ វិលបសិ, យាំ តស្សា ទេវិយា និវេទិតស្សាតំ គន្ត្វា អាគតា”តិ។ ឯវំ វុត្តេបិ អស្សុទ្ធហន្តោ “យស្សា វា តស្សា វា តុម្ហេ និវេទិតស្សាតត្ថាយ គតា, មយំ តុម្ហាកំ សុមណ្ណា”តិ វិម្ហិតកចិត្តវិចរណេន អវោច។ ឯវំ វិម្ហិតកចិត្តទេវស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ អដ្ឋាសិ នាគំ នាគិន្ទូបំ។

អបរម្បិ វត្ថុ – សទ្ធាតិស្សមហារាជា កិរ ឯកទិវសំ ឧយ្យានកីឡបរិវុតោ វិហារំ អាគតោ។ ឯកោ ទេហរោ លោហបាសាទទ្វារកោដ្ឋកេ ឋត្វា អសំវរេ ឋិតោ ឯកំ នាគិំ ឧបលោកេសិ។ សាបិ គមនំ បដិនិវត្តិត្វា តំ ឧបលោកេសិ។ ខុទ្ទកាបិ អព្ភន្តរេ ឧដ្ឋិតេន រាគគ្គិនា ឌយ្ហិត្វា កាលមកំសុ។ ឯវំ នាគិន្ទូបំ ទេហរស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។

អបរម្បិ វត្ថុ – កល្យាណិមហាវិហារេ កិរេកោ ទេហរោ ខុទ្ទសត្ថាយ គាមអជ្ឈាចារិកាមទ្វារវិហារំ គន្ត្វា និដ្ឋិតុទ្ទេសកិច្ចោ អត្តនោ មាតុ វសតិ អគ្គហេត្វា “គតដ្ឋានេ ទេហរសាមណេរេហិ បុដ្ឋេន កាមស្ស និចិដ្ឋាការោ គវេសិតព្ពោ ភវិស្សតី”តិ គាមេ បិណ្ឌាយ វរន្តោ វិសភាគារម្មណេ និមិត្តំ គហេត្វា អត្តនោ វសនដ្ឋានំ គតោ តាយ និវត្តវត្តំ សញ្ញាតិត្វា “កហំ, ភន្តេ, នាគំ លទ្ធ”ន្តិ បុដ្ឋោ តស្សា មតភាវំ ញត្វា “ឯវរូបិ នាម នាគី មំ និស្សាយ មតា”តិ ចិន្តេន្តោ អន្តោ ឧដ្ឋិតេន រាគគ្គិនា ឌយ្ហិត្វា ទីវិតក្ខយំ បាបុណិ។ ឯវម្បិ នាគំ នាគិន្ទូបំ បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតីតិ វេទិតព្ពំ។

១។ ទុតិយាទីនិ សត្តកវុត្តានិ អាសយវសេន វុត្តានិ។ ទោសុ នាគិន្ទសទ្ទោតិ នាគិន្ទិយា ចិត្តសមុដ្ឋានោ គន្ធិតគីតវាទិតសទ្ទោ។ អបិច នាគិន្ទិយា និវត្ថនិវាសនស្សាបិ អលង្កតាលង្ការស្សាបិ នាគិន្ទុបយោគនិព្បាទិតោ ចិណាសង្ខបណវាទិសទ្ទោបិ នាគិន្ទសទ្ទោត្វេវ វេទិតព្ពោ។ សព្ពោបិ ហេសោ បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ។

តត្ថ សុវណ្ណកក្កដកសុវណ្ណមយាទេវហរិក្ខអាទីនំ វត្ថូនិ វេទិតព្ពានិ។ បព្ពតន្តរេ កិរ និស្សាយ មហន្តំ ហត្ថិនាគកុលំ វសតិ។ អវិទូរដ្ឋានេ វស្ស មហាបរិភោគសរោ អត្ថិ, តស្មិំ កាឡបបន្នោ សុវណ្ណកក្កដកោ អត្ថិ។ សោ តំ សរំ ឱតិណ្ណោតិណ្ណេ សណ្ឌាសេន វិយ អឡេហិ បីឡេ គហេត្វា អត្តនោ វសំ នេត្វា មារេតិ។ តស្ស ខុតានានុបព្ពា ហត្ថិនាគា ឯកំ មហាហត្ថិំ ជេដ្ឋកំ គត្វា វិចរន្តិ។ សោ ឯកទិវសំ តំ ហត្ថិនាគំ គណ្ហិ។ ឆាមសតិសម្បន្នោ ហត្ថិនាគោ ចិន្តេសិ – “សចាហំ គីតវេវំ វរិស្សាមិ, សព្ពេ មហារុវិយា អគីឡត្វា បលាយិស្សន្តី”តិ និច្ចលោវ អដ្ឋាសិ។ អថ សព្ពេសំ ខ្ពិណ្ណភាវំ ញត្វា វេន គហិតភាវំ អត្តនោ ករិណិំ ជានាបេតុំ ចិរវិត្វា ឯវមាហ –

“សិង្គីមិគោ អាយតចក្ខុនេត្តោ,

ອຕ຺ຐິຕ຺ຕເຈາ ຈາຣິນເຍາ ອເລີເຍາ;

ເຕຊາກິຄ຺ຄເຕາ ກປຟໍ ຣຸຄາຍິ,

ຍາ ເທຈ ຍໍ ປິລາປຍໍ ຊເທຫຍ຺ຍາ”ຕິ (ຊາ. ໑.໗.໓໘);

ສາ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສາມິກສ຺ສ ກທິຕກາຣໍ ຍາຕ຺ວາ ຕໍ ຕຍາກຍາ ເຍາເຈຕ຺ວາ ທຕ຺ຖິກາ ຈ ກຸຍ຺ຊເຣເຣ ຈ ສທ຺ທິ ສລ຺ລປຕ຺ຕິ ວຈຍາທ –

“ອຍ຺ຍ ຕ ຕໍ ຊຫິສ຺ສາມິ, ກຸຊ຺ຊາຣ ສຕ຺ຕິທາຍຕໍ;

ປຈຍາ ຈາຕຸຣຕ຺ຕາຍ, ສຸປິເຍາ ເທາມິ ເຍ ຕຸຈໍ

“ເຍ ກຸຍ຺ຊຣາ ສຍຸຕ຺ຕິໍ, ກຕ຺ຕາຍ ຍຍຸຕາຍ ຈ;

ເຕສໍ ຕໍ ຈາຣິເຊາ ເສເຕ຺ຕາ, ຍຸຕ຺ຕາ ເວາຕຕ຺ຕິຍາ ປຕິ”ຕ຺ຕິ (ຊາ. ໑.໗.໔໐-໔໑);

ກຸຍ຺ຊເຣເຣາ ສທ ຕຸຕ຺ຕິສຕ຺ສຈເຕຕ ກທໍ ສິຕິລຍກາສິ ອຕ ທຕ຺ຕິເຕກາ “ອຍເຍເຈຕສ຺ສ ຕຸກາເສາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປົເຕ ກທິຕາກາເຣເຕຈ ຊເປຕ຺ວາ ຖຸຕິຍໍ ຖຸຕ຺ຕິປິຕ຺ວາ ຕໍ ປິຕ຺ຕິກປິເລ ອກ຺ກຍິຕ຺ວາ ຈິຖຸລ຺ລິກໍ ກຕ຺ວາ ເຈາກໍ ອາກຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕີເຣ ລິປີ ອຕ ຕໍ ສຕ຺ຕທຕ຺ຕິເຕາ ສຕ຺ຕິປຕິຕ຺ວາ “ອຍຸຕ຺ຕໍ ເຈຣີ”ຕິ ຈິຖຸລ຺ລຍິສຸ ວຈໍ ຕາຈ ຕຸຕ຺ຕິສເຕ຺ຕາ ສຸຈຸລ຺ລກຕ຺ຕກສ຺ສ ຈິຕ຺ຕ ປຣິຍາຊິຍິຕ຺ວາ ຕິຕ຺ຕິ

ສຸຈຸລ຺ລເຍາເຣາປິ ທິຍຈຕ຺ຕ ອຖຸປຈິສິຕ຺ວາ ຍທຕ຺ຕ ປຕ຺ຕຕກທຕໍ ຕິສ຺ສາຍ ຈສເຕ຺ຕາ ຕິຕ຺ຕກາລໍ ສຸຣິຍສ຺ສ ວຕ຺ຕຍກາເລ ສຸຣິຍຍຸລ຺ລໍ ວເລ຺ລາເກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕເຕາ ຣກ຺ກ ກເຣາເຣຕ຺ຕາ ວຈໍ ຈຕິ –

“ວເຕຕຍໍ ຈກ຺ກຍາ ວກຣາຊາ,

ທຣິສ຺ສຈເລ຺ລາ ປຈຈິປຍກາເສາ;

ຕໍ ຕໍ ຕຍສ຺ສາມິ ທຣິສ຺ສຈລ຺ລໍ ປຈຈິປຍກາສໍ,

តយាជ្ជ គុត្តា វិហរេមុ ទិវសំ

“យេ ព្រាហ្មណា វេទគូ សព្ពធម្មេ,

តេ មេ នមោ តេ ច មំ បាលយន្តុ;

នមត្ថុ ពុទ្ធានំ នមត្ថុ ពោធិយា,

នមោ វិមុត្តានំ នមោ វិមុត្តិយា;

ឥមំ សោ បរិត្តំ កត្វា,

មោរោ ចរតិ ឯសនា”តិ (ជា. ១.២.១៧);

សោ ទិវសំ គោចរំ គហេត្វា សាយន្ហសមយេ វសនដ្ឋានំ បវិសន្តោ អត្ថង្គតំ សូរិយមណ្ឌលំ ឱលោកេត្វាបិ ឥមំ គាថំ វទតិ –

“អបេតយំ ចក្ខុមា ឯករាជា,

ហរិស្សវណ្ណោ បថវិប្បភាសោ;

តំ តំ នមស្សាមិ ហរិស្សវណ្ណំ បថវិប្បភាសំ,

តយាជ្ជ គុត្តា វិហរេមុ រត្តិំ

“យេ ព្រាហ្មណា វេទគូ សព្ពធម្មេ,

តេ មេ នមោ តេ ច មំ បាលយន្តុ;

ភយត្ថ ញុទ្ធានំ ភយត្ថ ទេវិសិយា,

ភទេយា ចិយុត្តានំ ភទេយា ចិយុត្តិយា;

ត្ថាយំ ទេសា បរិត្តំ កត្វា,

ទេយាទេរា ចារយកប្បឃឹ”តិ៑ (ឌា៑ ១៑៧៑១ប័);

ត្ថាយិភា តិយាទេយត សត្ត ចស្សសតាតិ ឱតិតាទេយត្វា ឲកឌិចសំ បរិត្តកយុទេតា បុទេទតទេយច ទេយាទក្យុក្កដិកាយ សត្ថំ សុត្វា បរិត្តកយុំ អសរិត្វា ទេញ្ញា ទេបសិតស្ស លុទ្ធកស្ស ចសំ ក្លួបកទេតា៑ ឲចំ ត្ថាត្តិសទេគ្គា សុចណ្ហទេយាទស្ស ឱត្តំ បរិយាឌិយិត្វា តិដ្ឋតីតិ៑ ឈាតបត្តាតចាឝឹ ឥហទេរា បត សុឆាយុណ្ណកចាឝឹ ឥហទេរា ច ត្ថាត្តិសត្ថំ សុត្វា អភយញ្ញសតំ បត្តាតិ៑

៧៑ តាតិទេយ ត្ថាត្តិកទេគ្គាតិ ត្ថាត្តិយា ចតុសយដ្ឋាតិកំ កគ្គាយតតំ៑ ស្វាយំ ត្ថាត្តិយា សទឹទកទេគ្គា ទ្យក្កទេគ្គា ទេហាតិ, កាយាទុត្យទេហា បត អាកត្តុកអត្ថុទេលបតាឌិកទេគ្គា ត្ថាឆ អឆិទេប្យទេតា៑ ឲកច្ឆា ហិ ត្ថាត្តិ អស្សុកត្តិតឹ ទេហាតិ, ឲកច្ឆា ទេយណ្ហកកត្តិតឹ, ឲកច្ឆា ទេសឥកត្តិតឹ, ឲកច្ឆា ទេសាលិតាកត្តិតឹ ៑ ឲកទេច្ឆា អគ្គឌាទេលិ ឲចទ្វបិយបិ ត្ថាត្តិយា ទឌ្ឍទេតច៑ ចក្កចត្តិទេភា បត ត្ថាត្តិទតតស្ស កាយទេតា ចគ្គតកទេគ្គា ចាយតិ, យុលទេតា ច ក្លប្យលកទេគ្គា៑ អយំ ត សទ្ធាសំ ទេហាតិ, អាកត្តុកអត្ថុទេលបតាឌិកទេគ្គាច ត្ថាឆ អឆិទេប្យទេតា៑ តិទឆ្ឋាតកតា បត ហត្តិអស្សទេកាលាឥទេយា តិទឆ្ឋាតកតាតំ សឌាតិត្ថាត្តិតំ ក្លត្យកទេគ្គត ទេយាឌតត្វិទេយាឌតតិទេយាឌតចត្យទេយាឌតយ្បិ កឆ្ឈត្តិ៑ ត្ថាត្តិកាទេយ កទេគ្គា ចា ទេហាត្យ ត្ថាត្តិយា តិចត្តិចារសតអត្យលិត្តាទេលបតបិត្យអគ្គយាលិឌិកទេគ្គា ចា, សទេគ្គាបិ ត្ថាត្តិកទេគ្គាទេត្វច ទេចឌិតទេគ្គា៑

៩៑ ចត្យទេត្ត ត្ថាត្តិទទេសាតិ ត្ថាត្តិយា ចត្យសយដ្ឋាតិកំ ទសាយតតំ៑ តិបិដកច្ឆ្យអភាកច្ឆ្យអាកយទេត្វរា បត “ស្វាយំ ត្ថាត្តិយា កិការបដិស្សាចិតាឌិចទេសត សចភទទេសា ទេចច បរិទេភាកទទេសា ច, អយំ ត្ថាត្តិទទេសា”តិ ចឥគ្គិ៑ កិ ទេតភ? ទេយា បតាយំ ត្ថាត្តិយា ឡដ្ឋយំសសយុក្កតទេលត្យអាឌិទទេសាបិ , សាយិកស្ស ឌិគ្គយាក្យកត្តាឌឹតំ ទទេសាបិ, សទេគ្គា ទេសា ត្ថាត្តិទទេសាទេត្វច ទេចឌិតទេគ្គា៑ អទេភទេក ហិ សត្តា អត្តទេភា យាត្យកាទេយត យំកិញ្ចិ សហត្វា ឌិគ្គទេយច យសុទត្តិ កទេហត្វា អភយញ្ញសតំ បត្តាតិ៑

៩៑ បច្ចាទេយ ត្ថាត្តិទេចាដ្ឋទេគ្គាតិ ត្ថាត្តិយា កាយសយ្យទេស្សា, ត្ថាត្តិសទឹទាទុត្យហាតំ ចត្វាលក្កាទេយាលិឌឹតយ្បិ ឲទេស្សា ត្ថាត្តិទេចាដ្ឋទេគ្គាទេត្វច ទេចឌិតទេគ្គា៑ សទេគ្គាទេបស បុទិសស្ស ឱត្តំ បរិយាឌិយតិ យហាទេចតិយក្កទេលា កលសញ្ញាយំ កលត្តុស្ស ឥហទកិក្កទេភា ចិសកាកាទេយុលាឲទេស្សា ចិយាតិ៑

ត្ថាតិ សត្វា សត្តាតំ អាសយាត្យសយចទេសត ទ្វបិឌឹសុ ឲទេកកំ កទេហត្វា អញ្ញា ច្រាឌិសំ ត បស្សាយឹតិ អាហ៑ យឆា ហិ ទ្វបកទុកស្ស បុទិសស្ស

ញត្តិរូបំ ចិត្តុប្បាទំ ករមេតិ បលិពុទ្ធតិ ពញ្ញាបេតិ ពន្ធាបេតិ យោហេតិ សំយោហេតិ, ន តថា សេសា សញ្ញាទយោ។ យថា ច សញ្ញាទិកានំ សញ្ញាទយោ, ន តថា រូបាទីនិ អារម្មណានិ។ ឱក្កស្ស ច រូបាទីសុ ឱកមេចារម្មណំ ចិត្តំ បរិយាទិយតិ, ឱក្កស្ស ចេបិ តីណិបិ ចត្តារិបិ បញ្ញាបិ។ ញាតិ ញាមេ បញ្ញា សុត្តន្តា បញ្ញាក្រចេសន កថិតា, ន បញ្ញាក្រខាតកចេសន។ បញ្ញាក្រខាតកំ បន សក្លិកាចត្តាយ អាហរិត្វា កថេតព្ពំ។ ៣៣ ហិ អមត្ថេស្សហិ កត្តារមឡ្ឃកតាយ អាបណាទីចិចារណាយ មហាបុរិសស្ស បញ្ញាសុ សហាមេយសុ រូបក្រុកោ រូបិរម្មណោ ពន្ធិព្វា អតមញ្ញសតំ បត្តោ, សញ្ញាទិក្រុកា សញ្ញារម្មណាទីសុ។ ញាតិ តំ សក្លិកាចត្តាយ អាហរិត្វា កថេតព្ពំ។ ញាមេ បត បញ្ញា សុត្តន្តា បញ្ញាក្រចេសតេច កថិតា។

៩។ យស្មា ច ត កោចលំ បុរិសាមេច បញ្ញាក្រុកា ហោត្តិ, ញាតិ្វមាបិ ហោត្តិមេច, តស្មា តាសម្បិ ចេសត បុត បញ្ញា សុត្តន្តេ កថេសិ។ តេសម្បិ អត្ថោ វុត្តនមេតេច វេទិតព្ពោ។ ចត្វុសុបិ បទមសុត្តេ លោហបិសាគន្វារេ ជិតំ គហេ ឱ្ជលោកត្វា មតាយ ទារខារទាឆាយ ចត្វា វេទិតព្ពំ។ តំ ហេដ្ឋា ចិត្វារិតមេច។

១០។ ទុតិយសុត្តេ ពារាណសិយំ រូបបទីចិតោ មាត្វុកាមស្ស ចត្វា វេទិតព្ពំ។ គុត្តិលចីណាចាគកោ កិរេកស្សា ញាតិ្វមា សហស្សំ បហិណិ, សា តំ ខ្យបណ្ណត្វា កណ្ហិក្កំ ន ញាត្វិ។ សោ “ករិស្សាមេត្វ កត្តព្ពំ”ន្តិ សាមគ្គាលសមេតត្តេរ អលង្កតបដិមត្តោ តស្សា គេហស្ស អភិមុខដ្ឋានេ អន្តរាបេ គេហទ្វារេ គិសិន្តោ ចីណាយ តន្តិមោ សមេ គុណេ បតិដ្ឋាបេត្វា តន្តិស្សរេត គីតស្សរំ អតតិក្កមន្តោ កាយិ។ សា ញាត្វិ តស្ស គីតសទ្ទំ សុត្វា ទ្វារន្តិ សញ្ញាយ “ចិចរចាតបិវេតត តស្ស សន្តិកំ គមិស្សាមី”តិ អាកាសមេច ខ្ទិចិតក្ខយំ បត្តា។

១១។ តតិយសុត្តេ ចក្កវត្តិរញ្ញោ កាយតោ ចន្ទកន្តោ ចាយតិ, មុខតោ ច ឧប្បលកន្ធោតិ ញាតំ អាហរិតព្ពំ។ ញាតំ វេត្វ ចត្វា វេទិតព្ពំ។ សាចត្វិយំ កិរេកិស្សា កុដុម្ពិកធីតាយ សាមិកោ សត្វ ឆមូគេសតំ សុត្វា, “ន សក្កា មយា អយំ ឆមេ្មា គិហិភូតេត បូរេតុ”ន្តិ អញ្ញាតស្ស បិណ្ឌបាតិកត្ថេរស្ស សន្តិកេ បព្ពជិ។ អថស្ស ភរិយំ “អស្សាមិកា អយ”ន្តិ ញាត្វា រាជា បសេនទិកោសលោ អន្តេបុរំ អាហរាបេត្វា ឱកាទិចសំ ឱកំ នីលុប្បលកលាបំ អាទាយ អន្តេបុរំ បចិដ្ឋោ ឱកោកិស្សា ឱកោកំ នីលុប្បលំ ទាបេសិ។ បុប្ផេសុ ភាជិយមានេសុ តស្សា ញាត្វិមា ឧទ្ធ ហត្ថំ បត្តានិ។ សា បហដ្ឋាការំ ទស្សេត្វា ឧបសិង្ឃិត្វា បរោទិ។ រាជា តស្សា ឧភយាការំ ទិស្វា តំ បក្កោសាបេត្វា បុច្ឆិ។ សា អត្តនោ បហដ្ឋការណញ្ច រោទគការណញ្ច កថេសិ។ មាចតតិយំ កថិតេបិ រាជា អស្សទ្ទហន្តោ បុតទិចសេ សកលរាជនិវេសនេ សព្ពមាលាទិចិលេបនាទីសុ កន្ធកន្ធំ ហរាបេត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស អាសនានិ បញ្ញាបេត្វា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា កត្តកិច្ចបរិយោសានេ តំ ញាត្វិ “កតមោ ថេរោ”តិ បុច្ឆិត្វា, “អយ”ន្តិ វុត្តេ ញាត្វា សត្ថារំ ចន្ទិត្វា, “ភន្តេ, ចុមេត្តិ សន្ធិំ ភិក្ខុសង្ឃោ កច្ឆតុ, អយ្យាកំ អនុមោទនា អនុមោទនំ ករិស្សតី”តិ អាហ។ សត្ថា តំ ភិក្ខុំ ឋបេត្វា វិហារំ គតោ។ ថេរោ អនុមោទនំ ចត្តុំ អារទ្ធមេត្ត សកលំ រាជនិវេសនំ កន្ធបូរំ វិយ ជាតំ។ រាជា “សច្ចមេវេសា អាហា”តិ បសីទិត្វា បុតទិចសេ សត្ថារំ តំ ការណំ បុច្ឆិ។ សត្ថា “អយំ អតីតេ ឆម្មកថំ សុណន្តោ ‘សាធុ សាធូ’តិ សាធុការំ បវត្តេន្តោ សក្កច្ចំ អស្សោសិ, តម្មូលកោ តេន មហារាជ អយមានិសំសោ លទ្ធោ”តិ អាទិក្ខិ។

“ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿᩮᨠᩈᨽᩣᨣᩣᩃᩮ, ᩈᩣᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᨲᩮᩣ;

ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩣᨶᩮᨶ ᨣᩩᨱ᩠ᨯᩣ, ᨻ᩠ᨷᩮᩃᨧ ᨶᩮᨽᩣᨣᩮᨠ”ᨲᩥ᩺

ᩑᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨷ᩠ᨲᩣᨽᩮᨿᨧᩣᨲᩥ᩺ ᨻ᩠ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᩮᨠ᩠ᨠ ᨧᨻ᩠ᨻᩮᨿᨧ ᨠᨪᩥᨲᩥ᩺

ᨵᩩᨷᩥᨴ᩠ᨵᩥᨧᨠ᩠ᨠᨧᩃ᩠ᩃᨽᩣ᩺

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៉ គឹចរលាបបហាតចក្កចល្អតា

១១៉ ទុតិយស្ស បដេមេ ឲកាឆមូឡឹតិ ឲត្ត “តម្ពិ ពោ បត នមពេ ឆមូា ពោហាត្តិ”តិអាឌឹមុ (ឆ៉ ម៉ ១៩១) ចិយ តិស្សត្តរេដ្ឋត ឆពោមូា ខេតិតពេន្ត្តា៉ តម្ពា ឲកាឆមូឡឹតិ តិស្សត្ត ឲកាឯកាចយ្ឹតិ អយពេយត្ត អពេត្តា៉ អត្ថុប្បពេក្កាចាតិ ឲត្ត បត “ក្ខុតាត់ ចា នត្តាត់ ជំតិយា នមុក្កចនឹត់ ចា អត្ថុក្កហាយ (ឃ៉ តិ៉ ៧៉៣០៩; និ៉ តិ៉ ៩៉១១) យាចតា, កិល្លេច, នត្ថា អបគា ចា ខ្លឹបគា ចា”តិ (អ៉ តិ៉ ៣៉៩៣; ឡាតិច៉ ៥០) ឲចយាឌឹមុ ចិយ នមុក្ខយពេត្តា ចានពេត្តា ដ្ឋពេន្ត្តា, ត ចិកាប្បពេត្តា៉ អយពេញ្ញត្ត អពេត្តា – ពេយត ឆពេមូត អត្ថុប្បពេក្កា ច កាយក្កពេត្តា ក្កប្បជ្ជតិ, ក្កប្បពេក្កា ច កាយក្កពេត្តា កិពេឃ្យាកាចាយ ខេចប្បល្លាយ និចត្តតិ, តយហំ យធា មុកតិយិត្ត, ឲចំ អញ្ញា ត បស្សាឹតិ៉ តត្ត អត្ថុប្បពេក្កាតិ អឌាពេតា អនញ្ញារេតា អបិតុក្ខុពេតា អនមុគាកពេតា៉ កាយក្កពេត្តាតិ “ពេយា កាពេយមុ កាយក្កពេត្តា កាយរាពេកា កាយតត្តិ កាយតល្យា”តិអាឌិតា (ឆ៉ ម៉ ១៣៥៩) តពេយត ចិត្តារិតំ កាយក្កត្តឹចរលំ៉ ក្កប្បជ្ជតីតិ តិន្ត្តត្តតិ បិតុកចតិ៉ ពេនា បពេតន អនមុគាចារចពេនត ចា អតត្ថុក្ខុតារមូលចពេនត ចា អត្ថុប្បពេក្កា ក្កប្បជ្ជតីតិ ខេចិតពេន្ត្តា៉ អញ្ញាធា ហិ អតយតពេក្ក និនារេរ អត្ថុប្បពេក្កា តាយ តត្តិ៉

តត្ត ឲកក្ខស្ស ចត្តចពេនត កិពេលពេនា ត នមុគាចរតិ, ឲកក្ខស្ស កត្តសុតក្កនយាឆិ- ចិបស្សតាតចកមូាឌឹត់ អញ្ញាតរចពេនត៉ កាធំ? ឲកពេក្ខា ហិ ចត្តនយ្យពេក្កា ពោហាតិ, តស្ស ឆ្វេអឹតិ លុក្ខុកចត្តាតិ ទុក្ខុន យហាចត្តាតិ ខេចតិយក្កលាខេពាឆិយក្កលាបិតឹយយាឡអវ៍ការខេបិនធាការអាកត្តកាយិកចត្តាតិ ច កពេរាត្តពេស្សច កិពេលពេនា ឍ្លកានំ ត លកតិ៉ អបរកាពេក បតស្ស ចត្ត ចិស្សពេជ្ជត្តា កិត្តចត្តស្ស ចរពេតា អពេយាតិពេនាយតនិការពេឡាច នតិពេចាស្សក្កឡា អាកមូក្កប្បជ្ជតិ៉ ឲចយ្ឹ អនមុគាចារចពេនត អត្ថុប្បពេក្កា ក្កប្បជ្ជតិ តាយ៉

ឲកពេក្ខា កត្តយុពេត្តា ពោហាតិ, ឲកយ្ឹ តិកាយំ កល្យាតិ ឆ្វេបិ តពេយាបិ ចត្តារោបិ បញ្ចាបិ៉ តស្ស ពេតបិដកំ ឡុក្ខចចត់ អត្ថចពេនត បិឡត្តចពេនត អត្ថុនត្ថិចពេនត បុន្ត្តាបរចពេនត កល្យត្តស្ស នញ្ញាយត្តស្ស ចារចត្តស្ស ខេឌពេនត្តស្ស បកាពេនត្តស្ស កិពេលពេនា ឍ្លកានំ ត លកតិ៉ អបរកាពេក បតស្ស កត្តកមូំ បហាយ កុនឹតស្ស ចរពេតា អពេយាតិពេនាយតនិការនតិពេចាស្សពេក្ក អាកមូក្កប្បជ្ជតិ៉ ឲចយ្ឹ អនមុគាចារចពេនត អត្ថុប្បពេក្កា ក្កប្បជ្ជតិ តាយ៉

ឲកពេក្ខា បត ទុតក្កឆពេរា ពោហាតិ, ខេតរន ទុតក្កក្ខុពេលា នយាគាយ ចត្តតិ៉ តស្ស បត ទុតក្កក្ខុពេលា បរិហរត្តស្ស កិពេលពេនា ឍ្លកានំ ត លកតិ៉ អបរកាពេក បតស្ស ទុតក្កាតិ ចិស្សពេជ្ជត្តា ពាហុល្លាយ អាចត្តស្ស ចរពេតា អពេយាតិពេនាយតនិការនតិពេចាស្សពេក្ក អាកមូក្កប្បជ្ជតិ៉ ឲចយ្ឹ អនមុគាចារចពេនត អត្ថុប្បពេក្កា ក្កប្បជ្ជតិ តាយ៉

ឲកពេក្ខា អដ្ឋមុ នយាបត្តឹមុ ចិល្លចនឹ ពោហាតិ, តស្ស បដេយន្ត្តាតាឌឹមុ អាចជ្ជតចនិអាឌិត់ ចពេនត ចិហរត្តស្ស កិពេលពេនា ឍ្លកានំ ត លកតិ៉

អបរការេក បតស្ស បរិហឹតឌ្ឍាតស្ស ចា ចិស្សដ្ឋឌ្ឍាតស្ស ចា កស្សាឌឹស្ុ អត្ុឃុត្តស្ស ចិហរេតា អេឃាតិេឃាយតសិការសតិេចាស្សេក្កា អាកប្ុ ដ្ឋប្បជ្ជតិ។ ៦ចប្បិ អសប្ុគាចារចេសត អត្ុប្បេត្តា ដ្ឋប្បជ្ជតិ តាយ។

៦កេច្ឆា បត ចិបស្សេកា េហាតិ, សត្តស្ុ ចា អត្ុបស្សតាស្ុ អដ្ឋារសស្ុ ចា យហាចិបស្សតាស្ុ កយ្ុំ កេទារេត្តា ចិហរតិ។ តេស្សចំ ចិហរេតា កិេលេសា ឌ្ឍកាសំ ត លកតិ។ អបរការេក បតស្ស ចិបស្សតាកយ្ុំ បហាឃ កាឃេឌ្ឍហឹពហុលស្ស ចិហរេតា អេឃាតិេឃាយតសិការសតិេចាស្សេក្កា អាកប្ុ ដ្ឋប្បជ្ជតិ។ ៦ចប្បិ អសប្ុគាចារចេសត អត្ុប្បេត្តា ដ្ឋប្បជ្ជតិ តាយ។

៦កេច្ឆា តចកយ្ុំេកា េហាតិ, ដ្ឋេបិសចាការេកាឌតសាលិឌឹតិ ការេតិ។ តស្ស េតសំ ដ្ឋបករណាតិ ចិេត្តត្តស្ស កិេលេសា ឌ្ឍកាសំ ត លកតិ។ អបរការេក បតស្ស តចកេយ្ុ តិដ្ឋិេត ចា ចិស្សេដ្ឋ ចា អេឃាតិេឃាយតសិការសតិេចាស្សេក្កា អាកប្ុ ដ្ឋប្បជ្ជតិ។ ៦ចប្បិ អសប្ុគាចារចេសត អត្ុប្បេត្តា ដ្ឋប្បជ្ជតិ តាយ។

៦កេច្ឆា បត ព្រាហ្ុេលិកា អាកេតា ស្ុគ្គសេត្តា េហាតិ, តស្ស អតាេសចតតាឃ កិេលេសា ឌ្ឍកាសំ ត លកតិ។ អបរការេក បតស្ស លគ្គាេសចតស្ស អេឃាតិេឃាយតសិការសតិេចាស្សេក្កា អាកប្ុ ដ្ឋប្បជ្ជតិ។ ៦ចប្បិ អសប្ុគាចារចេសត អត្ុប្បេត្តា ដ្ឋប្បជ្ជតិ តាយ។ ៦ចំ តាច អសប្ុគាចារចេសត អត្ុប្បត្តស្ស ដ្ឋប្បត្តតា េចឌិតព្វា។

កចំ អតត្ុក្ខតារេម្ុណចេសត? ព្ពេឆកេច្ឆា អតត្ុក្ខតបុព្វំ យតាបិឃំ ទ្ុបិឌិអារម្ុណំ លកតិ, តស្ស តត្ថ អេឃាតិេឃាយតសិការសតិេចាស្សេក្កា អាកប្ុ រាេកា ដ្ឋប្បជ្ជតិ។ ៦ចំ អតត្ុក្ខតារេម្ុណចេសត អត្ុប្បេត្តា ដ្ឋប្បជ្ជតិ តាយ។

ដ្ឋប្បេត្តាតិ ឌាេតា សព្ឌាេតា តិព្ពេត្តា អកិតិព្ពេត្តា បិតុក្ខេតា។ កិេឃ្យាកាចាឃាតិ បុតប្បុតកាចាឃ។ េចបុល្លាឃាតិ ចិបុលកាចាឃ រាសិកាចាឃ។ តត្ថ សកិ ដ្ឋប្បេត្តា កាយឆ្ឆេត្តា ត តិទ្ុឌ្ឍិស្សតិ, សកិ តិទ្ុេគ្គា ចា េស្ទច បុត ដ្ឋប្បជ្ជិស្សតីតិ អដ្ឋាតេយតំ។ ៦កស្មិំ បត តិទ្ុេគ្គ តស្មិំ ចា អារម្ុេណ អញ្ញស្មិំ ចា អារម្ុេណ អបរាបរំ ដ្ឋប្បជ្ជមាេតា កិេឃ្យាកាចាឃ េចបុល្លាឃ សំចត្តតិ តាយ។

ស្ុកតិមិត្តន្តិ រាគដ្ឋាតិឃំ អារម្ុណំ “សតិមិត្តា, កិក្ខេច, ដ្ឋប្បជ្ជត្តិ បិបកា អក្ុសលា ឆម្ុា, េតា អតិមិត្តា”តិ ៦ត្ថ តិមិត្តត្តិ បច្ចឃស្ស តាមំ។ “អឌិចិត្តមត្ុយុេត្តត, កិក្ខេច, កិក្ខុតា បញ្ច តិមិត្តាតិ ការេលត ការំ មតសិកាតព្វាតិ”តិ (ម។ តិ។ ១.១៩៩) ៦ត្ថ ការណស្ស។ “េសា តំ តិមិត្តំ អាេសចតិ ការេចតិ”តិ (អ។ តិ។ ៥.១៣៥) ៦ត្ថ សមាឌិស្ស។ “ឃំ តិមិត្តំ អាកម្ុ ឃំ តិមិត្តំ មតសិករេតា អតត្តរា អាសចាតំ ខេឃា េហាតិ”តិ (អ។ តិ។ ៩.១៣៧) ៦ត្ថ ចិបស្សតាឃ។ ព្ពឆ បត រាគដ្ឋាតិេយា ព្ពដ្ឋារម្ុណឆេម្ុា “ស្ុកតិមិត្ត”ត្តិ អឌិេប្បេតា។ អេឃាតិេឃាយតសិកេរាេតាតិ “តត្ថ កតេមា អេឃាតិេឃាយតសិកាេរា? អតិេច្ច តិច្ចត្តិ, ទុេក្ខ ស្ុខត្តិ, អតត្តតិ អត្តាតិ, អស្ុេក ស្ុកត្តិ, អេឃាតិេឃាយតសិកាេរា ដ្ឋប្បចមតសិកាេរា, សច្ចចិប្បដិក្ុេលត ចា ចិត្តស្ស អាចជ្ជតា អត្វាចជ្ជតា អាេភាេកា សមត្តាហាេរា មតសិកាេរា។ អឃំ ចុច្ចតិ អេឃាតិេឃាយតសិកាេរា”តិ (ចិក។ ៥១៩) ព្ពមស្ស មតសិការស្ស ចេសត អត្ុបិេឃត មតសិកេរាត្តស្សាតិ។

᪑᪒᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩮᩣᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨿᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨷᨠᨲᩥᩅᩥᨩᩉᨶᩣᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᨶᩦᩅᩁᨱᩴ? ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨾᩮ ᩋᨧᩁᩦᨲᩥ ᩋᩣᨥᩣᨲᩮᩣ ᨩᩣᨿᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨵ᩺ ᩈ᩺ ᪑᪑᪖᪐) ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩥᨲᩔ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᨶᩦᩅᩁᨱᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨷᨭᩥᨥᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨷᨭᩥᨥᩔᨷᩥ ᨷᨭᩥᨥᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩔᨷᩥ ᩑᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨧᩮᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ – “ᨷᨭᩥᨥᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᨭᩥᨥᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨷᨭᩥᨥᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᩣᨷᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨷᨭᩥᨥᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ, ᩑᩅᩴ ᩍᨲᩮᩣ ᨷᩁᩮᩈᩩᨷᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᩅᩥᩈᩮᩈᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩅᨠ᩠ᨡᩣᨾᩣᨲᩥ᪨

᪑᪓᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᨳᩥᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨾᩥᨴ᩠ᨵᨬ᩠ᨧ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨠᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᨳᩥᨶᩴ, ᩋᩣᩃᩈᩥᨿᨠᩣᩁᨱᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩋᨠᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ, ᨠᨷᩥᨾᩥᨴ᩠ᨵᩔ ᨷᨧᩃᩣᨿᩥᨠᨠᩣᩁᨱᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩴ ᨳᩥᨶᩴ? ᨿᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨠᩃ᩠ᨿᨲᩣ ᩋᨠᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᩒᩃᩦᨿᨶᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᩦᨿᨶᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩴ ᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ? ᨿᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᩋᨠᩃ᩠ᨿᨲᩣ ᩋᨠᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᩒᨶᩣᩉᩮᩣ ᨷᩁᩥᨿᩮᩣᨶᩣᩉᩮᩣ”ᨲᩥᩌᨴᩥᨶᩣ (ᨵ᩺ ᩈ᩺ ᪑᪑᪖᪒-᪑᪑᪖᪓) ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᩁᨲᩦᨲᩥᩌᨴᩦᨶᩥ ᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ –

“ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩣ ᩋᩁᨲᩥ? ᨷᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩅᩣ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩈᩩ ᩅᩣ ᩋᨵᩥᨠᩩᩈᩃᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩋᩁᨲᩥ ᩋᩁᨲᩥᨲᩣ ᩋᨶᨽᩥᩁᨲᩥ ᩋᨶᨽᩥᩁᨾᨱᩣ ᩏᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᨷᩁᩥᨲᩔᩥᨲᩣ, ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩋᩁᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩣ ᨲᨶ᩠ᨴᩦ? ᨿᩣ ᨲᨶ᩠ᨴᩦ ᨲᨶ᩠ᨴᩥᨿᨶᩣ ᨲᨶ᩠ᨴᩥᨾᨶᨲᩣ ᩋᩣᩃᩔᩴ ᩋᩣᩃᩔᩣᨿᨶᩣ ᩋᩣᩃᩔᩣᨿᩥᨲᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨲᨶ᩠ᨴᩦ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩣ ᩅᩥᨩᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣ? ᨿᩣ ᨠᩣᨿᩔ ᨩᨾ᩠ᨽᨶᩣ ᩅᩥᨩᨾ᩠ᨽᨶᩣ ᩋᩣᨶᨾᨶᩣ ᩅᩥᨶᨾᨶᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᨾᨶᩣ ᨷᨱᨾᨶᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᨿᨠᩴ, ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩅᩥᨩᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩣ? ᨿᩣ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣᩅᩥᩔ ᨽᨲ᩠ᨲᨾᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᨠᩥᩃᨾᨳᩮᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᩊᩣᩉᩮᩣ ᨠᩣᨿᨴᩩᨭ᩠ᨮᩩᩃ᩠ᩃᩴ, ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨽᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩴ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᨧ ᩃᩦᨶᨲ᩠ᨲᩴ? ᨿᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨠᩃ᩠ᨿᨲᩣ ᩋᨠᨾ᩠ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᩒᩃᩦᨿᨶᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᩦᨿᨶᩣ ᩃᩦᨶᩴ ᩃᩦᨿᨶᩣ ᩃᩦᨿᩥᨲᨲ᩠ᨲᩴ ᨳᩥᨶᩴ ᨳᩥᨿᨶᩣ ᨳᩥᨿᩥᨲᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ, ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᨧ ᩃᩦᨶᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᩺ ᪘᪕᪖, ᪘᪕᪗, ᪘᪕᪘, ᪘᪖᪐)᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨷᩩᩁᩥᨾᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᨶᩦᩅᩁᨱᩔ ᩈᩉᨩᩣᨲᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶᩣᨷᩥ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶᩣᨷᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᨧ ᩃᩦᨶᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᩉᨩᩣᨲᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᨷᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

᪑᪔᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᨬ᩠ᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩣᨾ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨴ᩠ᨵᨲᩣᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨠᨲᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩔ ᨠᨲᨷᩣᨷᩔ ᨲᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩅᩥᨷ᩠ᨷᨭᩥᩈᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᩋᩅᩪᨷᩈᨾᩮᩣᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩔᩮᩅᩮᨲᩴ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᩋᩅᩪᨷᩈᨶ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᩈᨾᨳᩮᨶ ᨧ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨿ ᨧ ᩋᩅᩪᨷᩈᨾᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ᪨ ᩋᨿᩴ ᨷᨶ ᩋᩅᩪᨷᩈᨾᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩔ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

᪑᪕᪨ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨲᩥ “ᩈᨲ᩠ᨳᩁᩥ ᨠᨦ᩠ᨡᨲᩦ”ᨲᩥᩌᨴᩥᨶᩣ (ᨵ᩺ ᩈ᩺ ᪑᪑᪖᪗) ᨶᨿᩮᨶ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩥᨲᩴ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨶᩦᩅᩁᨱᩴ᪨ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

᪑᪖᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩮ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩋᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩣᩁᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩋᨶᨶᩩᨽᩪᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩅᩈᩮᨶ ᨧᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩮᩅ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ

ត ន្បជ្ជតិ, តថា ចិក្កប្ចិ័តាច ហោតិ, បុត ហោតុំ ចា បច្ចុំ ចា ត លកតិៈ ត្លសាបិ ចត្តាឌីតំយេច ចរេក អរយុគាចារេរា ចេជិតន្តោៈ ទុកាច្ចុស្ស ហិ ទុត្តតេយកេច ចរេត្ត ឃុត្តស្ស ចត្តុំ ការទាត្តស្សេច កិលេសា ខ្ចកាសំ ត លកតិ, ចត្តចរេក ចិក្កប្ចិ័តា ហោតិៈ សោ តំ តថាចិក្កប្ចិ័តយេច កត្វា ចិចរេត្វា អរហត្តំ កណ្ហាតិ យិលក្កតិស្សេត្វរា ចិយៈ

សោ កិទាឃថ្វា ទោហលាឌតបេជ កាលេយណ្ហចាលយហាចិហារស្ស កិក្កាចារេ តេកោងក្កុលេ តិត្ថាតេត្វាៈ ចយំ អាកាយុ កតឈេទាចារេរា "បុត្តគារំ បេរិសេស្សាយី"តិ អត្ថុហលបតំ សណ្ហេបត្វា បិរេសតំ ឈោរជត្វា ស្វលបតំ ទោរេបត្វា ឌាហុំ បិបំ អាឃុហន្តោ ទុកាឌិចសំ កាហេតា អក្កិច្ចា លេលិហច្ចា កេហត្វា អទន្តោ កេតាៈ បិរេស ពន្តយិកំ ចសិត្វា អក្ការបក្កយំសំ តាឌិត្វា ចិបិរេសិតា ហុត្វា កាលេយណ្ហចាលយហាចិហារំ បចិទ្ធោ បិតិឃយាឡអកោ ឌសយេត្តស្ស បិតិឃឈរេដស្ស ចិបិសាចិតោងតយត្តយ្យិ បិតិឃំ អលកន្តោ, "កិំ តារេយតំ ទុត្តកាតំ កិក្កុតំ ចសតន្ទរេត ចិបិសាឃ អាកតាតំ ចិបិសាចិតោងតយត្តំ បិតិឃំ តត្វី"តិ ចន្តាឃិតុំ អារទ្ធោៈ ត្វាឡអបិណ្ហបិតិកតិស្សេត្វរា តស្ស កចំ ស្វត្វា តស្ស សត្តិកំ កច្ឆន្តោ បិតិឃយាឡអកោ ឌសយេត្ត បិតិឃឈរេដ ប្ខរេ ឌិថ្វា "ឌីចយាតបេតកសេត្តា អយំ កចិស្សតី"តិ ចិន្តេត្វា, "ខ្ចបិសក, សេច ចិបិសិតាសិ, ចិច បិតិឃ"ត្តិ ចត្វា ក្កុដំ ខ្ចក្កិបិត្វា តស្ស ហេត្វស្ស អាសិត្វ៉ាៈ តស្ស កយុំ បដិច្ចុ ចឺតចឺតំ បិតិឃំ តត្តកបិលេ បក្កិត្តយិច តស្សតិ, សកលេបិ ឈរេដ ចិចេតា ចិបិសា ត បត្តិត្តិៈ អថ តំ ចេថេរា អាហ – "ឃាច គារុលច្ចា តេ, ខ្ចបិសក, កយុំ កតំ, ត្លគារេតច បេតោ ឌាតោ, ចិបិកោ កិឌិសោ កចិស្សតី"តិ?

សោ តស្ស កចំ ស្វត្វា លទ្ធសំវេចកោ ចេថំ ចត្តិត្វា តាតិ អត្ថហលិឌីតិ ចិសដ្ឋិទិត្វា ចេកាត ឈទំ កន្ត្វា បុត្តគារំ ខ្ចលេរិកត្វា សត្វាតិ កិត្តិត្វា ឌីបកយិកបក្កិសោ អទន្តោ ចិស្សេជ្ជត្វា ចេថំ បច្ចុបសង្កមិត្វា បព្វាជ្ជំ ឃាចិៈ ត្យក្កទា, អាចុសោ, បព្វាជ្ជា, កចំ តុំ បព្វាឌិស្សឹតិ? កន្ត្ត, ទុចទុំ បច្ចុក្កកាលំ ឌិថ្វា កចំ ត បព្វាឌិស្សាយីតិ? ចេថរា តចបច្ចុកកយដ្ឋាតំ ឌត្វា បព្វាជេសិៈ សោ ចត្តារកិតោ ហុត្វា ឮទ្ធចចតំ ខ្កក្កហុគ្គន្តា ទុកាឌិចសំ ជេចត្ថតាបុត្ត "តយេតំ, កិក្កុច, តិទឃបិលិ បុត យហាតិរយេ បក្កិបត្តិ"តិ (យៈ តិៈ ១.១៤០; អៈ តិៈ ១.១៩) ត្លយំ ឌាតំ ស្វត្វា "ទុត្តកំ ទុក្កទាសិ អតុកចិតបត្តំ បុត យហាតិរយេ បក្កិបត្តិ, អហោ ការទំយា, កន្ត្ត, យហាតិរយា"តិ អាហៈ អាយាចុសោ, ការទំយាតិៈ សក្កា, កន្ត្ត, បស្សិតុត្តិ? "ត សក្កា បស្សិតុំ, ឌិដ្ឋសឌីសំ កាតុំ ទុកំ កាលំ ឌស្សស្សាយី"តិ សាយលោទេ សយាឌបេត្វា បិរេសាលបិទ្ធេ អល្លគារុទាសិ ការទហីតិៈ សោ តថា ការទេសិៈ ចេថរោ ឃថាតិសិទ្ធ្លាច ត្លដ្ឋិឃា អកិសដ្ឋិទិត្វា យហាតិរយតោ លទ្ធោបតកយត្តំ អក្កិបដិកំ ឌីហទិត្វា បស្សត្តស្សេច តស្ស ចេថស្ស គារុទាសិឃ្យុក្កិបិៈ តស្ស តត្ថ តិបិតោ ច គារុទាសិតោ ឈាឃិត្វា លាទិកកាច្ចុបកាយតច្ចា អបច្ឆា អបុទិយំ អហោសិៈ

សោ តំ ឌិថ្វា, "កន្ត្ត, ត្លយស្វ៉ិ សាយសេត កតិ ស្ទាតិ តាយា"តិ បុច្ឆិៈ អាចុសោ, ចិបស្សតាស្ទំ, កន្ត្តស្ទត្តិៈ "កន្ត្ត, កេន្ត្វា តាយ បដិពលស្ស ការទោ, យឃិត្វាបត ត្យក្កបតិសា សន្តា, ចិបស្សតាស្ទំ ប្ខរេស្សាយិ កយដ្ឋាតំ យេ ជេថា"តិ ចត្តិត្វា តិសិឌិៈ ចេថរោ "ចត្តសយុន្តោ កិក្កុ"តិ ចត្តសីរេ ជត្វា តស្ស កយដ្ឋាតំ កេថសិៈ សោ កយដ្ឋាតំ កេហត្វា ចិបស្សតាឃ ច កយុំ ករោតិ, ចត្តច្ចា ប្ខរេតិៈ ទុកាឌិចសំ ចិត្តលបត្តាតយហាចិហារេ ចត្តំ ករោតិ, ទុកាឌិចសំ កាលេយណ្ហចាលយហាចិហារេ, ទុកាឌិចសំ កោចទកាយយហាចិហារេៈ ចិតយិទ្ធេ ខ្ចក្កត្តយេត្ត ចត្តបទិហាតិកយេត បលិលចរណកំ តេតយេត្វា សីរេ ជបេត្វា បិរេជ ខ្ចជកោ ខ្ចតារេត្វា តិសីជតិៈ សោ ទុកាឌិចសំ

ចិត្តលបត្តាតយមហាចិហារេ ឆេ្ច ឃារេម ចត្តំ កត្វា ពលចបន្ទសការេល តិក្ខាយ ឧក្កមិតុំ អារទ្ធាយ អល្លបលិលំ សីរេស ឩរេបត្វា តិសិរេន្តា បរិឌឹតបត្តាតបរេស្ស សាយរលោរស្ស អនុលាចតិឃសុត្តន្តំ សញ្ញាយត្តស្ស –

“អារប្ភឆ តិក្កមឆ, ឃុញ្ជឆ ពុទ្ធសាសនេ;

ធុតាឆ យច្ចុតោ សេតំ, តឡអាគារំច កុញ្ជរោ។

“យោ ឥមស្មិំ ធម្មចិតយេ, អប្បមត្តោ ចិហស្សតិ;

បហាយ ជាតិសំសារំ, ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សតី”តិ· (សំ· និ· ១·១៨៥) –

ឥមំ ឆាតំ សុត្វា “យាជីវស្ស អារទ្ធចីរិយស្ស ភិក្ខុនោ សម្មាសម្ពុទ្ធេន ឥមំ កថិតំ ភចិស្សតី”តិ បីតិំ ឧប្បាទេត្វា លេសាតំ តិគ្គាទេត្វាត្វា តរេឆច បរិឌកំ កត្វា អតាការឃឹចលេល បតិដ្ឋាយ អបរាបរំ ចាឃមន្តោ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ· បរិតិគ្គាតការេល ច តរេឆច ការណំ ឥរេស្សន្តោ ឧទាហ –

“អល្លំ បលិលបុណ្ណាហំ, សីរេសតាឥាយ ចក្កមិំ;

បរេត្វាស្មិំ តតិយំ ឆាតំ, ឧត្វ រេម តត្វំ សំសយោ”តិ·

ឧទន្ទបស្ស ចត្តចរេសត ចិក្ខម្ភិតកិលេសោ តទា ចិក្ខម្ភិរេតាច រេហាតិ·

ឧកចស្ស ទុត្តភេយគេច កេត្វ ឃុត្តស្ស កត្វំ ឧក្កណ្ឋិតស្ស សញ្ញាយត្តស្ស ចារេចត្តស្ស ឥរេសត្តស្ស បការេសត្តស្ស ច កិលេសោ ឧកាសំ ត លភតិ, កត្វចរេសត ចិក្ខម្ភិរេតាច រេហាតិ· រេសា តំ តទា ចិក្ខម្ភិតរេមច កត្វា ចិចឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ កណ្ហាតិ យលិយឥេចរេត្វរោ ចិយ· រេសា កិរាយស្មា តិចស្សកិក្ខុការេល កល្លការេក យល្លលិរាឃមហាចិហារេ ឧត្តរកស្ស កណ្ហាតិ, ចិបស្សតាយ ច កាម្ពំ ករោតិ· តស្សាកឌ៏ចសំ កល្លការេម ភិក្ខាយ ចររេតា ឧកា ឧបាសិកា ឃាគុឧឡ្វញ្ចំ ឥត្វា ឬត្តសិរេតហំ ឧប្បាទេត្វា រេចទំ អន្តោតិរេចសេត តិសីទាបេត្វា បណីតរេភាជតំ រេភារេជត្វា “កតរការមចាសិរេកាសិ តាតា”តិ បុច្ឆិ· យល្លលិរាឃមហាចិហារេ កត្វកម្ពំ ករោមិ, ឧបាសិរេកតិ· រេតត ហិ តាត ឃាច កត្វកម្ពំ ករោសិ, ឥរេឆច តិពន្ធំ ភិក្ខំ កណ្ហាសីតិ· រេសា តំ អធិចាសេត្វា តត្វ តិពន្ធំ ភិក្ខំ កណ្ហាតិ, ភត្តកិច្ចាចសាតេ អតុឃាឥតំ កររេតាន្តោ “សុខំ រេហាតុ, ទុក្ខា ឃុច្ចតុ”តិ បឥក្ខុយរេមច កថេត្វា កច្ឆតិ· អរេន្តាចស្ស រេតឃាសំ តស្សារេយច សក្ខុំ កររេតាន្តោ បិណ្ឌាបចិតិំ កត្វា មហាបចាររណាយ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ· រេតចាសិកមហារេឆរោ អាហ – “អាចុរេសា មហារេឆច, អញ្ញ ចិហារេ

យហាៈនោ សន្និបតិស្សតិ, តស្ស ឆយ្ហាត់ ជនេឃ្យាសី”តិ។ ទេវោ អធិចាសេសិ។

ជហេសាយលោទា ្លបិសិកាឃ សន្តាា អចំសុ – “អជ្ជ ទេ បុទត្តា ឆយ៉ំ កទេស្សតិ, ចិហារំ កត្ត្វា សុលោឃ្យាសី”តិ។ តាតា, ត សទេត្តាច ឆយ្ហាកចំ ជាតត្ថិ, យយ បុទត្តា ឲត្តាក់ កាលំ យឃ្យាកទេត្តា “សុរំ ទេហាត្យ, ទក្លា យុដ្ឋត្ត”តិ បជដ្ឋយទេច កទេសិ, យា ទេកព្យត្ថំ កទេទាចាតិ។ យា, តុំ ្លបិសិទេក, ជាតត់ ចា អជាតត់ ចា ្លបដ្ឋហស្ស, ចិហារំ កត្ត្វា ឆយ្ហយេច សុលាហីតិ។ ្លបិសិកា កត្តយាលិជីតិ កទេហត្វា កត្ត្វា បូទេជត្វា បរិសទេត្ត ឆយ្ហំ សុលាយាតា តិសីជិ។ ជិចាឆយ្ហាកចំទេកា ច សទេកាលាទេកា ច អត្តទេតា បយាលំ ញាត្វា ្លដ្ឋហិសុ។ តទេតា យលិឃទេជចទេត្វទេទា ឆយ្ហាសទេត តិសីជិត្វា ចិត្តាពីជតិ កទេហត្វា អត្តបុត្តាំ កចំ ចត្វា – “យឃា យហា្លបិសិកាឃ តទេឃា យាទេស ន្តិទេហច បទេចហិ អត្តទេយាជតា កតា, អជ្ជ សត្តាទត្តិ តីហិ បិដទេកហិ សយ្ហិត្វា តទេស្សច បជដ្ឋយស្ស អត្តំ កទេស្សាយី”តិ ឆយ្ហទេជសត់ អាទកិត្វា សត្តាទត្តិ កទេសិ។ អទ្យាក្ខយទេត ទេជសតាបរិទេយាសាទេត យហា្លបិសិកា សោតាបត្តិផទេល បតិដ្ឋាសិ។

អបទេទាបិ តស្មិំទេឃច យហាចិហាទេរ តិស្សក្ខតិទេត្វទេទា តាយ ចិតឃំ កណ្យ្ហាត្តា កិក្ខាចាទទេចលាឃំ អទេត្តាកាយំ បចិទេដ្ឋា ចិសកាការយ្ហាំ ញ្ជទេលិទេកសិ។ តស្ស ទេលិទេកា ្លប្បន្ន្តិ, ទេសា បតិដ្ឋិតបាជំ អចាទេលត្វា អត្តទេតា បទេត្ត ឃាក៉ំ ្លបដ្ឋាកជហទេស្ស បទេត្ត អាកិទិត្វា “អឃំ ចិតទេក្លា ចដ្ឋាយាទេតា យំ ចត្សសុ អបិទេឃសុ សំសីជាទេបស្សតី”តិ តទេតាច តិចត្តិត្វា អាចទិឃស្ស សត្តិក់ កត្ត្វា ចត្តិត្វា ឲកយត្តិ ជិទេតា អាហ – “ឲទេកា ទេយ ព្យាឆិ ្លប្បទេត្តា, អហំ ឲតំ តិកិច្ឆិត្វំ សទេក្លាទេត្តា អាកយិស្សាយិ, ត្តាតទេចា តាកយិស្សាយិ។ ត្យទេយ្រ្យចា ្លទេដ្ឋសត្វា សាឃំ ្លទេដ្ឋសត្វា យំ ញ្ជទេលិទេកត្វា ជទេបឆ, បដ្ឋសកាទេល ្លទេដ្ឋសំ បត យា ជបឃិត្វា”តិ ឲចំ ចត្វា យលឃចាសិយហាសដ្ឋទក្លិតទេត្វទស្ស សត្តិក់ អកយាសិ។ ទេឆទេទា អត្តទេតា បណ្ណសាលិឃ បរិកណ្ឌំ កទេទាទេត្តា តំ អទេតាទេលិទេកត្វាច “បជិសាទេយហិ, អាចុទេសា, តច បត្តាឌិចទ”ត្តិ អាហ។ កទេត្ត, ឲទេកា ទេយ ព្យាឆិ អត្ថិ, សទេច ត្យទេយ្រ្យំ តិកិច្ឆិត្វំ សទេក្លាច, បជិសាទេយស្សាយីតិ។ អាចុទេសា, ្លប្បត្តិ ទេទាកំ តិកិច្ឆិត្វំ សយត្វស្ស សត្តិក់ អាកទេតាសិ, បជិសាទេយហីតិ។ សុត្តាទេចា កិក្ខុ “អយ្យាក់ អាចទិទេឃា អជាតិត្វា ឲចំ ត ចក្លតី”តិ បត្តាឌិចទំ ជទេបត្វា ទេឆទស្ស ចត្តំ ជទេស្សត្វា ចត្តិត្វា ឲកយត្តំ តិសីជិ។

ទេឆទេទា “ទាកចទិទេតា អឃ”ត្តិ ញាត្វា អសុកកយ្ហដ្ឋាត់ កទេឆសិ។ ទេសា ្លដ្ឋាឃ បត្តាឌិចទំ អំទេស លទេក្កត្វា ទេឆទំ បុតប្បត់ ចត្តិ។ កិំ, អាចុទេសា, យហាក្ខតិ អតិទេទកតិបដ្ឋកាទំ ជទេស្សសីតិ? កទេត្ត, សទេច អត្តទេតា កិច្ចំ កាតុំ សក្លិស្សាយិ, ត្តាទេដ្ឋតំ ក្យសលំ។ ទេតា ទេច, ត្តាជំ ទេយ បដ្ឋិយជស្សតត្តិ! កដ្ឋាចុទេសា, យហាក្ខតិ តាជិសស្ស ឃុត្តទេយាកស្ស ក្យលបុត្តស្ស ត ឈាត់ ចា ចិបស្សតា ចា យទេក្កា ចា ផលំ ចា ទក្លកត្តិ។ ទេសា ទេឆទស្ស កចំ សុត្វា តិបដ្ឋកាទំ ជទេស្សត្វា អាកយតកាទេល ចចត្វាបិតំ លត្តិ ទេសបណ្ណិកដ្ឋយ្ហលំ កត្ត្វា បល្លទេក្កត តិសិទេត្តា អសុកកយ្ហដ្ឋាត់ បាជក់ កត្វា ចិបស្សត់ បដ្ឋទេបត្វា អទហទេត្ត បតិដ្ឋាឃ បដ្ឋសកាទេល ្លទេដ្ឋសំ សយ្យាបុលំ។ ឲចទ្ធបិតំ កត្តចទេសត ចិក្លុម្ភិតា កិទេលសា តចា ចិក្លុម្ភិតាច ទេហាត្តិ។

ឲកដ្ឋស្ស បត ចុត្តតទេឃទេតច ទុតជ្ញាតិ បរិហទេតា កិទេលទេសា ញ្ជកាសំ ត លកតិ, ទុតជ្ញចទេសត ចិក្លុម្ភិទេតាច ទេហាតិ។ ទេសា តំ តចា ចិក្លុម្ភិតទេយច កត្វា ចិចទេដ្ឋត្វា អទហត្តំ កណ្យាតិ កាយត្តបត្តាទចាសី យហាសីចទេត្វទេទា ចិឃ។ ទេឆទេទា កិទ យហាកាទេយ តិស្សយហាចិហាទេរ

វសន្តា តេបិដកំ អត្ថវសេន ច បាឡិវសេន ច អដ្ឋារស មហាគណេ វាចេតិ។ ថេរស្ស ឱវាទេ ឋត្វា សដ្ឋិសហស្ស ភិក្ខូ អរហត្តំ បាបុណិំសុ។ តេសុ ឯកោ ភិក្ខុ អត្តនា បដិវិទ្ធធម្មំ អារព្ភ ឧប្បន្នសោមនស្សោ ចិន្តេសិ – "អត្ថិ នុ ខោ ឥទំ សុខំ អម្ហាកំ អាចរិយស្សា"តិ។ សោ អាវជ្ជេន្តោ ថេរស្ស បុថុជ្ជនភាវំ ញត្វា "ឯកេនុបាយេន ថេរស្ស សំវេគំ ឧប្បាទេស្សាមី"តិ អត្តនោ វសនដ្ឋានតោ ថេរស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា វត្តំ ទស្សេត្វា និសីទិ។ អថ នំ ថេរោ "កិំ អាគតោសិ, អាវុសោ, បិណ្ឌបាតិកា"តិ អាហ។ "សចេ មេ ឱកាសំ ករិស្សថ, ឯកំ ធម្មបទំ គណ្ហិស្សាមី"តិ អាគតោម្ហិ, ភន្តេតិ។ ពហូ, អាវុសោ, គណ្ហន្តិ, តុម្ហាកំ ឱកាសោ ន ភវិស្សតីតិ។ សោ សព្វាសុ រត្តិទិវសភាគេសុ ឱកាសំ អលភន្តោ, "ភន្តេ, ឯវំ ឱកាសេ អសតិ មរណស្ស កថំ ឱកាសំ លភិស្សថា"តិ អាហ។ តទា ថេរោ ចិន្តេសិ – "នាយំ ឧទ្ទេសត្ថាយ អាគតោ, មយ្ហំ សំវេគជននត្ថាយ អាគតោ"តិ។ សោបិ ថេរោ "ភិក្ខុនា នាម, ភន្តេ, មាទិសេន ភវិតព្ព"ន្តិ វត្វា ថេរំ វន្ទិត្វា មណិវណ្ណេ អាកាសេ ឧប្បតិត្វា អគមាសិ។

ថេរោ តស្ស គតកាលតោ បដ្ឋាយ ជាតសំវេគោ ទិវា ឧទ្ទេសញ្ច សាយំ ឧទ្ទេសញ្ច វាចេត្វា បត្តចីវរំ ហត្ថបាសេ ឋបេត្វា បច្ចូសកាលេ ឧទ្ទេសំ គហេត្វា ឱតរន្តេន ភិក្ខុនា សទ្ធិំ បត្តចីវរមាទាយ ឱតិណ្ណោ តេរស ធុតគុណេ បរិបុណ្ណេ អធិដ្ឋាយ គាមន្តបព្ភារសេនាសនំ គន្ត្វា បព្ភារំ បដិជគ្គិត្វា មញ្ចបីឋំ ឧស្សាបេត្វា "អរហត្តំ អប្បត្វា មញ្ចេ បិដ្ឋិំ ន បសារេស្សាមី"តិ មានសំ ពន្ធិត្វា ចង្កមំ ឱតរិ។ តស្ស "អជ្ជ អរហត្តំ គណ្ហិស្សាមិ អជ្ជ អរហត្តំ គណ្ហិស្សាមី"តិ ឃដេន្តស្សេវ បវារណា សម្បត្តា។ សោ បវារណាយ ឧបកដ្ឋាយ "បុថុជ្ជនភាវំ បហាយ វិសុទ្ធិបវារណំ បវារេស្សាមី"តិ ចិន្តេន្តោ អតិវិយ កិលមតិ។ សោ តាយ បវារណាយ មគ្គំ វា ផលំ វា ឧប្បាទេតុំ អសក្កោន្តោ "មាទិសោបិ នាម អារទ្ធវិបស្សកោ ន លភតិ, យាវ ទុល្លភំ វតិទំ អរហត្ត"ន្តិ វត្វា តេនេវ និយាមេន ឋានចង្កមពាហុលោ ហុត្វា តិំស វស្សានិ សមណធម្មំ កត្វា មហាបវារណាយ មេឃព្ភឋិតំ បុណ្ណចន្ទំ ទិស្វា "កិំ នុ ខោ ចន្ទមណ្ឌលំ វិសុទ្ធំ, ឧទាហុ មយ្ហំ សីល"ន្តិ ចិន្តេន្តោ "ចន្ទមណ្ឌលេ សសលក្ខណំ បញ្ញាយតិ, មយ្ហំ បន ឧបសម្បទតោ បដ្ឋាយ យាវជ្ជទិវសា សីលស្មិំ កាឡកំ វា តិលកំ វា នត្ថី"តិ អាវជ្ជិត្វា សញ្ជាតបីតិសោមនស្សោ បរិបក្កញាណត្តា បីតិំ វិក្ខម្ភេត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ។ ឯវរូបស្ស ធុតង្គវសេន វិក្ខម្ភិតោ កិលេសោ តទា វិក្ខម្ភិតោវ ហោតិ។

ឯកច្ចស្ស វុត្តនយេនេវ បឋមជ្ឈានាទិសមាបជ្ជនពាហុលតាយ កិលេសោ ឱកាសំ ន លភតិ, សមាបត្តិវសេន វិក្ខម្ភិតោវ ហោតិ។ សោ តំ តទា វិក្ខម្ភិតមេវ កត្វា វិវដ្ដេត្វា អរហត្តំ គណ្ហាតិ មហាតិស្សត្ថេរោ វិយ។ ថេរោ កិរ អវស្សិកកាលតោ បដ្ឋាយ អដ្ឋសមាបត្តិលាភី។ សោ សមាបត្តិវិក្ខម្ភិតានំ កិលេសានំ អសមុទាចារេន ឧគ្គហបរិបុច្ឆាវសេន អរិយមគ្គសាមត្តំ កថេតិ, សដ្ឋិវស្សកាលេបិ អត្តនោ បុថុជ្ជនភាវំ ន ជានាតិ។ អថេកទិវសំ មហាគាមេ តិស្សមហាវិហារតោ ភិក្ខុសង្ឃោ តលង្គរវាសិធម្មទិន្នត្ថេរស្ស សាសនំ បេសេសិ "ថេរោ អាគន្ត្វា អម្ហាកំ ធម្មកថំ កថេតូ"តិ។ ថេរោ អធិវាសេត្វា "មម សន្តិកេ មហល្លកតរោ ភិក្ខុ នត្ថិ, មហាតិស្សត្ថេរោ ខោ បន មេ កម្មដ្ឋានាចរិយោ, តំ សង្ឃត្ថេរំ កត្វា គមិស្សាមី"តិ ចិន្តេត្វា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ ថេរស្ស វិហារំ គន្ត្វា ទិវាដ្ឋានេ ថេរស្ស វត្តំ ទស្សេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។

ថេរោ អាហ – "កិំ, ធម្មទិន្ន, ចិរស្សំ អាគតោសី"តិ? "អាម, ភន្តេ, តិស្សមហាវិហារតោ ភិក្ខុសង្ឃោ សាសនំ បេសេសិ, អហំ ឯកកោ

ត កបិឃ្យាយិ, ត្យេមត្តិ បត សង្គិ កត្តកាយោ ហុត្វា អាកេតាយិ"ន្តិ សារលឹឃកឆិ កេឆេត្តាច បបេទ្ទាត្វា "កគា, ភន្តេ, ត្យេមត្តិ អឃំ ឆេមុា អឆិកេតា"តិ បុច្ឆិ សជ្ជិយត្តាតិ, អាចុរេសា ឆយ្ធិត្តុ, ចឃ្យាតិ ហោត្តីតិ ៍ សយាបត្តិ បត, ភន្តេ, ចញអេឡ្ឈាឆាតិ៍ អាយ, អាចុរេសាតិ៍ ឲកំ ឞេបិក្លូរលិ យាបេតុំ សក្កុណេឃ្យាឆ, ភន្តេតិ? "ត, អាចុរេសា, ឲតំ ភារិឃ"ន្តិ ចត្វា សយុពជ្ជាគេត ឞេបិក្លូរលិ យាបេសិ៍ "ឲត្វ, ភន្តេ, ឲកំ បក្សយកច្ឆិ យាបេឆា"តិ ច ចុត្តោ តយុំ យាបេសិ៍ ញ្ពុគារេតត្វ យហត្តិ បុប្សុំ គេឃ្យឆាតិ៍ ឆេទេ តយុំ គេឃ្យសិ៍ ឲត្វ សោញអសចឃ្យូឆ្ពសិកំ ញ្ពុត្តិទ្វបំ គេឃ្យឆាតិ ៍ ឆេទេ សោញអសចឃ្យូឆ្ពសិកំ ញ្ពុត្តិទ្វបំ គេឃ្យសិ៍ តតោ តំ អាហ – "ញ្ពុជំ, ភន្តេ, បុតប្បុតំ ឃុភតោ យតសិ កេទាឆា"តិ៍ ឆេទេ អត្តតាច យាបិតំ ញ្ពុត្តិទ្វបំ ឡូលិកេត្តា លោកំ ក្តប្បាគេសិ៍ តគា អត្តតោ បុឆ្ជូតភាចំ ញាត្វា "អចឃ្យយោ ឞេ សប្បុរិស ហោហឹ"តិ អន្តេចាសិកឃ្យ សត្តិកេ ក្តក្កុជិកំ តិឃីជិ៍ "ឲតគត្វយេចាហំ, ភន្តេ, អាកេតា"តិ ឆេទេឃ្យ អឃុភចសេត សល្លហុកំ កត្វា កយ្ឆ្ជាតំ កេឆត្វា ឆេទេឃ្យ ឡូកាសំ កាតុំ ញាហិ តិក្លូគ្តោ៍ ឃុបរិយឆ្ពិតសក្លូទោ ឆេទេ តឃ្វិ ជិចាជ្ជាគេតា តិក្លូត្តយេត្តយោច សហ បជិសម្ពិភ្ជាហិ អេហត្តំ បិបុលិ៍ អឆ តំ សឈ្ឈូត្វាទំ កត្វា ឆយ្ធិត្តូត្វាទោ តិឃ្យយហាចិហាទំ កត្តា សឈ្ឈូឃ្យ ឆយុកឆិ កេឆសិ៍ ឲចទ្វបឃ្យ សយាបត្តិចេសេត ចិក្លូឞ្ពិតោ កិលេសោ តឆា ចិក្លូឞ្ពិតោច ហោតិ៍

ឲកច្ចឃ្យ បត ចុត្តតេឃេតច ចិបឃ្យតាឃ កយុំ កេទាត្តឃ្យ កិលេសោ ឡូកាសំ ត លភតិ, ចិបឃ្យតាចេសេត ចិក្លូឞ្ពិតោច ហោតិ៍ សោ តំ តឆា ចិក្លូឞ្ពិតេយច កត្វា ចិចេជ្ជត្វា អេហត្តំ កណ្ហាតិ, ត្យឆ្ពកាលេ សជ្ជិយត្តា អាទ្ឆ្ពចិបឃ្យកា កិក្ខុ ចិឃ៍ តេ កិរ សត្វ សត្តិកេ កយ្ឆ្ជាតំ កេហត្វា ចិចិត្តំ អេឡ្ញា បចិសិត្វា ចិបឃ្យតាឃ កយុំ កេទាត្តា កិលេសាតំ អសយុគាចាទចេសេត "បជិចិឆ្ពយក្កុចលិ យឃ"ន្តិ សញ្ញាឃ យក្កុចលត្វាឃ ចាឃាយំ អកត្វា "អយេមត្តិ បជិចិឆ្ពឆយុំ គសពលឃ្យ អាទេទាចេឃ្យាយា"តិ សត្វ សត្តិកំ អាកច្ឆន្តិ៍

សត្វា តេសំ បុទេ អាកយតេតាច អាគត្ឋេត្វាទំ អាហ – "អាគត្ឋ, បឆាតកយុំកា កិក្ខុ អឌ្ឍ យំ បឃ្សិតុំ អាកយិឃ្យត្តិ, តេសំ យេ គឃ្យតាឃ ឡូកាសំ អកត្វា 'អាយកឃុសាតំ កត្តា អល្លអឃុភភាចតំ កេទាឆា'តិ បហិណេឃ្យាឃឹ"តិ៍ ឆេទេ តេសំ អាកតាតំ សត្វាទា កឆិតសាឃតំ អាទេទាចេសិ៍ តេ "តឆាកេតា អឌាតិត្វា ត កេឆឃ្យតិ, អឆ្ពា ឲត្វ ការណំ ភចិឃ្យតី"តិ អាយកឃុសាតំ កត្តា អល្លអឃុភំ ឡូលិកេត្តា លោកំ ក្តប្បាគេត្វា "ញ្ពុជំ ត្វត សយុាសយុញ្ឆ្ពេត ជិជ្ជំ ភចិឃ្យតី"តិ ឌាតសំចេកា លឆ្ពយក្កុ កយ្ឆ្ជាតំ អាជិតោ បជ្ជាឃ អាទភិឃុ៍ សត្វា តេសំ ចិបឃ្យតាឃ អាទ្ឆ្ពភាចំ ញាត្វា កឆ្ពក្យជិឃំ តិសិត្តោច ញ្ពុយំ ឡូភាសកាឆយាហ –

"ឃាតិយាតិ អបត្តាតិ, អលិញ្ញេតច សាទេគេ;

កាបេិតកាតិ អដ្ឋីតិ, តាតិ ជិស្វាត កា ទតី"តិ៍ (ឆ៍ ប៍ ១៤៩);

កាឆាបរិយោសាតេ អេហត្តចលេ បតិជ្ជហិឃុ៍ ឲចទ្វបិតំ ចិបឃ្យតាចេសេត ចិក្លូឞ្ពិតា កិលេសា តឆា ចិក្លូឞ្ពិតាច ហោត្តិ៍

ឲកច្ចឃ្យ ចុត្តតេឃេតច តចកយុំ កេទាត្តឃ្យ កិលេសោ ឡូកាសំ ត លភតិ, តចកយុចេសេត ចិក្លូឞ្ពិតោច ហោតិ៍ សោ តំ តឆា ចិក្លូឞ្ពិតេយច

ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩃᨷᨻ᩠ᨻᨲᩮ ᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩅᩥᨿ᪨ ᨲᩔ ᨠᩥᩁ ᩋᨭ᩠ᨮᩅᩔᩥᨠᨠᩣᩃᩮ ᩋᨶᨽᩥᩁᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨵᩮᩣᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩈᩮ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᨩ᩠ᨫᩣᨿᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᩣᩉ – “ᨠᩥᩴ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨾᩉᩣᨲᩥᩔ, ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᩅᩥᨿ ᨲᩮ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ? ᩋᩣᨾ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨶᨽᩥᩁᨲᩥ ᨾᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᨲᩴ ᩅᩥᨶᩮᩣᨴᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨾᩦᨲᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩔᩣᩈᨿᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᩣᩅᩈᩮᨶ ᩋᩣᩉ – “ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨲᩥᩔ, ᨾᨿᩴ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩣ, ᩑᨠᩴ ᨶᩮᩣ ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨠᩁᩮᩣᩉᩦ”ᨲᩥ ᩸ ᨴᩩᨲᩥᨿᨠᨳᩴ ᩋᨠᨳᩥᨲᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ “ᩈᩣᨵᩩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥ᪨

ᩋᨳ ᨶᩴ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᩣᩉ – “ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨶᩅᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨾᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᩉᩥ, ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨧ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩈᩥᨱᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᩉᩦ”ᨲᩥ᪨ “ᩑᩅᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᨳᩮᩁᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩴ ᩈᨷ᩠ᨷᩣᨿᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ”ᨲᩥ ᨴᩣᩁᩪᩉᩥ ᨷᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨫᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨭ᩠ᨮᨠᩣᩉᩥ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩅᩣᨲᨷᩣᨶᩣᨶᩥ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶᨽᩥᨲ᩠ᨲᩥᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᩉᩥ ᩃᩮᨱᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨬ᩠ᨧᨷᩦᨮᩴ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩁᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ, “ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩃᩮᨱᩮ ᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᩅᩈᨳᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᩴ ᨲᨿᩣ ᩑᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲᩴ, ᩋᨩ᩠ᨩ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᨲ᩠ᩅᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩅᩈᩣᩉᩦᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ “ᩈᩣᨵᩩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩣᨴᩮ ᨵᩮᩣᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᩮᨱᩴ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩴ ᩋᩣᨽᩩᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨠᨲᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᨲᩔ “ᨾᨶᩣᨷᩥ ᨾᨿᩣ ᩏᨷᨩ᩠ᨫᩣᨿᩔ ᨠᩣᨿᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᩅᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨷᩦᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᨷᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᨹᩃᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩔ ᨶᩅᨠᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨲᨳᩣ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨷᨶ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩋᨶᩣᩈᩮᩅᨶᨲᩣᨿ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨶ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨲᩥ, ᨽᩅᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨲᨳᩣ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩥᨲᨾᩮᩅ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨠᩔᨷᩮᩣ ᩅᩥᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨣᩣᩁᨾᨩ᩠ᨫᩮᨷᩥ ᨠᩣᨾᩮ ᩋᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨾᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᩣᨣᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩦᩉᩥ ᩒᩅᩣᨴᩮᩉᩥ ᩏᨷᩈᨾ᩠ᨷᨴᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᩋᩁᩩᨱᩮ ᩈᩉ ᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᩉᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩔ ᨽᩅᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨲᨳᩣ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨿᩮᩣ ᨷᨶ ᩋᨶᨶᩩᨽᩪᨲᨷᩩᨻ᩠ᨻᩴ ᩁᩪᨷᩣᨴᩥᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᨷᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩔ ᩋᨶᨶᩩᨽᩪᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩅᩈᩮᨶ ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᩅ ᨶᩩᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨

ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩅᩣ ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨷᩉᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨩᩣᨲᩮᩣ ᨽᩪᨲᩮᩣ ᩈᨾᩩᨴᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨷᩉᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᨲᨴᨦ᩠ᨣᨷ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᨶᨷ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᨷ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᨷᨭᩥᨷ᩠ᨸᩔᨴ᩠ᨵᩥᨷ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᨶᩥᩔᩁᨱᨷ᩠ᨸᩉᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨷᩉᩣᨶᩮᩉᩥ ᨷᩉᩦᨿᨲᩥ, ᨶ ᨷᩩᨶ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨿ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᨲᨴᨦ᩠ᨣᩅᩈᩮᨶ ᨷᩉᩦᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣ ᨲᨴᨦ᩠ᨣᨷ᩠ᨸᩉᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᨶ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩮᨲᩦᨲᩥ ᩈᩣ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᨶᨷ᩠ᨸᩉᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨹᩃᩴ ᨷᨭᩥᨷ᩠ᨸᩔᨾ᩠ᨽᨿᨾᩣᨶᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᨶᩥᩔᨭᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᨷᨭᩥᨷ᩠ᨸᩔᨴ᩠ᨵᩥᨶᩥᩔᩁᨱᨷ᩠ᨸᩉᩣᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩉᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨷᩉᩣᨶᩮᩉᩥ ᨷᩉᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

អសុភនិមិត្តន្តិ ទសសុ អសុភេសុ ឧប្បន្នំ សារម្មណំ បឋមជ្ឈានំ។ តេនាហុ បោរាណា – “អសុភម្បិ អសុភនិមិត្តំ, អសុភារម្មណា ធម្មាបិ អសុភនិមិត្ត”ន្តិ។ យោនិសោមនសិការោតិ “តត្ថ កតមោ យោនិសោមនសិការោ? អនិច្ចេ អនិច្ច”ន្តិអាទិនា នយេន វុត្តស្ស ឧបាយមនសិការស្ស វសេន មនសិការោ។ អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ឆន្ទោ នុប្បជ្ជតីតិ អសមុទាគតោ ន សមុទាគច្ឆតិ។ ឧប្បន្នោ ច កាមច្ឆន្ទោ បហីយតីតិ សមុទាគតោ ច កាមច្ឆន្ទោ បញ្ចវិធេន បហានេន បហីយតិ។

អបិច ឆ ធម្មា កាមច្ឆន្ទស្ស បហានាយ សំវត្តន្តិ – អសុភនិមិត្តស្ស ឧគ្គហោ, អសុភភាវនានុយោគោ, ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារតា, ភោជនេ មត្តញ្ញុតា, កល្យាណមិត្តតា, សប្បាយកថាតិ។ ទសវិធញ្ហិ អសុភនិមិត្តំ ឧគ្គណ្ហន្តស្សាបិ កាមច្ឆន្ទោ បហីយតិ, ភាវេន្តស្សាបិ, ឥន្ទ្រិយេសុ បិហិតទ្វារស្សាបិ, ចតុន្នំ បញ្ចន្នំ អាលោបានំ ឱកាសេ សតិ ឧទកំ បិវិត្វា យាបនសីលតាយ ភោជនេ មត្តញ្ញុនោបិ។ តេនេតំ វុត្តំ –

“ចត្តារោ បញ្ច អាលោបេ, អភុត្វា ឧទកំ បិវេ;

អលំ ផាសុវិហារាយ, បហិតត្តស្ស ភិក្ខុនោ”តិ។ (ថេរគា. ៩៨៣);

អសុភកម្មិកតិស្សត្ថេរសទិសេ អសុភភាវនារតេ កល្យាណមិត្តេ សេវន្តស្សាបិ កាមច្ឆន្ទោ បហីយតិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ ទសអសុភនិស្សិតសប្បាយកថាយបិ បហីយតិ។ តេន វុត្តំ – “ឆ ធម្មា កាមច្ឆន្ទស្ស បហានាយ សំវត្តន្តី”តិ។

១៧. មេត្តាយ ចេតោវិមុត្តីតិ ឯត្ថ មេត្តាតិ សព្វសត្តេសុ ហិតផរណកា មេត្តា។ យស្មា បន តំសម្បយុត្តចិត្តំ នីវរណាទីហិ បច្ចនីកធម្មេហិ វិមុច្ចតិ, តស្មា សា “ចេតោវិមុត្តី”តិ វុច្ចតិ។ វិសេសតោ វា សព្វព្យាបាទបរិយុដ្ឋានេន វិមុត្តត្តា សា ចេតោវិមុត្តីតិ វេទិតព្វា។ តត្ថ “មេត្តា”តិ វុត្តមត្តា បុព្វភាគោបិ វដ្ដតិ, “ចេតោវិមុត្តី”តិ វុត្តត្តា បន ឥធ តិកចតុក្កជ្ឈានវសេន អប្បនាវ អធិប្បេតា។ យោនិសោមនសិការោតិ តំ មេត្តំ ចេតោវិមុត្តិំ វុត្តលក្ខណេន ឧបាយមនសិការេន មនសិករោន្តស្ស។

អបិច ឆ ធម្មា ព្យាបាទស្ស បហានាយ សំវត្តន្តិ – មេត្តានិមិត្តស្ស ឧគ្គហោ, មេត្តាភាវនានុយោគោ, កម្មស្សកតាបច្ចវេក្ខណា, បដិសង្ខានពហុលតា, កល្យាណមិត្តតា, សប្បាយកថាតិ។ ឱទិស្សកអនោទិស្សកទិសាផរណានំ អញ្ញតរវសេន មេត្តំ ឧគ្គណ្ហន្តស្សាបិ ព្យាបាទោ បហីយតិ, ឱធិសោ អនោធិសោ ទិសាផរណវសេន មេត្តំ ភាវេន្តស្សាបិ។ “ត្វំ ឯតស្ស កុទ្ធោ កិំ ករិស្សសិ, កិមស្ស សីលាទីនិ នាសេតុំ សក្ខិស្សសិ, ននុ ត្វំ អត្តនោ កម្មេន អាគន្ត្វា អត្តនោ កម្មេនេវ គមិស្សសិ? បរស្ស កុជ្ឈនំ នាម វីតច្ចិតង្គារតត្តអយសលាកគូថាទីនិ គហេត្វា បរំ បហរិតុកាមតាសទិសំ ហោតិ។ ឯសោបិ តវ កុទ្ធោ កិំ ករិស្សតិ, កិំ តេ សីលាទីនិ នាសេតុំ សក្ខិស្សតិ? ឯស អត្តនោ កម្មេន អាគន្ត្វា អត្តនោ កម្មេនេវ គមិស្សតិ, អប្បដិច្ឆិតបហេណកំ វិយ បដិវាតំ ខិត្តរជោមុដ្ឋិ វិយ ច ឯតស្សេវេស កោធោ មត្ថកេ បតិស្សតី”តិ ឯវំ អត្តនោ ច បរស្ស ច កម្មស្សកតំ បច្ចវេក្ខតោបិ, ឧភយកម្មស្សកតំ បច្ចវេក្ខិត្វា បដិសង្ខានេ ឋិតស្សាបិ, អស្សគុត្តត្ថេរសទិសេ មេត្តាភាវនារតេ កល្យាណមិត្តេ សេវន្តស្សាបិ ព្យាបាទោ បហីយតិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ

ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᩔᩥᨲᩈᨷ᩠ᨷᩣᨿᨠᨳᩣᨿᨷᩥ ᨷᩉᩦᨿᨲᩥ. ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – "ᨨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩔ ᨷᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ. ᩈᩮᩈᨾᩥᨵ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨷᨴᩮᩈᩩ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩅᩥᩈᩮᩈᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨷᨶ ᩅᨠ᩠ᨡᩣᨾᩣᨲᩥ.

᪁᪅. ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᨵᩣᨲᩩᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᨵᩣᨲᩩ ᨶᩣᨾ ᨷᨮᨾᩣᩁᨻ᩠ᨽᩅᩦᩁᩥᨿᩴ. ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨾᨵᩣᨲᩩ ᨶᩣᨾ ᨠᩮᩣᩈᨩ᩠ᨩᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨻᩃᩅᨲᩁᩴ. ᨷᩁᨠ᩠ᨠᨾᨵᩣᨲᩩ ᨶᩣᨾ ᨷᩁᩴ ᨷᩁᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨠ᩠ᨠᨾᨶᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣᨷᩥ ᨻᩃᩅᨲᩁᩴ. ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ ᨷᨶ "ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᩮᩣ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᨷᨶᩩᨴᨶᩣᨿ, ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᨷᩃᩥᨥᩩᨣ᩠ᨥᩣᨭᨶᩣᨿ, ᨷᩁᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᨧ᩠ᨨᩮᨴᨶᩣᨿᩣ"ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ "ᨲᩦᩉᩥ ᨷᩮᨲᩮᩉᩥ ᩋᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᩅᩦᩁᩥᨿᨾᩮᩅ ᨠᨳᩥᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ.

ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩔᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩅᩦᩁᩥᨿᩔ ᨧᩮᩅ ᨷᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩅᩦᩁᩥᨿᩔ ᨧ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᨲᩩᨴᩮᩣᩈᩣᨷᨣᨲᩴ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ. ᨶ ᨧ ᩋᨲᩥᩃᩦᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨧ ᩋᨲᩥᨷᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ, ᨶ ᨧ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶ ᨧ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ. ᨲᨴᩮᨲᩴ ᨴᩩᩅᩥᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᨠᩣᨿᩥᨠᩴ, ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᨬ᩠ᨧ. ᨲᨲ᩠ᨳ "ᨴᩥᩅᩈᩴ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᩋᩣᩅᩁᨱᩦᨿᩮᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᩈᩮᩣᨵᩮᨲᩦ"ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ. ᪅᪁᪙) ᩑᩅᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨴᩥᩅᩔ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᨠᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲ ᨥᨭᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᩅᩣᨿᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᨠᩣᨿᩥᨠᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ. "ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨲᩮᩣ ᩃᩮᨱᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨿᩣᩅ ᨾᩮ ᨶ ᩋᨶᩩᨷᩤᨴᩤᨿ ᩋᩣᩈᩅᩮᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ"ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩒᨠᩣᩈᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᩅᩣ, "ᨶ ᨲᩣᩅᩣᩉᩴ ᩍᨾᩴ ᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᩔᩣᨾᩦ"ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨴᩥᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᩅᩣ ᨾᩣᨶᩈᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨥᨭᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᩅᩣᨿᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ. ᨲᨴᩩᨽᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩍᨵ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ. ᨴᩩᩅᩥᨵᩮᨶᩣᨷᩥ ᩉᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᩮᨶ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩔ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨬ᩠ᨧ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨷᩉᩦᨿᨲᩥ ᨷᩥᩃᨠ᩠ᨠᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩅᩥᨿ, ᨠᩣᩃᨲ᩠ᨲᨷᨻ᩠ᨽᩣᩁᩅᩣᩈᩥᨾᩉᩣᨹᩩᩔᨴᩮᩅᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩅᩥᨿ, ᨷᩦᨲᩥᨾᩃ᩠ᩃᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩅᩥᨿ, ᨠᩩᨭᩩᨾ᩠ᨻᩥᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩅᩥᨿ ᨧ. ᩑᨲᩮᩈᩩ ᩉᩥ ᨷᩩᩁᩥᨾᩤ ᨲᨿᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨧ ᩑᩅᩁᩪᨷᩤ ᨠᩣᨿᩥᨠᩅᩦᩁᩥᨿᩮᨶ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩣ, ᨠᩩᨭᩩᨾ᩠ᨻᩥᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨧ ᩑᩅᩁᩪᨷᩤ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩅᩦᩁᩥᨿᩮᨶ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩣ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩅᩣᩃᩩᨠᩅᩣᩈᩦ ᨾᩉᩣᨶᩣᨣᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨷᨶ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥᨷᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩮᩉᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮᩣᩅ. ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩑᨠᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩴ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᩑᨠᩴ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩑᨠᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩑᨠᩴ ᨶᩥᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ. ᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩔ ᩑᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮᩣᨷᩥ ᩋᩈᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩮ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ.

ᩋᨷᩥᨧ ᨨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩔ ᨷᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ – ᩋᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩮ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᩣ, ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩈᨾ᩠ᨷᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶᨲᩣ, ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩈᨬ᩠ᨬᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨻ᩠ᨽᩮᩣᨠᩣᩈᩅᩣᩈᩮᩣ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ, ᩈᨷ᩠ᨷᩣᨿᨠᨳᩣᨲᩥ. ᩋᩣᩉᩁᩉᨲ᩠ᨳᨠ-ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩅᨾᩥᨲᨠ-ᨲᨲ᩠ᨳᩅᨭ᩠ᨭᨠ-ᩋᩃᩴᩈᩣᨭᨠ-ᨠᩣᨠᨾᩣᩈᨠ-ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨴᩥᩅᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᩉᩥ ᩈᨾᨱᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩮᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨾᩉᩣᩉᨲ᩠ᨳᩦ ᩅᩥᨿ ᩒᨲ᩠ᨳᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨧᨲᩩᨷᨬ᩠ᨧᩋᩣᩃᩮᩣᨷᩒᨠᩣᩈᩴ ᨷᨶ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩣᨶᩦᨿᩴ ᨷᩥᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣᨷᨶᩈᩦᩃᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨲᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩮ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩔᩣᨷᩥ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨷᩉᩦᨿᨲᩥ. ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨷᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨷᩥ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩣᩃᩮᩣᨠᨴᩦᨷᩣᩃᩮᩣᨠᩏᨠ᩠ᨠᩣᩃᩮᩣᨠᩮ ᨴᩥᩅᩣ ᩈᩪᩁᩥᨿᩣᩃᩮᩣᨠᩴ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔᩣᨷᩥ, ᩋᨻ᩠ᨽᩮᩣᨠᩣᩈᩮ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩔᩣᨷᩥ, ᨾᩉᩣᨠᩔᨷᨲ᩠ᨳᩮᩁᩈᨴᩥᩈᩮ ᨷᩉᩦᨶᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩮ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩔᩣᨷᩥ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨷᩉᩦᨿᨲᩥ, ᨮᩣᨶᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨴᩦᩈᩩ ᨵᩩᨲᨦ᩠ᨣᨶᩥᩔᩥᨲᩈᨷ᩠ᨷᩣᨿᨠᨳᩣᨿᨷᩥ ᨷᩉᩦᨿᨲᩥ. ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – "ᨨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩔ ᨷᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ.

᪁᪆. ᨶᩅᨾᩮ ᩅᩪᨷᩈᨶ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔᩣᨲᩥ ᨫᩣᨶᩮᨶ ᩅᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨿ ᩅᩣ ᩅᩪᨷᩈᨾᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ.

ᩋᨸᩥᨧ ᨨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩔ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ – ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᨲᩣ, ᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᨠᨲᩣ, ᩅᩥᨶᨿᩮ ᨸᨠᨲᨬ᩠ᨬᩩᨲᩣ, ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩈᩮᩅᩥᨲᩣ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ, ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨿᨠᨳᩣᨲᩥ᪨ ᨻᩣᩉᩩᩈᨧ᩠ᨧᩮᨶᩣᨸᩥ ᩉᩥ ᩑᨠᩴ ᩅᩤ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩤ ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩤ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩅᩤ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩅᩤ ᨶᩥᨠᩣᨿᩮ ᨸᩣᩊᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩏᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩴ ᨸᩉᩦᨿᨲᩥ, ᨠᨸ᩠ᨸᩥᨿᩣᨠᨸ᩠ᨸᩥᨿᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨻᩉᩩᩃᩔᩣᨸᩥ, ᩅᩥᨶᨿᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨧᩥᨱ᩠ᨱᩅᩈᩦᨽᩣᩅᨲᩣᨿ ᨸᨠᨲᨬ᩠ᨬᩩᨶᩮᩣᨸᩥ, ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩮ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ, ᩏᨸᩣᩃᩥᨲ᩠ᨳᩮᩁᩈᨴᩥᩈᩮ ᩅᩥᨶᨿᨵᩁᩮ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩴ ᨸᩉᩦᨿᨲᩥ, ᨮᩣᨶᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᨸ᩠ᨸᩥᨿᩣᨠᨸ᩠ᨸᩥᨿᨶᩥᩔᩥᨲᩈᨸ᩠ᨸᩣᨿᨠᨳᩣᨿᨸᩥ ᨸᩉᩦᨿᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ – “ᨨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨧ᩠ᨧᩔ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

᪑᪐᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ, ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮ, ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩏᨸᩣᨿᨲᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ᪨

ᩋᨸᩥᨧ ᨨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ – ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᨲᩣ, ᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᨠᨲᩣ, ᩅᩥᨶᨿᩮ ᨸᨠᨲᨬ᩠ᨬᩩᨲᩣ, ᩋᨵᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨻᩉᩩᩃᨲᩣ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ, ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨿᨠᨳᩣᨲᩥ᪨ ᨻᩣᩉᩩᩈᨧ᩠ᨧᩮᨶᩣᨸᩥ ᩉᩥ ᩑᨠᩴ ᩅᩤ...ᨸᩮ... ᨸᨬ᩠ᨧ ᩅᩤ ᨶᩥᨠᩣᨿᩮ ᨸᩣᩊᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩏᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩉᩦᨿᨲᩥ, ᨲᩦᨱᩥ ᩁᨲᨶᩣᨶᩥ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨻᩉᩩᩃᩔᩣᨸᩥ, ᩅᩥᨶᨿᩮ ᨧᩥᨱ᩠ᨱᩅᩈᩦᨽᩣᩅᩔᩣᨸᩥ, ᨲᩦᩈᩩ ᩁᨲᨶᩮᩈᩩ ᩒᨠᨸ᩠ᨸᨶᩥᨿᩈᨴ᩠ᨵᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩋᨵᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᨻᩉᩩᩃᩔᩣᨸᩥ, ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩥᨲ᩠ᨳᩮᩁᩈᨴᩥᩈᩮ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨸᩉᩦᨿᨲᩥ, ᨮᩣᨶᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨴᩦᩈᩩ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩁᨲᨶᩣᨶᩴ ᨣᩩᨱᨶᩥᩔᩥᨲᩈᨸ᩠ᨸᩣᨿᨠᨳᩣᨿᨸᩥ ᨸᩉᩦᨿᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿ ᨸᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨸᨮᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩦᩅᩁᨱᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩅᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᨭ᩠ᨭᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨠᨳᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨶᩦᩅᩁᨱᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១. អកប្ចតិយចក្កចណ្ណតា

១១-១៧. ធតិឃស្ស បឈេយ អកាចិតត្តិ អចដ្ឋិតំ កាចតាចសេត អប្បចត្តិតំ. អកប្ចតិឃំ ហោតីតិ កប្ចក្កបំ កប្ចេឃាក្កុ ត ហោតិ. ទ្យតិឃេ ទ្យត្តចិបរិឃាសេឃត អនេត្វា វេចទិតេព្វា. ឲត្វ ច បឈេយ ចិត្តត្តិ ចដ្ឋចសេត ដ្ឋប្បត្តដិត្ត, ទ្យតិឃេ ចិចដ្ឋចសេត ដ្ឋប្បត្តដិត្ត. ធត្វ ច ចដ្ឋំ ចដ្ឋបាទំ, ចិចដ្ឋំ ចិចដ្ឋបាទត្តិ អឃំ បេភេទោ វេចទិតេព្វា. ចដ្ឋំ ភាយ ធេក្ខយកចដ្ឋំ, ចដ្ឋបាទំ ភាយ ចដ្ឋបដិលិកាឃ កប្ចំ, ចិចដ្ឋំ ភាយ ភច លេលិក្យត្តរឆប្ចា, ចិចដ្ឋបាទំ ភាយ ចិចដ្ឋបដិលិកាឃ កប្ចំ. ឰតិ ឰសេយស្ម ស្មេត្តស្ម ចដ្ឋចិចដ្ឋសេយច កចិតត្តិ.

១២-១៣. ធតិឃេ ចដ្ឋចសេសេភច ដ្ឋប្បត្តដិត្ត វេចទិតព្វា. យហេតា អភត្វាឃ សំចត្តតីតិ សេចយក្យស្សសយ្យត្តិឃោ យាស្រោនិហ្វស្សរិឃាតិ ច ឆឆយាភយ្បិ បុភប្បុត៌ ឌាតិឌរាញ្ញាឆិបរលោសោកបរិទេចទ្យក្ខខោយតស្សុបិឃាសេស លក្ខឆាក្យអាឃធាភបដិក្ខសេប្បប្យាឆចដ្ឋាតិ ច ឆឆយាភ៌ សេកចល៌ ទ្យក្ខក្ខក្ខេសេច ឆេតីតិ យហេតា អភត្វាឃ សំចត្តតិ ភាយាតិ. ចក្យេត្វ ចិត្តត្តិ ចិចដ្ឋចសេសេភច ដ្ឋប្បត្តដិត្ត.

១៤-១៩. បញ្ញាយលេដ្ឋេស្ម អកាចិតំ អបិត្យក្ខតត្តិ អឃំ ចិសេសោ. ធត្រាឃឆិប្បាឃោ – ចដ្ឋចសេត ដ្ឋប្បត្តដិត្ត ភាយ ដ្ឋប្បត្តយ្បិ អកាចិតំ អបិត្យក្ខតសេយច ហោតិ. កស្មា ? លេលិក្យត្តរបាទកញ្ញាភចិបស្សភាយក្កឋលតិព្វាគេតស្ម បក្កត្តិតំ អសេយត្តត្វា. ចិចដ្ឋចសេត ដ្ឋប្បត្តិ បត កាចិតំ បិត្យក្ខតំ ភាយ ហោតិ. កស្មា? ធេតស្ម ឆេប្ចស្ម បក្កត្តិតំ សេយត្តត្វា. ក្យុទ្ធកចាឃី ថ្យស្សមិត្តធេត្វទោ បភាហ – “យក្កចិត្តសេយច, អាចាសោ, កាចិតំ បិត្យក្ខតំ ភាយ ហោតី”តិ.

១៥-១៦. សត្តយដ្ឋេសេស្ម អធាហ្យលីកធត្តិ បុភប្បុត៌ អកធំ. ឰយាតិបិ ស្ហេ ចដ្ឋចិចដ្ឋចសេត ដ្ឋប្បត្តដិត្តាភេច វេចទិតព្វាតីតិ.

១៨. ភចេយ “ឌាតិបិ ទ្យក្ខា”តិអាទិតា ភេឃត ទ្យត្តំ ទ្យក្ខំ អឆិចហតិ អាហរតីតិ ទ្យក្ខាឆិចហំ. ទ្យក្ខាឆិចាហត្តិបិ បិធោ. ធស្សេត្វា – លេលិក្យត្តរបាទកញ្ញាភាទិ អរិឃឆប្ចាកិយុល៌ ទ្យក្ខក្ខត អឆិចាហិឃតិ បេឃិឃតីតិ ទ្យក្ខាឆិចាហំ. ឰឆយ្បិ ចដ្ឋចសេត ដ្ឋប្បត្តដិត្តសេយច. ធញ្ញា ទ្យត្តប្បការា សេចយក្យស្សាទិសយ្យត្តិឃោ ឆឆយាភយ្បិ ឌាតិអាទីភំ អឆិចហភេតា ទ្យក្ខាឆិចហំ, អរិឃឆប្ចាឆិកយាឃ ទ្យក្ខាឆិចាហត្វា ភាយ ហោតីតិ.

១០. ឆសេយ ចិចដ្ឋចសេត ដ្ឋប្បត្តដិត្តសេយច ចិត្តំ. ធញ្ញាយាក្យសកស្មលេតា ជិព្ហាស្មល៌, ជិព្ហាស្មលេតា ឈាតស្មល៌, ឈាតស្មលេតា ចិបស្សភាស្មល៌, ចិបស្សភាស្មលេតា យក្កស្មល៌, យក្កស្មលេតា ឋលស្មល៌, ឋលស្មលេតា តិព្វាភស្មល៌ អឆិចហតិ អាហរតីតិ ស្មលាឆិចហំ ភាយ ហោតិ, ស្មលាឆិចាហំ ចា. ធញ្ញាលេលិក្យត្តរបាទកញ្ញាភាទិអរិឃឆប្ចាកិយុល៌ ស្មសេបសឃំ ចិស្សដ្ឋេក្ខចឌិរសឌិសំ ហោតីតិ ស្មលាឆិចាហត្តិបិ ទ្យច្ចតិ. ឰឆយ្បិ ចសេក្ក ចដ្ឋចិចដ្ឋសេយច កចិតត្តិ.

អកយុតិឃចក្កចណ្ណភា៌

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪃᪨ ᩋᨠᨾ᩠ᨾᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪂᪁᪨ ᨲᨲᩥᨿᩔ ᨸᨮᨾᩮ ᩋᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨷᩥᩅᩮᨧᨲᩴ ᩋᨠᨾ᩠ᨾᩉᨲ᩠ᨳᩥᩋᩔᩣᨴᩦᩅᨴᩦᨶᩴ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨦ᩠ᨠᩅᩮᨾᨲ ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨

᪂᪂᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᨮᩥᩅᩮᨧᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩉᨲ᩠ᨳᩥᩋᩔᩣᨴᩦᩅᨴᩦᨶᩴ᪨ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨸᩣᨴᨠᨩ᩠ᨫᩣᨶᩮ ᩅᨦ᩠ᨠᨧᩥᩅᨦ᩠ᨠᩅᩮᨾᨲ ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨣᩉᩥᨲᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨲᩣ ᨸᨴᩮᩈᩩᨸᩥ ᩍᨲᩥ᪨

᪂᪃᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᨶᩣᨠᩣᨸᩥᨲᩴ ᩋᩅᩥᨷᩮᩅᨲᩴ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᩉᨲ᩠ᨳᩥᩋᩔᩣᨴᩦᩅᨴᩦᨶᩴ᪨

᪂᪄᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩅᩣᨸᩥᨲᩴ ᩋᩅᩥᩔᩩᨭᩴ ᩅᩥᨷᩮᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩉᨲ᩠ᨳᩥᩋᩔᩣᨴᩦᩅᨴᩦᨶᩴ᪨

᪂᪅-᪂᪆᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᨨᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᩣᨲᩴ ᨷ᩠ᨷᩣᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᨠᨲᩥᩅᩮᨠ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨠᩣᨲᩴ ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨿᩅᩮᨿᨠ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ᪨ ᩋᩅᩮᨲ᩠ᨳᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᩁᩥᨿᩅᨴᩦᩅᩮᩣᩅᩮᨿᩅ᪨

᪂᪇-᪂᪈᪨ ᩅᨲ᩠ᨲᨿᨭ᩠ᨮᩮᨿᨸᩩᨷᩥ ᨴᩮᩅᩅ ᨲᩮᨿᩣ᪨ ᨸᨿᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᩅᩥᨴᩩᨲᨨᩁᨣ᩠ᨣᩣᩁᩣᨴᩦᩅᩮᩅᨠ ᩅᩮᩅᨴᩦᨲᨭ᩠ᨮᩣ᪨

᪂᪉-᪃᪐ᨪ ᨲᩅᨿᨠᩅᨿᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩉᩥᨷᩥ ᨸᩅᨠᩉᩥ ᩅᩮᨿᩣᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨻᩮᩃᨿᩮᨿᩮ ᩅᩮᨣ᩠ᨣ ᩅᨦ᩠ᨠᩅᩥᩅᨦ᩠ᨠᩅᩮᨿᩅ ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨠᨾ᩠ᨾᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥. បណិហិតអច្ឆវគ្គវណ្ណនា

៥១. បញ្ចមស្ស បឋមេ សេយ្យថាបីតិ ឱបម្មត្ថេ និបាតោ. តត្ថ ភគវា កត្ថចិ អត្ថេន ឧបមំ បរិវារេត្វា ទស្សេតិ វត្ថសុត្តេ (ម. និ. ១.៧០ អាទយោ) វិយ, បារិច្ឆត្តកោបម- (អ. និ. ៧.៦៩) អគ្គិក្ខន្ធោបមាទិសុត្តេសុ (អ. និ. ៧.៧២) វិយ ច, កត្ថចិ ឧបមាយ អត្ថំ បរិវារេត្វា ទស្សេតិ លោណម្ពិលសុត្តេ (អ. និ. ៣.១០១) វិយ, សុវណ្ណការសុត្តសុរិយោបមាទិសុត្តេសុ (អ. និ. ៧.៦៦) វិយ ច. ឥមស្មិំ បន សាលិសូកោបមេ ឧបមាយ អត្ថំ បរិវារេត្វា ទស្សេន្តោ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេតិអាទិមាហ. តត្ថ សាលិសូកន្តិ សាលិផលស្ស សូកំ. យវសូកេបិ ឯសេវ នយោ. វា-សទ្ទោ វិកប្បត្ថោ. មិច្ឆាបណិហិតន្តិ មិច្ឆាឋបិតំ. យថា ភិន្ទិតុំ សក្កោតិ, ន ឯវំ ឧទ្ធគ្គំ កត្វា ឋបិតន្តិ អត្ថោ. ភេច្ឆតីតិ ភិន្ទិស្សតិ, ឆវិំ ឆិន្ទិស្សតីតិ អត្ថោ. មិច្ឆាបណិហិតេន ចិត្តេនាតិ មិច្ឆាឋបិតេន ចិត្តេន. វដ្ដវសេន បវត្តចិត្តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ. អវិជ្ជន្តិ អដ្ឋសុ ឋានេសុ អញ្ញាណភូតំ ឃនពហលំ មហាអវិជ្ជំ. វិជ្ជំ ឧប្បាទេស្សតីតិ ឯត្ថ វិជ្ជន្តិ អរហត្តមគ្គញាណំ. និព្ពានន្តិ តណ្ហាវានតោ និក្ខន្តភាវេន ឯវំ វុត្តំ អមតំ. សច្ឆិករិស្សតីតិ បច្ចក្ខំ ករិស្សតិ.

៥២. ទុតិយេ សម្មាបណិហិតន្តិ យថា ភិន្ទិតុំ សក្កោតិ, ឯវំ ឧទ្ធគ្គំ កត្វា ឋបិតំ. អក្កន្តន្តិ ឯត្ថ បាទេន អក្កន្តំ នាម ហោតិ, ហត្ថេន ឧប្បីឡិតំ. រុឡ្ហីសទ្ទេន បន អក្កន្តន្តេវ វុត្តំ. អយម្បិ អរិយវោហារោ. កស្មា បន អញ្ញេ សេបណ្ណិកណ្ដកពទរកណ្ដកាទយោ មហន្តេ អគ្គហេត្វា សុខុមំ ទុព្ពលំ សាលិសូកយវសូកមេវ គហិតន្តិ? អប្បមត្តកស្សាបិ កុសលកម្មស្ស វិវដ្ដករណត្តទស្សនត្ថំ. យថា ហិ សុខុមំ ទុព្ពលំ សាលិសូកំ វា យវសូកំ វា ហោតុ, មហន្តមហន្តា សេបណ្ណិកណ្ដកពទរកណ្ដកាទយោ វា, ឯតេសុ យំកិញ្ចិ មិច្ឆា ឋបិតំ ហត្ថំ វា បាទំ វា ភិន្ទិតុំ លោហិតំ វា ឧប្បាទេតុំ ន សក្កោតិ, សម្មា ឋបិតំ បន សក្កោតិ, ឯវមេវ អប្បមត្តកំ តិណាយដ្ឋិមត្តកាទិកុសលំ វា ហោតុ, មហន្តំ វេលាមទានាទិកុសលំ វា, វដ្ដេ វដ្ដសម្បត្តិំ បត្ថេត្វា វដ្ដសម្បត្តិវសេន មិច្ឆា ឋបិតំ ហោតិ, វដ្ដមេវ អាហរិតុំ សក្កោតិ, នោ វិវដ្ដំ. "ឥទំ មេ ទានំ អាសវក្ខយាវហំ ហោតូ"តិ ឯវំ បន វិវដ្ដំ បត្ថេត្វា វិវដ្ដវសេន សម្មា ឋបិតំ អរហត្តម្បិ បច្ចេកពោធិញាណម្បិ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណម្បិ ទាតុំ សក្កោតិយេវ. វុត្តញ្ហេតំ –

"បដិសម្ភិទា វិមោក្ខា ច, យា ច សាវកបារមី;

បច្ចេកពោធិ ពុទ្ធភូមិ, សព្ពមេតេន លព្ភតី"តិ. (ខុ. បា. ៨.១៦);

ឥមស្មិំ សុត្តទ្វយេ ច វដ្ដវិវដ្ដំ កថិតំ.

៥៣. តតិយេ បទុដ្ឋចិត្តន្តិ ទោសេន បទុដ្ឋចិត្តំ. ចេតសា ចេតោបរិច្ចាតិ អត្តនោ ចិត្តេន តស្ស ចិត្តំ បរិច្ឆិន្ទិត្វា. យថាភតំ និក្ខិត្តោតិ យថា អាហរិត្វា ឋបិតោ. ឯវំ និរយេតិ ឯវំ និរយេ ឋបិតោយេវាតិ វត្តព្ពោ. អបាយន្តិអាទិ សព្ពំ និរយវេវចនមេវ. និរយោ ហិ

អមសង្ខាតា សុតា អនេបតោតិ អបរិយោ, ទុក្ខស្ស ពតិ បដិសរណន្តិ ទុក្ខតិ, ទុក្ខងកាទិតោ ឯត្ថ ចិចរា តិបតន្តីតិ ចិតិបិតោ, តិវស្សាឥតេត្ត តិវមោ។

៣៣។ ចតុត្ថេ បរមត្ថិ បទ្ធាបសាទេន បរមត្ថំ។ សុពតិន្តិ សុខស្ស ពតិ។ សក្កំ លោកន្តិ ទុបិដិសមត្តីហិ សុដ្ឋ អក្កំ លោកំ។

៣៤។ បញ្ចមេ ឧទកាទហនោតិ ឧទកាទេហា។ អាចិរលោតិ អចិប្បរន្តោ។ លុញ្ចូនោតាតិ អបរិសណ្ឋិតោ។ ពលលិក្ខតោតិ ពទ្ធមិក្ខតោ។ សិប្បិសម្ពុកន្តិអាទីសុ សិប្បិយោ ច សម្ពុកា ច សិប្បិសម្ពុកំ។ សក្ខរា ច កឋលានិ ច សក្ខរកឋលំ។ មច្ឆានំ គុម្ពំ ឈដាតិ មច្ឆគុម្ពំ។ ចរន្តម្បិ តិដ្ឋន្តម្បីតិ ឯត្ថ សក្ខរកឋលំ តិដ្ឋតិមេវ, ពុតរានិ ចរន្តិបិ តិដ្ឋន្តិបិ។ មថា បន អន្តរន្តរា ជិតាសុបិ និសិន្នាសុបិ និបន្នមានាសុបិ “ឯតា កាចិមោ ចរន្តី”តិ ចរន្តិមោ ឧបិធាយ ពុតរាបិ “ចរន្តី”តិ វុច្ចន្តិ, ឯវំ តិដ្ឋន្តមេវ សក្ខរកឋលំ ឧបិធាយ ពុតរម្បិ ទ្វយំ “តិដ្ឋន្ត”ន្តិ វុត្តំ, ពុតរំ ទ្វយំ ចរន្តំ ឧបិធាយ សក្ខរកឋលម្បិ “ចរន្ត”ន្តិ វុត្តំ។

អាចិរលតាតិ បញ្ញាហិ តិចរណហិ បរិមោគទ្ធេតា។ អត្តត្ថំ ចាតិអាទីសុ អត្តនោ ជិដ្ឋផម្ពិកោ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកោ អនេត្តា អត្តនេត្តា តាយ។ អត្តនោ ច សម្បរាមេ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកោ អនេត្តា បរនេត្តា តាយ ហោតិ។ សោ ហិ បរត្ថ អនេត្តាតិ បរនេត្តា។ តទុភយំ ឧភយនេត្តា តាយ។ អបិច អត្តនោ ជិដ្ឋផម្ពិកសម្បរាមិកោបិ លោកិយលោកុត្តរោ អនេត្តា អត្តនេត្តា តាយ, បរស្ស តាទិសោ ច អនេត្តា បរនេត្តា តាយ, តទុភយម្បិ ឧភយនេត្តា តាយ។ ឧត្តរិំ ចា មនុស្សធម្មាតិ ឥសកុសលកម្មបថសង្ខាតា មនុស្សធម្មា ឧត្តរិំ។ អមតិវាឥសចិធោ ធម្មា ចិតាបិ អញ្ញា សមាធាបកំ សត្តត្តរកប្បាចសាទេ ញាតសំចេទេហិ មនុស្សេហិ សមមេច សមាជិត្តត្តា មនុស្សធម្មោតិ វុច្ចតិ, តតោ ឧត្តរិំ បន ឈានចិបស្សនាមគ្គផលានិ ចេជិតព្ពានិ។ អលមរិយញាណទស្សនចិសេសន្តិ អរិយានំ យុត្តំ, អរិយភាវំ ចា កាតុំ សមត្ថំ ញាណទស្សនសង្ខាតំ ចិសេសំ។ ញាណមេវ ហិ ញាតត្ថេន ញាណំ, ទស្សនត្ថេន ទស្សនន្តិ ចេជិតព្ពំ, ជិព្ពចក្ខុញាណចិបស្សនាញាណមគ្គញាណផលញាណបច្ចវេក្ខណញាណានមេតំ អធិវចនំ។

៣៥។ ឆដ្ឋេ អនន្តាតិ អពាហលោ, បរន្តោតិបិ ចដ្ឋតិ។ ចិប្បរន្តោតិ សុដ្ឋ បរន្តោ។ អនាចិរលោតិ ន អាចិរលោ, បរិសុទ្ធោតិ អនេត្តា, ថេណបុញ្ញឹអសង្ខសេចាលបណកចិរហិតោតិ វុត្តំ ហោតិ។ អនាចិរលតាតិ បញ្ញាតិចរណចិមុត្តតា។ សេសំ ចតុត្ថេ វុត្តនយេន។ ពុមម្បិ សុត្តទ្វយេ ឆដ្ឋចិឆដ្ឋេមេច ពទិតំ។

៣៦។ សត្តមេ ទុក្ខដាតានន្តិ បច្ចត្ត សាមិចចនំ, ទុក្ខដាតានីតិ អនេត្តា។ ទុក្ខានមេតំ អធិចចនំ។ មជិជន្តិ តិបិឋមត្តំ។ មុទុតាមាតិ មុទុការេចន។ គោចិ ហិ ទុក្ខា ចណ្ណេន អគ្គា ហោតិ, គោចិ ពន្ធេន, គោចិ រសេន, គោចិ ឆទ្ធតាម។ ផត្តនោ បន មុទុតាម ចេច ពម្ពញ្ញតាម ច អគ្គា សមេទ្ធោតិ ធស្សតិ។ ចិត្តំ, ចិត្តេច, កាចិតំ ពាហុលីកតន្តិ ឯត្ថ សមថចិបស្សនាចសេន កាចិតចេញ្ចេ បុនប្បុនកតញ្ចេ ចិត្តំ អធិប្បេតំ។ គុរុត្តកចាសិ ផុស្សមិត្តត្ថេរោ បនាហ – “ឯកត្តំ មុទុ ចេច ពម្មតិយញ្ចេ ចិត្តំ តាម អតិញ្ញាបាទកចតុត្ថជ្ឈានចិត្តមេច, អាចុសោ”តិ។

៣៨។ អដ្ឋមេ ឯវំ លហុបរិវត្តន្តិ ឯវំ លហុំ ឧប្បជ្ជិត្វា លហុំ និរុជ្ឈនកំ។ យាវញ្ចាតិ អធិមត្តប្បមាណត្ថេ និបាតោ, អតិវិយ ន សុករាតិ អត្ថោ។ ឥទន្តិ និបាតមត្តំ។ ចិត្តន្តិ ឯកច្ចេ តាវ អាចរិយា “ភវង្គចិត្ត”ន្តិ វទន្តិ, តំ បន បដិក្ខិបិត្វា “ឥធ ចិត្តន្តិ យំកិញ្ចិ អន្តមសោ ចក្ខុវិញ្ញាណម្បិ អធិប្បេតមេវា”តិ វុត្តំ។ ឥមស្មិំ បនត្ថេ មិលិន្ទរាជា ធម្មកថិកំ នាគសេនត្ថេរំ បុច្ឆិ, “ភន្តេ នាគសេន, ឯកស្មិំ អច្ឆរាក្ខណេ បវត្តិតចិត្តសង្ខារា សចេ រូបិនោ អស្សុ, កីវ មហារាសិ ភវេយ្យា”តិ? “វាហសតានំ ខោ, មហារាជ, វីហីនំ អឌ្ឍចូឡញ្ច វាហា វីហិសត្តម្ពណានិ ទ្វេ ច តុម្ពា ឯកច្ឆរាក្ខណេ បវត្តិតស្ស ចិត្តស្ស សង្ខម្បិ ន ឧបេន្តិ, កលម្បិ ន ឧបេន្តិ, កលភាគម្បិ ន ឧបេន្តី”តិ (មិ. ប. ៣. ១. ៧)។ អថ កស្មា សម្មាសម្ពុទ្ធេន “ឧបមាបិ ន សុករា”តិ វុត្តំ? យថេវ ហិ ឧបមំ បដិក្ខិបិត្វាបិ កប្បទីឃភាវស្ស យោជនិកសាសបបុណ្ណនគរេន, និរយទុក្ខស្ស សត្តិសតាហតោបមេន, សគ្គសុខស្ស ច ចក្កវត្តិសម្បត្តិយា ឧបមា កតា, ឯវមិធាបិ កាតព្វាតិ? តត្ថ “សក្កា បន, ភន្តេ, ឧបមា កាតុ”ន្តិ ឯវំ បុច្ឆាវសេន ឧបមា កតា, ឥមស្មិំ សុត្តេ បុច្ឆាយ អភាវេន ន កតា។ ឥទញ្ច សុត្តំ ធម្មទេសនាបរិយោសានេ វុត្តំ។ ឥតិ ឥមស្មិំ សុត្តេ ចិត្តរាសិ នាម កថិតោតិ។

៣៩។ នវមេ បភស្សរន្តិ បណ្ឌរំ បរិសុទ្ធំ។ ចិត្តន្តិ ភវង្គចិត្តំ។ កិំ បន ចិត្តស្ស វណ្ណោ នាម អត្ថីតិ? នត្ថិ។ នីលាទីនញ្ហិ អញ្ញតរវណ្ណំ វា ហោតុ អវណ្ណំ វា, យំកិញ្ចិ បរិសុទ្ធតាយ “បភស្សរ”ន្តិ វុច្ចតិ។ ឥទម្បិ និរុបក្កិលេសតាយ បរិសុទ្ធន្តិ បភស្សរំ។ តញ្ច ខោតិ តំ ភវង្គចិត្តំ។ អាគន្តុកេហីតិ អសហជាតេហិ បច្ឆា ជវនក្ខណេ ឧប្បជ្ជនកេហិ។ ឧបក្កិលេសេហីតិ រាគាទីហិ ឧបក្កិលិដ្ឋត្តា ឧបក្កិលិដ្ឋំ នាមាតិ វុច្ចតិ។ កថំ? យថា ហិ សីលវន្តា អាចារសម្បន្នា មាតាបិតរោ វា អាចរិយុបជ្ឈាយា វា ទុស្សីលានំ ទុរាចារានំ អវត្តសម្បន្នានំ បុត្តានញ្ចេវ អន្តេវាសិកសទ្ធិវិហារិកានញ្ច វសេន “អត្តនោ បុត្តេ វា អន្តេវាសិកសទ្ធិវិហារិកេ វា ន តជ្ជេន្តិ ន សិក្ខាបេន្តិ ន ឱវទន្តិ នានុសាសន្តី”តិ អវណ្ណំ អកិត្តិំ លភន្តិ, ឯវំសម្បទមិទំ វេទិតព្វំ។ អាចារសម្បន្នា មាតាបិតរោ វិយ ច អាចរិយុបជ្ឈាយា វិយ ច ភវង្គចិត្តំ ទដ្ឋព្វំ, បុត្តាទីនំ វសេន តេសំ អកិត្តិលាភោ វិយ ជវនក្ខណេ រជ្ជនទុស្សនមុយ្ហនសភាវានំ លោភសហគតាទីនំ ចិត្តានំ វសេន ឧប្បន្នេហិ អាគន្តុកេហិ ឧបក្កិលេសេហិ បកតិបរិសុទ្ធម្បិ ភវង្គចិត្តំ ឧបក្កិលិដ្ឋំ នាម ហោតីតិ។

៤០។ ទសមេបិ ភវង្គចិត្តមេវ ចិត្តំ។ វិប្បមុត្តន្តិ ជវនក្ខណេ អរជ្ជមានំ អទុស្សមានំ អមុយ្ហមានំ តីហេតុកញាណសម្បយុត្តាទិកុសលវសេន ឧប្បជ្ជមានំ អាគន្តុកេហិ ឧបក្កិលេសេហិ វិប្បមុត្តំ នាម ហោតិ។ ឥធាបិ យថា សីលវន្តានំ អាចារសម្បន្នានំ បុត្តាទីនំ វសេន មាតាទយោ “សោភនា ឯតេយេវ អត្តនោ បុត្តកាទយោ សិក្ខាបេន្តិ ឱវទន្តិ អនុសាសន្តី”តិ វណ្ណកិត្តិលាភិនោ ហោន្តិ, ឯវំ ជវនក្ខណេ ឧប្បន្នកុសលចិត្តវសេន ឥទំ ភវង្គចិត្តំ អាគន្តុកេហិ ឧបក្កិលេសេហិ វិប្បមុត្តន្តិ វុច្ចតីតិ។

បណិហិតអច្ឆវគ្គវណ្ណនា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪖᪨ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣᩈᩘᨥᩣᨲᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪕᪑᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᩔ ᨷᨮᨾᩮ ᨲᩴ ᩋᩔᩩᨲᩅᩣ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᨽᩅᩘᨣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩩᨲᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩮᩣ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨣᨾᩣᨵᩥᨣᨾᩣᨽᩣᩅᩣ ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩋᩔᩩᨲᩅᩣ ᩍᨲᩥ᪨ ᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᩍᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᩏᨷᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩍᨴᩴ ᨽᩅᩘᨣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨷᨠᨲᩥᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨷᩥ ᨩᩅᨶᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩉᩥ ᩃᩮᩣᨽᩣᨴᩦᩉᩥ ᩏᨷᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩉᩥ ᩏᨷᨠ᩠ᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩮᩅ ᩋᩣᨣᨾᩅᩈᩮᨶ ᨶ ᩋᨵᩥᨣᨾᩅᩈᩮᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨿᩔ ᨧ ᨡᨶ᩠ᨵᨵᩣᨲᩩᩋᩣᨿᨲᨶᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨠᩣᩁᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᩏᨣ᩠ᨣᩉᨷᩁᩥᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩁᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᨬᩣᨱᨷᨭᩥᩅᩮᨵᩈᩣᨵᨠᩮᩣ ᨶᩮᩅ ᩋᩣᨣᨾᩮᩣ, ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩔ ᩋᨶᨵᩥᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᩋᨵᩥᨣᨾᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᩣᨣᨾᩣᨵᩥᨣᨾᩣᨽᩣᩅᩣ ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩋᩔᩩᨲᩅᩣ ᩍᨲᩥ᪨ ᩈ᩠ᩅᩣᨿᩴ –

“ᨷᩩᨳᩪᨶᩴ ᨩᨶᨶᩣᨴᩦᩉᩥ, ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ;

ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣᨣᨵᨲ᩠ᨲᩣ, ᨷᩩᨳᩩᩅᩣᨿᩴ ᨩᨶᩮᩣ ᩍᨲᩥ”᪨

ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨷᩩᨳᩪᨶᩴ ᨶᩣᨶᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᩣᨶᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨴᩦᨶᩴ ᨩᨶᨶᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣᩉ –

“ᨷᩩᨳᩩ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨩᨶᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ, ᨷᩩᨳᩩ ᩋᩅᩥᩉᨲᩈᨠ᩠ᨠᩣᨿᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨲᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ, ᨷᩩᨳᩩ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣᨶᩴ ᨾᩩᨡᩩᩃ᩠ᩃᩮᩣᨠᩥᨠᩣᨲᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ, ᨷᩩᨳᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᨣᨲᩦᩉᩥ ᩋᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ, ᨷᩩᨳᩩ ᨶᩣᨶᩣᨽᩥᩈᩘᨡᩣᩁᩮ ᩋᨽᩥᩈᩘᨡᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ, ᨷᩩᨳᩩ ᨶᩣᨶᩣᩒᨥᩮᩉᩥ ᩅᩩᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ, ᨷᩩᨳᩩ ᨶᩣᨶᩣᩈᨶ᩠ᨲᩣᨷᩮᩉᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ, ᨷᩩᨳᩩ ᨶᩣᨶᩣᨷᩁᩥᩊᩣᩉᩮᩉᩥ ᨷᩁᩥᨯᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ, ᨷᩩᨳᩩ ᨷᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᩈᩩ ᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨣᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨣᨵᩥᨲᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩃᨣ᩠ᨣᩣ ᩃᨣ᩠ᨣᩥᨲᩣ ᨷᩃᩥᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ, ᨷᩩᨳᩩ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨶᩦᩅᩁᨱᩮᩉᩥ ᩋᩣᩅᩩᨲᩣ ᨶᩥᩅᩩᨲᩣ ᩒᩅᩩᨲᩣ ᨷᩥᩉᩥᨲᩣ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩣ ᨷᨭᩥᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲᩣᨲᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ”ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᨶᩥ᪨ ᪕᪑, ᪙᪔)᪨

ᨷᩩᨳᩪᨶᩴ ᩅᩣ ᨣᨱᨶᨷᨳᨾᨲᩦᨲᩣᨶᩴ ᩋᩁᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᨷᩁᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣᨶᩴ ᨶᩦᨧᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩣᨶᩴ ᨩᨶᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨣᨵᨲ᩠ᨲᩣᨷᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ, ᨷᩩᨳᩩ ᩅᩣ ᩋᨿᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴᨿᩮᩅ ᩈᩘᨡᩴ ᨣᨲᩮᩣ, ᩅᩥᩈᩴᩈᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᩦᩃᩈᩩᨲᩣᨴᩥᨣᩩᨱᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᩋᩁᩥᨿᩮᩉᩥ ᨩᨶᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ᪨ ᩑᩅᨾᩮᨲᩮᩉᩥ “ᩋᩔᩩᨲᩅᩣ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨷᨴᩮᩉᩥ ᨿᩮ ᨲᩮ –

“ᨴᩩᩅᩮ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶᩣᨴᩥᨧ᩠ᨧᨻᨶ᩠ᨵᩩᨶᩣ;

ᩋᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩮᨠᩮᩣ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ –

ចេ្ឆ បុច្ឆនោ ចុត្តា, តេយុ អត្ថបុច្ឆនោ ចុតេ្តា ហោតីតិ ចេជិតព្វោ៕

ឃថាក្ខុំ តប្បខានាតីតិ “ត្ពតញ្ញោ កចក្កចិត្តំ ឲចំ អាកាត្តុកេហិ ប្តូកិ្កលេសេហិ ប្តូកិ្កលិដ្ឋំ តាយ ហោតិ, ឲចំ ចិប្បមុត្តំ តាយា”តិ ឃថាសកាចតោ ត ខាតាតិ៕ តស្វាតិ ឃស្វា ត ខាតាតិ, តស្វា៕ ចិត្តកាចតា តតី្ថតិ ចិត្តដ្ឋិតិ ចិត្តបរិក្កហោ តត្ថិ, តត្ថិកាចេតច “តតី្ថ”តិ ចតាយីតិ ជេស្សតិ៕

៥៦៣ ទុតិយេ ឃុតចាតិ ឃុតសប្បេត្ថា៕ ចិត្តារតោ បតេត្ថ អស្សុតចាតិ បកស្ស បដិបក្ខចសេត អតេ្ថា ចេជិតព្វោ៕ អរិយសាចកោតិ អត្ថិ អរិយោ ត សាចកោ, សេឃ្យថាបិ ព្ពុទ្ធោ ចេច បច្ចេកព្ពុទ្ធោ ច; អត្ថិ សាចកោ ត អរិយោ, សេឃ្យថាបិ កិហី អគាកតផលេ; អត្ថិ តេច អរិយោ ត សាចកោ សេឃ្យថាបិ បុទ្ធតិត្ថិយា៕ អត្ថិ អរិយោចេច សាចកោ ច, សេឃ្យថាបិ សមណា សក្យបុត្តិយា អាកតផលិ ចិញ្ញាតសាសតា៕ ត្ពឆ បត កិហី ចា ហោតុ បព្ពុជិតោ ចា, យោ កោចិ ឃុតចាតិ ឲត្ថ ចុត្តស្ស អត្ថស្ស ចសេត ឃុតសប្បេត្ថា, អយំ អរិយសាចកោតិ ចេជិតព្វោ៕ ឃថាក្ខុំ បខាតាតីតិ “ឲចមិទំ កចក្កចិត្តំ អាកាត្តុកេហិ ប្តូកិ្កលេសេហិ ចិប្បមុត្តំ ហោតិ, ឲចំ ប្តូកិ្កលិដ្ឋ”ន្តិ ឃថាសកាចតោ ខាតាតិ៕ ចិត្តកាចតា អតី្ថតិ ចិត្តដ្ឋិតិ ចិត្តបរិក្កហោ អត្ថិ, អត្ថិកាចេតច “អតី្ថ”តិ ចតាយីតិ ជេស្សតិ៕ ត្ពមស្មិំ ឃុតេ្ត ពាលចចិបស្សតា កថិតា៕ កេចិ តទុលាចិបស្សតាតិ ចជន្តិ៕

៥៦៣ តតិយំ អដ្ឋប្បត្តិយំ កថិតំ៕ កតរាយំ បត អដ្ឋប្បត្តិយំ? អក្កិក្ខន្ធោបមសុត្តន្តអដ្ឋប្បត្តិយំ៕ ភកចា កិរ ឲកស្មិំ សមយេ សាចត្ថិំ ប្តូបតិស្សាយ ខេតចតមហាចិហារេ បដិចសតិ៕ ព្ពុទ្ធាតញ្ញា ឃត្ថ កត្ថចិ បដិចសត្តាតំ បញ្ញាចិណំ កិច្ចំ អចិឌហិតមេច ហោតិ៕ បញ្ញា ហិ ព្ពុទ្ធកិច្ចាតិ – បុរេភត្តកិច្ចំ, បច្ឆាភត្តកិច្ចំ, បុរិមយាមកិច្ចំ, មជ្ឈិមយាមកិច្ចំ, បច្ឆិមយាមកិច្ចន្តិ៕

តត្រិទំ បុរេភត្តកិច្ចំ – ភកចា ហិ បាតោច ចុដ្ឋាយ ប្តូបដ្ឋាកាត្តុកហត្ថំ សរីរបាសុកត្ថញ្ញា មុលធោចតាទិសរីរបរិកម្មំ កត្វា ឃាច កិក្ខាចារវេលា តាច ចិចិត្តាសតេ ចីតិតាមេត្វា កិក្ខាចារវេលាយ តិចាសេត្វា កាយពន្ធតំ ពន្ធិត្វា ចីចរំ បារុបិត្វា បត្តមាតាយ កតាចិ ឲកកោច, កតាចិ កិក្ខុសង្ឃបរិចុតោ កាមំ ចា តិកមំ ចា បិណ្ឌាយ បចិសតិ កតាចិ បកតិយា, កតាចិ អនេកេហិ បាដិហារិយេហិ ចត្តមាតេហិ៕ សេឃ្យថិទំ – បិណ្ឌាយ បចិសតោ លោកតាថស្ស បុរតោ បុរតោ កន្ត្វា មុទុកាតចាតា បថចិ សមាឆត្តិ, ចលិហកា ប្តូតកម្មុសិតាតិ មុញ្ញត្តា មកេ្គ រេណុំ ចូបសមេត្វា ប្តូបរិ ចិតាតំ ហុត្វា តិដ្ឋន្តិ, អបរេ ចាតា បុប្ផាតិ ប្តូបសំហរិត្វា មកេ្គ ឱកិរន្តិ, ប្តូត្តតា កូមិប្បទេសា ឱតមន្តិ, ឱតតា ប្តូត្តមន្តិ, បាទតិក្ខេបសមយេ សមាច កូមិ ហោតិ, ឃុលសម្ផស្សាតិ បទុមបុប្ផាតិ ចា បាទេ សម្បដិច្ឆន្តិ៕ ត្ពត្ថពីលស្ស អតេ្តា ឋបិតមត្តេ ឆក្ពិលាបាទេ សរីរតោ លព្ពាណ្ណរស្មិយោ តិក្ខមិត្វា ឃុចណ្ណរសបិញ្ញរាតិ ចិយ ចិព្រូបដបរិក្ខិត្តាតិ ចិយ ច បាសាទក្ខុដាការាទីតិ អលង្ករោត្តិយោ ត្ពតោ ចិតោ ច ធាចត្តិ, ហត្ថិអស្សចិហង្គាទយោ សកសកដ្ឋានេសុ ឋិតាយេច មធុរេតាការេត សទ្ទំ ករោត្តិ, តថា ភេរិចីណាទីតិ តូរិយាតិ មតុស្សាតញ្ញា កាយូបកាតិ អាភរណាតិ៕ តេត សញ្ញាណេត មតុស្សា ខាតត្តិ “អជ្ជ ភកចា ត្ពឆ បិណ្ឌាយ បចិដ្ឋោ”តិ៕ តេ ឃុតិចត្ថា ឃុបារុតា កត្ថបុប្ផាទីតិ អាតាយ ឃរា តិក្ខមិត្វា អត្តរចីថិំ បដិបជ្ជិត្វា ភកចត្តំ កត្ថបុប្ផាទីហិ សក្កច្ចំ បូជេត្វា ចត្តិត្វា “អម្ហាកំ, ភត្តេ, ជស កិក្ខូ, អម្ហាកំ ចីសតិ, បញ្ញាសំ…បេ… សតំ ទេថា”តិ ឃាចិត្វា ភកចតោបិ បត្តំ កហេត្វា អាសតំ

បញ្ញាបេត្វា សក្កច្ចំ បិណ្ឌបាតេន បដិមានេន្តិ។ ភគវា កតភត្តកិច្ចោ តេសំ ឧបនិស្សយចិត្តសន្តានានិ ឱលោកេត្វា តថា ធម្មំ ទេសេតិ, យថា កេចិ សរណគមនេសុ បតិដ្ឋហន្តិ, កេចិ បញ្ចសុ សីលេសុ, កេចិ សោតាបត្តិសកទាគាមិអនាគាមិផលានំ អញ្ញតរស្មិំ, កេចិ បព្ពជិត្វា អគ្គផលេ អរហត្តេតិ។ ឯវំ មហាជនំ អនុគ្គហេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ គច្ឆតិ។ តត្ថ គន្ត្វា គន្ធមណ្ឌលមាឡេ បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសីទតិ ភិក្ខូនំ ភត្តកិច្ចបរិយោសានំ អាគមយមានោ។ តតោ ភិក្ខូនំ ភត្តកិច្ចបរិយោសានេ ឧបដ្ឋាកោ ភគវតោ និវេទេតិ។ អថ ភគវា គន្ធកុដិំ បវិសតិ។ ឥទំ តាវ បុរេភត្តកិច្ចំ។

អថ ភគវា ឯវំ កតបុរេភត្តកិច្ចោ គន្ធកុដិយា ឧបដ្ឋានេ និសីទិត្វា បាទេ បក្ខាលេត្វា បាទបីឋេ ឋត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ ឱវទតិ – “ភិក្ខវេ, អប្បមាទេន សម្បាទេថ, ទុល្លភោ ពុទ្ធុប្បាទោ លោកស្មិំ, ទុល្លភោ មនុស្សត្តបដិលាភោ, ទុល្លភា ខណសម្បត្តិ, ទុល្លភា បព្ពជ្ជា, ទុល្លភំ សទ្ធម្មស្សវន”ន្តិ។ តត្ថ កេចិ ភគវន្តំ កម្មដ្ឋានំ បុច្ឆន្តិ។ ភគវា តេសំ ចរិយានុរូបំ កម្មដ្ឋានំ ទេតិ។ តតោ សព្ពេបិ ភគវន្តំ វន្ទិត្វា អត្តនោ អត្តនោ រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានានិ គច្ឆន្តិ – កេចិ អរញ្ញំ, កេចិ រុក្ខមូលំ, កេចិ បព្ពតាទីនំ អញ្ញតរំ, កេចិ ចាតុមហារាជិកភវនំ...បេ... កេចិ វសវត្តិភវនន្តិ។ តតោ ភគវា គន្ធកុដិំ បវិសិត្វា សចេ អាកង្ខតិ, ទក្ខិណេន បស្សេន សតោ សម្បជានោ មុហុត្តំ សីហសេយ្យំ កប្បេតិ។ អថ សមស្សាសិតកាយោ វុដ្ឋហិត្វា ទុតិយភាគេ លោកំ វោលោកេតិ។ តតិយភាគេ យំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរតិ, តត្ថ មហាជនោ បុរេភត្តំ ទានំ ទត្វា បច្ឆាភត្តំ សុនិវត្ថោ សុបារុតោ គន្ធបុប្ផាទីនិ អាទាយ វិហារេ សន្និបតតិ។ តតោ ភគវា សម្បត្តបរិសាយ អនុរូបេន បាដិហារិយេន គន្ត្វា ធម្មសភាយំ បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសជ្ជ ធម្មំ ទេសេតិ កាលយុត្តំ សមយយុត្តំ, អថ កាលំ វិទិត្វា បរិសំ ឧយ្យោជេតិ, មនុស្សា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា បក្កមន្តិ។ ឥទំ បច្ឆាភត្តកិច្ចំ។

សោ ឯវំ និដ្ឋិតបច្ឆាភត្តកិច្ចោ សចេ គត្តានិ ឱសិញ្ចិតុកាមោ ហោតិ, ពុទ្ធាសនា ឧដ្ឋាយ ន្ហានកោដ្ឋកំ បវិសិត្វា ឧបដ្ឋាកេន បដិយាទិតោទកេន គត្តានិ ឧតុំ គណ្ហាបេតិ។ ឧបដ្ឋាកោបិ ពុទ្ធាសនំ អានេត្វា គន្ធកុដិបរិវេណេ បញ្ញាបេតិ។ ភគវា សុរត្តទុបដ្ដំ និវាសេត្វា កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា ឧត្តរាសង្គំ ឯកំសំ កត្វា តត្ថ អាគន្ត្វា និសីទតិ ឯកកោវ មុហុត្តំ បដិសល្លីនោ, អថ ភិក្ខូ តតោ តតោ អាគម្ម ភគវតោ ឧបដ្ឋានំ អាគច្ឆន្តិ។ តត្ថ ឯកច្ចេ បញ្ហំ បុច្ឆន្តិ, ឯកច្ចេ កម្មដ្ឋានំ, ឯកច្ចេ ធម្មស្សវនំ យាចន្តិ។ ភគវា តេសំ អធិប្បាយំ សម្បាទេន្តោ បុរិមយាមំ វីតិនាមេតិ។ ឥទំ បុរិមយាមកិច្ចំ។

បុរិមយាមកិច្ចបរិយោសានេ បន ភិក្ខូសុ ភគវន្តំ វន្ទិត្វា បក្កន្តេសុ សកលទសសហស្សិលោកធាតុទេវតាយោ ឱកាសំ លភមានា ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហំ បុច្ឆន្តិ យថាភិសង្ខតំ អន្តមសោ ចតុរក្ខរម្បិ។ ភគវា តាសំ ទេវតានំ បញ្ហំ វិស្សជ្ជេន្តោ មជ្ឈិមយាមំ វីតិនាមេតិ។ ឥទំ មជ្ឈិមយាមកិច្ចំ។

បច្ឆិមយាមំ បន តយោ កោដ្ឋាសេ កត្វា បុរេភត្តតោ បដ្ឋាយ និសជ្ជាបីឡិតស្ស សរីរស្ស កិលាសុភាវមោចនត្ថំ ឯកំ កោដ្ឋាសំ ចង្កមេន វីតិនាមេតិ, ទុតិយកោដ្ឋាសេ គន្ធកុដិំ បវិសិត្វា ទក្ខិណេន បស្សេន សតោ សម្បជានោ សីហសេយ្យំ កប្បេតិ។ តតិយកោដ្ឋាសេ បច្ចុដ្ឋាយ និសីទិត្វា បុរិមពុទ្ធានំ សន្តិកេ ទានសីលាទិវសេន កតាធិការបុគ្គលទស្សនត្ថំ ពុទ្ធចក្ខុនា លោកំ

ខចាខលាខកតិ៍ ព្ភង៉ បន្ថិយឃាយកិច្ចុ៍

ឥយ្បិ ឌិចសំ កកចា ព្ភយម្ហិខឃច កិខ្ច ជិខតា ខលិកំ ថ្ងខលាខកខត្តា ព្ភង៉ អទ្ធស – យឃា ខកាសលខរខ្ទ ចាទិកំ ចខរត្តត អក្កិល្លខត្ថត ក្លបខយត្វា ទុកម្ហិ ឃុខត្ត ខឌសិខត សដ្ឋិ កិល្លា អរហត្តំ បិបុលិស្សត្តិ, សដ្ឋិយត្តាត់ ក្លហ៊ៀខលាហិតំ យុលខតា ក្លក្កន្និស្សតិ, សដ្ឋិយត្តា កិហិកាចំ កយិស្សត្តិំ តត្ថ ខឃ អរហត្តំ បិបុលិស្សត្តិ, ខត ឃំកិច្ចិ ឆយុខឆសតំ ឃុត្វា បិបុលិស្សខត្តចំ ព្ភតខរសំ បត កិល្លត់ សក្កហត្ថាឃ ចាទិកំ ចទិត្យកាខយា ហុត្វា, “អាគត្ថ, កិល្លត់ អាខរាខចហិ”តិ អាហ៍

ខឆខរា អត្យបទិខចលំ កត្វា, “អាចុខសា, សត្វា យហាឌតស្ស សក្កហត្ថាឃ ចាទិកំ ចទិត្យកាខយា, កត្វកាយា អាកច្ឆចា”តិ អាហ៍ កិល្លា យហាលិកំ លកិត្វា ចិឃ ត្បដ្ឋយាតសា “លកិស្សាយ ចត យហាឌតស្ស ឆយុំ ខឌសត្តស្ស កកចខតា ឃុចណ្ណចណ្ណិ សទិទំ ថ្ងខលាខកតំ យឆុខទ្ធា ឆយុកធំ ខសាត្យ”ត្តិ បទុត្វហខកសា ខកខស ថ្ងហាខរត្វា យលក្កហិតបត្តា បខត្ត បចិត្វា កិលិដ្ឋ ឌីចរា ឌីចរាតិ ខឆាចិត្វា កយតសន្ថា អខហសុំ សត្វា អបទិន្និខត្តត កិល្លសខណ្ឌត បទិចុខតា ខកាសលខរដ្ឋិ ចាទិកាឃ តិល្លខត្តា កាយតិកយបដិបិដិឃា ទុកឌិចសំ កាចុតអដ្ឋខឃាឌតតិកាចុតខឃាឌតបខយំ ចាទិកំ ចខរត្តា ទុកម្ហិ បខឆខស យហត្តំ ឃុសិខទុក្ខំ អក្កិតា សយ្បត្ថលិតំ ឌិស្វា “ព្ភយខយច ចត្តំ កត្វា សត្តហិ អខក្កហិ បដិយណ្ណត្វា ឆយុខឆសតំ កខឆស្សាយិ”តិ កយតំ បន្ថិត្តិត្វា អត្តាតទំ ទុក្ខយ្ហលំ ក្លបសក្កយិត្វា តិសន្ថាកាទំ ឆស្សសិ៍ អាគត្ថខត្វខរា សត្វ អឆិប្បាឃំ ឆាត្វា “អត្ថា កាខលំ កចិស្សតិ, ត អកាខលាត តឆាកតា កយតំ បន្ថិត្តិត្វា តិសិឆត្តិ”តិ ចត្យក្កលំ សឈ្នាដិ៍ បណ្ណាខបសិ៍ សត្វា តិសិឌិត្វា កិល្លា អាយខត្តត្វា “បស្សច ខតា ត្យខយ្យកិល្លខច, អយំ យហត្តំ អក្កិល្លត”ត្តិ អក្កិល្លខត្ថាបយឃុត្តត្តិ (អ៍ តិ៍ លិ៍លិ៧) ខឌខសតិ៍

ព្ភយម្ហិខ្ញា បត ខចឃ្យាកខលា កណ្ណាយាខត សដ្ឋិយត្តាត់ កិល្លត់ ក្លហ៊ៀខលាហិតំ យុលខតា ក្លក្កន្និ, សដ្ឋិយត្តា កិល្លា សិក្ខិ បច្ចក្កាឃ ហឹតាឃាចត្តិឃុ, សដ្ឋិយត្តាត់ កិល្លត់ អត្យបិតាឃ អាសខចហិ ចិត្តាតិ ចិយុត្តិឃុ៍ តតិវ្យខចឃ្យាកខលំ ឃុត្វា សដ្ឋិយត្តាត់ កិល្លត់ តាយកាខឃា សត្តខត្វា, តាយកាខឃ សត្តខត្វ កខឌកាខឃា សត្តខត្វា, កខឌកាខឃ សត្តខត្វ តិឆាតកាតំ ក្លហ៊ៀខលាហិតំ យុលខតា ក្លក្កន្និ៍ សដ្ឋិយត្តា កិល្លា “ទុក្កទំ ចត ត្បត្ថសាសខត ឃាចឌីចំ បទិបុណ្ណិ បទិសុត្តំ ព្រហ្មចទិឃំ ចទិត្យ”ត្តិ សិក្ខិ បច្ចក្កាឃ ហឹតាឃាចត្តា, សដ្ឋិយត្តា កិល្លា សត្វ ខឌសតាកិយុលំ ឆាកលំ ខបខសត្វា សហ បដិសម្ភិតាហិ អរហត្តំ បត្តា៍

តត្ថ ខឃសំ ក្លហ៊ៀខលាហិតំ យុលខតា ក្លក្កន្និ, ខត បិទាឌិកំ អាបត្តិឃុ៍ ខឃ កិហិកាចំ បត្តា, ខត ត្យត្ថាត្យត្ថកាតិ សិក្ខាបតាតិ យត្ថត្វា ចិចទិំឃុ៍ ខឃ អរហត្តំ បត្តា, ខត បទិសុត្តសីលិច អខហសុំ សត្វ ឆយុខឆសតា ព្ភខយសំ តិណ្ណម្បិ សឋលិច ឌាតាតិ៍ អរហត្តំ បត្តាតំ តាច សឋលិ ខហាត្យ, ព្ភតខរសំ កធំ សឋលិ ឌាតាតិ? ខតបិ ហិ សខច ព្ភយំ ឆយុខឆសតំ ត ឃុខលាឃ្យុំ, បយត្តាច ហុត្វា ឆាតំ ឌហិតំ ត សក្កុខលាឃ្យុំ តខតា ខតសំ តំ បិបំ ចត្ថយាតំ អបិខឃឃុខឃច សំសិដាខបឃ្យុំ ព្ភយំ បត ខឌសតំ ឃុត្វា ឌាតសំខចកា ឆាតំ ឌហិត្វា សាយខលាទក្វិយំ ជិតា ឆស សីលិតិ បុខទត្វា ខឃាតិខសា យតសិកាខទ ឃុត្តប្បយុត្តា ខកចិ ខសាតាបត្តា ខកចិ សកធាកាយិខតា ខកចិ អតាកាយិខតា អខហសុំ, ខកចិ ខឌចខលាខក តិព្វត្តិឃុ, ទុចំ បិទាឌិកាបត្តាតម្បិ សឋលិ អខហាសិ៍ ព្ភតខរ បត សខច ព្ភយំ ឆយុខឆសតំ ត ឃុខលាឃ្យុំ, កន្តខត្ត កន្តខត្ត កាខល អត្យបុខព្វត សញ្ញាដិខសសម្បិ បិទាឌិកម្បិ បិបុលិត្វា អបិខឃឃុខឃច ក្លប្បត្ថិត្វា យហាទុក្ខំ អត្យកខចឃ្យុំ៍ ព្ភយំ បត ខឌសតំ ឃុត្វា “អខហា

សល្លេខិតំ ញាណសារតំ, ន សក្កា អសេវិត្វា យាវជីវំ ឥមំ បដិបត្តិំ បូរេតុំ, សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ឧបាសកធម្មំ បូរេត្វា ទុក្ខា មុច្ចិស្សាមា”តិ គិហិភាវំ ឧបគមិំសុ។ តេ តីសុ សរណេសុ បតិដ្ឋាយ បញ្ច សីលានិ រក្ខិត្វា ឧបាសកធម្មំ បូរេត្វា កេចិ សោតាបន្នា កេចិ សកទាគាមិនោ កេចិ អនាគាមិនោ ជាតា, កេចិ ទេវលោកេ និព្ពត្តាតិ។ ឯវំ តេសម្បិ សផលោវ អហោសិ។

ឥមំ បន សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា ទេវស្សា យេហិបិ សុតា, យេហិបិ ន សុតា, សព្ពេសំ អារោចេត្វា វិហារំ ភិក្ខូ សុត្វា សុត្វា “ភន្តេ, កោ, ញាតំ សាសនេ យាវជីវំ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិតុ”ន្តិ ឯកច្ចេ ទេវេន ទសបិ ភិក្ខូ វីសតិបិ សដ្ឋិបិ សតម្បិ សហស្សម្បិ ភិក្ខូ គិហី ហោន្តិ។ សត្ថា យថារុចិយា ចារិកំ ចរិត្វា បុន ជេតវនមេវ អាគន្ត្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវេ, តថាគតោ ចារិកំ ចរមានោ ចិរំ អាគិណ្ណោ វិហាសិ, ឥច្ឆាមហំ, ភិក្ខវេ, អឌ្ឍមាសំ បដិសល្លីយិតុំ, នាម្ហិ កេនចិ ឧបសង្កមិតព្ពោ អញ្ញត្រ ឯកេន បិណ្ឌបាតនីហារកេនា”តិ។ អឌ្ឍមាសំ ឯកីភាវេន វីតិនាមេត្វា បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ អានន្ទត្ថេរេន សទ្ធិំ វិហារចារិកំ ចរមានោ ឱលោកិតោលោកិតដ្ឋានេ តនុភូតំ ភិក្ខុសង្ឃំ ទិស្វា ជានន្តោយេវ ថេរំ បុច្ឆិ – “អានន្ទ, អញ្ញស្មិំ កាលេ តថាគតេ ចារិកំ ចរិត្វា ជេតវនំ អាគតេ សកលវិហារោ កាសាវបជ្ជោតោ ឥសិវាតបដិវាតោ ហោតិ, ឥទានិ បន តនុកោ ភិក្ខុសង្ឃោ ទិស្សតិ, មេឃវណ្ណេ ច ឧបដ្ឋាកសាលាយ ជាតា ភិក្ខូ, កិំ នុ ខោ ឯត”ន្តិ? ឯតរហិ ភគវា ធម្មំ អរិក្ខិត្វាបយទេសនំ ការណភាវេនា បដ្ឋាយ ភិក្ខូ វិវេចាបេត្វា ហុត្វា “យមិទំ ឯតំ ធម្មំ សត្ថុប្បការេន បរិបូរេតុំ ន សក្កុណិស្សាម, អវស្សាមត្តកាតព្ពា ជនស្ស សទ្ធាទេយ្យំ បរិភុញ្ជិតុំ អយុត្ត”ន្តិ គិហិភាវំ សង្កមន្តីតិ។

តស្មិំ ខណេ ភគវតោ ធម្មសំវេគោ ឧប្បជ្ជិ។ តតោ ថេរំ អាហ – “យទិ បដិសល្លានេ វីតិនាមេន្តេ ន កោចិ មម បុត្តានំ ឯកំ អប្បមាទំ កថេសិ។ សាសនស្ស ហិ ឱតរណតិត្ថានិ វិយ ពាហូនិ ឥមស្មិំ សាសនេ អប្បមាទការណានិ។ គច្ឆានន្ទ, គន្ធកុដិបរិវេណេ ញាណសតំ បញ្ញាបេត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតេហី”តិ។ ថេរោ តថា អកាសិ។ សត្ថា ញាណសនវរគតោ ភិក្ខូ អាមន្តេត្វា, “ភិក្ខវេ, មេត្តាយ សត្តបុព្ពការកោ នាម នេវ អប្បតា, ន ឧបចារោ, សត្តានំ ហិតផរណមត្តមេវា”តិ វត្វា ឥមិស្សា អដ្ឋុប្បត្តិយា ឥទំ ចូឡអច្ឆរាសង្ឃាតសុត្តំ ទេសេសិ។

តត្ថ អច្ឆរាសង្ឃាតមត្តន្តិ អច្ឆរាបហរណមត្តំ, ទ្វេ អង្គុលិយោ បហរិត្វា សទ្ទករណមត្តន្តិ អត្ថោ។ មេត្តាចិត្តន្តិ សព្ពសត្តានំ ហិតផរណចិត្តំ។ អាសេវតីតិ កថំ អាសេវតិ? អាវជ្ជេន្តោ អាសេវតិ, ជានន្តោ អាសេវតិ, បស្សន្តោ អាសេវតិ, បច្ចវេក្ខន្តោ អាសេវតិ, ចិត្តំ អធិដ្ឋហន្តោ អាសេវតិ, សទ្ធាយ អធិមុច្ចន្តោ អាសេវតិ, វីរិយំ បគ្គណ្ហន្តោ អាសេវតិ, សតិំ ឧបដ្ឋាបេន្តោ អាសេវតិ, ចិត្តំ សមាទហន្តោ អាសេវតិ, បញ្ញាយ បជានន្តោ អាសេវតិ, អភិញ្ញេយ្យំ អភិជានន្តោ អាសេវតិ, បរិញ្ញេយ្យំ បរិជានន្តោ អាសេវតិ, បហាតព្ពំ បជហន្តោ អាសេវតិ, ភាវេតព្ពំ ភាវេន្តោ អាសេវតិ, សច្ឆិកាតព្ពំ សច្ឆិករោន្តោ អាសេវតីតិ (បដិ។ ម។ ១។១)។ ឥធ បន មេត្តាបុព្ពភាគេន ហិតផរណប្បវត្តនមត្តេនេវ អាសេវតីតិ វេទិតព្ពោ។

អរិត្តជ្ឈានោតិ អតុច្ឆជ្ឈានោ អបរិច្ចត្តជ្ឈានោ វា។ វិហរតីតិ ឥរិយតិ បវត្តតិ បាលេតិ យបេតិ យាបេតិ ចរតិ វិហរតិ។ តេន វុច្ចតិ

ចិហទតិតិ។ ឭយិភា បគេត យេត្តំ អាឃេចត្តស្ស កិច្ចុនោ ឭរិយាបឆចិហារោ ពឆិតោ។ ឃត្តឃារាឃតពោរាតិ ឃត្ត អត្យឃារាឃតិពោរា។ ឮចាគបតិពោរាតិ ឮចាគពារោពោ។ ឲត្ថ ច ឃពិចចតំ ឮចារោគា, បុតប្បុតចចតំ អត្យឃារាឃតឹ។ ឃឃ្ចលាចចតយ្បិ ឮចារោគា, ឃេបឃេត្វា បរឃ្ចលាចចតំ, អត្យឃារាឃតឹ។ ឮតិណ្ហេ ចត្តុ្ឃិ ចចតំ ឮចារោគា, ឮតិណ្ហេ ចា អតោតិណ្ហេ ចា ចត្តុ្ឃិ តត្តិឆបតចឃេត ចចតំ អត្យឃារាឃតឹ។ ឲចំ ចិឃេឃោ ចេឌិតេព្ពា។ បរេយត្វេតា បត ឮចារោគាតិ ចា អត្យឃារាឃតីតិ ចា ឲឃេ ឲពោ ឲពេដ្ឋ ឃេយ ឃយការោពោ តត្ថារេត តពេព្ពាចាតិ។ ឲត្ថ ច “អច្ឆរាឃង្ឃាតយត្តយ្បិ ចេ, កិច្ចុចេ, កិច្ចុ យេត្តាធិត្តំ អាឃេចតី”តិ ឭគយេច ឃត្តឃារាឃតឥព្ភេច ឮចារោគា ច, តស្ស ពរោលេតា ឲឃ ឃារាឃតពោរា ឮចាគបតិពោរាតិ ចេឌិតព្ពា។

អយោឃត្តិ អត្យុ្ឆិ។ រដ្ឋបិណ្ឌត្តិ ខាតិបរិចដ្ឋំ បហាឃ រដ្ឋំ តិឃ្យាឃ បព្ពដ្ឋិតេត បឃេរំ ពេហេតា បឌិលដ្ឋត្វា បិណ្ឌបាតោ រដ្ឋបិណ្ឌោ តាយ ចុច្ចតិ។ បរិក្ខារោតីតិ ចត្តារោ បរិកោកា ឆេឃ្យបរិកោរកា ឭលបរិកោរកា គាឃដ្ឋបរិកោរកា ឃាយិបរិកោរកាតិ។ តត្ថ ឥស្សិលស្ស បរិកោរកា ឆេឃ្យបរិកោរកា តាយ។ ឃឹលចេតា អបច្ចចក្ខិតបរិកោរកា ឭលបរិកោរកា តាយ។ ឃត្តត្តំ ឃេពុ្ខាតំ បរិកោរកា គាឃដ្ឋបរិកោរកា តាយ។ លឹលាឃចស្ស បរិកោរកា ឃាយិបរិកោរកា តាយ។ តត្ថ ឭយស្ស កិច្ចុនោ អយំ រដ្ឋបិណ្ឌបរិកោរកា ខ្ចិហិ ពារោលហិ អយោឃោ ហោតិ។ អច្ឆរាឃង្ឃាតយត្តយ្បិ យេត្តាធិត្តំ អាឃេចត្តោ កិច្ចុ រដ្ឋបិណ្ឌស្ស ឃាយិពោ ហុត្វា, អលោលោ ហុត្វា, គាឃារោគា ហុត្វា បរិក្ខារោតីតិបិស្ស អយោឃោ រដ្ឋបិណ្ឌបរិកោរកា។ អច្ឆរាឃង្ឃាតយត្តយ្បិ យេត្តំ អាឃេចត្តស្ស កិច្ចុនោ ឌិត្តុគាតំ យហដ្ឋំ ឃំ ហោតិ យហប្បុលំ យហាតិឃំឃំ យហាឌុតិពំ យហាចិប្បារត្តិបិស្ស អយោឃោ រដ្ឋបិណ្ឌបរិកោរកា។ ពោ បត ចារោគា ឃេ តំ ពហុលីពរោត្តីតិ ឃេ បត ឭយំ យេត្តាធិត្តំ ពហុលំ អាឃេចត្តិ ការេចត្តិ បុតប្បុតំ ពរោត្តិ, តេ អយោឃំ រដ្ឋបិណ្ឌំ បរិក្ខារោត្តីតិ ឲត្ថ ចត្តព្ពយេច ពិំ? ឲចរូបិ ហិ កិច្ចុ រដ្ឋបិណ្ឌស្ស ឃាយិតោ អលាលា គាឃាគា ហុត្វា បរិក្ខារោត្តីតិ។

៦៣-៦៤។ ចត្យេត្ត ការេចតីតិ ដ្ឋប្បាគេតិ ចេឌ្ឌតិ។ បច្ចាយេ យតឃិ ពរោតីតិ យតឃ្ចិ ពរោតិ។ ឃេឃំ ឭយេឃុ ខ្ចិឃុបិ តតិឃេ ចុត្តតឃេតេច ចេឌិតព្ពំ។ ឃោ ហិ អាឃេចតិ, អឃយេច ការេចតិ, អឃំ យតឃិ ពរោតិ។ ឃេត ចិវេត្តត អាឃេចតិ, តេតេច ការេចតិ, តេត យតឃិ ពរោតិ។ ឃឃ្ចាឃឃ្ចេឌ្ឌ បត ឃាឃ ឆឃ្ចឆាត្យឃា ឃុប្បដិចិឌ្ឌត្វា គេឃតាចិលិឃប្បេត្វា តាយ ហោតិ, តស្សា ឃុប្បដិចិឌ្ឌត្វា អត្តនោ គេឃតាចិលិឃំ ឆឃ្ចិស្សុរិឃតំ បដិឃ្ចិក្ខាបកេគក្យឃលតំ អប្បដិហតឃព្ពញ្ញាតញ្ញាលញ្ចា តិឃ្យាឃ ឲពក្ខុលោ ដ្ឋប្បត្តំ ឲពាធិត្តយេច តីហិ ពោដ្ឋារេឃហិ ចិកឌិត្វា គេឃ្យឃឹតិ។

៦៩។ លេដ្ឋ ឃេ ពេឌីតិ អតិឃាយិតចចតំ។ អក្យឃលីតិ តេឃំ តិឃាយិតចចតំ។ ឲត្តាចតា ឃព្ពាក្យឃលី អឃេឃេតា បរិឃាឌិត្វា ហោត្តិ។ អក្យឃលកាពិឃាអក្យឃលបក្ខិពាតិ អក្យឃលីតេយេចតំ តាយំ។ អក្យឃលីឃេច ហិ ឲពច្ចេ អក្យឃលំ ឃហឌាតចឃេត, ឲពច្ចេ ដ្ឋបតិឃ្យឃចឃេត កឌត្តិ ចេច, តេឃព្វា បព្វា កចត្តីតិ “អក្យឃលកាពិឃា អក្យឃលបក្ខិពា”តិ ចុច្ចត្តិ។ ឃព្ពោតេ យតោប្បត្តព្វឃាតិ យតោបុព្ពំ បឃេតទំ ពច្ឆតិ ឲតេឃត្តិ យតោបុព្វព្វយា។ ឲតេ ហិ ពិព្ចាបិ យតេត ឃដ្ឋិ ឲក្យប្បាគា ឲពចត្តពា ឲពតិរោឆា ឲពារឃ្ចលា ច ហោត្តិ។ ឃយ្ខា បត តេឃំ យតោ ដ្ឋប្បាគេពោ ពារោពោ ឌតេពោ ឃឃ្ចដ្ឋាបេពោ តិព្វាតតេពា, តយ្ខា យតោបុព្វព្វយា តាយ ហោត្តិ។

បជយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ឃថា តាយ “រាគា និក្ខន្តា”តិ ចុត្តេ “រាគាយេច និក្ខន្តា, ទោសា រាគទោសា និក្ខន្តា អនិក្ខន្តា”តិ បុច្ឆិតព្ពាការេណ តត្ថិ, សព្ពា និក្ខន្តាទេច បញ្ញាយត្តិ, ឲចទេច យតោ ឧប្បន្នោតិ ចុត្តកាលទោ បដ្ឋាយ អចទោសា សហជាតសំសដ្ឋសម្បយុត្តា ឧប្បន្នា ត ឧប្បន្នាតិ បុច្ឆិតព្ពាការេណ តត្ថិ, សព្ពេ ទេ ឧប្បន្នា ទេ្វច បញ្ញាយត្តិ៍ ឲតយត្វចំ បដិច្ច ទេហិ សំសដ្ឋសម្បយុត្តោ ឲក្យបាទេកតិទោទេឆាបិ សយាតោ យតោ ទេសំ ឆន្ទាតំ បជយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ចុត្តោ៍ អត្ថទេចាតិ អត្ថទេច, សទេហច ឲកទេហទេឃចាតិ អទ្ធោ៍ ញ្ញាតច្ឆាឃំ បត កទេហត្វា បជយំ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, បច្ឆា ទេចតសិកាតិ ត កទេហតព្ពំ៍ អទ្ធោ ហិ បដិសទេណ , ត ញ្ញាតំ៍ “យតោបុព្ពង្គមា ធម្មា, យតោសដ្ឋា យតោមយា”តិ កាថាយបិ ឲទោច តទោ៍

៣៥៍ សព្ពទេយ កុសលាតិ ចតុក្ខយកាបិ កុសលា ធម្មា គហិតា៍ ទេសំ ឈដ្ឋ ចុត្តតទេយតោច ទេចជិតព្ពំ៍

៣៦៍ អដ្ឋទេយ ឃចឃិជំ, កិក្ខទេច, បយាទោតិ ឲត្វ, កិក្ខទេចតិ អាលបតំ, ឃថា អឃំ បយាទោតិ អទ្ធោ៍ បយាទោតិ បយជ្ជតាការទោ៍ ចុត្តទោញ្ញាំ –

“តត្ថ កតទេយា បយាទោ? កាឃទុច្ចរិទេត ចា ចចីទុច្ចរិទេត ចា យតោទុច្ចរិទេត ចា បញ្ចសុ ចា កាយគុណេសុ ចិត្តស្ស ទោស្សគ្គោ ទោស្សគ្គានុប្បទាតំ កុសលានំ ចា ធម្មានំ ភាចតាឃ អសក្កច្ចកិរិឃតា អសាតច្ចកិរិឃតា អនដ្ឋិតកិរិឃតា ឱលីនចុត្តិតា និក្ខិត្តឆន្ទតា និក្ខិត្តធុរតា អនាសិដ្ឋាតំ អននុទោឃាទោកា អភាទេចតា អភាចតា អពហុលីកម្មំ ៍ ទោឃា ឲចទ្ធទេបា បយាទោ បយជ្ជតា បយជ្ជិតត្តំ, អឃំ ចុច្ចតិ បយាទោ”តិ (ចិភ៍ ប៉៨៩)៍

ឧប្បន្នា ច កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តីតិ ឡាជំ ឈាតចិបស្សនាតំ ចទេសត ចុត្តំ៍ មគ្គផលានំ បត សកិំ ឧប្បន្នានំ បុត បរិហាតំ តាយ តត្ថិ៍

៣៧៍ តចទេយ អប្បមាទោ បមាទស្ស បដិបក្ខចទេសត ចិទ្ធោទេតា ទេចជិតទេព្ពា៍

៩០៍ ឥសទេយ ទោសជ្ជត្តិ កុសីតភាទោ៍ ទេសំ ចុត្តតឃទេយចាតិ៍

អច្ឆរាសង្ឃាតចគ្គចណ្ណនា៍

៧។ វីរិយារម្ភាទិវគ្គវណ្ណនា

៦១។ សត្តមស្ស បឋមេ វីរិយារម្ភោតិ ចតុន្នំ សម្មប្បធានវីរិយស្ស អារម្ភោ, អារទ្ធបគ្គហិតបរិបុណ្ណវីរិយតាតិ អត្ថោ។

៦២។ ទុតិយេ មហិច្ឆតាតិ មហាលោភោ។ យំ សន្ធាយ វុត្តំ –

“តត្ថ កតមា មហិច្ឆតា? ឥតរីតរចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេហិ បញ្ចហិ វា កាមគុណេហិ អសន្តុដ្ឋស្ស ភិយ្យោកម្យតា, យា ឯវរូបី ឥច្ឆា ឥច្ឆាគតា មហិច្ឆតា រាគោ សារាគោ ចិត្តស្ស សារាគោ។ អយំ វុច្ចតិ មហិច្ឆតា”តិ (វិភ· ៨៥០)។

៦៣។ តតិយេ អប្បិច្ឆតាតិ អលោភោ។ អប្បិច្ឆស្សាតិ អនិច្ឆស្ស។ ឯត្ថ ហិ ព្យញ្ជនំ សាវសេសំ វិយ, អត្ថោ បន និរវសេសោ។ ន ហិ អប្បមត្តិកាយ ឥច្ឆាយ អត្ថិភាវេន សោ អប្បិច្ឆោតិ វុត្តោ, ឥច្ឆាយ បន អភាវេន បុនប្បុនំ អាសេវិតស្ស អលោភស្សេវ ភាវេន អប្បិច្ឆោតិ វុត្តោ។

អបិចេត្ថ អត្រិច្ឆតា, បាបិច្ឆតា, មហិច្ឆតា អប្បិច្ឆតាតិ អយំ ភេទោ វេទិតព្ពោ។ តត្ថ សកលាភេ អតិត្តស្ស បរលាភេ បត្ថនា អត្រិច្ឆតា នាម, យាយ សមន្នាគតស្ស ឯកភាជនេ បក្កបូវេបិ អត្តនោ បត្តេ បតិតេ ន សុបក្កោ វិយ ខុទ្ទកោ ច វិយ ខាយតិ, ស្វេវ បន បរស្ស បត្តេ បក្ខិត្តោ សុបក្កោ វិយ មហន្តោ វិយ ច ខាយតិ។ អសន្តគុណសម្ភាវនតា បន បដិគ្គហណេ ច អមត្តញ្ញុតា បាបិច្ឆតា នាម, សា “ឥធេកច្ចោ អស្សទ្ធោ សមានោ សទ្ធោតិ មំ ជនោ ជានាតូ”តិអាទិនា នយេន អភិធម្មេ អាគតាយេវ, តាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ កោហញ្ញេ បតិដ្ឋាតិ។ សន្តគុណសម្ភាវនតា បន បដិគ្គហណេ ច អមត្តញ្ញុតា មហិច្ឆតា នាម, សាបិ “ឥធេកច្ចោ សទ្ធោ សមានោ សទ្ធោតិ មំ ជនោ ជានាតូតិ ឥច្ឆតិ, សីលវា សមានោ សីលវាតិ មំ ជនោ ជានាតូ”តិ ឥមិនា នយេន អាគតាយេវ។ តាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ទុស្សន្តប្បយោ ហោតិ, វិជាតមាតាបិស្ស ចិត្តំ គហេតុំ ន សក្កោតិ។ តេនេតំ វុច្ចតិ –

“អគ្គិក្ខន្ធោ សមុទ្ទោ ច, មហិច្ឆោ ចាបិ បុគ្គលោ;

សកដេន បច្ចយេ ទេន្តុ, តយោបេតេ អតប្បយា”តិ។

សន្តគុណនិគូហនតា បន បដិគ្គហណេ ច មត្តញ្ញុតា អប្បិច្ឆតា នាម, តាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អត្តនិ វិជ្ជមានម្បិ គុណំ បដិច្ឆាទេតុកាមតាយ សទ្ធោ សមានោ “សទ្ធោតិ មំ ជនោ ជានាតូ”តិ ន ឥច្ឆតិ។ សីលវា, បវិវិត្តោ, ពហុស្សុតោ, អារទ្ធវីរិយោ, សមាធិសម្បន្នោ, បញ្ញវា, ខីណាសវោ សមានោ “ខីណាសវោតិ មំ ជនោ ជានាតូ”តិ ន ឥច្ឆតិ សេយ្យថាបិ មជ្ឈន្តិកត្ថេរោ។

ថេរោ កិរ មហាខីណាសវោ អហោសិ, បត្តចីវរំ បនស្ស បិឍមត្តេយេវ អគ្ឃតិ។ សោ អសោកស្ស ធម្មរញ្ញោ វិហារមហទិវសេ សង្ឃត្ថេរោ អហោសិ។ អស្ស អតិលូខភាវំ ទិស្វា មនុស្សា, “ភន្តេ, ថោកំ ពហិ ហោថា”តិ អាហំសុ។ ថេរោ “មាទិសេ ខីណាសវេ រញ្ញោ សង្គហំ អករោន្តេ អញ្ញោ កោ ករិស្សតី”តិ បឋវិយំ និមុជ្ជិត្វា សង្ឃត្ថេរស្ស ឧក្ខិត្តបិណ្ឌំ គណ្ហន្តោយេវ ឧម្មុជ្ជិ។ ឯវំ ខីណាសវោ សមានោ “ខីណាសវោតិ មំ ជនោ ជានាតូ”តិ ន ឥច្ឆតិ។ ឯវំ អប្បិច្ឆោ ច បន ភិក្ខុ អនុប្បន្នំ លាភំ ឧប្បាទេតិ, ឧប្បន្នំ ថាវរំ ករោតិ, ទាយកានំ ចិត្តំ អារាធេតិ។ យថា យថា ហិ សោ អត្តនោ អប្បិច្ឆតាយ អប្បំ គណ្ហាតិ, តថា តថា តស្ស វត្តេ បសន្នា មនុស្សា ពហុំ ទេន្តិ។

អបរោបិ ចតុព្ពិធោ អប្បិច្ឆោ – បច្ចយអប្បិច្ឆោ, ធុតង្គអប្បិច្ឆោ, បរិយត្តិអប្បិច្ឆោ, អធិគមអប្បិច្ឆោតិ។ តត្ថ ចតូសុ បច្ចយេសុ អប្បិច្ឆោ បច្ចយអប្បិច្ឆោ នាម។ សោ ទាយកស្ស វសំ ជានាតិ, ទេយ្យធម្មស្ស វសំ ជានាតិ, អត្តនោ ថាមំ ជានាតិ។ យទិ ហិ ទេយ្យធម្មោ ពហុ ហោតិ, ទាយកោ អប្បមត្តកំ ទាតុកាមោ, ទាយកស្ស វសេន អប្បំ គណ្ហាតិ។ ទេយ្យធម្មោ អប្បោ, ទាយកោ ពហុំ ទាតុកាមោ, ទេយ្យធម្មស្ស វសេន អប្បំ គណ្ហាតិ។ ទេយ្យធម្មោបិ ពហុ, ទាយកោបិ ពហុំ ទាតុកាមោ, អត្តនោ ថាមំ ញត្វា បមាណេនេវ គណ្ហាតិ។

ធុតង្គសមាទានស្ស អត្តនិ អត្ថិភាវំ នជានាបេតុកាមោ ធុតង្គអប្បិច្ឆោ នាម។ តស្ស វិភាវនត្ថំ ឥមានិ វត្ថូនិ –
សោសានិកមហាកុមារត្ថេរោ កិរ សដ្ឋិ វស្សានិ សុសានេ វសិ, អញ្ញោ ឯកភិក្ខុបិ ន អញ្ញាសិ។ តេនេវាហ –

“សុសានេ សដ្ឋិ វស្សានិ, អព្ពោកិណ្ណំ វសាមហំ;

ទុតិយោ មំ ន ជានេយ្យ, អហោ សោសានិកុត្តមោ”តិ។

ចេតិយបព្វតេ ទ្វេ ភាតិកត្ថេរា វសិំសុ។ កនិដ្ឋោ ឧបដ្ឋាកេន បេសិតំ ឧច្ឆុខណ្ឌិកំ គហេត្វា ជេដ្ឋស្ស សន្តិកំ អគមាសិ “បរិភោគំ, ភន្តេ, ករោថា”តិ។ ថេរស្ស ច ភត្តកិច្ចំ កត្វា មុខវិក្ខាលនកាលោ អហោសិ។ សោ “អលំ, អាវុសោ”តិ អាហ។ កច្ចិ, ភន្តេ, ឯកាសនិកត្ថាតិ? អាហរាវុសោ, ឧច្ឆុខណ្ឌិកន្តិ បញ្ញាស វស្សានិ ឯកាសនិកោ សមានោបិ ធុតង្គំ និគូហមានោ បរិភោគំ កត្វា មុខំ វិក្ខាលេត្វា បុន ធុតង្គំ អធិដ្ឋាយ គតោ។

យោ បន សាកេតតិស្សត្ថេរោ វិយ ពហុស្សុតភាវំ ជានាបេតុំ ន ឥច្ឆតិ, អយំ បរិយត្តិអប្បិច្ឆោ នាម។ ថេរោ កិរ “ខណោ នត្ថីតិ ឧទ្ទេសបរិបុច្ឆាសុ ឱកាសំ អករោន្តោ កទា មរណក្ខណំ, ភន្តេ, លភិស្សថា”តិ ចោទិតោ គណំ វិស្សជ្ជេត្វា កណិការវាលិកសមុទ្ទវិហារំ គតោ។ តត្ថ អន្តោវស្សំ ថេរនវមជ្ឈិមានំ ឧបការោ ហុត្វា មហាបវារណាយ ឧបោសថទិវសេ ធម្មកថាយ ជនបទំ ខោភេត្វា គតោ។

យោ បន សោតាបន្នាទីសុ អញ្ញតរោ ហុត្វា សោតាបន្នាទិភាវំ ន ជានាបេតិ, អយំ អធិគមប្បិច្ឆោ នាម តយោ កុលបុត្តា (យ

ᨶᩥ. ᪑.᪒᪒᪔) ᩅᩥᨿ ᨥᨭᩦᨠᩣᩁᨠᩩᨾ᩠ᨽᨠᩣᩁᨲᩮᩣ (ᨾ. ᨶᩥ. ᪒.᪒᪘᪒ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) ᩅᩥᨿ ᨧ. ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩃᨴ᩠ᨵᩣᩈᩮᩅᨶᩮᨶ ᨻᩃᩅᩋᩃᩮᩣᨽᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᩮᨠ᩠ᨡᩮᩣᨸᩥ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣᨸᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ.

᪙᪓. ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩔ ᨽᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᨿᩥᩁᩩᨸᩣᩈᨶ᩠ᨲᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨽᩮᩣ.

᪙᪔. ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩔ ᨽᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᨿᩥᩁᩩᨸᩣᩈᨶ᩠ᨲᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩃᩮᩣᨽᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ. ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩔᩣᨲᩥ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩔ. ᩈᩮᩣ ᨸᨶᩮᩈ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩅᩥᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᨧᩦᩅᩁᩮ ᨿᨳᩣᩃᩣᨽᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ, ᨿᨳᩣᨻᩃᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ, ᨿᨳᩣᩈᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᩣ. ᩑᩅᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩣᨴᩦᩈᩩ.

ᨲᩔᩣᨿᩴ ᨸᨽᩮᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ – ᩍᨵ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᩃᨽᨲᩥ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩴ ᩅᩣ ᩋᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩴ ᩅᩣ. ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨿᩣᨸᩮᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨶ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨲᩥ, ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ. ᩋᨿᨾᩔ ᨧᩦᩅᩁᩮ ᨿᨳᩣᩃᩣᨽᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ. ᩋᨳ ᨸᨶ ᨸᨠᨲᩥᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨻᩣᨵᨩᩁᩣᨽᩥᨽᩪᨲᩮᩣ ᩅᩣ, ᨣᩁᩩᩴ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨸᩣᩁᩩᨸᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩥᩃᨾᨲᩥ. ᩈᩮᩣ ᩈᨽᩣᨣᩮᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨲᩴ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᩉᩩᨠᩮᨶ ᨿᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩋᨿᨾᩔ ᨧᩦᩅᩁᩮ ᨿᨳᩣᨻᩃᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ. ᩋᨸᩁᩮᩣ ᨸᨱᩦᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩃᩣᨽᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩈᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨭᨧᩦᩅᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᨾᩉᨣ᩠ᨥᨧᩦᩅᩁᩴ ᨻᩉᩪᨶᩥ ᩅᩣ ᨸᨶ ᨧᩦᩅᩁᩣᨶᩥ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩍᨴᩴ ᨳᩮᩁᩣᨶᩴ ᨧᩥᩁᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ, ᩍᨴᩴ ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᩁᩪᨸᩴ, ᩍᨴᩴ ᨣᩥᩃᩣᨶᩣᨶᩴ, ᩍᨴᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩃᩣᨽᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩪ”ᨲᩥ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨸᩩᩁᩣᨱᨧᩦᩅᩁᩴ ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨠᩣᩁᨠᩪᨭᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᨶ᩠ᨲᨠᩣᨶᩥ ᩏᨧ᩠ᨧᩥᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩋᨿᨾᩔ ᨧᩦᩅᩁᩮ ᨿᨳᩣᩈᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ.

ᩍᨵ ᨸᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩴ ᩃᨽᨲᩥ ᩃᩪᨡᩴ ᩅᩣ ᨸᨱᩦᨲᩴ ᩅᩣ, ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨿᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨶ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨲᩥ, ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ. ᩋᨿᨾᩔ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩮ ᨿᨳᩣᩃᩣᨽᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ. ᨿᩮᩣ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᨠᨲᩥᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩴ ᩃᨽᨲᩥ, ᨿᩮᨶᩔ ᨸᩁᩥᨽᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨹᩣᩈᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩈᨽᩣᨣᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨲᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨿᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᨱᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩋᨿᨾᩔ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩮ ᨿᨳᩣᨻᩃᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ. ᩋᨸᩁᩮᩣ ᨻᩉᩩᩴ ᨸᨱᩦᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩴ ᩃᨽᨲᩥ. ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᩅᩥᨿ ᨳᩮᩁᨧᩥᩁᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩋᨸ᩠ᨸᩃᩣᨽᨣᩥᩃᩣᨶᩣᨶᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩣ ᩈᩮᩈᨠᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᩅᩣ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩥᩔᨠᩣᩉᩣᩁᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩋᨿᨾᩔ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩮ ᨿᨳᩣᩈᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ.

ᩍᨵ ᨸᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩴ ᩃᨽᨲᩥ ᨾᨶᩣᨸᩴ ᩅᩣ ᩋᨾᨶᩣᨸᩴ ᩅᩣ, ᩈᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᨶᩮᩅ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᨶ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲᩥ, ᩋᨶ᩠ᨲᨾᩈᩮᩣ ᨲᩥᨱᩈᨶ᩠ᨳᩣᩁᨠᩮᨶᩣᨸᩥ ᨿᨳᩣᩃᨴ᩠ᨵᩮᨶᩮᩅ ᨲᩩᩔᨲᩥ. ᩋᨿᨾᩔ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮ ᨿᨳᩣᩃᩣᨽᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ. ᨿᩮᩣ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᨠᨲᩥᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨵᩥᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩣ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩴ ᩃᨽᨲᩥ, ᨿᨲ᩠ᨳᩔ ᩅᩈᨲᩮᩣ ᩋᨹᩣᩈᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᩈᨽᩣᨣᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩮ ᩈᨸ᩠ᨸᩣᨿᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩋᨿᨾᩔ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮ ᨿᨳᩣᨻᩃᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᩣ.

ᩋᨸᩁᩮᩣ ᨾᩉᩣᨸᩩᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩃᩮᨱᨾᨱ᩠ᨯᨸᨠᩪᨭᩣᨣᩣᩁᩣᨴᩦᨶᩥ ᨻᩉᩪᨶᩥ ᨸᨱᩦᨲᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᩃᨽᨲᩥ. ᩈᩮᩣ ᨲᩣᨶᩥ ᨧᩦᩅᩁᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩥᨿ

ឆេទចិរបត្តខិតពាហុស្សុតអប្បលិកកិលិតានំ ឥត្វា ឃត្វ គត្វចិ ចសន្តោបិ សត្តុវេ្ទាច ហោតិ។ អឃយស្ស សេតាសេត ឃឆាសារុប្បសន្តោនេសា។ ឈោបិ “វុត្តយសេតាសតំ តាយ បយាឥវ្ទានំ, ពត្វ គិសិត្កស្ស មិគយិទ្ធំ ខ្ជក្កយតិ, គិទ្វាកិក្វពស្ស បុត បដិឮ្ឍុតា បិបចិតក្កា បិតុកចត្តិ”តិ បដិសទ្ធិក្លិត្វា តាឌិសំ សេតាសតំ បត្តយ្បិ ត សយ្បដិវ្ឋតិ, សោ តំ បដិក្លិបិត្វា អត្កទាកាសរុក្លយ្ធលិឌិស្ស ចសន្តោបិ សត្តុវេ្ទាច ហោតិ។ អឃយ្បិស្ស សេតាសេត ឃឆាសារុប្បសន្តោនេសា។

ព្ទឆ បត កិក្លុ គេសឌ្ហ លកតិ លុរ ចា បលឹតំ ចា, សោ ឃំ លកតិ, តេតេច ពុស្សតិ, អញ្ញា ត បទេ្វតិ, លកន្តោបិ ត ពណ្យាតិ។ អឃយស្ស កិលិតបច្ចយេ ឃឆាលិកសន្តោនេសា។ ឈោ បត តេលេត អត្វិកោ ឋាលិតំ លកតិ, សោ តំ សកាកស្ស កិក្លុតោ ឥត្វា តស្ស ហត្វតោ តេលំ កហេត្វា អញ្ញាឥច ចា បទិយេសិត្វា គេសឌ្ហ កនោនេ្តាបិ សត្តុវេ្ទាច ហោតិ។ អឃយស្ស កិលិតបច្ចយេ ឃឆាពាលសន្តោនេសា។

អបនោ យហាបុញ្ញោ ពាហុំ តេលយឆុឋាលិតាឌិបលឹតគេសឌ្ហ លកតិ។ សោ តំ ឌីចរំ ចិយ ឆេទចិរបត្តខិតពាហុស្សុតអប្បលិកកិលិតានំ ឥត្វា តេសំ អាកតេត ឈេត តោតចិ ឃាឥបន្តោបិ សត្តុវេ្ទាច ហោតិ។ ឈោ បត ឲុកឃ្វិ កាឌតេ យុត្តហឹតក់ ឥបេត្វា ឲុកឃ្វិ ចតុយឆុរំ –
“ពណ្យាឆ, កន្តេ, ឃឌិឆ្វក”ត្តិ ចុច្ចយាតោ “សចស្ស តេស្ស អញ្ញាតនេតបិ នោកោ ច្ឆុបសយ្ធតិ, អឆ យុត្តហឹតក់ តាយ ពុទ្ធាឌីហិ ចល្លិត”ត្តិ ចតុយឆុរំ បដិក្លិបិត្វា យុត្តហឹតតោត គេសឌ្ហ កនោនេ្តាបិ បទេយសត្តុវេ្ទាច ហោតិ។ អឃយស្ស កិលិតបច្ចយេ ឃឆាសារុប្បសន្តោនេសា។
ព្ទយេសំ បត បនេ្ចកបច្ចយេស្ស តិល្លិ តិល្លិ សន្តោសានំ ឃឆាសារុប្បសន្តោនេសាច អគេ្កា។

៩៩-៩៧។ ឈេ្ទសត្តយេស្ស អយោឝិសោយតសិកានយោឝិសោយតសិកានា ហេទ្វា ចុត្តលក្ខណាច។ សេសយេត្វ វុត្តាតត្វយេចាតិ។

៩ប។ អទ្វេយ អសយ្បឌញ្ញាត្តិ អសយ្បឌាតកានេចា, យោហស្សេតំ អឆិចចតំ។ អសយ្បឌាតស្សាតិ អឌាតត្តស្ស សយ្ធឡហស្ស។

៩៥។ តចយេ សយ្បឌញ្ញាត្តិ សយ្បឌាតកានេចា, បញ្ញាយេតំ តាម។ សយ្បឌាតស្សាតិ សយ្បឌាតត្តស្ស។

៧០។ ឥសយេ បិបមិត្តតាតិ ឃស្ស បិបិ លិមកា មិត្តា, សោ បិបមិត្តោ។ បិបមិត្តស្ស កានេចា បិបមិត្តតា, តេតាកានេត បចត្តានំ ចតុន្ត ពត្ថាតយេចតំ តាម។ ចុត្តយ្បិ ចេតំ –

“ពត្វ គតមា បិបមិត្តតា? ខេ តេ បុក្កលិ អស្សទ្ធា ទុស្សឹលិ អប្បស្សុតា មឆ្ឋរិតោ ទុប្បញ្ញា។ ឃា តេសំ សេចតា តិសេចតា សំសេចតា កឌតា សម្ភឌតា កត្តិ សម្ភត្តិ សយ្បចក្កតា។ អឃំ ចុច្ចតិ បិបមិត្តតា”តិ (ចិក។ ៥០១)។

ចិទិឃានម្ភាឌិចក្កចណ្ឌតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪘. ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨴᩥᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪗᪑. ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩔ ᨷᨮᨾᩮ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨲᩥ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩣ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᩔ ᨽᩣᩅᩮᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ. ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨷᨭᩥᨷᨠ᩠ᨡᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ.

᪗᪒-᪗᪓. ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩋᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨷᨿᩮᩣᨣᩮᩣ. ᩋᨶᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᩣ. ᩋᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᨶ. ᩋᨶᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩣᨲᩥ ᩋᨶᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᨶ. ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᨠᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ. ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅ.

᪗᪔. ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨶᨠᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨦ᩠ᨣᨽᩪᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ. ᨿᩣᨿ ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣ ᩈᩮᩣ ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨿ ᩅᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ, ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩥ. ᨲᩔᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᨽᩪᨲᩣᨲᩥᨸᩥ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ. “ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᨠᩮᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ? ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ, ᩋᨶᩩᨻᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ, ᨷᨭᩥᨻᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ, ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ, ᨻᩮᩣᨵᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ”ᨲᩥ (ᨷᨭᩥ. ᨾ. ᪒.᪑᪗). ᩑᩅᩴ ᨷᨶᩮᨲᩴ ᨷᨴᩴ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ.

᪗᪕. ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨽᩣᩅᨶᩣᨷᩣᩁᩥᨷᩪᩁᩥᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨷᩪᩁᩥᨲᩣ ᨷᨴᩮᨶ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᨿᩣᩅᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᩣ ᨶᩣᨿ ᨠᨳᩥᨲᩣ. ᩈᩣ ᨷᨶᩮᩈᩣ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ – ᩅᩥᨷᩔᨶᩣ, ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨷᩣᨴᨠᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨿ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᨠᩣᩃᩮ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨷᩣᨴᨠᨩ᩠ᨫᩣᨶᨾ᩠ᩉᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᨠᩣᩃᩮ ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᩣᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᩮᩈᩩ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᨠᩣᩃᩮ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣ. ᩍᨲᩥ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩣ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᨠᩣ ᨠᨳᩥᨲᩣ.

᪗᪖. ᨶᩅᨾᩔ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩮᩣ. ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩉᩮᨲᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᨾ᩠ᨻᩉᩩᩃᩣ ᨠᩥᩁ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨽᩣᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ. ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨩᩣᨶᨷᨴᨾᩃ᩠ᩃᩅᩣᩈᩥᨠᩣᨷᨲᩥ ᩌᩁᨴ᩠ᨵ ᩋᨿᩴ ᨠᨳᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥ, “ᩌᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᩈᩩᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩩᩃᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨻᩉᩩᨬᩣᨲᩥᨠᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᨻᩉᩩᨷᨠ᩠ᨡᩴ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᨬᩣᨲᩥᨠᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨷᨠ᩠ᨡᩴ ᨩᩣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ. ᩋᨳ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨧᩣᩁᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ “ᨾᨿᩥ ᨣᨲᩮ ᨾᩉᨲᩦ ᨴᩮᩈᨶᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᨠᩩᨭᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨽᩣᨿᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩅᩁᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᩈᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩣᨿ ᨶᩩᨲ᩠ᨳ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨠᨳᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ”ᨲᩥ ᩌᩉ. ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᩣᨧᩥ ᨠᨳᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᩈᩩᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩩᩃᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨻᩉᩩᨬᩣᨲᩥᨠᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᨻᩉᩩᨷᨠ᩠ᨡᩴ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᨬᩣᨲᩥᨠᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨷᨠ᩠ᨡᩴ ᨩᩣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᩉᩣᨲᩥ. ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩍᨾᩥᩔᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᩑᩈᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩦᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩌᩁᨽᩥ.

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩣ. ᩑᨠᩣᨿ ᩉᩥ ᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩥᨿᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩥᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩑᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩌᩉ. ᩑᨲᩴ ᨷᨲᩥᨠᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩴ ᩑᨲᩴ ᩃᩣᨾᨠᩴ. ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩦᨲᩥ ᨿᩣ ᩑᩈᩣ ᨾᨾ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨫᩣᨶᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨾᨣ᩠ᨣᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨹᩃᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨧ ᨷᩁᩥᩉᩣᨶᩥ, ᩑᩈᩣ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩣ, ᩑᩈᩣ ᩃᩣᨾᨠᩣ, ᩑᩈᩣ ᨨᨯ᩠ᨯᨶᩦᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ.

᪄᪄᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᨾᩮᩅ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨽᩣᨿᩴ ᨠᩥᩁ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩈᩩ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᩈᩩ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮ ᩑᩅᩴ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ – “ᩋᩈᩩᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩩᩃᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥᨠᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨸᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨲᩴ ᨻᩉᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥᨠᩴ ᨻᩉᩩᨸᨠ᩠ᨡᩴ ᨩᩣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩪᨲᩥ? ᩅᩥᩈᩣᨡᩴ ᩏᨸᩣᩈᩥᨠᩴ ᩅᩮᩈᩣᩃᩥᨠᩮ ᨧ ᩃᩥᨧ᩠ᨨᩅᩦ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨧᩣᩁᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᩈᨶᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ “ᨠᩣᨿ ᨶᩩᨲ᩠ᨳ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨠᨳᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ”ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨲᩮ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨠᨳᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩍᨾᩥᩔᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩍᨾᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅᩩᨯ᩠ᨰᩦᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᨸᨬ᩠ᨬᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨬᩣᨲᩦᨶᩴ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥ ᨶᩣᨾ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩣ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᩈᩣ ᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩅᩣ ᨸᩣᨸᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨾᨲ᩠ᨳᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ᪨ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨿᩣᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᩣᨴᩥᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨿᩣ᪨

᪄᪅᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᨾᩮᩅ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨ ᩈᨾ᩠ᨻᩉᩩᩃᩣ ᨠᩥᩁ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨽᩣᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩉᩣᨵᨶᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ “ᩋᩈᩩᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩩᩃᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨾᩉᩣᨽᩮᩣᨣᩴ ᨾᩉᩣᩉᩥᩁᨬ᩠ᨬᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨲᩴ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᨽᩮᩣᨣᩴ ᨩᩣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨳᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥ᪨

᪄᪆᪨ ᨶᩅᨾᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᨾᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨽᩣᨿᩴ ᨠᩥᩁ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨠᩣᨠᩅᩃᩥᨿᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ “ᩋᩈᩩᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩩᩃᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨸ᩠ᨸᨽᩮᩣᨣᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨲᩴ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨾᩉᩣᨽᩮᩣᨣᩴ ᨩᩣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨳᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩍᨾᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩᨸᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪅᪀᪨ ᨴᩈᨾᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨽᩣᨿᩴ ᨠᩥᩁ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨠᩮᩣᩈᩃᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ “ᩋᩈᩩᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩩᩃᩴ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨾᩉᩣᨿᩈᩴ ᨾᩉᩣᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᨿᩈᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩴ ᨩᩣᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨳᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨴᩥᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໘. ບຍາຄາທິຈກ຺ກຈຕ຺ຕາ

໕໖. ຕຈຍສ຺ຍາປິ ປຕຍໍ ອຊ຺ປຕ຺ຕິມເຍຈ ກທິຕໍ. ສຕ຺ຕຫຸລີ ກິຣ ກິກ຺ກ ຕຍຸສກາມໍ ຕິສິຕ຺ຕາ ກຸຍ຺ຍເຍາສກໍ ອາຣເຕ຺ຕ “ອສຸກໍ ຕາຍ ກຸລິ ປຸເຕ຺ຕ ອປ຺ປຍມໍ ອປ຺ປປຣິຈາຣິ ອເຫາສິ, ຕ຺ຕຄາຕິ ຍທາຍມໍ ຍທາປຣິຈາຣິ ຂາຕ”ຕ຺ຕິ ກເຈມິສຸ. ສຕ຺ຕາ ປຸຣິຍຕເຍເຕຈ ອາກຕ຺ຕາ ເຕມໍ ຈຈຕິ ສຸຕ຺ຕາ ຕ຺ຕຍໍ ສຸຕ຺ຕິ ອາຣກິ. ຕສ຺ຍເຕ຺ຕາ ເທຕ຺ຕາ ຖຸຕ຺ຕຕເຍເຕຈ ເຈຂິຕເຕ຺ຕາ.

໕໗. ຖຸຕິມາຂີສຸ ຍຫເຕາ ອຕຕ຺ຕາມາຕິ ຍຫຕ຺ຕສ຺ສ ອຕຕ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຕາມ. ເສສເຍຕ຺ຕ ຕ຺ຕາຕເຍຈາຕິ.

ບຍາຄາທິຈກ຺ກຈຕ຺ຕາ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១០។ ទុតិយបមាទាទិវគ្គវណ្ណនា

៩៨។ ទសមេ អជ្ឈត្តិកន្តិ និយកជ្ឈត្តវសេន អជ្ឈត្តិកំ។ អង្គន្តិ ការណំ។ ឥតិ ករិត្វាតិ ឯវំ កត្វា។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – ភិក្ខវេ, អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ អត្តនោ សន្តានេ សមុដ្ឋិតំ ការណន្តិ កត្វា ន អញ្ញំ ឯកំ ការណម្បិ សមនុបស្សាមីតិ។

១១០-១១១។ ពាហិរន្តិ អជ្ឈត្តសន្តានតោ ពហិ ភវំ។ សទ្ធម្មស្សាតិ សុទ្ធម្មស្ស, សាសនស្សាតិ អត្ថោ។ សម្មោសាយាតិ វិនាសាយ។ អន្តរធានាយាតិ អបញ្ញាណត្ថាយ។

១១៣។ ឋិតិយាតិ ចិរដ្ឋិតត្ថំ។ អសម្មោសាយ អន្តរធានាយាតិ វុត្តបដិបក្ខនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានត្ថមេវ។

១៣០។ ឥតោ បរេសុ អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តីតិអាទីសុ សុត្តន្តបរិយាយេន តាវ ទស កុសលកម្មបថា ធម្មោ, ទស អកុសលកម្មបថា អធម្មោ។ តថា ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ចត្តារោ សម្មប្បធានា ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា បញ្ចិន្ទ្រិយានិ បញ្ច ពលានិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោតិ សត្តតិំស ពោធិបក្ខិយធម្មា ធម្មោ នាម; តយោ សតិបដ្ឋានា តយោ សម្មប្បធានា តយោ ឥទ្ធិបាទា ឆ ឥន្ទ្រិយានិ ឆ ពលានិ អដ្ឋ ពោជ្ឈង្គា នវង្គិកោ មគ្គោតិ ច ចត្តារោ ឧបាទានា បញ្ច នីវរណានិ សត្ត អនុសយា អដ្ឋ មិច្ឆត្តានិ ច អយំ អធម្មោ។

តត្ថ យំកិញ្ចិ ឯកំ អធម្មកោដ្ឋាសំ គហេត្វា "ឥមំ អធម្មំ ធម្មោតិ ករិស្សាម, ឯវំ អម្ហាកំ អាចរិយកុលំ និយ្យានិកំ ភវិស្សតិ, មយំ ច លោកេ បាកដា ភវិស្សាមា"តិ តំ អធម្មំ "ធម្មោ អយ"ន្តិ កថយន្តា អធម្មំ ធម្មោតិ ទីបេន្តិ នាម។ តថេវ ធម្មកោដ្ឋាសេសុ ឯកំ គហេត្វា "អយំ អធម្មោ"តិ កថេន្តា ធម្មំ អធម្មោតិ ទីបេន្តិ នាម។ វិនយបរិយាយេន បន ភូតេន វត្ថុនា ចោទេត្វា សារេត្វា យថាបដិញ្ញាយ កត្តព្ពំ កម្មំ ធម្មោ នាម, អភូតេន វត្ថុនា អចោទេត្វា អសារេត្វា អបដិញ្ញាយ កត្តព្ពំ កម្មំ អធម្មោ នាម។

សុត្តន្តបរិយាយេន រាគវិនយោ ទោសវិនយោ មោហវិនយោ សំវរោ បហានំ បដិសង្ខាតិ អយំ វិនយោ នាម, រាគាទីនំ អវិនយោ អសំវរោ អប្បហានំ អបដិសង្ខាតិ អយំ អវិនយោ នាម។ វិនយបរិយាយេន វត្ថុសម្បត្តិ, ញត្តិសម្បត្តិ, អនុស្សាវនសម្បត្តិ, សីមាសម្បត្តិ, បរិសសម្បត្តីតិ អយំ វិនយោ នាម។ វត្ថុវិបត្តិ, ញត្តិវិបត្តិ, អនុស្សាវនវិបត្តិ, សីមាវិបត្តិ បរិសវិបត្តីតិ អយំ អវិនយោ នាម។

សុត្តន្តបរិយាយេន ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ចត្តារោ សម្មប្បធានា...បេ... អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោតិ ឥទំ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន; តយោ សតិបដ្ឋានា តយោ សម្មប្បធានា តយោ ឥទ្ធិបាទា ឆ ឥន្ទ្រិយានិ ឆ ពលានិ អដ្ឋ ពោជ្ឈង្គា នវង្គិកោ មគ្គោតិ ឥទំ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន។ វិនយបរិយាយេន ចត្តារោ បារាជិកា តេរស សង្ឃាទិសេសា ទ្វេ អនិយតា តិំស និស្សគ្គិយា បាចិត្តិយាតិ ឥទំ ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេន; តយោ បារាជិកា ចុទ្ទស សង្ឃាទិសេសា តយោ អនិយតា ឯកតិំស និស្សគ្គិយា បាចិត្តិយាតិ ឥទំ អភាសិតំ

ອລປິຕໍ ຕຖາຄເຕນ.

ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປຣິຍາເຍນ ເທວສິກໍ ຜລສມາປຕ຺ຕິສມາປນ຺ນໍ ມຫາກຣຸຓາສມາປຕ຺ຕິສມາປນ຺ນໍ ພຸທ຺ຘຈກ຺ຂຸນາ ເລາກເວາເລາກນໍ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິວເສນ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕເທສນາ ຊາຕກກຖາຕິ ອິທໍ ອາທິຓ຺ຓໍ, ນ ເທວສິກໍ ຜລສມາປຕ຺ຕິສມາປນ຺ນໍ...ເປ... ນ ຊາຕກກຖາຕິ ອິທໍ ອນາທິຓ຺ຓໍ. ວິນຍປຣິຍາເຍນ ນິມນ຺ຕິຕສ຺ສ ວສ຺ສາວາສໍ ວສິຕ຺ວາ ອປເລາເກຕ຺ວາ ຈາຣິກາປກ຺ກມນໍ ປວາເຣຕ຺ວາ ຈາຣິກາປກ຺ກມນໍ, ອາຄນ຺ຕຸເກຫິ ສທ຺ຘິໍ ປຐມໍ ປຏິສນ຺ຖາຣກຣຓນ຺ຕິ ອິທໍ ອາທິຓ຺ຓໍ, ຕເສ຺ສວ ອາທິຓ຺ຓສ຺ສ ອກຣຓໍ ອນາທິຓ຺ຓໍ ນາມ.

ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປຣິຍາເຍນ ຈຕ຺ຕາເຣາ ສຕິປຏ຺ຐານາ...ເປ... ອຏ຺ຐງ຺ຄິເກາ ມເຄ຺ຄາຕິ ອິທໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ນາມ; ຕເຍາ ສຕິປຏ຺ຐານາ...ເປ... ນວງ຺ຄິເກາ ມເຄ຺ຄາຕິ ອິທໍ ອປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ນາມ. ວິນຍປຣິຍາເຍນ ຈຕ຺ຕາເຣາ ປາຣາຊິກາ...ເປ... ຕິໍສ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍາ ປາຈິຕ຺ຕິຍາຕິ ອິທໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ນາມ; ຕເຍາ ປາຣາຊິກາ...ເປ... ເອກຕິໍສ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍາ ປາຈິຕ຺ຕິຍາຕິ ອິທໍ ອປຎ຺ຎຕ຺ຕໍ ນາມ.

ຍໍ ປເນຕໍ ສຫສ຺ສານໍ ປຣິເຍາສາເນ ເຕຊິມໍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ອນ຺ຕຣຘາເປຕ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຖ ປຎ຺ຈ ອນ຺ຕຣຘານານິ ນາມ ອຘິຄມອນ຺ຕຣຘານໍ, ປຏິປຕ຺ຕິອນ຺ຕຣຘານໍ, ປຣິຍຕ຺ຕິອນ຺ຕຣຘານໍ, ລິງ຺ຄອນ຺ຕຣຘານໍ, ຘາຕຸອນ຺ຕຣຘານນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ອຘິຄເມາຕິ ຈຕ຺ຕາເຣາ ມຄ຺ຄາ, ຈຕ຺ຕາຣິ ຜລານິ, ຈຕເສ຺ສາ ປຏິສມ຺ຠິທາ, ຕິເສ຺ສາ ວິຊ຺ຊາ, ຉ ອຠິຎ຺ຎາຕິ. ເສາ ປຣິຫາຍມາເນາ ປຏິສມ຺ຠິທາເຕາ ປຏ຺ຐາຍ ປຣິຫາຍຕິ. ພຸທ຺ຘານໍ ຫິ ປຣິນິພ຺ພານເຕາ ວສ຺ສສຫເສ຺ສເຍວ ປຏິສມ຺ຠິທາ ນິພ຺ພເຕ຺ຕຕຸໍ ສເກ຺ການ຺ຕິ, ຕເຕາ ປຣໍ ຉ ອຠິຎ຺ຎາ, ຕເຕາ ຕາປິ ນິພ຺ພເຕ຺ຕຕຸໍ ອສເກ຺ການ຺ຕາ ຕິເສ຺ສາ ວິຊ຺ຊາ ນິພ຺ພເຕ຺ຕນ຺ຕິ. ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ກາເລ ຕາປິ ນິພ຺ພເຕ຺ຕຕຸໍ ອສເກ຺ການ຺ຕາ ສຸກ຺ຂວິປສ຺ສກາ ເຫານ຺ຕິ. ເອເຕເນວ ອຸປາເຍນ ອນາຄາມິເນາ ສກທາຄາມິເນາ ເສາຕາປນ຺ນາຕິ. ເຕສຸ ຘຣເນ຺ຕສຸ ອຘິຄເມາ ອນນ຺ຕຣຫິເຕາ ນາມ ນ ເຫາຕິ. ປຈ຺ຉິມກສ຺ສ ປນ ເສາຕາປນ຺ນສ຺ສ ຊີວິຕກ຺ຂເຍນ ອຘິຄເມາ ອນ຺ຕຣຫິເຕາ ນາມ ເຫາຕິ. ອິທໍ ອຘິຄມອນ຺ຕຣຘານໍ ນາມ.

ປຏິປຕ຺ຕິອນ຺ຕຣຘານໍ ນາມ ຌານວິປສ຺ສນາມຄ຺ຄຜລານິ ນິພ຺ພເຕ຺ຕຕຸໍ ອສເກ຺ການ຺ຕາ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຘິສີລມຕ຺ຕໍ ຣກ຺ຂນ຺ຕິ. ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ກາເລ “ສີລໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ກຕ຺ວາ ຣກ຺ຂາມ, ປຘານຎ຺ຈ ອນຸຍຸຎ຺ຊາມ, ນ ຈ ມຄ຺ຄໍ ວາ ຜລໍ ວາ ສຈ຺ຉິກາຕຸໍ ສເກ຺ກາມ, ນຕ຺ຖິ ອິທານິ ອຣິຍຘມ຺ມປຏິເວເຘາ”ຕິ ເວາສານໍ ອາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເກາສຊ຺ຊພຫຸລາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ນ ເຈາເທນ຺ຕິ ນ ສາເຣນ຺ຕິ ອກຸກ຺ກຸຈ຺ຈກາ ເຫານ຺ຕິ, ຕເຕາ ປຏ຺ຐາຍ ຂຸທ຺ທານຸຂຸທ຺ທການິ ມທ຺ທນ຺ຕິ. ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ກາເລ ປາຈິຕ຺ຕິຍຖຸລ຺ລຈ຺ຈຍານິ ອາປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຕເຕາ ຄຣຸກາປຕ຺ຕິໍ. ປາຣາຊິກມຕ຺ຕເມວ ຕິຏ຺ຐຕິ. ຈຕ຺ຕາຣິ ປາຣາຊິການິ ຣກ຺ຂນ຺ຕານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ສເຕປິ ສຫເສ຺ສປິ ຘຣມາເນ ປຏິປຕ຺ຕິ ອນນ຺ຕຣຫິຕາ ນາມ ນ ເຫາຕິ. ປຈ຺ຉິມກສ຺ສ ປນ ຠິກ຺ຂຸເນາ ສີລເຠເທນ ວາ ຊີວິຕກ຺ຂເຍນ ວາ ອນ຺ຕຣຫິຕາ ເຫາຕີຕິ ອິທໍ ປຏິປຕ຺ຕິອນ຺ຕຣຘານໍ ນາມ.

ປຣິຍຕ຺ຕີຕິ ເຕປິຏກໍ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ສາຏ຺ຐກຖາ ປາຬິ. ຍາວ ສາ ຕິຏ຺ຐຕິ, ຕາວ ປຣິຍຕ຺ຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓາ ນາມ ເຫາຕິ. ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ຄຈ຺ຉເນ຺ຕ ກາເລ ຣາຊຍຸວຣາຊາເນາ ອຘມ຺ມິກາ ເຫານ຺ຕິ, ເຕສຸ ອຘມ຺ມິເກສຸ ຣາຊາມຈ຺ຈາທເຍາ ອຘມ຺ມິກາ ເຫານ຺ຕິ, ຕເຕາ ຣຏ຺ຐຊນປທວາສິເນາຕິ. ເອເຕສໍ ອຘມ຺ມິກຕາຍ ເທເວາ ນ ສມ຺ມາ ວສ຺ສຕິ, ຕເຕາ ສສ຺ສານິ ນ ສມ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ. ເຕສຸ ອສມ຺ປຊ຺ຊເນ຺ຕສຸ ປຈ຺ຈຍທາຍກາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ປຈ຺ຈເຍ ທາຕຸໍ ນ

សក្កោតិ, កិញ្ចិ បច្ចយេហិ កិលមន្តា អន្តេវាសិកេ សង្គហេតុំ ន សក្កោតិ។ គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ បរិយត្តិ បរិហាយតិ, អត្ថវសេន ធារេតុំ ន សក្កោតិ, បាឡិមត្តវសេនេវ ធារេន្តិ។ តតោ គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ បាឡិម្បិ សកលំ ធារេតុំ ន សក្កោតិ, បឋមំ អភិធម្មបិដកំ បរិហាយតិ។ បរិហាយមានំ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ បរិហាយតិ។ បឋមមេវ ហិ បដ្ឋានមហាបករណំ បរិហាយតិ, តស្មិំ បរិហីនេ យមកំ, កថាវត្ថុ, បុគ្គលបញ្ញត្តិ, ធាតុកថា, វិភង្គោ, ធម្មសង្គហោតិ។

ឯវំ អភិធម្មបិដកេ បរិហីនេ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ សុត្តន្តបិដកំ បរិហាយតិ។ បឋមញ្ហិ អង្គុត្តរនិកាយោ បរិហាយតិ, តស្មិម្បិ បឋមំ ឯកាទសកនិបាតោ, តតោ ទសកនិបាតោ...បេ... តតោ ឯកកនិបាតោតិ។ ឯវំ អង្គុត្តរេ បរិហីនេ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ សំយុត្តនិកាយោ បរិហាយតិ។ បឋមំ ហិ មហាវគ្គោ បរិហាយតិ, តតោ សឡាយតនវគ្គោ, ខន្ធវគ្គោ, និទានវគ្គោ, សគាថាវគ្គោតិ។ ឯវំ សំយុត្តនិកាយេ បរិហីនេ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ មជ្ឈិមនិកាយោ បរិហាយតិ។ បឋមំ ហិ ឧបរិបណ្ណាសកោ បរិហាយតិ, តតោ មជ្ឈិមបណ្ណាសកោ, តតោ មូលបណ្ណាសកោតិ។ ឯវំ មជ្ឈិមនិកាយេ បរិហីនេ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ ទីឃនិកាយោ បរិហាយតិ។ បឋមញ្ហិ បាថិកវគ្គោ បរិហាយតិ, តតោ មហាវគ្គោ, តតោ សីលក្ខន្ធវគ្គោតិ។ ឯវំ ទីឃនិកាយេ បរិហីនេ សុត្តន្តបិដកំ បរិហីនំ នាម ហោតិ។ វិនយបិដកេន សទ្ធិំ ជាតកមេវ ធារេន្តិ។ វិនយបិដកំ លជ្ជិនោវ ធារេន្តិ, លាភកាមា បន “សុត្តន្តេ កថិតេបិ សល្លក្ខេន្តា នត្ថី”តិ ជាតកមេវ ធារេន្តិ។ គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ ជាតកម្បិ ធារេតុំ ន សក្កោន្តិ។ អថ នេសំ បឋមំ វេស្សន្តរជាតកំ បរិហាយតិ, តតោ បដិលោមក្កមេន បុណ្ណកជាតកំ, មហានារទជាតកន្តិ បរិយោសានេ អបណ្ណកជាតកំ បរិហាយតិ។ ឯវំ ជាតកេ បរិហីនេ វិនយបិដកមេវ ធារេន្តិ។

គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ វិនយបិដកម្បិ មត្ថកតោ បដ្ឋាយ បរិហាយតិ។ បឋមញ្ហិ បរិវារោ បរិហាយតិ, តតោ ខន្ធកោ, ភិក្ខុនីវិភង្គោ, មហាវិភង្គោតិ អនុក្កមេន ឧបោសថក្ខន្ធកមត្តមេវ ធារេន្តិ។ តទាបិ បរិយត្តិ អន្តរហិតា ន ហោតិ។ យាវ បន មនុស្សេសុ ចតុប្បទិកគាថាបិ បវត្តតិ, តាវ បរិយត្តិ អនន្តរហិតាវ ហោតិ។ យទា សទ្ធោ បសន្នោ រាជា ហត្ថិក្ខន្ធេ សុវណ្ណចង្កោដកម្ហិ សហស្សត្ថវិកំ ឋបេត្វា “ពុទ្ធេហិ កថិតំ ចតុប្បទិកគាថំ ជានន្តោ ឥមំ សហស្សំ គណ្ហតូ”តិ នគរេ ភេរិំ ចរាបេត្វា គណ្ហនកំ អលភិត្វា “ឯកវារំ ចរាបិតេ នាម សុណន្តាបិ ហោន្តិ អសុណន្តាបី”តិ យាវតតិយំ ចរាបេត្វា គណ្ហនកំ អលភិត្វា រាជបុរិសា តំ សហស្សត្ថវិកំ បុន រាជកុលំ បវេសេន្តិ, តទា បរិយត្តិ អន្តរហិតា នាម ហោតិ។ ឥទំ បរិយត្តិអន្តរធានំ នាម។

គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ ចីវរគ្គហណំ បត្តគ្គហណំ សម្មិញ្ជនបសារណំ អាលោកិតវិលោកិតំ ន បាសាទិកំ ហោតិ។ និគណ្ឋសមណា វិយ អលាពុបត្តំ ភិក្ខូ បត្តំ អគ្គពាហាយ បក្ខិបិត្វា អាទាយ វិចរន្តិ, ឯត្តាវតាបិ លិង្គំ អនន្តរហិតមេវ ហោតិ។ គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ បន កាលេ អគ្គពាហតោ ឱតារេត្វា ហត្ថេន វា សិក្កាយ វា ឱលម្ពិត្វា វិចរន្តិ, ចីវរម្បិ រជនសារុប្បំ អកត្វា ឱដ្ឋដ្ឋិវណ្ណំ កត្វា វិចរន្តិ។ គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ រជនម្បិ ន ហោតិ ទសច្ឆិន្ទនម្បិ ឱវដ្ដិកវិជ្ឈនម្បិ, កប្បមត្តំ កត្វា វឡញ្ជេន្តិ។ បុន ឱវដ្ដិកំ វិជ្ឈិត្វា កប្បំ ន ករោន្តិ។ តតោ ឧភយម្បិ អកត្វា ទសា ឆេត្វា បរិព្ពាជកា វិយ ចរន្តិ។ គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ “កោ ឥមេហិ អម្ហាកំ អត្ថោ”តិ ខុទ្ទកំ កាសាវខណ្ឌំ ហត្ថេ វា គីវាយ វា ពន្ធន្តិ, កេសេសុ វា អល្លីយាបេន្តិ, ទារភរណំ វា ករោន្តា កសិត្វា វបិត្វា ជីវិកំ កប្បេត្វា ចរន្តិ។ តទា ទក្ខិណំ

ទេន្តា សង្ឃុទ្ទិស្ស ឯតេសំ ទេន្តិ. ឥទំ សន្ធាយ ភគវតា វុត្តំ – “ភវិស្សន្តិ ខោ, បនានន្ទ, អនាគតមទ្ធានំ គោត្រភុនោ កាសាវកណ្ឋា ទុស្សីលា បាបធម្មា, តេសុ ទុស្សីលេសុ សង្ឃុទ្ទិស្ស ទានំ ទស្សន្តិ, តទាបាហំ, អានន្ទ, សង្ឃគតំ ទក្ខិណំ អសង្ខេយ្យំ អប្បមេយ្យំ វទាមី”តិ (ម. និ. ៣.៣៨០). តតោ គច្ឆន្តេ កាលេ នានាវិធានិ កម្មានិ ករោន្តា “បបញ្ចោ ឯស, កិំ ឥមិនា អម្ហាក”ន្តិ កាសាវខណ្ឌំ ឆិន្ទិត្វា អរញ្ញេ ខិបន្តិ. ឯតស្មិំ កាលេ លិង្គំ អន្តរហិតំ នាម ហោតិ. កស្សបទសពលស្ស កិរ កាលតោ បដ្ឋាយ យោនកានំ សេតវត្ថំ បារុបិត្វា ចរណំ ចារិត្តំ ជាតន្តិ. ឥទំ លិង្គអន្តរធានំ នាម.

ធាតុអន្តរធានំ បន ឯវំ វេទិតព្ពំ – តីណិ បរិនិព្ពានានិ, កិលេសបរិនិព្ពានំ – ខន្ធបរិនិព្ពានំ, ធាតុបរិនិព្ពានន្តិ. តត្ថ កិលេសបរិនិព្ពានំ ពោធិបល្លង្កេ អហោសិ, ខន្ធបរិនិព្ពានំ កុសិនារាយំ, ធាតុបរិនិព្ពានំ អនាគតេ ភវិស្សតិ. កថំ? តតោ តត្ថ តត្ថ សក្ការសម្មានំ អលភមានា ធាតុយោ ពុទ្ធានំ អធិដ្ឋានពលេន សក្ការសម្មានលភនកដ្ឋានំ គច្ឆន្តិ. គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ សព្ពដ្ឋានេសុ សក្ការសម្មានោ ន ហោតិ. សាសនស្ស ហិ ឱសក្កនកាលេ ឥមស្មិំ តម្ពបណ្ណិទីបេ ធាតុយោ សន្និបតិត្វា មហាចេតិយំ, តតោ នាគទីបេ រាជាយតនចេតិយំ, តតោ ពោធិបល្លង្កំ គមិស្សន្តិ. នាគភវនតោបិ ទេវលោកតោបិ ព្រហ្មលោកតោបិ ធាតុយោ មហាពោធិបល្លង្កមេវ គមិស្សន្តិ. សាសបមត្តាបិ ធាតុ អន្តរា ន នស្សិស្សតិ. សព្ពា ធាតុយោ មហាពោធិមណ្ឌេ សន្និបតិត្វា ពុទ្ធរូបំ គហេត្វា ពោធិមណ្ឌេ បល្លង្កេន និសិន្នពុទ្ធសរីរសិរិំ ទស្សេន្តិ. ទ្វត្តិំស មហាបុរិសលក្ខណានិ អសីតិ អនុព្យញ្ជនានិ ព្យាមប្បភាតិ សព្ពំ បរិបុណ្ណមេវ ហោតិ. តតោ យមកបាដិហារិយទិវសេ វិយ បាដិហារិយំ កត្វា ទស្សេន្តិ. តទា មនុស្សភូតសត្តោ នាម តត្ថ គតោ នត្ថិ, ទសសហស្សចក្កវាឡេ បន ទេវតា សព្ពាវ សន្និបតិត្វា “អជ្ជ ទសពលោ បរិនិព្ពាយតិ, ឥតោទានិ បដ្ឋាយ អន្ធការំ ភវិស្សតី”តិ បរិទេវន្តិ. អថ ធាតុសរីរតោ តេជោ សមុដ្ឋាយ តំ សរីរំ អបណ្ណត្តិកភាវំ គមេតិ. ធាតុសរីរតោ សមុដ្ឋិតា ជាលា យាវ ព្រហ្មលោកា ឧគ្គច្ឆិស្សតិ, សាសបមត្តាយ សេសាយបិ ធាតុយា សតិ ឯកជាលាវ ភវិស្សតិ. ធាតូសុ បរិយាទានំ គតាសុ បច្ឆិជ្ជិស្សតិ. ឯវំ មហន្តំ អានុភាវំ ទស្សេត្វា ធាតុយោ អន្តរធាយន្តិ. តទា សន្និបតិតា ទេវសង្ឃា ពុទ្ធានំ បរិនិព្ពុតទិវសេ វិយ ទិព្ពគន្ធមាលាតុរិយាទីហិ សក្ការំ កត្វា តិក្ខត្តុំ បទក្ខិណំ កត្វា វន្ទិត្វា “អនាគតេ ឧប្បជ្ជនកំ ពុទ្ធំ បស្សិតុំ លភិស្សាម ភគវា”តិ វត្វា សកសកដ្ឋានមេវ គច្ឆន្តិ. ឥទំ ធាតុអន្តរធានំ នាម.

ឥមស្ស បញ្ចវិធស្ស អន្តរធានស្ស បរិយត្តិអន្តរធានមេវ មូលំ. បរិយត្តិយា ហិ អន្តរហិតាយ បដិបត្តិ អន្តរធាយតិ, បរិយត្តិយា ឋិតាយ បដិបត្តិ បតិដ្ឋាតិ. តេនេវ ឥមស្មិំ ទីបេ ចណ្ឌាលតិស្សមហាភយេ សក្កោ ទេវរាជា មហាឧឡុម្បំ មាបេត្វា ភិក្ខូ អារោចាបេសិ “មហន្តំ ភយំ ភវិស្សតិ, ន សម្មា ទេវោ វស្សិស្សតិ, ភិក្ខូ បច្ចយេហិ កិលមន្តា បរិយត្តិំ សន្ធារេតុំ ន សក្ខិស្សន្តិ, បរតីរំ គន្ត្វា អយ្យេហិ ជីវិតំ រក្ខិតុំ វដ្ដតិ. ឥមំ មហាឧឡុម្បំ អារុយ្ហ គច្ឆថ, ភន្តេ. យេសំ ឯត្ថ និសជ្ជដ្ឋានំ នប្បហោតិ, តេ កដ្ឋខណ្ឌេបិ ឧរំ ឋបេត្វា គច្ឆន្តុ, សព្ពេសម្បិ ភយំ ន ភវិស្សតី”តិ. តទា សមុទ្ទតីរំ បត្វា សដ្ឋិ ភិក្ខូ កតិកំ កត្វា “អម្ហាកំ ឯត្ថ គមនកិច្ចំ នត្ថិ, មយំ ឥធេវ ហុត្វា តេបិដកំ រក្ខិស្សាមា”តិ តតោ និវត្តិត្វា ទក្ខិណមលយជនបទំ គន្ត្វា កន្ទមូលបណ្ណេហិ ជីវិកំ កប្បេន្តា វសិំសុ. កាយេ វហន្តេ និសីទិត្វា សជ្ឈាយំ ករោន្តិ, អវហន្តេ វាលិកំ ឧស្សារេត្វា បរិវារេត្វា សីសានិ ឯកដ្ឋានេ កត្វា បរិយត្តិំ សម្មសន្តិ. ឥមិនា និយាមេន ទ្វាទស សំវច្ឆរានិ សាដ្ឋកថំ តេបិដកំ បរិបុណ្ណំ កត្វា ធារយិំសុ.

ភយេ វូបសន្តេ សត្តសតា ភិក្ខូ អត្តនោ គតដ្ឋានេ សាដ្ឋកថេ តេបិដកេ ឯកក្ខរម្បិ ឯកព្យញ្ជនម្បិ អនាសេត្វា ឥមមេវ ទីបមាគម្ម កល្លគាមជនបទេ មណ្ឌលារាមវិហារំ បវិសិំសុ។ ថេរានំ អាគមនប្បវត្តិំ សុត្វា ឥមស្មិំ ទីបេ ឱហីនា សដ្ឋិ ភិក្ខូ "ថេរេ បស្សិស្សាមា"តិ គន្ត្វា ថេរេហិ សទ្ធិំ តេបិដកំ សោធេន្តា ឯកក្ខរម្បិ ឯកព្យញ្ជនម្បិ អសមេន្តំ នាម ន បស្សិំសុ។ តស្មិំ ឋានេ ថេរានំ អយំ កថា ឧទបាទិ "បរិយត្តិ នុ ខោ សាសនស្ស មូលំ, ឧទាហុ បដិបត្តី"តិ។ បំសុកូលិកត្ថេរា "បដិបត្តិមូល"ន្តិ អាហំសុ, ធម្មកថិកា "បរិយត្តី"តិ។ អថ នេ ថេរា "តុម្ហាកំ ទ្វិន្នម្បិ ជនានំ វចនមត្តេនេវ ន ករោម, ជិនភាសិតំ សុត្តំ អាហរថា"តិ អាហំសុ។ សុត្តំ អាហរិតុំ ន ភារោតិ "ឥមេ ច, សុភទ្ទ, ភិក្ខូ សម្មា វិហរេយ្យុំ, អសុញ្ញោ លោកោ អរហន្តេហិ អស្សា"តិ (ទី. និ. ២.២១៤)។ "បដិបត្តិមូលកំ, មហារាជ, សត្ថុសាសនំ បដិបត្តិសារកំ។ បដិបត្តិយា ធរន្តាយ តិដ្ឋតី"តិ (មិ. ប. ៤.១.៧) សុត្តំ អាហរិំសុ។ ឥមំ សុត្តំ សុត្វា ធម្មកថិកា អត្តនោ វាទដ្ឋបនត្ថាយ ឥមំ សុត្តំ អាហរិំសុ –

"យាវ តិដ្ឋន្តិ សុត្តន្តា, វិនយោ យាវ ទិប្បតិ;

តាវ ទក្ខន្តិ អាលោកំ, សូរិយេ អព្ភុដ្ឋិតេ យថា។

"សុត្តន្តេសុ អសន្តេសុ, បមុដ្ឋេ វិនយម្ហិ ច;

តមោ ភវិស្សតិ លោកេ, សូរិយេ អត្ថង្គតេ យថា។

"សុត្តន្តេ រក្ខិតេ សន្តេ, បដិបត្តិ ហោតិ រក្ខិតា;

បដិបត្តិយំ ឋិតោ ធីរោ, យោគក្ខេមា ន ធំសតី"តិ។

ឥមស្មិំ បន ឋានេ បំសុកូលិកត្ថេរា តុណ្ហី អហេសុំ, ធម្មកថិកត្ថេរានំយេវ កថា បុរតោ អហោសិ។ យថា ហិ គវសតស្ស គវសហស្សស្ស ច អន្តរេ បវេណិបាលិកាយ ធេនុយា អសតិ សោ វំសោ សា បវេណិ ន ឃដីយតិ, ឯវមេវ អារទ្ធវិបស្សកានំ ភិក្ខូនំ សតេបិ សហស្សេបិ សំវិជ្ជមានេ បរិយត្តិយា អសតិ អរិយមគ្គបដិវេធោ នាម ន ហោតិ។ យថា ច និធិកុម្ភិយា ជាននត្ថាយ បាសាណបិដ្ឋេ អក្ខរេសុ ឋបិតេសុ យាវ អក្ខរានិ ធរន្តិ, តាវ និធិកុម្ភី នដ្ឋា នាម ន ហោតិ។ ឯវមេវ បរិយត្តិយា ធរមានាយ សាសនំ អន្តរហិតំ នាម ន ហោតីតិ។

ទុតិយបមាទាទិវគ្គវណ្ណនា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១១. អធម្មវគ្គវណ្ណនា

១៣០. ឯកាទសមេ វគ្គេ អធម្មំ អធម្មោតិអាទីនិ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពានិ។ សេសមេត្ថ ឧត្តានមេវាតិ។

អធម្មវគ្គវណ្ណនា។

១២. អនាបត្តិវគ្គវណ្ណនា

១៤០. ទ្វាទសមេ បន អនាបត្តឹ អាបត្តីតិអាទីសុ “អនាបត្តិ អជានន្តស្ស អថេយ្យចិត្តស្ស នមរណាធិប្បាយស្ស អនុល្លបនាធិប្បាយស្ស នមោចនាធិប្បាយស្សា”តិ តត្ថ តត្ថ វុត្តា អនាបត្តិ អនាបត្តិ នាម, “ជានន្តស្ស ថេយ្យចិត្តស្សា”តិអាទិនា នយេន វុត្តា អាបត្តិ អាបត្តិ នាម, បញ្ចាបត្តិក្ខន្ធា លហុកាបត្តិ នាម, ទ្វេ អាបត្តិក្ខន្ធា គរុកាបត្តិ នាម។ ទ្វេ អាបត្តិក្ខន្ធា ទុដ្ឋុល្លាបត្តិ នាម, បញ្ចាបត្តិក្ខន្ធា អទុដ្ឋុល្លាបត្តិ នាម។ ឆ អាបត្តិក្ខន្ធា សាវសេសាបត្តិ នាម, ឯកោ បារាជិកាបត្តិក្ខន្ធោ អនវសេសាបត្តិ នាម។ សប្បដិកម្មាបត្តិ នាម សាវសេសាបត្តិយេវ, អប្បដិកម្មាបត្តិ នាម អនវសេសាបត្តិយេវ។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានមេវាតិ។

អនាបត្តិវគ្គវណ្ណនា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

᪑᪓᪨ ᩑᨠᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪗᪐᪨ ᩑᨠᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩅᨣ᩠ᨣᩔ ᨸᨮᨾᩮ ᩑᨠᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩮᩣᨲᩥ ᨣᨱᨶᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ᪨ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᨠᨳᩣ, ᨶ ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨠᨳᩣ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩉᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨴᩩᩅᩥᨵᩣ ᨴᩮᩈᨶᩣ – ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᨴᩮᩈᨶᩣ, ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨴᩮᩈᨶᩣ ᨧᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ “ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩦ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᨾᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩁᩪᨸᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᨴᩮᩈᨶᩣ, “ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨵᩣᨲᩪ ᩋᩣᨿᨲᨶᩣᨶᩥ ᩈᨲᩥᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩁᩪᨸᩣ ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨴᩮᩈᨶᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨽᨣᩅᩣ ᨿᩮ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩮᩣᩉᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩣ, ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᨴᩮᩈᨶᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ᪨ ᨿᩮ ᨸᨶ ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩮᩣᩉᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᩅᩥᩈᩮᩈᨾᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩣ, ᨲᩮᩈᩴ ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨴᩮᩈᨶᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᩁᩣᨿᩴ ᩏᨸᨾᩣ – ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨴᩮᩈᨽᩣᩈᩣᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩅᩮᨴᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᩴᩅᨱ᩠ᨱᨶᨠᩮᩣ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᨿᩮ ᨴᨾᩥᩊᨽᩣᩈᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᨴᨾᩥᩊᨽᩣᩈᩣᨿ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ᪨ ᨿᩮ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᨽᩣᩈᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩣᨿ ᨽᩣᩈᩣᨿ , ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩣᨿ ᨲᩣᨿ ᨽᩣᩈᩣᨿ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᩮ ᨾᩣᨱᩅᨠᩣ ᨨᩮᨠᩴ ᨻ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨾᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨡᩥᨸ᩠ᨸᨾᩮᩅ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ, ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩮᨴᩣ ᩅᩥᨿ ᨠᨳᩮᨲᨻ᩠ᨻᨽᩣᩅᩮ ᨮᩥᨲᩣᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᨸᩥᨭᨠᩣᨶᩥ, ᨴᩮᩈᨽᩣᩈᩣᨠᩮᩣᩈᩃ᩠ᩃᨾᩥᩅ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮᩣᩈᩃ᩠ᩃᩴ, ᨶᩣᨶᩣᨴᩮᩈᨽᩣᩈᩣ ᨾᩣᨱᩅᨠᩣ ᩅᩥᨿ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶᩈᨾᨲ᩠ᨳᩣ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᩈᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩔ ᨴᨾᩥᩊᨽᩣᩈᩣᨴᩥᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᩅᩈᩮᨶ ᨴᩮᩈᨶᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩋᩣᩉ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ –

“ᨴᩩᩅᩮ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᩋᨠ᩠ᨡᩣᩈᩥ, ᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᨴᨲᩴ ᩅᩁᩮᩣ;

ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᩴ ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨬ᩠ᨧ, ᨲᨲᩥᨿᩴ ᨶᩪᨸᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪨

“ᩈᨦ᩠ᨠᩮᨲᩅᨧᨶᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᩃᩮᩣᨠᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᨠᩣᩁᨱᩣ;

ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᩅᨧᨶᩴ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨽᩪᨲᨠᩣᩁᨱᩣ᪨

“ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩮᩣᩉᩣᩁᨠᩩᩈᩃᩔ, ᩃᩮᩣᨠᨶᩣᨳᩔ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨶᩮᩣ;

ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨲᩥᩴ ᩅᩮᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩔ, ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩮᩣ ᨶ ᨩᩣᨿᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨸᩥᨧ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨠᨳᩴ ᨠᨳᩮᨲᩥ – ᩉᩥᩁᩮᩣᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨴᩦᨸᨶᨲ᩠ᨳᩴ, ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᩣᨴᩦᨸᨶᨲ᩠ᨳᩴ, ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨸᩩᩁᩥᩈᨠᩣᩁᨴᩦᨸᨶᨲ᩠ᨳᩴ,

អានន្តរិយទីបនត្ថំ, ព្រហ្មវិហារទីបនត្ថំ, បុព្វេនិវាសទីបនត្ថំ, ទក្ខិណាវិសុទ្ធិទីបនត្ថំ, លោកសម្មុតិយា អប្បហានត្ថញ្ចាតិ។

“ខន្ធធាតុអាយតនានិ ហិរិយន្តិ ឱត្តប្បន្តី”តិ ហិ វុត្តេ មហាជនោ ន ជានាតិ, សម្មោហមាបជ្ជតិ, បដិសត្តុ ហោតិ “កិមិទំ ខន្ធធាតុអាយតនានិ ហិរិយន្តិ ឱត្តប្បន្តិ នាមា”តិ? “ឥត្ថី ហិរិយតិ ឱត្តប្បតិ, បុរិសោ ខត្តិយោ ព្រាហ្មណោ ទេវោ មារោ”តិ វុត្តេ បន ជានាតិ, ន សម្មោហមាបជ្ជតិ, ន បដិសត្តុ ហោតិ។ តស្មា ភគវា ហិរោត្តប្បទីបនត្ថំ បុគ្គលកថំ កថេតិ។

“ខន្ធា កម្មស្សកា, ធាតុយោ អាយតនានី”តិ វុត្តេបិ ឯសេវ នយោ។ តស្មា ភគវា កម្មស្សកតាទីបនត្ថំ បុគ្គលកថំ កថេតិ។

“វេឡុវនាទយោ មហាវិហារា ខន្ធេហិ ការាបិតា, ធាតូហិ អាយតនេហី”តិ វុត្តេបិ ឯសេវ នយោ។ តស្មា ភគវា បច្ចត្តបុរិសការទីបនត្ថំ បុគ្គលកថំ កថេតិ។

“ខន្ធា មាតរំ ជីវិតា វោរោបេន្តិ, បិតរំ, អរហន្តំ, រុហិរុប្បាទកម្មំ, សង្ឃភេទកម្មំ ករោន្តិ, ធាតុយោ អាយតនានី”តិ វុត្តេបិ ឯសេវ នយោ។ តស្មា ភគវា អានន្តរិយទីបនត្ថំ បុគ្គលកថំ កថេតិ។

“ខន្ធា មេត្តាយន្តិ, ធាតុយោ អាយតនានី”តិ វុត្តេបិ ឯសេវ នយោ។ តស្មា ភគវា ព្រហ្មវិហារទីបនត្ថំ បុគ្គលកថំ កថេតិ។

“ខន្ធា បុព្វេនិវាសមនុស្សរន្តិ, ធាតុយោ អាយតនានី”តិ វុត្តេបិ ឯសេវ នយោ។ តស្មា ភគវា បុព្វេនិវាសទីបនត្ថំ បុគ្គលកថំ កថេតិ។

“ខន្ធា ទានំ បដិគ្គណ្ហន្តិ, ធាតុយោ អាយតនានី”តិ វុត្តេបិ មហាជនោ ន ជានាតិ, សម្មោហំ អាបជ្ជតិ, បដិសត្តុ ហោតិ “កិមិទំ ខន្ធធាតុអាយតនានិ បដិគ្គណ្ហន្តិ នាមា”តិ? “បុគ្គលា បដិគ្គណ្ហន្តិ សីលវន្តោ កល្យាណធម្មា”តិ វុត្តេ បន ជានាតិ, ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ, ន បដិសត្តុ ហោតិ។ តស្មា ភគវា ទក្ខិណាវិសុទ្ធិទីបនត្ថំ បុគ្គលកថំ កថេតិ។

លោកសម្មុតិញ្ច ពុទ្ធា ភគវន្តោ នប្បជហន្តិ, លោកសមញ្ញាយ លោកនិរុត្តិយា លោកាភិលាបេ ឋិតាយេវ ធម្មំ ទេសេន្តិ។ តស្មា ភគវា លោកសម្មុតិយា អប្បហានត្ថម្បិ បុគ្គលកថំ កថេតិ។

ឥតិ ឯកោ ច សោ បុគ្គលោ ចាតិ ឯកបុគ្គលោ។ កេនដ្ឋេន ឯកបុគ្គលោ? អសទិសដ្ឋេន គុណវិសិដ្ឋដ្ឋេន អសមសមដ្ឋេនាតិ។ សោ ហិ ទសន្នំ បារមីនំ បដិបាដិយា អាវជ្ជនំ អាទិំ កត្វា ពោធិសម្ភារគុណេហិ ចេវ ពុទ្ធគុណេហិ ច សេសមហាជនេន អសទិសោតិ អសទិសដ្ឋេនបិ ឯកបុគ្គលោ។ យេ ចស្ស តេ គុណា, តេ សេសសត្តានំ គុណេហិ វិសិដ្ឋាតិ គុណវិសិដ្ឋដ្ឋេនបិ ឯកបុគ្គលោ។ បុរិមកា សម្មាសម្ពុទ្ធា សព្ពសត្តេហិ អសមា, តេហិ សទ្ធិំ អយមេវ ឯកោ រូបកាយគុណេហិ ចេវ នាមកាយគុណេហិ ច សមោតិ អសមសមដ្ឋេនបិ ឯកបុគ្គលោ។

ᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩣ – ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᩒᨠᩣᩈᩃᩮᩣᨠᩮᩣ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨠᨳᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ (ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪒᪕-᪑᪒᪙) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᩍᨵ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣᨸᩥ ᨧᩮᩈ ᨶ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ, ᨶ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮ, ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᩮᨿᩮᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᩮᨸᩥ ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩮ, ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨸᩥ ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ᪨

“ᨸᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᩣᨿ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᨣᨩᨦ᩠ᨣᩃᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᩥᨣᨾᩮᩣ, ᨲᩔ ᨸᩁᩮᨶ ᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᨶᨸᨴᩣ, ᩒᩁᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ᪨ ᨸᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᨿ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᩈᩃ᩠ᩃᩅᨲᩦ ᨶᩣᨾ ᨶᨴᩦ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᨶᨸᨴᩣ, ᩒᩁᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ᪨ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᨿ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᩈᩮᨲᨠᨱ᩠ᨱᩥᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᩥᨣᨾᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᨶᨸᨴᩣ, ᩒᩁᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ᪨ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩣᨿ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᨳᩪᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩣᨾᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᨶᨸᨴᩣ, ᩒᩁᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ᪨ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨿ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᩏᩈᩦᩁᨴ᩠ᨵᨩᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᨶᨸᨴᩣ, ᩒᩁᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ”ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪒᪕᪙) ᩑᩅᩴ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᩋᩣᨿᩣᨾᨲᩮᩣ ᨲᩥᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨲᩮ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᨿ᩠ᨿᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨲᩮ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᨲᩮᩣ ᨶᩅᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨲᩮ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨴᩮᩈᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᨬ᩠ᨧ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᩅ, ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᩈᩦᨲᩥ ᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨾᩣᨲᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨸᩥᨲᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᩁᩣᨩᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨧ ᩈᩣᩁᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨸᨲᩥᨠᩣ ᩑᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨸᨶ ᩏᨽᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨠᨲᩅᨧᨶᨾᩮᩅ᪨ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨻᩉᩩᨩᨶᩉᩥᨲᩣᨿ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩁᩪᨸᨬ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩑᨲᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨴᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᨸᨭᩥᨻᩣᩉᩥᨲᩩᩴ᪨

ᩋᨸᩥᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩣᨾ, ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨽᩮᨴᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩑᩈ ᩉᩥ ᨴᩦᨸᨦ᩠ᨠᩁᨸᩣᨴᨾᩪᩃᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩃᨴ᩠ᨵᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩁᨠᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩈ ᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨾᨿᩣ ᨸᩪᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ ᨠᨲᩈᨶ᩠ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩣ ᨴᩣᨶᨸᩣᩁᨾᩥᩴ ᨸᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩦᩃᨸᩣᩁᨾᩦ…ᨸᩮ… ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᨸᩣᩁᨾᩦᨲᩥ ᩍᨾᩣ ᨴᩈ ᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ ᨸᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ, ᨴᩈ ᩏᨸᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ ᨸᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨴᩈ ᨸᩁᨾᨲ᩠ᨳᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ ᨸᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣᩅ ᨶᩣᨾ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨾᩉᩣᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᩣᨣᩮ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᨧᩁᩥᨿᩴ ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨳᨧᩁᩥᨿᩴ ᩃᩮᩣᨠᨲ᩠ᨳᨧᩁᩥᨿᩴ ᨸᩪᩁᨿᨾᩣᨶᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨠᨸ᩠ᨸᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨵᩥᨠᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩁᨠᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨸᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩅᩮᩔᨶ᩠ᨲᩁᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨲᩩᩈᩥᨲᨸᩩᩁᩮ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨭ᩠ᨮᩥᩅᩔᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨵᩥᨠᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᩅᩔᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨴᩮᩅᨲᩣᩉᩥ ᨿᩣᨧᩥᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩉᩣᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩴ ᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨾᩣᨿᩣᨴᩮᩅᩥᨿᩣ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ, ᩋᨶᩪᨶᩣᨵᩥᨠᩮ ᨴᩈ ᨾᩣᩈᩮ ᨣᨻ᩠ᨽᩅᩣᩈᩴ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩑᨠᩪᨶᨲᩥᩴᩈ ᩅᩔᩣᨶᩥ ᩋᨣᩣᩁᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᩴ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩮ ᨧ ᩋᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩁᩣᩉᩩᩃᨽᨴ᩠ᨴᩔ ᨩᩣᨲᨴᩥᩅᩈᩮ ᨨᨶ᩠ᨶᩈᩉᩣᨿᩮᩣ ᨠᨱ᩠ᨯᨠᩴ ᩅᩣᩉᨶᩅᩁᩴ ᩋᩣᩁᩩᨿ᩠ᩉ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣᩅ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩦᨱᩥ ᩁᨩ᩠ᨩᩣᨶᩥ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩋᨶᩮᩣᨾᩣᨶᨴᩦᨲᩦᩁᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨨᨻ᩠ᨻᩔᩣᨶᩥ ᨾᩉᩣᨸᨵᩣᨶᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨸᩁᩥᨸᨠ᩠ᨠᨣᨲᩮ ᨬᩣᨱᩮ ᩒᩊᩣᩁᩥᨠᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣᩅ ᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩣᨿᨱ᩠ᩉᩈᨾᨿᩮ ᩅᩥᩈᩣᨡᨸᩩᨱ᩠ᨱᨾᩣᨿ ᨾᩉᩣᨻᩮᩣᨵᩥᨾᨱ᩠ᨯᩴ ᩋᩣᩁᩩᨿ᩠ᩉ ᨾᩣᩁᨻᩃᩴ ᩅᩥᨵᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨮᨾᨿᩣᨾᩮ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩴ ᩋᨶᩩᩔᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨿᩣᨾᩮ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᨸᩁᩥᩈᩮᩣᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨿᩣᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᨦ᩠ᨣᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩴ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣᩅ ᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨸᩥ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᨠ᩠ᨡᨱᩮᨸᩥ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᨹᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨸᩥ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᨠ᩠ᨡᨱᩮᨸᩥ

អនាគាមិផលក្ខណេបិ ឧប្បជ្ជមានោ នាម។ អរហត្តមគ្គក្ខណេ បន ឧប្បជ្ជតិ នាម។ អរហត្តផលក្ខណេ ឧប្បន្នោ នាម។ ពុទ្ធានំ ហិ សាវកានំ វិយ ន បដិបាដិយា ឥទ្ធិវិធញាណាទីនិ ឧប្បជ្ជន្តិ, សហេវ បន អរហត្តមគ្គេន សកលោបិ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណាទិ គុណរាសិ អាគតោវ នាម ហោតិ។ តស្មា តេ និព្ពត្តសព្ពកិច្ចត្តា អរហត្តផលក្ខណេ ឧប្បន្នា នាម ហោន្តិ។ ឥមស្មិម្បិ សុត្តេ អរហត្តផលក្ខណំយេវ សន្ធាយ “ឧប្បជ្ជតី”តិ វេទិតព្ពោ, ឧប្បន្នោ ហោតីតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។

ពហុជនហិតាយាតិ មហាជនស្ស ហិតត្ថាយ ឧប្បជ្ជតិ។ ពហុជនសុខាយាតិ មហាជនស្ស សុខត្ថាយ ឧប្បជ្ជតិ។ លោកានុកម្បាយាតិ សត្តលោកស្ស អនុកម្បំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ។ កតរសត្តលោកស្សាតិ? យោ តថាគតស្ស ធម្មទេសនំ សុត្វា អមតបានំ បិវិត្វា ធម្មំ បដិវិជ្ឈិ តស្ស។ ភគវតា ហិ មហាពោធិមណ្ឌេ សត្តសត្តាហំ វីតិនាមេត្វា ពោធិមណ្ឌា ឥសិបតនំ អាគម្ម “ទ្វេមេ, ភិក្ខវេ, អន្តា បព្ពជិតេន ន សេវិតព្ពា”តិ ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តេ (មហាវ។ ១៣; សំ។ និ។ ៥។១០៨១) ទេសិតេ អាយស្មតា អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញត្ថេរេន សទ្ធិំ អដ្ឋារសកោដិសង្ខា ព្រហ្មានោ អមតបានំ បិវិំសុ, ឯតស្ស សត្តលោកស្ស អនុកម្បាយ ឧប្បន្នោ។ បញ្ចមទិវសេ អនត្តលក្ខណសុត្តបរិយោសានេ (មហាវ។ ២០; សំ។ និ។ ៣។៥៩) បញ្ចវគ្គិយា ថេរា អរហត្តេ បតិដ្ឋហិំសុ, ឯតស្សាបិ សត្តលោកស្ស អនុកម្បាយ ឧប្បន្នោ។ តតោ យសទារកប្បមុខេ បញ្ចបណ្ណាស បុរិសេ អរហត្តេ បតិដ្ឋាបេសិ, តតោ កប្បាសិកវនសណ្ឌេ តិំស ភទ្ទវគ្គិយេ តយោ មគ្គេ ច តីណិ ផលានិ ច បាបេសិ, ឯតស្សាបិ សត្តលោកស្ស អនុកម្បាយ ឧប្បន្នោ។ គយាសីសេ អាទិត្តបរិយាយសុត្តបរិយោសានេ (មហាវ។ ៥៤) ជដិលសហស្សំ អរហត្តេ បតិដ្ឋាបេសិ, លដ្ឋិវនេ ពិម្ពិសារប្បមុខា ឯកាទស នហុតា ព្រាហ្មណគហបតិកា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិំសុ, ឯកំ នហុតំ សរណេសុ បតិដ្ឋិតំ។ តិរោកុដ្ដអនុមោទនាវសានេ ចតុរាសីតិយា បាណសហស្សេហិ អមតបានំ បីតំ។ សុមនមាលាការសមាគមេ ចតុរាសីតិយា ច, ធនបាលកសមាគមេ ទសហិ បាណសហស្សេហិ, ខទិរង្គារជាតកសមាគមេ ចតុរាសីតិយា បាណសហស្សេហិ, ជម្ពុកាជីវកសមាគមេ ចតុរាសីតិយា ច, អានន្ទសេដ្ឋិសមាគមេ ចតុរាសីតិយា ច បាណសហស្សេហិ អមតបានំ បីតំ។ បាសាណកចេតិយេ បារាយនសុត្តន្តកថាទិវសេ ចុទ្ទស កោដិយោ អមតបានំ បិវិំសុ។ យមកបាដិហារិយទិវសេ វីសតិ បាណកោដិយោ, តាវតិំសភវនេ បណ្ឌុកម្ពលសិលាយ និសីទិត្វា មាតរំ កាយសក្ខិំ កត្វា សត្តប្បករណំ អភិធម្មំ ទេសេន្តស្ស អសីតិ បាណកោដិយោ, ទេវោរោហណេ តិំស បាណកោដិយោ, សក្កបញ្ហសុត្តន្តេ អសីតិ ទេវតាសហស្សានិ អមតបានំ បិវិំសុ។ មហាសមយសុត្តេ មង្គលសុត្តេ ចូឡរាហុលោវាទេ សមចិត្តបដិបទាយាតិ ឥមេសុ ចតូសុ ឋានេសុ អភិសមយំ បត្តសត្តានំ បរិច្ឆេទោ នត្ថិ។ ឯតស្សាបិ សត្តលោកស្ស អនុកម្បាយ ឧប្បន្នោតិ។ យាវជ្ជទិវសា ឥតោ បរំ អនាគតេ ច សាសនំ និស្សាយ សគ្គមគ្គមគ្គេ បតិដ្ឋហន្តានំ វសេនាបិ អយមត្ថោ វេទិតព្ពោ។

ទេវមនុស្សានន្តិ ន កេវលំ ទេវមនុស្សានំយេវ, អវសេសានំ នាគសុបណ្ណាទីនម្បិ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយេវ ឧប្បន្នោ។ សហេតុកបដិសន្ធិកេ បន មគ្គផលសច្ឆិកិរិយាយ ភព្ពេ បុគ្គលេ ទស្សេតុំ ឯវំ វុត្តំ។ តស្មា ឯតេសម្បិ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយេវ ឧប្បន្នោតិ វេទិតព្ពោ។

កតមោ ឯកបុគ្គលោតិ អយំ បុច្ឆា។ បុច្ឆា ច នាមេសា បញ្ចវិធា ហោតិ – អទិដ្ឋជោតនា បុច្ឆា, ទិដ្ឋសំសន្ទនា បុច្ឆា, វិមតិច្ឆេទនា

បុច្ឆា, អនុមតិបុច្ឆា, កថេតុកម្យតាបុច្ឆាតិ។

តាសំ ឥមានិ នានត្តំ – កតមា អទិដ្ឋជោតនា បុច្ឆា? បកតិយា លក្ខណំ អញ្ញាតំ ហោតិ អទិដ្ឋំ អតុលិតំ អតីរិតំ អវិភូតំ អវិភាវិតំ។ តស្ស ញាណាយ ទស្សនាយ តុលនាយ តីរណាយ វិភូតត្ថាយ វិភាវនត្ថាយ បញ្ហំ បុច្ឆតិ, អយំ អទិដ្ឋជោតនា បុច្ឆា។

កតមា ទិដ្ឋសំសន្ទនា បុច្ឆា? បកតិយា លក្ខណំ ញាតំ ហោតិ ទិដ្ឋំ តុលិតំ តីរិតំ វិភូតំ វិភាវិតំ។ សោ អញ្ញេហិ បណ្ឌិតេហិ សទ្ធិំ សំសន្ទនត្ថាយ បញ្ហំ បុច្ឆតិ, អយំ ទិដ្ឋសំសន្ទនា បុច្ឆា។

កតមា វិមតិច្ឆេទនា បុច្ឆា? បកតិយា សំសយបក្ខន្តោ ហោតិ វិមតិបក្ខន្តោ ទ្វេឡ្ហកជាតោ “ឯវំ នុ ខោ, ន នុ ខោ, កិំ នុ ខោ, កថំ នុ ខោ”តិ។ សោ វិមតិច្ឆេទនត្ថាយ បញ្ហំ បុច្ឆតិ, អយំ វិមតិច្ឆេទនា បុច្ឆា។

កតមា អនុមតិបុច្ឆា? ភគវា ហិ ភិក្ខូនំ អនុមតិយា បញ្ហំ បុច្ឆតិ – “តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ, រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វា”តិ? “អនិច្ចំ, ភន្តេ”។ “យំ បនានិច្ចំ, ទុក្ខំ វា តំ សុខំ វា”តិ? “ទុក្ខំ, ភន្តេ”។ “យំ បនានិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ, កល្លំ នុ ខោ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម, ឯសោហមស្មិ, ឯសោ មេ អត្តា”តិ? “នោ ហេតំ, ភន្តេ”តិ, អយំ អនុមតិបុច្ឆា។

កតមា កថេតុកម្យតាបុច្ឆា? ភគវា ភិក្ខូនំ កថេតុកម្យតាយ បញ្ហំ បុច្ឆតិ – “ចត្តារោមេ, ភិក្ខវេ, សតិបដ្ឋានា។ កតមេ ចត្តារោ”តិ? អយំ កថេតុកម្យតាបុច្ឆាតិ។

តត្ថ ពុទ្ធានំ បុរិមា តិស្សោ បុច្ឆា នត្ថិ។ កស្មា? ពុទ្ធានំ ហិ តីសុ អទ្ធាសុ កិញ្ចិ សង្ខតំ អទ្ធាវិមុត្តំ វា អសង្ខតំ អទិដ្ឋំ អជានិតំ អតុលិតំ អតីរិតំ អវិភូតំ អវិភាវិតំ នាម នត្ថិ, តស្មា តេសំ អទិដ្ឋជោតនាបុច្ឆា នត្ថិ។ យំ បន ភគវតា អត្តនោ ញាណេន បដិវិទ្ធំ, តស្ស អញ្ញេន សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា សទ្ធិំ សំសន្ទនកិច្ចំ នត្ថិ។ តេនស្ស ទិដ្ឋសំសន្ទនាបុច្ឆា នត្ថិ។ យស្មា បនេស អកថំកថី តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ សព្ពធម្មេសុ វិហតសំសយោ, តេនស្ស វិមតិច្ឆេទនាបុច្ឆា នត្ថិ។ ឥតរា បន ទ្វេ បុច្ឆា ភគវតោ អត្ថិ, តាសុ អយំ កថេតុកម្យតាបុច្ឆាតិ វេទិតព្ពា។

ឥទានិ តាយ បុច្ឆាយ បុដ្ឋំ ឯកបុគ្គលំ វិភាវេន្តោ តថាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោតិ អាហ។ តត្ថ តថាគតោតិ អដ្ឋហិ ការណេហិ ភគវា តថាគតោ – តថា អាគតោតិ តថាគតោ, តថា គតោតិ តថាគតោ, តថលក្ខណំ អាគតោតិ តថាគតោ, តថធម្មេ យាថាវតោ អភិសម្ពុទ្ធោតិ តថាគតោ, តថទស្សិតាយ តថាគតោ, តថវាទិតាយ តថាគតោ, តថាការិតាយ តថាគតោ, អភិភវនដ្ឋេន តថាគតោតិ។

໑໘. ກຖໍ ຠຄວາ ຕຖາ ອາຄໂຕຕິ ຕຖາຄໂຕ? ຍຖາ ສພ຺ພໂລກຫິຕາຍ ອຸສ຺ສຸກ຺ກມາປນ຺ນາ ປຸຣິມກາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທາ ອາຄຕາ, ຍຖາ ວິປສ຺ສີ ຠຄວາ ອາຄໂຕ, ຍຖາ ສິຂີ ຠຄວາ, ຍຖາ ເວສ຺ສຠູ ຠຄວາ, ຍຖາ ກກຸສນ຺ໂທ ຠຄວາ, ຍຖາ ໂກຓາຄມໂນ ຠຄວາ, ຍຖາ ກສ຺ສໂປ ຠຄວາ ອາຄໂຕຕິ. ກິໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ? ເຍນ ອຠິນີຫາເຣນ ເອເຕ ຠຄວນ຺ໂຕ ອາຄຕາ, ເຕເນວ ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ຠຄວາ ອາຄໂຕ. ອຖ ວາ ຍຖາ ວິປສ຺ສີ ຠຄວາ...ເປ... ຍຖາ ກສ຺ສໂປ ຠຄວາ ທານປາຣມິໍ ປູເຣຕ຺ວາ, ສີລເນກ຺ຂມ຺ມປນ຺ຎາວີຣິຍຂນ຺ຕິສຈ຺ຈາທິຏ຺ຐານເມຕ຺ຕຸເປກ຺ຂາປາຣມິໍ ປູເຣຕ຺ວາ, ອິມາ ທສ ປາຣມິໂຍ, ທສ ອຸປປາຣມິໂຍ, ທສ ປຣມຕ຺ຖປາຣມິໂຍຕິ ສມຕິໍສ ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ, ອງ຺ຄປຣິຈ຺ຈາຄໍ ນຍນທນຣຊ຺ຊປຸຕ຺ຕທາຣປຣິຈ຺ຈາຄນ຺ຕິ ອິເມ ປນ຺ຈ ມຫາປຣິຈ຺ຈາເຄ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ, ປຸພ຺ພໂຍຄປຸພ຺ພຈຣິຍທມ຺ມກ຺ຂານຎາຕຕ຺ຖຈຣິຍາທໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ພຸທ຺ທິຈຣິຍາຍ ໂກຏິໍ ປຕ຺ວາ ອາຄໂຕ, ຕຖາ ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ຠຄວາ ອາຄໂຕ. ຍຖາ ຈ ວິປສ຺ສີ ຠຄວາ ...ເປ... ກສ຺ສໂປ ຠຄວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ສຕິປຏ຺ຐາເນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ສມ຺ມປ຺ປທາເນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອິທ຺ທິປາເທ ປນ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ປນ຺ຈ ພລານິ ສຕ຺ຕ ໂພຊ຺ຌງ຺ເຄ ອຣິຍໍ ອຏ຺ຐງ຺ຄິກໍ ມຄ຺ຄໍ ຠາເວຕ຺ວາ ພ຺ຣູເຫຕ຺ວາ ອາຄໂຕ, ຕຖາ ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ຠຄວາ ອາຄໂຕຕິ ຕຖາຄໂຕ.

"ຍເຖວ ໂລກມ຺ຫິ ວິປສ຺ສີອາທໂຍ,

ສພ຺ພນ຺ຎຸຕໍ ມຸນໂຍ ອິທາຄຕາ;

ຕຖາ ອຍໍ ສກ຺ຍມຸນີປິ ອາຄໂຕ,

ຕຖາຄໂຕ ວຸຈ຺ຈຕິ ເຕນ ຈກ຺ຂຸມາ"ຕິ.

໑໙. ກຖໍ ຕຖາ ອາຄໂຕຕິ ຕຖາຄໂຕ.

ກຖໍ ຕຖາ ຄໂຕຕິ ຕຖາຄໂຕ? ຍຖາ ສມ຺ປຕິຊາໂຕ ວິປສ຺ສີ ຠຄວາ ຄໂຕ...ເປ... ກສ຺ສໂປ ຠຄວາ ຄໂຕ. ກຖນ຺ຈ ໂສ ຄໂຕຕິ? ໂສ ຫິ ສມ຺ປຕິຊາໂຕວ ສເມຫິ ປາເທຫິ ປຖວິຍໍ ປຕິຏ຺ຐາຍ ອຸຕ຺ຕຣາຠິມຸໂຂ ສຕ຺ຕປທວີຕິຫາເຣນ ຄໂຕ. ຍຖາຫ – "ສມ຺ປຕິຊາໂຕ, ອານນ຺ທ, ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສເມຫິ ປາເທຫິ ປຖວິຍໍ ປຕິຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣາຠິມຸໂຂ ສຕ຺ຕປທວີຕິຫາເຣນ ຄຈ຺ຉຕິ ເສຕມ຺ຫິ ຉຕ຺ເຕ ອນຸທາຣິຍມາເນ, ສພ຺ພາ ຈ ທິສາ ອນຸວິໂລເກຕິ, ອາສຠິນ຺ຈ ວາຈໍ ຠາສຕິ 'ອຄ຺ໂຄຫມສ຺ມິ ໂລກສ຺ສ, ເຊຏ຺ໂຐຫມສ຺ມິ ໂລກສ຺ສ, ເສຏ຺ໂຐຫມສ຺ມິ ໂລກສ຺ສ, ອຍມນ຺ຕິມາ ຊາຕິ, ນຕ຺ຖິ ທານິ ປຸນພ຺ພໂວ'"ຕິ (ມ. ນິ. ໓.໒໐໗). ຕນ຺ຈສ຺ສ ຄມນໍ ຕຖໍ ອໂຫສິ ອວິຕຖໍ ອເນເກສໍ ວິເສສາທິຄມານໍ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕຠາເວນ. ຍນ຺ຫິ ໂສ ສມ຺ປຕິຊາໂຕວ ສເມຫິ ປາເທຫິ ປຕິຏ຺ຐຫິ, ອິທມສ຺ສ ຈຕຸຣິທ຺ທິປາທປຏິລາຠສ຺ສ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕໍ, ອຸຕ຺ຕຣາຠິມຸຂຠາໂວ ປນ ສພ຺ພໂລກຸຕ຺ຕຣຠາວສ຺ສ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕໍ, ສຕ຺ຕປທວີຕິຫາໂຣ ສຕ຺ຕໂພຊ຺ຌງ຺ຄຣຕນປຏິລາຠສ຺ສ, "ສຸວຓ຺ຓທຓ຺ຑາ ວີຕິປຕນ຺ຕິ ຈາມຣາ"ຕິ (ສຸ. ນິ. ໖໘໓) ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕຈາມຣຸກ຺ເຂໂປ ປນ ສພ຺ພຕິຕ຺ຖິຍນິມ຺ມຖນສ຺ສ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕໍ, ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕທາຣຓໍ ອຣຫຕ຺ຕຜລວິມຸຕ຺ຕິວຣວິມລເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕປຏິລາຠສ຺ສ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕໍ, ສພ຺ພທິສານຸວິໂລກນໍ ສພ຺ພນ຺ຎຸຕານາວຣຓຎາຓປຏິລາຠສ຺ສ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕໍ, ອາສຠິວາຈາຠາສນໍ ອປ຺ປຏິວຕ຺ຕິຍວຣທມ຺ມຈກ຺ກປ຺ປວຕ຺ຕນສ຺ສ

បុព្ពនិមិត្តំ។ តថា អយំ ភគវាបិ គតោ។ តញ្ចស្ស គមនំ តថំ អហោសិ អវិតថំ តេសំយេវ វិសេសាធិគមានំ បុព្ពនិមិត្តភាវេន។ តេនាហុ បោរាណា –

“មុហុត្តជាតោ ច គវម្បតី យថា,

សមេហិ បាទេហិ ផុសី វសុន្ធរំ;

សោ វិក្កមី សត្ត បទានិ គោតមោ,

សេតញ្ច ឆត្តំ អនុធារយុំ មរូ។

“គន្ត្វាន សោ សត្ត បទានិ គោតមោ,

ទិសា វិលោកេសិ សមា សមន្តតោ;

អដ្ឋង្គុបេតំ គិរមព្ភុទីរយិ,

សីហោ យថា បព្ពតមុទ្ធនិដ្ឋិតោ”តិ។

ឯវំ តថា គតោតិ តថាគតោ។

អថ វា យថា វិបស្សី ភគវា…បេ… យថា កស្សបោ ភគវា, អយម្បិ ភគវា តថេវ នេក្ខម្មេន កាមច្ឆន្ទំ បហាយ គតោ, អព្យាបាទេន ព្យាបាទំ, អាលោកសញ្ញាយ ថិនមិទ្ធំ, អវិក្ខេបេន ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ, ធម្មវវត្ថានេន វិចិកិច្ឆំ បហាយ គតោ, ញាណេន អវិជ្ជំ បទាលេត្វា គតោ, បាមោជ្ជេន អរតិំ វិនោទេត្វា, បឋមជ្ឈានេន នីវរណកវាដំ ឧគ្ឃាដេត្វា, ទុតិយជ្ឈានេន វិតក្កវិចារេ វូបសមេត្វា, តតិយជ្ឈានេន បីតិំ វិរាជេត្វា, ចតុត្ថជ្ឈានេន សុខទុក្ខំ បហាយ, អាកាសានញ្ចាយតនសមាបត្តិយា រូបសញ្ញាបដិឃសញ្ញានានត្តសញ្ញាយោ សមតិក្កមិត្វា, វិញ្ញាណញ្ចាយតនសមាបត្តិយា អាកាសានញ្ចាយតនសញ្ញំ, អាកិញ្ចញ្ញាយតនសមាបត្តិយា វិញ្ញាណញ្ចាយតនសញ្ញំ, នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនសមាបត្តិយា អាកិញ្ចញ្ញាយតនសញ្ញំ សមតិក្កមិត្វា គតោ។

ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᩴ ᨷᨩᩉᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᩈᩩᨡᩈᨬ᩠ᨬᩴ, ᩋᨶᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨴᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩴ, ᩅᩥᩁᩣᨣᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᩁᩣᨣᩴ, ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᩈᨾᩩᨴᨿᩴ, ᨷᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᩋᩣᨴᩣᨶᩴ, ᨡᨿᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᨥᨶᩈᨬ᩠ᨬᩴ, ᩅᨿᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᩋᩣᨿᩪᩉᨶᩴ, ᩅᩥᨷᩁᩥᨱᩣᨾᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᨵᩩᩅᩈᨬ᩠ᨬᩴ, ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩴ, ᩋᨷ᩠ᨷᨱᩥᩉᩥᨲᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᨷᨱᩥᨵᩥᩴ, ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᩋᨽᩥᨶᩥᩅᩮᩈᩴ, ᩋᨵᩥᨷᨬ᩠ᨬᩣᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨿ ᩈᩣᩁᩣᨴᩣᨶᩣᨽᩥᨶᩥᩅᩮᩈᩴ, ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᩣᨽᩥᨶᩥᩅᩮᩈᩴ, ᩋᩣᨴᩦᨶᩅᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᩋᩣᩃᨿᩣᨽᩥᨶᩥᩅᩮᩈᩴ, ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩴ, ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿ ᩈᩴᨿᩮᩣᨣᩣᨽᩥᨶᩥᩅᩮᩈᩴ, ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᨠᨭ᩠ᨮᩮ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨽᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩒᩊᩣᩁᩥᨠᩮ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨷᨩᩉᨲᩥ, ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩋᨱᩩᩈᩉᨣᨲᩮ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᩈᨾᩩᨣ᩠ᨥᩣᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᨳᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨲᨳᩣᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨠᨳᩴ ᨲᨳᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ? ᨷᨳᩅᩦᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨠᨠ᩠ᨡᩊᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨲᨳᩴ ᩋᩅᩥᨲᨳᩴ, ᩋᩣᨷᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨷᨣ᩠ᨥᩁᨱᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩏᨱ᩠ᩉᨲ᩠ᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩅᩤᨿᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩋᩣᨠᩣᩈᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨹᩩᨭ᩠ᨮᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᩅᩥᨩᩣᨶᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨

ᩁᩪᨷᩔ ᩁᩩᨷ᩠ᨷᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᨱᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩔ ᩅᩥᨩᩣᨶᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨

ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩔ ᩋᨽᩥᨶᩥᩁᩮᩣᨷᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩅᩥᨧᩤᩁᩔ ᩋᨶᩩᨾᨩ᩠ᨩᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᨸᩦᨲᩥᨿᩣ ᨹᩁᨱᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᩩᨡᩔ ᩈᩣᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨠᨣ᩠ᨣᨲᩣᨿ ᩋᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᨹᩔᩔ ᨹᩩᩈᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨

ᩈᨴ᩠ᨵᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩔ ᩋᨵᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩔ ᨷᨣ᩠ᨣᩉᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩔ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᨾᩣᨵᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩔ ᩋᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᨷᨬ᩠ᨬᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩔ ᨷᨩᩣᨶᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨

ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨻᩃᩔ ᩋᩔᨴ᩠ᨵᩥᨿᩮ ᩋᨠᨾ᩠ᨷᩥᨿᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩅᩦᩁᩥᨿᨻᩃᩔ ᨠᩮᩣᩈᨩ᩠ᨩᩮ, ᩈᨲᩥᨻᩃᩔ ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩔᨧ᩠ᨧᩮ, ᩈᨾᩣᨵᩥᨻᩃᩔ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩮ, ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨻᩃᩔ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᩋᨠᨾ᩠ᨷᩥᨿᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨

ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩔ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨧᨿᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩔ ᨷᩅᩥᨧᨿᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩔ ᨷᨣ᩠ᨣᩉᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᨸᩦᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩔ ᨹᩁᨱᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᨷᩔᨴ᩠ᨵᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩔ ᩏᨷᩈᨾᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ , ᩈᨾᩣᨵᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩔ ᩋᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩔ ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨

ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨴᩔᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨦ᩠ᨠᨷ᩠ᨷᩔ ᩋᨽᩥᨶᩥᩁᩮᩣᨷᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨧᩣᨿ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩋᩣᨩᩦᩅᩔ ᩅᩮᩣᨴᩣᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩅᩣᨿᩣᨾᩔ ᨷᨣ᩠ᨣᩉᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨲᩥᨿᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩥᩔ ᩋᩅᩥᨠ᩠ᨡᩮᨷᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨

អវិជ្ជាយ អញ្ញាណលក្ខណំ, សង្ខារានំ ចេតនាលក្ខណំ, វិញ្ញាណស្ស វិជាននលក្ខណំ, នាមស្ស នមនលក្ខណំ, រូបស្ស រុប្បនលក្ខណំ, សឡាយតនស្ស អាយតនលក្ខណំ, ផស្សស្ស ផុសនលក្ខណំ, វេទនាយ វេទយិតលក្ខណំ, តណ្ហាយ ហេតុលក្ខណំ, ឧបាទានស្ស គហណលក្ខណំ, ភវស្ស អាយូហនលក្ខណំ, ជាតិយា និព្វត្តិលក្ខណំ, ជរាយ ជីរណលក្ខណំ, មរណស្ស ចុតិលក្ខណំ។

ធាតូនំ សុញ្ញតាលក្ខណំ, អាយតនានំ អាយតនលក្ខណំ, សតិបដ្ឋានានំ ឧបដ្ឋានលក្ខណំ, សម្មប្បធានានំ បទហនលក្ខណំ, ឥទ្ធិបាទានំ ឥជ្ឈនលក្ខណំ, ឥន្ទ្រិយានំ អធិបតិលក្ខណំ, ពលានំ អកម្បិយលក្ខណំ, ពោជ្ឈង្គានំ និយ្យានលក្ខណំ, មគ្គស្ស ហេតុលក្ខណំ។

សច្ចានំ តថលក្ខណំ, សមថស្ស អវិក្ខេបលក្ខណំ, វិបស្សនាយ អនុបស្សនាលក្ខណំ, សមថវិបស្សនានំ ឯករសលក្ខណំ, យុគនទ្ធានំ អនតិវត្តនលក្ខណំ។

សីលវិសុទ្ធិយា សំវរលក្ខណំ, ចិត្តវិសុទ្ធិយា អវិក្ខេបលក្ខណំ, ទិដ្ឋិវិសុទ្ធិយា ទស្សនលក្ខណំ។

ខយេ ញាណស្ស សមុច្ឆេទលក្ខណំ, អនុប្បាទេ ញាណស្ស បស្សទ្ធិលក្ខណំ។

ឆន្ទស្ស មូលលក្ខណំ, មនសិការស្ស សមុដ្ឋានលក្ខណំ, ផស្សស្ស សមោធានលក្ខណំ, វេទនាយ សមោសរណលក្ខណំ, សមាធិស្ស បមុខលក្ខណំ, សតិយា អាធិបតេយ្យលក្ខណំ, បញ្ញាយ តតុត្តរិយលក្ខណំ , វិមុត្តិយា សារលក្ខណំ, អមតោគធស្ស និព្វានស្ស បរិយោសានលក្ខណំ តថំ អវិតថំ។ ឯតំ តថលក្ខណំ ញាណគតិយា អាគតោ អវិរជ្ឈិត្វា បត្តោ អនុប្បត្តោតិ តថាគតោ។ ឯវំ តថលក្ខណំ អាគតោតិ តថាគតោ។

កថំ តថធម្មេ យាថាវតោ អភិសម្ពុទ្ធោតិ តថាគតោ? តថធម្មា នាម ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ។ យថាហ – “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, តថានិ អវិតថានិ អនញ្ញថានិ។ កតមានិ ចត្តារិ? ‘ឥទំ ទុក្ខ’ន្តិ, ភិក្ខវេ, តថមេតំ អវិតថមេតំ អនញ្ញថមេត”ន្តិ (សំ។ និ។ ៥។១០៩០) វិត្ថារោ។ តានិ ច ភគវា អភិសម្ពុទ្ធោ, តស្មា តថានំ អភិសម្ពុទ្ធត្តា តថាគតោតិ វុច្ចតិ។ អភិសម្ពោធត្ថោ ហិ ឯត្ថ គតសទ្ទោ។

អបិ ច ជរាមរណស្ស ជាតិបច្ចយសម្ភូតសមុទាគតដ្ឋោ តថោ អវិតថោ អនញ្ញថោ…បេ… សង្ខារានំ អវិជ្ជាបច្ចយសម្ភូតសមុទាគតដ្ឋោ តថោ អវិតថោ អនញ្ញថោ។ តថា អវិជ្ជាយ សង្ខារានំ បច្ចយដ្ឋោ, សង្ខារានំ វិញ្ញាណស្ស បច្ចយដ្ឋោ…បេ… ជាតិយា ជរាមរណស្ស បច្ចយដ្ឋោ តថោ អវិតថោ អនញ្ញថោ។ តំ សព្វំ ភគវា អភិសម្ពុទ្ធោ។ តស្មាបិ តថានំ ធម្មានំ អភិសម្ពុទ្ធត្តា តថាគតោតិ វុច្ចតិ។ ឯវំ តថធម្មេ យាថាវតោ អភិសម្ពុទ្ធោតិ តថាគតោ។

កថំ តថទស្សិតាយ តថាគតោ? ភគវា យំ សទេវកេ លោកេ…បេ… សទេវមនុស្សាយ អបរិមាណាសុ លោកធាតូសុ អបរិមាណានំ

សត្តានំ ចក្ខុទ្វារេ អាបាថំ អាគច្ឆន្តំ រូបារម្មណំ នាម អត្ថិ, តំ ភគវា សព្ពាការតោ ជានាតិ បស្សតិ។ ឯវំ ជានតា បស្សតា ច តេន តំ ឥដ្ឋានិដ្ឋាទិវសេន វា ទិដ្ឋសុតមុតវិញ្ញាតេសុ លព្ភមានកបទវសេន វា "កតមំ តំ រូបំ រូបាយតនំ? យំ រូបំ ចតុន្នំ មហាភូតានំ ឧបាទាយ វណ្ណនិភា សនិទស្សនំ សប្បដិឃំ នីលំ បីតក"ន្តិអាទិនា (ធ។ ស។ ៦១៦) នយេន អនេកេហិ នាមេហិ តេរសហិ វារេហិ ទ្វេបញ្ញាសាយ នយេហិ វិភជ្ជមានំ តថមេវ ហោតិ, វិតថំ នត្ថិ។ ឯស នយោ សោតទ្វារាទីសុបិ អាបាថមាគច្ឆន្តេសុ សទ្ទាទីសុ។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា – "យំ, ភិក្ខវេ, សទេវកស្ស លោកស្ស...បេ... សទេវមនុស្សាយ ទិដ្ឋំ សុតំ មុតំ វិញ្ញាតំ បត្តំ បរិយេសិតំ អនុវិចរិតំ មនសា, តមហំ ជានាមិ, តមហំ អព្ភញ្ញាសិំ, តំ តថាគតស្ស វិទិតំ, តំ តថាគតោ ន ឧបដ្ឋាសី"តិ (អ។ និ។ ៤។២៤)។ ឯវំ តថទស្សិតាយ តថាគតោ។ តថទស្សិអត្ថេ តថាគតោតិ បទសម្ភវោ វេទិតព្ពោ។

កថំ តថវាទិតាយ តថាគតោ? យំ រត្តិំ ភគវា ពោធិមណ្ឌេ អបរាជិតបល្លង្កេ និសិន្នោ តិណ្ណំ មារានំ មត្ថកំ មទ្ទិត្វា អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោ, យញ្ច រត្តិំ យមកសាលានមន្តរេ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយិ, ឯត្ថន្តរេ បញ្ចចត្តាលីសវស្សបរិមាណេ កាលេ បឋមពោធិយាបិ មជ្ឈិមពោធិយាបិ បច្ឆិមពោធិយាបិ យំ ភគវតា ភាសិតំ សុត្តំ គេយ្យំ...បេ... វេទល្លំ, សព្ពំ តំ អត្ថតោ ច ព្យញ្ជនតោ ច អនុបវជ្ជំ អនូនមនធិកំ សព្ពាការបរិបុណ្ណំ រាគមទនិម្មទនំ ទោសមោហមទនិម្មទនំ, នត្ថិ តត្ថ វាលគ្គមត្តម្បិ អវក្ខលិតំ, សព្ពំ តំ ឯកមុទ្ទិកាយ លញ្ឆិតំ វិយ ឯកនាឡិយា មិតំ វិយ ឯកតុលាយ តុលិតំ វិយ ច តថមេវ ហោតិ អវិតថំ។ តេនាហ – "យញ្ច, ចុន្ទ, រត្តិំ តថាគតោ អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុជ្ឈតិ, យញ្ច រត្តិំ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយតិ, យំ ឯតស្មិំ អន្តរេ ភាសតិ លបតិ និទ្ទិសតិ, សព្ពំ តំ តថេវ ហោតិ នោ អញ្ញថា។ តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតី"តិ (ទី។ និ។ ៣។១៨៨)។ គទត្ថោ ហិ ឯត្ថ គតសទ្ទោ។ ឯវំ តថវាទិតាយ តថាគតោ។

អបិច អាគទនំ អាគទោ, វចនន្តិ អត្ថោ។ តថោ អវិបរីតោ អាគទោ អស្សាតិ ទការស្ស តការំ កត្វា តថាគតោតិ ឯវម្បេតស្មិំ អត្ថេ បទសិទ្ធិ វេទិតព្ពា។

កថំ តថាការិតាយ តថាគតោ? ភគវតោ ហិ វាចាយ កាយោ អនុលោមេតិ កាយស្សបិ វាចា, តស្មា យថាវាទី តថាការី យថាការី តថាវាទី ច ហោតិ។ ឯវំភូតស្ស ចស្ស យថា វាចា, កាយោបិ តថា គតោ, បវត្តោតិ អត្ថោ។ យថា ច កាយោ, វាចាបិ តថា គតាតិ តថាគតោ។ តេនេវាហ – "យថាវាទី, ភិក្ខវេ, តថាគតោ តថាការី, យថាការី តថាវាទី។ ឥតិ យថាវាទី តថាការី, យថាការី តថាវាទី។ តស្មា 'តថាគតោ'តិ វុច្ចតី"តិ (អ។ និ។ ៤។២៣)។ ឯវំ តថាការិតាយ តថាគតោ។

កថំ អភិភវនដ្ឋេន តថាគតោ? ឧបរិ ភវគ្គំ ហេដ្ឋា អវីចិំ បរិយន្តំ កត្វា តិរិយំ អបរិមាណាសុ លោកធាតូសុ សព្ពសត្តេ អភិភវតិ សីលេនបិ សមាធិនាបិ បញ្ញាយបិ វិមុត្តិយាបិ, ន តស្ស តុលា វា បមាណំ វា អត្ថិ, អតុលោ អប្បមេយ្យោ អនុត្តរោ រាជរាជោ ទេវទេវោ សក្កានមតិសក្កោ ព្រហ្មានមតិព្រហ្មា។ តេនាហ – "សទេវកេ, ភិក្ខវេ, លោកេ...បេ... សទេវមនុស្សាយ តថាគតោ អភិភូ អនភិភូតោ អញ្ញទត្ថុទសោ វសវត្តី។ តស្មា 'តថាគតោ'តិ វុច្ចតី"តិ (អ។ និ។ ៤។២៣)។

តត្រេវំ បទសិទ្ធិ វេទិតព្ពា – អគទោ វិយ អគទោ។ កោ បនេស? ទេសនាវិលាសោ ចេវ បុញ្ញុស្សយោ ច។ តេន ហេស មហានុភាវោ ភិសក្កោ ទិព្វាគទេន សប្បេ វិយ សព្ពបរប្បវាទិនោ សទេវកញ្ច លោកំ អភិភវតិ។ ឥតិ សព្ពលោកាភិភវនេ តថោ អវិបរីតោ ទេសនាវិលាសោ ចេវ បុញ្ញុស្សយោ ច អគទោ អស្សាតិ ទការស្ស តការំ កត្វា តថាគតោតិ វេទិតព្ពោ។ ឯវំ អភិភវនដ្ឋេន តថាគតោ។

អបិច តថាយ គតោតិបិ តថាគតោ, តថំ គតោតិបិ តថាគតោ, គតោតិ អវគតោ អតីតោ បត្តោ បដិបន្នោតិ អត្ថោ។ តត្ថ សកលលោកំ តីរណបរិញ្ញាយ តថាយ គតោ អវគតោតិ តថាគតោ។ លោកសមុទយំ បហានបរិញ្ញាយ តថាយ គតោ អតីតោតិ តថាគតោ, លោកនិរោធំ សច្ឆិកិរិយាយ តថាយ គតោ បត្តោតិ តថាគតោ, លោកនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ តថាយ គតោ បដិបន្នោតិ តថាគតោ។ តេន យំ វុត្តំ ភគវតា –

“លោកោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ, លោកស្មា តថាគតោ វិសំយុត្តោ។ លោកសមុទយោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ, លោកសមុទយោ តថាគតស្ស បហីនោ។ លោកនិរោធោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ, លោកនិរោធោ តថាគតស្ស សច្ឆិកតោ។ លោកនិរោធគាមិនី បដិបទា, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធា, លោកនិរោធគាមិនី បដិបទា តថាគតស្ស ភាវិតា។ យំ, ភិក្ខវេ, សទេវកស្ស លោកស្ស...បេ... សព្ពំ តំ តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធំ។ តស្មា ‘តថាគតោ’តិ វុច្ចតី”តិ (អ។ និ។ ៤។២៣)។

តស្សបិ ឯវំ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ ឥទម្បិ ច តថាគតស្ស តថាគតភាវទីបនេ មុខមត្តមេវ។ សព្ពាការេន បន តថាគតោវ តថាគតស្ស តថាគតភាវំ វណ្ណេយ្យ។

អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោតិ បទទ្វយេ បន អារកត្តា, អរីនំ អរានញ្ច ហតត្តា, បច្ចយាទីនំ អរហត្តា, បាបករណេ រហាភាវាតិ ឥមេហិ តាវ ការណេហិ អរហន្តិ វេទិតព្ពោ។ សម្មា សាមញ្ច សព្ពធម្មានំ ពុទ្ធត្តា បន សម្មាសម្ពុទ្ធោតិ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារតោ បនេតំ បទទ្វយំ វិសុទ្ធិមគ្គេ (វិសុទ្ធិ។ ១។១២៣ អាទយោ) ពុទ្ធានុស្សតិវណ្ណនាយំ បកាសិតន្តិ។

១៧១។ ទុតិយេ បាតុភាវោតិ ឧប្បត្តិ និព្វត្តិ។ ទុល្លភោ លោកស្មិន្តិ ឥមស្មិំ សត្តលោកេ ទុល្លភោ សុទុល្លភោ បរមទុល្លភោ។ កស្មា ទុល្លភោតិ? ឯកវារំ ទានបារមិំ បូរេត្វា ពុទ្ធេន ភវិតុំ ន សក្កា, ទ្វេ វារេ ទស វារេ វីសតិ វារេ បណ្ណាស វារេ វារសតំ វារសហស្សំ វារសតសហស្សំ វារកោដិសតសហស្សម្បិ ទានបារមិំ បូរេត្វា ពុទ្ធេន ភវិតុំ ន សក្កា, តថា ឯកទិវសំ ទ្វេ ទិវសេ ទស ទិវសេ វីសតិ ទិវសេ បណ្ណាស ទិវសេ ទិវសសតំ ទិវសសហស្សំ ទិវសសតសហស្សំ ទិវសកោដិសតសហស្សំ។ ឯកមាសំ ទ្វេ មាសេ...បេ... មាសកោដិសតសហស្សំ។ ឯកសំវច្ឆរំ ទ្វេ សំវច្ឆរេ...បេ... សំវច្ឆរកោដិសតសហស្សំ។ ឯកកប្បំ ទ្វេ កប្បេ...បេ... កប្បកោដិសតសហស្សំ។ កប្បានំ ឯកំ អសង្ខ្យេយ្យំ ទ្វេ អសង្ខ្យេយ្យានិ តីណិ អសង្ខ្យេយ្យានិ ទានបារមិំ បូរេត្វា ពុទ្ធេន ភវិតុំ ន សក្កា។ សីលបារមីនេក្ខម្មបារមី...បេ...

ᩁᩮᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩣᩁᨾᩦᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᨸᨶ ᨠᨸ᩠ᨸᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨵᩥᨠᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ ᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲ ᨠᩁᩥᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨲᩥ ᨬᩣᨿᩥᨲᩣ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩮᩣ᪨

᪑᪗᪑᪨ ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᨾᨶᩩᩔᩮᩣᨲᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩮᩣ᪨ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨵᩔ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩣᩁᩮᩣᩉᨱᩴ ᩅᩥᨿ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᨲᩣᩅ ᩈᨴ᩠ᨴᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨶᨿᩮᩣ – ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣᨿᩮᩣᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩮᩣ, ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩴ ᨸᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩔᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨸᩥᨧ “ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᨸᩣᨲᩩᨽᩣᩅᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨸᩣᨲᩩᨽᩅᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪑᪒᪗) ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᨻ᩠ᨽᩩᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣᨸᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᨾᨶᩩᩔᩮᩣ᪨ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᨾᨶᩩᩔᩮᩣᨲᩥᨸᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᨾᨶᩩᩔᩮᩣ᪨

ᩋᨽᩥᨶᩦᩉᩣᩁᩔ ᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᨠᩮ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩮ ᨾᩉᩣᨻᩮᩣᨵᩥᨾᨱ᩠ᨯᩮ ᨾᩣᨶᩈᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩴ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨠᩔᨧᩥ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᨲᨳᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᨱᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩁᨠᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨸᩪᩁᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨠᩔᨧᩥ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᨲᨳᩣ ᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ ᨣᨻ᩠ᨽᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩮᩔᨶ᩠ᨲᩁᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩈᨴᩥᩈᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᨸᨭᩥᨾᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᨶᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩦᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᨲᩣᨶᩥ ᩋᩔᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᨲᨠᨾᩉᩣᨴᩣᨶᩣᨶᩥ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩣᩃᩥᨠᩩᨾᩣᩁᩈᨴᩥᩈᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᨱ᩠ᩉᩣᨩᩥᨶᩣᩈᨴᩥᩈᩴ ᨵᩦᨲᩁᩴ, ᨾᨴ᩠ᨴᩥᨴᩮᩅᩦᩈᨴᩥᩈᩴ ᨽᩁᩥᨿᨬ᩠ᨧ ᨴᩣᨶᨾᩩᨡᩮ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣᩅᨲᩣᨿᩩᨠᩴ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨲᩩᩈᩥᨲᨽᩅᨶᩮ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨠᩔᨧᩥ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᨲᩩᩈᩥᨲᨸᩩᩁᩮ ᨿᩣᩅᨲᩣᨿᩩᨠᩴ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣᨶᩴ ᩋᩣᨿᩣᨧᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩉᩣᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩴ ᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲᩔ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩔ ᨲᩩᩈᩥᨲᨸᩩᩁᩣ ᨧᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨽᩮᩣᨣᨠᩩᩃᩮ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨠᩔᨧᩥ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᨲᨳᩣ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᨴᩥᩅᩈᩮ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᨠᨾ᩠ᨸᨶᨾ᩠ᨸᩥ, ᩈᨲᩔ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩔ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨿᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᩣᨸᩥ, ᩈᨲᩔ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩔ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᨠᨾ᩠ᨸᨶᨾ᩠ᨸᩥ, ᩈᨾ᩠ᨸᨲᩥᨩᩣᨲᩔ ᩈᨲ᩠ᨲᨸᨴᩅᩦᨲᩥᩉᩣᩁᨣᨾᨶᨾ᩠ᨸᩥ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩮᨲᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲ᪨ ᨵᩣᩁᨱᨾ᩠ᨸᩥ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᩣᨾᩁᨻᩦᨩᨶᩩᨠ᩠ᨡᩮᨸᨾ᩠ᨸᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣᩈᩩ ᩈᩦᩉᩅᩥᩃᩮᩣᨠᨶᩴ ᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨸᨭᩥᩈᨾᩴ ᨠᨬ᩠ᨧᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣᩉᨾᩈ᩠ᨾᩥ ᩃᩮᩣᨠᩔᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᨶᨴᨶᨾ᩠ᨸᩥ, ᨸᩁᩥᨸᩣᨠᨣᨲᩮ ᨬᩣᨱᩮ ᨾᩉᩣᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᨸᩉᩣᨿ ᨾᩉᩣᨽᩥᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᨾ᩠ᨸᩥ, ᨾᩉᩣᨻᩮᩣᨵᩥᨾᨱ᩠ᨯᩮ ᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᨾᩣᩁᩅᩥᨩᨿᩴ ᩋᩣᨴᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩣᨶᩩᩔᨲᩥᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᩈᩮᩣᨵᨶᩣᨶᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩪᩈᩈᨾᨿᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᨣᩩᨱᩁᩣᩈᩥᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶᩮ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᨠᨾ᩠ᨸᨶᨾ᩠ᨸᩥ, ᨸᨮᨾᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨲᩥᨸᩁᩥᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᨾ᩠ᨸᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨠᩔᨧᩥ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔᩮᩅ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᨾᨶᩩᩔᩮᩣᨲᩥᨸᩥ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᨾᨶᩩᩔᩮᩣ᪨

᪑᪗᪒᪨ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨠᩣᩃᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᨠᩣᩃᨠᩥᩁᩥᨿᩣ᪨ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈ ᩅᩔᩣᨶᩥ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩦᨱᩥ ᨸᩥᨭᨠᩣᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨶᩥᨠᩣᨿᩮ ᨶᩅᨦ᩠ᨣᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩈᩣᩈᨶᩴ ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨸᨠᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨩᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨶᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨸᩮᩣᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨾᨠᩈᩣᩃᩣᨶᨾᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨶᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᩣᨴᩮᨶ ᩒᩅᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩣᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥ᪨ ᩋᨿᨾᩔ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨿᩣᩅᨩ᩠ᨩᨲᨶᩣ ᨸᩣᨠᨭᩣᨲᩥ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᨠᩣᩃᨠᩥᩁᩥᨿᩣ᪨ ᩋᨶᩩᨲᨸ᩠ᨸᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩩᨲᩣᨸᨠᩁᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᩣᩃᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᩑᨠᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩮ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨲᩣᨸᨠᩁᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨠᩣᩃᨠᩥᩁᩥᨿᩣ ᨴᩈᩈᩉᩔᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩮᩈᩩ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ

អនុតាបករា ហោតិ. តេន វុត្តំ – “ពហុនោ ជនស្ស អនុតប្បា ហោតី”តិ.

១៧៣. បញ្ចមេ អទុតិយោតិ ទុតិយស្ស ពុទ្ធស្ស អភាវា អទុតិយោ. ចត្តារោ ហិ ពុទ្ធា សុតពុទ្ធោ, ចតុសច្ចពុទ្ធោ, បច្ចេកពុទ្ធោ, សព្វញ្ញុពុទ្ធោតិ. តត្ថ ពហុស្សុតោ ភិក្ខុ សុតពុទ្ធោ នាម. ខីណាសវោ ចតុសច្ចពុទ្ធោ នាម. កប្បសតសហស្សាធិកានិ ទ្វេ អសង្ខេយ្យានិ បារមិយោ បូរេត្វា សាមំ បដិវិទ្ធបច្ចេកពោធិញាណោ បច្ចេកពុទ្ធោ នាម. កប្បសតសហស្សាធិកានិ ចត្តារិ វា អដ្ឋ វា សោឡស វា អសង្ខេយ្យានិ បារមិយោ បូរេត្វា តិណ្ណំ មារានំ មត្ថកំ មទ្ទិត្វា បដិវិទ្ធសព្វញ្ញុតញ្ញាណោ សព្វញ្ញុពុទ្ធោ នាម. ឥមេសុ ចតូសុ ពុទ្ធេសុ សព្វញ្ញុពុទ្ធោវ អទុតិយោ នាម. ន ហិ តេន សទ្ធិំ អញ្ញោ សព្វញ្ញុពុទ្ធោ នាម ឧប្បជ្ជតិ.

អសហាយោតិ អត្តភាវេន វា បដិវិទ្ធធម្មេហិ វា សទិសោ សហាយោ នាម អស្ស នត្ថីតិ អសហាយោ. “លទ្ធសហាយោ ខោ បន សោ ភគវា សេខានញ្ចេវ បដិបទានំ”ន្តិ ឥមិនា បន បរិយាយេន សេខាសេខា ពុទ្ធានំ សហាយា នាម ហោន្តិ. អប្បដិមោតិ បដិមា វុច្ចតិ អត្តភាវោ, តស្ស អត្តភាវសទិសា អញ្ញា បដិមា នត្ថីតិ អប្បដិមោ. យាបិ ច មនុស្សា សុវណ្ណរជតាទិមយា បដិមា ករោន្តិ, តាសុ វាលគ្គមត្តម្បិ ឋានំ តថាគតស្ស អត្តភាវសទិសំ កាតុំ សមត្ថោ នាម នត្ថីតិ សព្វថាបិ អប្បដិមោ.

អប្បដិសមោតិ អត្តភាវេនេវស្ស បដិសមោ នាម កោចិ នត្ថីតិ អប្បដិសមោ. អប្បដិភាគោតិ យេ តថាគតេន “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា”តិអាទិនា នយេន ធម្មា ទេសិតា, តេសុ “ន ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា, តយោ វា បញ្ច វា”តិអាទិនា នយេន បដិភាគំ កាតុំ សមត្ថោ នាម នត្ថីតិ អប្បដិភាគោ. អប្បដិបុគ្គលោតិ អញ្ញោ កោចិ “អហំ ពុទ្ធោ”តិ ឯវំ បដិញ្ញំ កាតុំ សមត្ថោ បុគ្គលោ នត្ថីតិ អប្បដិបុគ្គលោ. អសមោតិ អប្បដិបុគ្គលត្តាវ សព្វសត្តេហិ អសមោ. អសមសមោតិ អសមា វុច្ចន្តិ អតីតានាគតា សព្វញ្ញុពុទ្ធា, តេហិ អសមេហិ សមោតិ អសមសមោ.

ទ្វិបទានំ អគ្គោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អបទានំ ទ្វិបទានំ ចតុប្បទានំ ពហុប្បទានំ រូបីនំ អរូបីនំ សញ្ញីនំ អសញ្ញីនំ នេវសញ្ញីនាសញ្ញីនំ សត្តានំ អគ្គោ. កស្មា បន ទ្វិបទានំ អគ្គោតិ វុត្តោ? សេដ្ឋតរវសេន. ឥមស្មិញ្ហិ លោកេ សេដ្ឋោ នាម ឧប្បជ្ជមានោ អបទចតុប្បទពហុប្បទេសុ ន ឧប្បជ្ជតិ, ទ្វិបទេសុយេវ ឧប្បជ្ជតិ. កតរទ្វិបទេសូតិ? មនុស្សេសុ ចេវ ទេវេសុ ច. មនុស្សេសុ ឧប្បជ្ជមានោ តិសហស្សិមហាសហស្សិលោកធាតុំ វសេ វត្តេតុំ សមត្ថោ ពុទ្ធោ ហុត្វា ឧប្បជ្ជតិ. ទេវេសុ ឧប្បជ្ជមានោ ទសសហស្សិលោកធាតុំ វសវត្តី មហាព្រហ្មា ហុត្វា ឧប្បជ្ជតិ. សោ តស្ស កប្បិយការកោ វា អារាមិកោ វា សម្បជ្ជតិ. ឥតិ តតោបិ សេដ្ឋតរវសេន ទ្វិបទានំ អគ្គោតិ វុត្តោ.

១៧៤-១៨៧. ឆដ្ឋាទីសុ ឯកបុគ្គលស្ស, ភិក្ខវេ, បាតុភាវា មហតោ ចក្ខុស្ស បាតុភាវោ ហោតីតិ, ភិក្ខវេ, ឯកបុគ្គលស្ស តថាគតស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បាតុភាវេន មហន្តស្ស ចក្ខុស្ស បាតុភាវោ ហោតិ. តស្មិំ បុគ្គលេ បាតុភូតេ តំ បាតុភូតមេវ ហោតិ, ន វិនា តស្ស បាតុភាវេន បាតុភវតិ. បាតុភាវោតិ ឧប្បត្តិ និប្ផត្តិ. កតមស្ស ចក្ខុស្សាតិ? បញ្ញាចក្ខុស្ស. កីទិសស្សាតិ? សារិបុត្តត្ថេរស្ស

ចិបឃ្សតាបញ្ញាឍជឹឃឃ្ស យហារេយាក្កុល្លាភេត្វុទឃ្ស ឍយាឆិបញ្ញាឍជឹឃឃ្សាតិ៍ អារេលិកាឌឹឃុបិ ឲុឍេច ភេយា៍ ្ភកិត្តិ អក្កុឍាចកាត់ បញ្ញាអារេលិកឍជិឍោរេយច ហិ ឲត្វ អារេលិរេកា, បញ្ញាឆ្កោកាឍឍជិឍោរេយច ឆ្កោរេឍា អឆិរេប្បតោ៍ “យហរេតា ចក្ខុឃ្ស, យហរេតា អារេលិកឃ្ស, យហរេតា ឆ្កោកាឍឃ្សា”តិ ត្លុយាតិ ច បភ តឹលិបិ រេលិកិឃរេលិក្យុត្តុរេយិឃ្សកាតិ កឆិតាតឹតិ រេចជិតត្តាតិ៍

លត្តិ អភុត្តុទិឃាភត្តិ ្ភត្តុទិតទេចិទហិតាត់ លត្តិ ្ភត្តុយឆយុាត់៍ តត្វ ជឃ្សតាភុត្តុទិឃំ, ឍចតាភុត្តុទិឃំ, លិកាភុត្តុទិឃំ, ឃិក្លាភុត្តុទិឃំ, បិទិចទិឃាភុត្តុទិឃំ, អភុឃ្សតាភុត្តុទិឃត្តិ ត្លុយាតិ ល អភុត្តុទិឃាតិ៍ ត្លុរេយង បិតុកាទេចា រេហាតឹតិ អរេត្វា៍ អាឃុ្វា ហិ អាភត្តុរេត្វុទោ ឍាឃំបិតំ តចាកតំ ចក្ខុចិញ្ញារេណាត ជុ្ជុ លភតិ, ត្លុជំ ជឃ្សតាភុត្តុទិឃំ៍ អរេញ្ញាបិ រេឍាតាបរេត្តា ចា ឍកជាកាឃឹ ចា អតាកាឃឹ ចា អាភត្តុរេត្វុទោ ចិឃ តចាកតំ ជឃ្សតាឃ លភតិ, ត្លុជយ្បិ ជឃ្សតាភុត្តុទិឃំ ៍ អបរេទា បភ ឞុត្ថុត្តុកាល្យាណរេកា អាភត្តុរេត្វុទោ ចិឃ ជឍតាលំ ជឃ្សតាឃ លកិត្វា តំ ជឃ្សត់ ចរេឆ្ឈ្យា រេឍាតាបត្តិយក្កុ បិរេបតិ៍ ត្លុជំ ជឃ្សតរេយច ភាយ, ឞុលជឃ្សត់ បភ ជឃ្សតាភុត្តុទិឃំ ភាយ៍

អាភត្តុរេត្វុទោរេយច ច អកិក្លូល់ ជឍតាលឃ្ស ចចត់ រេឍាតចិញ្ញារេណាត រេឍាតុំ លភតិ, ត្លុជំ ឍចតាភុត្តុទិឃំ៍ អរេញ្ញាបិ រេឍាតាបត្តាជរេយា អាភត្តុរេត្វុទោ ចិឃ តចាកតឃ្ស ចចត់ ឍចតាឃ លភត្តិ, ត្លុជយ្បិ ឍចតាភុត្តុទិឃំ៍ អបរេទា បភ ឞុត្ថុត្តុកាល្យាណរេកា អាភត្តុរេត្វុទោ ចិឃ តចាកតឃ្ស ចចត់ រេឍាតុំ លកិត្វា តំ ឍចត់ ចរេឆ្ឈ្យា រេឍាតាបត្តិយក្កុ បិរេបតិ៍ ត្លុជំ ឍចតរេយច ភាយ, ឞុលឍចត់ បភ ឍចតាភុត្តុទិឃំ ភាយ៍

អាភត្តុរេត្វុទោរេយច ច ជឍតាលេ ឍត្តិ បជិលភតិ, ត្លុជំ លិកាភុត្តុទិឃំ៍ អរេញ្ញាបិ រេឍាតាបត្តាជរេយា អាភត្តុរេត្វុទោ ចិឃ ជឍតាលេ ឍត្តាបជិលិក់ លភត្តិ, ត្លុជយ្បិ លិកាភុត្តុទិឃំ៍ អបរេទា បភ ឞុត្ថុត្តុកាល្យាណរេកា អាភត្តុរេត្វុទោ ចិឃ ជឍតាលេ ឍត្តាបជិលិក់ លកិត្វា តំ លិក់ ចរេឆ្ឈ្យា រេឍាតាបត្តិយក្កុ បិរេបតិ, អឃំ លិរេកោរេយច ភាយ, ឞុលលិរេកា បភ លិកាភុត្តុទិឃំ ភាយ៍

អាភត្តុរេត្វុទោរេយច ច ជឍតាលឃ្ស ឍាឍរេត តិរេឃ្សា ឃិក្លា ឃិក្លូតិ, ត្លុជំ ឃិក្លាភុត្តុទិឃំ៍ អរេញ្ញាបិ រេឍាតាបត្តាជរេយា អាភត្តុរេត្វុទោ ចិឃ ជឍតាលឃ្ស ឍាឍរេត តិរេឃ្សា ឃិក្លា ឃិក្លុត្តិ, ត្លុជយ្បិ ឃិក្លាភុត្តុទិឃំ៍ អបរេទា បភ ឞុត្ថុត្តុកាល្យាណរេកា អាភត្តុរេត្វុទោ ចិឃ ជឍតាលឃ្ស ឍាឍរេត តិរេឃ្សា ឃិក្លា ឃិក្លិត្វា តា ឃិក្លា ចរេឆ្ឈ្យា រេឍាតាបត្តិយក្កុ បិរេបតិ៍ អឃំ ឃិក្លារេយច ភាយ, ឞុលឃិក្លា បភ ឃិក្លាភុត្តុទិឃំ ភាយ៍

អាភត្តុរេត្វុទោរេយច ច អកិល្យាជឍតាលំ បទិចទតិ, ត្លុជំ បិទិចទិឃាភុត្តុទិឃំ៍ អរេញ្ញាបិ រេឍាតាបត្តាជរេយា អាភត្តុរេត្វុទោ ចិឃ អកិល្យា ជឍតាលំ បទិចទត្តិ, ត្លុជយ្បិ បិទិចទិឃាភុត្តុទិឃំ៍ អបរេទា បភ ឞុត្ថុត្តុកាល្យាណរេកា អាភត្តុរេត្វុទោ ចិឃ ជឍតាលំ បទិចទិត្វា តំ បិទិចទិឃំ ចរេឆ្ឈ្យា រេឍាតាបត្តិយក្កុ បិរេបតិ, អឃំ បិទិចទិឃារេយច ភាយ, ឞុលបិទិចទិឃា បភ បិទិចទិឃាភុត្តុទិឃំ ភាយ៍

អាភត្តុរេត្វុទោរេយច ច ជឍតាលឃ្ស រេលិកិឃរេលិក្យុត្តុរេ ក្យុរេណា អភុឃ្សុទតិ, ត្លុជំ អភុឃ្សតាភុត្តុទិឃំ៍ អរេញ្ញាបិ រេឍាតាបត្តាជរេយា អាភត្តុរេត្វុទោ ចិឃ ជឍតាលឃ្ស រេលិកិឃរេលិក្យុត្តុរេ ក្យុរេណា អភុឃ្សុទត្តិ, ត្លុជយ្បិ អភុឃ្សតាភុត្តុទិឃំ៍ អបរេទា បភ ឞុត្ថុត្តុកាល្យាណរេកា

អានន្ទត្ថេរោ វិយ ទសពលស្ស លោកិយលោកុត្តរេ គុណេ អនុស្សរិត្វា តំ អនុស្សតិំ វឌ្ឍេត្វា សោតាបត្តិមគ្គំ បាបេតិ, អយំ អនុស្សតិយេវ នាម, ពុទ្ធានុស្សតិ បន អនុស្សតានុត្តរិយំ នាម។ ឥមានិ ឆ អនុត្តរិយានិ, ឥមេសំ បាតុភាវោ ហោតិ។ ឥមានិ ច បន ឆ អនុត្តរិយានិ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកានិ កថិតានីតិ វេទិតព្វានិ។

ចតុន្នំ បដិសម្ភិទានំ សច្ឆិកិរិយា ហោតីតិ ចតស្សោ ហិ បដិសម្ភិទាយោ អត្ថបដិសម្ភិទា, ធម្មបដិសម្ភិទា, និរុត្តិបដិសម្ភិទា, បដិភានបដិសម្ភិទាតិ។ តត្ថ អត្ថេសុ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា, ធម្មេសុ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា, អត្ថធម្មនិរុត្តាភិលាបេ ញាណំ និរុត្តិបដិសម្ភិទា, ញាណេសុ ញាណំ បដិភានបដិសម្ភិទា។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារតោ បនេតាសំ អភិធម្មេ (វិភ. ៧១៨ អាទយោ) អាគតោយេវ។ ឥមាសំ ចតស្សន្នំ បដិសម្ភិទានំ ពុទ្ធុប្បាទេ បច្ចក្ខកិរិយា ហោតិ, ន វិនា ពុទ្ធុប្បាទា។ ឯតាសំ សច្ឆិកិរិយាតិ អត្ថោ។ ឥមាបិ លោកិយលោកុត្តរាវ កថិតាតិ វេទិតព្វា។

អនេកធាតុបដិវេធោតិ “ចក្ខុធាតុ រូបធាតូ”តិអាទីនំ អដ្ឋារសន្នំ ធាតូនំ ពុទ្ធុប្បាទេនេវ បដិវេធោ ហោតិ, ន វិនា ពុទ្ធុប្បាទេនាតិ អត្ថោ។ នានាធាតុបដិវេធោតិ ឯត្ថ ឥមាវ អដ្ឋារស ធាតុយោ នានាសភាវតោ នានាធាតុយោតិ វេទិតព្វា។ យោ បនេតាសំ “នានាសភាវា ឯតា”តិ ឯវំ នានាករណតោ បដិវេធោ, អយំ នានាធាតុបដិវេធោ នាម។ វិជ្ជាវិមុត្តិផលសច្ឆិកិរិយាតិ ឯត្ថ វិជ្ជាតិ ផលេ ញាណំ, វិមុត្តីតិ តទវសេសា ផលសម្បយុត្តា ធម្មា។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាតិ សោតេនាតិ បឋមមគ្គោ, តេន សោតេន បត្តព្វំ ផលន្តិ សោតាបត្តិផលំ។ សកទាគាមិផលាទីនិ បាកដានេវ។

១៨៧. អនុត្តរន្តិ និរុត្តរំ។ ធម្មចក្កន្តិ សេដ្ឋចក្កំ។ ចក្កសទ្ទោ ហេស –

“ចតុព្ភិ អដ្ឋជ្ឈគមា, អដ្ឋាហិបិ ច សោឡស;

សោឡសាហិ ច ពាត្តិំស, អត្រិច្ឆំ ចក្កមាសទោ;

ឥច្ឆាហតស្ស បោសស្ស, ចក្កំ ភមតិ មត្ថកេ”តិ។ (ជា. ១.១.១០៤; ១.៥.១០៣) –

ឯត្ថ ឧរចក្កេ អាគតោ។ “ចក្កសមារូឡ្ហា ជានបទា បរិយាយន្តី”តិ (អ. និ. ៣.៦៣; ៥.៥៤) ឯត្ថ ឥរិយាបថចក្កេ។ “អថ ខោ សោ, ភិក្ខវេ, រថការោ យំ តំ ចក្កំ ឆហិ មាសេហិ និដ្ឋិតំ, តំ បវត្តេសី”តិ (អ. និ. ៣.១៥) ឯត្ថ ទារុចក្កេ។ “អទ្ទសា ខោ ទោណោ (ព្រាហ្មណោ) ភគវតោ បាទេសុ ចក្កានិ សហស្សារានី”តិ (អ. និ. ៤.៣៦) ឯត្ថ លក្ខណចក្កេ។ “ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, ចក្កានិ, យេហិ សមន្នាគតានំ ទេវមនុស្សានំ ចតុចក្កំ វត្តតី”តិ (អ. និ. ៤.៣១) ឯត្ថ សម្បត្តិចក្កេ។ “ទិព្វំ ចក្ករតនំ បាតុភវតី”តិ (ទី. និ. ២.២៤៣; ម. និ. ៣.២៥៦) ឯត្ថ រតនចក្កេ។ ឥធ បន ធម្មចក្កេ អាគតោ។

បវត្តិតន្តិ ឯត្ថ ធម្មចក្កំ អភិនីហរតិ នាម, អភិនីហដំ នាម, ឧប្បាទេតិ នាម, ឧប្បាទិតំ នាម, បវត្តេតិ នាម, បវត្តិតំ នាមាតិ អយំ បភេទោ វេទិតព្វោ។ កទា បដ្ឋាយ ធម្មចក្កំ អភិនីហរតិ នាមាតិ? យទា សុមេធព្រាហ្មណោ ហុត្វា កាមេសុ អាទីនវំ នេក្ខម្មេ ច អានិសំសំ ទិស្វា សត្តសតកមហាទានំ ទត្វា ឥសិបព្វជ្ជំ បព្វជិត្វា បញ្ច អភិញ្ញា អដ្ឋ សមាបត្តិយោ និព្វត្តេសិ, តទា បដ្ឋាយ ធម្មចក្កំ អភិនីហរតិ នាម។

កទា បដ្ឋាយ អភិនីហដំ នាមាតិ? យទា អដ្ឋ ធម្មេ សមោធានេត្វា ទីបង្ករបាទមូលេ មហាពោធិមណ្ឌត្ថាយ វាចំ ភិន្ទិត្វា “ព្យាករណំ អលទ្ធា ន ឧដ្ឋហិស្សាមី”តិ វីរិយាធិដ្ឋានំ អធិដ្ឋាយ និបន្នោ ទសពលស្ស សន្តិកា ព្យាករណំ លភិ, តទា បដ្ឋាយ ធម្មចក្កំ អភិនីហដំ នាម។

កទា បដ្ឋាយ ឧប្បាទេតិ នាមាតិ? តទា បដ្ឋាយ ទានបារមិំ បូរេន្តោបិ ធម្មចក្កំ ឧប្បាទេតិ នាម។ សីលបារមិំ បូរេន្តោបិ…បេ… ឧបេក្ខាបារមិំ បូរេន្តោបិ ធម្មចក្កំ ឧប្បាទេតិ នាម។ ទស បារមិយោ ទស ឧបបារមិយោ ទស បរមត្ថបារមិយោ បូរេន្តោបិ, បញ្ច មហាបរិច្ចាគេ បរិច្ចជន្តោបិ, ញាតត្ថចរិយំ បូរេន្តោបិ ធម្មចក្កំ ឧប្បាទេតិ នាម។ វេស្សន្តរត្តភាវេ ឋត្វា សត្តសតកមហាទានំ ទត្វា បុត្តទារំ ទានមុខេ និយ្យាតេត្វា បារមិកូដំ គហេត្វា តុសិតបុរេ និព្វត្តិត្វា តត្ថ យាវតាយុកំ ឋត្វា ទេវតាហិ អាយាចិតោ បដិញ្ញំ ទត្វា បញ្ចមហាវិលោកនំ វិលោកេន្តោបិ ធម្មចក្កំ ឧប្បាទេតិយេវ នាម។ មាតុកុច្ឆិយំ បដិសន្ធិំ គណ្ហន្តោបិ, បដិសន្ធិក្ខណេ ទសសហស្សចក្កវាឡំ កម្បេន្តោបិ, មាតុកុច្ឆិតោ និក្ខន្តទិវសេ តថេវ លោកំ កម្បេន្តោបិ, សម្បតិជាតោ សត្ត បទានិ គន្ត្វា “អគ្គោហមស្មី”តិ សីហនាទំ នទន្តោបិ, ឯកូនតិំស វស្សានិ អគារមជ្ឈេ វសន្តោបិ, មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមន្តោបិ, អនោមានទីតីរេ បព្វជន្តោបិ, មហាបធានេ ឆព្វស្សានិ វីរិយំ ករោន្តោបិ, សុជាតាយ ទិន្នំ មធុបាយាសំ ភុញ្ជិត្វា សុវណ្ណបាតិំ នទិយា បវាហេត្វា សាយន្ហសមយេ ពោធិមណ្ឌវរគតោ បុរត្ថិមំ លោកធាតុំ ឱលោកេន្តោ និសីទិត្វា សូរិយេ ធរមានេយេវ មារពលំ វិធមេត្វា បឋមយាមេ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរន្តោបិ, មជ្ឈិមយាមេ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធេន្តោបិ, បច្ចូសកាលសមនន្តរេ បច្ចយាការេ សម្មសិត្វា សោតាបត្តិមគ្គំ បដិវិជ្ឈន្តោបិ, សោតាបត្តិផលំ សច្ឆិករោន្តោបិ, សកទាគាមិមគ្គំ សកទាគាមិផលំ អនាគាមិមគ្គំ អនាគាមិផលំ សច្ឆិករោន្តោបិ, អរហត្តមគ្គំ បដិវិជ្ឈន្តោបិ ធម្មចក្កំ ឧប្បាទេតិយេវ នាម។

អរហត្តផលក្ខណេ បន តេន ធម្មចក្កំ ឧប្បាទិតំ នាម។ ពុទ្ធានញ្ហិ សកលលោកិយលោកុត្តរគុណរាសិ អរហត្តផលេនេវ សទ្ធិំ ឥជ្ឈតិ។ តស្មា តេន តស្មិំ ខណេ ធម្មចក្កំ ឧប្បាទិតំ នាម ហោតិ។

កទា បវត្តេតិ នាម? ពោធិមណ្ឌេ សត្តសត្តាហំ វីតិនាមេត្វា ឥសិបតនេ មិគទាយេ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញត្ថេរំ កាយសក្ខិំ កត្វា ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តន្តំ ទេសេន្តោ ធម្មចក្កំ បវត្តេតិ នាម។

យទា បន អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញត្ថេរេន ទសពលស្ស ទេសនាញាណានុភាវនិព្វត្តំ សវនំ លភិត្វា សព្វបឋមំ ធម្មោ អធិគតោ, តទា បដ្ឋាយ

ឆព្វចក្កុ បចត្តិតំ ភាយ ហោតីតិ ចេទិតព្វំ។ ឆព្វចក្កន្តិ ចេតំ ឥសភាឥទាហោឃ្សបិ ភាយំ បដិចេឆទាហោឃ្សបិ។ ទោឞុ ឥសភាឥទាហោ ឥលិកិឃំ, បដិចេឆទាហោ ឥលិក្យត្តទិ៍។ កឃ្ស ឥសភាបដិចេឆទាហោត្តិ? ភ អន្នោឃ្ស កឃ្សចិ, ឞព្វាឞព្វុឥឞ្សច ឥសភាឥទាហោព្វ បដិចេឆទាហោព្វាតិ ចេទិតព្វំ។

ឞព្វឥឆចាតិ ហេត្យភា ភឥឃភ ការឥហោភេច។ អត្យប្បចេត្តីតិ ឃធា ប្ញុរឥតា កទ្ធត្តឞ្ស បទ្ធឥតា កទ្ធត្ត ឥព្វា តំ អត្យកទ្ធតិ ភាយ, ៦ចំ បចយតទិ៍ ឞត្ទារា បចត្តិតំ ឥធឥរា អត្យប្បចេត្តតិ ភាយ។ កចំ? ឞត្ទា ហិ “ចត្តាឥរាឥយ, កិក្កុឥច, ឞតិបដ្ឋាភា។ កតឥយ ចត្តាឥរា”តិ កឥធន្តា ឆព្វចក្កុ បចឥត្តតិ ភាយ, ឆព្វឥឞភាបតិ ឞារិប្យុត្តឥត្ទឥរាបិ “ចត្តាឥរាឥយ, អាចុឥឞា, ឞតិបដ្ឋាភា”តិ កឥធន្តា ឆព្វចក្កុ អត្យប្បចេត្តតិ ភាយ។ ឞព្វប្បឆាភាឌឹឞុបិ ៦ឥឞច ភឥឃា។ ភ ពេចលព្វា ឥឆាឆិបក្កុឃឆឥព្វឞុ, “ចត្តាទិយាតិ, កិក្កុឥច, អទិឃឞច្ចាតិ។ ចត្តាឥរាឥយ, កិក្កុឥច, អទិឃចំឞា”តិអាឌឹឞុបិ អឃំ ភឥឃា ឥភតឥព្វាច។ ៦ចំ ឞព្វាឞព្វុឥឞ្ឋ ឆព្វចក្កុ បចឥត្តតិ ភាយ, ឥធឥរា ឥឞពាឥលភ បចត្តិតំ ឆព្វចក្កុ អត្យប្បចេត្តតិ ភាយ។

៦ចំ ឆព្វចក្កុ អត្យប្បចេត្តឥត្តភ បភ ឥធឥរឥភ ឆឥព្វា ឥសឞិឥតាបិ បកាឞិឥតាបិ ឞត្ទារាច ឥសឞិឥតា បកាឞិឥតា ហោតិ។ ឥឃា ហិ ពោាធិ កិក្កុ ចា កិក្កុនី ចា ឧបាឞឥកា ចា ឧបាឞិកា ចា ឥឥចា ចា ឞឥក្កា ចា យាឥរា ចា ព្រហ្មា ចា ឆព្វំ ឥសឞត្យ បកាឞត្យ, ឞឥន្តា ឥឞា ឞត្ទារា ឥសឞិឥតា បកាឞិឥតាច ភាយ ហោតិ, ឥឞឞឌឥភា បភ ឥលឍហារកបឥក្កុ ជិឥតាច ភាយ ហោតិ។ កចំ? ឃធា ហិ ទន្ត្មា ជិត្តុ បណ្ណុ ចាឥចត្វា ឃំ ឃំ កព្វុំ កឥរាត្តិ, តំ តំ កព្វុំ ឥឃភ ពោភធិ កតព្វិ ការិតព្វិ ទន្ត្មា ការិតឥត្តច ចុច្ចតិ។ យហារាឌា ចិឃ ហិ ឞព្វាឞព្វុឥឞ្ឋា។ រាឌបណ្ណុ ចិឃ ឥតបិដកំ ព្យុទ្ធចចតំ។ បណ្ណុឥសាតំ ចិឃ ឥតបិដឥក ភឃព្យុឍសាតំ បណ្ណុ ចាឥចត្វា តំតំកព្វាតំ ករណំ ចិឃ ចត្យត្តុ បទិឞាតំ អត្តឥភា ពាឥលភ ព្យុទ្ធចចតំ ឧក្កហិត្វា បឥរឞំ ឥសឞតា បកាឞតា។ តត្ត ឃធា បណ្ណុ ចាឥចត្វា ឥឃភ ពោភធិ កតព្វិ ការិតព្វិ តំ កព្វុំ ទន្ត្មា ការិតឥយច ហោតិ, ៦ចឥយច ឥឃភ ពោភធិ ឥសឞិឥតាបិ បកាឞិឥតាបិ ឆឥព្វា ឞត្ទារា ឥសឞិឥតា បកាឞិឥតាច ភាយ ហោតីតិ ចេទិតព្វោ។ ឥឞឞំ ឞព្វត្ត ឧត្តាភត្ទឥយចាតិ។

៦កប្យុក្កលចក្កចណ្ណុភា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

អាគមនកាលំ ជានាថាតិ? មហាមោគ្គល្លានត្ថេរស្ស ភារំ ករោថ, សោ ពុទ្ធានំ សន្តិកំ គន្ត្វា សាសនំ អាហរិស្សតីតិ។ កិំ បន ថេរស្ស តត្ថ គន្តុំ ពលំ នត្ថីតិ? អត្ថិ, ចិរេន សចត្តាតំ បន ចិរេនំ បស្សន្តីតិ ឯវមាហ។ មហាជនោ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរំ ឧបសង្កមិត្វា សត្ថុ សាសនំ គហេត្វា អាគមនត្ថាយ យាចិ។ ថេរោ បស្សន្តេយេវ មហាជនេ បថវិយំ និមុជ្ជិត្វា អន្តោសិនេរុនា គន្ត្វា សត្ថុ បាទេ វន្ទិត្វា អាហ – “ភន្តេ, មហាជនោ តុម្ហាកំ ទស្សនកាមោ, អាគមនទិវសំ វោ ជានិតុំ ឥច្ឆតី”តិ។ តេន ហិ “ឥតោ តេមាសច្ចយេន សង្កស្សនគរទ្វារេ បស្សថា”តិស្ស វទេហីតិ។ ថេរោ ភគវតោ សាសនំ អាហរិត្វា មហាជនស្ស កថេសិ។ មហាជនោ តត្ថេវ តេមាសំ ខន្ធាវារំ ពន្ធិត្វា វសិ។ ចូឡអនាថបិណ្ឌិកោ ទ្វាទសយោជនាយ បរិសាយ តេមាសំ យាគុភត្តំ អទាសិ។

សត្ថាបិ សត្តប្បករណានិ ទេសេត្វា មនុស្សលោកំ អាគមនត្ថាយ អាកប្បំ ទស្សេសិ។ សក្កោ ទេវរាជា វិស្សកម្មំ អាមន្តេត្វា តថាគតស្ស ឱតរណត្ថាយ សោបានំ មាបេហីតិ អាណាបេសិ។ សោ ឯកតោ សោវណ្ណមយំ ឯកតោ រជតមយំ សោបានំ មាបេត្វា មជ្ឈេ មណិមយំ មាបេសិ។ សត្ថា មណិមយេ សោបានេ ឋត្វា “មហាជនោ មំ បស្សតូ”តិ អធិដ្ឋាសិ។ អត្តនោ អានុភាវេន “មហាជនោ អវីចិមហានិរយំ បស្សតូ”តិបិ អធិដ្ឋាសិ។ និរយសត្តេហិ តស្ស ឧប្បន្នសំវេគំ ញត្វា ទេវលោកំ ទស្សេសិ។ អថស្ស ឧបរិ ឆត្តស្ស មហាព្រហ្មា ឆត្តំ ធារេសិ, សក្កោ ទេវរាជា បត្តំ គណ្ហិ, សុយាមោ ទេវរាជា វាឡពីជនិំ វីជិ, បញ្ចសិខោ គន្ធព្វទេវបុត្តោ ពេលុវបណ្ឌុវីណំ សមបញ្ញាសាយ មុច្ឆនាហិ មុច្ឆិត្វា វាទេន្តោ បុរតោ ឱតរិ។ ពុទ្ធានំ បថវិយំ បតិដ្ឋិតកាលេ “អហំ បឋមំ វន្ទិស្សាមិ, អហំ បឋមំ វន្ទិស្សាមី”តិ មហាជនោ អដ្ឋាសិ។ សហ មហាបថវីអក្កមនេន បន ភគវតោ នេវ មហាជនោ ន អសីតិមហាសាវកា បឋមំ វន្ទិតុំ សម្បាបុណិំសុ, ធម្មសេនាបតិ សារិបុត្តត្ថេរោយេវ បន សម្បាបុណិ។

អថ សត្ថា ទ្វាទសយោជនាយ បរិសាយ អន្តរេ “ថេរស្ស បញ្ញានុភាវំ ជានន្តូ”តិ បុថុជ្ជនបញ្ហំ បញ្ហំ អារភិ។ បឋមំ លោកិយមហាជនោ សល្លក្ខេស្សតីតិ បុថុជ្ជនបញ្ហំ បុច្ឆិ។ យេ យេ សល្លក្ខិំសុ, តេ តេ កថយិំសុ។ តតោ បុថុជ្ជនវិសយំ អតិក្កមិត្វា សោតាបត្តិមគ្គេ បញ្ហំ បុច្ឆិ។ បុថុជ្ជនា តុណ្ហី អហេសុំ, សោតាបន្នាវ កថយិំសុ។ តតោ សោតាបន្នានំ វិសយំ អតិក្កមិត្វា សកទាគាមិមគ្គេ បញ្ហំ បុច្ឆិ។ សោតាបន្នា តុណ្ហី អហេសុំ, សកទាគាមិនោវ កថយិំសុ។ តេសម្បិ វិសយំ អតិក្កមិត្វា អនាគាមិមគ្គេ បញ្ហំ បុច្ឆិ។ សកទាគាមិនោ តុណ្ហី អហេសុំ, អនាគាមិនោវ កថយិំសុ។ តេសម្បិ វិសយំ អតិក្កមិត្វា អរហត្តមគ្គេ បញ្ហំ បុច្ឆិ។ អនាគាមិនោ តុណ្ហី អហេសុំ, អរហន្តាវ កថយិំសុ។ តតោ ហេដ្ឋិមកោដិតោ បដ្ឋាយ អភិញ្ញាតេ អភិញ្ញាតេ សាវកេ បុច្ឆិ, តេ អត្តនោ អត្តនោ បដិសម្ភិទាវិសយេ ឋត្វា កថយិំសុ។ អថ មហាមោគ្គល្លានំ បុច្ឆិ, សេសសាវកា តុណ្ហី អហេសុំ, ថេរោវ កថេសិ។ តស្សាបិ វិសយំ អតិក្កមិត្វា សារិបុត្តត្ថេរស្ស វិសយេ បញ្ហំ បុច្ឆិ។ មហាមោគ្គល្លានោ តុណ្ហី អហោសិ, សារិបុត្តត្ថេរោវ កថេសិ។ ថេរស្សាបិ វិសយំ អតិក្កមិត្វា ពុទ្ធវិសយេ បញ្ហំ បុច្ឆិ។ ធម្មសេនាបតិ អាវជ្ជេន្តោបិ បស្សិតុំ ន សក្កោតិ, បុរត្ថិមបច្ឆិមុត្តរទក្ខិណា ចតស្សោ ទិសា ចតស្សោ អនុទិសាតិ ហេដ្ឋា ឧបរិ ច ឱលោកេន្តោ បញ្ហុប្បត្តិដ្ឋានំ សល្លក្ខេតុំ នាសក្ខិ។

សត្ថា ថេរស្ស កិលមនភាវំ ញត្វា “សារិបុត្តោ កិលមតិ, នយមស្ស ទស្សេស្សាមី”តិ “អាគមេហិ ត្វំ, សារិបុត្តា”តិ វត្វា “នាយំ តុម្ហាកំ វិសយោ បញ្ហោ, ពុទ្ធានំ ឯស វិសយោ សព្ពញ្ញុតំ ឃោសេត”ន្តិ ពុទ្ធវិសយភាវំ អាវិកត្វា “ភូតមិទន្តិ, សារិបុត្ត, សមនុបស្សសី”តិ អាហ។

ថេរោ “ចតុមហាភូតិកកាយបរិគ្គហំ មេ ភគវា អាចិក្ខតី”តិ ញត្វា “អញ្ញាតំ ភគវា, អញ្ញាតំ សុគតា”តិ អាហ។ ឯតស្មិំ ឋានេ អយំ កថា ឧទបាទិ – មហាបញ្ញោ វត, ភោ, សារិបុត្តត្ថេរោ, យត្រ ហិ នាម សព្វេហិ អនញ្ញាតំ ព្យាកថេសិ, ពុទ្ធេហិ ច ទិន្ននយេ ឋត្វា ពុទ្ធវិសយេ ព្យាកថេសិ, ឥតិ ថេរស្ស បញ្ញានុភាវោ យត្តកំ ឋានំ ពុទ្ធានំ កិត្តិសទ្ទេន ផុដំ, សព្វំ អជ្ឈោត្ថរិត្វា គតោតិ។ ឯវំ តាវ ថេរោ អត្ថុប្បត្តិតោ មហាបញ្ញតាយ ឯតទគ្គំ លភិ។

កថំ អាគមតោ? ឥមិស្សាយេវ ហិ អត្ថុប្បត្តិយា សត្ថា អាហ – សារិបុត្តោ ន ឥទានេវ បញ្ញវា, អតីតេ បញ្ច ជាតិសតានិ ឥសិបព្វជ្ជំ បព្វជិត្វាបិ មហាបញ្ញោវ អហោសិ –

“យោ បព្វជី ជាតិសតានិ បញ្ច,

បហាយ កាមានិ មនោរមានិ;

តំ វីតរាគំ សុសមាហិតិន្ទ្រិយំ,

បរិនិព្វុតំ វន្ទថ សារិបុត្ត”ន្តិ។

ឯវំ បន ឧបព្រហយាតោ ឯកស្មិំ សមយេ ពារាណសិយំ ព្រាហ្មណកុលេ និព្វត្តិត្វា តយោ វេទេ ឧគ្គណ្ហិត្វា តត្ថ សារំ អបស្សន្តោ “បព្វជិត្វា ឯកំ មោក្ខធម្មំ គវេសិស្សាមី”តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេសិ។ តស្មិំ កាលេ ពោធិសត្តោបិ កាសិរដ្ឋេ ឧទិច្ចព្រាហ្មណមហាសាលកុលេ និព្វត្តិត្វា វុឌ្ឍិមន្វាយ ឧគ្គហិតសិប្បោ កាមេសុ អាទីនវំ នេក្ខម្មេ ច អានិសំសំ ទិស្វា ឃរាវាសំ បហាយ ហិមវន្តំ បវិសិត្វា កសិណបរិកម្មំ កត្វា បញ្ច អភិញ្ញា អដ្ឋ សមាបត្តិយោ និព្វត្តេត្វា វនមូលផលាហារោ ហិមវន្តប្បទេសេ វសតិ។ សោបិ មាណវោ និក្ខមិត្វា តស្សេវ សន្តិកេ បព្វជិ។ បរិវារោ មហា អហោសិ បញ្ចសតមត្តា តាបសា។

អថស្ស សោ ជេដ្ឋន្តេវាសិកោ ឯកទេសំ បរិសំ គហេត្វា លោណម្ពិលសេវនត្ថំ មនុស្សបថំ អាគមាសិ។ តស្មិំ សមយេ ពោធិសត្តោ តស្មិំយេវ ហិមវន្តប្បទេសេ កាលំ អកាសិ។ កាលកិរិយសមយេ ច នំ អន្តេវាសិកា សន្និបតិត្វា បុច្ឆិំសុ – “អត្ថិ តុម្ហេ កោចិ វិសេសោ អធិគតោ”តិ។ ពោធិសត្តោ “នត្ថិ កិញ្ចី”តិ វត្វា អបរិហីនជ្ឈានោ អាភស្សរព្រហ្មលោកេ និព្វត្តោ។ សោ កិញ្ចាបិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនស្ស លាភី, ពោធិសត្តានំ បន អរូបាវចរេ បដិសន្ធិ នាម ន ហោតិ។ កស្មា? អភព្វដ្ឋានត្តា។ ឥតិ សោ អរូបសមាបត្តិលាភី សមានោបិ រូបាវចរេ និព្វត្តិ។ អន្តេវាសិកាបិស្ស “អាចរិយោ ‘នត្ថិ កិញ្ចី’តិ អាហ, មោឃា តស្ស កាលកិរិយា”តិ ន កិញ្ចិ សក្ការសម្មានំ អកំសុ។ អថ សោ ជេដ្ឋន្តេវាសិកោ អតិក្កន្តេ វស្សាវាសេ អាគន្ត្វា “កហំ អាចរិយោ”តិ បុច្ឆិ។ កាលំ កតោតិ។ អបិ នុ អាចរិយេន លទ្ធគុណំ បុច្ឆិត្ថាតិ? អាម បុច្ឆិម្ហាតិ។ កិំ វទេតីតិ? នត្ថិ កិញ្ចីតិ។ មយម្បិ “អាចរិយេន លទ្ធគុណោ នាម នត្ថី”តិ តស្ស សក្ការសម្មានំ ករិម្ហាតិ។ តុម្ហេ

ភាសិតស្ស អត្ថំ ន ជានិត្វា, អាចរិយោ អាកិញ្ចញ្ញាយតនស្ស លាភីតិ។

អថ តេ ជេដ្ឋន្តេវាសិកស្ស កថំ ន សទ្ទហិំសុ។ សោ បុនប្បុនំ កថេន្តោបិ សទ្ទហាបេតុំ នាសក្ខិ។ អថ ពោធិសត្តោ អាវជ្ជមានោ “អន្ធពាលា មហាជនោ មយ្ហំ ជេដ្ឋន្តេវាសិកស្ស កថំ ន គណ្ហាតិ, ឥមំ ការណំ បាកដំ ករិស្សាមី”តិ ព្រហ្មលោកតោ ឱតរិត្វា អស្សមបទមត្ថកេ ឋិតោ អាកាសគតោវ ជេដ្ឋន្តេវាសិកស្ស បញ្ញានុភាវំ វណ្ណេត្វា ឥមំ គាថំ អភាសិ –

“បរោសហស្សម្បិ សមាគតានំ,

កន្ទេយ្យុំ តេ វស្សសតំ អបញ្ញា;

ឯកោវ សេយ្យោ បុរិសោ សបញ្ញោ,

យោ ភាសិតស្ស វិជានាតិ អត្ថ”ន្តិ។ (ជា. ១.១.១០១);

ឯវំ ឥសិគណំ សញ្ញាបេត្វា ពោធិសត្តោ ព្រហ្មលោកមេវ គតោ។ សេសតាបសាបិ អបរិហីនជ្ឈានា ហុត្វា កាលំ កត្វា ព្រហ្មលោកបរាយណា ជាតា។ តត្ថ ពោធិសត្តោ សព្ពញ្ញុតំ បត្វា, ជេដ្ឋន្តេវាសិកោ សារិបុត្តត្ថេរោ ជាតោ, សេសា ឥសយោ ពុទ្ធបរិសា ជាតាតិ ឯវំ អតីតេបិ សារិបុត្តោ មហាបញ្ញោ សំខិត្តេន ភាសិតស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ ជានិតុំ សមត្ថោតិ វេទិតព្ពោ។

ឥទមេវ ច បុថុជ្ជនបញ្ហំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា –

“បរោសតញ្ចេបិ សមាគតានំ,

ឈាយេយ្យុំ តេ វស្សសតំ អបញ្ញា;

ឯកោវ សេយ្យោ បុរិសោ សបញ្ញោ,

យោ ភាសិតស្ស វិជានាតិ អត្ថ”ន្តិ។ (ជា. ១.១.១០១) –

ឥមម្បិ ជាតកំ កថេសិ។ តស្ស បុរិមជាតកេ វុត្តនយេនេវ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

ᩋᨸᩁᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᨸᨬ᩠ᨬᨠᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ –

“ᨿᩮ ᩈᨬ᩠ᨬᩥᨶᩮᩣ ᨲᩮᨸᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩣ, ᨿᩮᨸᩥ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩥᨶᩮᩣ ᨲᩮᨸᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩣ;

ᩑᨲᩴ ᩏᨽᨿᩴ ᩅᩥᩅᨩ᩠ᨩᨿ, ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩈᩩᨡᩴ ᩋᨶᨦ᩠ᨣᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ. (ᨩᩣ. ᪑.᪑.᪑᪓᪔) –

ᩍᨴᩴ ᩋᨶᨦ᩠ᨣᨱᨩᩣᨲᨠᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ. ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩮᩉᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ “ᨶᩮᩅᩈᨬ᩠ᨬᩦ ᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ. ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ.

ᩋᨸᩁᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᨸᨬ᩠ᨬᨠᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ –

“ᨧᨶ᩠ᨴᩣᨽᩴ ᩈᩪᩁᩥᨿᩣᨽᨬ᩠ᨧ, ᨿᩮᩣᨵ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨣᩣᨵᨲᩥ;

ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᨶ ᨫᩣᨶᩮᨶ, ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨽᩔᩁᩪᨸᨣᩮᩣ”ᨲᩥ. (ᨩᩣ. ᪑.᪑.᪑᪓᪕) –

ᩍᨴᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩣᨽᨩᩣᨲᨠᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ. ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩮᩉᩥ ᨸᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ “ᩒᨴᩣᨲᨠᩈᩥᨱᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩣᨽᩴ ᨲᩣᨿ, ᨸᩦᨲᨠᩈᩥᨱᩴ ᩈᩪᩁᩥᨿᩣᨽᩴ ᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᩏᨽᨿᩴ ᨿᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨣᩣᨵᨲᩥ ᨸᩅᩥᩈᨲᩥ ᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨴᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᨩ᩠ᨫᩣᨶᩮᨶ ᩋᩣᨽᩔᩁᩪᨸᨣᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᩣ ᩋᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨧᨶ᩠ᨴᩣᨽᩴ ᩈᩪᩁᩥᨿᩣᨽ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ. ᩈᩮᩈᩴ ᨸᩩᩁᩥᨾᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ.

ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨧ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᨸᨬ᩠ᨬᨠᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ –

“ᩋᩣᩈᩦᩈᩮᨳᩮᩅ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨶ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ;

ᨸᩔᩣᨾᩥ ᩅᩮᩣᩉᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ, ᨿᨳᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᩥᩴ ᨲᨳᩣ ᩋᩉᩩ.

“ᩋᩣᩈᩦᩈᩮᨳᩮᩅ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ, ᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨶ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ;

ᨸᩔᩣᨾᩥ ᩅᩮᩣᩉᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ, ᩏᨴᨠᩣ ᨳᩃᨾᩩᨻ᩠ᨽᨲᩴ.

“វាយមេថេវ បុរិសោ, ន និព្ពិន្ទេយ្យ បណ្ឌិតោ;

បស្សាមិ វោហំ អត្តានំ, យថា ឥច្ឆិំ តថា អហុ។

“វាយមេថេវ បុរិសោ, ន និព្ពិន្ទេយ្យ បណ្ឌិតោ;

បស្សាមិ វោហំ អត្តានំ, ឧទកា ថលមុព្ភតំ។

“ទុក្ខូបនីតោបិ នរោ សបញ្ញោ,

អាសំ ន ឆិន្ទេយ្យ សុខាគមាយ;

ពហូ ហិ ផស្សា អហិតា ហិតា ច,

អវិតក្កិតា មច្ចុមុបព្ពជន្តិ។

“អចិន្តិតម្បិ ភវតិ, ចិន្តិតម្បិ វិនស្សតិ;

ន ហិ ចិន្តាមយា ភោគា, ឥត្ថិយា បុរិសស្ស វា។

“សរភំ គិរិទុគ្គស្មិំ, យំ ត្វំ អនុសរី បុរេ;

អលីនចិត្តស្ស តុវំ, វិក្កន្តមនុជីវសិ។

“យោ តំ វិទុគ្គា នរកា សមុទ្ធរិ,

សិលាយ យោគ្គំ សរភោ ករិត្វា;

ឧក្កបតិតំ មន្តយុតា បមោចយិ,

អលីនចិត្តំ ច មិគំ ចនេសិ។

“កិំ ត្វំ នុ តត្ថេវ តទា អហោសិ,

ឧទាហុ តេ កោចិ នំ ឯតទក្ខា;

វិវដច្ឆទោ នុសិ សព្ពទស្សី,

ញាណំ នុ តេ ព្រាហ្មណ ភិំសរូបំ។

“ន ចេវហំ តត្ថ តទា អហោសិ,

ន ចាបិ មេ កោចិ នំ ឯតទក្ខា;

គាថាបទានញ្ច សុភាសិតានំ,

អត្ថំ តទានេន្តិ ជនិន្ទ ធីរា”តិ។ (ជា. ១.១២.១២៣-១៣២) –

ឥមំ តេរសនិបាតេ សរភជាតកំ កថេសិ។ ឥមានិ បន ទ្វេបិ ជាតកានិ អតីតេបិ សំខិត្តេន ភាសិតស្ស វិត្ថារេន អត្ថំ មយ្ហំ បុត្តោ ជានាតីតិ សត្ថារា ធម្មសេនាបតិសារិបុត្តត្ថេរស្ស បញ្ញានុភាវប្បកាសនត្ថមេវ កថិតានីតិ ឯវំ អាគមនតោបិ ថេរោ មហាបញ្ញតាយ ឯតទគ្គដ្ឋានំ លភិ។

កថំ ចិណ្ណវសិតោតិ? ចិណ្ណំ កិរេតំ ថេរស្ស ចតុបរិសមជ្ឈេ ធម្មំ កថេន្តោ ចត្តារិ សច្ចានិ អមុញ្ចិត្វា កថេតីតិ ឯវំ ចិណ្ណវសិតោបិ ថេរោ មហាបញ្ញតាយ ឯតទគ្គដ្ឋានំ លភិ។

កថំ គុណាតិរេកតោតិ? ឋបេត្វា ហិ ទសពលំ អញ្ញោ កោចិ ឯកសាវកោបិ មហាបញ្ញតាយ ធម្មសេនាបតិនា សទិសោ នាម នត្ថីតិ ឯវំ គុណាតិរេកតោបិ ថេរោ មហាបញ្ញតាយ ឯតទគ្គដ្ឋានំ លភិ។

យថា ច សារិបុត្តត្ថេរោ, ឯវំ មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោបិ សព្ពេហេវ ចតូហិបិ ឥមេហិ ការណេហិ ឯតទគ្គដ្ឋានំ លភិ។ កថំ? ថេរោ ហិ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ នន្ទោបនន្ទសទិសម្បិ នាគរាជានំ ទមេសីតិ ឯវំ តាវ អដ្ឋុប្បត្តិតោ លភិ។ ន បនេស ឥទានេវ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ, អតីតេ បញ្ច ជាតិសតានិ ឥសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិតោបិ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ អហោសីតិ។

“យោ បញ្ចជាតិសតានិ បញ្ច,

បហាយ កាមានិ មនោរមានិ;

តំ វីតរាគំ សុសមាហិតិន្ទ្រិយំ,

បរិនិព្ពុតំ វន្ទថ មោគ្គល្លាន”ន្តិ។ –

ឯវំ អាគមនតោបិ លភិ។ ចិណ្ណំ ចេតំ ថេរស្ស និរយំ គន្ត្វា អត្តនោ ឥទ្ធិពលេន និរយសត្តានំ អស្សាសជននត្ថំ សីតំ អធិដ្ឋាយ ចក្កមត្តំ បទុមំ មាបេត្វា បទុមកណ្ណិកាយំ និសីទិត្វា ធម្មកថំ កថេតិ, ទេវលោកំ គន្ត្វា ទេវសង្ឃំ កម្មគតិំ ជានាបេត្វា សច្ចកថំ កថេតីតិ ឯវំ ចិណ្ណវសិតោ លភិ។ ឋបេត្វា ច សម្មាសម្ពុទ្ធំ អញ្ញោ សាវកោ មហាមោគ្គល្លានតោ វិយ មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ នត្ថីតិ ឯវំ គុណាតិរេកតោ លភិ។

យថា ចេស, ឯវំ មហាកស្សបត្ថេរោបិ សព្ពេហេវិមេហិ ការណេហិ ឯតទគ្គដ្ឋានំ លភិ។ កថំ? សម្មាសម្ពុទ្ធោ ហិ ថេរស្ស តិគាវុតំ មគ្គំ បច្ចុគ្គមនំ កត្វា តីហិ ឱវាទេហិ ឧបសម្បាទេត្វា ចីវរំ បរិវត្តេត្វា អទាសិ។ តស្មិំ សមយេ មហាបថវី ឧទកបរិយន្តំ កត្វា កម្បិ, មហាជនស្ស អព្ភន្តរេ ថេរស្ស កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គន្ត្វា គតោ។ ឯវំ អដ្ឋុប្បត្តិតោ លភិ។ ន ចេស ឥទានេវ ធុតវាទោ, អតីតេ បញ្ច ជាតិសតានិ ឥសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិតោបិ ធុតវាទោវ អហោសិ។

“យោ បញ្ចជាតិសតានិ បញ្ច,

បហាយ កាមានិ មនោរមានិ;

តំ វីតរាគំ សុសមាហិតិន្ទ្រិយំ,

បរិតិត្តំ ចត្ថ យថាកស្សប”ន្តិ៍ –

៙ចំ អាកាយតតោបិ លកិ៍ ចិល្លិ ចេចំ ចេទស្ស ចត្យបរិសយញ្ញោតោ ឆយ្ញុំ ពចេន្តោ ចស ពចាចត្វ្វិ អចិដហិត្វាច ពចេតីតិ ៙ចំ ចិល្លិចសិតោ លកិ៍ ផបេត្វា ច សប្ញាសប្ញ្ញូដ្ឋិ អនេញ្ញា សាចកោ តោទសហិ ឆ្យពេ្យាហិ យថាកស្សបសដិសោ តត្ថិ្ញតិ ៙ចំ ព្យាលាតិទេកតោ លកិ ៍ ព្ហឹយិតាច តិឃាយេត តោសំ តោសំ ចេទាតំ ឃចាលិកតោ ព្យេលា ពិតេ្តត្យុំ ចដ្ឋុតិ៍

ព្យាចសេតេច ហិ សប្ញាសប្ញ្ញេទ្ធា ឃចា តាយ ទាខា ចក្កចត្តី ចក្កទតតាត្យកាចេត ចក្កចាត្យអកត្ថុ រដ្ឋឹសិទិ៍ បត្វា “បត្ញត្តំ ចេយ បត្តំ, ពិ ចេយ ព្ហដាតិ យថាដេតេត ឋ្ចលេកិតេតា”តិ ត អប្យោស្សុក្កោ ហុត្វា រដ្ឋឹសិទិ៍ឃេច អត្យកោតិ, ពាលេត បត ពាលំ ចិតិច្ឆយ្ជាតេ តិស្វីខិត្វា តិក្កហេតត្ថ តិក្កហ្យាតិ, បក្កហេតត្ថ បក្កហ្យាតិ, ផាតត្តទេវ្យ ច ផបេតត្ថាយ្យត្តពេ ផាតត្តទេវ្យ ផបេតិ, ៙ចយេចំ យថាតោមិសិយោ្ហ អធិពតស្ស សត្ថាត្ញាតញ្ញាលាស្ស អាត្យកាចេត អត្យបុត្តឆប្ញុរេដ្ឋា ឆប្ញុទាខាបិ “ពិ ចេយ ព្ហដាតិ លេកេត ឋ្ចលេកិតេត, អត្យត្តទំ ឋលសយាបត្តិស្យុំ អត្យកចិស្សាយី”តិ អប្យោស្សុក្កំ អតាបដ្ឋិត្វា ចត្យបរិសយេញ្ញាបញ្ញាត្តចទត្យេ្ហាសតេ តិសិតោ្ត អដ្ឋក្ខសយត្វាពំ ព្រាហ្មស្សទំ តិស្ឋាទេត្វា ឆយ្ញុំ ចេសឃយាតោ តិក្កហេតត្ថាយ្យត្ត ពព្យាឆប្ញុ ប្យុក្កលេ សិតេត្យបិចេ បក្លិបតោ្ត ចិឃ អបិឃកឃសត្តឌ្ឋេតេ តិក្កហេត្វា បក្កហេតត្ថាយ្យត្ត ពល្យាលាឆប្ញុ ប្យុក្កលេ ក្ល្លិបិត្វា កចេក្កេ តិសីដាបេតោ្ត ចិឃ បក្កហិត្វា ផាតត្តទេវ្យ ផបេតត្ថាយ្យត្តពេ អនេញ្ញាសិពោល្លញ្ញាតេត្វទាតេឃា សាចកេ ឃាចាចសទេសព្យាចសេតេច ផាតត្តទេវ្យ ផបេតោ្ត ៙តដក្កំ, កិក្លេច, យយ សាចកាតំ កិក្លិតំ ទត្តញ្ញ្ញាតំ, ឃដិដំ អនេញ្ញាសិពោល្លញ្ញាតិអាដិយាហ៍

អនេញ្ញាសិពោល្លញ្ញាតេត្វទេចត្យ

តត្ថ ៙តដក្កត្តិ បដំ ច្យត្តត្វេយច៍ ទត្តញ្ញ្ញាតត្តិ ទត្តិឃោ ឌាតត្តាតំ៍ ផបេត្វា ហិ សប្ញាសប្ញ្ញូដ្ឋិ អនេញ្ញា សាចកោ អនេញ្ញាសិពោល្លញ្ញាតេត្វទេតោ បផយតទំ បត្ថាឌិតោ តាយ តត្ថិ្ញតិ បត្ថាឌិតពាលតោ បដ្ឋាឃ ចេទេទា ចិទពាលំ ទត្តិឃោ ឌាតាតីតិ ទត្តញ្ញ្ញា៍ សត្ថាបផយំ ឆប្ញុស្ស បដិចិត្តត្តា ឃដា តោត ឆចេប្ញា បដិចិទ្ធា, ចិទពាលតោ បដ្ឋាឃ តំ ទត្តិ ឌាតាតីតិបិ ទត្តញ្ញ្ញា៍ អបិច ឈិលាសចាតំ ទត្តិឌិចសបរិច្ឆេដា បិពេដិច ហោតិ, អឃត្ថា បផយឈិលាសចោតិ ៙ចប្បិ ទត្តញ្ញ្ញាតំ សាចកាតំ អឃយេច អក្កោ ប្យុទិយពោឌិក្សតោ សេដ្ឋោ៍ តោត ច្យត្តំ – “ទត្តញ្ញ្ញាតំ ឃដិដំ អនេញ្ញាសិពោល្លញ្ញា”តិ៍

៙ត្ថ ច ឃដិដត្តិ តិបិតោ, តស្ស ចេទំ អចេក្លិត្វា ឃោ ៙សោតិ, អក្កសដ្ឋិ អចេក្លិត្វា ឃំ ៙តត្តិ អតោ្ត៍ អនេញ្ញាសិពោល្លញ្ញាតិ ខោតពោល្លញ្ញា បដិចិទ្ធពោល្លញ្ញា៍ តោតេចាហ – “អនេញ្ញាសិ ចត, កេ, ពោល្លញ្ញា, អនេញ្ញាសិ ចត, កេ, ពោល្លញ្ញាតិ៍ ព្ហតិ ហិដំ អាឃប្តុតោ ពោល្លញ្ញាស្ស អនេញ្ញាសិពោល្លញ្ញា តេ្វច តាយំ អហោសី”តិ (សំ៍ តិ៍ ទ៍១០បំ១; យថាច៍ ១សិ)៍

អឃំ បត ចេទេទា ពតទត្យេ្ហពាលេ ប្យុត្ថាបត្វតំ អកិតីហាទំ អពាសិ, ពដា បត្ថាឌិតោ, ពដាតេត បផយំ ឆចេប្ញា អធិពតោ, ពដា ផាតត្តទេ

ឧបិទោតិ ព្ទាយិតា តទេយត សទ្ទោសុបិ ឲតឧទក្កុសុ បញ្ញាពយ្ទុ ទេចឌិតព្ទា៉

តត្ថ ព្ទាយស្ស តាច ទេឆទស្ស បញ្ញាពទេយ្ទុ អឃយតុប្បព្ទីកឆា – ព្ទាទេតា កប្បសតសហស្សយត្ថទេក បក្ខុយុត្តទេរា តាយ ត្យុទេន្ទ ទេលិទេក ខ្ពុងបងិ, តស្ស បដិចិន្ទ្ឋសព្ទាញ្ញាតព្ទាញាណស្ស យហាទេពនិបល្លង្កទេតា ខ្ពុងហត្ថស្ស យហាបឆចិឃំ ឧទេបតុំ បិទេឆ ខ្ពុក្លិត្តាយទេត្ត បិឆេសយ្យដិន្ទូតត្ថំ យហត្ថ បក្ខុយបុប្ផ ខ្ពុក្កត្ថិ, តស្ស ឆុរបត្តាតិ តច្យុតិហត្ថាតិ ទេហាត្តិ, ទេកសទ់ តិំសហត្ថំ, កណ្ណិកា ក្ខាឆសហត្ថា, បិទេឆត បតិដ្ឋីតដ្ឋាតំ ឲកាឆសហត្ថំ៉ តស្ស បត

កកចទេតា សទិទ់ អដ្ឋបណ្ណាសហត្ថុទេព្ទាឆំ អទេហាសិ៉ តស្ស បក្ខុយកណ្ណិកាយ ឧក្លិណបិទេឆ បតិដ្ឋហទេត្ត យហាតុព្ទាយត្តា ទេរល្ហុ ខ្ពុក្កត្តា សទិទ់

ឆ្ពុកិទេយាតា ឆ្ពុតរិ, ចាយបិឆស្ស ឧបតកាទេលបិ តឆាទ្ទបំទេយច បក្ខុំ ខ្ពុក្កត្ថា បិឆំ សយ្យដិន្ថិ៉ តទេតាបិ ខ្ពុក្កត្តា ត្យុត្តប្បយាណាច ទេរល្ហុ សទិទ់

ឆ្ពុកិទិ៉ តំ បត ទេរល្ហុំ អកិកចយាតា តស្ស កកចទេតា សទិទប្បកា តិក្លុយិត្វា ឃត្តតាតុព្ទាកាឃ ចិស្សដ្ឋ សុចណ្ណាទេសឆាទា ចិឃ សយត្តា

ក្ខាឆសទេឃាឌតដ្ឋាតំ ឲទេកាកាសំ អកាសិ៉ តតិឃបិត្យុទ្ធទេណកាទេល បឆយ្យក្កតំ បក្ខុំ អត្តទេឆាឃិ, បិឆសយ្យដិន្ទូតត្ថំ អញ្ញា តចំ បក្ខុំ ខ្ពុក្កត្ថិ៉

ព្ទាយិតាច តិឃាទេយត ឃត្ថ ឃត្ថ កត្តុកាទេយា ទេហាតិ, តត្ថ តត្ថាបិ យហាបក្ខុំ ខ្ពុក្កត្ថតិ៉ ទេតទេតចស្ស “បក្ខុយុត្តទេសយ្ទុាសយ្ទុទេន្ទា”តិ តាយំ

អទេហាសិ៉

ឲចំ ទេសា កកចា ទេលិទេក ខ្ពប្បឌ្ឌិត្វា កិក្ខុសតសហស្សបរិចាទេរា យហាឌតស្ស សក្កហត្ថាឃ កាយតិកយទាឌឆាតិសុ កិក្ខាឃ ចទេត្តា

ហំសចតីតកាទ់ សយ្យាបុហិ៉ តស្ស អាកតកាចំ សុត្វា បិតា យហាទាឌា បត្ថុក្កុយតំ អកាសិ៉ សត្ថា តស្ស ឆយ្ទុកចំ កទេឆសិ៉

ទេឆសតាបរិទេឃាសាទេត ទេកចិ ទេសាតាបត្តា ទេកចិ សកទាកាយី ទេកចិ អតាកាយី ទេកចិ អទហត្តំ បិបុហិំសុ៉ ទាឌា ស្វាតតាឃ ឆសចាលំ

តិយទេត្តត្វា បុតឌិចទេស កាលំ អាទេទាចាទេបត្វា កិក្ខុសតសហស្សបរិចាទេស្ស កកចទេតា សកតិទេចសទេត យហាឆាតំ អឆាសិ៉ សត្ថា

កត្តាត្យុទេយាឆតំ កត្វា ចិហាទេទេយច កទេតា៉ ទេតទេតច តិឃាទេយត បុតឌិចទេស តាកទេរា, បុតឌិចទេស ទាឌាតិ ឌីឈយទ្ទ្ឋាតំ ឆាតំ អឆំសុ៉

តស្មិំ កាទេល អយំ ទេឆទេរា ហំសចតីតកទេទ កហបតិយហាសាលក្យុទេល តិព្ទាទេត្តា៉ ឲកឌិចសំ ត្យុទ្ធាតំ ឆយ្ទុទេឆសតាកាទេល ហំសចតីតកទេចាសិទេតា

កទ្ទុយាលិឌិហទេត្ថ ទេឃត ត្យុទេន្ទ, ទេឃត ឆទេយ្ទុ, ទេឃត សទេឃ្ឃ, តត្តិទេត្ត តទេប្បាទេណ តប្បក្តាទេទ កទ្ធទេត្ត ឌិស្វា ទេតត យហាឌទេតត សទ្ធិំ

ឆយ្ទុទេឆសតដ្ឋាតំ អកយាសិ៉ តស្មិំ្ទ្ទា សយទេឃ បក្ខុយុត្តទេរា កកចា អត្តទេតា សាសទេត បឆយំ បដិចិន្ទ្ឋឆយ្ទុំ ឲកំ កិក្ខុ ឲតឧក្កដ្ឋាទេត ឧទេបសិ៉ ទេសា

ក្យុលបុទេត្តា តំ កាទេណំ សុត្វា “យហា ចតាឃំ កិក្ខុ, ឧទេបត្វា កិទ ត្យុទ្ធំ អទេព្ទា ព្ទាយិតា បឆយតទ់ បដិចិន្ទ្ឋឆទេយ្ទុ តាយ តត្ថិ៉ អទេហា ចតាហយ្បិ

អតាកទេត ឲកស្ស ត្យុទ្ធស្ស សាសទេត បឆយំ ឆយ្ទុំ បដិចិន្ទ្ឋតសយទេត្ថ កទេចយ្យ”ត្តិ ចិទេត្តត្វា ទេឆសតាបរិទេឃាសាទេត កកចត្តិ ខ្ពបសក្កយិត្វា “ទេស្វ

យឃំ្យាកិក្ខុ កណ្យុកា”តិ តិយទេត្តសិ៉ សត្វា អឆិចាទេសសិ៉

ទេសា កកចត្តិ អកិចាទេឆត្វា បឆក្លិណំ កត្វា សកតិទេចសតំ កត្វា សព្ទាទេត្តិ ត្យុទ្ធាតំ តិសដ្ឋតដ្ឋាតំ កទ្ធឆាយយាលិឌាយាឌីហិ អលង្កទិត្វា បណីតំ

ណាឆតិឃំ ទេភាឌតិឃំ បដិឃាឆាទេបត្វា តស្សា ទត្តិឃា អច្ចទេឃត សកតិទេចសទេត កិក្ខុសតសហស្សបរិចាទេស្ស កកចទេតា

ចិចិត្រឃាក្យុពឌ្ឋកបរិចាទ់ តាតាទេសស្សុបញ្ញព្ទាតំ កទ្ធសាលិទេភាឌតំ ឆត្វា កត្តកិច្ចបរិទេឃាសាទេត តិឌិចទេបទេហាតទេក ចក្កបទេដ្ឋ តឆាកតស្ស

បិឆយ្ទុទេល ឧទេបត្វា ចិទេត្តសិ – “តាហំ បរិត្តកស្ស ឆាតស្សត្វាឃ ចទាយិ, យហត្ថិ ឆាតំ បទេត្ថទេត្តា ចទាយិ, ត ទេណា បត សក្កា ឲកទេយច ឌិចសំ

ទានំ ទត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសុ”ន្តិ “អនុបដិបាដិយា សត្ត ទិវសានិ មហាទានំ ទត្វា បត្ថេស្សាមី”តិ។ សោ តេនេវ និយាមេន សត្ត ទិវសានិ មហាទានំ ទត្វា ភត្តកិច្ចបរិយោសានេ ទុស្សកោដ្ឋាគារំ វិវរាបេត្វា ឧត្តមសុខុមវត្ថំ ពុទ្ធានំ បាទមូលេ ឋបេត្វា ភិក្ខុសតសហស្សំ តិចីវរេន អច្ឆាទេត្វា តថាគតំ ឧបសង្កមិត្វា, “ភន្តេ, យោ តុម្ហេហិ ឥតោ សត្តទិវសមត្ថកេ ភិក្ខុ ឯតទគ្គេ ឋបិតោ, អហម្បិ សោ ភិក្ខុ វិយ អនាគតេ ឧប្បជ្ជនកពុទ្ធស្ស សាសនេ បព្ពជិត្វា បឋមំ ធម្មំ បដិវិជ្ឈិតុំ សមត្ថោ ភវេយ្យ”ន្តិ វត្វា សត្ថុ បាទមូលេ សីសំ កត្វា និបជ្ជិ។

សត្ថា តស្ស វចនំ សុត្វា “ឧឡារោ កុលបុត្តេន មហាភិនីហារោ កតោ, សមិជ្ឈិស្សតិ នុ ខោ ឯតស្ស អយំ បត្ថនា នោ”តិ អនាគតំសញាណំ បេសេត្វា អាវជ្ជេន្តោ “សមិជ្ឈិស្សតី”តិ បស្សិ។ ពុទ្ធានញ្ហិ អតីតំ វា អនាគតំ វា បច្ចុប្បន្នំ វា អារព្ភ អាវជ្ជេន្តានំ អាវរណំ នាម នត្ថិ, អនេកាសុ កប្បកោដីសុ អន្តរហិតម្បិ ច អតីតំ វា អនាគតំ វា ចក្កវាឡសហស្សន្តរេបិ ច បច្ចុប្បន្នំ វា អាវជ្ជនបដិពទ្ធមេវ មនសិការបដិពទ្ធមេវ ហោតិ។ ឯវំ អប្បដិវត្តិយេន ញាណេន សោ ភគវា ឥទំ អវោច – “អនាគតេ សតសហស្សកប្បបរិយោសានេ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តទា ឥមស្ស បត្ថនា សមិជ្ឈិស្សតី”តិ។ អថ នំ ឯវមាហ – “អម្ភោ, កុលបុត្ត, អនាគតេ សតសហស្សកប្បបរិយោសានេ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជិស្សតិ , ត្វំ តស្ស បឋមកធម្មទេសនាយ តេបរិវដ្ដធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តន្តបរិយោសានេ អដ្ឋារសហិ ព្រហ្មកោដីហិ សទ្ធិំ សហស្សនយមណ្ឌិតេ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិស្សសី”តិ។

ឥតិ សត្ថា តំ កុលបុត្តំ ព្យាករិត្វា ចតុរាសីតិ ធម្មក្ខន្ធសហស្សានិ ទេសេត្វា អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយិ។ តស្ស បរិនិព្ពុតស្ស សរីរំ សុវណ្ណក្ខន្ធោ វិយ ឯកគ្ឃនំ អហោសិ, សរីរចេតិយំ បនស្ស សត្តយោជនិកំ អហោសិ។ ឥដ្ឋកា សុវណ្ណមយា អហេសុំ, ហរិតាលមនោសិលាយ មត្តិកាកិច្ចំ, តេលេន ឧទកកិច្ចំ សាធយិំសុ។ ពុទ្ធានំ ធរមានកាលេ សរីរប្បភា ទ្វាទសយោជនិកំ ផរិ, បរិនិព្ពុតានំ បន តេសំ រស្មិ និក្ខមិត្វា សមន្តា យោជនសតំ អវត្ថរិ។

អយំ សេដ្ឋិ ពុទ្ធានំ សរីរចេតិយំ បរិវារេត្វា សហស្សរតនគ្ឃិយានិ ការេសិ។ ចេតិយបតិដ្ឋាបនទិវសេ អន្តោចេតិយេ រតនឃរំ ការេសិ។ សោ វស្សសតសហស្សំ មហន្តំ ទានាទិមយំ កល្យាណកម្មំ កត្វា តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្ពត្តិ។ តស្ស ទេវេសុ ច មនុស្សេសុ ច សំសរន្តស្សេវ នវនវុតិ កប្បសហស្សានិ នវ ច កប្បា សមតិក្កន្តា។ ឯត្តកស្ស កាលស្ស អច្ចយេន ឥតោ ឯកនវុតិកប្បមត្ថកេ អយំ កុលបុត្តោ ពន្ធុមតីនគរស្ស ទ្វារសមីបេ គាមេ កុដុម្ពិយគេហេ និព្ពត្តិត្វា។ តស្ស មហាកាឡោតិ នាមំ អហោសិ, កនិដ្ឋភាតា បនស្ស ចូឡកាឡោ នាម។

តស្មិំ សមយេ វិបស្សី ពោធិសត្តោ តុសិតបុរា ចវិត្វា ពន្ធុមតីនគរេ ពន្ធុមស្ស រញ្ញោ អគ្គមហេសិយា កុច្ឆិស្មិំ និព្ពត្តិត្វា។ អនុក្កមេន សព្ពញ្ញុតំ បត្វា ធម្មទេសនត្ថាយ មហាព្រហ្មុនា អាយាចិតោ “កស្ស នុ ខោ បឋមំ ធម្មំ ទេសេស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា អត្តនោ កនិដ្ឋំ ខណ្ឌំ នាម រាជកុមារំ តិស្សញ្ច បុរោហិតបុត្តំ “បឋមំ ធម្មំ បដិវិជ្ឈិតុំ សមត្ថា”តិ ញត្វា “តេសញ្ច ធម្មំ ទេសេស្សាមិ, បិតុ ច សង្គហំ ករិស្សាមី”តិ ពោធិមណ្ឌតោ អាកាសេន អាគន្ត្វា ខេមេ មិគទាយេ ឱតរិត្វា តេ បក្កោសាបេត្វា ធម្មំ ទេសេសិ។ ទេសនាបរិយោសានេ តេ ទ្វេបិ ជនា ចតុរាសីតិយា បាណសហស្សេហិ សទ្ធិំ អរហត្តផលេ បតិដ្ឋហិំសុ។

អថាបរេបិ ពោធិសត្តកាលេ អនុបព្ពជិតា ចតុរាសីតិសហស្សា កុលបុត្តា តំ បវត្តិំ សុត្វា សត្ថុ សន្តិកំ អាគន្ត្វា ធម្មទេសនំ សុត្វា អរហត្តផលេ បតិដ្ឋហិំសុ។ សត្ថា តំ តត្ថេវ បព្វាជេត្វា អគ្គសាវកដ្ឋានេ, តិស្សេត្វំ ទុតិយសាវកដ្ឋានេ ឋបេសិ។ រាជាបិ តំ បវត្តិំ សុត្វា “បុត្តំ បស្សិស្សាមី”តិ ឧយ្យានំ គន្ត្វា ធម្មទេសនំ សុត្វា តីសុ សរណេសុ បតិដ្ឋាយ សត្ថារំ ភោជនាយ និមន្តេត្វា អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ។

សោ បាសាទវរគតោ និសីទិត្វា ចិន្តេសិ – “មយ្ហំ ជេដ្ឋបុត្តោ និក្ខមិត្វា ពុទ្ធោ ជាតោ, ទុតិយបុត្តោ មេ អគ្គសាវកោ, បុរោហិតបុត្តោ ទុតិយសាវកោ។ ឥមេ ច អវសេសភិក្ខូ គិហិកាលេបិ មយ្ហំ បុត្តមេវ បរិវារេត្វា ចរិំសុ, ឥមេ បុព្ពេបិ ញាតិបិ មយ្ហមេវ ភារា, អហមេវ តេ ចតូហិ បច្ចយេហិ ឧបដ្ឋហិស្សាមិ, អញ្ញេសំ ឱកាសំ ន ទស្សាមី”តិ។ វិហារទ្វារកោដ្ឋកតោ បដ្ឋាយ យាវ រាជគេហទ្វារា ឧភោសុ បស្សេសុ វជិរបិកានំ ការេត្វា ចតូហិ បដិច្ឆាទាបេត្វា ឧបរិ សុវណ្ណតារកខចិតំ សេយាលម្ពិតតាលក្ខន្ធយត្តចិត្តិផុប្បុរាយចិតានំ ការេត្វា ហេដ្ឋាភូមិ ចិត្តត្ថរណេហិ សន្ថរាបេត្វា អន្តោ ឧភោសុ បស្សេសុ មាលាគច្ឆកេសុ បុណ្ណឃដេ សកលមគ្គវាសត្ថាយ ច គន្ធេសុ បុប្ផានិ បុប្ផេសុ គន្ធេ ច ឋបាបេត្វា ភគវតោ កាលំ អារោចាបេសិ។ ភគវា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ អន្តោសាណិយាវ រាជគេហំ គន្ត្វា ភត្តកិច្ចំ កត្វា វិហារំ បច្ចាគច្ឆតិ។ អញ្ញោ កោចិ ទដ្ឋុម្បិ ន លភតិ, កុតោ បន ភិក្ខំ វា ទាតុំ បូជំ វា កាតុំ។

នាគរា ចិន្តេសុំ – “អជ្ជ សត្ថុ លោកេ ឧប្បន្នស្ស សត្តមាសាធិកានិ សត្ត សំវច្ឆរានិ, មយញ្ច ទដ្ឋុម្បិ ន លភាម, បគេវ ភិក្ខំ វា ទាតុំ បូជំ វា កាតុំ ធម្មំ វា សោតុំ។ រាជា ‘មយ្ហមេវ ពុទ្ធោ, មយ្ហមេវ ធម្មោ, មយ្ហមេវ សង្ឃោ’តិ មមាយិត្វា សយមេវ ឧបដ្ឋហតិ។ សត្ថា ច ឧប្បជ្ជមានោ សទេវកស្ស លោកស្ស អត្ថាយ ឧប្បន្នោ, ន រញ្ញោយេវ អត្ថាយ។ ន ហិ រញ្ញោយេវ និរយោ ឧណ្ហោ, អញ្ញេសំ នីលុប្បលសទិសោ។ តស្មា រាជានំ ឯវំ វទាម ‘សចេ នោ សត្ថារំ ទេតិ, ឥច្ចេតំ កុសលំ។ នោ ចេ ទេតិ, រញ្ញា សទ្ធិំ យុជ្ឈិត្វា សង្ឃំ គហេត្វា ទានាទីនិ បុញ្ញានិ ករោម។ ន សក្កា ខោ បន សុទ្ធនាគរេហេវ ឯវំ កាតុំ, ឯកំ ជេដ្ឋកបុរិសម្បិ គណ្ហាមា’”តិ សេនាបតិំ ឧបសង្កមិត្វា តស្ស តមត្ថំ អារោចេត្វា “សាមិ កិំ អម្ហាកំ បក្ខោ ហោហិសិ, ឧទាហុ រញ្ញោ”តិ អាហំសុ។ សោ អាហ – “តុម្ហាកំ បក្ខោ ហោមិ, អបិច ខោ បន បឋមទិវសោ មយ្ហំ ទាតព្ពោ”តិ។ តេ សម្បដិច្ឆិំសុ។

សោ រាជានំ ឧបសង្កមិត្វា “នាគរា, ទេវ, តុម្ហាកំ កុបិតា”តិ អាហ។ កិមត្ថំ តាតាតិ? សត្ថារំ កិរ តុម្ហេវ ឧបដ្ឋហថ, អម្ហេ ន លភាមាតិ។ សចេ ឥទានិបិ លភន្តិ, ន កុប្បន្តិ។ អលភន្តា តុម្ហេហិ សទ្ធិំ យុជ្ឈិតុកាមា, ទេវាតិ។ យុជ្ឈាមិ, តាត, ន ភិក្ខុសង្ឃំ ទេមីតិ។ ទេវ, តុម្ហាកំ ទាសា តុម្ហេហិ សទ្ធិំ យុជ្ឈាមាតិ វទន្តិ, តុម្ហេ កំ គហេត្វា យុជ្ឈិស្សថាតិ? ននុ ត្វំ សេនាបតីតិ? នាគរេហិ វិនា អសមត្ថោ អហំ, ទេវាតិ។ តតោ រាជា “ពលវន្តោ នាគរា, សេនាបតិបិ តេសំយេវ បក្ខោ”តិ ញត្វា “អញ្ញានិ សត្តមាសាធិកានិ សត្ត សំវច្ឆរានិ មយ្ហំ ភិក្ខុសង្ឃំ ទេន្តូ”តិ អាហ។ នាគរា ន សម្បដិច្ឆិំសុ។ រាជា “ឆព្វស្សានិ បញ្ចវស្សានី”តិ ឯវំ ហាបេត្វា អញ្ញោ សត្ត ទិវសេ យាចិ។ នាគរា “អតិកក្ខឡំ ទានិ រញ្ញា សទ្ធិំ កាតុំ ន វដ្ដតី”តិ អនុជានិំសុ។ រាជា សត្តមាសាធិកានំ សត្តន្នំ សំវច្ឆរានំ សជ្ជិតំ ទានមុខំ សត្តន្នមេវ ទិវសានំ សជ្ជេត្វា ឆ

ឌិចរេ ពោរង្គិ អបស្សន្តាតំរេយច ទាតំ ទត្វា រត្តរេយ ឌិចរេ តាកទេ បរេក្កាមារេបត្វា “រក្ខិស្សច, តាតា, ឧចទ្ទបំ ទាតំ ទាតុ”ន្តិ អាហៈ តេបិ “តត្ត អរេបត្រយច តិស្សារេយតំ ទេចស្ស ក្លប្បត្តុ”ន្តិ ចត្វា “រក្ខិស្សាយា”តិ អាហំសុៈ រាជា បិដ្ឋិហរេត្វត អស្សុតិ បុញ្ញាយារេតា កកចត្តិ ចត្ថិត្វា, “ករេត្ត, អដ្ឋ រដ្ឋិកិច្ចរតរហស្សំ អញ្ញាស្សុ ការំ អកត្វា យាចឌឹចំ ចត្វាហិ បច្ចរេយហិ ក្លបដ្ឋហិស្សាមីតិ ឌិរេត្តរិ, តាកទាតំ ទាតិ រេយ អត្ថញ្ញាតំ, តាកទា ហិ ‘យយំ ទាតំ ទាតុំ ត លភាយា’តិ កកចា ក្សប្បត្តិៈ រេស្វច បដ្ឋាយ រេតរំ អត្ថក្កហំ ពរេទាឆា”តិ អាហៈ

អថ ទុតិយឌិចរេ រេសតាបតិ យហាទាតំ អទាសិៈ តរេតា តាកទា រញ្ញា ពតរក្ការរេតា ក្តត្វទិតរំ រក្ការរយ្ហាតំ ពត្វា ទាតំ អទំសុៈ ឧរេតរេតច តិយារេយត រកលតករស្ស បដិបិដិយា ពតាយ ត្វារកាយចាសិរេតា រក្ការរយ្ហាតំ រជ្ជយិំសុៈ យហាកាលក្សុដ្ឋិរេកា ត្វត្យអកាលំ អាហ – “ទរបាលស្ស រក្ការរយ្ហាតំ រេស្វច អយ្យាកំ បិបុណាតិ, កិំ រក្កាទំ ពទិស្សាយា”តិ? ត្វរេយច កាតិព ឌាតាហីតិៈ ររេច យឃិរាទុទិយា ពរេទាសិ, អយ្យាកំ រេរាត្យអរពទឹរយរេត្តរុ រេពត្តរុ ពហិតពត្ថា រាលិរេយា អត្ថិៈ រាលិពត្ថុ ឆារេលត្វា អាទាយ ត្យុទ្ធាតំ អត្ថច្ឆិកំ បចារេបយាតិៈ ឧចំ ពយិរយារេត ពស្សចិ ក្លបការេទា ត រេហាតិ, តស្មា រេតតំ យឃិរាទុច្ចតីតិៈ ររេច ត្វំ ឧចំ ត ពរេទាសិ, អហំ យឃិរារត្តកំ យយាយិតុំ លភាមីតិ រេរាត្យអរពទឹរយត្តំ រេពត្តំ យរេញ្ញកិត្ថិត្វា អដ្ឋពទឹរដ្ឋារេត រីយំ ឌរេបត្វា រាលិពត្ថុ ឆារេលត្វា អាទាយ អររម្មិរេត្ត លឹរេទ បចារេបត្វា ចត្យយត្ថុទំ បក្ខិបិត្វា ត្យុទ្ធប្បយុលស្ស រឈ្ឈស្ស អទាសិៈ ក្សុដ្ឋិពស្ស រេលា ពត្ថុ ឆារេលត្វា ពហិតពហិតដ្ឋាតំ បុត បុរទតីៈ បុត្យុពការេល បុត្យុពក្កំ តាយ អទាសិ, កាយចាសីហិ រត្ថិ អក្កររស្សំ តាយ អទាសិ, លិយរេត លិយតក្កំ, រេចលិពរេណ រេចណក្កំ, ពលិបិដឹរុ ពលិបក្កំ ពលក្កំ ពលកល្ហក្កំ រេពាដ្ឋក្កត្តិៈ ឧចំ រេរា ឧពររេស្សច តច ចារេទ អក្កទាតំ អទាសិៈ តយ្យិ រស្សំ អតិរេទកំ ក្តដ្ឋាតរយ្យត្ថំ អរេហាសិៈ

យាច ត្យុទ្ធា ឆទតិ, យាច ច រឈ្ឈា ឆទតិ, ឧរេតរេតច តិយារេយត ពល្យាណពយុំ ពត្វា តរេតា ត្វរេតា រេទចរេលិរេព តិត្ថតិត្វា រេទរេចរុ រេចច យត្ថស្សុរុ ច រំររេត្តា ឧពតចុតិពរេប្យ រយ្យត្តិ អត្ថកចិត្វា អយ្យាកំ រត្វុ រេលិរេព ក្លប្បត្តការេល ពបិលចត្វុតករស្ស អចិត្វរេ រេទាណចត្វុព្រាហ្មណការេយ ព្រាហ្មណយហារាលក្សុលេ តិត្ថត្តិៈ តស្ស តាយក្កហណឌិចរេរ រេពាល្ហញ្ញាយាណរេចាតិ តាយំ អកំសុៈ រេរា ចុដ្ឋិយត្ថាយ តរេយា រេចរេទ ក្លក្កេហត្វា លក្ខណយត្តាតំ បិរំ អកយាសិៈ រេតត រយរេយត អយ្យាកំ រេពាធិសត្វា ត្យុសិតបុទា ចចិត្វា ពបិលចត្វុបុរេទ តិត្ថត្តិៈ តស្ស តាយក្កហណឌិចរេរ អដ្ឋត្តទំ ព្រាហ្មណរតំ អហតចរេត្វហិ អច្ឆារេទត្វា អរេប្យាទកំ យត្សុបិយារំ បិរេយត្វា រេតរំ អត្តរេទ អដ្ឋ ឌរេត ក្លច្ចិតិត្វា យហាតរេល តិសឹទារេបត្វា អលង្កតបដិយត្តំ រេពាធិសត្តំ ត្យក្សុលត្យុដ្ឋរេព តិបជ្ជារេបត្វា លក្ខណបរិក្កហណត្ថំ រេតរំ រត្ថិកំ អាតយិំសុៈ ត្យុទារេរត តិរិត្តព្រាហ្មរេណា យហាបុរិរស្ស ររីររយ្យត្តិំ ឌ្ឋរេលិរេពត្វា ត្វេ អដ្គុលិរេយា ក្លក្ខិបិៈ ឧចំ បដិបិដិយា រត្ត ឌតា ក្លក្ខិបិំសុៈ រេតរំ បត រត្តាតចរេកា រេពាល្ហញ្ញាយាណរេចា, រេរា រេពាធិសត្តស្ស លក្ខណចទតិប្បត្តិំ ឌ្ឋរេលិរេពត្វា “អការយរេញ្ញ្យធាតការេណំ តត្ថិ, ឧពរេត្តរេតរ ចិចដ្ឋច្ឆរេទា ត្យុទ្ធា កចិស្សតី”តិ ឧពរេយច អដ្គុលិ ក្លក្ខិបិៈ ដ្ឋតរេទ បត រត្ត ឌតា “ររេច អការំ អដ្ឋ្យាចរិស្សតិ, រាជា កចិស្សតិ ចក្កចត្តិៈ ររេច បព្វជិស្សតិ, ត្យុទ្ធា កចិស្សតី”តិ ត្វេ ពតិរេយា ឌិស្វា ត្វេ អដ្គុលិរេយា ក្លក្ខិបិំសុៈ អយំ បត រេពាល្ហរេញ្ញា ពតាឌិការេទា បច្ឆិយកចិពររេត្វា បញ្ញាយ ដ្ឋតរេទ រត្ត ឌរេត អតិកចិត្វា “ដ្ឋរេយហិ លក្ខរេណហិ រយត្តាគតស្ស អការយរេញ្ញ្យធាតការេណំ តាយ តត្ថិ, តិស្សំរយំ ត្យុទ្ធា កចិស្សតី”តិ ឧពរេយច ពតិំ អដ្គរ, តស្មា ឧពំ អដ្គុលិ ក្លក្ខិបិៈ តរេតា ព្រាហ្មណា អត្តរេតា ឃទាតិ ពត្វា បុរេត្វ អាយត្តយិំរុ – “តាតា, អរេយ្យហល្លកា, រុរេទ្ធាទតយហារាជស្ស បុត្តំ រត្តញ្ញតប្បត្តំ យយំ រយ្ហារេចយ្យាយ ចា រេតា ចាៈ ត្សរេយ្យាសំ ក្សយារេទ រត្តញ្ញាតំ បរេត្វ តស្ស រាររេត បត្តរេជ្យាឆា”តិៈ

ហុទ្ធោឥតយហារាឌាបិ ទៅធិសត្តស្ស ឆាតិយោ អាឌិ៍ ពត្វា បរិហារំ ឱ្យបដ្ឋបេន្តោ ទៅធិសត្តំ ចុទ្ធិ អាបរិភោគ៌ យហាសត្តោបិ ចុទ្ធិប្បត្តោ ឥឥចោ ចិយ សយ្យត្តិ អត្ថកចិត្វា បរិបន្តេ ខាភេហ ពាសេយហុ អាឌឹតចំ តេក្លាខេ្យ ច អាតិសំសំ ជិង្វា ទាហុលក្យារស្ស ឌាតជិចសេ

លត្ថុសហារយោ ពណ្ឌកំ អារុឃ្យាឥចតាហិ ចិចឥដេត ក្វារេត យហាកិតិក្លាយត់ តិក្លាយិត្វា ខេតេតច ទត្តិការពេត ពីលិ ទដ្ឋាតិ អតិក្កាយិត្វា អតោយាតឌិតីទេ បត្តាឌិត្វា ឈជិភារយហាព្រាហ្មតា អាកេត អទហន្ទ្ធេឌ ពហិតយទេ្ទតយេច ចស្សបដ្ឋិកទេ្ទទោ ចិយ បំសាឌិពេត

ព្ទាទិយាបទេឆត ទាឌកហំ បត្វា តត្វ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បណ្ឌចបត្តាតឆ្ឋាឃាយ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិត្វា ទញ្ញា យាកេឆេត ទដ្ឋសិទិយា តិយត្តិឃយាតោបិ តំ បដិក្កិបិត្វា អត្តក្កយេត ឱ្យថេចល់ ពត្វា “ទយហឹយោ ចត អយំ ក្មយិការកោ , អលំ ចតិឆំ ក្យលបុត្តស្ស បឆាតត្វិកស្ស បឆាតាយា”តិ បឆាតាកិយុលំ ចិត្តំ ឱ្យប្បាទេត្វា តត្វ ចាសំ ឱ្យបកតោ៌

ខេតេ សមយេឥ ព្ទតទេ សត្ត ព្រាហ្មណា យធាពយុំ ពតា, សព្ពាឥហទោ បត លក្ខលបរិក្កាហកោ ពោណ្ឌញ្ញាយាណចោ អទោទកោ៌ ទសា “យហាបុរិសោ បត្តាឌិតោ”តិ ហុត្វា ខេតំ ព្រាហ្មណាត់ បុទេ្ទ ឱ្យបសក្កយិត្វា ឲចយាហ – “សិទ្ធត្ថក្យារទោ ពិទ បត្តាឌិតោ៌ ទសា ហិ តិស្សំសយំ

ព្យទ្ធោ កចិស្សតិ៌ សចេ ត្យប្យាកំ បិតទោ អទោកា អស្ស, អជ្ជ តិក្លាយិត្វា បត្តាដេយ្យុំ៌ សចេ ត្យយេហ្វ ព្ទច្ឆច, ឲឆ យយំ តំ យហាបុរិសយត្ថបត្តាឌិស្សាយា”តិ៌ ខេត សទេ្ទ ឲកច្ឆត្តា កចិតុំ តាសក្កិសុ៌ តយោ ឌតា ត បត្តាឌិសុ, ពោណ្ឌញ្ញព្រាហ្មណំ ឌេដ្ឋកំ ពត្វា ព្ទតទេ ចត្តាទោ បត្តាឌិសុ៌ ព្ទយេ បញ្ច បត្តាឌិត្វា កាយតិកយទាឌឆាតិសុ កិក្លាយ ចទន្តា ទៅធិសត្តស្ស សត្តិកំ អាកយិសុ៌ ខេត លត្ថាស្សាតិ ទៅធិសទេ្ទ យហាបឆាត់ បឥហទេ្ទ “ព្ទជាតិ ព្យទ្ធោ កចិស្សតិ ព្ទជាតិ ព្យទ្ធោ កចិស្សតី”តិ យហាសត្តំ ឱ្យបដ្ឋហយាតា សត្តិពាចចទាចស្ស អទេហសុំ៌ យជា បត ទៅធិសទេ្ទា ឲកតិលតណ្ឌុលខីហិ ឌិតិតាយេន្តោបិ ទុក្ករការិកាយ អទិយឆយុបជិទេចឆស្ស អកាចំ ញាត្វា ឱ្យឡារិកំ អាហារំ អាហរិ, តជា ខេត បក្កយិត្វា ព្ទសិបតត់ អាកយំសុ៌

អថ ទៅធិសទេ្ទា ឱ្យឡារិកាហារបរិភោគេត លចិយំសទោហិតបារិបូរិំ ពត្វា ចិសាខបុណ្ណយជិចសេ ហុឌាតាយ ជិន្នំ ចទភោឌត់ ភុញ្ជិត្វា ហុចណ្ណបាតិំ តឌិយា បជិសោតំ លិបិត្វា “អជ្ជ ព្យទ្ធោ កចិស្សាយី”តិ ពតសត្តិដ្ឋានតោ សាយត្ហបយេ ពាលេត គាកទាឌេត អតេពហិ ទុតិសទេហិ អភិត្ថុចិយយាតោ យហាទៅធិយណ្ឌំ អារុយ្ហអចលដ្ឋានេ បាចីតលោកធាតុអភិមុខោ បល្លង្កេត តិសីជិត្វា ចត្យទង្គសយត្នាកតំ ឌិទិយំ អធិដ្ឋាយ ហូទិយេ ឆទយាតេយេច យាទពាល់ ចិធយិត្វា បធយយាយេ បុទ្ពេតិចាសំ អត្តុស្សរិត្វា យជ្ឈិយយាយេ ជិព្ពចក្ខុំ ចិសោធេត្វា បច្ឆិសកាលសយតត្តទេ បជិច្ចសយុប្បាទេ ញាណំ ឱ្យតារេត្វា អត្ថលោយបជិលោយំ បច្ចយាការចដ្ដំ សយ្យសេត្តា សព្ពព្យទ្ធេហិ បជិចិទ្ធំ អសាធារណំ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ បជិចិជ្ឈិត្វា តិព្វាតារយ្យណាយ ថលសយាបត្តិយា តទេ្ទច សត្តាហំ ឌិតិតាយេសិ៌

ឲទេតេច ឱ្យបាយេត សត្តសត្តាហំ ទៅធិយណ្ឌេ ចិហរិត្វា ទាឌាយតតយ្មលេ យធុបិណ្ឌិកភោឌត់ បរិភុញ្ជិត្វា បុត អជបាលតិគ្រោធយូលំ អាកន្ត្វា តត្វ តិសិទេ្នា ធយ្មាភឹទតំ បច្ចចេក្ខិត្វា អប្បោស្សុក្កតាយ ចិត្តេ តយទេ្ត យហាព្រាហ្មតា យាចិតោ ព្យទ្ធចក្ខុតា លោកំ ចោលោកេន្តោ តិក្ខត្រិយាឌិភេទេ សត្ត ជិង្វា យហាព្រាហ្មតា ធយ្មទេសតាយ បជិញ្ញា ឥត្វា “កស្ស ត្យ ខោ អហំ បធយំ ធយ្មំ ទេសេស្សាយី”តិ អាឡារុទកាតំ កាលពតភាចំ ញាត្វា បុត ចិទេ្តទេ្តា “ពហុបការា ខោ បត មេ បញ្ចចគ្គិយា កិក្ខូ, យេ យំ បធាតបហិតត្តំ ឱ្យបដ្ឋហិសុ៌

យំនូនាហំ បញ្ចវគ្គិយានំ ភិក្ខូនំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យ”ន្តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេសិ។ ឥទំ បន សព្ពមេវ ពុទ្ធានំ បរិចិតកម្មមត្តមេវ, ឋបេត្វា បន កោណ្ឌញ្ញព្រាហ្មណំ អញ្ញោ កោចិ បឋមំ ធម្មំ បដិវិជ្ឈិតុំ សមត្ថោ នាម នត្ថិ។ សោបិ ឯតទត្ថមេវ កប្បសតសហស្សំ អធិការកម្មំ អកាសិ, ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស នវ វារេ អគ្គសស្សទានានិ អទាសិ។

អថ សត្ថា បត្តចីវរមាទាយ អនុបុព្ពេន ឥសិបតនំ គន្ត្វា យេន បញ្ចវគ្គិយា ភិក្ខូ, តេនុបសង្កមិ។ តេ តថាគតំ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វាវ អត្តនោ កតិកាយ សណ្ឋាតុំ នាសក្ខិំសុ។ ឯកោ បត្តចីវរំ បដិគ្គហេសិ, ឯកោ អាសនំ បញ្ញាបេសិ, ឯកោ បាទោទកំ បច្ចុបដ្ឋាបេសិ, ឯកោ បាទេ ធោវិ, ឯកោ តាលវណ្ដំ គហេត្វា ពីជយមានោ ឋិតោ។ ឯវំ តេសុ វត្តំ ទស្សេត្វា សន្តិកេ និសិន្នេសុ កោណ្ឌញ្ញត្ថេរំ កាយសក្ខិំ កត្វា សត្ថា អនុត្តរំ ធម្មចក្កប្បវត្តនសុត្តន្តំ អារភិ។ មនុស្សបរិសា បញ្ច ជនាវ អហេសុំ, ទេវបរិសា អបរិច្ឆិន្នា។ ទេសនាបរិយោសានេ កោណ្ឌញ្ញត្ថេរោ អដ្ឋារសហិ ព្រហ្មកោដីហិ សទ្ធិំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតោ។ អថ សត្ថា “មយា ទុក្ករសតាភតំ ធម្មំ បឋមមេវ អញ្ញាសីតិ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញោ នាម អយ”ន្តិ ថេរំ អាលបន្តោ “អញ្ញាសិ វត, ភោ, កោណ្ឌញ្ញោ, អញ្ញាសិ វត, ភោ, កោណ្ឌញ្ញោ”តិ អាហ។ តស្ស តទេវ នាមំ ជាតំ។ តេន វុត្តំ – “ឥតិ ហិទំ អាយស្មតោ កោណ្ឌញ្ញស្ស អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញោត្វេវ នាមំ អហោសី”តិ។

ឥតិ ថេរោ អាសាឡ្ហិបុណ្ណមាយំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតោ, បាដិបទទិវសេ ភទ្ទិយត្ថេរោ, ទុតិយបក្ខទិវសេ វប្បត្ថេរោ, តតិយបក្ខទិវសេ មហានាមត្ថេរោ, បក្ខស្ស ចតុត្ថិយំ អស្សជិត្ថេរោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតោ។ បញ្ចមិយា បន បក្ខស្ស អនត្តលក្ខណសុត្តន្តទេសនាបរិយោសានេ សព្ពេបិ អរហត្តេ បតិដ្ឋិតា។

តេន ខោ បន សមយេន ឆ លោកេ អរហន្តោ ហោន្តិ។ តតោ បដ្ឋាយ សត្ថា យសទារកប្បមុខេ បញ្ចបណ្ណាស បុរិសេ, កប្បាសិយវនសណ្ឌេ តិំសមត្តេ ភទ្ទវគ្គិយេ, គយាសីសេ បិដ្ឋិបាសាណេ សហស្សមត្តេ បុរាណជដិលេតិ ឯវំ មហាជនំ អរិយភូមិំ ឱតារេត្វា ពិម្ពិសារប្បមុខានិ ឯកាទសនហុតានិ សោតាបត្តិផលេ, ឯកំ នហុតំ សរណត្តយេ បតិដ្ឋាបេត្វា ជម្ពុទីបតលេ សាសនំ បុប្ផិតផលិតំ កត្វា សកលជម្ពុទីបមណ្ឌលំ កាសាវបជ្ជោតំ ឥសិវាតបដិវាតំ ករោន្តោ ឯកស្មិំ សមយេ វេឡុវនមហាវិហារំ បត្វា តត្ថ វសន្តោ ភិក្ខុសង្ឃមជ្ឈេ បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនគតោ ធម្មំ ទេសេន្តោ “បឋមំ ធម្មំ បដិវិទ្ធភិក្ខូនំ អគ្គោ មម បុត្តោ កោណ្ឌញ្ញោ អគ្គោ”តិ ទស្សេន្តោ ឯតទគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ។

ថេរោបិ ទ្វេ អគ្គសាវកេ អត្តនោ និបច្ចការំ ករោន្តេ ទិស្វា ពុទ្ធានំ សន្តិកា អបក្កមិតុកាមោ ហុត្វា “បុណ្ណមាណវោ បព្ពជិត្វា សាសនេ អគ្គធម្មកថិកោ ភវិស្សតី”តិ ទិស្វា ទោណវត្ថុព្រាហ្មណគាមំ គន្ត្វា អត្តនោ ភាគិនេយ្យំ បុណ្ណមាណវំ បព្ពាជេត្វា “អយំ ពុទ្ធានំ សន្តិកេ វសិស្សតី”តិ តស្ស ពុទ្ធានំ អន្តេវាសិកភាវំ កត្វា សយំ ទសពលំ ឧបសង្កមិត្វា “ភគវា មយ្ហំ គាមន្តសេនាសនំ អសប្បាយំ, អាកិណ្ណោ វិហរិតុំ ន សក្កោមិ, ឆទ្ទន្តទហំ គន្ត្វា វសិស្សាមី”តិ ភគវន្តំ អនុជានាបេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា សត្ថារំ វន្ទិត្វា ឆទ្ទន្តទហំ គន្ត្វា ឆទ្ទន្តហត្ថិកុលំ និស្សាយ ទ្វាទស វស្សានិ វីតិនាមេត្វា តត្ថេវ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយិ។

សារិបុត្ត-មោគ្គល្លានត្ថេរវត្ថុ

១៨៩-១៩០។ ទុតិយតតិយេសុ មហាបញ្ញានន្តិ មហតិយា បញ្ញាយ សមន្នាគតានំ។ ពុទ្ធិមន្តានន្តិ ពុទ្ធិយា សមន្នាគតានំ។ សារិបុត្តមោគ្គល្លានានន្តិ តេសំ ថេរានំ នាមំ។

ឥមេសម្បិ បញ្ហកម្មេ អយមត្ថុប្បត្តិកថា – ឥតោ សតសហស្សកប្បាធិកេ អសង្ខ្យេយ្យកប្បមត្ថកេ សារិបុត្តោ ព្រាហ្មណមហាសាលកុលេ និព្ពត្តិ, នាមេន សរទមាណវោ នាម អហោសិ។ មោគ្គល្លានោ គហបតិមហាសាលកុលេ និព្ពត្តិ, នាមេន សិរិវឌ្ឍកុដុម្ពិកោ នាម អហោសិ។ តេ ឧភោបិ សហបំសុកីឡិតា សហាយកា អហេសុំ។ សរទមាណវោ បិតុ អច្ចយេន កុលសន្តកំ មហាធនំ បដិបជ្ជិត្វា ឯកទិវសំ រហោគតោ ចិន្តេសិ – “អហំ ឥធលោកត្តភាវមេវ ជានាមិ, នោ បរលោកត្តភាវំ, ជាតសត្តានញ្ច មរណំ នាម ធុវំ, មយា ឯកំ បព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា មោក្ខធម្មគវេសនំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ។ សោ សហាយកំ ឧបសង្កមិត្វា អាហ – “សម្ម សិរិវឌ្ឍ, អហំ បព្ពជិត្វា មោក្ខធម្មំ គវេសិស្សាមិ, ត្វំ មយា សទ្ធិំ បព្ពជិតុំ សក្ខិស្សសី”តិ។ ន សក្ខិស្សាមិ, សម្ម, ត្វំយេវ បព្ពជាហីតិ។ សោ ចិន្តេសិ – “បរលោកំ គច្ឆន្តា សហាយេ វា ញាតិមិត្តេ វា គហេត្វា គតា នាម នត្ថិ, អត្តនា កតំ អត្តនោវ ហោតី”តិ។ តតោ រតនកោដ្ឋាគារំ វិវរាបេត្វា កបណទ្ធិកវណិព្ពកយាចកានំ មហាទានំ ទត្វា បព្ពតបាទំ បវិសិត្វា ឥសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិ។ តស្ស ឯកោ ទ្វេ តយោតិ ឯវំ អនុបព្ពជ្ជំ បព្ពជិតា ចតុសត្តតិសហស្សមត្តា ជដិលា អហេសុំ។ សោ បញ្ចាភិញ្ញា អដ្ឋ ច សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេត្វា តេសម្បិ ជដិលានំ កសិណបរិកម្មំ អាចិក្ខិ។ តេបិ សព្ពេ បញ្ច អភិញ្ញា អដ្ឋ ច សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេសុំ។

តេន សមយេន អនោមទស្សី នាម ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជិ។ នគរំ ចន្ទវតី នាម អហោសិ, បិតា យសវន្តោ នាម ខត្តិយោ, មាតា យសោធរា នាម ទេវី, ពោធិ អជ្ជុនរុក្ខោ, និសភត្ថេរោ ច អនោមត្ថេរោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា, វរុណត្ថេរោ នាម ឧបដ្ឋាកោ, សុន្ទរា ច សុមនា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, អាយុ វស្សសតសហស្សំ អហោសិ, សរីរំ អដ្ឋបញ្ញាសហត្ថុព្ពេធំ, សរីរប្បភា ទ្វាទសយោជនំ ផរិ, ភិក្ខុសតសហស្សបរិវារោ អហោសិ។

អថេកទិវសំ បច្ចូសកាលេ មហាករុណាសមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ លោកំ វោលោកេន្តោ សរទតាបសំ ទិស្វា “អជ្ជ មយ្ហំ សរទតាបសស្ស សន្តិកំ គតបច្ចយេន ធម្មទេសនា ច មហតី ភវិស្សតិ, សោ ច អគ្គសាវកដ្ឋានំ បត្ថេស្សតិ, តស្ស សហាយកោ សិរិវឌ្ឍកុដុម្ពិកោ ទុតិយសាវកដ្ឋានំ, ទេសនាបរិយោសានេ ចស្ស បរិវារា ចតុសត្តតិសហស្សជដិលា អរហត្តំ បាបុណិស្សន្តិ, មយា តត្ថ គន្តុំ វដ្ដតី”តិ អត្តនោ បត្តចីវរមាទាយ អញ្ញំ កញ្ចិ អនាមន្តេត្វា សីហោ វិយ ឯកចរោ ហុត្វា សរទតាបសស្ស អន្តេវាសិកេសុ ផលាផលត្ថាយ គតេសុ “ពុទ្ធភាវំ មេ ជានាតូ”តិ តស្ស បស្សន្តស្សេវ សរទតាបសស្ស អាកាសតោ ឱតរិត្វា បថវិយំ បតិដ្ឋាសិ។ សរទតាបសោ ពុទ្ធានុភាវញ្ចេវ សរីរនិប្ផត្តិញ្ចស្ស ទិស្វា លក្ខណមន្តេ សម្មសិត្វា “ឥមេហិ លក្ខណេហិ សមន្នាគតោ នាម អគារមជ្ឈេ វសន្តោ រាជា ហោតិ ចក្កវត្តី, បព្ពជន្តោ លោកេ វិវដ្ដច្ឆទោ សព្ពញ្ញូ ពុទ្ធោ ហោតិ, អយំ បុរិសោ និស្សំសយំ ពុទ្ធោ”តិ ជានិត្វា បច្ចុគ្គមនំ កត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា អាសនំ បញ្ញាបេត្វា អទាសិ។ និសីទិ ភគវា បញ្ញត្តាសនេ។ សរទតាបសោបិ អត្តនោ អនុច្ឆវិកំ អាសនំ គហេត្វា

ឲ្កាបត្តិ និសីទិ។

ពស្មិំ សមយេ ចត្សត្តពិសហស្សឌបីលិ បឡិពបឡិតាតិ ខ្លួចត្តាតិ ផលិផលិតិ កេហត្វា អាចរិយស្ស សត្តិកំ សញ្ចត្វា ព្ទុទ្ធាតខ្ទោច អាចរិយស្ស ច តិសិត្តាសតំ ខ្លួលេកត្វា អាហំសុ – “អាចរិយ, យធំ ‘ត្ពាយស្មិំ លេកេ ពុយេត្តិ យហត្តពេទា តត្ថិ’ពិ ចិចរាយ, អធំ បត បុរិសោ ពុយេត្តិ យហត្តពទោ យត្ថោ”ពិ។ តាពា, កិំ ចេឆ? សាសេបត សត្ថិ អដ្ឋសដ្ឋិឃោឌតសពសហស្សត្ថោធំ សិតេទុំ សយំ កាពុំ ត្ពន្ធច, សត្ថាញាព្ទុខ្លេត សត្ថិ យធ្យាព្ទូបយំ យា ករិត្វ បុត្តកាពិ។ អឆ តេ ពាបសា “សចេ អធំ ត្ពត្តុរសត្តា អកចិស្ស, ត អយ្យាកំ អាចរិយោ ឲ្ចទ្ទុំ ទ្ទុបយំ អាហរេយ្យ, ឃាច យហា ចពាយំ បុរិសោ”ពិ សត្ថោច បរិចេសុ តិបពិត្វា សិរសា ចត្ថិំសុ។

អឆ តេ អាចរិយោ អាហ – “ពាពា, អយ្យាកំ ព្ទុទ្ធាតំ អត្ថុច្ចិកោ ចេឃ្យុឆយ្ខា តត្ថិ, សត្វា ច កិត្តាចារចេលិយ ត្ពឆាកេពា, យធំ ឃឆាពលំ ចេឃ្យុឆយុំ ឌស្សាយ។ ពុយេយ្យធំ ធំ បឡិពំ ផលិផលំ, ពំ ពំ អាហរឆា”ពិ។ អាហរាបេត្វា ហេត្វ ឆោចិត្វា សធំ ពឆាកពស្ស បេត្ត បពិដ្ឋាបេសិ ។ សត្វារា ច ផលិផលេ បដិក្ខិពយេត្ត ចេចពា ជិត្ថោឌ បត្តិបិំសុ។ ពាបសោ ទ្ទុកាយ្បិ សឃយេច បរិស្សារេចត្វា អកាសិ។ ពេពា កត្តពិត្ថំ តិដ្ឋាបេត្វា ហត្វំ ឆោចិត្វា តិសិតេ្ត សត្វិ សត្ថោ អត្តេចាសិកោ បក្តោសិត្វា សត្វ សត្តិកេ សារលឹធំ កធំ កេឆត្តា តិសីទិ។ សត្វា “ឥទ្ទ អក្កសាចកោ កិត្តសត្ឈេត សត្ថិ អាកច្ឆត្តុ”ពិ ចិត្តេសិ។ តេ សត្វ ចិត្តំ ញាត្វា សពសហស្សពឹលាយសចបរិចារា អាកត្វា សត្វារំ ចត្ថិត្វា ឲ្កាបត្តិ អដ្ឋំសុ។

ពេពា សរេឆពាបសោ អត្តេចាសិកោ អាយត្តសិ – “ពាពា, ព្ទុទ្ធាតំ តិសិត្តាសតប្បិ តឹធំ, សយឈសពសហស្សាតប្បិ អាសតំ តត្ថិ, ពុយេត្តិ អជ្ឈ ទ្ទព្យអាទំ ព្ទុទ្ធសក្កាទំ កាពុំ ចដ្ឋពិ, បត្តពបិឆពា ចណ្ហាកទ្ធសយ្បត្តាតិ បុប្ផាតិ អាហរឆា”ពិ។ កឆតការលេ បបត្តោ ចិយ ពោពិ, ត្ពត្ថិយត្តាតំ បត ចិសយោ អចិត្តេយ្យាពិ យុហុត្តយត្តតេច តេ ពាបសា ចណ្ហាកទ្ធសយ្បត្តាតិ បុប្ផាតិ អាហរិត្វា ព្ទុទ្ធាតំ ឃោឌតប្បយាណំ បុប្ផាសតំ បត្តាបេសុំ, ទ្ទុកិត្តំ អក្កសាចកាតំ ពិកាចុពំ, សេសកិត្តំ អឌ្ឍយោឌតិកាជិតេជំ, សត្តតចកស្ស ទ្ទុសកយត្តំ អហោសិ។ ឲ្ចំ បត្តាតេ្តសុ អាសតេសុ សរេឆពាបសោ ពឆាកពស្ស បុរតោ អញ្ជលិំ បក្កហេត្វា ចិតោ, “ភត្តេ, យធ្យាត្ថំ ឈេត្តំ ហិពសុខត្វាយ ត្ពយំ បុប្ផាសតំ អភិរុហឆា”ពិ អាហ។

“តាតាបុប្ផញ្ច កត្ធញ្ច, សយ្បាទេត្វាត ឲ្កេពា;

បុប្ផាសតំ បត្តាបេត្វា, ត្ពជំ ចចតយ៏ពាចិ។

“ត្ពជំ តេ អាសតំ ចីរ, បត្តាពំ ពចត្ថុចិ;

យយ ចិត្តំ បសាទេត្តោ, តិសីទ បុប្ផាសតេ។

“សត្តរត្តិន្ទិវំ ពុទ្ធា, និសីទិ បុប្ផមាសនេ;

មម ចិត្តំ បសាទេត្វា, ហាសយិត្វា សទេវកេ”តិ។

ឯវំ និសិន្នេ សត្ថរិ ទ្វេ អគ្គសាវកា ច សេសភិក្ខូ ច អត្តនោ អត្តនោ បត្តាសនេសុ និសីទិំសុ។ សរទតាបសោ មហន្តំ បុប្ផច្ឆត្តំ គហេត្វា តថាគតស្ស មត្ថកេ ធារយន្តោ អដ្ឋាសិ។ សត្ថា “ជដិលានំ អយំ សក្ការោ មហប្ផលោ ហោតូ”តិ និរោធសមាបត្តិំ សមាបជ្ជិ។ សត្ថុ សមាបន្នភាវំ ញត្វា ទ្វេ អគ្គសាវកាបិ សេសភិក្ខូបិ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិំសុ។ តថាគតេ សត្តាហំ និរោធសមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា និសិន្នេ អន្តេវាសិកា ភិក្ខាចារកាលេ សម្បត្តេ វនមូលផលាផលំ បរិភុញ្ជិត្វា សេសកាលេ ពុទ្ធានំ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ តិដ្ឋន្តិ។ សរទតាបសោ បន ភិក្ខាចារម្បិ អគន្ត្វា បុប្ផច្ឆត្តំ គហិតនិយាមេនេវ សត្តាហំ បីតិសុខេន វីតិនាមេសិ។

សត្ថា និរោធតោ វុដ្ឋាយ ទក្ខិណបស្សេ និសិន្នំ អគ្គសាវកំ និសភត្ថេរំ អាមន្តេសិ – “និសភ សក្ការការកានំ តាបសានំ បុប្ផាសនានុមោទនំ ករោហី”តិ។ ថេរោ ចក្កវត្តិរញ្ញោ សន្តិកា បដិលទ្ធមហាលាភោ មហាយោធោ វិយ តុដ្ឋមានសោ សាវកបារមិញាណេ ឋត្វា បុប្ផាសនានុមោទនំ អារភិ។ តស្ស ទេសនាវសានេ ទុតិយសាវកំ អាមន្តេសិ – “ត្វម្បិ ធម្មំ ទេសេហី”តិ។ អនោមត្ថេរោ តេបិដកំ ពុទ្ធវចនំ សម្មសិត្វា ធម្មំ កថេសិ។ ទ្វិន្នំ សាវកានំ ទេសនាយ ឯកស្សបិ អភិសមយោ នាហោសិ។ អថ សត្ថា អបរិមាណេ ពុទ្ធវិសយេ ឋត្វា ធម្មទេសនំ អារភិ។ ទេសនាបរិយោសានេ ឋបេត្វា សរទតាបសំ សេសាបិ ចតុវីសតិសហស្សជដិលា អរហត្តំ បាបុណិំសុ។ សត្ថា “ឯថ ភិក្ខវោ”តិ ហត្ថំ បសារេសិ។ តេសំ តាវទេវ កេសមស្សុ អន្តរធាយិ, អដ្ឋ បរិក្ខារា កាយេ បដិមុក្កាវ អហេសុំ។

សរទតាបសោ កស្មា អរហត្តំ ន បត្តោតិ? វិក្ខិត្តចិត្តតា។ តស្ស កិរ ពុទ្ធានំ ទុតិយាសនេ និសីទិត្វា សាវកបារមិញាណេ ឋត្វា ធម្មំ ទេសយតោ អគ្គសាវកស្ស ទេសនំ សោតុំ អារទ្ធកាលតោ បដ្ឋាយ “អហោ វតាហម្បិ អនាគតេ ឧប្បជ្ជនកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ ឥមិនា សាវកេន លទ្ធធុរំ លភេយ្យ”ន្តិ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិ។ សោ តេន បរិវិតក្កេន មគ្គផលបដិវេធំ កាតុំ នាសក្ខិ។ តថាគតំ បន វន្ទិត្វា សម្មុខេ ឋត្វា អាហ – “ភន្តេ, តុម្ហាកំ អនន្តរាសនេ និសិន្នោ ភិក្ខុ តុម្ហាកំ សាសនេ កោ នាម ហោតី”តិ? មយា បវត្តិតំ ធម្មចក្កំ អនុប្បវត្តេតា សាវកបារមិញាណស្ស កោដិប្បត្តោ សោឡស បញ្ញា បដិវិជ្ឈិត្វា ឋិតោ មយ្ហំ សាសនេ អគ្គសាវកោ និសភត្ថេរោ នាម ឯសោតិ។ “ភន្តេ, យ្វាយំ មយា សត្តាហំ បុប្ផច្ឆត្តំ ធារេន្តេន សក្ការោ កតោ, អហំ ឥមស្ស ផលេន អញ្ញំ សក្កត្តំ វា ព្រហ្មត្តំ វា ន បត្ថេមិ, អនាគតេ បន អយំ និសភត្ថេរោ វិយ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស អគ្គសាវកោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ។

សត្ថា “សមិជ្ឈិស្សតិ នុ ខោ ឥមស្ស បុរិសស្ស បត្ថនា”តិ អនាគតំសញាណំ បេសេត្វា ឱលោកេន្តោ កប្បសតសហស្សាធិកំ អសង្ខ្យេយ្យំ អតិក្កមិត្វា សមិជ្ឈនភាវំ អទ្ទស។ ទិស្វា សរទតាបសំ អាហ – “ន តេ អយំ បត្ថនា មោឃា ភវិស្សតិ, អនាគតេ បន កប្បសតសហស្សាធិកំ អសង្ខ្យេយ្យំ អតិក្កមិត្វា គោតមោ នាម ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ តស្ស មាតា មហាមាយា នាម ទេវី ភវិស្សតិ, បិតា សុទ្ធោទនោ

นาม ราชา, ปุตฺโต ราหุโล นาม, อุปฏฺฐาโก อานนฺโท นาม, ทุติยสาวโก โมคฺคลฺลาโน นาม, ตฺวํ ปน ตสฺส อคฺคสาวโก ธมฺมเสนาปติ สารีปุตฺโต นาม ภวิสฺสสี”ติ. เอวํ ตาปสํ พฺยากริตฺวา ธมฺมํ เทเสตฺวา ภิกฺขุสงฺฆปริวุโต อากาสํ ปกฺขนฺทิ.

สรทตาปโสปิ อนฺเตวาสิกานํ สนฺติกํ คนฺตฺวา สหายกสฺส สิริวฑฺฒกุฏุมฺพิกสฺส สาสนํ เปเสสิ – “ภนฺเต, มม สหายกสฺส วเทถ ‘สหายเกน เต สรทตาปเสน อโนมทสฺสิพุทฺธสฺส ปาทมูเล อนาคเต อุปฺปชฺชนกสฺส โคตมพุทฺธสฺส สาสเน อคฺคสาวกฏฺฐานํ ปตฺถิตํ, ตฺวํ ทุติยสาวกฏฺฐานํ ปตฺเถหี’”ติ. เอวญฺจ ปน วตฺวา เถเรหิ ปุเรตรเมว เอกปสฺเสน คนฺตฺวา สิริวฑฺฒสฺส นิเวสนทฺวาเร อฏฺฐาสิ.

สิริวฑฺฒโน “จิรสฺสํ วต เม อยฺโย อาคโต”ติ อาสเน นิสีทาเปตฺวา อตฺตนา นีจาสเน นิสินฺโน “อนฺเตวาสิกปริสา ปน โว, ภนฺเต, น ปญฺญายตี”ติ ปุจฺฉิ. อาม สมฺม, อมฺหากํ อสฺสมํ อโนมทสฺสี นาม พุทฺโธ อาคโต, มยํ ตสฺส อตฺตโน พเลน สกฺการํ อกริมฺหา, สตฺถา สพฺเพสํ ธมฺมํ เทเสสิ, เทสนาปริโยสาเน ฐเปตฺวา มํ เสสา อรหตฺตํ ปตฺวา ปพฺพชึสูติ. ตุมฺเห กสฺมา น ปพฺพชิตาติ? อหํ สตฺถุ อคฺคสาวกํ นิสภตฺเถรํ ทิสฺวา อนาคเต อุปฺปชฺชนกสฺส โคตมสฺส นาม พุทฺธสฺส สาสเน อคฺคสาวกฏฺฐานํ ปตฺเถสึ, ตฺวมฺปิ ตสฺส สาสเน ทุติยสาวกฏฺฐานํ ปตฺเถหีติ. มยฺหํ พุทฺเธหิ สทฺธึ ปริจโย นตฺถิ, ภนฺเตติ. พุทฺเธหิ สทฺธึ กเถตุํ มยฺหํ ภาโร โหตุ, ตฺวํ มหนฺตํ อธิการํ สชฺเชหีติ.

สิริวฑฺฒโน สรทตาปสสฺส วจนํ สุตฺวา อตฺตโน นิเวสนทฺวาเร ราชมาเนน อฏฺฐกรีสมตฺตํ ฐานํ สมตลํ กาเรตฺวา วาลุกํ โอกิราเปตฺวา ลาชปญฺจมานิ ปุปฺผานิ วิกิริตฺวา นีลุปฺปลจฺฉทนํ มณฺฑปํ กาเรตฺวา พุทฺธาสนํ ปญฺญาเปตฺวา เสสภิกฺขูนมฺปิ อาสนานิ ปฏิยาทาเปตฺวา มหนฺตํ สกฺการสมฺมานํ สชฺเชตฺวา พุทฺธานํ นิมนฺตนตฺถาย สรทตาปสสฺส สญฺญํ อทาสิ. ตาปโส ตสฺส วจนํ สุตฺวา พุทฺธปฺปมุขํ ภิกฺขุสงฺฆํ คเหตฺวา ตสฺส นิเวสนํ อคมาสิ. สิริวฑฺฒโน ปจฺจุคฺคมนํ กตฺวา ตถาคตสฺส หตฺถโต ปตฺตํ คเหตฺวา มณฺฑปํ ปเวเสตฺวา ปญฺญตฺตาสเนสุ นิสินฺนสฺส พุทฺธปฺปมุขสฺส ภิกฺขุสงฺฆสฺส ทกฺขิโณทกํ ทตฺวา ปณีเตน โภชเนน ปริวิสิตฺวา ภตฺตกิจฺจปริโยสาเน พุทฺธปฺปมุขํ ภิกฺขุสงฺฆํ มหารเหหิ วตฺเถหิ อจฺฉาเทตฺวา, “ภนฺเต, นายํ อารมฺโภ อปฺปมตฺตกฏฺฐานตฺถาย, อิมินาว นีหาเรน สตฺตาหํ อนุกมฺปํ กโรถา”ติ อาห. สตฺถา อธิวาเสสิ. โส เตเนว นีหาเรน สตฺตาหํ มหาทานํ ปวตฺเตตฺวา ภควนฺตํ วนฺทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา ฐิโต อาห – “ภนฺเต, มม สหาโย สรทตาปโส ยสฺส สตฺถุ อคฺคสาวโก โหมีติ ปตฺเถสิ, อหมฺปิ ตสฺเสว ทุติยสาวโก ภวามี”ติ.

สตฺถา อนาคตํ โอโลเกตฺวา ตสฺส ปตฺถนาย สมิชฺฌนภาวํ ทิสฺวา พฺยากาสิ – “ตฺวํ อิโต กปฺปสตสหสฺสาธิกํ อสงฺเขฺยยฺยํ อติกฺกมิตฺวา โคตมพุทฺธสฺส ทุติยสาวโก ภวิสฺสสี”ติ. พุทฺธานํ พฺยากรณํ สุตฺวา สิริวฑฺฒโน หฏฺฐปหฏฺโฐ อโหสิ. สตฺถาปิ ภตฺตานุโมทนํ กตฺวา สปริวาโร วิหารเมว คโต. สิริวฑฺฒโน ตโต ปฏฺฐาย ยาวชีวํ กลฺยาณกมฺมํ กตฺวา ทุติยตฺตภาเว กามาวจรเทวโลเก นิพฺพตฺโต. สรทตาปโส จตฺตาโร พฺรหฺมวิหาเร ภาเวตฺวา พฺรหฺมโลเก นิพฺพตฺโต.

ตโต ปฏฺฐาย อิเมสํ อุภินฺนมฺปิ อนฺตรากมฺมํ น กถิตํ. อมฺหากํ ปน พุทฺธสฺส นิพฺพตฺติโต ปุเรตรเมว สรทตาปโส ราชคหนครสฺส

អចិរេន ឧបតិស្សគាមេ សារិព្រាហ្មណិយា កុច្ឆិស្មិំ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ តំទិវសមេវ ចស្ស សហាយោបិ កោលិតគាមេ មោគ្គលិព្រាហ្មណិយា កុច្ឆិយំ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ តានិ កិរ ទ្វេបិ កុលានិ យាវ សត្តមា កុលបរិវដ្ដា អាពទ្ធបដិពទ្ធសហាយកានេវ។ តេសំ ទ្វិន្នម្បិ ឯកទិវសមេវ គព្ភបរិហារំ អទំសុ។ ទសមាសច្ចយេន ជាតានម្បិ តេសំ ឆសដ្ឋិ ធាតិយោ ឧបដ្ឋហិំសុ។ នាមគ្គហណទិវសេ សារិព្រាហ្មណិយា បុត្តស្ស ឧបតិស្សគាមេ ជេដ្ឋកុលស្ស បុត្តត្តា ឧបតិស្សោតិ នាមំ អកំសុ, ឥតរស្ស កោលិតគាមេ ជេដ្ឋកុលស្ស បុត្តត្តា កោលិតោតិ នាមំ អកំសុ។ តេ ឧភោបិ វុឌ្ឍិមន្វាយ សព្ពសិប្បានំ បារំ អគមំសុ។

ឧបតិស្សមាណវស្ស កីឡអត្ថាយ នទិំ វា ឧយ្យានំ វា បព្ពតំ វា គមនកាលេ បញ្ច សុវណ្ណសិវិកាសតានិ បរិវារា ហោន្តិ, កោលិតមាណវស្ស បញ្ច អាជញ្ញរថសតានិ។ ទ្វេបិ ជនា បញ្ចបញ្ចមាណវកសតបរិវារា ហោន្តិ។ រាជគហេ ច អនុសំវច្ឆរំ គិរគ្គសមជ្ជ នាម ហោតិ, តេសំ ទ្វិន្នម្បិ ឯកដ្ឋានេយេវ មញ្ចំ ពន្ធន្តិ។ ទ្វេបិ ជនា ឯកតោវ និសីទិត្វា សមជ្ជំ បស្សន្តា ហសិតព្ពដ្ឋានេ ហសន្តិ, សំវេគដ្ឋានេ សំវិជ្ជន្តិ, ទាយំ ទាតុំ យុត្តដ្ឋានេ ទាយំ ទេន្តិ។ តេសំ ឥមិនាវ និយាមេន ឯកទិវសំ សមជ្ជំ បស្សន្តានំ បរិបាកគតត្តា ញាណស្ស បុរិមទិវសេសុ វិយ ហសិតព្ពដ្ឋានេ ហាសោ វា សំវេគដ្ឋានេ សំវេជនំ វា ទាយំ ទាតុំ យុត្តដ្ឋានេ ទាយទានំ វា នាហោសិ។ ទ្វេបិ បន ជនា ឯវំ ចិន្តយិំសុ – “កិំ ឯត្ថ ឱលោកេតព្ពំ អត្ថិ, សព្ពេបិមេ អប្បត្តេ វស្សសតេ អបណ្ណត្តិកភាវំ គមិស្សន្តិ។ អម្ហេហិ បន ឯកំ មោក្ខធម្មំ គវេសិតុំ វដ្ដតី”តិ អារម្មណំ គហេត្វា និសីទិំសុ។

តតោ កោលិតោ ឧបតិស្សំ អាហ – “សម្ម ឧបតិស្ស, ន ត្វំ អញ្ញេសុ ទិវសេសុ វិយ ហដ្ឋបហដ្ឋោ, អនត្តមនធាតុកោសិ, កិំ តេ សល្លក្ខិត”ន្តិ? “សម្ម កោលិត, ‘ឯតេសំ ឱលោកនេ សារោ នត្ថិ, និរត្ថកមេតំ, អត្តនោ មោក្ខធម្មំ គវេសិតុំ វដ្ដតី’តិ ឥទំ ចិន្តយន្តោ និសិន្នោម្ហិ, ត្វំ បន កស្មា អនត្តមនោសី”តិ? សោបិ តថេវ អាហ។ អថស្ស អត្តនា សទ្ធិំ ឯកជ្ឈាសយតំ ញត្វា ឧបតិស្សោ តំ ឯវមាហ – “អម្ហាកំ ឧភិន្នម្បិ សុចិន្តិតំ, មោក្ខធម្មំ គវេសន្តេហិ បន ឯកា បព្ពជ្ជា លទ្ធុំ វដ្ដតិ, កស្ស សន្តិកេ បព្ពជាមា”តិ។

តេន ខោ បន សមយេន សញ្ចយោ បរិព្ពាជកោ រាជគហេ បដិវសតិ មហតិយា បរិព្ពាជកបរិសាយ សទ្ធិំ។ តេ “តស្ស សន្តិកេ បព្ពជិស្សាមា”តិ បញ្ចហិ មាណវកសតេហិ សទ្ធិំ សញ្ចយស្ស សន្តិកេ បព្ពជិំសុ។ តេសំ បព្ពជិតកាលតោ បដ្ឋាយ សញ្ចយោ អតិរេកលាភគ្គយសគ្គប្បត្តោ អហោសិ។ តេ កតិបាហេនេវ សព្ពំ សញ្ចយស្ស សមយំ បរិគ្គណ្ហិត្វា, “អាចរិយ, តុម្ហាកំ ជាននសមយោ ឯត្តកោវ, ឧទាហុ ឧត្តរិបិ អត្ថី”តិ បុច្ឆិំសុ។ សញ្ចយោ “ឯត្តកោវ, សព្ពំ តុម្ហេហិ ញាត”ន្តិ អាហ។ តេ តស្ស កថំ សុត្វា ចិន្តយិំសុ – “ឯវំ សតិ ឥមស្ស សន្តិកេ ព្រហ្មចរិយវាសោ និរត្ថកោ, មយំ មោក្ខធម្មំ គវេសិតុំ និក្ខន្តា, សោ ឥមស្ស សន្តិកេ ឧប្បាទេតុំ ន សក្កា។ មហា ខោ បន ជម្ពុទីបោ, គាមនិគមរាជធានិយោ ចរន្តា មយំ អវស្សំ មោក្ខធម្មទេសកំ ឯកំ អាចរិយំ លភិស្សាមា”តិ។ តេ តតោ បដ្ឋាយ យត្ថ យត្ថ បណ្ឌិតា សមណព្រាហ្មណា អត្ថីតិ សុណន្តិ, តត្ថ តត្ថ គន្ត្វា បញ្ហសាកច្ឆំ ករោន្តិ។ តេហិ បុដ្ឋំ បញ្ហំ អញ្ញេ កថេតុំ សមត្ថា នត្ថិ, តេ បន តេសំ បញ្ហំ វិស្សជ្ជេន្តិ។ ឯវំ សកលជម្ពុទីបំ បរិគ្គណ្ហិត្វា និវត្តិត្វា សកដ្ឋានមេវ អាគន្ត្វា, “សម្ម កោលិត, យោ បឋមំ អមតំ អធិគច្ឆតិ, សោ អារោចេតូ”តិ កតិកំ អកំសុ។

តេន សមយេន អម្ហាកំ សត្ថា បឋមាភិសម្ពោធិំ បត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កោ អនុបុព្ពេន រាជគហំ សម្បត្តោ ហោតិ. អថ “ឯកសដ្ឋិ អរហន្តោ លោកេ ឧប្បន្នា ហោន្តី”តិ វុត្តកាលេ “ចរថ, ភិក្ខវេ, ចារិកំ ពហុជនហិតាយា”តិ រតនត្តយគុណប្បកាសនត្ថំ ឧយ្យោជិតានំ ភិក្ខូនំ អន្តរេ បញ្ចវគ្គិយព្ភន្តរោ អស្សជិត្ថេរោ បដិនិវត្តិត្វា រាជគហមេវ អាគតោ. បុនទិវសេ បាតោវ បត្តចីវរំ អាទាយ រាជគហំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ.

តស្មិំ សមយេ ឧបតិស្សបរិព្ពាជកោ បាតោវ ភត្តកិច្ចំ កត្វា បរិព្ពាជការាមំ គច្ឆន្តោ ថេរំ ទិស្វា ចិន្តេសិ – “មយា ឯវរូបោ បព្ពជិតោ នាម ន ទិដ្ឋបុព្ពោ. យេ វត លោកេ អរហន្តោ វា អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នា, អយំ តេសំ ភិក្ខូនំ អញ្ញតរោ, យំនូនាហំ ឥមំ ភិក្ខុ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហំ បុច្ឆេយ្យំ – ‘កំសិ ត្វំ, អាវុសោ, ឧទ្ទិស្ស, បព្ពជិតោ, កោ វា តេ សត្ថា, កស្ស វា ត្វំ ធម្មំ រោចេសី’”តិ. អថស្ស ឯតទហោសិ – “អកាលោ ខោ ឥមំ ភិក្ខុ បញ្ហំ បុច្ឆិតុំ, អន្តរឃរំ បវិដ្ឋោ បិណ្ឌាយ ចរតិ, យំនូនាហំ ឥមំ ភិក្ខុ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធេយ្យំ អត្ថិកេហិ ឧបញ្ញាតំ មគ្គ”ន្តិ. សោ ថេរំ លទ្ធបិណ្ឌបាតំ អញ្ញតរំ ឱកាសំ គច្ឆន្តំ ទិស្វា និសីទិតុកាមតញ្ចស្ស ញត្វា អត្តនោ បរិព្ពាជកបីឋកំ បញ្ញាបេត្វា អទាសិ. ភត្តកិច្ចបរិយោសានេបិស្ស អត្តនោ កុណ្ឌិកាយ ឧទកំ អទាសិ.

ឯវំ អាចរិយវត្តំ កត្វា កតភត្តកិច្ចេន ថេរេន សទ្ធិំ មធុរបដិសន្ថារំ កត្វា “វិប្បសន្នានិ ខោ តេ, អាវុសោ, ឥន្ទ្រិយានិ, បរិសុទ្ធោ ឆវិវណ្ណោ បរិយោទាតោ, កំសិ ត្វំ, អាវុសោ, ឧទ្ទិស្ស, បព្ពជិតោ, កោ វា តេ សត្ថា, កស្ស វា ត្វំ ធម្មំ រោចេសី”តិ បុច្ឆិ. ថេរោ “អត្ថាវុសោ, មហាសមណោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្ពជិតោ, តាហំ ភគវន្តំ ឧទ្ទិស្ស បព្ពជិតោ, សោ ច មេ ភគវា សត្ថា, តស្សេវាហំ ភគវតោ ធម្មំ រោចេមី”តិ អាហ. អថ នំ “កិំវាទី បនាយស្មតោ សត្ថា, កិមក្ខាយី”តិ បុច្ឆិ. ថេរោ ចិន្តេសិ – “ឥមេ បរិព្ពាជកា នាម សាសនស្ស បដិបក្ខភូតា, ឥមស្ស សាសនស្ស គម្ភីរតំ ទស្សេស្សាមី”តិ. អត្តនោ នវកភាវំ ទស្សេន្តោ អាហ – “អហំ ខោ, អាវុសោ, នវោ អចិរបព្ពជិតោ, អធុនាគតោ ឥមំ ធម្មវិនយំ, ន តាវាហំ សក្កោមិ វិត្ថារេន ធម្មំ ទេសេតុ”ន្តិ. បរិព្ពាជកោ “អហំ ឧបតិស្សោ នាម, ត្វំ យថាសត្តិយា អប្បំ វា ពហុំ វា វទ, ឯតំ នយសតេន នយសហស្សេន បដិវិជ្ឈិតុំ មយ្ហំ ភារោ”តិ ចិន្តេត្វា អាហ –

“អប្បំ វា ពហុំ វា ភាសស្សុ, អត្ថំយេវ មេ ព្រូហិ;

អត្ថេនេវ មេ អត្ថោ, កិំ កាហសិ ព្យញ្ជនំ ពហុ”ន្តិ. (មហាវ. ៦០);

ឯវំ វុត្តេ ថេរោ “យេ ធម្មា ហេតុប្បភវា”តិ (មហាវ. ៦០; អប. ថេរ. ១.១.២៨៦) គាថំ អាហ. បរិព្ពាជកោ បឋមបទទ្វយមេវ សុត្វា សហស្សនយសម្បន្នេ សោតាបត្តិមគ្គេ បតិដ្ឋហិ. ឥតរំ បទទ្វយំ សោតាបន្នកាលេ និដ្ឋាសិ.

សោ សោតាបន្នោ ហុត្វា ឧបរិវិសេសេ អប្បវត្តន្តេ “ភវិស្សតិ ឯត្ថ ការណ”ន្តិ សល្លក្ខេត្វា ថេរំ អាហ – “ភន្តេ, មា ឧបរិ ធម្មទេសនំ វឌ្ឍយិត្ថ, ឯត្តកមេវ ហោតុ, កហំ អម្ហាកំ សត្ថា វសតី”តិ? វេឡុវនេ បរិព្ពាជកាតិ. ភន្តេ, តុម្ហេ បុរតោ យាថ, មយ្ហំ ឯកោ

សហាយកោ អត្ថិ។ អម្ហេហិ ច អញ្ញមញ្ញំ កតិកា កតា "យោ បឋមំ អមតំ អធិគច្ឆតិ, សោ អារោចេតូ"តិ។ អហំ តំ បដិញ្ញំ មោចេត្វា សហាយកំ គហេត្វា តុម្ហាកំ គតមគ្គេនេវ សត្ថុ សន្តិកំ អាគមិស្សាមីតិ បញ្ចបតិដ្ឋិតេន ថេរស្ស បាទេសុ និបតិត្វា តិក្ខត្តុំ បទក្ខិណំ កត្វា ថេរំ ឧយ្យោជេត្វា បរិព្ពាជការាមាភិមុខោ អគមាសិ។

កោលិតបរិព្ពាជកោ តំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា "អជ្ជ មយ្ហំ សហាយកស្ស មុខវណ្ណោ ន អញ្ញេសុ ទិវសេសុ វិយ, អទ្ធា តេន អមតំ អធិគតំ ភវិស្សតី"តិ អមតាធិគមំ បុច្ឆិ។ សោបិស្ស "អាម អាវុសោ, អមតំ អធិគត"ន្តិ បដិជានិត្វា តេនេវ គាថំ អភាសិ។ គាថាបរិយោសានេ កោលិតោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិត្វា អាហ – "កហំ កិរ, សម្ម, សត្ថា វសតី"តិ? "វេឡុវនេ កិរ, សម្ម, វសតី"តិ ឯវំ នោ អាចរិយេន អស្សជិត្ថេរេន កថិតន្តិ។ តេន ហិ សម្ម អាយាម, សត្ថារំ បស្សិស្សាមាតិ។ សារិបុត្តត្ថេរោ ច នាមេស សទាបិ អាចរិយបូជកោវ, តស្មា សហាយំ កោលិតមាណវំ ឯវមាហ – "សម្ម, អម្ហេហិ អធិគតំ អមតំ អម្ហាកំ អាចរិយស្ស សញ្ចយបរិព្ពាជកស្សាបិ កថេស្សាម, ពុជ្ឈមានោ បដិវិជ្ឈិស្សតិ, អប្បដិវិជ្ឈន្តោ អម្ហាកំ សទ្ទហិត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គមិស្សតិ, ពុទ្ធានំ ទេសនំ សុត្វា មគ្គផលបដិវេធំ ករិស្សតី"តិ។

តតោ ទ្វេបិ ជនា សញ្ចយស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា, "អាចរិយ, ត្វំ កិំ ករោសិ, ពុទ្ធោ លោកេ ឧប្បន្នោ, ស្វាក្ខាតោ ធម្មោ, សុប្បដិបន្នោ សង្ឃោ។ អាយាម, ទសពលំ បស្សិស្សាមា"តិ។ សោ "កិំ វទេថ, តាតា"តិ តេបិ វារេត្វា លាភគ្គយសគ្គប្បត្តិមេវ តេសំ ទីបេសិ។ តេ "អម្ហាកំ ឯវរូបេបិ អន្តេវាសិកវាសោ និច្ចមេវ ហោតុ, តុម្ហាកំ បន គមនំ វា អគមនំ វា ជានាថា"តិ អាហំសុ។ សញ្ចយោ "ឥមេ ឯត្តកំ ជានន្តា មម វចនំ ន ករិស្សន្តី"តិ ញត្វា "គច្ឆថ តុម្ហេ, តាតា, អហំ មហល្លកកាលេ អន្តេវាសិកវាសំ វសិតុំ ន សក្កោមី"តិ អាហ។ តេ អនេកេហិបិ ការណេហិ តំ ពោធេតុំ អសក្កោន្តា អត្តនោ ឱវាទេ វត្តមានំ ជនំ អាទាយ វេឡុវនំ អគមំសុ។ អថ តេសំ បញ្ចសុ អន្តេវាសិកសតេសុ អឌ្ឍតេយ្យសតា និវត្តិំសុ, អឌ្ឍតេយ្យសតា តេហិ សទ្ធិំ អគមំសុ។

សត្ថា ចតុបរិសមជ្ឈេ ធម្មំ ទេសេន្តោ តេ ទូរតោវ ទិស្វា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – "ឯតេ, ភិក្ខវេ, ទ្វេ សហាយា អាគច្ឆន្តិ កោលិតោ ច ឧបតិស្សោ ច, ឯតំ មេ សាវកយុគំ ភវិស្សតិ អគ្គំ ភទ្ទយុគ"ន្តិ។ អថ តេសំ បរិសាយ ចរិយវសេន ធម្មទេសនំ វឌ្ឍេសិ។ ឋបេត្វា ទ្វេ អគ្គសាវកេ សព្ពេបិ តេ អឌ្ឍតេយ្យសតា បរិព្ពាជកា អរហត្តំ បាបុណិំសុ ។ សត្ថា "ឯថ ភិក្ខវោ"តិ ហត្ថំ បសារេសិ។ សព្ពេសំ កេសមស្សុ អន្តរធាយិ, ឥទ្ធិមយំ បត្តចីវរំ កាយបដិពទ្ធំ អហោសិ។ ទ្វិន្នំ អគ្គសាវកានម្បិ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរំ អាគតំ, ឧបរិមគ្គត្តយកិច្ចំ បន ន និដ្ឋាសិ។ កស្មា? សាវកបារមីញាណស្ស មហន្តតាយ។

អថាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ បព្ពជិតទិវសតោ សត្តមេ ទិវសេ មគធរដ្ឋេ កល្លវាលគាមកំ ឧបនិស្សាយ សមណធម្មំ ករោន្តោ ថិនមិទ្ធេ ឱក្កន្តេ សត្ថារា សំវេជិតោ ថិនមិទ្ធំ វិនោទេត្វា តថាគតេន ទិន្នំ ធាតុកម្មដ្ឋានំ សុណន្តោវ ឧបរិមគ្គត្តយកិច្ចំ និដ្ឋាបេត្វា សាវកបារមីញាណស្ស មត្ថកំ បត្តោ។ សារិបុត្តត្ថេរោបិ បព្ពជិតទិវសតោ អឌ្ឍមាសំ អតិក្កមិត្វា សត្ថារា សទ្ធិំ តមេវ រាជគហំ ឧបនិស្សាយ សូករខតលេណេ វិហរន្តោ អត្តនោ ភាគិនេយ្យស្ស ទីឃនខបរិព្ពាជកស្ស វេទនាបរិគ្គហសុត្តន្តេ (ម. និ. ២.២០១-២០៦)

ដេសិយមាេត ឞុត្តាត្សាេនត ោកាលំ េបេសត្វា បេន្សុ ចត្ឞិតកត្ថិ ក្សូឌេត្តា ចិយ សាចកបិទេយិនាកាលស្សុ យត្វក៌ បទេត្តា៉ កាកិេតេឃ្យា បតស្សុ ដេសតាបទិេឃាសាេត េសាតាបត្តិឋេលេ បតិដ្ឋិេតា៉ ឞ្ពតិ ខ្វិត្តុយ្បិ យហាសាចកាត៌ ពឆាកេព ទាឌកេហ ចិហទេត្តុេឃច សាចកបិទេយិនាកាកិច្ចំ យត្វក៌ បត្តិ៉ អបទកាេក បត សត្វា េឌតចេត ចិហទេត្តា “យហាបញ្ញាត៌ ឃតិត៌ សាទិបុទេត្តា, ឞ្ពឹយត្តាត៌ ឃតិត៌ យហាេយាក្កល្លាេតា”តិ ខេ្ហបិ យហាសាចេក ធាតត្តូេទ ធេបឃីតិ៉

យហាកស្សុបេត្វទេចត្វ

១៤៨១៉ ចត្យុេត្វ ឆ្យុតចាគាតត្តិ ៙ត្វ ឆ្យុេតា េចតិតេញ្ញា, ឆ្យុតចាេគា េចតិតេញ្ញា, ឆ្យុតឆេយ្វា េចតិតញ្ញា, ឆ្យុតក្កាតិ េចតិតញ្ញាតិ៉ ពត្វ ឆ្យុេតាតិ ឆ្យុតកិេលេសា ចា បុក្កុេលា កិេលសឆ្យុតេតា ចា ឆេយ្វា៉

ឆ្យុតចាេគាតិ ៙ត្វ បត អត្ថិ ឆ្យុេតា ត ឆ្យុតចាេគា, អត្ថិ ត ឆ្យុេតា ឆ្យុតចាេគា, អត្ថិ េតច ឆ្យុេតា ត ឆ្យុតចាេគា, អត្ថិ ឆ្យុេតា េចច ឆ្យុតចាេគា ច៉ ពត្វ េឃា ឆ្យុតេក្កត អត្តេតា កិេលេស ឆ្យុតិ, បទំ បត ឆ្យុតេក្កត ត ឰបេគតិ តាត្យុសាសតិ ឌាកុ្យលេត្វទា ចិយ, អយំ ឆ្យុេតា ត ឆ្យុតចាេគា៉ យឆាហ – “ពឃិត៌ អាឃុ្វា ឌាកុ្យេលា ឆ្យុេតា ត ឆ្យុតចាេគា”តិ៉ េឃា បត ឆ្យុតេក្កត អត្តេតា កិេលេស ត ឆ្យុតិ, េកចលំ អេញ្ញា ឆ្យុតេក្កត ឰបេគតិ អត្យុសាសតិ ក្លបតត្តុេត្វទា ចិយ, អយំ ត ឆ្យុេតា ឆ្យុតចាេគា៉ យឆាហ – “ពឃិត៌ អាឃុ្វា ក្លបតេត្តា ត ឆ្យុេតា ឆ្យុតចាេគា”តិ៉ េឃា បត ក្លកឃចិបេត្តា លិឰ្យុគាឃឹ ចិយ, អយំ េតច ឆ្យុេតា ត ឆ្យុតចាេគា៉ យឆាហ – “ពឃិត៌ អាឃុ្វា លិឰ្យុគាឃឹ េតច ឆ្យុេតា ត ឆ្យុតចាេគា”តិ៉ េឃា បត ក្លកឃសយ្យេត្តា អាឃុ្វា យហាកស្សុបេត្វទា ចិយ, អយំ ឆ្យុេតា េចច ឆ្យុតចាេគា ច៉ យឆាហ – “ពឃិត៌ អាឃុ្វា យហាកស្សុេបិ ឆ្យុេតា េចច ឆ្យុតចាេគា ចា”តិ៉

ឆ្យុតឆេយ្វា េចតិតញ្ញាតិ អប្បិច្ឆតា សត្តុដ្ឋិតា សេល្លខតា បចិេចកតា ឞ្ពគយដ្ឋិកតាតិ ឞ្ពេយ ឆ្យុតក្កុេចតតាឃ បទិចាទា បឡ្វា ឆេយ្វា “អប្បិច្ឆំេឃច តិស្សាឃា”តិអាតិចចតេពា (អ៉ តិ៉ ឞ៉១ប៤១; បទិ៉ ១១៣) ឆ្យុតឆេយ្វា តាយ៉ ពត្វ អប្បិច្ឆតា ច សត្តុដ្ឋិតា ច អេលាេកា, សេល្លខតា ច បចិេចកតា ច ខ្វិសុ ឆេយ្វសុ អត្យុបតត្តិ អេលាេក េចច អេយាេហ ច, ឞ្ពគយដ្ឋិតា ោកាលេយច៉ ពត្វ អេលាេកត បដិេក្ខបចត្វសុ េលាកំ, អេយាេហត េពេស្វច អាតឹតចប្បដិច្ឆាគក៌ េយាហំ ឆ្យុតាតិ៉ អេលាេកត ច អត្យុញ្ញាតាត៌ បដិេសចតយុេលត បចត្តំ កាយសុលល្លិកាត្យុេឃាកំ, អេយាេហត ឆ្យុតេក្កសុ អតិសេល្លខយុេលត បចត្តំ អត្តកិលយឆាត្យុេឃាកំ ឆ្យុតាតិ៉ ពស្វា ឞ្ពេយ ឆេយ្វា ឆ្យុតឆេយ្វាតិ េចតិតញ្ញា៉

ឆ្យុតក្កាតិ េចតិតញ្ញាតីតិ េពទេស ឆ្យុតក្កាតិ េចតិតញ្ញាតិ បំសុកូ្យលិកក្កុំ...េប... េតសជ្ជិកក្កត្តិ៉

ឆ្យុតចាគាត៌ ឃតិត៌ យហាកស្សុេបិតិ ឃត្តកា ឆ្យុតចាគំ ចគត្តិ, េពសំ សេញ្ញាសយ្បិ អត្តូេទ អយំ យហាកស្សុបេត្វទា អេក្កាតិ អក្កដ្ឋាេត ធេបឃិ៉ យហាកស្សុេបិតិ ក្លុទេចឰ្យអកស្សុេបិ តតឹកស្សុេបិ កឃាកស្សុេបិ កុ្យមាទកស្សុេបិតិ ឞ្ពេយ ល្យុក្ខាត្យុល្យុក្ខេក េឆេទ ក្លបិគាឃ អយំ

មហា, តស្មា មហាកស្សបោតិ វុត្តំ។

ឥមស្សាបិ បញ្ហស្ស អយមនុបុព្ពីកថា – អតីតេ កិរ កប្បសតសហស្សមត្ថកេ បទុមុត្តរោ នាម សត្ថា លោកេ ឧប្បជ្ជិ, តស្មិំ ហំសវតីនគរំ ឧបនិស្សាយ ខេមេ មិគទាយេ វិហរន្តេ វេទេហោ នាម កុដុម្ពិកោ អសីតិកោដិធនវិភវោ បាតោវ សុភោជនំ ភុញ្ជិត្វា ឧបោសថង្គានិ អធិដ្ឋាយ គន្ធបុប្ផាទីនិ គហេត្វា វិហារំ គន្ត្វា សត្ថារំ បូជេត្វា វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ តស្មិំ ខណេ សត្ថា មហានិសភត្ថេរំ នាម តតិយសាវកំ "ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ ធុតវាទានំ, យទិទំ និសភោ"តិ ឯតទគ្គេ ឋបេសិ។ ឧបាសកោ តំ សុត្វា បសន្នោ ធម្មកថាវសានេ មហាជនេ ឧដ្ឋាយ គតេ សត្ថារំ វន្ទិត្វា, "ភន្តេ, ស្វេ មយ្ហំ ភិក្ខំ អធិវាសេថា"តិ អាហ។ មហា ខោ, ឧបាសក, ភិក្ខុសង្ឃោតិ។ កិត្តកោ ភគវាតិ? អដ្ឋសដ្ឋិភិក្ខុសតសហស្សន្តិ។ ភន្តេ, ឯកំ សាមណេរម្បិ វិហារេ អសេសេត្វា ភិក្ខំ អធិវាសេថាតិ។ អធិវាសេសិ ភគវា។ ឧបាសកោ សត្ថុ អធិវាសនំ វិទិត្វា គេហំ គន្ត្វា មហាទានំ សជ្ជេត្វា បុនទិវសេ សត្ថុ កាលំ អារោចាបេសិ។ សត្ថា បត្តចីវរមាទាយ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ ឧបាសកស្ស ឃរំ គន្ត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសិន្នោ ទក្ខិណោទកាវសានេ យាគុអាទីនិ សម្បដិច្ឆន្តោ ភត្តវិស្សគ្គំ អកាសិ។ ឧបាសកោបិ សត្ថុ សន្តិកេ និសីទិ។

តស្មិំ អន្តរេ មហានិសភត្ថេរោ បិណ្ឌាយ ចរន្តោ តមេវ វីថិំ បដិបជ្ជិ។ ឧបាសកោ ទិស្វា ឧដ្ឋាយ គន្ត្វា ថេរំ វន្ទិត្វា "បត្តំ, ភន្តេ, ទេថា"តិ អាហ។ ថេរោ បត្តំ អទាសិ។ "ភន្តេ, ឥធេវ បវិសថ, សត្ថាបិ គេហេ និសិន្នោ"តិ។ ន វដ្ដិស្សតិ ឧបាសកាតិ។ ឧបាសកោ ថេរស្ស បត្តំ គហេត្វា បិណ្ឌបាតស្ស បូរេត្វា នីហរិត្វា អទាសិ។ តតោ ថេរំ អនុគន្ត្វា និវត្តោ សត្ថុ សន្តិកេ និសីទិត្វា ឯវមាហ – "ភន្តេ, មហានិសភត្ថេរោ 'សត្ថា គេហេ និសិន្នោ'តិ វុត្តេបិ បវិសិតុំ ន ឥច្ឆិ, អត្ថិ នុ ខោ ឯតស្ស តុម្ហាកំ គុណេហិ អតិរេកោ គុណោ"តិ។ ពុទ្ធានញ្ច វណ្ណមច្ឆេរំ នាម នត្ថិ។ អថ សត្ថា ឯវមាហ – "ឧបាសក, មយំ ភិក្ខំ អាគមយមានា គេហេ និសីទាម, សោ ភិក្ខុ ន ឯវំ និសីទិត្វា ភិក្ខំ ឧទិក្ខតិ។ មយំ គាមន្តសេនាសនេ វសាម, សោ អរញ្ញស្មិំយេវ វសតិ។ មយំ ឆន្នេ វសាម, សោ អព្ភោកាសម្ហិយេវ វសតិ។ ឥតិ តស្ស អយញ្ច អយញ្ច គុណោ"តិ មហាសមុទ្ទំ បូរយមានោ វិយ កថេសិ។ ឧបាសកោ បកតិយាបិ ជលមានទីបោ តេលេន អាសិត្តោ វិយ សុដ្ឋុតរំ បសន្នោ ហុត្វា ចិន្តេសិ – "កិំ មយ្ហំ អញ្ញាយ សម្បត្តិយា, អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ ធុតវាទានំ អគ្គភាវត្ថាយ បត្ថនំ ករិស្សាមី"តិ?

សោ បុនបិ សត្ថារំ និមន្តេត្វា តេនេវ និយាមេន សត្ត ទិវសានិ មហាទានំ ទត្វា សត្តមេ ទិវសេ ពុទ្ធប្បមុខស្ស មហាភិក្ខុសង្ឃស្ស តិចីវរានិ ទត្វា សត្ថុ បាទមូលេ និបជ្ជិត្វា ឯវមាហ – "យំ មេ, ភន្តេ, សត្ត ទិវសានិ ទានំ ទេន្តស្ស មេត្តំ កាយកម្មំ មេត្តំ វចីកម្មំ មេត្តំ មនោកម្មំ បច្ចុបដ្ឋិតំ, ឥមិនាហំ ន អញ្ញំ ទេវសម្បត្តិំ វា សក្កមារព្រហ្មសម្បត្តិំ វា បត្ថេមិ, ឥទំ បន មេ កម្មំ អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ ឯតស្ស មហានិសភត្ថេរេន បត្តឋានន្តរំ បាបុណនត្ថាយ តេរសធុតង្គធរានំ អគ្គភាវស្ស បច្ចយោ ហោតូ"តិ។ សត្ថា "មហន្តំ ឋានំ ឥមិនា បត្ថិតំ, សមិជ្ឈិស្សតិ នុ ខោ, នោ"តិ ឱលោកេន្តោ សមិជ្ឈនភាវំ ទិស្វា អាហ – "មនាបំ តេ ឋានំ បត្ថិតំ , អនាគតេ សតសហស្សកប្បាវសានេ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស ត្វំ តតិយសាវកោ មហាកស្សបត្ថេរោ នាម ភវិស្សសី"តិ។ តំ សុត្វា ឧបាសកោ "ពុទ្ធានំ ទ្វេ កថា នាម នត្ថី"តិ បុនទិវសេ បត្តព្ពំ វិយ តំ សម្បត្តិំ អមញ្ញិត្ថ។ សោ យាវតាយុកំ នានប្បការំ ទានំ ទត្វា សីលំ

រក្ខិត្វា នានប្បការំ កល្យាណកម្មំ កត្វា តត្ថ កាលំ កតោ សគ្គេ និព្វត្តិ។

តតោ បដ្ឋាយ ទេវមនុស្សេសុ សម្បត្តិំ អនុភវន្តោ ឥតោ ឯកនវុតិកប្បេ វិបស្សិសម្មាសម្ពុទ្ធេ ពន្ធុមតិំ និស្សាយ ខេមេ មិគទាយេ វិហរន្តេ ទេវលោកា ចវិត្វា អញ្ញតរស្មិំ បរិជិណ្ណេ ព្រាហ្មណកុលេ និព្វត្តិ។ តស្មិញ្ច កាលេ វិបស្សី ភគវា សត្តមេ សត្តមេ សំវច្ឆរេ ធម្មំ កថេតិ, មហន្តំ កោលាហលំ អហោសិ។ សកលជម្ពុទីបេ ទេវតា "សត្ថា ធម្មំ កថេស្សតី"តិ អារោចេន្តិ។ ព្រាហ្មណោ តំ សាសនំ អស្សោសិ។ តស្ស ច និវាសនសាដកោ ឯកោវ ហោតិ, តថា ព្រាហ្មណិយា។ បារុបនំ បន ទ្វិន្នម្បិ ឯកមេវ។ សកលនគរេ ឯកសាដកព្រាហ្មណោតិ បញ្ញាយតិ។ ព្រាហ្មណានំ កេនចិទេវ កិច្ចេន សន្និបាតេ សតិ ព្រាហ្មណិំ គេហេ ឋបេត្វា សយំ គច្ឆតិ។ ព្រាហ្មណីនំ សន្និបាតេ សតិ សយំ គេហេ តិដ្ឋតិ, ព្រាហ្មណី តំ វត្ថំ បារុបិត្វា គច្ឆតិ។ តស្មិំ បន ទិវសេ ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណិំ អាហ – "ភោតិ, កិំ រត្តិំ ធម្មស្សវនំ សុណិស្សសិ, ទិវា"តិ។ "មយំ មាតុគាមជាតិកា នាម រត្តិំ សោតុំ ន សក្កោម, ទិវា សោស្សាមី"តិ ព្រាហ្មណំ គេហេ ឋបេត្វា តំ វត្ថំ បារុបិត្វា ឧបាសិកាហិ សទ្ធិំ ទិវា គន្ត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តេ និសិន្នា ធម្មំ សុត្វា ឧបាសិកាហិយេវ សទ្ធិំ អាគមាសិ។ អថ ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណិំ គេហេ ឋបេត្វា តំ វត្ថំ បារុបិត្វា វិហារំ គតោ។

តស្មិញ្ច សមយេ សត្ថា បរិសមជ្ឈេ អលង្កតធម្មាសនេ និសិន្នោ ចិត្តពីជនិំ អាទាយ អាកាសគង្គំ ឱតារេន្តោ វិយ សិនេរុំ មត្ថំ កត្វា សាគរំ និម្មថេន្តោ វិយ ធម្មកថំ កថេសិ។ ព្រាហ្មណស្ស បរិសន្តេ និសិន្នស្ស ធម្មំ សុណន្តស្ស បឋមយាមស្មិំយេវ សកលសរីរំ បូរយមានា បញ្ចវណ្ណា បីតិ ឧប្បជ្ជិ។ សោ បារុតវត្ថំ សង្ឃរិត្វា "ទសពលស្ស ទស្សាមី"តិ ចិន្តេសិ។ អថស្ស អាទីនវសហស្សំ ទស្សយមានំ មច្ឆេរំ ឧប្បជ្ជិ។ សោ "ព្រាហ្មណិយា ច មយ្ហញ្ច ឯកមេវ វត្ថំ, អញ្ញំ កិញ្ចិ បារុបនំ នត្ថិ, អបារុបិត្វា ច នាម ពហិ ចរិតុំ ន សក្កា"តិ សព្វថាបិ អទាតុកាមោ អហោសិ។ អថស្ស និក្ខន្តេ បឋមយាមេ មជ្ឈិមយាមេបិ តថេវ បីតិ ឧប្បជ្ជិ។ សោ តថេវ ចិន្តេត្វា តថេវ អទាតុកាមោ អហោសិ។ អថស្ស មជ្ឈិមយាមេ និក្ខន្តេ បច្ឆិមយាមេបិ តថេវ បីតិ ឧប្បជ្ជិ។ សោ "តរណំ វា ហោតុ មរណំ វា, បច្ឆាបិ ជានិស្សាមី"តិ វត្ថំ សង្ឃរិត្វា សត្ថុ បាទមូលេ ឋបេសិ។ តតោ វាមហត្ថំ អាភុជិត្វា ទក្ខិណេន ហត្ថេន តិក្ខត្តុំ អប្ផោដេត្វា "ជិតំ មេ, ជិតំ មេ"តិ តយោ វារេ នទិ។

តស្មិញ្ច សមយេ ពន្ធុមរាជា ធម្មាសនស្ស បច្ឆតោ អន្តោសាណិយំ និសិន្នោ ធម្មំ សុណាតិ។ រញ្ញោ ច នាម "ជិតំ មេ"តិ សទ្ទោ អមនាបោ ហោតិ។ សោ បុរិសំ បេសេសិ – "គច្ឆ ឯតំ បុច្ឆ កិំ វទតី"តិ។ សោ តេន គន្ត្វា បុច្ឆិតោ អាហ – "អវសេសា ហត្ថិយានាទីនិ អារុយ្ហ អសិចម្មាទីនិ គហេត្វា បរសេនំ ជិនន្តិ, ន តំ ជិតំ អច្ឆរិយំ, អហំ បន បច្ឆតោ អាគច្ឆន្តស្ស កូដគោណស្ស មុគ្គរេន សីសំ ភិន្ទិត្វា តំ បលាបេន្តោ វិយ មច្ឆេរចិត្តំ មទ្ទិត្វា បារុតវត្ថំ ទសពលស្ស អទាសិំ, តំ មេ មច្ឆរិយំ ជិត"ន្តិ អាហ។ សោ បុរិសោ អាគន្ត្វា តំ បវត្តិំ រញ្ញោ អារោចេសិ។ រាជា អាហ – "អម្ហេ ភណេ ទសពលស្ស អនុរូបំ ន ជានិម្ហ, ព្រាហ្មណោ ជានី"តិ វត្ថយុគំ បេសេសិ។ តំ ទិស្វា ព្រាហ្មណោ ចិន្តេសិ – "អយំ មយ្ហំ តុណ្ហីនិសិន្នស្ស បឋមំ កិញ្ចិ អទត្វា សត្ថុ គុណេ កថេន្តស្ស អទាសិ, សត្ថុ គុណេ បដិច្ច ឧប្បន្នេន មយ្ហំ កោ អត្ថោ"តិ? តម្បិ វត្ថយុគំ ទសពលស្សេវ អទាសិ។ រាជាបិ "កិំ ព្រាហ្មណេន កត"ន្តិ បុច្ឆិត្វា "តម្បិ តេន វត្ថយុគំ តថាគតស្សេវ ទិន្ន"ន្តិ សុត្វា អញ្ញានិបិ ទ្វេ វត្ថយុគានិ បេសេសិ។ សោ តានិបិ អទាសិ។ រាជា អញ្ញានិបិ ចត្តារីតិ ឯវំ យាវ ទ្វត្តិំសវត្ថយុគានិ បេសេសិ។ អថ ព្រាហ្មណោ "ឥទំ វឌ្ឍេត្វា គហណំ វិយ ហោតី"តិ អត្តនោ អត្ថាយ ឯកំ, ព្រាហ្មណិយា ឯកន្តិ ទ្វេ វត្ថយុគានិ គហេត្វា តិំស យុគានិ

ຕຄາກຕເສ຺ຈ ອການິˋ ຕເຕາ ປຎ຺ຐາຍ ຈສ຺ສ ສຕ຺ຕ ຈິສ຺ສາສິເກາ ຊາເຕາˋ

ອຜ ຕໍ ຣາຊາ ໂອກກໍຈນໍ ນິຕມນເຕ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕິເກ ຂຍ຺ເປ ນຸຫຕ຺ຕ໌ ຄິສ຺ວາ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຄກໍ ອຕ຺ຕເຄາ ປິຣຸຕຣຕ຺ຕກຍ຺ຕໍ ຂຕ຺ວາ ອາຫ – “ຕ຺ວເຕາ ປຕ຺ຕາຍ ຕ຺ວໍ ປິຣຸປິຕ຺ວາ ຂຍ຺ເປ ນຸຫາຫີ”ຕິˋ ເສາ “ກິໍ ເມ ຕ຺ວຍິຄາ ກຍ຺ເລຄ ຕ຺ວຍສ຺ສ໌ ນຸຕິກາເຍ ໂປຄີເຕຄາ”ຕິ ຈິເຕ຺ຕຕ຺ວາ ອເຕ຺ຕາກຕ຺ຄກຸຊ໌ຍໍ

ຕຄາກຕສ຺ສ ຍຕ຺ຕາສ຺ສ ໂປຣິ ຈິຕາຄໍ ກຕ຺ວາ ອກຍາສິˋ ອເຜກໍຈນໍ ຣາຊາ ປິເຕາຈ ຈິຫາຣໍ ກຕ຺ວາ ອເຕ຺ຕາກຕ຺ຄກຸຊ໌ຍໍ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕິເກ ຄິສີຊ໌ˋ

ຕສ຺ສ໌ຕ຺ວາ ນຍເມ ຄຕ຺ຕາຕ຺ຕາ ຕຸຕ຺ຄຣສ຺ສ໌ເຍາ ກຍ຺ເລ ປຊ໌ຫຕ຺ຕາຕິ, ກຍ຺ເລາ ອຕິຈິຍ ຈິເຣາຈຕິˋ ຣາຊາ ຕ຺ວເລາເກເຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕາຄິຕ຺ວາ ອາຫ – “ກເຕ຺ຕ, ອຍ຺ຫກໍ ໂອນ ກຍ຺ເລາ, ອເຍຕ຺ຕິ ໂອກນາຄກຄ຺ຣາຫ຺ວຫສ຺ສ ຄິເຕ຺ຕາ”ຕິˋ ຕຸເຍຕ຺ຕິ, ຍຫາຣາຊ, ຄ຺ຣາຫ຺ວເຫາ ນຸຊິເຕາ, ຄ຺ຣາຫ຺ວເຫຄ ຍຍໍ ນຸຊິຕາຕິˋ

ຣາຊາ “ຄ຺ຣາຫ຺ວເຫາ ຍຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕາສິ, ຄ ຍຍ”ຕ຺ຕິ ປສີຄິຕ຺ວາ ຍໍ ຍຄຸສ຺ສາຄໍ ໂປກາຣຄຸຕໍ, ຕໍ ສຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕຕ຺ຕກໍ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຕອຕ຺ຕກໍ ຄາຍ ຂາຄໍ ຂຕ຺ວາ ນຸເຣາຫິຕຕ຺ຕາເຣຄ ຂເປສິˋ ເສາປິ “ອຕ຺ຕຕ຺ຕກໍ ຄາຍ ຈຕຸສຕ຺ຕິ ເຫາຕີ”ຕິ ຈຕຸສຕ຺ຕິ ສລິກາກຕ຺ຕາຄິ ໂປຄີຕຕ຺ຄາເປຕ຺ວາ ຍາຈຊີຈໍ ຂາຄໍ ຂຕ຺ວາ ສີລໍ ຣກ຺ຂິຕ຺ວາ ຕເຕາ ຈຸເຕາ ສເຄ຺ຄ ຄິຕ຺ຕຕິˋ

ນຸຄ ຕເຕາ ຈຸເຕາ ຕ຺ວຍສ຺ສ໌ ກເປຍ຺ ເກາຫາກຍຄສ຺ສ ຈ ກກເຈເຕາ ກສ຺ສປຂສຕລສ຺ສ ຈາຕິ ຄິຄິ ຕຸຕ຺ຄາຄໍ ອຕ຺ຕເຣ ຕາໂຣາຫນິຍໍ ກຸຕ຺ຸຕິຍຊເຣ ຄິຕ຺ຕເຕ຺ຕາˋ ເສາ ຈຸຕ຺ຄິຍຕ຺ວາຍ ຊຣາຈານໍ ຈສເຕ຺ຕາ ໂອກກໍຈນໍ ອຣເຕ຺ຕາ ຂຕ຺ຊິຫາຣໍ ຈຣຕິ, ຕສ຺ສ໌ ຈ ສຍເຍ ປເຈ຺ກຕຸເຕ຺ຄາ ຄຊີຕີເຣ ຊີຈຣກຍ຺ເປ ກເຣາເຕ຺ຕາ ອຄຸຈາເຕ ອປຸເຫາເຕ຺ຕ ສຕ຺ຊິຕ຺ວາ ຂເປຕຸ໌ ອາເຣເຕ຺ຄາˋ ເສາ ຄິສ຺ວາ “ກສ຺ວາ, ກເຕ຺ຕ, ສຕ຺ຊິຕ຺ວາ ຂເປຜາ”ຕິ ອາຫˋ ອຄຸຈາເຕາ ຄປຸເຫາຕີຕິˋ “ຕ຺ວຍິຄາ, ກເຕ຺ຕ, ກເຣາຜາ”ຕິ ສາຕກໍ ຂຕ຺ວາ “ຄິຕ຺ຕຕ຺ຄິຕ຺ຕຕ຺ຕາເຄ ເມ ເກຄຈ ປຣິຫາຄິ ຍາ ເຫາຕຸ”ຕິ ປຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕເປສິˋ

ອຜ ຊເຣປິສ຺ສ ຄກິຄິຍາ ສຕ຺ຄ໌ ຄຣິຍາຍ ກລຫໍ ກເຣາຕ຺ຕິຍາ ປເຈ຺ກຕຸເຕ຺ຄາ ປິຕ຺ຄາຍ ປາຈິສິˋ ອຜສ຺ສ ຄກິຄີ ປເຈ຺ກຕຸຕ຺ຄສ຺ສ ປິຕ຺ຄປາຕໍ ຂຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຄຣິຍໍ ສຕ຺ຄາຍ, “ໂອຈຣຸປໍ ຄາລໍ ເຍາຊຄສເຕຄ ປຣິຈເຊຍ຺ຍ”ຕ຺ຕິ ປຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເປສິˋ ສາ ເກຫຕ຺ວາເຣ ຊິຕາ ນຸຕ຺ວາ “ຕ຺ວຍາຍ ຄິຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຕໍ ຍາ ໂອນ ຄຸຕ຺ຕາຕຸ”ຕິ ປຕ຺ຕໍ ກເຫຕ຺ວາ ປິຕ຺ຄປາຕໍ ລເຕ຺ຕຕ຺ວາ ກລລສ຺ສ ນຸເຣຕ຺ວາ ອການິˋ ຕ຺ວຕຣາ ຄິສ຺ວາ “ຄາເລ ຍໍ ຕາຈ ອເກ຺ກາສ ຈາ ປຫຣ ຈາ, ໂອຈຣຸປສ຺ສ ປຄ ເຕ຺ວ ອສເຕ຺ຕຍ຺ຍາຄິ ນຸຣິຕປິເຣຍິສ຺ສ ປຕ຺ຕເຕາ ຄຕ຺ຕໍ ລເຕ຺ຕຕ຺ວາ ກລລໍ ຂາຕໍ ຄ ຍຸຕ຺ຕ”ຕ຺ຕິ ອາຫˋ ອຜສ຺ສ ຄຣິຍາຍ ປຊ໌ສຕ຺ຕາຄໍ ໂປຍ຺ຊ໌ˋ ສາ “ຕິຕ຺ຄຜ, ກເຕ຺ຕ”ຕິ ກລລໍ ລເຕ຺ຕຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ເຂາຈິຕ຺ວາ ກຕ຺ຄຸເຕ຺ຄຄ ໂປຕ຺ຕເຕ຺ຕຕ຺ວາ ຈຕຸຍຂຸຣສ຺ສ ນຸເຣຕ຺ວາ ໂປຣິ ອາສິເຕ຺ຕຄ ປຂຸຍາກຕ຺ຕຈເຕ຺ຕຄ ສປ຺ປິຄາ ຈິເຕ຺ຕາຕຍາຄໍ ປເຈ຺ກຕຸຕ຺ຄສ຺ສ ຫເຕ຺ຕ ຂເປຕ຺ວາ “ຍຜາ ອຍໍ ປິຕ຺ຄປາເຕາ ຕ຺ວກາສຂາເຕາ, ໂອຈໍ ຕ຺ວກາສຂາຕໍ ເມ ສຣີຣໍ ເຫາຕຸ”ຕິ ປຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕເປສິˋ ປເຈ຺ກຕຸເຕ຺ຄາ ອຄຸເມາຄິຕ຺ວາ ອາກາສໍ ປກ຺ຂ຺ຄິˋ ເຕປິ ເຕ຺ວ ຂາຍຍ຺ຕິກາ ຍາຈຕາຍຸກໍ ກຸສລໍ ກຕ຺ວາ ສເຄ຺ຄ ຄິຕ຺ຕຕິຕ຺ວາ ນຸຄ ຕເຕາ ຈຈິຕ຺ວາ ໂປິສເກາ ກສ຺ສປສຍ຺ຍາສຍຸຕ຺ຄກາເລ ຕາໂຣາຫນິຍໍ ອສີຕິເກາຊິຈິຄຈສ຺ສ ເສຕ຺ຄິເຄາ ນຸເຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຄິຕ຺ຕຕິ, ຕ຺ວຕຣາປິ ຕາຂິສເສ຺ສຈ ເສຕ຺ຄິເຄາ ຂີຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຄິຕ຺ຕຕິˋ

ຕສ຺ສ ຕຸຕ຺ຄິປຍຕ຺ຕສ຺ສ ຕເຍຈ ເສຕ຺ຄິຂີຕຣໍ ອາຄຍິຊຸˋ ຕສ຺ສາ ນຸເຕ຺ຕ ອຊິຕ຺ຕຈິປິກສ຺ສ ຕສ຺ສ ກຍ຺ເປສ຺ສ ອາຕຸກາເຈຄ ປຕິກຸສໍ ປຈິຕ຺ຄຍຕ຺ຕາຍ ໂປຍ຺ຍາຣຕຸຕ຺ຕເຣ ສກລສຣີຣໍ ໂປຍ຺ຊ໌ຕຈເຈ຺ກຸຊ໌ ຈິຍ ຄຸກຕ຺ຄ໌ ຂາຕໍˋ ເສຕ຺ຄີກຸຍາເຣາ “ກສ຺ສາຍໍ ກເຕ຺ຕາ”ຕິ ນຸຕ຺ຊ໌ຕ຺ວາ “ເສຕ຺ຄີກຕ຺ຕາຍາ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ “ຄີຫຣຈາ”ຕິ ອາກຕຄິຍາເຍເຄຈ ກຸລຊິໍ ເປເສສິˋ ສາ ໂອເຕເຄຈ ຄີຫາເຣຄ ສຕ຺ຕສຸ ຂາເຄສຸ ປຊ໌ຄິຈຕ຺ຕິຕາˋ

តេន ច សមយេន កស្សបទសពលោ បរិនិព្ពាយិ, តស្ស ឃនកោដ្ដិមាហិ សតសហស្សគ្ឃនិកាហិ រត្តសុវណ្ណិដ្ឋកាហិ យោជនុព្ពេធំ ចេតិយំ អារភិំសុ។ តស្មិំ ចេតិយេ ករិយមានេ សា សេដ្ឋិធីតា ចិន្តេសិ – “អហំ សត្តសុ ធនេសុ បដិនិវត្តិតា, កិំ មេ ជីវិតេនា”តិ អត្តនោ សរីរាភរណភណ្ឌកំ ភញ្ជាបេត្វា សុវណ្ណិដ្ឋកំ ការេសិ រតនាយតំ វិទត្ថិវិត្ថតំ ចតុរង្គុលុព្ពេធំ។ តតោ ហរិតាលមនោសិលាបិណ្ឌំ គហេត្វា អដ្ឋ ឧប្បលហត្ថកេ អាទាយ ចេតិយករណដ្ឋានំ គតា។ តស្មិំ ខណេ ឯកា ឥដ្ឋកាបន្តិ បរិក្ខិបិត្វា អាគច្ឆមានា ឃដនិដ្ឋកាយ ឩនា ហោតិ។ សេដ្ឋិធីតា វឌ្ឍកិំ អាហ – “ឥមំ ឥដ្ឋកំ ឯត្ថ ឋបេថា”តិ។ អម្ម, ភទ្ទកេ កាលេ អាគតាសិ, សយមេវ ឋបេហីតិ។ សា អារុយ្ហ តេលេន ហរិតាលមនោសិលំ យោជេត្វា តេន ពន្ធនេន ឥដ្ឋកំ បតិដ្ឋបេត្វា ឧបរិ អដ្ឋហិ ឧប្បលហត្ថកេហិ បូជំ កត្វា វន្ទិត្វា “និព្វត្តនិព្វត្តដ្ឋានេ មេ កាយតោ ចន្ទនគន្ធោ វាយតុ, មុខតោ ឧប្បលគន្ធោ”តិ បត្ថនំ កត្វា ចេតិយំ វន្ទិត្វា បទក្ខិណំ កត្វា អគមាសិ។

អថ តស្មិំយេវ ខណេ យស្ស សេដ្ឋិបុត្តស្ស បឋមំ គេហំ នីតា, តស្ស តំ អារព្ភ សតិ ឧប្បជ្ជិ។ នគរេបិ នក្ខត្តំ សង្ឃុដ្ឋំ ហោតិ។ សោ ឧបដ្ឋាកេ អាហ – “តទា មយា អានីតា សេដ្ឋិធីតា អត្ថិ, កហំ សា”តិ? កុលគេហេ សាមីតិ។ អានេថ នំ, នក្ខត្តំ កីឡិស្សាមាតិ។ តេ គន្ត្វា តំ វន្ទិត្វា ឋិតា “កិំ, តាតា, អាគតត្ថា”តិ តាយ បុដ្ឋា តំ បវត្តិំ អាចិក្ខិំសុ។ តាតា, មយា អាភរណភណ្ឌេន ចេតិយំ បូជិតំ, អាភរណំ មេ នត្ថីតិ។ តេ គន្ត្វា សេដ្ឋិបុត្តស្ស អារោចេសុំ។ អានេថ នំ, បិឡន្ធនំ លភិស្សាមាតិ។ តេ អានយិំសុ។ តស្សា សហ ឃរប្បវេសនេន សកលគេហំ ចន្ទនគន្ធោ ច នីលុប្បលគន្ធោ វាយិ។

សេដ្ឋិបុត្តោ តំ បុច្ឆិ “បឋមំ តវ សរីរតោ ទុគ្គន្ធោ វាយិ, ឥទានិ បន តេ សរីរតោ ចន្ទនគន្ធោ, មុខតោ ឧប្បលគន្ធោ វាយតិ, កិំ ឯត”ន្តិ? សា អាទិតោ បដ្ឋាយ អត្តនា កតកម្មំ អារោចេសិ។ សេដ្ឋិបុត្តោ “និយ្យានិកំ វត ពុទ្ធសាសន”ន្តិ បសីទិត្វា យោជនិកំ សុវណ្ណចេតិយំ កម្ពលកញ្ចុកេន បរិក្ខិបិត្វា តត្ថ តត្ថ រថចក្កប្បមាណេហិ សុវណ្ណបទុមេហិ អលង្ករិ។ តេសំ ទ្វាទសហត្ថា ឱលម្ពកា ហោន្តិ។ សោ តត្ថ យាវតាយុកំ ឋត្វា សគ្គេ និព្វត្តិត្វា តតោ ចុតោ ពារាណសិតោ យោជនមត្តេ ឋានេ អញ្ញតរស្មិំ អមច្ចកុលេ និព្វត្តិ។ សេដ្ឋិកញ្ញាបិ ទេវលោកតោ ចវិត្វា រាជកុលេ ជេដ្ឋធីតា ហុត្វា និព្វត្តិ។

តេសុ វយប្បត្តេសុ កុមារស្ស វសនគាមេ នក្ខត្តំ សង្ឃុដ្ឋំ។ សោ មាតរំ អាហ – “សាដកំ មេ , អម្ម, ទេហិ, នក្ខត្តំ កីឡិស្សាមី”តិ។ សា ធោតវត្ថំ នីហរិត្វា អទាសិ។ អម្ម, ថូលំ ឥទំ, អញ្ញំ ទេហីតិ។ អញ្ញំ នីហរិត្វា អទាសិ, តម្បិ បដិក្ខិបិ។ អញ្ញំ នីហរិត្វា អទាសិ, តម្បិ បដិក្ខិបិ។ អថ នំ មាតា អាហ – “តាត, យាទិសេ គេហេ មយំ ជាតា, នត្ថិ នោ ឥតោ សុខុមតរស្ស បដិលាភាយ បុញ្ញ”ន្តិ។ តេន ហិ លភនដ្ឋានំ គច្ឆាមិ, អម្មាតិ។ បុត្ត អហំ អជ្ជេវ តុយ្ហំ ពារាណសិនគរេ រជ្ជបដិលាភំ ឥច្ឆាមីតិ។ សោ មាតរំ វន្ទិត្វា អាហ – “គច្ឆាមិ, អម្មា”តិ។ គច្ឆ, តាតាតិ។ ឯវំ កិរស្សា ចិត្តំ អហោសិ – “កហំ គមិស្សតិ, ឥធ វា ឯត្ថ វា គេហេ និសីទិស្សតី”តិ? សោ បន បុញ្ញនិយាមេន និក្ខមិត្វា ពារាណសិំ គន្ត្វា ឧយ្យានេ មង្គលសិលាបដ្ដេ សសីសំ បារុបិត្វា និបជ្ជិ។ សោ ច ពារាណសិរញ្ញោ កាលកតស្ស សត្តមោ ទិវសោ ហោតិ។

អមច្ចា រញ្ញោ សរីរកិច្ចំ កត្វា រាជង្គណេ និសីទិត្វា មន្តយិំសុ – “រញ្ញោ ឯកា ធីតាវ អត្ថិ, បុត្តោ នត្ថិ, អរាជកំ រជ្ជំ ន តិដ្ឋតិ, កោ

រាជា ហោតី"តិ មន្ត្វា "ត្វំ ហោហិ, ត្វំ ហោហី"តិ អាហំសុ។ បុរោហិតោ អាហ – "ឋាហុំ ឱលោកេតុំ ន វដ្ដតិ, ផុស្សរថំ វិស្សជ្ជេមា"តិ។ តេ កុមុទវណ្ណេ ចត្តារោ សិន្ធវេ យោជេត្វា បញ្ចវិធំ រាជកកុធភណ្ឌំ សេតច្ឆត្តញ្ច រថស្មិំយេវ ឋបេត្វា រថំ វិស្សជ្ជេត្វា បច្ឆតោ តូរិយានិ បគ្គណ្ហាបេសុំ។ រថោ បាចីនទ្វារេន និក្ខមិត្វា ឧយ្យានាភិមុខោ អហោសិ។ "បរិចយេន ឧយ្យានាភិមុខោ គច្ឆតិ, និវត្តេមា"តិ កេចិ អាហំសុ។ បុរោហិតោ "មា និវត្តយិត្ថា"តិ អាហ។ រថោ កុមារំ បទក្ខិណំ កត្វា អារោហនសជ្ជោ ហុត្វា អដ្ឋាសិ។ បុរោហិតោ បារុបនកណ្ណំ អបនេត្វា បាទតលានិ ឱលោកេន្តោ "តិដ្ឋតុ អយំ ទីបោ, ទ្វិសហស្សទីបបរិវារេសុ ចតូសុ ទីបេសុ ឯសោ រជ្ជំ ការេតុំ យុត្តោ"តិ វត្វា "បុនបិ តូរិយានិ បគ្គណ្ហថ, បុនបិ តូរិយានិ បគ្គណ្ហថា"តិ តិក្ខត្តុំ តូរិយានិ បគ្គណ្ហាបេសិ។

អថ កុមារោ មុខំ វិវរិត្វា ឱលោកេត្វា "កេន កម្មេន អាគតត្ថា"តិ អាហ។ "ទេវ តុម្ហាកំ រជ្ជំ បាបុណាតី"តិ។ "រាជា កហន្តិ?" "ទេវត្តំ គតោ សាមី"តិ។ "កតិ ទិវសា អតិក្កន្តា"តិ? "អជ្ជ សត្តមោ ទិវសោ"តិ។ "បុត្តោ វា ធីតា វា នត្ថី"តិ? "ធីតា អត្ថិ ទេវ, បុត្តោ នត្ថី"តិ។ "ករិស្សាមិ រជ្ជន្តិ"។ តេ តាវទេវ អភិសេកមណ្ឌបំ ការេត្វា រាជធីតរំ សព្ពាលង្ការេហិ អលង្ករិត្វា ឧយ្យានំ អានេត្វា កុមារស្ស អភិសេកំ អកំសុ។

អថស្ស កតាភិសេកស្ស សតសហស្សគ្ឃនកំ វត្ថំ ឧបហរិំសុ។ សោ "កិមិទំ, តាតា"តិ អាហ។ "និវាសនវត្ថំ ទេវា"តិ។ "ននុ, តាតា, ថូលំ, អញ្ញំ សុខុមតរំ នត្ថី"តិ? "មនុស្សានំ បរិភោគវត្ថេសុ ឥតោ សុខុមតរំ នត្ថិ ទេវា"តិ។ "តុម្ហាកំ រាជា ឯវរូបំ និវាសេសី"តិ? "អាម, ទេវា"តិ។ "ន មញ្ញេ បុញ្ញវា តុម្ហាកំ រាជា, សុវណ្ណភិង្គារំ អាហរថ, លភិស្សាម វត្ថន្តិ"។ តេ សុវណ្ណភិង្គារំ អាហរិំសុ។ សោ ឧដ្ឋាយ ហត្ថេ ធោវិត្វា មុខំ វិក្ខាលេត្វា ហត្ថេន ឧទកំ អាទាយ បុរត្ថិមាយ ទិសាយ អព្ភុក្កិរិ, តាវទេវ ឃនបថវិំ ភិន្ទិត្វា អដ្ឋ កប្បរុក្ខា ឧដ្ឋហិំសុ។ បុន ឧទកំ គហេត្វា ទក្ខិណំ បច្ឆិមំ ឧត្តរន្តិ ឯវំ ចតស្សោបិ ទិសា អព្ភុក្កិរិ, សព្ពទិសាសុ អដ្ឋដ្ឋ កត្វា ទ្វត្តិំស កប្បរុក្ខា ឧដ្ឋហិំសុ។ សោ ឯកំ ទិព្ពទុស្សំ និវាសេត្វា ឯកំ បារុបិត្វា "នន្ទរញ្ញោ វិជិតេ សុត្តកន្តិកា ឥត្ថិយោ មា សុត្តំ កន្តិំសូតិ ឯវំ ភេរិំ ចរាបេថា"តិ វត្វា ឆត្តំ ឧស្សាបេត្វា អលង្កតបដិយត្តោ ហត្ថិក្ខន្ធវរគតោ នគរំ បវិសិត្វា បាសាទំ អារុយ្ហ មហាសម្បត្តិំ អនុភវិ។

ឯវំ កាលេ គច្ឆន្តេ ឯកទិវសំ ទេវី រញ្ញោ មហាសម្បត្តិំ ទិស្វា "អហោ តបស្សី"តិ ការុញ្ញាការំ ទស្សេសិ។ "កិមិទំ ទេវី"តិ ច បុដ្ឋា "អតិមហតី តេ ទេវ សម្បត្តិ, អតីតេ ពុទ្ធានំ សទ្ទហិត្វា កល្យាណំ អកត្ថ, ឥទានិ អនាគតស្ស បច្ចយំ កុសលំ ន ករោថា"តិ អាហ។ "កស្ស ទស្សាមិ, សីលវន្តោ នត្ថី"តិ។ "អសុញ្ញោ, ទេវ, ជម្ពុទីបោ អរហន្តេហិ, តុម្ហេ ទានមេវ សជ្ជេថ, អហំ អរហន្តេ លច្ឆាមី"តិ អាហ។ រាជា បុនទិវសេ បាចីនទ្វារេ ទានំ សជ្ជាបេសិ។ ទេវី បាតោវ ឧបោសថង្គានិ អធិដ្ឋាយ ឧបរិបាសាទេ បុរត្ថាភិមុខា ឧរេន និបជ្ជិត្វា "សចេ ឯតិស្សា ទិសាយ អរហន្តោ អត្ថិ, ស្វេ អាគន្ត្វា អម្ហាកំ ភិក្ខំ គណ្ហន្តូ"តិ អាហ។ តស្សំ ទិសាយំ អរហន្តោ នាហេសុំ, តំ សក្ការំ កបណយាចកានំ អទំសុ។

បុនទិវសេ ទក្ខិណទ្វារេ ទានំ សជ្ជេត្វា តថេវ អកាសិ, បុនទិវសេ បច្ឆិមទ្វារេ។ ឧត្តរទ្វារេ សជ្ជិតទិវសេ បន ទេវិយា តថេវ និមន្តិតេ ហិមវន្តេ វសន្តានំ បទុមវតិយា បុត្តានំ បញ្ចសតានំ បច្ចេកពុទ្ធានំ ជេដ្ឋកោ មហាបទុមបច្ចេកពុទ្ធោ ភាតិកេ អាមន្តេសិ – "មារិសា, នន្ទរាជា តុម្ហេ និមន្តេតិ, អធិវាសេថ តស្សា"តិ។ តេ អធិវាសេត្វា បុនទិវសេ អនោតត្តទហេ មុខំ ធោវិត្វា អាកាសេន អាគន្ត្វា

ឧត្តរទ្វារេ ឋិតេ ទិស្វា មនុស្សា គន្ត្វា "បញ្ចសតា, ទេវ, បច្ចេកពុទ្ធា អាគតា"តិ រញ្ញោ អារោចេសុំ។ រាជា សទ្ធិំ ទេវិយា គន្ត្វា វន្ទិត្វា បត្តំ គហេត្វា បច្ចេកពុទ្ធេ បាសាទំ អារោបេត្វា តត្ថ តេសំ ទានំ ទត្វា ភត្តកិច្ចាវសានេ រាជា សង្ឃត្ថេរស្ស, ទេវី សង្ឃនវកស្ស បាទមូលេ និបជ្ជិត្វា, "អយ្យា, បច្ចយេហិ ន កិលមិស្សន្តិ, មយំ បុញ្ញេន ន ហាយិស្សាម, អម្ហាកំ យាវជីវំ ឥធ និវាសាយ បដិញ្ញំ ទេថា"តិ។ បដិញ្ញំ ការេត្វា ឧយ្យានេ បញ្ច បណ្ណសាលាសតានិ បញ្ច ចង្កមនសតានីតិ សព្វាការេន និវាសដ្ឋានំ សម្បាទេត្វា តត្ថ វសាបេសុំ។

ឯវំ កាលេ គច្ឆន្តេ រញ្ញោ បច្ចន្តោ កុបិតោ។ សោ "អហំ បច្ចន្តំ វូបសមេតុំ គច្ឆាមិ, ត្វំ បច្ចេកពុទ្ធេសុ មា បមជ្ជី"តិ ទេវិំ ឱវទិត្វា គតោ។ តស្មិំ អនាគតេយេវ បច្ចេកពុទ្ធានំ អាយុសង្ខារា ខីណា។ មហាបទុមបច្ចេកពុទ្ធោ តិយាមរត្តិំ ឈានកីឡំ កីឡិត្វា អរុណុគ្គមនេ អាលម្ពនផលកំ អាលម្ពិត្វា ឋិតកោវ អនុបាទិសេសាយ និព្វានធាតុយា បរិនិព្វាយិ។ ឯតេនុបាយេន សេសាបីតិ សព្វេវ បរិនិព្វុតា។ បុនទិវសេ ទេវី បច្ចេកពុទ្ធានំ និសីទនដ្ឋានំ ហរិតុបលិត្តំ ការេត្វា បុប្ផានិ វិកិរិត្វា ធូមំ ទត្វា តេសំ អាគមនំ ឱលោកេន្តី និសិន្នា; អាគមនំ អបស្សន្តី បុរិសំ បេសេសិ "គច្ឆ, តាត, ជានាហិ, កិំ អយ្យានំ កិញ្ចិ អផាសុក"ន្តិ។ សោ គន្ត្វា មហាបទុមស្ស បណ្ណសាលាទ្វារំ វិវរិត្វា តត្ថ អបស្សន្តោ ចង្កមនំ គន្ត្វា អាលម្ពនផលកំ និស្សាយ ឋិតំ ទិស្វា វន្ទិត្វា "កាលោ, ភន្តេ"តិ អាហ។ បរិនិព្វុតសរីរំ កិំ កថេស្សតិ? សោ "និទ្ទាយតិ មញ្ញេ"តិ គន្ត្វា បិដ្ឋិបាទេ ហត្ថេន បរាមសិត្វា បាទានំ សីតលតាយ ចេវ ថទ្ធតាយ ច បរិនិព្វុតភាវំ ញត្វា ទុតិយស្ស សន្តិកំ អគមាសិ, ឯវំ តតិយស្សាតិ សព្វេសំ បរិនិព្វុតភាវំ ញត្វា រាជកុលំ គតោ។ "កហំ, តាត, បច្ចេកពុទ្ធា"តិ បុដ្ឋោ "បរិនិព្វុតា ទេវី"តិ អាហ ។ ទេវី កន្ទន្តី រោទន្តី និក្ខមិត្វា នាគរេហិ សទ្ធិំ តត្ថ គន្ត្វា សាធុកីឡិតំ ការេត្វា បច្ចេកពុទ្ធានំ សរីរកិច្ចំ កត្វា ធាតុយោ គហេត្វា ចេតិយំ បតិដ្ឋាបេសិ។

រាជា បច្ចន្តំ វូបសមេត្វា អាគតោ បច្ចុគ្គមនំ អាគតំ ទេវិំ បុច្ឆិ – "កិំ, ភទ្ទេ, បច្ចេកពុទ្ធេសុ នប្បមជ្ជិ, និរោគា អយ្យា"តិ? "បរិនិព្វុតា ទេវា"តិ។ រាជា ចិន្តេសិ – "ឯវរូបានម្បិ បណ្ឌិតានំ មរណំ ឧប្បជ្ជតិ, អម្ហាកំ កុតោ មោក្ខោ"តិ? សោ នគរំ អគន្ត្វា ឧយ្យានមេវ បវិសិត្វា ជេដ្ឋបុត្តំ បក្កោសាបេត្វា តស្ស រជ្ជំ បដិយាទេត្វា សយំ សមណបព្វជ្ជំ បព្វជិ។ ទេវីបិ "ឥមស្មិំ បព្វជិតេ អហំ កិំ ករិស្សាមី"តិ តត្ថេវ ឧយ្យានេ បព្វជិតា។ ទ្វេបិ ឈានំ ភាវេត្វា តតោ ចុតា ព្រហ្មលោកេ និព្វត្តិំសុ។

តេសុ តត្ថេវ វសន្តេសុ អម្ហាកំ សត្ថា លោកេ ឧប្បជ្ជិត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កោ អនុបុព្វេន រាជគហំ បាវិសិ។ សត្ថរិ តត្ថ វសន្តេ អយំ បិប្ផលិមាណវោ មគធរដ្ឋេ មហាតិត្ថព្រាហ្មណគាមេ កបិលព្រាហ្មណស្ស អគ្គមហេសិយា កុច្ឆិម្ហិ និព្វត្តោ, អយំ ភទ្ទា កាបិលានី មទ្ទរដ្ឋេ សាគលនគរេ កោសិយគោត្តព្រាហ្មណស្ស អគ្គមហេសិយា កុច្ឆិម្ហិ និព្វត្តា។ តេសំ អនុក្កមេន វឌ្ឍមានានំ បិប្ផលិមាណវស្ស វីសតិមេ វស្សេ ភទ្ទាយ សោឡសមេ វស្សេ សម្បត្តេ មាតាបិតរោ បុត្តំ ឱលោកេត្វា, "តាត, ត្វំ វយប្បត្តោ, កុលវំសោ នាម បតិដ្ឋាបេតព្វោ"តិ អតិវិយ និប្បីឡយិំសុ។ មាណវោ អាហ – "មយ្ហំ សោតបថេ ឯវរូបំ កថំ មា កថេថ, អហំ យាវ តុម្ហេ ធរថ, តាវ បដិជគ្គិស្សាមិ, តុម្ហាកំ អច្ចយេន និក្ខមិត្វា បព្វជិស្សាមី"តិ។ តេ កតិបាហំ អតិក្កមិត្វា បុន កថយិំសុ, សោបិ តថេវ បដិក្ខិបិ។ បុនបិ កថយិំសុ, បុនបិ បដិក្ខិបិ។ តតោ បដ្ឋាយ មាតា និរន្តរំ កថេសិយេវ។

មាណវោ “មម មាតរំ សញ្ញាបេស្សាមី”តិ រត្តសុវណ្ណស្ស និក្ខសហស្សំ គហេត្វា សុវណ្ណការេហិ ឯកំ ឥត្ថិរូបំ ការាបេត្វា តស្ស មជ្ជនឃដ្ដនាទិកម្មបរិយោសានេ តំ រត្តវត្ថំ និវាសាបេត្វា វណ្ណសម្បន្នេហិ បុប្ផេហិ ចេវ នានាអលង្ការេហិ ច អលង្ការាបេត្វា មាតរំ បក្កោសាបេត្វា អាហ – “អម្ម, ឯវរូបំ អារម្មណំ លភន្តោ គេហេ វសិស្សាមិ, អលភន្តោ ន វសិស្សាមី”តិ។ បណ្ឌិតា ព្រាហ្មណី ចិន្តេសិ – “មយ្ហំ បុត្តោ បុញ្ញវា ទិន្នទានោ កតាភិនីហារោ, បុញ្ញំ ករោន្តោ ន ឯកកោវ អកាសិ, អទ្ធា ឯតេន សហ កតបុញ្ញា សុវណ្ណរូបកបដិភាគា ភវិស្សតី”តិ អដ្ឋ ព្រាហ្មណេ បក្កោសាបេត្វា សព្ពកាមេហិ សន្តប្បេត្វា សុវណ្ណរូបកំ រថំ អារោបេត្វា “គច្ឆថ, តាតា, យត្ថ អម្ហាកំ ជាតិគោត្តភោគេហិ សមានកុលេ ឯវរូបំ ទារិកំ បស្សថ, ឥមមេវ សុវណ្ណរូបកំ បណ្ណាការំ កត្វា ទេថា”តិ ឧយ្យោជេសិ។

តេ “អម្ហាកំ នាម ឯតំ កម្ម”ន្តិ និក្ខមិត្វា “កត្ថ គមិស្សាមា”តិ ចិន្តេត្វា “មទ្ទរដ្ឋំ នាម ឥត្ថាករោ, មទ្ទរដ្ឋំ គមិស្សាមា”តិ មទ្ទរដ្ឋេ សាគលនគរំ អគមិំសុ។ តត្ថ តំ សុវណ្ណរូបកំ ន្ហានតិត្ថេ ឋបេត្វា ឯកមន្តេ និសីទិំសុ។ អថ ភទ្ទាយ ធាតី ភទ្ទំ ន្ហាបេត្វា អលង្ករិត្វា សិរិគព្ភេ និសីទាបេត្វា ន្ហាយិតុំ អាគច្ឆន្តី តំ រូបកំ ទិស្វា “អយ្យធីតា មេ ឥធាគតា”តិ សញ្ញាយ សន្តជ្ជេត្វា “ទុព្ពិនីតេ កិំ ត្វំ ឥធាគតា”តិ តលសត្តិកំ ឧគ្គិរិត្វា “គច្ឆ សីឃ”ន្តិ គណ្ឌបស្សេ បហរិ។ ហត្ថោ បាសាណេ បហដោ វិយ កម្បិត្ថ។ សា បដិក្កមិត្វា “ឯវំ ថទ្ធំ នាម មហាគីវំ ទិស្វា ‘អយ្យធីតា មេ’តិ សញ្ញំ ឧប្បាទេសិំ, អយ្យធីតាយ ហិ មេ និវាសនបដិគ្គាហិកាយបិ អយុត្តា”តិ អាហ។ អថ នំ តេ មនុស្សា បរិវារេត្វា “ឯវរូបា តេ សាមិធីតា”តិ បុច្ឆិំសុ។ កិំ ឯសា, ឥមាយ សតគុណេន សហស្សគុណេន មយ្ហំ អយ្យធីតា អភិរូបតរា, ទ្វាទសហត្ថេ គព្ភេ និសិន្នាយ បទីបកិច្ចំ នត្ថិ, សរីរោភាសេនេវ តមំ វិធមតីតិ។ “តេន ហិ អាគច្ឆា”តិ ខុជ្ជំ គហេត្វា សុវណ្ណរូបកំ រថំ អារោបេត្វា កោសិយគោត្តស្ស ព្រាហ្មណស្ស ឃរទ្វារេ ឋត្វា អាគមនំ និវេទយិំសុ។

ព្រាហ្មណោ បដិសន្ថារំ កត្វា “កុតោ អាគតត្ថា”តិ បុច្ឆិ។ មគធរដ្ឋេ មហាតិត្ថគាមេ កបិលព្រាហ្មណស្ស ឃរតោតិ។ កិំ ការណា អាគតាតិ? ឥមិនា នាម ការណេនាតិ។ “កល្យាណំ, តាតា, សមជាតិគោត្តវិភវោ អម្ហាកំ ព្រាហ្មណោ, ទស្សាមិ ទារិក”ន្តិ បណ្ណាការំ គណ្ហិ។ តេ កបិលព្រាហ្មណស្ស សាសនំ បហិណិំសុ “លទ្ធា ទារិកា, កត្តព្ពំ ករោថា”តិ។ តំ សាសនំ សុត្វា បិប្ផលិមាណវស្ស អារោចយិំសុ “លទ្ធា កិរ ទារិកា”តិ។ មាណវោ “អហំ ‘ន លភិស្សន្តី’តិ ចិន្តេសិំ, ‘ឥមេ លទ្ធាតិ វទន្តិ’, អនត្ថិកោ ហុត្វា បណ្ណំ បេសេស្សាមី”តិ រហោគតោ បណ្ណំ លិខិ “ភទ្ទា អត្តនោ ជាតិគោត្តភោគានុរូបំ ឃរាវាសំ លភតុ, អហំ និក្ខមិត្វា បព្ពជិស្សាមិ, មា បច្ឆា វិប្បដិសារិនី អហោសី”តិ។ ភទ្ទាបិ “អសុកស្ស កិរ មំ ទាតុកាមា”តិ សុត្វា រហោគតា បណ្ណំ លិខិ “អយ្យបុត្តោ អត្តនោ ជាតិគោត្តភោគានុរូបំ ឃរាវាសំ លភតុ, អហំ និក្ខមិត្វា បព្ពជិស្សាមិ, មា បច្ឆា វិប្បដិសារី អហោសី”តិ។ ទ្វេ បណ្ណានិ អន្តរាមគ្គេ សមាគច្ឆិំសុ។ ឥទំ កស្ស បណ្ណន្តិ? បិប្ផលិមាណវេន ភទ្ទាយ បហិតន្តិ។ ឥទំ កស្សាតិ? ភទ្ទាយ បិប្ផលិមាណវស្ស បហិតន្តិ ច វុត្តេ ទ្វេបិ វាចេត្វា “បស្សថ ទារកានំ កម្ម”ន្តិ ផាលេត្វា អរញ្ញេ ឆឌ្ឌេត្វា សមានបណ្ណំ លិខិត្វា ឥតោ ច ឯត្តោ ច បេសេសុំ។ ឥតិ តេសំ អនិច្ឆមានានំយេវ សមាគមោ អហោសិ។

តំទិវសមេវ មាណវោ ឯកំ បុប្ផទាមំ គហេត្វា ឋបេសិ។ ភទ្ទាបិ, តានិ សយនមជ្ឈេ ឋបេសិ។ ភុត្តសាយមាសា ឧភោបិ “សយនំ

ອກິຣຸທິສ຺ສາຍາ”ຕິ ນຍາກັດ຺ວາ ຍາຫເຈາ ຣກິລ຺ລາຫປເສ຺ສນ ນຍທັ ອກິຣຸທິ ກຄ຺ວາ ຈາຍປເສ຺ສນ ອກິຣຸທິຕ຺ວາ ອາຫ – “ຍສ຺ສ ປເສ຺ສ ປຸປ຺ຜາຕິ ຍິລິໂຍຕ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ຣາກຈິຕ຺ຕໍ ຽປຸປ຺ຕ຺ຕິ ຈິຂາຕິສ຺ສາຍ, ຕຸຍໍ ປຸປ຺ຜາຍໍ ນ ອລ຺ລີຍິຕຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ໌ ເຕ ປນ ອຕ຺ຕາຍຕ຺ຕາ ນຣີຣນຍຕ຺ສ຺ສກເຍນ ທິຍາຍຣຕ຺ຕິ ນິຕ຺ຖິ ອເນາກ຺ກຍນ຺ຕາຈ ຈີຕິນາເຍນ຺ຕິ, ຂິຈາ ປນ ທານຍຕ຺ຕຍິ ນາເທານີ໌ ເຕ ເລິການິເນນ ອນໍນທ຺ວາ ຍາຈ ຍາຕາປິຕເຣາ ຂເຣນ຺ຕິ, ຕາຈ ກຸຣຸຍ຺ຕ຺ວາ ອຈິຈາເຣຕ຺ວາ ເຕສຸ ກາລຕ຺ກເຕສຸ ຈິຈາເຣຍິສຸ໌ ຍທຕີ ຍາຫຈສ຺ສ ນຍຕ຺ຕີ ນຕ຺ຕານີຕິເກາຂີຂນ, ໂອກຂິຈນໍ ນຣີເຣ ຽຕ຺ຕາເຣຕ຺ວາ ຫເຣ຺ຕຕ຺ຕໍ ສຸຈລ຺ລຸຈລ຺ລເຍຈ ຍກຂນາຕ຺ຕຕຍາ ຕ຺ວາຂນນາຕ຺ຕຸຍຕ຺ຕໍ ລຫ຺ຍ ຈຕ຺ຕິ໌ ຍນ຺ຕຕາຕ຺ຖາຕິ ນຕ຺ຖິ ຍທາຕ຺ຕອາການິ, ກຍຸເຕ຺ຕາ ຕ຺ວາຂນເຍາຂນິເກາ, ອຕຸຣາຂປຸຣປ຺ຍາຫາ ສຸຕ຺ຖນ ກາຍາ, ສຸຕ຺ຖນ ທຕ຺ຕາຕິກາ, ສຸຕ຺ຖນ ອສ຺ສາຕິກາ, ສຸຕ຺ຖນ ຣຈາຕິກາ໌

ເນາ ໂອກຂິຈນໍ ອລຕ຺ຕຕອສ຺ສໍ ອາຣຸຍ຺ຍຍທາຂນປຣິຈຸເຕາ ກຍຸຕ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ເຄຕ຺ຕເກາຂີຍໍ ຂິເຕາ ນຕ຺ຕເລທິ ກິນ຺ຕຸາຕເຕາ ການາຂເຍາ ນກຸເຫ ກຫ຺ຍປຸາຂາຂິປິຫເກ ຽຕ຺ຖຣີຕ຺ວາ ຫາຂເຣຕ຺ຕ ຂິສ຺ວາ, “ຕາຕາ, ຕຸເຍ ກິ ຫາຂຕ຺ຕີ”ຕິ ປຸຈ຺ຈິ໌ ກຫ຺ຍປຸາເຂ, ອຍ຺ຍາຕີ໌ ໂອເຕທິ ກຕໍ ປິປໍ ກສ຺ສ ເທາຕີຕິ? ຕຸຍ຺ຫາກໍ, ອຍ຺ຍາຕີ໌ ເນາ ຈິເຕ຺ຕນິ – “ນເຈ ໂອເຕທິ ກຕໍ ປິປໍ ຍຍ຺ຫາເທາຕິ, ກິ ເຍ ກຣິສ຺ສຕິ ນຕ຺ຕານີຕິເກາຂີຂນ, ກິ ຕ຺ວາຂນເຍາຂນິເກາ ກຍຸເຕ຺ຕາ, ກິ ນຕ຺ຖິຍນ຺ຕາຕ຺ຖາຕິ ຕຍຸອາການິ, ກິ ສຸຕ຺ຖນ ກາຍາ? ນຕ຺ຕເຍຕໍ ກຄ຺ວາຍ ກາປິລິຕິຍາ ຕິຍ຺ຍາເຕຕ຺ວາ ຕິກ຺ລຍຸ ປຕ຺ຕຂິສ຺ສາຍີ”ຕິ໌

ກຄ຺ວາປິ ກາປິລິຕີ ຕສ຺ນີ ຫເຫ ອຕ຺ຕຣຈຕ຺ຕຸຍິເປົ້າເຍາ ຕິລກຸຍ຺ຸກ ປຕ຺ຕຣາເປຕ຺ວາ ຂາຕີທິ ປຣິຈຸຕາ ຕິນິຕ຺ຕ຺ຖາ ການເກ ຕິລປິຫເກ ຫາຂເຣຕ຺ຕ ຂິສ຺ວາ, “ອຍຸາ, ກິ ຕຸເຍ ຫາຂຕ຺ຕີ”ຕິ ປຸຈ຺ຈິ໌ ປິຫເກ, ອເຍ຺ຍຕີ໌ ອກຸນລໍ ກສ຺ສ ເທາຕີຕິ? ຕຸຍ຺ຫາກໍ, ອເຍ຺ຍຕີ໌ ນາ ຈິເຕ຺ຕນິ – “ຍຍ຺ຫາຈຕຸທຕ຺ຕຈຕ຺ຕໍ ຕາຕຸຕຸເກາຂຕຍຕ຺ຕຕ຺ຖາ ລຫ຺ຍ ຈຕ຺ຕິ, ຍຂີ ປເຕຕໍ ໂອຕ຺ຕເກຕ ຂເຕຕ ກຕໍ ອກຸນລໍ ຍຍ຺ຫາເທາຕິ, ອຕ຺ຖາ ກຈນທເສ຺ສນປິ ຈຕ຺ເຕາ ນີນໍ ຽກ຺ລີປິຕໍ ນ ນກ຺ກາ, ອຍ຺ຍປຸເຕ຺ຕ ອາກຕຍເຕ຺ຕເຍຈ ນຕ຺ຕໍ ຕສ຺ສ ຕິຍ຺ຍາເຕຕ຺ວາ ຕິກ຺ລຍຸ ປຕ຺ຕຂິສ຺ສາຍີ”ຕິ໌

ຍາຫເຈາ ອາກຕ຺ວາ ຕາຍິຕ຺ວາ ປິນາຂໍ ອາຣຸຍ຺ຍຍທາເຣເທ ປລ຺ລເຕ຺ກ ຕິນີຂີ໌ ອຈສ຺ສ ຈກ຺ກຈຕ຺ຕິເຕາ ອຕຸຈ຺ຈິກໍ ເກາຂຕໍ ນຕ຺ຂຍິສຸ໌ ເຕ຺ວປິ ກຸຕ຺ຂີຕ຺ວາ ປຣິຂເຕ ຕິກ຺ລເຕ຺ຕ ຣເທາກຕາ ຊາສຸກທ຺ວາເຕ ຕິນີຂີສຸ໌ ຕເຕາ ຍາຫເຈາ ກຄ຺ວ ອາຫ – “ກເຕ຺ຄ ຕຸຍໍ ຍນຣ ອາກຕ຺ຖີ ກິຕ຺ຕກໍ ຂນ ອາທຣີ”ຕິ? ປຕ຺ຕປຫ຺ຍານ ນກຂນທສ຺ສາຕິ, ອຍ຺ຍາຕີ໌ ໂອຕໍ ນຕ຺ຕໍ, ຍາ ຈ ຕຸຍສ຺ນີ ຍເຣ ນຕ຺ຕານີຕິ ເກາຂີເຍາ ຍນ຺ຕຕາຕ຺ຖາ ນທ຺ວິຕຍຸອາການີເກຂາ ນຍຕ຺ຕີ ອຕ຺ຕິ, ນຕ຺ຕໍ ຕຸຍ຺ຸຫເຍຈ ຕິຍ຺ຍາເຕຍີຕິ໌ ຕຸເຍປຸນ ກທໍ ກຈ຺ຈ, ອຍ຺ຍາຕິ? ອທໍ ປຕ຺ຕຂິສ຺ສາຍີຕິ໌ ອຍ຺ຍ, ອທຍິ ຕຸຍ຺ຫາກເຍຈ ອາກຍນ຺ຕໍ ຊຸເລິກຍຍາຕາ ຕິນິຕ຺ຕ຺ຖາ, ອທຍິ ປຕ຺ຕຂິສ຺ສາຍີຕິ໌ ເຕນໍ ອາຂິຕ຺ຕປຫ຺ຍກຸຂີ ຈິຍ ຕເຍາ ກຈາ ຽປທ຺ວທິສຸ໌ ເຕ ອຕ຺ຕຣາປຫເຕາ ການາຈຣນປິຕາຕິ ຈຕ຺ຕາຕິ ຍຕ຺ຕິກາປເຕ຺ຕ ຈ ອາທຣາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕາຍຕ຺ຕາ ເກເນ ຊຸທາຣາເປຕ຺ວາ “ເຍ ເລິເກ ອຣທເຕ຺ຕາ, ເຕ ຽຄ຺ຂີສ຺ສ ອຍ຺ຫາກໍ ປຕ຺ຕຂ຺ຊາ”ຕິ ຈຕ຺ວາ ຂຈິກາຍ ປເຕ຺ຕ ຊຸນາເຣຕ຺ວາ ອໍເນ ລເກ຺ຕ຺ວາ ປິນາຂເຕາ ຊຸຕຣີສຸ໌ ເກເທ ຂາເນສຸ ຈາ ກຍຸກາເຣສຸ ຈາ ນ ເກາຂິ ນຕ຺ຊາຕິ໌

ອຂ ເນ ໂຄາທຸຫກາຍເຕາ ຕິກ຺ລຍຸ ຂານກາຍຕ຺ວາເຣນ ກຈ຺ຈເຕ຺ຕ ອາກປຸກຸຕ຺ຕຈເຣນ ຂານກາຍຈານິເຕາ ນຕ຺ຊາຕິສຸ໌ ເຕ ເຣາຂຕ຺ຕາ ປິເຂສຸ ຕິປຕິຕ຺ວາ “ກິ ອເຍ຺ອຕາເຂ ກເຣາຂ, ອຍ຺ຍາ”ຕິ ອາທໍສຸ໌ “ຍຍໍ ກເຫ ອາຂິຕ຺ຕປຫ຺ຍນາລີ ຈິຍ ຕເຍາ ກຈາຕິ ປຕ຺ຕຂິຍາ ນເຈ ຕຸເຍ຺ຸຍ ໂອເກກໍ ກຸຂີສ຺ສ ກເຣາຍ, ຈສ຺ສນຕຍິ ຕປຸເທາຕີ໌ ຕຸເຍອ ຕຸຍ຺ຫາກໍ ນີນໍ ເຂາຈິຕ຺ວາ ກຸຂີສ຺ສາ ທຸຕ຺ວາ ຂີຈຈາ”ຕິ ຈຕ຺ວາ ເຕນໍ ເຣາຂຕ຺ຕາຕໍເຍຈ

បក្កមិំសុ។ ថេរោ បុរតោ គច្ឆន្តោ និវត្តិត្វា ឱលោកេន្តោ ចិន្តេសិ – “អយំ ភទ្ទា កាបិលានី សកលជម្ពុទីបគ្ឃនិកា ឥត្ថី មយ្ហំ បច្ឆតោ អាគច្ឆតិ។ ឋានំ ខោ បនេតំ វិជ្ជតិ, យំ កោចិទេវ ឯវំ ចិន្តេយ្យ ‘ឥមេ បព្ពជិត្វាបិ វិនា ភវិតុំ ន សក្កោន្តិ, អននុច្ឆវិកំ ករោន្តី’តិ។ កោចិ វា បន អម្ហេសុ មនំ បទូសេត្វា អបាយបូរកោ ភវេយ្យ។ ឥមំ បហាយ មយា គន្តុំ វដ្ដតី”តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេសិ។

សោ បុរតោ គច្ឆន្តោ ទ្វេធាបថំ ទិស្វា តស្ស មត្ថកេ អដ្ឋាសិ។ ភទ្ទាបិ អាគន្ត្វា វន្ទិត្វា អដ្ឋាសិ។ អថ នំ អាហ – “ភទ្ទេ តាទិសិំ ឥត្ថិំ មម បច្ឆតោ អាគច្ឆន្តិំ ទិស្វា ‘ឥមេ បព្ពជិត្វាបិ វិនា ភវិតុំ ន សក្កោន្តី’តិ ចិន្តេត្វា អម្ហេសុ បទុដ្ឋចិត្តោ មហាជនោ អបាយបូរកោ ភវេយ្យ។ ឥមស្មិំ ទ្វេធាបថេ ត្វំ ឯកំ គណ្ហ, អហំ ឯកេន គមិស្សាមី”តិ។ “អាម, អយ្យ, បព្ពជិតានំ មាតុគាមោ នាម មលំ, ‘បព្ពជិត្វាបិ វិនា ន ភវន្តី’តិ អម្ហាកំ ទោសំ ទស្សន្តិ, តុម្ហេ ឯកំ មគ្គំ គណ្ហថ, អហំ ឯកំ គណ្ហិស្សាមិ, វិនា ភវិស្សាមា”តិ តិក្ខត្តុំ បទក្ខិណំ កត្វា ចតូសុ ឋានេសុ បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា ទសនខសមោធានសមុជ្ជលំ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ “សតសហស្សកប្បប្បមាណេ អទ្ធានេ កតោ មិត្តសន្ថវោ អជ្ជ ភិជ្ជតី”តិ វត្វា “តុម្ហេ ទក្ខិណជាតិកា នាម, តុម្ហាកំ ទក្ខិណមគ្គោ វដ្ដតិ។ មយំ មាតុគាមា នាម វាមជាតិកា, អម្ហាកំ វាមមគ្គោ វដ្ដតី”តិ វន្ទិត្វា មគ្គំ បដិបន្នា។ តេសំ ទ្វេធាភូតកាលេ អយំ មហាបថវី “អហំ ចក្កវាឡគិរិសិនេរុបព្ពតេ ធារេតុំ សក្កោន្តីបិ តុម្ហាកំ គុណេ ធារេតុំ ន សក្កោមី”តិ វទន្តី វិយ វិរវមានា អកម្បិ, អាកាសេ អសនិសទ្ទោ វិយ បវត្តិ, ចក្កវាឡបព្ពតោ ឧន្នទិ។

សម្មាសម្ពុទ្ធោ វេឡុវនមហាវិហារេ គន្ធកុដិយំ និសិន្នោ បថវីកម្បនសទ្ទំ សុត្វា “កស្ស នុ ខោ បថវី កម្បតី”តិ អាវជ្ជេន្តោ “បិប្ផលិមាណវោ ច ភទ្ទា ច កាបិលានី មំ ឧទ្ទិស្ស អប្បមេយ្យំ សម្បត្តិំ បហាយ បព្ពជិតា, តេសំ វិយោគដ្ឋានេ ឧភិន្នម្បិ គុណពលេន អយំ បថវីកម្បោ ជាតោ, មយាបិ ឯតេសំ សង្គហំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ គន្ធកុដិតោ និក្ខម្ម សយមេវ បត្តចីវរមាទាយ អសីតិមហាថេរេសុ កញ្ចិ អនាមន្តេត្វា តិគាវុតំ មគ្គំ បច្ចុគ្គមនំ កត្វា រាជគហស្ស ច នាឡន្ទាយ ច អន្តរេ ពហុបុត្តកនិគ្រោធរុក្ខមូលេ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា និសីទិ។ និសីទន្តោ បន អញ្ញតរបំសុកូលិកោ វិយ អនិសីទិត្វា ពុទ្ធវេសំ គហេត្វា អសីតិហត្ថា ឃនពុទ្ធរស្មិយោ វិស្សជ្ជេន្តោ និសីទិ។ ឥតិ តស្មិំ ខណេ បណ្ណច្ឆត្តសកដចក្កកូដាគារាទិប្បមាណា ពុទ្ធរស្មិយោ ឥតោ ចិតោ ច វិប្ផន្ទន្តិយោ វិធាវន្តិយោ ចន្ទសហស្ស-សូរិយសហស្ស-ឧគ្គមនកាលំ វិយ កុរុមានា តំ វនន្តំ ឯកោភាសំ អកំសុ។ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណសិរិយា សមុជ្ជលតារាគណំ វិយ គគនំ, សុបុប្ផិតកមលកុវលយំ វិយ សលិលំ វនន្តំ វិរោចិត្ថ។ និគ្រោធរុក្ខស្ស ខន្ធោ នាម សេតោ ហោតិ, បត្តានិ នីលានិ, បក្កានិ រត្តានិ។ តស្មិំ បន ទិវសេ សតសាខោ និគ្រោធោ សុវណ្ណវណ្ណោ អហោសិ។

មហាកស្សបត្ថេរោ “អយំ មយ្ហំ សត្ថា ភវិស្សតិ, ឥមាហំ ឧទ្ទិស្ស បព្ពជិតោ”តិ ទិដ្ឋដ្ឋានតោ បដ្ឋាយ ឱណតោណតោ គន្ត្វា តីសុ ឋានេសុ វន្ទិត្វា “សត្ថា មេ, ភន្តេ, ភគវា, សាវកោហមស្មិ, សត្ថា មេ, ភន្តេ, ភគវា, សាវកោហមស្មី”តិ អាហ។ អថ នំ ភគវា អវោច – “កស្សប, សចេ ត្វំ ឥមំ និបច្ចការំ មហាបថវិយា ករេយ្យាសិ, សាបិ ធារេតុំ ន សក្កុណេយ្យ។ តថាគតស្ស ឯវំ គុណមហន្តតំ ជានតា តយា កតោ និបច្ចការោ មយ្ហំ លោមម្បិ ចាលេតុំ ន សក្កោតិ។ និសីទ, កស្សប, ទាយជ្ជំ តេ ទស្សាមី”តិ។ អថស្ស ភគវា តីហិ ឱវាទេហិ ឧបសម្បទំ អទាសិ។ ទត្វា ពហុបុត្តកនិគ្រោធមូលតោ និក្ខមិត្វា ថេរំ បច្ឆាសមណំ កត្វា មគ្គំ បដិបជ្ជិ។ សត្ថុ សរីរំ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណវិចិត្តំ, មហាកស្សបស្ស សត្តមហាបុរិសលក្ខណបដិមណ្ឌិតំ។ សោ កញ្ចនមហានាវាយ បច្ឆាពទ្ធោ វិយ សត្ថុ បទានុបទិកោ អហោសិ។ សត្ថា ថោកំ

មគ្គំ គន្ត្វា មគ្គា ឱក្កម្ម អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ និសជ្ជាការំ ទស្សេសិ, ថេរោ "និសីទិតុកាមោ សត្ថា"តិ ញត្វា អត្តនោ បារុបនបិលោតិកសង្ឃាដិំ ចតុគ្គុណំ កត្វា បញ្ញាបេសិ·

សត្ថា តស្មិំ និសីទិត្វា ហត្ថេន ចីវរំ បរាមសិត្វា "មុទុកា ខោ ត្យាយំ, កស្សប, បិលោតិកសង្ឃាដី"តិ អាហ· ថេរោ "សត្ថា មេ សង្ឃាដិយា មុទុកភាវំ កថេតិ, បារុបិតុកាមោ ភវិស្សតី"តិ ញត្វា "បារុបតុ, ភន្តេ, ភគវា សង្ឃាដិ"ន្តិ អាហ· "កិំ ត្វំ បារុបិស្សសិ កស្សបា"តិ? "តុម្ហាកំ និវាសនំ លភន្តោ បារុបិស្សាមិ, ភន្តេ"តិ· "កិំ បន ត្វំ, កស្សប, ឥមំ បរិភោគជិណ្ណំ បំសុកូលំ ធារេតុំ សក្ខិស្សសិ? មយា ហិ ឥមស្ស បំសុកូលស្ស គហិតទិវសេ ឧទកបរិយន្តំ កត្វា មហាបថវី កម្បិ, ឥមំ ពុទ្ធានំ បរិភោគជិណ្ណំ ចីវរំ នាម ន សក្កា បរិត្តគុណេន ធារេតុំ, បដិពលេនេវិទំ បដិបត្តិបូរណសមត្ថេន ជាតិបំសុកូលិកេន គហេតុំ វដ្ដតី"តិ វត្វា ថេរេន សទ្ធិំ ចីវរំ បរិវត្តេសិ·

ឯវំ បន ចីវរបរិវត្តំ កត្វា ថេរេន បារុតចីវរំ ភគវា បារុបិ, សត្ថុ ចីវរំ ថេរោ បារុបិ· តស្មិំ សមយេ អចេតនាបិ អយំ មហាបថវី "ទុក្ករំ, ភន្តេ, អកត្ថ, អត្តនា បារុតចីវរំ សាវកស្ស ទិន្នបុព្វំ នាម នត្ថិ, អហំ តុម្ហាកំ គុណំ ធារេតុំ ន សក្កោមី"តិ វទន្តី វិយ ឧទកបរិយន្តំ កត្វា កម្បិ· ថេរោបិ "លទ្ធំ ទានិ មយា ពុទ្ធានំ បរិភោគចីវរំ, កិំ មេ ឥទានិ ឧត្តរិ កត្តព្វំ អត្ថី"តិ ឧន្នតិំ អកត្វា ពុទ្ធានំ សន្តិកេយេវ តេរស ធុតគុណេ សមាទាយ សត្តទិវសមត្តំ បុថុជ្ជនោ ហុត្វា អដ្ឋមេ អរុណេ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ· សត្ថាបិ "កស្សបោ, ភិក្ខវេ, ចន្ទូបមោ កុលានិ ឧបសង្កមតិ, អបកស្សេវ កាយំ អបកស្ស ចិត្តំ និច្ចនវកោ កុលេសុ អប្បគព្ភោ"តិ (សំ· និ· ២·១៤៦) ឯវមាទីហិ សុត្តេហិ ថេរំ ថោមេត្វា អបរភាគេ ឯតទេវ កស្សបសំយុត្តំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា "មម សាសនេ ធុតវាទានំ ភិក្ខូនំ មហាកស្សបោ អគ្គោ"តិ ថេរំ ឋានន្តរេ ឋបេសីតិ·

អនុរុទ្ធត្ថេរវត្ថុ

១៥១· បញ្ចមេ ទិព្វចក្ខុកានំ យទិទំ អនុរុទ្ធោតិ ទិព្វចក្ខុកភិក្ខូនំ អនុរុទ្ធត្ថេរោ អគ្គោតិ ទស្សេតិ· តស្ស ចិណ្ណវសិតាយ អគ្គភាវោ វេទិតព្វោ· ថេរោ កិរ ភោជនបបញ្ចមត្តំ ឋបេត្វា សេសកាលំ អាលោកំ វឌ្ឍេត្វា ទិព្វចក្ខុនា សត្តេ ឱលោកេន្តោវ វិហរតិ· ឥតិ អហោរត្តំ ចិណ្ណវសិតាយ ឯស ទិព្វចក្ខុកានំ អគ្គោ នាម ជាតោ· អបិច កប្បសតសហស្សំ បត្ថិតភាវេនបេស ទិព្វចក្ខុកានំ អគ្គោវ ជាតោ·

តស្ស បញ្ហាកម្មេ អយមនុបុព្វីកថា – អយម្បិ ហិ កុលបុត្តោ បទុមុត្តរស្សេវ ភគវតោ កាលេ បច្ឆាភត្តំ ធម្មស្សវនត្ថំ វិហារំ គច្ឆន្តេន មហាជនេន សទ្ធិំ អគមាសិ· អយំ ហិ តទា អញ្ញតរោ អបាកដនាមោ ឥស្សរកុដុម្ពិកោ អហោសិ· សោ ទសពលំ វន្ទិត្វា បរិសបរិយន្តេ ឋិតោ ធម្មកថំ សុណាតិ· សត្ថា ទេសនំ យថានុសន្ធិកំ ឃដេត្វា ឯកំ ទិព្វចក្ខុកំ ភិក្ខុំ ឯតទគ្គេ ឋបេសិ·

តតោ កុដុម្ពិកស្ស ឯតទហោសិ – "មហា វតាយំ ភិក្ខុ, យំ ឯវំ សត្ថា សយំ ទិព្វចក្ខុកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ· អហោ វតាហម្បិ អនាគតេ

ឧបជ្ឈាយពោធិស្ស សាមណេរ ជិណ្ណចក្ខុកាត់ អនេក្ក ករោយ្យ”ន្តិ ចិន្តេត្វា ឧបជ្ឈាយេនត្វា បរិវត្តេវេន ពន្ទិត្វា ស្វាតភាយ ករចន្តំ កិច្ចសណ្ឋេត សន្ធិ

និមន្តេត្វា បុតជិចរេយ ពោធិបម្បុលស្ស កិច្ចសណ្ឋស្ស យហាចាត់ ជត្វា “យហន្តំ ជាគន្តុំ យឃា បត្តិត”ន្តិ រេវតេច និឃារេយត អជ្ជតភាយ

ស្វាតភាឃាតិ និមន្តេត្វា សត្ត ជិចសាតិ យហាចាត់ បចរេត្តត្វា សបរិចារស្ស ករចវេតា ឧត្តមចត្វាតិ ជត្វា “ករចា គាឋំ ថ្ពយំ សក្កាតុំ

ជិណ្ណសមត្តិឃា ត យត្រុស្សសមត្តិឃា អត្វាឃ ករវេរាយិ៍ ឃំ បត ពុរេយត្ថិវេតា សត្តជិចសមត្វេក កិច្ចុ ជិណ្ណចក្ខុកាត់ អកុជ្ជារេត ជបឃិត្វា, អហយិ

អតាករេត ឧកស្ស ពោធិស្ស សាមណេរ វេសា កិច្ចុ ចិឃ ជិណ្ណចក្ខុកាត់ អនេក្ក ករោយ្យ”ន្តិ បត្វត់ កត្វា បិដេម្បុលេ និបជ្ជិ៍ សត្វា អតាកចំ

ឧប្បលិវេកត្វា តស្ស បត្វភាឃ សមិជ្ឈាកាចំ ញាត្វា ឧចយាហ – “អម្ពុទា បុរិស, អតាករេត កម្បសតសហស្សបរិមេឃាសារេត រោតេយា ភាយ

ពុទ្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្ស សាមណេរ ត្វំ ជិណ្ណចក្ខុកាត់ អនេក្ក អត្រុវទ្ធោ ភាយ កចិស្សសី”តិ៍ ឧចច្យា បត ចត្វា កត្វាត្រុយោជត់ កត្វា

ចិហារេយេច អកយាសិ៍

កុដុម្ពិកោបិ ឃាច ពុទ្ធោ ឆវតិ, តាច អចិឌហិតយេច កល្យាណកម្មំ កត្វា បរិតិព្ពុតេ សត្វុំ តិដ្ឋិតេ សត្តឃោឌតិកេ សុចណ្ណចេតិយេ

កិច្ចុសដ្ឋិឧបសង្កមិត្វា, “កនេ្ត, កិំ ជិណ្ណចក្ខុស្ស បរិកម្មំ”ន្តិ បុច្ឆិ៍ បឌីបជាត់ ភាយ ជាត្ញុំ ចដ្ឋតិ ឧបាសកាតិ៍ សាធុ, កនេ្ត, ករិស្សាមីតិ

សហស្សឌីបិតំមេយច តាច ឌីបវុក្ខាត់ សហស្សំ ការេវសិ, តជគន្តុំ តវេតា បរិត្តតវេវ, តជគន្តុំ តវេតា បរិឃត្តតវេតិ អនេកសហស្ស

ឌីបវុក្ខ ការេវសិ៍ រេសបឌីបិ បត អបរិយាណា អហេសុំ៍

ឧចំ ឃាចឌីចំ កល្យាណកម្មំ កត្វា រេវចយុ ច យត្រុស្សយុ ច សំសរេន្តា កម្បសតសហស្សំ អតិក្កមិត្វា កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ការេល

ពារាណសិយំ កុដុម្ពិឃគេហ តិព្វត្តិត្វា បរិតិព្ពុតេ សត្វុំ តិដ្ឋិតេ ឃោឌតិកេ ចេតិយេ ពាហុ កំសបាតិឃោ ការាបេត្វា សប្បិមណ្ឌស្ស

បូរេត្វា យជ្ឈេ ឧកេកំ គុឡអបិណ្ឌំ ជបេត្វា ឧដ្ឋាលេត្វា យុខចដ្ឋិឃា យុខចដ្ឋិំ ផុសាបេន្តោ ចេតិយំ បរិក្ខិបាបេត្វា អត្តនោ សព្វយហន្តំ

កំសបាតិំ ការេត្វា សប្បិមណ្ឌស្ស បូរេត្វា តស្សា យុខចដ្ឋិយំ សយត្តវេតា ចដ្ឋិសហស្សំ ឌាលិបេត្វា យជ្ឈដ្ឋារេត ធុបិកំ បិលេតិកាយ វេចជេត្វា

ឌាលិបេត្វា កំសបាតិំ សីសេភាធាយ សព្វរត្តិំ ឃោឌតិកំ ចេតិយំ អត្រុបរិឃាយិ៍ ឧចំ តេតាបិ អត្តការេចត ឃាចឌីចំ កល្យាណកម្មំ កត្វា

រេជចលិកេ តិព្វត្តិ៍

បុត អត្រុប្បត្តេ ពុទ្ធេ តស្មិំមេយច តករេ ទុក្កតកុលស្ស ករហេ បដិសន្ធិំ កណ្ហិត្វា សុមតសេដ្ឋិ ភាយ តិស្សាយ ចសិ, អន្នភាវេតិស្ស ភាមំ

អហោសិ៍ វេសា បត សុមតសេដ្ឋិ រេជចសិកំ កបណព្ពិកចណ្ហិតកឃាចកាត់ រេកហទ្វារេ យហាចាត់ ចេតិ៍ អរេធកជិចសំ ឧបរិដ្ឋោ ភាយ

បរេច្ចកពុទ្ធោ កន្ធយាជតបព្ពតេ តិវោធសមាបត្តិ សមាបន្នោ៍ តវេតា ចុដ្ឋាឃ “អជ្ជ កស្ស អត្រុក្កហំ កាត្ញុំ ចដ្ឋតី”តិ ចិយំសិ៍ បរេច្ចកពុទ្ធោ ច

ភាយ ទុក្កតាត្រុកម្បកា ហោន្តិ៍ វេសា “អជ្ជ យឃា អន្នភាវស្ស អត្រុក្កហំ កាត្ញុំ ចដ្ឋតី”តិ ចិន្តេត្វា “ថ្ពជាតិ អន្នភាវេ អដចិរេតា អត្តនោ

រេកហំ អាកមិស្សតី”តិ ញាត្វា បត្តចីចរមាជាឃ កន្ធយាជតបព្ពតា រេចហាសំ អព្ពុក្កត្វា កាយទ្វារេ អន្នភាវស្ស សម្មុខេ បច្ចដ្ឋាសិ៍

អន្នភាវេ បរេច្ចកពុទ្ធំ តុច្ឆបត្តហត្ថំ ជិស្វា បរេច្ចកពុទ្ធំ អភិចាទេត្វា “អបិ, កនេ្ត, កិក្ខំ លភិត្វា”តិ បុច្ឆិ៍ លភិស្សាយ យហាបុញ្ញាតិ៍ “កនេ្ត,

រេធាកំ ថ្ពតេឆច ហោធា”តិ វេចរេក ពន្ទិត្វា អត្តនោ ករហេ ឃាតុកាយំ បុច្ឆិ – “កនេ្ត, យឃ្យាជបិតំ ភាកកត្តំ អត្ថិ, តត្ថិ”តិ? អត្ថិ សាមីតិ៍ វេសា

តតោ ច គន្ត្វា បច្ចេកពុទ្ធស្ស ហត្ថតោ បត្តមាទាយ អាគន្ត្វា "ភន្តេ, ឥមំ បុរិមភវេ កល្យាណកម្មស្ស អកតត្តា ភត្តំ បច្ចាសឹសមានា វិហរាម , អម្ហាកំ ទាតុកាមតាយ សតិ ទេយ្យធម្មោ ន ហោតិ, ទេយ្យធម្មេ សតិ បដិគ្គាហកំ ន លភាម, អជ្ជ មេ ឧបរិដ្ឋបច្ចេកពុទ្ធោ ទិដ្ឋោ, ភាជនគតញ្ច អត្ថិ, មយ្ហំ ភាជនគតំ អយ្យស្ស បត្តេ បក្ខិបាហី"តិ។

ព្យត្តា ឥត្ថី "យតោ មយ្ហំ សាមិកោ ភាជនគតំ ទេតិ, មយាបិ ឥមស្មិំ ទានេ ភាគិនិយា ភវិតព្ព"ន្តិ អត្តនោ ភាជនគតម្បិ ឧបរិដ្ឋស្ស បច្ចេកពុទ្ធស្ស បត្តេ បតិដ្ឋាបេត្វា អទាសិ។ អន្នភារោ បត្តំ អាហរិត្វា បច្ចេកពុទ្ធស្ស ហត្ថេ ឋបេត្វា, "ភន្តេ, ឯវរូបា ទុគ្គតជីវិតា មុច្ចាមា"តិ អាហ។ ឯវំ ហោតុ, មហាបុញ្ញាតិ។ សោ អត្តនោ ឧត្តរសាដកំ ឯកមន្តេ បត្ថរិត្វា , "ភន្តេ, ឥធ និសីទិត្វា បរិភុញ្ជថា"តិ អាហ។ បច្ចេកពុទ្ធោ តត្ថ និសីទិត្វា នវវិធំ បដិក្កូលំ បច្ចវេក្ខន្តោ បរិភុញ្ជិ។ បរិភុត្តកាលេ អន្នភារោ បត្តធោវនោទកំ អទាសិ។ បច្ចេកពុទ្ធោ និដ្ឋិតភត្តកិច្ចោ –

"ឥច្ឆិតំ បត្ថិតំ តុម្ហំ សព្ពមេវ សមិជ្ឈតុ;

សព្ពេ បូរេន្តុ សង្កប្បា, ចន្ទោ បន្នរសោ យថា"តិ។ –

អនុមោទនំ កត្វា មគ្គំ បដិបជ្ជិ។ សុមនសេដ្ឋិស្ស ឆត្តេ អធិវត្ថា ទេវតា "អហោ ទានំ បរមទានំ ឧបរិដ្ឋេ សុប្បតិដ្ឋិត"ន្តិ តិក្ខត្តុំ វត្វា សាធុការំ អទាសិ។ សុមនសេដ្ឋិ "កិំ ត្វំ មំ ឯត្តកំ កាលំ ទានំ ទេមានំ ន បស្សសី"តិ អាហ។ នាហំ តវ ទានេ សាធុការំ ទេមិ, អន្នភារេន ឧបរិដ្ឋបច្ចេកពុទ្ធស្ស ទិន្នបិណ្ឌបាតេ បសីទិត្វា សាធុការំ ទេមីតិ។

សុមនសេដ្ឋិ ចិន្តេសិ – "អច្ឆរិយំ វតិទំ, អហំ ឯត្តកំ កាលំ ទានំ ទេន្តោ ទេវតំ សាធុការំ ទាបេតុំ នាសក្ខិំ។ អយំ អន្នភារោ មំ និស្សាយ វសន្តោ អនុរូបស្ស បដិគ្គាហកបុគ្គលស្ស លទ្ធត្តា ឯកបិណ្ឌបាតទានេនេវ សាធុការំ ទាបេសិ, ឯតស្ស អនុច្ឆវិកំ ទត្វា ឯតំ បិណ្ឌបាតំ មម សន្តកំ កាតុំ វដ្ដតី"តិ អន្នភារំ បក្កោសាបេត្វា "អជ្ជ តយា កស្សចិ កិញ្ចិ ទានំ ទិន្ន"ន្តិ បុច្ឆិ។ អាម, អយ្យ, ឧបរិដ្ឋបច្ចេកពុទ្ធស្ស មេ អត្តនោ ភាជនគតំ ទិន្នន្តិ។ ហន្ទ, ភោ, កហាបណំ គហេត្វា ឯតំ បិណ្ឌបាតំ មយ្ហំ ទេហីតិ។ ន ទេមិ អយ្យាតិ។ សោ យាវ សហស្សំ វឌ្ឍេសិ, អន្នភារោ "សហស្សេនាបិ ន ទេមី"តិ អាហ។ ហោតុ, ភោ, យទិ បិណ្ឌបាតំ ន ទេសិ, សហស្សំ គហេត្វា បត្តិំ មេ ទេហីតិ។ "ឯតម្បិ ទាតុំ យុត្តំ វា អយុត្តំ វា ន ជានាមិ, អយ្យំ បន ឧបរិដ្ឋបច្ចេកពុទ្ធំ បុច្ឆិត្វា សចេ ទាតុំ យុត្តំ ភវិស្សតិ, ទស្សាមី"តិ គន្ត្វា បច្ចេកពុទ្ធំ សម្បាបុណិត្វា, "ភន្តេ, សុមនសេដ្ឋិ មយ្ហំ សហស្សំ ទត្វា តុម្ហាកំ ទិន្នបិណ្ឌបាតេ បត្តិំ យាចតិ, ទេមិ វា ន ទេមិ វា"តិ ។ ឧបមំ តេ បណ្ឌិត ករិស្សាមិ។ សេយ្យថាបិ កុលសតិកេ គាមេ ឯកស្មិំយេវ ឃរេ ទីបំ ជាលេយ្យ, សេសា អត្តនោ អត្តនោ តេលេន វដ្ដិំ តេមេត្វា ជាលាបេត្វា គណ្ហេយ្យុំ, បុរិមទីបស្ស បភា អត្ថិ, នត្ថីតិ។ អតិរេកតរា, ភន្តេ, បភា ហោតីតិ។ ឯវមេវ បណ្ឌិត ឧឡុង្កយាគុ វា ហោតុ កដច្ឆុភិក្ខា វា, អត្តនោ បិណ្ឌបាតេ បរេសំ បត្តិំ ទេន្តស្ស សតស្ស វា ទេតុ សហស្សស្ស វា, យត្តកានំ ទេតិ, តត្តកានំ បុញ្ញំ វឌ្ឍតិ។ ត្វំ ទេន្តោ ឯកមេវ បិណ្ឌបាតំ អទាសិ, សុមនសេដ្ឋិស្ស បន បត្តិយា ទិន្នាយ ទ្វេ បិណ្ឌបាតា ហោន្តិ ឯកោ តវ, ឯកោ ច តស្សាតិ។

សោ បច្ចេកពុទ្ធំ អភិវាទេត្វា សុមនសេដ្ឋិស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា “បិណ្ឌបាតេ បត្តឹ គណ្ហ សាមី”តិ អាហ។ ហន្ទ, កហាបណសហស្សំ គណ្ហាតិ។ នាហំ បិណ្ឌបាតំ វិក្កិណាមិ, សទ្ធាយ បន តុម្ហាកំ បត្តឹ ទេមីតិ។ តាត, ត្វំ មយ្ហំសទ្ធាយ បត្តឹ ទេសិ, អហំ បន តុយ្ហំគុណំ បូជេន្តោ សហស្សំ ទេមិ, គណ្ហ តាតាតិ។ សោ “ឯវំ ហោតូ”តិ សហស្សំ គណ្ហិ តាត, តុយ្ហំសហស្សំ លទ្ធកាលតោ បដ្ឋាយ សហត្ថា កម្មករណកិច្ចំ នត្ថិ, វីថិយំ ឃរំ មាបេត្វា វស។ យេន តុយ្ហំអត្ថោ, តំ មំ អាហរាបេត្វា គណ្ហាហីតិ។ និរោធសមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតបច្ចេកពុទ្ធស្ស ទិន្នបិណ្ឌបាតោ នាម តំទិវសមេវ វិបាកំ ទេតិ។ តស្មា សុមនសេដ្ឋិ អញ្ញា ទិវសំ អន្នភារំ គហេត្វា រាជកុលំ អគច្ឆន្តោបិ តំទិវសំ គហេត្វាវ គតោ។

អន្នភារស្ស បុញ្ញំ អាគម្ម រាជា សេដ្ឋឹ អនោលោកេត្វា អន្នភារមេវ ឱលោកេសិ។ កឹ, ទេវ, ឥមំ បុរិសំ អតិវិយ ឱលោកេសីតិ? អញ្ញំ ទិវសំ អទិដ្ឋបុព្ពត្តា ឱលោកេមីតិ។ ឱលោកេតព្ពយុត្តកោ ឯស ទេវាតិ។ កោ បនស្ស ឱលោកេតព្ពយុត្តកោ គុណោតិ? អជ្ជ អត្តនោ ឆាតកភត្តំ សយំ អភុញ្ជិត្វា ឧបរិដ្ឋបច្ចេកពុទ្ធស្ស ទិន្នត្តា មម ហត្ថតោ សហស្សំ លភិ ទេវាតិ។ កោនាមេសា ឯសោតិ? អន្នភារោ នាម ទេវាតិ។ “តស្ស ហត្ថតោ លទ្ធត្តា មមាបិ ហត្ថតោ លទ្ធុំ អរហតិ, អហម្បិស្ស បូជំ ករិស្សាមី”តិ វត្វា សហស្សំ អទាសិ។ ឥមស្ស វសនគេហំ ជានាថ ភណេតិ? សាធុ ទេវាតិ ឯកំ គេហដ្ឋានំ សោធេន្តា កុទ្ទាលេន អាហតាហតដ្ឋានេ និធិកុម្ភិយោ គីវាយ គីវំ អាហច្ច ឋិតា ទិស្វា រញ្ញោ អារោចយិំសុ។ រាជា “តេន ហិ គន្ត្វា ខណថា”តិ អាហ។ តេសំ ខណន្តានំ ខណន្តានំ ហេដ្ឋា គច្ឆន្តិ។ បុន គន្ត្វា រញ្ញោ អារោចយិំសុ។ រាជា “អន្នភារស្ស វចនេន ខណថា”តិ អាហ។ តេ គន្ត្វា “អន្នភារស្សេវ វចន”ន្តិ ខណិំសុ។ កុទ្ទាលេន អាហតាហតដ្ឋានេ អហិច្ឆត្តកមកុឡអាទិ វិយ កុម្ភិយោ ឧដ្ឋហិំសុ។ តេ ធនំ អាហរិត្វា រញ្ញោ សន្តិកេ រាសិំ អកំសុ។ រាជា អមច្ចេ សន្និបាតេត្វា “ឥមស្មិំ នគរេ កស្ស អញ្ញស្ស ឯត្តកំ ធនំ អត្ថី”តិ បុច្ឆិ។ នត្ថិ កស្សចិ ទេវាតិ។ តេន ហិ អយំ អន្នភារោ ឥមស្មិំ នគរេ ធនសេដ្ឋិ នាម ហោតូតិ។ តំទិវសមេវ សេដ្ឋិច្ឆត្តំ លភិ។

សោ តតោ បដ្ឋាយ យាវជីវំ កល្យាណកម្មំ កត្វា តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្ពត្តោ។ ទីឃរត្តំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា អម្ហាកំ សត្ថុ ឧប្បជ្ជនកាលេ កបិលវត្ថុនគរេ អមិតោទនសក្កស្ស គេហេ បដិសន្ធឹ គណ្ហិ។ នាមគ្គហណទិវសេ បនស្ស អនុរុទ្ធោតិ នាមំ អកំសុ។ មហានាមសក្កស្ស កនិដ្ឋភាតា សត្ថុ ចូឡបិតុបុត្តោ បរមសុខុមាលោ មហាបុញ្ញោ អហោសិ។ សុវណ្ណបាតិយំយេវស្ស ភត្តំ ឧប្បជ្ជិ។ អថស្ស មាតា ឯកទិវសំ “មម បុត្តំ នត្ថីតិ បទំ ជានាបេស្សាមី”តិ ឯកំ សុវណ្ណបាតិំ អញ្ញាយ សុវណ្ណបាតិយា បិទហិត្វា តុច្ឆកំយេវ បេសេសិ។ អន្តរាមគ្គេ ទេវតា ទិព្ពបូវេហិ បូរយិំសុ។ ឯវំ មហាបុញ្ញោ អហោសិ។ តិណ្ណំ ឧតូនំ អនុច្ឆវិកេសុ តីសុ បាសាទេសុ អលង្កតនាដកិត្ថីហិ បរិវុតោ ទេវោ វិយ សម្បត្តឹ អនុភវិ។

អម្ហាកម្បិ ពោធិសត្តោ តស្មិំ សមយេ តុសិតបុរា ចវិត្វា សុទ្ធោទនមហារាជស្ស អគ្គមហេសិយា កុច្ឆិស្មិំ បដិសន្ធឹ គហេត្វា អនុក្កមេន វុទ្ធិប្បត្តោ ឯកូនតឹស វស្សានិ អគារមជ្ឈេ វសិត្វា មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិត្វា អនុក្កមេន បដិវិទ្ធសព្ពញ្ញុតញ្ញាណោ ពោធិមណ្ឌេ សត្តសត្តាហំ វីតិនាមេត្វា ឥសិបតនេ មិគទាយេ ធម្មចក្កប្បវត្តនំ បវត្តេត្វា លោកានុគ្គហំ ករោន្តោ រាជគហំ អាគម្ម “បុត្តោ មេ រាជគហំ អាគតោ”តិ សុត្វា “គច្ឆថ ភណេ មម បុត្តំ អានេថា”តិ បិតរា បហិតេ សហស្សសហស្សបរិវារេ ទស អមច្ចេ ឯហិភិក្ខុបព្ពជ្ជាយ

បព្វាជេត្វា កាឡុទាយិត្ថេរេន ចារិកាគមនំ អាយាចិតោ រាជគហតោ វីសតិសហស្សភិក្ខុបរិវារោ និក្ខមិត្វា កបិលវត្ថុបុរំ គន្ត្វា ញាតិសមាគមេ អនេកេហិ ឥទ្ធិបាដិហារិយេហិ សប្បាដិហារិយំ វិចិត្រធម្មទេសនំ កត្វា មហាជនំ អមតបានំ បាយេត្វា ទុតិយទិវសេ បត្តចីវរមាទាយ នគរទ្វារេ ឋត្វា “កិំ នុ ខោ កុលនគរំ អាគតានំ សព្ពញ្ញុពុទ្ធានំ អាចិណ្ណ”ន្តិ អាវជ្ជមានោ “សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរណំ អាចិណ្ណ”ន្តិ ញត្វា សបទានំ បិណ្ឌាយ ចរន្តោ “បុត្តោ មេ បិណ្ឌាយ ចរតី”តិ សុត្វា អាគតស្ស រញ្ញោ ធម្មំ កថេត្វា តេន សកនិវេសនំ បវេសេត្វា កតសក្ការសម្មានោ តត្ថ កាតព្វំ ញាតិជនានុគ្គហំ កត្វា រាហុលកុមារំ បព្វាជេត្វា នចិរស្សេវ កបិលវត្ថុបុរតោ មល្លរដ្ឋេ ចារិកំ ចរមានោ អនុបិយអម្ពវនំ អគមាសិ។

តស្មិំ សមយេ សុទ្ធោទនមហារាជា សាកិយគណំ សន្និបាតេត្វា អាហ – “សចេ មម បុត្តោ អគារំ អជ្ឈាវសិស្ស, រាជា អភវិស្ស ចក្កវត្តី សត្តរតនសមន្នាគតោ។ នត្តាបិ មេ រាហុលកុមារោ ខត្តិយគណេន សទ្ធិំ តំ បរិវារេត្វា អចរិស្ស, តុម្ហេបិ ឯតមត្ថំ ជានាថ។ ឥទានិ បន មេ បុត្តោ ពុទ្ធោ ជាតោ, ខត្តិយាវស្ស បរិវារា ហោន្តុ។ តុម្ហេ ឯកេកកុលតោ ឯកេកំ ទារកំ ទេថា”តិ។ ឯវំ វុត្តេ ឯកប្បហារេនេវ សហស្សខត្តិយកុមារា បព្វជិំសុ។ តស្មិំ សមយេ មហានាមោ កុដុម្ពសាមិកោ ហោតិ។ សោ អនុរុទ្ធសក្កំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមវោច – “ឯតរហិ, តាត អនុរុទ្ធ, អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា សក្យកុមារា ភគវន្តំ បព្វជិតំ អនុបព្វជន្តិ, អម្ហាកំ កុលេ នត្ថិ កោចិ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ។ តេន ហិ ត្វំ វា បព្វជ, អហំ វា បព្វជិស្សាមី”តិ។ សោ តស្ស វចនំ សុត្វា ឃរាវាសេ រុចិំ អកត្វា អត្តបញ្ចមោ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ។ តស្ស បព្វជ្ជាក្កមោ សង្ឃភេទកក្ខន្ធកេ (ចូឡវ. ៣៣០ អាទយោ) អាគតោវ។

ឯវំ អនុបិយអម្ពវនំ គន្ត្វា បព្វជិតេសុ បន តេសុ តស្មិំយេវ អន្តោវស្សេ ភទ្ទិយត្ថេរោ អរហត្តំ បាបុណិ។ អនុរុទ្ធត្ថេរោ ទិព្វចក្ខុំ និព្វត្តេសិ, ទេវទត្តោ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ និព្វត្តេសិ, អានន្ទត្ថេរោ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ, ភគុត្ថេរោ ច កិមិលត្ថេរោ ច បច្ឆា អរហត្តំ បាបុណិំសុ។ តេសំ បន សព្ពេសម្បិ ថេរានំ អត្តនោ អត្តនោ អាគតដ្ឋានេ បុព្ពបត្ថនាភិនីហារោ អាគមិស្សតិ។ អយំ បន អនុរុទ្ធត្ថេរោ ធម្មសេនាបតិស្ស សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា ចេតិយរដ្ឋេ បាចីនវំសមិគទាយំ គន្ត្វា សមណធម្មំ ករោន្តោ សត្ត មហាបុរិសវិតក្កេ វិតក្កេសិ, អដ្ឋមេ កិលមតិ។ សត្ថា “អនុរុទ្ធោ អដ្ឋមេ មហាបុរិសវិតក្កេ កិលមតី”តិ ញត្វា “តស្ស សង្កប្បំ បូរេស្សាមី”តិ តត្ថ គន្ត្វា បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសិន្នោ អដ្ឋមំ មហាបុរិសវិតក្កំ បូរេត្វា ចតុបច្ចយសន្តោសភាវនារាមបដិមណ្ឌិតំ មហាអរិយវំសបដិបទំ (អ. និ. ៨.៣០) កថេត្វា អាកាសេ ឧប្បតិត្វា ភេសកឡាវនមេវ គតោ។

ថេរោ តថាគតេ គតមត្តេយេវ តេវិជ្ជោ មហាខីណាសវោ ហុត្វា “សត្ថា មយ្ហំ ចិត្តំ ជានិត្វា អាគន្ត្វា អដ្ឋមំ មហាបុរិសវិតក្កំ បូរេត្វា អទាសិ។ សោ ច មេ មនោរថោ មត្ថកំ បត្តោ”តិ ពុទ្ធានំ ធម្មទេសនំ អត្តនោ ច បដិវេធំ អារព្ភ ឥមា គាថា អភាសិ –

“មម សង្កប្បមញ្ញាយ, សត្ថា លោកេ អនុត្តរោ;

មនោមយេន កាយេន, ឥទ្ធិយា ឧបសង្កមិ។

“យថា មេ អហុ សង្កប្បោ, តតោ ឧត្តរិ ទេសយិ;

និប្បបញ្ចរតោ ពុទ្ធោ, និប្បបញ្ចមទេសយិ។

“តស្សាហំ ធម្មមញ្ញាយ, វិហាសិំ សាសនេ រតោ;

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា, កតំ ពុទ្ធស្ស សាសន”ន្តិ។ (ថេរគា។ ៩០១-៩០៣);

អថ នំ អបរភាគេ សត្ថា ជេតវនមហាវិហារេ វិហរន្តោ “មម សាសនេ ទិព្ពចក្ខុកានំ អនុរុទ្ធោ អគ្គោ”តិ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ។

ភទ្ទិយត្ថេរវត្ថុ

១៩៣។ ឆដ្ឋេ ឧច្ចាកុលិកានន្តិ ឧច្ចេ កុលេ ជាតានំ។ ភទ្ទិយោតិ អនុរុទ្ធត្ថេរេន សទ្ធិំ និក្ខមន្តោ សក្យរាជា។ កាឡិគោធាយ បុត្តោតិ កាឡវណ្ណា សា ទេវី, គោធាតិ បនស្សា នាមំ ។ តស្មា កាឡិគោធាតិ វុច្ចតិ , តស្សា បុត្តោតិ អត្ថោ។ កស្មា បនាយំ ឧច្ចាកុលិកានំ អគ្គោតិ វុត្តោ, កិំ តតោ ឧច្ចាកុលិកតរា នត្ថីតិ? អាម នត្ថិ។ តស្ស ហិ មាតា សាកិយានីនំ អន្តរេ វយេន សព្ពជេដ្ឋិកា, សោយេវ ច សាកិយកុលេ សម្បត្តំ រជ្ជំ បហាយ បព្ពជិតោ។ តស្មា ឧច្ចាកុលិកានំ អគ្គោតិ វុត្តោ។ អបិច បុព្ពបត្ថនានុភាវេនេវ អនុបដិបាដិយា បញ្ច ជាតិសតានិ រាជកុលេ និព្ពត្តិត្វា រជ្ជំ ការេសិយេវ។ ឥមិនាបិ ការណេន ឧច្ចាកុលិកានំ អគ្គោតិ វុត្តោ។

បញ្ហាកម្មេ បនស្ស អយមនុបុព្ពិកថា – អយម្បិ ហិ អតីតេ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ មហាភោគកុលេ និព្ពត្តោ វុទ្ធិមន្វាយ ធម្មស្សវនត្ថាយ គតោ។ តំ ទិវសំ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ ឧច្ចាកុលិកានំ ភិក្ខូនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា “មយាបិ អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ ឧច្ចាកុលិកានំ ភិក្ខូនំ អគ្គេន ភវិតុំ វដ្ដតី”តិ តថាគតំ និមន្តេត្វា សត្ត ទិវសានិ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា, “ភន្តេ, អហំ ឥមស្ស ទានស្ស ផលេន នាញ្ញំ សម្បត្តិំ អាកង្ខាមិ, អនាគតេ បន ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ ឧច្ចាកុលិកានំ ភិក្ខូនំ អគ្គោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថយិត្វា បាទមូលេ និបជ្ជិ។

សត្ថា អនាគតំ ឱលោកេន្តោ សមិជ្ឈនភាវំ ទិស្វា “សមិជ្ឈិស្សតិ តេ ឥទំ កម្មំ, ឥតោ កប្បសតសហស្សាវសានេ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ត្វំ តស្ស សាសនេ ឧច្ចាកុលិកានំ ភិក្ខូនំ អគ្គោ ភវិស្សសី”តិ ព្យាករិត្វា ភត្តានុមោទនំ កត្វា វិហារំ អគមាសិ។ សោបិ តំ ព្យាករណំ លភិត្វា ឧច្ចាកុលិកសំវត្តនិកកម្មំ បុច្ឆិត្វា ធម្មាសនានិ ការេត្វា តេសុ បច្ចត្ថរណានិ សន្ថរាបេត្វា ធម្មពីជនិយោ ធម្មកថិកវដ្ដំ ឧបោសថាគារេ បទីបតេលភាជនន្តិ ឯវំ យាវជីវំ ពហុវិធំ កល្យាណកម្មំ កត្វា តតោ កាលកតោ ទេវេសុ ច មនុស្សេសុ ច សំសរន្តោ

កស្សបទសពលស្ស ច អម្ហាកញ្ច ភគវតោ អន្តរេ ពារាណសិយំ កុដុម្ពិយគេហេ និព្ពត្តោ.

តេន ច សមយេន សម្ពហុលា បច្ចេកពុទ្ធា គន្ធមាទនបព្ពតា អាគម្ម ពារាណសិយំ គង្គាយ តីរេ ផាសុកដ្ឋានេ និសីទិត្វា បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជន្តិ. សោ កុដុម្ពិកោ តេសំ និពទ្ធមេវ តស្មិំ ឋានេ ភត្តវិស្សគ្គករណំ ញត្វា អដ្ឋ បាសាណផលកានិ អត្ថរិត្វា យាវជីវំ បច្ចេកពុទ្ធេ ឧបដ្ឋហិ. អនេកានិ ពុទ្ធន្តរានិ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កបិលវត្ថុនគរេ ខត្តិយកុលេ និព្ពត្តិ. នាមគ្គហណទិវសេ ចស្ស ភទ្ទិយកុមារោតិ នាមំ អកំសុ. សោ វយំ អាគម្ម ហេដ្ឋា អនុរុទ្ធត្ថេរវត្ថុម្ហិ វុត្តនយេនេវ ឆន្នំ ខត្តិយានំ អព្ភន្តរោ ហុត្វា សត្ថរិ អនុបិយអម្ពវនេ វិហរន្តេ សត្ថុ សន្តិកេ បព្ពជិត្វា អរហត្តំ បាបុណិ. អថ សត្ថា អបរភាគេ ជេតវនមហាវិហារេ វិហរន្តោ “មម សាសនេ ឧច្ចាកុលិកានំ កាឡិគោធាយ បុត្តោ ភទ្ទិយត្ថេរោ អគ្គោ”តិ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ.

លកុណ្ឌកភទ្ទិយត្ថេរវត្ថុ

១៩៤. សត្តមេ មញ្ជុស្សរានន្តិ មធុរស្សរានំ. លកុណ្ឌកភទ្ទិយោតិ ឧព្ពេធេន រស្សោ, នាមេន ភទ្ទិយោ. តស្សាបិ បញ្ហាកម្មេ អយមនុបុព្វិកថា – អយម្បិ ហិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតីនគរេ មហាភោគកុលេ និព្ពត្តោ វុត្តនយេនេវ ធម្មស្សវនត្ថាយ វិហារំ គតោ. តស្មិំ សមយេ សត្ថារំ ឯកំ មញ្ជុស្សរំ ភិក្ខុំ ឯតទគ្គេ ឋបេន្តំ ទិស្វា “អហោ វតាហម្បិ អនាគតេ អយំ ភិក្ខុ វិយ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ មញ្ជុស្សរានំ ភិក្ខូនំ អគ្គោ ភវេយ្យ”ន្តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេត្វា សត្ថារំ និមន្តេត្វា សត្ត ទិវសានិ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា, “ភន្តេ, អហំ ឥមស្ស ទានស្ស ផលេន ន អញ្ញំ សម្បត្តិំ អាកង្ខាមិ, អនាគតេ បន ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ មញ្ជុស្សរានំ ភិក្ខូនំ អគ្គោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថយិត្វា សត្ថុបាទមូលេ និបជ្ជិ. សត្ថា អនាគតំ ឱលោកេន្តោ សមិជ្ឈនភាវំ ទិស្វា “សមិជ្ឈិស្សតិ តេ ឥទំ កម្មំ, ឥតោ កប្បសតសហស្សមត្ថកេ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, ត្វំ តស្ស សាសនេ មញ្ជុស្សរានំ ភិក្ខូនំ អគ្គោ ភវិស្សសី”តិ ព្យាករិត្វា វិហារំ អគមាសិ.

សោបិ តំ ព្យាករណំ លភិត្វា យាវជីវំ កល្យាណកម្មំ កត្វា តតោ កាលកតោ ទេវេសុ ច មនុស្សេសុ ច សំសរន្តោ វិបស្សីសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ ចិត្តបត្តកោកិលោ ហុត្វា ខេមេ មិគទាយេ វសន្តោ ឯកទិវសំ ហិមវន្តំ គន្ត្វា មធុរំ អម្ពផលំ តុណ្ឌេន គហេត្វា អាគច្ឆន្តោ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតំ សត្ថារំ ទិស្វា ចិន្តេសិ – “អហំ អញ្ញេសុ ទិវសេសុ រិត្តកោ តថាគតំ បស្សាមិ, អជ្ជ បន មេ ឥមំ អម្ពបក្កំ បុត្តកានំ អត្ថាយ អាភតំ, តេសំ អញ្ញម្បិ អាហរិត្វា ទស្សាមិ, ឥមំ បន ទសពលស្ស ទាតុំ វដ្ដតី”តិ ឱតរិត្វា អាកាសេ ចរតិ. សត្ថា តស្ស ចិត្តំ ញត្វា អសោកត្ថេរំ នាម ឧបដ្ឋាកំ ឱលោកេសិ. សោ បត្តំ នីហរិត្វា សត្ថុ ហត្ថេ ឋបេសិ. សោ កោកិលោ ទសពលស្ស បត្តេ អម្ពបក្កំ បតិដ្ឋាបេសិ. សត្ថា តត្ថេវ និសីទិត្វា តំ បរិភុញ្ជិ. កោកិលោ បសន្នចិត្តោ បុនប្បុនំ ទសពលស្ស គុណេ អាវជ្ជេត្វា ទសពលំ វន្ទិត្វា អត្តនោ កុលាវកំ គន្ត្វា សត្តាហំ បីតិសុខេន វីតិនាមេសិ. ឯត្តកំ តស្មិំ អត្តភាវេ កល្យាណកម្មំ, ឥមិនាស្ស កម្មេន សរោ មធុរោ អហោសិ.

កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ បន ចេតិយេ អារទ្ធេ “កិំបមាណំ ករោម? សត្តយោជនប្បមាណំ។ អតិមហន្តំ ខោ ឯតំ, ឆយោជនំ ករោម។ តម្បិ អតិមហន្តំ, បញ្ចយោជនំ ករោម, ចតុយោជនំ, តិយោជនំ, ទ្វិយោជន”ន្តិ វុត្តេ អយំ តទា ជេដ្ឋវឌ្ឍកី ហុត្វា “ឯវំ, ភន្តេ, អនាគតេ សុខបដិជគ្គិយំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ វត្វា រជ្ជុំ អាទាយ បរិក្ខិបន្តោ គាវុតមត្តកេ ឋត្វា “ឯកេកំ មុខំ គាវុតំ គាវុតំ ហោតុ, ចេតិយំ យោជនាវដ្ដំ យោជនុព្ពេធំ ភវិស្សតី”តិ អាហ។ តេ តស្ស វចនេ អដ្ឋំសុ។ ឥតិ អប្បមាណស្ស ពុទ្ធស្ស បមាណំ អកាសីតិ។ តេន កម្មេន និព្ពត្តនិព្ពត្តដ្ឋានេ អញ្ញេហិ ហីនតរប្បមាណោ អហោសិ។ សោ អម្ហាកំ សត្ថុ កាលេ សាវត្ថិយំ មហាភោគកុលេ និព្ពត្តិ។ “ភទ្ទិយោ”តិស្ស នាមំ អកំសុ។ សោ វយប្បត្តោ សត្ថរិ ជេតវនមហាវិហារេ បដិវសន្តេ វិហារំ គន្ត្វា ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា សត្ថុ សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វិបស្សនាយ កម្មំ ករោន្តោ អរហត្តំ បាបុណិ។ អថ នំ សត្ថា អបរភាគេ អរិយគណមជ្ឈេ និសិន្នោ មញ្ជុស្សរានំ ភិក្ខូនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសិ។

បិណ្ឌោលភារទ្វាជត្ថេរវត្ថុ

១៨៥។ អដ្ឋមេ សីហនាទិកានន្តិ សីហនាទំ នទន្តានំ។ បិណ្ឌោលភារទ្វាជោតិ សោ កិរ អរហត្តំ បត្តទិវសេ អវាបុរណំ អាទាយ វិហារេន វិហារំ បរិវេណេន បរិវេណំ គន្ត្វា “យស្ស មគ្គេ វា ផលេ វា កង្ខា អត្ថិ, សោ មំ បុច្ឆតូ”តិ សីហនាទំ នទន្តោ វិចរិ។ ពុទ្ធានម្បិ បុរតោ ឋត្វា “ឥមស្មិំ, ភន្តេ, សាសនេ កត្តព្ពកិច្ចំ មយ្ហំ មត្ថកំ បត្ត”ន្តិ សីហនាទំ នទិ។ តស្មា សីហនាទិកានំ អគ្គោ នាម ជាតោ។

បញ្ហាកម្មេ បនស្ស អយមនុបុព្ពិកថា – អយំ កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ បព្ពតបាទេ សីហយោនិយំ និព្ពត្តោ។ សត្ថា បច្ចូសសមយេ លោកំ វោលោកេន្តោ តស្ស ហេតុសម្បត្តិំ ទិស្វា ហំសវតិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ សីហេ គោចរាយ បក្កន្តេ តស្ស វសនគុហំ បវិសិត្វា អាកាសេ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា និរោធំ សមាបជ្ជិត្វា និសីទិ។ សីហោ គោចរំ លភិត្វា និវត្តោ គុហាទ្វារេ ឋិតោ អន្តោគុហាយំ ទសពលំ និសិន្នំ ទិស្វា “មម វសនដ្ឋានំ អាគន្ត្វា អញ្ញោ សត្តោ និសីទិតុំ សមត្ថោ នាម នត្ថិ, មហន្តោ វតាយំ បុរិសោ, យោ អន្តោគុហាយំ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា និសិន្នោ។ សរីរប្បភាបិស្ស សមន្តា ផរិត្វា គតា, យថា ឥទំ អច្ឆរិយំ នទិដ្ឋបុព្ពំ។ អយំ បុរិសោ ឥមស្មិំ លោកេ បូជនេយ្យានំ អគ្គោ ភវិស្សតិ, មយាបិស្ស យថាសត្តិ យថាពលំ សក្ការំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ ជលជថលជានិ នានាបុប្ផានិ អាហរិត្វា ភូមិតោ យាវ និសិន្នបល្លង្កដ្ឋានា បុប្ផាសនំ សន្ថរិត្វា សព្ពរត្តិំ សម្មុខដ្ឋានេ តថាគតំ នមស្សមានោ អដ្ឋាសិ។ បុនទិវសេ បុរាណបុប្ផានិ អបនេត្វា នវបុប្ផេហិ អាសនំ សន្ថរិ។

ឯតេនេវ និយាមេន សត្ត ទិវសានិ បុប្ផាសនំ បញ្ញាបេត្វា ពលវបីតិសោមនស្សំ និព្ពត្តេត្វា គុហាទ្វារេ អារក្ខំ គណ្ហិ។ សត្តមេ ទិវសេ សត្ថា និរោធតោ វុដ្ឋាយ គុហាទ្វារេ អដ្ឋាសិ។ សីហោបិ មិគរាជា តថាគតំ តិក្ខត្តុំ បទក្ខិណំ កត្វា ចតូសុ ឋានេសុ វន្ទិត្វា បដិក្កមិត្វា អដ្ឋាសិ។ សត្ថា “វដ្ដិស្សតិ ឯត្តកោ ឧបនិស្សយោ ឯតស្សា”តិ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា វិហារមេវ គតោ។

សោបិ សីហោ ពុទ្ធវិយោគេន ទុក្ខិតោ កាលំ កត្វា ហំសវតីនគរេ មហាសាលកុលេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិត្វា វយប្បត្តោ ឯកទិវសំ

តករចាសីហិ សង្ខិ ចិហារំ កត្វា ឆ្សមុងេសតំ ស្មុហេត្វា សត្ថារំ ឲុកំ ភិក្ខុ សីហតាឌិកាតំ អក្កដ្ឋានេ ឌេបេត្តិ ឌិស្វា ទុត្តតេឃរេតច សត្ថាហំ យហាងាតំ បចរេត្តត្វា ចំ ផាតត្ថុរំ បរេត្តត្វា សត្ថារា សមិជ្ឈតកាចំ ឌិស្វា ឮ្យាកេរតា ឃាចឌឹចំ ក្យុសលំ កត្វា តត្ថ កាលេករតា ឧទេចស្ម ច យតុស្ស្សស្ម ច សំសរេត្វា ពួយស្មិំ ទ្យុទ្ធប្បាេង រាឌកហតកេរ (ទាហ្វលាយហាសាលក្យុលេ តិន្តាត្តិ៍ តារេយត ការដ្ឋារេឌា តាយ អេហាសិ៍ រេសា ចឃប្បរេត្វា តរឃា រចេង ក្កុរេហត្វា បញ្ញា យាណចសតាតិ យរេត្ត ចារេចរេត្វា ចិចរតិ៍ រេសា អត្តរេតា រេដ្ឋកការេចត តិយត្តតដ្ឋារេតស្ម សេត្ថុសំ ភិក្ខុ សឃរេយច សយ្យដិត្ថិ៍ ឲរេសា កិរ ឮរសក់ រលិវិលជាត្យរេកា អរេហាសិ៍ រេសា រេតហិ យាណរេចហិ សង្ខិ “ក្យុហិ ឃាក្យ ក្យុហិ កត្ត”ត្តិ ឃាក្យកត្តពន្ធការេតច បរិរេយសយារេតា ចរតិ៍ រេសា កពកពដ្ឋារេត បិណ្ឌរេយច បដិយារេតត្តា ចរតីតិ បិរេណ្ឌវាលការដ្ឋារេឌារេពច បញ្ញាយិ៍

រេសា ឲកឌិចសំ សត្ថុរិ រាឌកហយតុប្បរេត្ត ឆ្សមុកធំ ស្ម្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា ចិបស្សតាឃ កម្មំ ករេរាត្តោ អរហត្តំ បាបុណិ៍ អរហត្តំ បត្តរេចលិឃរេយច អចាបុរណំ អាងាឃ ចិហាររេត ចិហារំ បរិរេចណោត បរិរេចណំ កត្វា “ឃស្ស យរេក្ក ចា ចវេល ចា កច្ឆា អត្ថិ, រេសា យំ បុច្ឆតុ”តិ សីហតាឌំ តងរេត្វា ចិចរិ៍ រេសា ឲកឌិចសំ រាឌកហរេសដ្ឋិតា រេចត្យុបររេយាឃ ក្កស្សារេបត្វា អាកាេរេស លក្កិតំ ឌេឃស្មុយតចណ្ណិ ចត្កតសារបត្តំ ពួទ្ធិឃា អាងាឃ សាធុការំ ងេងរេត្វត យហាជេនេត បរិចុរេតា ចិហារំ អាកត្វា តធាកតស្ស ហរេត្ថ ឌេបេសិ៍ សត្ថា ជាតរេត្វាច បដិបុច្ឆិ – “ក្យុរេតា រេត, ការដ្ឋារេ, អយំ បរេត្វា លទ្ធោ”តិ? រេសា លទ្ធការណំ កេថេសិ៍ សត្ថា “ត្វំ ឲចទូបំ ក្តត្តរិយតុស្សឆ្សមុំ យហាជេតស្ស ងេស្សិ, អកត្តន្តំ តឃា កត”ត្តិ អរេតកបរិយាេយត ចិករហិត្វា “ត, ភិក្ខុរេច, កិហីតំ ក្តត្តរិយតុស្សឆ្សមុំ ពួទ្ធិបាដិហារិយំ ងេស្សតត្តំ, រេឃា ងេស្សឃ្យ, អាបត្តិ ទុក្កដស្សា”តិ (ចូឡវ៉ ២៥២) សិក្ខាបងំ បញ្ញាបេសិ៍

អឲ ភិក្ខុសង្ឃម្មេក្កចា ក្កងបាឌិ – “សីហតាឌិយរេត្វរា អរហត្តំ បត្តឌិចរេស ភិក្ខុសង្ឃម្មេ‘ឃស្ស យរេក្ក ចា ចវេល ចា កច្ឆា អត្ថិ, រេសា យំ បុច្ឆតុ’តិ កេថេសិ៍ ទ្យុទ្ធាតយ្បិ សមុរេព អត្តរេតា អរហត្តប្បត្តិំ កេថេសិ, អរេញ្ញា សាចកា ត្យហ្យិអរេហស្មុំ អត្តរេតា សីហតាឌិយការេចរេតច យហាជេតស្ស បសាជំ ជរេតត្វា រេចហារំ អត្តកុត្វា ចត្កតសារបត្តញ្ញា កហ្យិំតិ៍ រេត ភិក្ខុ ពួរេយ តរឃាបិ ក្យុលោ ឲករេតា កត្វា សត្ថុ កេឆយិស្ម៉ ទ្យុទ្ធា ច តាយ ករហិតពួឃុត្តកំ ករហត្តិ, បសំសិតពួឃុត្តកំ បសំសត្តីតិ ពួយស្មិំ ជាេត រេឆរស្ស បសំសិតពួឃុត្តរេយច អដ្ឋ កេហត្វា “តិណ្ណំ រេចា បត, ភិក្ខុរេច, ពួត្រិឃាតំ កាចិតត្វា ធាហុលីកតត្វា ការដ្ឋារេឌា ភិក្ខុ អញ្ញំ ឮ្យាកាសិ – ‘ចីណា ជាតិ, ចុសិតំ (ទាហ្វចរិយំ, កតំ ករណីយំ , តាបរំ ពួត្តត្តាឃាតិ បជាតាមី’តិ៍ កតរេយសំ តិណ្ណំ? សតិត្រិឃស្ស, សយាធិត្រិឃស្ស, បញ្ញាត្រិឃស្ស៍ ពួរេយសំ រេចា, ភិក្ខុរេច, តិណ្ណំ ពួត្រិឃាតំ កាចិតត្វា ធាហុលីកតត្វា ការដ្ឋារេឌា ភិក្ខុ អញ្ញំ ឮ្យាកាសិ – ‘ចីណា ជាតិ, ចុសិតំ (ទាហ្វចរិយំ, កតំ ករណីយំ, តាបរំ ពួត្តត្តាឃាតិ បជាតាមី’”តិ (សំ៍ តិ៍ ៥៑៥១៨៤) ឆេរំ បសំសិត្វា សីហតាឌិកាតំ ភិក្ខុតំ អក្កដ្ឋារេត ឌេបេសិ៍

យត្តាលិបុត្តបុណ្ណរេត្វរេចត្ថុ

១៨៩៍ តចរេយ បុរេណ្ណា យត្តាលិបុរេត្តាតិ តារេយត បុរេណ្ណា, យត្តាលិ(ទាហ្វលិឃា បត រេសា បុរេត្តាតិ យត្តាលិបុរេត្តា៍ តស្ស បញ្ហាេយ្វ អឃយតុប្បត្តិកចា – អយំ កិរ បទុមុត្តរទេសពលស្ស ក្កប្បត្តិរេតា បុររេតរេយច ហំសចតីតករេរ (ទាហ្វលាយហាសាលក្យុលេ តិន្តាត្តិ៍ តស្ស តាយក្កហណឌិចរេស រេកាតរេយាតិ តាមំ អកំស្ម៉ រេសា ចឃប្បរេត្វា តរឃា រេចរេង ក្កុលិហ្វា សត្ថុសិរេប្បស្ម រេកាចិរេឌា ហុត្វា

បញ្ហាយាលចការសតបរិចារេនា ចិនរេន្តា តយោបិ ចេចេ ឍ្លលោកេត្វា យោក្កនេយ្យំ អជិន្វា “ព្ពាជំ ចេជតួយំ តាយ ពងលិក្កេន្តា ចិយ ឆាហិ យដ្ឋំ អនេក្កា តិស្សាទំ, ព្ពាយំ កេហេត្វា ចិនរេលំ ធុសកោដ្ឋតសជិសំ ហោតិ៍ កិំ យេ ព្ពាយិតា”តិ ព្ពាសិបព្ពាជ្ជំ បព្ពាឌិត្វា ព្រាហ្មចិហារេ តិព្ពារេត្តត្វា “អបរិហីតន្លោរេតា ព្រាហ្មលោកោក្យុបបន្នោ កចិស្សាមី”តិ បញ្ហាហិ យាលចការេសតហិ សន្ធិំ បព្ពាតបរិជំ កន្ត្វា ព្ពាសិបព្ពាជ្ជំ បព្ពាឌិ៍ តស្ស បរិចារាតិ អដ្ឋារេស្ស ឌេជិលសហស្សាតិ អហេសុំ៍ សោ បញ្ហា អកិញ្ញា អដ្ឋ សយាបត្តិយោ តិព្ពារេត្តត្វា តេរសម្បិ កសិលាបរិកម្មំ អាឌិក្លិ៍ តេ តស្ស ឍ្លចារេច ជេត្វា សព្ពេបិ បញ្ហា អកិញ្ញា អដ្ឋ សយាបត្តិយោ តិព្ពារេត្តសុំ៍

អទ្ធានេ អតិក្កន្តេ តស្ស កោតយតាបសស្ស យហល្លកកាលេ បក្យុត្តរេជសពលិ បឆយាកិសព្ពោឆិ បត្វា បចត្តិតចរេឆម្ចុកេក្កា កិក្ខុសតសហស្សបរិចារោ ហំសចតឹតកាទំ ក្ខុបតិស្សាយ ចិហាសិ៍ សោ ឲកឌិចសំ បច្ចូសសយយេ លោកំ ឍ្លលោកេន្តោ កោតយតាបសស្ស បរិសាយ អរហត្តូបតិស្សយំ កោតយតាបសស្ស ច “អហំ អគ្គាកេត ក្ខុប្បដ្ឋយាគកព្យុគ្គស្ស សាសេត ឆម្ចុកទិកកិក្ខុតំ អកេក្កា កចេឃ្យ”ត្តិ បត្ថកាចញ្ហា ជិន្វា បរេតាច សព្ទិរបជិឌេក្កតំ កត្វា អត្តេតា បត្តឌីចទំ សឃេមច កេហេត្វា អញ្ញាតកេចេសត កោតយតាបសស្ស អន្តេចាសិកោសុ ចតម្មុលចលិចលត្វាយ កេតសុ កន្ត្វា កោតយស្ស បណ្ណសាលទ្វារេ អដ្ឋាសិ៍ កោតយោ ព្យុគ្គាតំ ក្ខុប្បត្តកាចំ អឌាតន្តោបិ ក្វុរេតាច ជសពលំ ជិន្វា “អយំ បុរិសោ លោកេតា យុន្តោ ហុត្វា បញ្ញាយតិ, យថា អស្ស សព្ទិរតិប្បត្តិ យេហិ ច លក្ខណេហិ សយក្លាកេតា អការយន្ត្បោចា តិដ្ឋេន្តោ ចក្កចត្តិ រាឌា ហោតិ, បព្ពជន្តោ ចា ចិចដ្ឋច្ឆដោ សព្ពញ្ញុព្យុគ្គោ ហោតិ”តិ ញាត្វា បឆយជស្សតេតេច ជសពលំ អកិចារេត្វា “ព្ពាតោ ឲច កកចា”តិ ព្យុគ្គាសតំ បញ្ញាបេត្វា អជាសិ៍ តថាកេតោ តាបសស្ស ឆម្មំ ទេសយយាតេតា តិសីជិ៍

តស្មិំ សយយេ តេ ឌេជិលា “បលីតបលីតំ ចតម្មុលចលិចលំ អាចរិយស្ស ជត្វា សេសកំ បរិក្ខិញ្ញស្សាយា”តិ អាកន្ត្វា ជសពលំ ក្ខុច្ចាសេតេ, អាចរិយំ បត តីចាសេតេ តិសិត្តំ ជិន្វា “បស្សថ, យយំ ‘ព្ពាយស្មិំ លោកេ អយ្យ្កាំ អាចរិយេត ក្ខុត្តរិតរោ តត្ថិ’តិ ចិចរាយ៍ ព្ពាតាតិ បត តោ អាចរិយំ តីចាសេតេ តិសីតាបេត្វា ក្ខុច្ចាសេតេ តិសិន្នកោ ឲកោ បញ្ញាយតិ, យហន្តោ ចតាយំ បុរិសោ កចិស្សតី”តិ បិដកាតិ កេហេត្វា អាកន្ត្តិ៍ កោតយតាបសោ “ព្ពាយេ យំ ជសពលស្ស សត្តិកេ ចត្តេឃ្យ”ត្តិ កីតេតា ក្វុរេតា អាហ – “តាតា, យា យំ ចត្តិត្វ, សទេចកេ លោកេ អក្កបុក្កលោ សព្ពេសំ ចត្តតារេហោ បុរិសោ ព្ពាឆ តិសិន្នោ, ឲតំ ចត្តថា”តិ៍ តាបសា “ត អជាតិត្វា អាចរិយោ កចេស្សតី”តិ សព្ពេច តថាកតស្ស បរេច ចត្តិំសុ៍ “តាតា, អយ្យ្កាំ អញ្ញា ជសពលស្ស ឆាតព្ពាយុត្តកំ កោឌេតំ តត្ថិ, ព្ពាយំ ចតម្មុលចលិចលំ ជស្សាយា”តិ បលីតបលីតំ ព្យុគ្គាតំ បត្តេ បតិដ្ឋាបេសិ៍ សត្វា ចតម្មុលចលិចលំ បរិក្ខិញ្ញិ៍ តជតត្តទំ តាបសោបិ សន្ធិំ អន្តេចាសិកេហិ បរិក្ខិញ្ញិ៍ សត្វា កត្តកិច្ចំ កត្វា “ទ្វេ អក្កសាចកា កិក្ខុសតសហស្សំ កេហេត្វា អាកន្ត្វ”តិ ចិន្តេសិ៍ តស្មិំ ឍណេ អក្កសាចកោ យហាជេចលត្ថេរោ “កហំ ត្វុ តោ សត្វា កតោ”តិ អាចេឌ្ជេន្តោ “សត្វា អយ្យ្កាំ អាកយតំ បច្ចាសីសតី”តិ កិក្ខុសតសហស្សំ កេហេត្វា សត្វុ សត្តិកំ កន្ត្វា ចត្តិត្វា តយស្សយាតេតា អដ្ឋាសិ៍

កោតយោ អន្តេចាសិកេ អាហ – “តាតា, អយ្យ្កាំ អន្តេញ្ញា សក្ការោ តត្ថិ, កិក្ខុសង្ឃោ ក្វុក្ខត ជិតោ៍ ព្យុគ្គប្បមុខស្ស កិក្ខុសង្ឃស្ស បុប្ផាសតំ បញ្ញាបេស្សាយ, ឌលឌចលឌបុប្ផាតិ អាហរថា”តិ៍ តេ តាចទេច បព្ពាតបាទេតោ ចណ្ណកន្ធសម្បន្នាតិ បុប្ផាតិ ព្ពាទ្ធិយា អាហរិត្វា សារិបុត្តត្ថេរស្ស ចត្តុម្បិក្កុត្តតយោតេច អាសតាតិ បញ្ញាបយិសុ៍ តិរោធសយាបត្តិសយាបជ្ជតម្បិ ឍត្តឆារលាម្បិ សព្ពា ក្វុត្តតយោតេច

ដចឌិពន្ថា៊

នត្វា នត្តេយ ឌិចនេយ តិនោឆនោតា ចុដ្ឋាឃ បរិចានេត្វា ជំនេត ពាបនេយ ឌិស្វា ឆយ្ងូកធិកការេច ទុពងក្កប្បត្តិ ឃាចក៉ អាយនេត្តិ – “ន្តាយិតា គិក្ល ន្តានិកលេភ យហាយក្កានៅ កនេតា, ទុនេតង់ ប្អប្ប្ញាយភាត្យយាឌត៌ ពនេទាហឹ”តិ៊ ឆោ នត្វ ចចត់ នយ្យូឌិន្ធិត្វា ពឹលិ បិចកាតិ នយ្ងូនិត្វា អត្យយាឌត់ អកាឃិ៊ តាយ្សុ ចេងតាបរិយោយាេត នត្វា នឃំ ព្រាហ្ងូឈោង តិន្ធានេត្វា ឆយ្ងុំ ចេងនេយិ៊ ចេងតាបរិយោយាេត ជនេបត្វា ពោតយតាបង់ ដេយយា អដ្ឋានេយ នហយ្សុឌជិលិ អនេហត្តិ បិប្អុលិត្ស៊

ពោតយោ បត រោតតួការេចត បជិចេឆំ កាត់ អយក្កោនេត្តា កកចត្តិ អាហ – “កកចា ចយេត គិក្លុតា បជយំ ឆយ្ងូា ចេងនិតោ, ពោ តាយ អឃំ តុយ្ញាក៉ ឃាយនេត”តិ? អឃំ ពោតយ យឃ្យាឃាយនេត ឆយ្ងូកធិកាត់ អក្កោតិ៊ “អហយ្ញិ, កនេត្ត, ន្តាយយ្សុ នត្ត ឌិចឃាតិ កពយ្សុ អធិការយ្សុ ថបលេត អឃំ គិក្ល ឱយ អភាកនេត ទុកយ្សុ តុដ្ឋយ្សុ ឃាយនេត ឆយ្ងូកធិកាត់ អក្កោ កចេយ្យ”ត្តិ បត្វត់ កត្វា បិនេឃ្យលេ តិបឌ្ឌិ៊

នត្វា អភាកត់ ធ្វូលេអិពោត្វា អតត្តទោយេតយ្សុ បត្វកាយ នយិន្ទ្យុតកាចំ ចាត្វា “អភាកនេត កយ្យបតានហយ្សាចយាេត ពោតយោ តាយ តុន្ថេ ៥ប្បន្ទិយ្សុតិ, ត់ តាយ្សុ យាយនេត ឆយ្ងូកធិកាត់ អក្កោ កចិយ្សុឹ”តិ ព្យាករិត្វា តេ អនេហត្តប្បនេត្ត តាបនេយ “ទុធ គិក្លូចា”តិ អាហ៊ នន្តោ អត្តទហិតពោយយយ្សុ ន្តាន្ទិយបត្តឹចនេឆា ចយ្សុនដ្ឋិកនេត្វនេឌិយា អហេស៊ុ នត្វា គិក្លុនដ្ឋយាដាឃ ឱហានិ កនេតា៊

ពោតយោបិ ឃាចឌឹចំ តតាកត់ បរិចរិត្វា ឃតាតាល់ ពល្យាលាកយ្ងុំ កត្វា កយ្យបតានហយ្សុំ ចេងចេស៊ុ ច យត្យយ្សុស៊ុ ច និររិត្វា អយ្យាក៉ កកចនេតា កាលេ កបិលចត្វុតការយ្សុ អចិន្មេន ចោលាចត្វព្រាហ្ងុលការេយ ព្រាហ្ងូលយហាឃាលក្យលេ តិន្តត្តិ៊ តាយ្សុ តាយក្កហាលជិចនេយ ប្អុណ្ណយាលាចោតិ តាបំ អកំស៊ុ៊ នត្វទិ អគិនន្តោធិ បត្វា បចត្តិតចនេឆយ្ងូចក្កោ អត្យប្បុន្តោត អាកត្វា ទាឌកហំ ៥បតិយ្សុាឃ ឱហនេត្ត អញ្ញានិកោលុញ្ញាចេត្វទោ កបិលចត្វុ កត្វា អត្តចេតា កាកិតេឃ្យំ ប្អុណ្ណយាលាចំ បន្តានេឌត្វា ប្អុតជិចនេយ ឌនធាលយ្សុ នត្តិក៉ អាកត្វា កកចត្តិ ចន្ថិត្វា អាប្អុន្ធិត្វា តិចាយត្វាឃ លន្តត្តងហំ កនេតា៊ ប្អុណ្ណោបិ យត្តាលិប្អុន្តោ យាតុលេត អញ្ញានិកោលុញ្ញាចេត្វនេត នន្តិ ឌនធាលយ្សុ នត្តិក៉ អាកត្វា “យឃ្យាបន្តានិតពិន្ទុំ យត្វក៉ បិនេបត្វាច ឌនធាលយ្សុ នត្តិក៉ កយិយ្សុាយឹ”តិ កបិលចត្វុន្តិយេច ន្តហឹនេតា យោតិនោយធនិការេ កយ្ងុំ ពនេទានេត្តា តនិនេយ្សុច អនេហត្តិ បិប្អុលិ៊ តាយ្សុ នត្តិពោ បន្តានិតក្យលប្អុត្តាបិ បន្ទ្យាយតា អហេស៊ុ៊ ចេននោ នឃំ ឌនកចាចត្វុលិកិតាឃ តេបិ ឌនហិ កចាចត្វុហិ ន្តចេឌតិ៊ តេ តាយ្សុ ន្តចានេច ជត្វា នន្តោច អនេហត្តិ បត្វា៊

តេ អត្តចេតា បន្តានិតពិន្ទុំ យត្វក៉ បត្តិ ចាត្វា ៥បន្ទ្យាឃំ ៥បនក្កយិត្វា អាហំស៊ុ – “កនេត្ត, អយ្យាក៉ ពិន្ទុំ យត្វក៉ បត្តិ, ឌនត្តួ យហាកចាចត្វុត់ លិកិតោ, នយយោ តោ ឌនធាល់ បយ្សុិត្យ”ត្តិ៊ ចេននោ តេតង់ កចំ ស៊ុត្វា ឌិនេត្តិ – “យយ ឌនកចាចត្វុលិកិតំ នត្វា ឌាតាតិ, អហំ ឆយ្ងុំ ចេងនេត្តា ឌន កចាចត្វុតិ អយុញ្ញុនេត្តាច ចេងនេយិ៊ យឃិ កន្ធនេត្ត នន្តោបិយេ គិក្លុ បរិចានេត្វា កន្ធិយ្សុត្តិ, ទុចំ កាលនក្កលិកាឃ កត្វា បត អយុត្តិ យឃ្យាឌនធាល់ បយ្សុិត់, ន្តាយ តាច កត្វា បយ្សុត្វ”តិ តេ គិក្លុ អាហ – “អាចុនោ, តុយ្ញាប្យុនេតា កត្វា តតាកត់ បយ្សុច, យយ ចចនេតត ឌនធាលយ្សុ បិនេឌ ចត្វច, អហយ្ញិ តុយ្ញាក៉ កពយក្កេត កយិយ្សុាយឹ”តិ៊

តេ ឆេវា សព្ទេបិ ឥសពាលស្ស ឌាតិក្ខុបិវដ្ឋចាសិនោ សព្ទេ ហឹហាសចា សព្ទេ ឥសកឆាចត្តុលិកិនោ អត្តនោ ដ្ឋបត្ថាយស្ស ឱ្ឌចាឆំ អកិត្តិត្វា អត្តុបុព្ទេត ឆាទិកំ ឆវត្តា សដ្ឋិយោឌតយក្កុ អតិក្កមុ រាឌកហេ ខេត្យ្លូខតយហាចិហាទំ កត្វា ឥសពាលស្ស បរិវេត ចត្តិត្វា ឲកយត្តំ តិសឹឌិស្ស៊ អាចិណ្ណំ តេលា បតេតំ ញុឌ្ឍាតំ កកចត្តាតំ អាកត្តុពេហិ កិក្ខូហិ សត្ថិ បដិសមេ្មាឌិញត្តិ កកចា តេហិ សត្ថិ “កត្ថិ, កិក្ខុខេច, លយតឹយ”ត្តិអាឌិតា តយោត យឆុវបដិសត្វាទំ កត្វា “ក្យុតោ ច ញុយេ្យកិក្ខុខេច, អាកន្ឋឆា”តិ បុត្ថិ៍ តេហិ “ឌាតិក្ខុបិតោ”តិ ចុវត្ត “កោ ត្យុ តោ, កិក្ខុខេច, ឌាតិក្ខុបិឃំ ឌាតិក្ខុយកាតំ កិក្ខូតំ សត្រាហ្មចារីហិ ឲចំ សម្មាចិតោ អត្តតា ច អបិ្យឋ្ឋោ អបិ្យឋ្ឋកឆត្ថោ កិក្ខូតំ កត្វា”តិ ឥសកឆាចត្តុលិកំ កិក្ខុ បុត្ថិ៍ តេបិ “បុណ្ណោ តាយ, កត្តេ, អាយស្មា យត្តាលិបុត្តោ”តិ អាទោចយិស្ស៊ តំ កឆំ ស្ញុត្វា អាយស្មា សារិបុត្តោ ខេវស្ស ឥស្សតការយោ អហោសិ៍

អឆ សត្វា រាឌកហតោ សាចត្តិ អកយាសិ៍ បុណ្ណត្ថេរោ ឥសពាលស្ស តត្វ អាកតការំ ស្ញុត្វា “សត្វារំ បស្សិស្សាមី”តិ កត្វា អត្តោកត្ថកុដិឃំយេច តថាកតំ សម្បាបុណិ៍ សត្វា តស្ស ឆម្មំ ខេសេសិ៍ ខេរោ ឆម្មំ ស្ញុត្វា ឥសពាលំ ចត្តិត្វា បដិសល្លាតត្វាយ អត្ថចតំ កត្វា អត្ថាតវេសិ ទ្រុក្ខមូលេ ឌិចាចិហាទំ តិសីឌិ៍ សារិបុត្តត្ថេរោបិ តស្ស កយតំ ស្ញុត្វា សីសាត្តុលោកិកោ កត្វា ឱកាសំ សល្លក្ខេត្វា តំ ទ្រុក្ខមូលំ ឌ្ឋបសង្កមិត្វា ខេរេត សត្ថិ សមេ្មាឌិត្វា សត្តចិសុត្ថិក្កមំ បុត្ថិ៍ ខេរោបិស្ស បុត្ថិតំ បុត្ថិតំ ព្យាកាសិ៍ តេ អញ្ញមញ្ញស្ស សុកាសិតំ សមត្តុមោឌិស្ស៊ អឆ សត្វា អបរកាលេ កិក្ខូសដ្ឋយេ្ឋត្តិសិន្នោ ខេរំ ឆម្មកថិកាតំ អក្គដ្ឋាតេ ឥបេសីតិ៍

យហាកច្ឋាតត្ថេរវត្ថុ

១៥លិ៍ ឥសរេយ សំលិទេ្ហត កាសិតស្សាតិ សំលិទេ្ហត កថិតឆម្មស្ស៊ ចិត្វារេត អត្ថំ ចិកដត្តាតត្តិ តំ ខេសតំ ចិត្វារេត្វា អត្ថំ ចិកដយាតាតំ៊ អញ្ញោ កិរ តថាកតស្ស សទ្ទេបចចតំ អត្វចរេសត ចា ប្ញុទេតំ សក្កោត្តិ ញេ្ញាតចរេសត ចា, អយំ បត ខេវោ ដ្ឋកយចរេសតបិ សក្កោតិ៍ តស្មា អក្កោតិ ចុវត្វា៊ បុទ្ធបត្វតាបិ ឥស្ស ឲចទ្ទបិច៊

អយំ បតស្ស បញ្ញាកាយ្ស អត្តុបុព្ទីកឆា – អយំ កិរ បត្យុត្តុរសមោ្មាសម្ពុទ្ធកាលេ កហបតិយហាសាលកុលេ តិព្ទត្តិត្វា ចុត្ថិប្បត្តោ ឲកឌិចសំ ចុត្តតយោតេច ចិហាទំ កត្វា បរិសបរិយត្តេ ឌិតោ ឆម្មំ ស្ញុណត្តោ សត្វារំ អត្តតា សំលិទេ្ហត កាសិតស្ស ចិត្វារេត អត្ថំ ចិកដត្តាតំ អក្គដ្ឋាតេ ឥបេត្តំ ឲកំ កិក្ខុ ឌិស្វា “យហត្តោ ចតាយំ កិក្ខូ, យំ សត្វា ឲចំ ចណ្ណេតិ, យយាបិ អតាកតេ ឲកស្ស ញុទ្ធស្ស សាសតេ ឲចទ្ទបេត កចិតំ ឋដ្ឋតី”តិ សត្វារំ តិយត្តេត្វា ចុត្តតយោតេច សត្វាហំ យហាឌាតំ ឥត្វា, “កត្តេ, អហំ ឥមស្ស សក្កាវស្ស ឆលេត ត អញ្ញំ សម្បត្តិំ បត្វេមិ, អតាកតេ បត ឲកស្ស ញុទ្ធស្ស សាសតេ ឥតោ សត្តឌិចសមត្វកេ ញុយេត្ថិ ឌាតត្វេ ឌបិតកិក្ខូ ចិយ អហម្បិ តំ ឌាតត្វំ លកេយ្យ”ត្តិ បត្វតំ កត្វា បាឌមូលេ តិបត្ថិ៊ សត្វា អតាកតំ ឱ្ឌលោកេត្វា “សមិដ្ឋិស្សតិ ឥមស្ស កុលបុត្តស្ស បត្វតា”តិ ឌិស្វា “អម្ភោ, កុលបុត្ត, អតាកតេ កប្បសតសហស្សាចសាតេ កោតយោ តាយ ញុទ្ធោ ដ្ឋប្បឌ្ជិស្សតិ, ត្វំ តស្ស សាសតេ សំលិទេ្ហត កាសិតស្ស ចិត្វារេត អត្ថំ ចិកដត្តាតំ អក្កោ កចិស្សសី”តិ ព្យាករិត្វា អត្តុមោឌតំ កត្វា បក្កាមិ៊

សោបិ កុលបុត្តោ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា កស្សបពុទ្ធកាលេ ពារាណសិយំ កុលគេហេ បដិសន្ធិំ គហេត្វា សត្ថរិ បរិនិព្ពុតេ សុវណ្ណចេតិយករណដ្ឋានំ គន្ត្វា សតសហស្សគ្ឃនិកាយ សុវណ្ណិដ្ឋកាយ បូជំ កត្វា “ភគវា មយ្ហំ និព្វត្តនិព្វត្តដ្ឋានេ សរីរំ សុវណ្ណវណ្ណំ ហោតូ”តិ បត្ថនំ អកាសិ។ តតោ យាវជីវំ កុសលកម្មំ កត្វា ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា អម្ហាកំ ទសពលស្ស ឧប្បត្តិកាលេ ឧជ្ជេនិនគរេ បុរោហិតស្ស គេហេ និព្វត្តិ។ តស្ស នាមគ្គហណទិវសេ “មយ្ហំ បុត្តោ សុវណ្ណវណ្ណសរីរោ អត្តភាវ អត្តនោ នាមំ គហេត្វា អាគតោ”តិ កញ្ចនមាណវោតេវស្ស នាមំ អកំសុ។ សោ វុឌ្ឍិមន្វាយ តយោ វេទេ ឧគ្គណ្ហិត្វា បិតុ អច្ចយេន បុរោហិតដ្ឋានំ លភិ។ សោ គោត្តវសេន កច្ចានោ នាម ជាតោ។

ចណ្ឌបជ្ជោតរាជា អមច្ចេ សន្និបាតេត្វា អាហ – “ពុទ្ធោ លោកេ និព្វត្តោ, តំ អានេតុំ សមត្ថា គន្ត្វា អានេថ តាតា”តិ។ ទេវ, អញ្ញោ ទសពលំ អានេតុំ សមត្ថោ នាម នត្ថិ, អាចរិយោ កច្ចានព្រាហ្មណោវ សមត្ថោ, តំ បហិណថាតិ។ រាជា តំ បក្កោសាបេត្វា, “តាត, ទសពលស្ស សន្តិកំ គច្ឆាហី”តិ អាហ។ គន្ត្វា បព្វជិតុំ លភន្តោ គមិស្សាមិ, មហារាជាតិ។ យំកិញ្ចិ កត្វា តថាគតំ អានេហិ, តាតាតិ។ សោ “ពុទ្ធានំ សន្តិកំ គច្ឆន្តស្ស មហាបរិវារេន កម្មំ នត្ថី”តិ អត្តដ្ឋមោ អគមាសិ។ អថស្ស សត្ថា ធម្មំ ទេសេសិ។ ទេសនាបរិយោសានេ សទ្ធិំ សត្តហិ ជនេហិ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ។ សត្ថា “ឯថ ភិក្ខវោ”តិ ហត្ថំ បសារេសិ។ តំខណំយេវ សព្វេ អន្តរហិតកេសមស្សូ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរធរា វស្សសដ្ឋិកត្ថេរា វិយ ជាតា។

ថេរោ អត្តនោ កិច្ចេ មត្ថកំ បត្តេ តុណ្ហីភាវេន អនិសីទិត្វា កាឡុទាយិត្ថេរោ វិយ សត្ថុ ឧជ្ជេនិគមនត្ថាយ គមនវណ្ណំ កថេសិ។ សត្ថា តស្ស វចនំ សុត្វា “កច្ចានោ អត្តនោ ជាតិភូមិយំ មម គមនំ បច្ចាសីសតី”តិ អញ្ញាសិ។ ពុទ្ធា ច នាម ឯកំ ការណំ បដិច្ច គន្តុំ អយុត្តដ្ឋានំ ន គច្ឆន្តិ។ តស្មា ថេរំ អាហ – “ត្វំយេវ ភិក្ខុ គច្ឆ, តយិ គតេបិ រាជា បសីទិស្សតី”តិ។ ថេរោ “ពុទ្ធានំ ទ្វេ កថា នាម នត្ថី”តិ តថាគតំ វន្ទិត្វា អត្តនា សទ្ធិំ អាគតេហិ សត្តហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ ឧជ្ជេនិំ គច្ឆន្តោ អន្តរាមគ្គេ តេលបនាឡិ នាម និគមោ, តត្ថ បិណ្ឌាយ ចរិ។ តស្មិំ ច និគមេ ទ្វេ សេដ្ឋិធីតរោ។ តាសុ ឯកា បរិជិណ្ណកុលេ និព្វត្តា ទុគ្គតា មាតាបិតូនំ អច្ចយេន ធាតិំ និស្សាយ ជីវតិ។ អត្តភាវោ បនស្សា សមិទ្ធោ, កេសា អញ្ញាហិ អតិវិយ ទីឃា។ តស្មិំយេវ និគមេ អញ្ញា ឥស្សរសេដ្ឋិកុលស្ស ធីតា និក្កេសិកា។ សា តតោ បុព្វេ តស្សា សមីបំ បេសេត្វា “សតំ វា សហស្សំ វា ទស្សាមី”តិ វត្វាបិ កេសេ អាហរាបេតុំ នាសក្ខិ។

តស្មិំ បន ទិវសេ សា សេដ្ឋិធីតា មហាកច្ចានត្ថេរំ សត្តហិ ភិក្ខូហិ បរិវុតំ តុច្ឆបត្តំ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា “អយំ សុវណ្ណវណ្ណោ ឯកោ ព្រាហ្មណភិក្ខុ យថាធោតេនេវ បត្តេន អាគច្ឆតិ, មយ្ហញ្ច អញ្ញំ ធនំ នត្ថិ។ អសុកសេដ្ឋិធីតា បន ឥមេសំ កេសានំ អត្ថាយ បេសេសិ។ ឥទានិ ឥតោ លទ្ធូបាយេន សក្កា ថេរស្ស ទេយ្យធម្មំ ទាតុ”ន្តិ ធាតិំ បេសេត្វា ថេរេ និមន្តេត្វា អន្តោគេហេ និសីទាបេសិ។ ថេរានំ និសិន្នកាលេ គព្ភំ បវិសិត្វា ធាតិយា អត្តនោ កេសេ កប្បាបេត្វា, “អម្ម, ឥមេ កេសេ អសុកាយ នាម សេដ្ឋិធីតាយ ទត្វា យំ សា ទេតិ, តំ អាហរ, អយ្យានំ បិណ្ឌបាតំ ទស្សាមា”តិ។ ធាតិ បិដ្ឋិហត្ថេន អស្សូនិ បុញ្ឆិត្វា ឯកេន ហត្ថេន ហទយមំសំ សន្ធារេត្វា ថេរានំ សន្តិកេ បដិច្ឆាទេត្វា តេ កេសេ អាទាយ តស្សា សេដ្ឋិធីតាយ សន្តិកំ គតា។

បណិយំ តាយ ឋារចត្តយ្យិ ឋយំ ក្អបតឹតំ ការចំ ត ជេតតិ, តឋ្វា ឋា សេឋ្ជិឌឹតា ចិតេត្តឋិ – “អហំ បុរេទ្ឋ ពាហុតាបិ ឆតេត ឰេយ រោកេឋ អាហទារេបតុំ តាឋក្លិ, ឰុឌាតិ បត លិត្កកាលេតា បដ្ចាយ ត ឃឆាយ្វលេយច លកិឋ្សតិ”តិ ៎ ឆាតិ អាហ – “អហំ បុរេទ្ឋ តច ឋាយីតិ ពាហុតាបិ ឆតេត រោកេឋ អាហទារេបតុំ តាឋក្លិ, ឃត្វ កត្វចិ ចិតិបិតា បត តិខ្ញីចរោឋា តាយ អដ្ច កហាបណោ អឈ្លត្តិ”តិ អេដ្ចច កហាបណោ អឆាឋិ៍ ឆាតិ កហាបណោ អាហរិត្វា សេឋ្ជិឌឹតាឃ អឆាឋិ៍ សេឋ្ជិឌឹតា ឲុរោកំ បិណ្ឌបាតំ ឲុរោកកហាបណឈ្លត្តកំ កត្វា ចេឆរាតំ ដារេបឋិ៍ ចេឆេរា អាចខ្ញីត្វា សេឋ្ជិឌឹតាឃ ក្អបតិឋ្សយំ ឌិឋ្វា “កហំ សេឋ្ជិឌឹតា”តិ បុឆ្និ៍ កត្អេ, អឃ្យាតិ៍ បេក្តាឋឆ តត្តិ៍ ឋា ច ចេឆេរេឋុ ការេចេត ឲុកចចេតេតច អាកត្វា ចេឆេរ ចត្តិត្វា ពាលចឋេដ្ឋិ ក្អប្យារេឌឋិ៍ ឋុរោទេត្ត បតិដ្ឋិតបិណ្ឌបាតេតា ឌិដ្ចេច ឆេយ្ម ចិបិកំ ឌេតីតិ ឋហ ចេឆរាតំ ចត្តេតត រោឋា បកតិការចេឃច អដ្ចឋុ៍ ចេឆរាបិ តំ បិណ្ឌបាតំ កេហត្វា បឋ្សត្តិឃារេឃច សេឋ្ជិឌឹតាឃ ចេចហារំ អត្វាកត្វា កញ្ចាតចត្យឃ្យារេត ខ្លួតរឹ ឋុ៍

ក្អឃ្យាតបិលេលិ ចេឆរំ ឌិឋ្វា រេញ្ញា ឋត្តិកំ កត្វា “ចេឆច, រេយ អឃេ្យា បុរេរាហិតា កញ្ចារេតា បត្ឋាឌិត្វា ក្អឃ្យាតឃាកេតា”តិ អាហ៍ រាជា ចណ្ឌបេខ្ញារេតា ក្អឃ្យាតំ កត្វា កតកត្តកិច្ចំ ចេឆរំ បញ្ចាបតិដ្ឋិតេតត ចត្តិត្វា ឲុកយត្តំ តិឋិតេត្តា “កហំ, ភេត្ត, ភកចា”តិ បុឆ្និ៍ ឋត្វា ឋយំ អតាកត្វា ឃំ រេបេឋិ ឃហារាជាតិ៍ កហំ, ភេត្ត, អខ្ញ កិក្លុ អលត្វាតិ? ចេឆេរា រេញ្ញា បុឆ្និឋការេកត ឋត្ឋា សេឋ្ជិឌឹតាឃ កតំ ទ្វក្លរំ អារេរាចេឋិ៍ រាជា ចេឆរឋ្ស ចឋតដ្ចាតំ បដិឃារេឌត្វា ចេឆរំ តិឃេត្តត្វា តិចេឋតំ កត្វា សេឋ្ជិឌឹតរំ អាឈារេបត្វា អក្យេហឋិដ្ចារេត ឆេបេឋិ៍ ឰុយិឋ្សា ឰុតិ្វឃា ឌិដ្ចឆេម្ពិរោកាច ឃឋបដិលិកេកា អហោឋិ៍

តេតា បដ្ចាយ រាជា ចេឆរឋ្ស ឃហាឋក្លារំ ករេរាតិ៍ ចេឆរឋ្ស ឆេម្ពកឆាឃ បឋឹឌិត្វា ឃហាជេតា ចេឆរឋ្ស ឋត្តិរោ បត្ឋាឌិ៍ តេតា បដ្ចាយ ឋកលតការំ ឲុកការឋាចបេខ្ញាតំ ឰុឋិចាតបដិចាតំ អហោឋិ៍ ឋាបិ ឌេចឹ កត្ក លកិត្វា ឌឋយាឋច្ចឃេត បុត្តំ ចិជាឃិ៍ តឋ្ស តាយក្កហណឌិចេឋ រោបិលក្យារេរាតិ ឃាតាឃហសេឋ្ជិេតា តាយំ អកំឋុ៍ ឋា បុត្តឋ្ស តាយចេឋត រោបិលឃាតា តាយ ឌេចឹ ជាតា៍ ឋា ឌេចឹ ចេឆេរ អតិចិឃ បឋឹឌិត្វា រាជាតំ ឋយ្យដិឆ្ឋារេបត្វា កញ្ចាតចត្យឃ្យារេត ចេឆរឋ្ស ចិហារំ ការេឋិ៍ ចេឆរា ក្អឌេខ្ញតិតការំ បឋារេឌត្វា បុត ឋត្វ ឋត្តិកំ កេតា៍ អឆ ឋត្វា អបរការេក ឌេតចេត ចិហរេត្តា ឃទ្ធបិណ្ឌិកឋុត្តំ (ឃ៍ តិ៍ ១៎១៥៥ អាឌេឃា) កញ្ចាតរេបឃ្យាល់ (ឃ៍ តិ៍ ១៎១លិ៥ អាឌេឃា) បិរាឃតឋុត្តត្តិ ឰេយ តេឃា ឋុត្តេត្ត អដ្ចប្បត្តិ កត្វា ចេឆរំ ឋលិខេត្តត ការិតឋ្ស ចិត្វារេត អត្វំ ចិកជត្តាតំ អក្ខដ្ចារេត ឆេបឋីតិ៍

បឆយចក្កចណ្ណតា៍

១៣៎ ឲុតឌក្កចេក្កា

(១៣) ១៎ ទុតិយឲុតឌក្កចេក្កា

ក្ខន្ធអបត្តកាទេ្ទរចត្ន

១៥ប័-១០០៓ ទុតិឃស្ស បជេរ យតោយឃត្តិ យតេត តិគ្គត្តិត៌៓ “យតោយឃេត កាដេឃត, ព្ភទ្ធិឃា ស្កបឞក្កឞិ”តិ (ធេកោ៓ ៥០១)

ចុត្ដដ្ឋាតស្អិចិក្យេតេត កតកាដេឃា យតោយឃកាដេឃា ភាយ ឌាដេតា៓ “អត្ថាតរ៌ យតោយឃំ កាឃំ ស្កបឞដ្ឋឹ”តិ (ក្ខន្ធអច៓ ១១១)

ចុត្ដដ្ឋាតេ យតេត តិគ្គត្តិតកាដេឃា យតោយឃកាដេឃា ភាយ ឌាដេតា៓ អឃមិឆ អឆិប្បេតា៓ តត្ថ អនេត្ថា កិក្ខុ យតោយឃំ កាឃំ តិគ្គតេត្តត្តា តដេឃា ចា ចត្តាដេរា ចា តិគ្គតេត្តត្តិ, ត ពាហុកោ៓ ឲកាឞឌិឞេឃច ច កត្វា តិគ្គតេត្តត្តិ ឲកាចិឆេមច កយំ្ក្យុរុមាតេ៓ ក្ខន្ធអបត្តកាទេ្ទរា បត ឲកាចដ្ឋេតេត ឞមលាឞហស្ស៊ំ មាដេបឞិ៓ ស្តេ្វបិ ច ឌតេ ត ឲកាឞឌិឞេ អកាឞិ ត ឲកាចិឆំ កយំ្ក្យុរុមាតេ៓ តស្វា យតោយឃំ កាឃំ

អកិតិយ្ហិតត្តាត៌ អតេក្កា ភាយ ឌាដេតា៓

ចេតោចិចដ្ឋក្យុបលិកយ្ហិ ក្ខន្ធអបត្តកាច អតេក្កា, ឞត្តាចិចដ្ឋក្យុបលិត៌ បត យហាបត្តកាទេ្ទរា អតេក្កាតិ ចុតេ្តា៓ តត្ថ ក្ខន្ធអបត្តកាទេ្ទរា ចតុត្ថិ ទ្វុបិចចរុត្ថ្យាតាត៌ លិកិតាឃ “ចេតោចិចដ្ឋក្យុបដេលិ”តិ ចុតេ្តា, យហាបត្តកាទេ្ទរា ចតុត្ថិ អទ្វុបិចចរុត្ថ្យាតាត៌ លិកិតាឃ “ឞត្តាចិចដ្ឋក្យុបដេលិ”តិ ចុតេ្តា៓ ក្ខន្ធអបត្តកោ ច ឞយាឆិក្យុបលតាឃ ចេតោចិចដ្ឋក្យុបដេលិ ភាយ, យហាបត្តកោ ចិបស្សតាក្យុបលតាឃ ឞត្តាចិចដ្ឋក្យុបដេលិ ភាយ៓ ឲកោ ចេត្ថ ឞយាឆិលក្ខណោ ឈេកោ, ឲកោ ចិបស្សតាលក្ខណោ៓ តឆា ឲកោ ឞយាឆិកាឡូហោ, ឲកោ ចិបស្សតាកាឡូហោ៓ ឲកោ ចេត្ថ អក្កឞំលិតេ្ត ឈេកោ, ឲកោ អារេយ្ហលាឞំលិតេ្តា៓ តឆា ឲកោ អក្កចចត្វាតេ ឈេកោ, ឲកោ

អារេយ្ហលាចចត្វាតេតិ ឲចមេត្ថ ដេឃាឌតា កាតត្ថា៓

អបិច ក្ខន្ធអបត្តកាទេ្ទរា ទ្វុបិចចរុត្ថ្យាតលិកឹ ហុត្វា ឈាតក្កេហិ ចុដ្ឋាឃ អរហត្តំ បតេ្តាតិ ចេតោចិចដ្ឋក្យុបដេលិ, យហាបត្តកោ អទ្វុបិចចរុត្ថ្យាតលិកឹ ហុត្វា ឈាតក្កេហិ ចុដ្ឋាឃ អរហត្តំ បតេ្តាតិ ឞត្តាចិចដ្ឋក្យុបដេលិ៓ ស្កេកាបិ បតេ្ត ឌាតត្តា បត្តកោ ភាយ ឌាតា៓

តេតំ បជេយឌាដេតា យហាបត្តកោ ភាយ, បច្ឆាឌាដេតា ក្ខន្ធអបត្តកោ ភាយ៓

ព្ភេយំ បត ស្កិត្តយ្ហិ បញ្ញាកេយ្ហ អឃមត្យុប្បត្តិកឆា – អតឹតេ កិរ បក្យុត្តរព្ភកាលេ ហំឞចតឹភកេចាឞិតោ ស្តេ្វ ភាតិកា ក្យុដ្ឋិកា ឞទ្ធា បឞត្វា តិពាទ្ធិ ឞត្ថ ឞត្តិក៌ កត្វា ឆយំ ឞុលត្តិ៓ តេឞុ ឲកាឌិចឞំ កតិដ្ឋោ ឞត្វារ៌ ន្ធឹហក្កេហិ ឞមត្វាកត៌ ឲក៌ កិក្ខុ “យយ ឞាឞតេ យតោយឃំ

កាឃំ អកិតិយ្ហិតត្តាត៌ ចេតោចិចដ្ឋក្យុបលិតដ្ឋា អឃំ កិក្ខុ អតេក្កា”តិ ឲតក្កដ្ឋាតេ ឆេបត្តិ ដ៌ស្វា ចិតេត្តឞិ – “យហា ចតាឃំ កិក្ខុ ឲកោ

ហុត្វា ស្តេ្វ អក្កាតិ បរិប្បូរេត្វា ចរតិ, យឃាបិ អតាកតេ ឲកស្ស ព្ភទ្ធស្ស ឞាឞតេ អក្កេ្វឃប្បូរកោត ហុត្វា ចិចរិតុំ ចដ្ឋឹ”តិ៓ ដេឞា

ប្បុរិមតេឃតេច ឞត្វារ៌ តិមតេ្តត្វា ឞត្តាហំ យហាចាត៌ ចត្វា ឲចមាហ – “ឃំ, កតេ្ត, កិក្ខុ ត្យេយ ញ្ញាដេតា ឞត្តឌិចឞមត្វកោ យតោយឃេក្កត ច ចេតោចិចដ្ឋក្យុបលេក្កត ច ‘អឃំ យយ ឞាឞតេ អតេក្កា’តិ ឲតកេក្ក ជេបឃិត្ថ, អហយ្ហិ ព្ភមស្ស អឆិការកយ្ហស្ស ឋលេត ដេឞា កិក្ខុ ចិឃ

អក្កេ្វឃប្បូរកោ កចេឃ្យ”ត្តិ បត្ថិត៌ អកាឞិ៓

សត្ថា អនាគតំ ឱលោកេត្វា អត្តទាយកស្ស បត្ថនាយ សមិជ្ឈនភាវំ ទិស្វា “អនាគតេ កប្បសតសហស្សាវសានេ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, សោ តំ ឥមស្មិំ ឋានន្តរេ ឋបេស្សតី”តិ ព្យាករិត្វា អនុមោទនំ កត្វា បក្កាមិ។ ភាតាបិស្ស ឯកទិវសំ សត្ថារំ សញ្ញាវិវដ្ដកុសលំ ភិក្ខុំ ឯតទគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា តថេវ អធិការំ កត្វា បត្ថនំ អកាសិ, សត្ថាបិ តំ ព្យាកាសិ។

តេ ឧភោបិ ជនា សត្ថរិ ធរមានេ កុសលកម្មំ ករិត្វា សត្ថុ បរិនិព្វុតកាលេ សរីរចេតិយេ សុវណ្ណបូជំ កត្វា តតោ ចុតា ទេវលោកេ និព្វត្តា។ តេសំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តានំយេវ កប្បសតសហស្សំ អតិក្កន្តំ។ តត្ថ មហាបន្ថកស្ស អត្តនា កតកល្យាណកម្មំ ន កថិយតិ, ចូឡបន្ថកោ បន កស្សបភគវតោ សាសនេ បព្វជិត្វា វីសតិ វស្សសហស្សានិ ឱទាតកសិណកម្មំ កត្វា ទេវបុរេ និព្វត្តិ។ អថ អម្ហាកំ សត្ថា អភិសម្ពោធិំ បត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កោ រាជគហំ ឧបនិស្សាយ វេឡុវនមហាវិហារេ បដិវសតិ។

ឥមស្មិំ ឋានេ ឋត្វា ឥមេសំ ទ្វិន្នំ និព្វត្តិ កថេតុំ វដ្ដតិ។ រាជគហេ កិរ ធនសេដ្ឋិកុលស្ស ធីតា អត្តនោ ទាសេនេវ សទ្ធិំ សន្ថវំ កត្វា “អញ្ញេបិ មេ ឥមំ កម្មំ ជានេយ្យុ”ន្តិ ភីតា ឯវមាហ – “អម្ហេហិ ឥមស្មិំ ឋានេ វសិតុំ ន សក្កា, សចេ មេ មាតាបិតរោ ឥមំ ទោសំ ជានិស្សន្តិ, ខណ្ឌាខណ្ឌំ ករិស្សន្តិ, វិទេសំ គន្ត្វា វសិស្សាមា”តិ ហត្ថសារំ គហេត្វា អគ្គទ្វារេន និក្ខមិត្វា “យត្ថ វា តត្ថ វា អញ្ញេហិ អជានន្តដ្ឋានំ គន្ត្វា វសិស្សាមា”តិ ឧភោបិ អគមិំសុ។

តេសំ ឯកស្មិំ ឋានេ វសន្តានំ សំវាសមន្វាយ តស្សា កុច្ឆិយំ គព្ភោ បតិដ្ឋាសិ។ សា គព្ភស្ស បរិបាកំ អាគម្ម សាមិកេន សទ្ធិំ មន្តេសិ – “គព្ភោ មេ បរិបាកំ គតោ, ញាតិមិត្តាទិវិរហិតេ ឋានេ គព្ភវុដ្ឋានំ នាម ឧភិន្នម្បិ អម្ហាកំ ទុក្ខមេវ, កុលគេហមេវ គច្ឆាមា”តិ។ សោ “អជ្ជ គច្ឆាម, ស្វេ គច្ឆាមា”តិ ទិវសេ អតិក្កាមេសិ។ សា ចិន្តេសិ – “អយំ ពាលោ អត្តនោ ទោសមហន្តតាយ គន្តុំ ន ឧស្សហតិ, មាតាបិតរោ ច នាម ឯកន្តហិតា, អយំ គច្ឆតុ វា មា វា, មយា គន្តុំ វដ្ដតី”តិ។ តស្មិំ គេហា និក្ខន្តេ សា គេហេ បដិសាមេតព្ពំ បដិសាមេត្វា អត្តនោ កុលឃរំ គតភាវំ អនន្តរគេហវាសីនំ អារោចេត្វា មគ្គំ បដិបជ្ជិ។

អថ សោ បុរិសោ ឃរំ អាគតោ តំ អទិស្វា បដិវិស្សកេ បុច្ឆិត្វា “កុលឃរំ គតា”តិ សុត្វា វេគេន អនុពន្ធិត្វា អន្តរាមគ្គេ សម្បាបុណិ។ តស្សាបិ តត្ថេវ គព្ភវុដ្ឋានំ អហោសិ។ សោ “កិំ ឥទំ ភទ្ទេ”តិ បុច្ឆិ។ សាមិ ឯកោ បុត្តោ ជាតោតិ។ ឥទានិ កិំ ករិស្សាមាតិ? យស្ស អត្ថាយ មយំ កុលឃរំ គច្ឆាម, តំ កម្មំ អន្តរាវ និប្ផន្នំ, តត្ថ គន្ត្វា កិំ ករិស្សាម, និវត្តាមាតិ ទ្វេបិ ឯកចិត្តា ហុត្វា និវត្តិំសុ។ តស្ស ទារកស្ស ច បន្ថេ ជាតត្តា បន្ថកោតិ នាមំ អកំសុ។ តស្សា នចិរស្សេវ អបរោបិ គព្ភោ បតិដ្ឋហិ។ សព្វំ បុរិមនយេនេវ វិត្ថារេតព្ពំ។ តស្សបិ ទារកស្ស បន្ថេ ជាតត្តា បឋមជាតស្ស មហាបន្ថកោតិ នាមំ កត្វា បច្ឆាជាតស្ស ចូឡបន្ថកោតិ នាមំ អកំសុ។

តេ ទ្វេបិ ទារកេ គហេត្វា អត្តនោ វសនដ្ឋានមេវ គតា។ តេសំ តត្ថ វសន្តានំ អយំ មហាបន្ថកទារកោ អញ្ញេ ទារកជនេ “ចូឡបិតា មហាបិតា អយ្យកោ អយ្យិកា”តិ វទន្តេ សុត្វា មាតរំ បុច្ឆិ – “អម្ម, អញ្ញេ ទារកា កថេន្តិ ‘អយ្យកោ អយ្យិកា’តិ, កិំ អម្ហាកំ ញាតកា នត្ថី”តិ? អាម, តាត, តុម្ហាកំ ឯត្ថ ញាតកា នត្ថិ, រាជគហនគរេ បន វោ ធនសេដ្ឋិ នាម អយ្យកោ, តត្ថ តុម្ហាកំ ពហូ ញាតកាតិ។ កស្មា

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨳ ᩋᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ? ᩈᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨣᨾᨶᨠᩣᩁᨱᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩈᩣᨾᩥᨠᨾᩣᩉ – “ᩍᨾᩮ ᨴᩣᩁᨠᩣ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᨾᩴ ᨠᩥᩃᨾᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩥᩴ ᨶᩮᩣ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨾᩴᩈᩴ ᨡᩣᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩉᩥ ᨴᩣᩁᨠᩣᨶᩴ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᨠᩩᩃᩴ ᨴᩔᩮᨾᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨠᨳᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨲᩴ ᨸᨶ ᨶᨿᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ᪨ “ᩈᩣᨵᩩ ᩈᩣᨾᩥ, ᨿᩮᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩏᨸᩣᨿᩮᨶ ᨴᩣᩁᨠᩣᨶᩴ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᨠᩩᩃᨾᩮᩅ ᨴᨭ᩠ᨮᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮᨸᩥ ᨩᨶᩣ ᨴᩣᩁᨠᩮ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩁᩣᨩᨣᩉᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨣᩁᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᩑᨠᩥᩔᩣ ᩈᩣᩃᩣᨿ ᨶᩥᩅᩣᩈᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩣᩁᨠᨾᩣᨲᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨴᩣᩁᨠᩮ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨲᨽᩣᩅᩴ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᨶᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩣᨸᩮᩈᩥ᪨

ᨲᩮ ᨲᩴ ᩈᩣᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩴᩈᩣᩁᩮ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨶ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨵᩦᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩮ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨾᩉᩣᨸᩁᩣᨵᩥᨠᩣ, ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨲᩮᩉᩥ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨸᨳᩮ ᨮᩣᨲᩩᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨸᨶ ᨵᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩮᨸᩥ ᨩᨶᩣ ᨹᩣᩈᩩᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩦᩅᨶ᩠ᨲᩩ, ᨴᩣᩁᨠᩮ ᨸᨶ ᩍᨵ ᨸᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩪ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨵᩦᨲᩣ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩪᩉᩥ ᨸᩮᩈᩥᨲᩴ ᨵᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩣᩁᨠᩮ ᩋᩣᨣᨲᨴᩪᨲᩣᨶᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨿᩮᩅ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩮᩈᩮᩈᩥ ᪨ ᨴᩣᩁᨠᩣ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᨠᩩᩃᩮ ᩅᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨧᩪᩊᨸᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᩋᨲᩥᨴᩉᩁᩮᩣ, ᨾᩉᩣᨸᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᨸᨶ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨴᩈᨻᩃᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩴ ᩈᩮᩣᨲᩩᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨾᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᩴ ᩋᩣᩉ – “ᩈᨧᩮ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳ, ᩋᩉᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᨠᩥᩴ ᩅᨴᩮᩈᩥ, ᨲᩣᨲ, ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᨠᩃᩃᩮᩣᨠᩔᩣᨸᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᨲᩮᩣ ᨲᩅᩮᩅ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣ ᨽᨴ᩠ᨴᩥᨠᩣ᪨ ᩈᨧᩮ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩥ, ᨸᨻ᩠ᨻᨩ, ᨲᩣᨲᩣ”ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ “ᨠᩥᩴ, ᨾᩉᩣᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ, ᨴᩣᩁᨠᩮᩣ ᨲᩮ ᩃᨴ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ? “ᩋᩣᨾ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨿᩴ ᨴᩣᩁᨠᩮᩣ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨶᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩣᨾᩦᨲᩥ ᩅᨴᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨

ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨧᩣᩁᩥᨠᩴ “ᩍᨾᩴ ᨴᩣᩁᨠᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᩉᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᨱᩣᨸᩮᩈᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩔ ᨲᨧᨸᨬ᩠ᨧᨠᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨻᩉᩩᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩅᩔᩮᩣ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨴᩴ ᩃᨽᩥ᪨ ᩏᨸᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨩ᩠ᨫᩣᨶᩣᨶᩴ ᩃᩣᨽᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨫᩣᨶᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨩᩣᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨫᩣᨶᩈᩩᨡᩮᨶ ᨹᩃᩈᩩᨡᩮᨶ ᩅᩦᨲᩥᨶᩣᨾᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᩈᩩᨡᩴ ᨧᩪᩊᨸᨶ᩠ᨳᨠᩔ ᨴᩣᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ “ᨾᩉᩣᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᩈᨧᩮ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨳ, ᩋᩉᩴ ᨧᩪᩊᨸᨶ᩠ᨳᨠᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨳ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨧᩪᩊᨸᨶ᩠ᨳᨠᨴᩣᩁᨠᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩈᩈᩩ ᩈᩦᩃᩮᩈᩩ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᩈᩥ᪨ ᨧᩪᩊᨸᨶ᩠ᨳᨠᩈᩣᨾᨱᩮᩁᩮᩣ ᨽᩣᨲᩥᨠᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ᪨

“ᨸᨴᩩᨾᩴ ᨿᨳᩣ ᨠᩮᩣᨠᨶᨴᩴ ᩈᩩᨣᨶ᩠ᨵᩴ,

ᨸᩣᨲᩮᩣ ᩈᩥᨿᩣ ᨹᩩᩃ᩠ᩃᨾᩅᩦᨲᨣᨶ᩠ᨵᩴ;

ᩋᨦ᩠ᨣᩦᩁᩈᩴ ᨸᩔ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨾᩣᨶᩴ,

ᨲᨸᨶ᩠ᨲᨾᩣᨴᩥᨧ᩠ᨧᨾᩥᩅᨶ᩠ᨲᩃᩥᨠ᩠ᨡᩮ”ᨲᩥ᪨ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪒᪓; ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪙᪕) –

ᩍᨾᩴ ᨣᩣᨳᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨣᩉᩥᨲᨣᩉᩥᨲᨷᨴᩴ ᩏᨷᩁᩪᨷᩁᩥᨷᨴᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩔ ᨶᩔᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩍᨾᩴ ᨣᩣᨳᩴ ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ ᩅᩣᨿᨾᨶ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨾᩣᩈᩣ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᨾᩉᩣᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᩋᩣᩉ – “ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨾᩣᩈᩮᩉᩥ ᩑᨠᨣᩣᨳᨾ᩠ᨷᩥ ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩥ, ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨷᨶ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨠᨳᩴ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨷᩣᨷᩮᩔᩈᩥ, ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾ ᩍᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨳᩮᩁᩮᨶ ᨷᨱᩣᨾᩥᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᨷᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩮ ᩁᩮᩣᨴᨾᩣᨶᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨

ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩁᩣᨩᨣᩉᩴ ᩏᨷᨶᩥᩔᩣᨿ ᨩᩦᩅᨠᨾ᩠ᨻᩅᨶᩮ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨾᨿᩮ ᨩᩦᩅᨠᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩴ ᨷᩮᩈᩮᩈᩥ “ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩮᩉᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨾᩉᩣᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᩩᨴ᩠ᨴᩮᩈᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ “ᨷᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ “ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩈᩣᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᨲᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᩈᩮᩣᨾᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩔ ᨡᩮᨴᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᨾᨿᩥ ᨣᨲᩮ ᨻᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩥᨴᩪᩁᩮ ᨮᩣᨶᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩥᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨷᨶ᩠ᨳᨠ, ᩁᩮᩣᨴᩈᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨽᩣᨲᩣ ᨾᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨷᨱᩣᨾᩮᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨷᨶ᩠ᨳᨠ, ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᨽᩣᨲᩥᨠᩔ ᨷᩁᨧᩥᨲ᩠ᨲᨬᩣᨱᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨧᩮᩣᩊᨡᨱ᩠ᨯᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ “ᩍᨾᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ‘ᩁᨩᩮᩣᩉᩁᨱᩴ ᩁᨩᩮᩣᩉᩁᨱ’ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩣᩅᩮᩉᩥ ᨷᨶ᩠ᨳᨠᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩈᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨧᩮᩣᩊᨡᨱ᩠ᨯᩴ “ᩁᨩᩮᩣᩉᩁᨱᩴ ᩁᨩᩮᩣᩉᩁᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨷᩁᩥᨾᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᨲᩔ ᨷᩁᩥᨾᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᩃᩮᩣᨾᩣᨶᩥ ᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨵᩣᨲᩩᨠᩣᨶᩥ ᨩᩣᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨷᩩᨶ ᨷᩁᩥᨾᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᩏᨠ᩠ᨡᩃᩥᨷᩁᩥᨷᩩᨬ᩠ᨨᨶᩈᨴᩥᩈᩴ ᨩᩣᨲᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᨬᩣᨱᨷᩁᩥᨷᩣᨠᩴ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᨿᩴ ᨷᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᩍᨴᩴ ᨧᩮᩣᩊᨡᨱ᩠ᨯᩴ ᨷᨠᨲᩥᨿᩣ ᨷᨱ᩠ᨯᩁᩴ ᨷᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ, ᩏᨷᩤᨴᩥᨶ᩠ᨶᨠᩈᩁᩦᩁᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨩᩣᨲᩴ, ᩑᩅᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩑᩅᩴᨣᨲᩥᨠᨾᩮᩅᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩈᨾᩣᨵᩥᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᨩ᩠ᨫᩣᨶᩣᨶᩥ ᨷᩣᨴᨠᩣᨶᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩉ ᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᩉᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᨶᩮᩣᨾᨿᨬᩣᨱᩃᩣᨽᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩉᩩᨵᩣ, ᨻᩉᩩᨵᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᨽᩅᩥᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶᩮᩅ ᨧᩔ ᨲᩮᨷᩥᨭᨠᨬ᩠ᨧ ᨨ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨧ ᩋᩣᨣᨾᩥᩴᩈᩩ᪨

ᨷᩩᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩑᨠᩪᨶᩮᩉᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩦᩅᨠᩔ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᨷᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩋᩈᨾ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ ᨶ ᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨩᩦᩅᨠᩮᩣ ᨿᩣᨣᩩᩴ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩥᨴᩉᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨶ ᨣᨱ᩠ᩉᨳᩣᨲᩥ? ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᩑᨠᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨩᩦᩅᨠᩣᨲᩥ ᪨ ᩈᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩴ ᨷᩉᩥᨱᩥ “ᨣᨧ᩠ᨨ, ᨽᨱᩮ, ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨿ᩠ᨿᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᩉᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣᨷᩥ ᨲᩔ ᨷᩩᩁᩥᩈᩔ ᨷᩩᩁᩮ ᩋᩣᨣᨾᨶᩣᨿᩮᩅ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩉᩔᩴ ᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᩑᨠᩮᨶ ᩋᩈᨴᩥᩈᩴ, ᩑᨠᩔᨷᩥ ᨧ ᨧᩦᩅᩁᩅᩥᨧᩣᩁᨱᩣᨴᩥᩈᨾᨱᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩋᩈᨴᩥᩈᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨻᩉᩩᨽᩣᩅᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩦᩅᨠᩔ ᨠᨳᩮᩈᩥ – “ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘ᩠ᨥᩮᩣ ᨻᩉᩩᨲᩁᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨽᨴᨶ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨩᩦᩅᨠᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨷᨭᩥᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ – “ᨠᩮᩣᨶᩣᨾᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ”ᨲᩥ? ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩦᩅᨠᩣᨲᩥ᪨ ᨣᨧ᩠ᨨ ᨽᨱᩮ “ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᨲᨾᩮᩣ”ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨶᩮᩉᩦᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ “ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨠᨲᨾᩮᩣ”ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ “ᩋᩉᩴ ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩉᩔᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨷᩩᨶᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩦᩅᨠᩔ ᨠᨳᩮᩈᩥ “ᩈᩉᩔᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ‘ᩋᩉᩴ ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᩮᩣ’ᨲᩥ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩉᩴ ‘ᩋᩈᩩᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨷᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ’ᨲᩥ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨩᩦᩅᨠᩮᩣᨷᩥ ᨷᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩈᨧ᩠ᨧᨲᩣᨿ “ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨾᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ”ᨲᩥ ᨶᨿᨲᩮᩣ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ “ᨷᨮᨾᩴ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᨾᩮᩅ ‘ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨷᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨲᩦ’ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩦᩅᩁᨠᨱ᩠ᨱᩮ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᩉᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᩮᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣ ᩋᨠᩣᩈᩥ, ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ ᩈᩉᩔᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᨳᩮᩁᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨡᨱᩮ ᨿᩣᨣᩩᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥ

ជសបាវេល កត្តកិច្ចំ កត្វា ចិហាទំ កវេត ឆយ្ហុសកាឃំ កឆា ស្ថូជបិឌិ “ឃាច យហត្តា ចត ពុ្ឌា ភាយ ចត្តាវេទា យាវេស ឲុកកាឆំ កហិ្យាំ្យ អសវេក្កាត្តំ កិក្លុ ឲចំយហិទ្ធិកំ អកំស្វុ”តិ៍ សត្វា វេតសំ កិក្លូតំ ចិត្តាចាទំ ពាត្វា កត្វា បញ្ញាត្តាសវេត តិសជ្ជ “កិំ ចវេជឆ, កិក្លវេច”តិ បុច្ឆិ៍ ត

កកចា អញ្ញា កិញ្ចិ កវេឆយ, ធ្វឿអបត្តវេកត ពុយ្យាំ សត្តិកា យហាលិវេកា លវេទ្ធាតិ ពុយ្យាំវេឃច ក្យុហំ កវេឆយាតិ៍ អភច្ចទិយំ, កិក្លវេច, ពុកាតិ យឃំាញ្ចចាជំ កត្វា វេលិក្យុត្តទកាឃជ្ជូលិវេកា, អឃំ អតីវេតបិ អបទិបក្កពាវេលា ជិតស្ស យឃំាញ្ចចាជំ កត្វា វេលិកិឃកាឃជ្ជូ លកីតិ៍ កិក្លុ “កកា, កវេត្ត”តិ អាឃាជិស្វុ៍ សត្វា វេតសំ កិក្លូតំ អតីតំ អាហទិត្វា ជវេស្សសិ៍

កិក្លវេច, អតីវេត ពារាណសីតការេ ព្រហ្មជវេត្តា ភាយ ទាជា ទជ្ជំ ការេទសិ៍ តស្មិំ សយវេឃ ធ្វឿអកវេសជ្ជិ ភាយ បហ្វិវេតា ញូវេត្តា សត្តតិយិត្តាតិ ជាភាតិ៍ វេសា ឲុកជិចសំ ទាជ្ជបដ្ឋាតំ កច្ឆវេត្តា អត្តទជិធិឃំ យតឃ្ចុសិកំ ជិស្វា តស្មិំ លវេលា ភក្លត្តំ សយាវេតត្វា ពុជយាហ – “សក្កា ចក្លុយតា ក្យុលបុវេត្តត ពុយំ ស្តុត្តូទំ កវេហត្វា ជាទកទលាញ្ចា កាតុំ កយ្ហុវេត្ត ច បវេឃាវេជតុ”ត្តិ៍ អញ្ញាតវេទា ធ្យកតក្យុលបុវេត្តា តំ វេសជ្ជិស្ស ចចតំ ស្វុត្វា “ភាឃំ អជាតិត្វា កវេឆស្សតី”តិ ឃ្ចុសិកំ កវេហត្វា ឲុកស្មិំ អាបវេលា ពិឿអាទស្សត្តាឃ ជត្វា កាកលិកំ លកិ៍ តាឃ កាកលិកាឃ ឋាលិតំ កិលិត្វា ឲវេកាត ក្យុវេដត បិតីឃំ កហិ្យូត្វា អវេញ្ញាវេតា អាកច្ឆវេត្ត យាលិកាវេទ ជិស្វា វេឆាកំ វេឆាកំ ឋាលិតលហ្វំ ជត្វា ស្តុញ្ញវេក្កត បិតីឃំ អជាសិ៍ វេត តស្ស ឲវេកាកំ បុប្បយជ្ជិ អជំស្វុ៍ វេសា វេតត បុប្បយ្ចុវេលត បុតជិចវេសបិ ឋាលិតញ្ចា បិតីឃឈដញ្ចា កវេហត្វា បុប្បាទាយវេយច កវេតា៍ តស្ស តំជិចសំ យាលិកាទា អឌ្ឍញ្ចចិតវេក បុប្បកវេច្ឆ ជត្វា អកយំស្វុ៍ វេសា តចិទវេស្សច ពុយិតា ស្តុបិវេឃត អដ្ឋ កហាបវេលា លកិ៍

បុត ឲុកស្មិំ ចាតច្ចុដ្ឋិជិចវេស លឆ្វិទិតាឃ្យាតំ កត្វា បតិតជាទ្ធតំ ទាសិ កត្វា តិសិវេត្វា ទាជក្យុយ្ហុការស្ស សត្តិកា វេសាញ្ញអស កហាបវេលា លកិ៍ វេសា ចតុជិសតិឃា កហាបវេលាស្វុ ជាវេតស្វុ “អត្ថិ អឃំ ស្តុបិវេឃា យឃ្យំត្តិ តកវេក្វាវេតា អចិទ្ធវេទ ផាវេត ឲុកំ បិតីឃចាជិ ជវេបត្វា បញ្ចាសវេត តិណហារវេក បិតីវេឃត ស្តុបដ្ឋហិ៍ វេត អាហំស្វុ – “ត្វំ, សយ្ហុ, អយ្យាំ ពាហុបការេទា, កិំ វេត កវេទាយា”តិ? វេសាបិ “យឃំាកិវេច្ចុ ស្តុប្បវេត្ត កទិស្សឆា”តិ ចត្វា ពុវេតា ជិវេតា ច ជិចវេទវេត្តា ឆលបឆកយ្ហុំវេកត ច ជលបឆកយ្ហុំវេកត ច សត្ថិ យិត្តសត្តចំ អកាសិ៍ តស្ស ឆលបឆកយ្ហុំវេកា “វេស្វ ពុយំ ភកទំ អស្សចាលិជវេកា បញ្ចា អស្សសតាតិ កវេហត្វា អាកយិស្សតី”តិ អាចិក្ខិ៍ វេសា តស្ស ចចតំ ស្វុត្វា តិណហារកាតំ សញ្ញា ជត្វា ឲវេកាកំ តិណកលិបំ ជិក្យុហំ កត្វា អាហទាវេបសិ៍ អឆ វេសា អស្សាតំ ភកទំ បចិដ្ឋវេចលិឃ តិណកលិបសហស្សំ អត្តទក្វាវេទ ទាសិ កត្វា តិសីជិ៍ អស្សចាលិវេជា សកលភកវេទ អស្សាតំ ចាទិ អលកិត្វា តស្ស សហស្សំ ជត្វា តំ តិណំ កហិ្យា

តវេតា កតិបិហច្ចវេឃតស្ស សយ្ហុក្កយ្ហុំកសហាឃវេកា អាវេទាវេចសិ “បដ្ថតំ យហាភាចា អាកតា”តិ៍ វេសា “អត្ថិ អឃំ ស្តុបិវេឃា”តិ អដ្ឋហិ កហាបវេលាហិ សត្តបទិចាទសយ្យត្តំ តាចកាលិកំ ទធំ កវេហត្វា ភាចាបដ្ថតំ កត្វា ឲុកំ អដ្ឋលិយ្ហុទ្ធិកំ ភាចិកស្ស សច្ចកាទំ ជត្វា អចិទ្ធវេទ ផាវេត សាលំ បទិក្ខិបិវេបត្វា តត្ថ តិសិវេត្វា បុទិវេស អាណាវេបសិ “ពាហិទវេកស្វុ ចាលិវេជស្វុ អាកវេតស្វុ តតិវេឃត បដិហាវេទត អាវេទាវេចឆា”តិ៍ “ភាចា អាកតា”តិ ស្វុត្វា ពារាណសិវេតា សតយត្តា ចាលិជា “កណ្ឌំ កណ្យាយា”តិ អាកយំស្វុ៍ កណ្ឌំ ពុវេយ្យាភ លកិស្សច, អស្វុកដ្ឋាវេត ភាយ យហាចាលិវេជត សច្ចការេទា ជិវេត្វាតិ៍ វេត វេតសំ ស្វុត្វា តស្ស សត្តិកំ អាកតា, បិជយ្ហុលិកបុទិសា បុទិយសញ្ញាចវេសត តតិវេឃត បិជិហាវេទត វេតសំ អាកតភាចំ អាវេទាវេចស្វុំ៍ វេត សតយត្តាបិ ចាលិជា ឲវេកាកំ សហស្សំ ជត្វា វេតត សត្ថិ ភាចាឃ បត្តិកា ហុត្វា បុត ឲវេកាកំ សហស្សំ

ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨱ᩠ᨯᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᩴ ᩋᨠᩴᩈᩩ· ᩈᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᩴ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᨲᨬ᩠ᨬᩩᨶᩣ ᨽᩅᩥᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᨠᩴ ᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩪᩊᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨲᩮᩣ·

ᩋᨳ ᨲᩴ ᨧᩪᩊᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ “ᨠᩥᩴ ᨲᩮ, ᨲᩣᨲ, ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩴ ᨵᨶᩴ ᩃᨴ᩠ᨵ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ· ᩈᩮᩣ “ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᨠᨳᩥᨲᩏᨷᩣᨿᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲᩩᨾᩣᩈᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᩮᨿᩮᩅ ᩃᨴ᩠ᨵ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ· ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᨲᩔ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ “ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᨴᩣᩁᨠᩴ ᨷᩁᩈᨶ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᨿᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᨵᩦᨲᩁᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠᩃᨠᩩᨭᩩᨾ᩠ᨻᩔ ᩈᩣᨾᩥᨠᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ· ᩈᩮᩣᨷᩥ ᨠᩩᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨶᩮᩣ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᨣᩁᩮ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣᩅᨲᩣᨿᩩᨠᩴ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨣᨲᩮᩣ· ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᩈᨶ᩠ᨵᩥᩴ ᨥᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩃᩮ ᩍᨾᩴ ᨣᩣᨳᨾᩣᩉ –

“ᩋᨷ᩠ᨷᨠᩮᨶᨷᩥ ᨾᩮᨵᩣᩅᩦ, ᨷᩣᨽᨲᩮᨶ ᩅᩥᨧᨠ᩠ᨡᨱᩮᩣ;

ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ, ᩋᨱᩩᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴᩅ ᩈᨶ᩠ᨵᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ· (ᨩᩣ· ᪑·᪑·᪔);

ᩍᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩈᨽᩣᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᩍᨾᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨴᩔᩮᩈᩥ· ᩋᨿᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨾᩉᩣᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨷᨲ᩠ᨳᨶᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᨶᩩᨷᩩᨻ᩠ᨻᩥᨠᨳᩣ· ᩋᨷᩁᨽᩣᨣᩮ ᨷᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᩁᩥᨿᨣᨱᨷᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᩈᨶᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨾᨶᩮᩣᨾᨿᩴ ᨠᩣᨿᩴ ᩋᨽᩥᨶᩥᨾ᩠ᨾᩥᨶᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨧᩮᨲᩮᩣᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᨠᩩᩈᩃᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨧᩪᩊᨷᨶ᩠ᨳᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨷᩮᩈᩥ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᨾᩉᩣᨷᨶ᩠ᨳᨠᨶ᩠ᨲᩥ·

ᩈᩩᨽᩪᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮᩁᩅᨲ᩠ᨳᩩ

᪒᪐᪑· ᨲᨲᩥᨿᩮ ᩋᩁᨱᩅᩥᩉᩣᩁᩦᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩥᩉᩣᩁᩦᨶᩴ· ᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩥ ᩁᩣᨣᩣᨴᨿᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨽᩣᩅᩮᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᩋᩁᨱᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ· ᩈᩮᩣ ᨿᩮᩈᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩮ ᩋᩁᨱᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨶᩮᩣ· ᨲᩮᩈᩴ ᩋᩁᨱᩅᩥᩉᩣᩁᩦᨶᩴ ᩈᩩᨽᩪᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ· ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᩉᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨷᩥ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣ ᩋᩁᨱᩅᩥᩉᩣᩁᩥᨶᩮᩣᩅ, ᨳᩮᩁᩮᨶ ᨷᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᨿ ᩑᨲᩴ ᨶᩣᨾᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ· ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᩔᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᩅᩣ ᩋᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᩅᩣ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨷᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᨴᩮᩈᩥᨲᨶᩥᨿᩣᨾᨲᩮᩣ ᩋᨶᩮᩣᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩁᨱᩅᩥᩉᩣᩁᩦᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨲᩮᩣ·

᪒᪐᪒· ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩮ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᩁᩉᩣᨶᩴ· ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨷᩥ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣ, ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨷᨶ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨥᩁᩮ ᨥᩁᩮ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨫᩣᨶᩴ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ “ᩑᩅᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨴᩣᨿᨠᩣᨶᩴ ᨾᩉᨷ᩠ᨹᩃᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ· ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ· ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᩣ ᨷᨶᩔ ᩈᩩᩈᨾᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᨲᩮᩣᩁᨱᩴ ᩅᩥᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨷᨭᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨧ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨲᩥ· ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩩᨽᩪᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ·

ᨲᩔ ᨷᨬ᩠ᩉᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨿᨾᨶᩩᨷᩩᨻ᩠ᨻᩥᨠᨳᩣ – ᩋᨿᩴ ᨠᩥᩁ ᨷᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᨿᩮᩅ ᩉᩴᩈᩅᨲᩦᨶᨣᩁᩮ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨾᩉᩣᩈᩣᩃᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ,

តត្ថយាលេចោតិស្ស តាយំ អកំស្ុ សោ ចយប្យេត្វា ពយោ ខេចេឆ ស្កុលិញ្ហា ពត្ត សារិ អបស្សេត្វា អត្តនោ បរិចារេហិ ចត្យចត្តាលីសាយ យាលចកេសហស្សេហិ សទ្ធិំ បព្វាពបរេឆ ព្ទុសិបព្វជ្ជំ បព្វាខិត្វា បញ្ចា អភិញ្ញា អដ្ឋ សមាបត្តិយោ តិព្វាតេត្វាសិ, អនេត្តចាសិកេបិ ឈោតលិភិនោ អកាសិ។

ពស្មិំ សមយេ បទុម្យុត្តរោ ភកចា លោកេ តិព្វាត្តិត្វា ហំសចតីគកាវ៉ែ ស្កុបតិស្សាយ ចិហរេត្វា ឲុកខិចសំ បទ្មុសសមយេ លោកំ ឃូលោកេត្វា តត្ថតាបសស្ស អនេត្តចាសិកាតំ ឌជិលិតំ អរេហត្តុបតិស្សយំ តត្ថតាបសស្ស ច ទ្វិហេទ្ពហិ សមត្ថាកពស្ស សាចកស្ស ឆាតត្ថុរបត្តតំ ឌិស្វា បិពេតាច សរីរបជិឌក្កតំ កត្វា បុព្វាល្យសមយំ បត្តចីវរមាទាយ សារិបុត្តេត្វេស្ស ចត្តយិព្យុត្តតយេតេច តត្ថតាបសស្ស អស្សមំ អកមាសិ។ ពត្ថ ឋលិឋលងាតញ្ច បុប្ផាសតបព្វាបតញ្ច តិរោធសមាបត្តិសមាបជ្ជតញ្ច ចុត្តតយេតេច ចេខិតព្វំ។

សត្វា បត តិរោធា ចុដ្ឋិតោ អរលចិហារិអនេក្កត ច ធក្លិលេឃ្យេក្កត ចាតិ ទ្វិហេក្កហិ សមត្ថាកតំ ឲុកំ សាចកំ “ព្ទសិកលស្ស បុប្ផាសតាត្ុយោឆតំ កេរោហី”តិ អាលាបេសិ។ សោ អត្តនោ ចិសយេ ឋត្វា តេពិដកំ សមុសិត្វា អត្ុយោឆតំ អកាសិ។ ពស្ស ឌេសតាចសានេ សត្វា សយំ ឆម្មំ ឌេសេសិ។ ឌេសតាបរិយោសានេ សត្ថា ចត្យចត្តាលីសសហស្សាបិ តាបសា អរេហត្តំ បិបុលិស្ុ។ តត្ថតាបសោ បត អត្ុយោឆកស្ស ភិក្ខុនោ តិមិត្តំ កណ្ហិញ្ហា សត្វ ឌេសតាត្ុសារេត ញាណំ ខេបេសត្ុំ តាសក្ខិ។ សត្ថា “ឲុឆ, ភិក្ខចោ”តិ សេសភិក្ខុតំ ហត្តំ បសារេសិ។ សព្វេបិ អត្តរហិតកេសមស្សុ ព្ទខ្ទិយឃបរិក្ខរោ ចស្សសដ្ឋិកេត្វេរា ចិយ អហេសុំ។

តត្ថតាបសោ ពធាកតំ ចត្តិត្វា សមុទេល ជិតោ អាហ – “ភេន្តេ, យេត ភិក្ខុនា ព្ទសិកលស្ស បុប្ផាសតាត្ុយោឆតា កតា, កោ តាមាយំ ត្យព្យាកំ សាសតេ”តិ? អរលចិហារិអនេក្កត ច ធក្លិលេឃ្យេក្កត ច ឲុតទក្កំ បត្តោ ឲុសោតិ។ “ភេន្តេ, អហម្បិ ព្ទមិតា សត្វាហកតេតត អធិការកេម្ុត អញ្ញា សម្បត្តិំ ត បត្វេមិ, អតាកតេ បតាហំ ឲុកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសតេ អយំ ខេធរោ ចិយ ទ្វិហេក្កហិ សមត្ថាកតោ ភេចេយ្យ”ត្តិ បត្ថតំ អកាសិ។ សត្វា អតត្តរាយំ ឌិស្វា ព្យាកវិត្វា បក្កាមិ។ តត្ថតាបសោបិ កាលេត កាលំ ឆសពលស្ស សត្តិកេ ធម្មំ សុត្វា អបរិហីតជ្ឈាតោ ព្រហ្មលោកេ តិព្វាត្តេត្វា។ ព្ទឆយស្ស កល្យាណកម្មំ។ អត្តរា បត កម្មំ ត កថិយតិ។

សោ កប្បសតសហស្សំ អតិក្កមិត្វា សាចត្ថិយំ ស្មុមតសេដ្ឋិស្ស កេហេ តិព្វាត្តិ, ស្មុក្ខុតិតិស្ស តាយំ អកំស្ុ។ អបរេភាកេ អយ្យាកំ សត្វា លោកេ តិព្វាត្តេត្វា រាជកហំ ស្កុបតិស្សាយ ចិហរតិ។ ពធា អតាថបិណ្ឌិកោ សេដ្ឋិ សាចត្ថិយំ ស្ដ្ឋាតកកស្ដុំ កេហេត្វា អត្តនោ សហាយកស្ស រាជកហសេដ្ឋិនោ ឈរំ កេពោ សត្វ ស្កុប្បត្តកាចំ ញាត្វា សត្វារំ សីតចេតេ ចិហរត្តំ ស្កុបសង្កមិត្វា បឋមឆស្សេតេតេច សោពាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ សត្វារំ សាចត្ថិំ អាកមតត្វាយ យាចិត្វា បញ្ចចត្តាលីសយោជតេ មេក្កេ យោជតេ យោជតេ សតសហស្សបរិច្ចាកេត ចិហារេ បតិដ្ឋាបេត្វា សាចត្ថិយំ រាជមាតេតត អដ្ឋករីសប្បមាណំ ជេតរាជក្ុមារស្ស ស្កុយ្យាតត្ភុមិំ កោដិសត្ថារេត កិណិត្វា តត្ថ ភកចេតោ ចិហារំ ការេត្វា អធាសិ។ ចិហារមហខិចេស អយំ ស្មុក្ខុតិក្ុដិម្ពិកោ អតាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិតា សទ្ធិំ កន្ត្វា ធម្មំ ស្មុលេត្វា សទ្ធំ បជិលភិត្វា បព្វជិ។ សោ ស្កុបសម្បេត្វា ទ្វេ មាតិកា បក្ុណំ កត្វា កម្មដ្ឋាតំ កថាបេត្វា អរេញ្ញា សមណធម្មំ កេរោត្តោ ចិបស្សតំ ចឌ្ឍេត្វា មេត្តាឈាតំ បាទកំ កត្វា អរេហត្តំ បិបុលិ។ ឆម្មំ ឌេសេត្តោ ចុត្តតយេតេច ធម្មំ កេធេតិ, បិណ្ឌាយ ចរេត្តោ ចុត្តតយេតេច មេត្តាឈាតេតោ ចុដ្ឋាយ ភិក្ខុ កណ្ហាតិ។

អថ តំ សត្វា ព្ថយំ ការលក្ខណំ បដិក្ខ អរលាចិហារឹតត្ថា ឥក្លិសេលេឃ្យាតត្ថា កិក្លូតំ អក្កដ្ឋាគេត ជរេបសិតិ៍

លឌិរចតិយរេចតរេត្វរចត្វ

១០១៍ បត្ថាេយ អារេញ្ញកាតត្ថិ អរេញ្ញចាសិតំ៍ ររេចរេតា លឌិរចតិរេឃាតិ ឆរេមួរេសតាបតិរេត្វរស្ស គតិដ្ឋកាតិរេកា៍ រេសា ឃចា អរេញ្ញា រេចរា អរេញ្ញា ចរេយាតា ចតរេកាកំ ក្ខេការេកាកំ កិក្លាចារេរកាកត្ថា រេល្លរេក្លូតា អរេញ្ញា ចរេត្តិ, ត ឲុចំ ចរេសិ៍ ឲុតាតិ បត រេកាកាតិ អតាឌិឃិត្វា ក្ខេជ្ជក្កលរេក្លូរបិរេសាលាចិរេរយ លឌិរចរេត បដិចរេតិ៍ តស្វា អារេញ្ញកាតំ អរេក្កាតិ ចុរេត្វា៍

តស្ស បត្យាកេរេមួ អរេយត្ថុប្បត្តិកថា – អយំ កិរ អតីតេត បក្ខេត្តរេតុក្ខការេល ឋំរេចតីគរេគេ តិត្ថរេត្វា រេហាកក្ខាឃ បឃាកបតិដ្ឋាគតិរេត្វ តាចាកមុំ ករេរាគេត្វា បដិចរេតិ៍ តស្មិំ រេមយេ សត្វា រេតរេហស្សកិក្លូបរិចារេរា ចារិកំ ចររេគេត្វា បឃាកបតិដ្ឋាគតិត្វំ រេយ្យាបុណិ៍ រេសា ឥរេពាលំ ឌិត្វា ចិរេគ្គសិ – “យឃិ្វការេលត កាលំ ពុទ្ធឥស្សតំ តាយ តត្វិ, អយំ រេយ កល្យាណកមុំឃ្លហគក្លូណោ”តិ តាចាយឈ្នោះ ពាត្តរេបត្វា ក្ខបរិ រេចលចិតាតំ ការេត្វា កត្តុយាលិរាយាតិ ឆ្កយារេត្វា រេហដ្ឋា ចររេបិត្វកំ ចិត្តត្វរេលំ អត្វរារេបត្វា រេបរិចារំ រេត្វារំ បរតីរំ តារេរេសិ៍

តស្មិំ រេមយេ សត្វា ឲុកំ អារេញ្ញកំ កិក្លូ ឲុតាឥរេក្ក ជរេបសិ៍ រេសា តាចិរេកា ចំ ឌិត្វា “យឃាបិ ឲុចរេយចំ អតាករេត ឲុកស្ស ពុទ្ធស្ស សារេកត អារេញ្ញកាតំ អរេក្កត កចិតុំ ចដ្ឋតី”តិ សត្វារំ តិរេត្តត្វា សត្វាហំ រេហាឥាតំ ឥត្វា សត្វុ បាឥមូរេល តិបជ្ជិត្វា, “កន្តេ, តុរេយ្ហំ ឲុតាឥរេក្ក ជបិរេតា រេសា កិក្លូ ចិយ អហម្បិ អតាករេត ឲុកស្ស ពុទ្ធស្ស សារេកត អារេញ្ញកាតំ អរេក្កា កចេយ្យ”ន្តិ បត្វតំ អកាសិ៍ សត្វា អតត្តរាយំ ឌិត្វា “អតាករេត រេកាតមពុទ្ធស្ស សារេកត ត្វំ អារេញ្ញកាតំ អរេក្កា កចិស្សសី”តិ ព្យាករិត្វា បក្កាមិ៍ អត្តរា បត អជ្ញា កមុំ ត កចិយតិ៍

រេសា ឃាចឌីចំ កល្យាណកមុំ កត្វា រេគចយត្ថុស្សុ រំរេសរេត្វា ព្ថយស្មិំ ពុទ្ធប្បារេឥ យាគឥរេក្លូរេត្វ តាលកព្រាហ្មណការេយ សារីព្រាហ្មណិយា កុច្ចិម្បិ បដិរេន្ធិ គរេហត្វា តិណ្ណំ កាតិកាតំ តិស្សត្ថត្ថា កកិតីតំ រេត្តាកតិដ្ឋោ ហុត្វា តិត្ថាតត្តិ, ររេចរេតាតិស្ស តាមំ អកំសុ៍ អចស្ស យាតាបិតរេរា ចិរេគ្គសុំ – “ចន្ទិតចន្ទិរេត ឥាររេក រេយណា រេក្យបុត្តិយា រេតត្វា បត្តារេឌត្តិ, អយ្យាកំ បុត្តំ ររេចតំ ឥហរេយច ឈរេពាន្ធរេតត ពាន្ធិស្សាយា”តិ រេយាគក្យលរេតា ឥារិកំ អារេគត្វា ររេចតស្ស អយ្យិកំ ចន្ទារេបត្វា, “អម្ម, តច អយ្យិកាឃ រេហល្លកតរា រេហាហី”តិ អាហំសុ៍ ររេចរេតា រេតរំ កចំ សុត្វា ចិរេគ្គសិ – “អយំ ឥារិកា ឥហរា បឋមចរេយ ឋិតា, ព្ថយិស្សា កិរ ឲុចំចិឆំ រូបំ រេយ អយ្យិកាឃ រូបរេឌិរំ កចិស្សតិ, បុច្ឆិស្សាមិ តាច រេតរំ អឆិប្បាយ”ន្តិ ចិរេគ្គត្វា អាហ – “តុរេយ្ហា៉ា ករេចចា”តិ? តាត, “អយំ ឥារិកា អយ្យិកា ចិយ រេត ឌរំ បិរេបុណាត្វា”តិ ចឥាយាតិ៍ រេសា “ព្ថយិស្សា រូបំ ឲុចំចិឆំ កចិស្សតី”តិ បុច្ឆិ៍ តាត, កំ ចរេឥសិ, រេយហាបុញ្ញា ឲុចំចិឆា រេហាត្តីតិ៍

រេសា ចិរេគ្គសិ – “ព្ថាឌំ កិរ រូបំ ព្ថយិតា តិឃារេយត ចលិត្តចំ កចិស្សតិ បលិតរេកសំ លឃ្លឥត្តិ, អហំ ឲុចរូបេ រូបេ រជ្ជិត្វា កំ ករិស្សាមិ, រេយ កាតិកាតំ កតរេក្កូរេយច កមិស្សាមី”តិ កីឡមារេត្វា ចិយ ហុត្វា រេមយចរេយ តរុណឥាររេក អាហ – “ឲុច, រេកា, ចិឆាចតិកំ ករិស្សាយា”តិ តិក្លូមិ៍ តាត, យក្កលឌិចរេយ យា ពាហិ កន្ទាតិ៍ រេសា ឥាររេកហិ រេន្ធឹ កីឡមារេត្វា ចិយ អត្វរេតា ឆាចតចារេរ រេមយ្យរេត្វ រេចាកំ កត្វា

បបទេ្ថត្វា អាកច្ឆតិ ។ បុត ទុតិយចារេន នយ្យេត្ត តទោ តុទិតំ ចិយ កត្វា អាកទោ, តតិយចារេន នយ្យេត្ត “អយំ ទេ កាទេលិ”តិ ញាត្វា នយុលដ្ឋានគទេច បលិឃិត្វា បំនុក្សលិកកិល្លុំ តិចាយដ្ឋានំ អទញ្ញា កត្វា ទេចទេ អកិចាទេត្វា បត្តាខ្ញូ យាចិ ។ នយ្យុទិយ យយំ តំ ត ញាតាយ “កឃ្សាយិ បុទេត្តា”តិ, តូច្បា អលក្ខតតិយាទេយគទេច អាកទោ, ទេកា តំ បត្តាទេឌុំ ឌូឃ្សហិឃ្សតីតិ ។ ទេសា ឌូទេកា តាហោ បក្កឃ្សា“ចិលុយ្យត្តិ យំ ចិលុយ្យត្តិ យ”ត្តិ យហាទេចំ ចិទចិ ។ ត្ថទោ ចិទោ ច កិល្លូ នត្តិបតិត្វា “នយ្យុទិយ, ត្ថយម្ហិ ផាទេត តច ចត្វំ ចា បិត្យអត្ថត្ថំ ចា ទេកាចិ កល្យុត្តា តាយ តត្វិ, តូច្បា ‘ចិលុយ្យត្តី’តិ ចនសិ, កិំ នត្ថាឃ ចនសី”តិ? កទេត្ត, តាឃំ ចត្វាលក្ខាទំ នត្ថាឃ ចនាយិ, តិឃ្សត្ថំ បត ទេយ នយ្យត្តិតំ ចិទេលិទេបិ ចត្តតិ, តំ នត្ថាឃ ចនាយិ ។ យំ តាច តុទេយ្យូសា បត្តាឌយិត្វ, កាតទំ បត ទេយ ញាតាឆាតិ ។ ទេកាតាទេយា បត ទេត កាតាតិ? កំហិកាទេល ឌូបតិទេឃ្សា តាយ, ត្ថតាតិ បត នាទិបុទេត្តា តាយ ញាទេតាតិ ចនត្តិតិ ។ “អាចុទេសា, ឧចំ នទេត្ត អយំ កុលបុទេត្តា អយ្យាកំ កតិដ្ឋកាតិទេកា តាយ ទេហាតិ, ទេដដ្ឋកាតិទេកា ទេគា ឆយុទេឃតាបតិ បុទេទតទំទេយច អាហ – ‘អយ្យាកំ ញាតាតកា នទេត្តច យិច្ឆាឌិដ្ឋិកា, ទេយា ទេកាចិ អយ្យាកំ ញាតីតិ អាកច្ឆតិ, តំ ទេយត ទេតត្ថុបិទេយត បត្តាទេឃ្យឆា’តិ ។ អយំ បត ទេចទេឃ្ស អត្តញ្ញាកាតិទេកា, បត្តាទេឌ ត”ត្តិ ចត្វា តចបញ្ចាកកយដ្ឋានំ អាចិក្ខិត្វា បត្តាឌយិនុ ។ អឆ តំ បទិបុណ្ណចឃ្សំ ឌូបនយ្យាទេត្វា កយដ្ឋាទេត ទេយាឌយិនុ ។

ទេឆទេទា កយដ្ឋានំ កទេហត្វា អាចទិយុបឌ្ឍាយានំ អចិទ្ធទេទ ផាទេត ចុត្តប្បកាទំ ពឌិទេចតំ បចិនិត្វា នយលាឆយ៉ុំ កទេទាតិ ។ តឃ្ស “អទហត្តំ អប្បត្វា ឥនពាលំ ចា កាតិកទេត្វទំ ចា ត បឃ្សិឃ្សាយី”តិ ចាឃយត្តទេឃ្សច តទេយា យានា អតិក្កត្តា, នុកុយាលកុលបុត្តឃ្ស ល្ហូពទេកាឌតំ កុឡាត្តឃ្ស ចិត្តំ ចលីតំ តាយ ទេហាតិ, កយដ្ឋានំ ចិទេយាក្លុ ត កតំ ។ ទេសា ទេតយានច្ចុទេយត បចាទេទត្វា ចុត្វចទេឃ្សា ហុត្វា តម្ហិទេយច ផាទេត នយលាឆយ៉ុំ កទេទាតិ ។ តឃ្ស នយលាឆយ៉ុំ កទេទាត្តឃ្ស ចិត្តំ ឧកក្កំ អទេហាសិ, ទេសា ចិបឃ្សត្តំ ចទេឆ្លូត្វា អទហត្តំ បិបុលិ ។

អឆាយុឆ្មា នាទិបុទេត្តា នត្វាទំ អាហ – “កទេត្ត, យឃិ្យាកិទ កតិដ្ឋកាតា ទេទចទេតា បត្តាខិទេតា, ទេសា អភិទេយឃ្យ ចា ត ចា, កត្វា តំ បឃ្សិឃ្សាយី”តិ ។ កកចា ទេទចតឃ្ស អាទេទ្ធចិបឃ្សកកាចំ ញាត្វា ទេថ្វ ចាទេទ បដិក្ខិបិត្វា តតិយចាទេទ យាចិទេតា អទហត្តំ បត្តកាចំ ញាត្វា, “នាទិបុត្ត, អហយ្បិ កយិឃ្សាយិ, កិល្លុំ អាទេទាទេចហិ”តិ ។ ទេឆទេទា កិល្លុនញ្ញុ នត្តិបិទេតត្វា, “អាចុទេសា, នត្វា ចាទិកំ ចទិតុកាទេយា, កត្តកាយា អាកច្ឆត្វ”តិ នទេត្តានំទេយច អាទេទាទេចសិ ។ ឥនពាលឃ្ស ចាទិកត្វាឃ កយតកាទេល ឋូហិតកកិល្លុ តាយ អប្បកា ទេហាត្តិ, “នត្វ ឬចណ្ណចណ្ណំ នទិទំ បឃ្សិឃ្សាយ, យឆុទេឆយុកចំ ចា ឬលិឃ្សាយា”តិ ទេឃកុទេឃ្យត កត្តកាយាច ពាហុកា ទេហាត្តិ ។ ត្ថតិ នត្វា យហាកិល្លុនញ្ញបទិចាទេទា “ទេទចតំ បឃ្សិឃ្សាយី”តិ តិក្ខូទេត្តា ។

អទេឆកម្ហិ បទេឥទេឃ អាតត្ថទេត្វទេទា ទេថ្វឆាបចំ បត្វា កកចត្តំ បុច្ឆិ – “កទេត្ត, ត្ថយម្ហិ ផាទេត ទេថ្វ យក្កា, កតទេយទេក្កត នទេឈ្សា កច្ឆត្វ”តិ ។ កតទេយទេក្កា, អាតត្ថ, ឌូទុទេកាតិ? កទេត្ត, ឌូទុយទេក្កា តិំនទេយាឌទេគា អយតុឃ្សបទេឆា, បទិហាទេយទេក្កា បត នដ្ឋិទេយាឌតិទេកា ទេពទេយា ឬកិទេក្លាតិ ។ អាតត្ថ, សីចលិ អទេយត្វំ នត្ថិ អាកទោតិ? អាយ, កទេត្ត, អាកទោតិ ។ ទេតត ហិ នទេឈ្សា ឌូទុយក្កទេយច កល្យុត្តា, សីចលិឃ្ស បុញ្ញាចិយំនិឃ្សាយាតិ ។ នត្វា កិល្លុនញ្ញបទិចាទេទា សីចលិទេត្វទេឃ្ស បុញ្ញាចិយំនតត្វំ អដចិយក្កំ អភិទុហិ ។ យក្កំ អភិទុហតដ្ឋានទេតា បដ្ឋាយ ទេឥចនទេឈ្សា ទេយាឌទេត ទេយាឌទេត ផាទេត តកទំ យាទេបត្វា តុទ្ធប្បយុពឃ្ស កិល្លុនញ្ញឃ្ស ចនតត្វាឃ ចិហាទេទ បដិយាទេឥសិ ។ ទេឥចបុត្តា ទេញ្ញា ទេបសិតកយុកាទា ចិឃ ហុត្វា ឃាក្យុពឌ្ឍកាឌិតិ កទេហត្វា “កតំ អទេឃ្យា សីចលិ, កតំ អទេឃ្យា សីចលី”តិ បុច្ឆត្វា កច្ឆត្តិ ។ ទេឆទេទា តំ

សក្ការសម្មានំ គាហាបេត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គច្ឆតិ។ សត្ថា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ បរិភុញ្ជិ។

ឥមិនា ច និយាមេន សត្ថា សក្ការសម្មានំ អនុភវន្តោ ទេវសិកំ យោជនបរមំ គន្ត្វា តិំសយោជនិកំ កន្តារំ អតិក្កម្ម ខទិរវនិយរេវតស្ស សភាគដ្ឋានំ បត្តោ។ ថេរោ សត្ថុ អាគមនំ ញត្វា អត្តនោ វសនដ្ឋានេ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស បហោនកវិហារេ ទសពលស្ស គន្ធកុដិំ រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានានិ ច ឥទ្ធិយា មាបេត្វា តថាគតស្ស បច្ចុគ្គមនំ គតោ។ សត្ថា អលង្កតបដិយត្តេន មគ្គេន វិហារំ បាវិសិ។ អថ តថាគតេ គន្ធកុដិំ បវិដ្ឋេ ភិក្ខូ វស្សគ្គេន បត្តសេនាសនានិ បវិសិំសុ។ ទេវតា “អកាលោ អាហារស្សា”តិ អដ្ឋវិធំ បានកំ អាហរិំសុ។ សត្ថា សង្ឃេន សទ្ធិំ បានកំ បិវិ។ ឥមិនា ច និយាមេន តថាគតស្ស សក្ការសម្មានំ អនុភវន្តស្សេវ អឌ្ឍមាសោ អតិក្កន្តោ។

អថេកច្ចេ ឧក្កណ្ឋិតភិក្ខូ ឯកស្មិំ ឋានេ និសីទិត្វា កថំ សមុដ្ឋាបយិំសុ “សត្ថា ទសពលោ ‘មយ្ហំ អគ្គសាវកស្ស កនិដ្ឋភាតា’តិ វត្វា ឯវរូបំ នវកម្មិកភិក្ខុំ បស្សិតុំ អាគតោ, ឥមស្ស វិហារស្ស សន្តិកេ ជេតវនមហាវិហារោ វា វេឡុវនវិហារាទយោ វា កិំ ករិស្សន្តិ។ អយម្បិ ភិក្ខុ ឯវរូបស្ស នវកម្មស្ស ការកោ, កិំ នាម សមណធម្មំ ករិស្សតី”តិ? អថ សត្ថា ចិន្តេសិ – “មយិ ឥធ វសន្តេ ឥទំ ឋានំ អាកិណ្ណំ ភវិស្សតិ, អារញ្ញកា ភិក្ខូ នាម បវិវេកត្ថិកា ហោន្តិ, រេវតស្ស អផាសុវិហារោ ភវិស្សតី”តិ តតោ រេវតស្ស ទិវាដ្ឋានំ គតោ។ ថេរោ ឯកកោវ ចង្កមនកោដិយំ អាលម្ពនផលកំ និស្សាយ បាសាណផលកេ និសិន្នោ សត្ថារំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា បច្ចុគ្គន្ត្វា វន្ទិ។

អថ នំ សត្ថា បុច្ឆិ – “រេវត, ឥទំ វាឡមិគដ្ឋានំ , ចណ្ឌានំ ហត្ថិអស្សាទីនំ សទ្ទំ សុត្វា កិន្តិ ករោសី”តិ? តេសំ មេ, ភន្តេ, សទ្ទំ សុណតោ អរញ្ញរតិ នាម ឧប្បជ្ជតីតិ។ សត្ថា តស្មិំ ឋានេ រេវតត្ថេរស្ស បញ្ចហិ គាថាសតេហិ អរញ្ញេ និវាសានិសំសំ នាម កថេត្វា បុនទិវសេ អវិទូរេ ឋានេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា រេវតត្ថេរំ និវត្តេត្វា យេហិ ភិក្ខូហិ ថេរស្ស អវណ្ណោ កថិតោ, តេសំ កត្តរយដ្ឋិឧបាហនាតេលនាឡិឆត្តានិ បមុស្សនភាវំ អកាសិ។ តេ អត្តនោ បរិក្ខារត្ថាយ និវត្តា អាគតមគ្គេនេវ គន្ត្វាបិ តំ ឋានំ សល្លក្ខេតុំ ន សក្កោន្តិ។ បឋមំ ហិ តេ អលង្កតបដិយត្តេន មគ្គេន គន្ត្វា តំទិវសំ បន វិសមមគ្គេន គច្ឆន្តា តស្មិំ តស្មិំ ឋានេ ឧក្កុដិកំ និសីទន្តិ, ជាណុកេហិ គច្ឆន្តិ។ តេ គុម្ពេ ច គច្ឆេ ច គហនេ ច មទ្ទន្តា អត្តនោ វសិតសភាគដ្ឋានំ គន្ត្វា តស្មិំ តស្មិំ ខទិររុក្ខេ អត្តនោ ឆត្តំ សញ្ជានន្តិ, ឧបាហនំ តេលនាឡិំ សញ្ជានន្តិ។ តេ តស្មិំ សមយេ “ឥទ្ធិមា អយំ ភិក្ខូ”តិ ញត្វា អត្តនោ បរិក្ខារេ អាទាយ “ទសពលស្ស បដិយត្តសក្ការោ នាម ឯវរូបោ ហោតី”តិ វទន្តា អាគមិំសុ។

បុរតោ គតភិក្ខូ, វិសាខា ឧបាសិកា, អត្តនោ គេហេ និសិន្នកាលេ បុច្ឆតិ – “មនាបំ នុ ខោ, ភន្តេ, រេវតត្ថេរស្ស វសនដ្ឋាន”ន្តិ? មនាបំ ឧបាសិកេ នន្ទនវនចិត្តលតាទិបដិភាគំ តំ សេនាសនន្តិ។ អថ នេសំ សព្ពបច្ឆតោ អាគតភិក្ខូ បុច្ឆិ – “មនាបំ, អយ្យា, រេវតត្ថេរស្ស វសនដ្ឋាន”ន្តិ។ មា បុច្ឆ ឧបាសិកេ, កថេតុំ អយុត្តដ្ឋានមេតំ, ឧជ្ជង្គលំ សក្ខរបាសាណវិសមំ ខទិរវនំ, តត្ថ សោ ភិក្ខុ វិហរតីតិ។ វិសាខា, បុរិមានញ្ច បច្ឆិមានញ្ច ភិក្ខូនំ កថំ សុត្វា “កស្ស នុ ខោ កថា សច្ចា”តិ បច្ឆាភត្តេ គន្ធមាលំ អាទាយ ទសពលស្ស ឧបដ្ឋានំ គន្ត្វា, វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នា សត្ថារំ បុច្ឆិ – “ភន្តេ, រេវតត្ថេរស្ស វសនដ្ឋានំ ឯកច្ចេ, អយ្យា, វណ្ណេន្តិ, ឯកច្ចេ និន្ទន្តិ, កិំ នាមេតំ, ភន្តេ”តិ? វិសាខេ រមណីយំ វា ហោតុ មា វា, យស្មិំ ឋានេ អរិយានំ ចិត្តំ រមតិ, តទេវ ឋានំ រមណីយំ នាមាតិ វត្វា ឥមំ គាថមាហ –

“ការេយ ចា ឃដិ ចារេណ្ហា, តិរេត្ថ ចា ឃដិ ចា ឆរេល;

ឃត្វ អរេហរេត្វា ចិហរេត្តិ, ឋំ ក្មុយិរាយរេហាឃ្យែក”ត្តិៈ (ឆៈ បៈ ៥ប័; សំៈ តិៈ ១ៈ១៩១);

អឆ សត្វា អបរេការេក រេដតចតយហាចិហារេរ អរិយកលាយរេឡ្យតិសិរេត្ថា រេឆរំ អារេណ្ហាកាត់ កិក្លូត់ អក្ខុដ្ឋារេត ផរេបសីតិៈ

កន្ថាររេចតរេត្វរេចត្វ

១០៣ៈ លរេដ្ឋ ឈាឃឹតត្តិ ឈាតលិកឹត់ ឈាតាកិរេតាត់ៈ រេសា កិរ រេឆរេរា ឃា ឈាតសយាបត្តិរេឃា ផសពរេលិ សយាបដ្ឋតិ, ពរេតា អប្បតរំ ផរេបត្វា ពាហុតរា សយាបដ្ឋតិៈ តស្វា ឈាឃឹត់ អរេក្កា តាយ ឌារេតាៈ កន្ថាឃតការេចត កន្ថាររេចរេតាតិ ចុត្តិៈ កន្ថា តាយ ក្យក្កន្ធំ, ក្យក្កន្ធរេកាតិ អរេត្វាៈ កិ បត អរេណ្ហា ក្យក្កន្ធកា តត្វឹតិ? អត្វិ, អយំ បត រេឆរេរា កប្បិរេយបិ ក្យក្កន្ធំ ក្លប្បារេឆសិៈ រេតតស្ស ក្យក្កន្ធកតា អតិបិកជរ ឌាតាតិ កន្ថាររេចរេតារេត្វច សត្ថូ ករេតាៈ

តស្ស បញ្ញាកេយ្ហ អឃយត្សុប្ត្តិកឆា – អយំ កិរ បត្យុត្តរេត្យុត្តិការេល បុរិយតរេឃរេតច យហាឌរេតត សត្វិ ចិហារំ កត្វា បរិសបរិឃរេត្ត ជិរេតា ឆយ្យំ ស្យុលរេត្វា សត្វារំ ឲកំ កិក្លូ ឈាតាកិរេតាត់ អក្ខុដ្ឋារេត ផរេបត្តិ ជិស្វា “យឃាបិ អតាករេត ឲចរេបត កចិតំ ចដ្ឋតី”តិ រេឆសតាចសារេត សត្វារំ តិយរេត្តត្វា បុរិយតរេឃរេតច សត្វាហំ យហាសក្ការំ កត្វា កកចត្តិ អាហ – “ករេត្ត, អហំ ត្ថាយិតា អឆិការកេយ្យត ត អញ្ញា សយ្យត្តិ បរេត្វយិ, ឃឆា បត រេសា ត្យរេឃត្តិ ត្ថរេតា សត្វុជិចសយត្វរេក កិក្លូ ឈាឃឹត់ អក្ខុដ្ឋារេត ផបិរេតា, ឲចំ អហយ្យិ អតាករេត ឲកស្ស ត្យត្ថស្ស សារេសរេត ឈាឃឹត់ អរេក្កា កចរេឃ្យ”ត្តិ បត្វត់ អកាសិៈ សត្វា អតាកតំ ត្ថុរេលិរេកត្វា សយិត្ថ្យតកាចំ ជិស្វា “អតាករេត កប្បសតសហស្សារេចសារេត រេកាតរេយា តាយ ត្យរេត្ថា ក្លប្បត្ថិស្សតិ, តស្ស សារេសរេត ត្វំ ឈាឃឹត់ អរេក្កា កចិស្សសី”តិ ត្យាកកិត្វា បក្កាយិៈ

រេសា ឃាចជីចំ កល្យាលកម្ម៉ កត្វា កប្បសតសហស្សំ រេឆចយត្សុរេស្សុ សំសរិត្វា អយ្យាកំ កកចរេតា ការេល សាចត្វិតករេរ យហាកោកក្យុល តិត្ថរេត្វា បត្ថាកត្វា ឆយ្យស្សចតត្វ កន្ថរេត្តត យហាឌរេតត សត្វិ ចិហារំ កត្វា បរិសបរិឃរេត្ត ជិរេតា ផសពាលស្ស ឆយ្យកធំ ស្យុត្វា សត្វិ បដិលកិត្វា បត្ថាខិរេតា ក្លបសយ្យជំ លកិត្វា កយ្យុដ្ឋាត់ កឆារេបត្វា ឈាតបរិកម្ម៉ ករេរារេត្វា ឈាតលិកឹ ហុត្វា ឈាតរេយច បិជកំ កត្វា អរេហត្តផលំ បិប្បុលិៈ រេសា ផសពរេលត សយាបត្ថិតត្ថសយាបត្តិត់ អប្បតរា ផរេបត្វា ពាហុតរា សយាបដ្ឋរេត្វា អរេហារត្វំ ឈាតេស្យុ ចិណ្ណចសី អរេហាសិៈ អឆ តំ អបរេការេក សត្វា ត្ថាយំ ក្យហំ ករេហត្វា ឈាឃឹត់ អក្ខុដ្ឋារេត ផរេបសិៈ “អកប្បិរេឃា, អាចុរេសា ក្យត្យត្ថ, អកប្បិឃា យុក្កា”តិ (យហាចៈ ១លិ១) ឲចំ បត កប្បិរេយរេស្វច ចត្វស្សុ ក្យក្កន្ធស្ស ក្លប្បាឌិតតាយ ក្យក្កន្ធសន្ថាតាយ កន្ថាយ ការេចត កន្ថាររេចរេតាតិ សត្ថូ ករេតាតិៈ

រេសាលរេកាត្យត្ថចិសរេត្វរេចត្វ

១០៥។ សត្តមេ អារទ្ធវីរិយានន្តិ បគ្គហិតវីរិយានំ បរិបុណ្ណវីរិយានំ។ សោណោ កោឡិវិសោតិ សោណោតិ តស្ស នាមំ, កោឡិវិសោតិ គោត្តំ។ កោដិវេស្សោតិ វា អត្ថោ, ឥស្សរិយេន កោដិប្បត្តស្ស វេស្សកុលស្ស ជាតោតិ អធិប្បាយោ។ យស្មា បន អញ្ញេសំ ភិក្ខូនំ វីរិយំ នាម វឌ្ឍេតព្ពំ ហោតិ, ថេរស្ស បន ហាបេតព្ពមេវ អហោសិ។ តស្មា ឯស អារទ្ធវីរិយានំ អគ្គោ នាម ជាតោ។

តស្ស បញ្ហាកម្មេ អយមនុបុព្ពីកថា – អយំ កិរ អតីតេ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ សេដ្ឋិកុលេ និព្ពត្តិ, សិរិវឌ្ឍកុមារោតិស្ស នាមំ អកំសុ។ សោ វយប្បត្តោ បុរិមនយេនេវ វិហារំ គន្ត្វា បរិសបរិយន្តេ ឋិតោ ធម្មំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ អារទ្ធវីរិយានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា "មយាបិ អនាគតេ ឯវរូបេន ភវិតុំ វដ្ដតី"តិ ទេសនាបរិយោសានេ ទសពលំ និមន្តេត្វា សត្តាហំ មហាទានំ ទត្វា វុត្តនយេនេវ បត្ថនំ អកាសិ។ សត្ថា តស្ស បត្ថនាយ សមិទ្ធភាវំ ទិស្វា បុរិមនយេនេវ ព្យាករិត្វា វិហារំ គតោ។

សោបិ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ កប្បសតសហស្សំ អតិក្កមិត្វា ឥមស្មិំ កប្បេ បរិនិព្ពុតេ កស្សបទសពលេ អនុប្បន្នេ អម្ហាកំ ភគវតិ ពារាណសិយំ កុលគេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ សោ អត្តនោ សហាយកេហិ សទ្ធិំ គង្គាយំ កីឡតិ។ តស្មិំ សមយេ ឯកោ ជិណ្ណចីវរិកោ បច្ចេកពុទ្ធោ "ពារាណសិំ ឧបនិស្សាយ គង្គាតីរេ បណ្ណសាលំ កត្វា វស្សំ ឧបគច្ឆិស្សាមី"តិ ឧទកេន សមុប្បិលវេហិ ទណ្ឌកេ ច វល្លិយោ ច និកឌ្ឍតិ។ អយំ កុមារោ សហាយកេហិ សទ្ធិំ គន្ត្វា អភិវាទេត្វា ឋិតោ, "ភន្តេ, កិំ ករោថា"តិ បុច្ឆិ។ កុមារ ឧបកដ្ឋេ អន្តោវស្សេ បព្ពជិតានំ វសនដ្ឋានំ នាម លទ្ធុំ វដ្ដតីតិ។ "ភន្តេ, អជ្ជេវ ឯកទិវសំ អម្ហេ យថា តថា អាគមេថ, អហំ ទេវ អយ្យស្ស វសនដ្ឋានំ ករិស្សាមី"តិ អាហ។ បច្ចេកពុទ្ធោ "តស្សេវ កុមារស្ស សង្គហំ ករិស្សាមី"តិ អាគតត្តា អធិវាសេសិ។ សោ តស្ស អធិវាសនំ វិទិត្វា គតោ បុនទិវសេ សក្ការសម្មានំ សជ្ជេត្វា បច្ចេកពុទ្ធស្ស អាគមនំ ឧលោកេន្តោ អដ្ឋាសិ។ បច្ចេកពុទ្ធោបិ "កហំ នុ ខោ អជ្ជ ភិក្ខាចារំ លភិស្សាមី"តិ អាវជ្ជេន្តោ ញត្វា តស្សេវ គេហទ្វារំ អគមាសិ។

កុមារោ បច្ចេកពុទ្ធំ ទិស្វា សម្បិយាយមានោ បត្តំ អាទាយ ភិក្ខំ ទត្វា "ឥមំ អន្តោវស្សំ មយ្ហំ គេហទ្វារេនេវ អាគច្ឆថ, ភន្តេ"តិ បដិញ្ញំ គហេត្វា បច្ចេកពុទ្ធេ ភត្តកិច្ចំ កត្វា បក្កន្តេ អត្តនោ សហាយកេហិ សទ្ធិំ គន្ត្វា ឯកទិវសេនេវ បច្ចេកពុទ្ធស្ស វសនបណ្ណសាលញ្ច ចង្កមនញ្ច រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានានិ ច ការាបេត្វា អទាសិ។ តស្សេវ បណ្ណសាលំ បវិសនវេលាយ ហរិតូបលិត្តាយ ភូមិយា "បាទេសុ កលលំ មា លគ្គី"តិ អត្តនោ បារុបនំ សតសហស្សគ្ឃនកំ រត្តកម្ពលំ ភូមត្ថរណំ សន្ថរិត្វា កម្ពលស្ស វណ្ណេន សទ្ធិំ បច្ចេកពុទ្ធស្ស សរីរប្បភំ ឯកសទិសំ ទិស្វា អតិវិយ បសន្នោ ហុត្វា អាហ – "យថា តុម្ហេហិ អក្កន្តកាលតោ បដ្ឋាយ ឥមស្ស កម្ពលស្ស អតិវិយ បភា វិរោចតិ, ឯវមេវ មយ្ហម្បិ និព្ពត្តនិព្ពត្តដ្ឋានេ ហត្ថបាទានំ វណ្ណោ ពន្ធុជីវកបុប្ផវណ្ណោ ហោតុ, សមុត្តំ វិហតកប្បាសបដលសម្ផស្សសទិសោ ផស្សោ ហោតូ"តិ។ សោ តេមាសំ បច្ចេកពុទ្ធំ ឧបដ្ឋហិត្វា បវារិតកាលេ តិចីវរំ អទាសិ។ បច្ចេកពុទ្ធោ បរិបុណ្ណបត្តចីវរោ គន្ធមាទនមេវ គតោ។

សោបិ កុលបុត្តោ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ អម្ហាកំ ភគវតោ កាលេ ចម្បានគរេ ឧសភសេដ្ឋិស្ស ឃរេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ តស្ស

បដិសន្ធិគ្គហណកាលតោ បដ្ឋាយ សេដ្ឋិកុលំ អនេកានិ បណ្ណាការសហស្សានិ អាគច្ឆន្តិ។ ជាតទិវសេ ច សកលនគរំ ឯកសក្ការសម្មានំ អហោសិ។ អថស្ស នាមគ្គហណទិវសេ មាតាបិតរោ “អម្ហាកំ បុត្តោ អត្តនោ នាមំ គហិត្វាវ អាគតោ, រត្តសុវណ្ណរសបរិសិត្តា វិយស្ស សរីរច្ឆវី”តិ សោណកុមារោត្វេវស្ស នាមំ អកំសុ។

អថស្ស បញ្ច ធាតិយោ ឧបនេត្វា ទេវកុមារំ វិយ តំ សុខេន វឌ្ឍេសុំ។ តស្ស ឯវរូបំ អាហារវិធានំ អហោសិ – សដ្ឋិករីសមត្តំ ឋានំ កសិត្វា តិវិធេន ខេត្តេន បូរេន្តិ។ កេទារេ បដិសន្តិសុ ឧទកមាតិកាសុ ខីរោទកស្ស ច គន្ធោទកស្ស ច អនេកានិ ចាដិសហស្សានិ អាសិញ្ចន្តិ។ សាលិពីជានិ ខីរគ្គហណកាលេ សុកាទីនំ បាណានំ ឧទ្ធរណនិវារណត្ថំ វីហិគព្ភានំ សុខុមាលកាយត្តា បរិយន្តបរិក្ខេបេ ច អន្តរន្តរា ច ធជេ និខនិត្វា ឧបរិ ជាលេន ឆាទេត្វា កិលញ្ជេហិ បរិក្ខិបិត្វា សម្បរិយន្តេ អារក្ខំ គណ្ហន្តិ។ សស្សនិប្ផត្តេ កោដ្ឋេ ចតុជាតិកគន្ធេហិ បរិភណ្ឌំ កត្វា ឧបរិ វត្ថយមកេហិ បរិភាវេន្តិ។ អនេកសហស្សបុរិសា លភិត្វា ខុទ្ទកសាលិពីជានិ ធញ្ញានិ លាយិត្វា មុដ្ឋិមុដ្ឋិយោ កត្វា រជ្ជុកេហិ ពន្ធិត្វា សុក្ខាបេន្តិ។ តតោ កោដ្ឋកស្ស ហេដ្ឋិមតលេ គន្ធេ សន្ថរិត្វា ឧបរិ សាលិពីជានិ សន្ថរន្តិ។ ឯវំ ឯកន្តរិកំ កត្វា សន្ថរន្តា កោដ្ឋកំ បូរេត្វា ទ្វារំ បិទហន្តិ, តិវស្សវស្សត្តកាលេ កោដ្ឋកំ វិវរន្តិ។ វិវរណកាលេ សកលនគរំ សុគន្ធគន្ធំ ហោតិ។ សាលិយោ បហរតោ ធញ្ញា ធុសេ កិរិត្វា គណ្ហន្តិ, កុណ្ឌកំ បន ធញ្ញឧបដ្ឋាកា លភន្តិ។ មុសលឃដ្ដិតេន សាលិតណ្ឌុលេ វិចិនិត្វា គណ្ហន្តិ។ តេ សុវណ្ណហីរកបច្ឆិយំ បក្ខិបិត្វា វតការំ បរិស្សាវេត្វា គហិតេ បក្កុថិតឧទកោ ឯវ ចារំ បក្ខិបិត្វា បចន្តិ, ភោជនំ សុមនបុប្ផសទិសំ ហោតិ។ តំ ភោជនំ សុវណ្ណសរកេ បក្ខិបិត្វា បក្កុថិតអនេកសូបព្យញ្ជនសម្បុណ្ណស្ស រជតថាលស្ស ឧបរិ កត្វា អាហរិត្វា សេដ្ឋិបុត្តស្ស បុរតោ ឋបេន្តិ។

សោ អត្តនោ យាបនមត្តំ ភុញ្ជិត្វា គន្ធោទកេន មុខំ វិក្ខាលេត្វា ហត្ថបាទេ ធោវតិ។ អថស្ស ធោតហត្ថបាទស្ស នានាវិធានិ មុខវាសានិ ឧបនេន្តិ។ តស្ស អក្ខមនដ្ឋានេ ចតុរង្គុលមត្តានិ អត្ថរណានិ ហត្ថបាទតលានិ ពន្ធុជីវកបុប្ផវណ្ណានិ ហោន្តិ, សតធោតវិហតកប្បាសស្ស វិយ ផស្សោ, បាទតលេសុ មណិកុណ្ឌលាវត្តវណ្ណានិ លោមានិ ជាយិំសុ។ សោ កស្សចិទេវ កុជ្ឈិត្វា “អាជានាហិ ភូមិ អក្កមិស្សាមី”តិ វទតិ។ តស្ស វយប្បត្តស្ស តិណ្ណំ ឧតូនំ អនុច្ឆវិកេ តយោ បាសាទេ ការេត្វា នាដកានិ ច ឧបដ្ឋាបេសុំ។ សោ មហាសម្បត្តិំ អនុភវន្តោ ទេវោ វិយ បដិវសតិ។

អថ អម្ហាកំ សត្ថរិ សព្ពញ្ញុតំ បត្វា បវត្តិតវរធម្មចក្កេ រាជគហំ ឧបនិស្សាយ វិហរន្តេ ពិម្ពិសារប្បមុខា រដ្ឋវាសិនោ បក្កោសាបេត្វា អសីតិយា គាមិកសហស្សេហិ សទ្ធិំ សត្ថុ សន្តិកំ គហិតោ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ សត្ថារំ បព្វជ្ជំ យាចិ។ អថ នំ ភគវា “អនុញ្ញាតោសិ មាតាបិតូហី”តិ បុច្ឆិត្វា អននុញ្ញាតភាវំ សុត្វា “ន ខោ, សោណ, តថាគតា មាតាបិតូហិ អននុញ្ញាតំ បុត្តំ បព្វាជេន្តី”តិ បដិក្ខិបិ។ សោ “សាធុ ភន្តេ”តិ តថាគតស្ស វចនំ សិរសា សម្បដិច្ឆិត្វា មាតាបិតូនំ សន្តិកំ គន្ត្វា អនុជានាបេត្វា សត្ថុ សន្តិកំ អាគម្ម អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិកេ បព្វជិ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារតោ បនស្ស បព្វជ្ជាវិធានំ បាឡិយំ (មហាវ. ២៤៣) អាគតមេវ។

តស្ស បព្ពជ្ជញ្ច ឧបសម្បទញ្ច លភិត្វា រាជគហេ វិហរន្តស្ស សព្ពហុលា ញាតិសាលោហិតា ច សន្ទិដ្ឋសម្ភត្តា ច សក្ការសម្មានំ អាហរន្តិ, រូបសម្បត្តិយា វណ្ណំ កថេន្តិ, អញ្ញេបិ ជនា បស្សិតុំ អាគច្ឆន្តិ។ ថេរោ ចិន្តេសិ – “មម សន្តិកំ ពហូ ជនា អាគច្ឆន្តិ, កម្មដ្ឋានេ វា វិបស្សនាយ វា កម្មំ កាតុំ កថំ សក្ខិស្សាមិ, យំនូនាហំ សត្ថុ សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា សីតវនសុសានំ គន្ត្វា សមណធម្មំ ករេយ្យំ។ តត្រ ហិ សុសានន្តិ ជិគុច្ឆិត្វា ពហូ ជនា នាគមិស្សន្តិ, ឯវំ សន្តេ មម កិច្ចំ មត្ថកំ បាបុណិស្សតី”តិ សត្ថុ សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា សីតវនំ គន្ត្វា សមណធម្មំ កាតុំ អារភិ។ សោ ចិន្តេសិ – “មយ្ហំ សរីរំ បរមសុខុមាលំ, ន ខោ បន សក្កា សុខេនេវ សុខំ បាបុណិតុំ, កាយំ កិលមេត្វាបិ សមណធម្មំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ។ តតោ ឋានចង្កមមេវ អធិដ្ឋាយ បធានមកាសិ។ តស្ស សុខុមាលានិ បាទតលានិ អន្តរន្តេហិ ផោដា ឧដ្ឋាយ ភិជ្ជិំសុ, ចង្កមោ ឯកលោហិតោវ អហោសិ។ បាទេសុ អវហន្តេសុ ជណ្ណុកេហិបិ ហត្ថេហិបិ វាយមិត្វា ចង្កមតិ។ ឯវំ វីរិយំ ទឡ្ហំ ករោន្តោបិ ឱភាសមត្តម្បិ និព្ពត្តេតុំ អសក្កោន្តោ ចិន្តេសិ – “សចេ អញ្ញោបិ អារទ្ធវីរិយោ ភវេយ្យ, មាទិសោវ ភវេយ្យ។ អហំ ខោ បន ឯវំ វាយមន្តោបិ មគ្គំ វា ផលំ វា ឧប្បាទេតុំ ន សក្កោមិ, អទ្ធា នេវាហំ ឧគ្ឃដិតញ្ញូ, ន វិបញ្ចិតញ្ញូ, ន នេយ្យោ, បទបរមេន មយា ភវិតព្ពំ។ កិំ មេ បព្ពជ្ជាយ, ហីនាយាវត្តិត្វា ភោគេ ច ភុញ្ជិស្សាមិ បុញ្ញានិ ច ករិស្សាមី”តិ។

តស្មិំ សមយេ សត្ថា ថេរស្ស វិតក្កំ ញត្វា សាយន្ហសមយេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ តត្ថ គន្ត្វា លោហិតេន ផុដ្ឋំ ចង្កមំ ទិស្វា ថេរំ វីណោវាទេន (មហាវ. ២៤៣) ឱវទិត្វា វីរិយសមថយោជនត្ថាយ តស្ស កម្មដ្ឋានំ កថេត្វា គិជ្ឈកូដំ គតោ។ ថេរោបិ សត្ថុ សម្មុខា ឱវាទំ លភិត្វា នចិរស្សេវ អរហត្តេ បតិដ្ឋាសិ។ អថ សត្ថា អបរភាគេ ជេតវនេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ ធម្មំ ទេសេន្តោ ថេរំ អារទ្ធវីរិយានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

សោណកុដិកណ្ណត្ថេរវត្ថុ

១០៩. អដ្ឋមេ កល្យាណវាក្ករណានន្តិ វាក្ករណំ វុច្ចតិ វចនកិរិយា, មធុរវចនានន្តិ អត្ថោ។ អយម្បិ ថេរោ ទសពលេន សទ្ធិំ ឯកគន្ធកុដិយា តថាគតស្ស មធុរេន សរេន ធម្មំ កថេសិ។ អថស្ស សត្ថា សាធុការំ អទាសិ។ តស្មា សោ កល្យាណវាក្ករណានំ អគ្គោ នាម ជាតោ។ សោណោតិ តស្ស នាមំ, កោដិអគ្ឃនកំ បន កណ្ណបិឡន្ធនំ ធារេសិ, តស្មា កុដិកណ្ណោតិ វុច្ចតិ, កោដិកណ្ណោតិ អត្ថោ។

តស្ស បញ្ហាកម្មេ អយមនុបុព្ពិកថា – អយម្បិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ បុរិមនយេនេវ មហាជនេន សទ្ធិំ វិហារំ គន្ត្វា បរិសបរិយន្តេ ឋត្វា សត្ថុ ធម្មំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ កល្យាណវាក្ករណានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា “មយាបិ អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ កល្យាណវាក្ករណានំ អគ្គេន ភវិតុំ វដ្ដតី”តិ ចិន្តេត្វា ទសពលំ និមន្តេត្វា សត្តាហំ មហាទានំ ទត្វា, “ភន្តេ, យំ ភិក្ខុំ តុម្ហេ ឥតោ សត្តទិវសមត្ថកេ កល្យាណវាក្ករណានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបយិត្ថ, អហម្បិ ឥមស្ស អធិការកម្មស្ស ផលេន អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ តថារូបោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ។ សត្ថា តស្ស អនន្តរាយំ ទិស្វា “អនាគតេ គោតមពុទ្ធស្ស សាសនេ កល្យាណវាក្ករណានំ អគ្គោ ភវិស្សសី”តិ ព្យាករិត្វា បក្កាមិ។

សោបិ យាចខិចំ ក្សលំ កត្វា កប្បសតសហស្សំ ឆេឆេចស្ ច មតុស្សេស្ ច ឋិសេរត្តា អមហ្ាកំ ឥសពាលស្ស ក្ខុប្បត្តិតោ បុរេតរេមេច ឆេចលោកា ចចិត្វា កាឡ្ពឃា តាម ក្សេះឈេិកាឃ ក្ខបិសិកាឃ ក្ខ្ឈិស្មិ បដិសត្តិ កណ្ហិ សា បរិបក្កេ គព្ភេ ទាឌកហគកេរ អត្តនោ ក្សុលតិចេសត់ អាកតា។

តស្មិ សមយេ អមច្ចាកំ សត្ថា សព្ពញ្ញុតំ បត្វា ព្ពសិបតនេ ឆម្មចក្កំ បចត្តេសិ ឆម្មចក្កប្បចត្តនេ ឥសសហស្សចក្កចាឡអខេចតា សត្តិបតិស្ ធត្ត ឲុតោ អដ្ឋថិសតិយា យក្ខសេនាបតីតំ អញ្ញតរេ សាតាកិរោ តាម យក្ខោ ឥសពាលស្ស ឆម្មកថំ ស្វត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ ចិតេត្តសិ – “កិំ ត្ ខោ អយំ ឲុចំ មធុរធម្មកថា មម សហាយេន ហេមចតេន ស្តា ត ស្តា”តិ? សោ ឆេចសញ្ឈស្ស អន្តរេ ឃ្ជលោកេត្វា តំ អបស្សិត្វា “អទ្ធា មម សហាយោ តិណ្ណំ រតនាតំ ក្ខប្បត្តភាចំ ត ជាតាតិ, កច្ឆាមិ ឥសពាលស្ស ខេច ចណ្ណំ កថេស្សាមិ, បដិចិទ្ធធម្មញ្ញ អាទេរាចេស្សាមី”តិ អត្តនោ បរិសាឃ សទ្ធិំ ទាឌកហមត្តេកោត តស្ស សត្តិកំ បិឃាសិ។

ហេមចតោបិ តិយោឌតសហស្សំ ហិមចត្តេ អកាលបុប្ផិតំ ឌិស្វា “មម សហាយេត សាតាកិរេត សទ្ធិំ ហិមចត្តកិឡព្ភតំ កិឡព្ភស្សាមី”តិ អត្តនោ បរិសាឃ សទ្ធិំ ទាឌកហមត្តេកេតច បិឃាសិ។ តេសំ ខ្ចិត្តប្បិ អក្កពាលកាឃា ក្សលឈេិកាឃ កាឡព្ភក្ខបិសិកាឃ តិចេសតមត្តេកោ សមាកត្វា “ត្សេម្ហាកស្ស បរិសា, មយំ សាតាកិរស្ស ត្សេម្ហាកស្ស បរិសា, មយំ ហេមចតស្សា”តិ អាហំស្ ខេត ហដ្ឋតុដ្ឋាច កត្វា តេសំ យក្ខសេនាបតីតំ អាទេរាចយិំស្ តេបិ តំលលាតេញ្ញាច ក្ខបិសិកាឃ តិចេសតមត្តេកោ សមាកច្ឆិំស្ សាតាកិរោ ហេមចតំ អាហ – “កហំ, សម្ម, កច្ឆសី”តិ? តច សត្តិកំ សម្មាតិ កិការណាតិ? ហិមចត្តំ បុប្ផិតំ ឌិស្វា តយា សទ្ធិំ តត្ថ កិឡព្ភស្សាមីតិ ត្វំ បត, សម្ម, កហំ កច្ឆសីតិ? តច សត្តិកំ, សម្មាតិ កិការណាតិ? ត្វំ ហិមចត្តស្ស កោត បុប្ផិតភាចំ ជាតាសីតិ? ត ជាតាមិ, សម្មាតិ សុទេវាឌតមហារាជស្ស បុត្តោ សិទ្ធត្ថក្សមារោ ឥសសហស្សិលោកឆាតុំ កម្បេត្វា បដិចិទ្ធសព្ពញ្ញុតញ្ញាណោ ឥសសហស្សចក្កចាឡអខេចតាតំ មជ្ឈេអតុត្តរំ ឆម្មចក្កំ បចត្តេសិ តស្ស បចត្តិតភាចំ ត ជាតាសីតិ? ត ជាតាមិ, សម្មាតិ ត្វំ ឲត្តកមេច ធាតំ បុប្ផិតត្តិ អញ្ញាសិ, តស្ស បត បុរិសស្ស សក្ការត្ថាឃ សកលឥសសហស្សចក្កចាឡអំ ឲកមាលាកុលអំ សដិសំ អជ្ជ ជាតំ សម្មាតិ មាលី តាច បុប្ផត្តុ, តយា សោ សត្ថា អក្ខិតិ ឬទេត្វា ឌិដ្ឋោតិ អាម, សម្ម, សត្ថា ច មេ ឌិដ្ឋោ, ឆម្មោ ច ស្តោ, អមតញ្ច បីតំ អហំ “ឲតំ អមតឆម្មំ តម្បិ ជាតាបេស្សាមី”តិ តច សត្តិកំ អាកតោម្ហិ, សម្មាតិ តេសំ អញ្ញមញ្ញំ កថេន្តានំមេច ក្ខបិសិកា សិរិសយតោ ឋាយ តិសិត្វា តំ កធាសល្លាបំ ស្វត្វា សទ្ធំ តិមិត្តំ កណ្ហិ “អយំ សទ្ទោ ក្ខទ្ធំ, ត ហេដ្ឋា, អមតុស្សកាសិតោ, តោ មតុស្សកាសិតោ”តិ សល្លក្ខេត្វា ឃ្ជហិតសោតា បក្កហិតមាតសា ហុត្វា តិសីឌិ តតោ –

“អជ្ជ បត្ថរេសា ក្ខេបិសេឆា (ព្ទតិ សាតាកិរោ យក្ខោ),

ឌិព្ពា រត្តិ ក្ខបដ្ឋិតា;

អតោមតាមំ សត្ថារំ,

ហន្ទ បស្សាម គោតម”ន្តិ (សុ។ និ។ ១៥៣) –

ឯវំ សាតាគិរេន វុត្តេ –

“កច្ចិ មនោ សុបណិហិតោ (ឥតិ ហេមវតោ យក្ខោ),

សព្វភូតេសុ តាទិនោ;

កច្ចិ ឥដ្ឋេ អនិដ្ឋេ ច,

សង្កប្បស្ស វសីកតា”តិ (សុ។ និ។ ១៥៤);

ឯវំ ហេមវតោ សត្ថុ កាយសមាចារញ្ច អាជីវញ្ច មនោសមាចារញ្ច បុច្ឆិ។ បុច្ឆិតំ បុច្ឆិតំ សាតាគិរោ វិស្សជ្ជេសិ។ ឯវំ សត្ថុ សរីរវណ្ណគុណវណ្ណកថនេន ហេមវតសុត្តេ និដ្ឋិតេ ហេមវតោ សហាយកស្ស ធម្មទេសនានុសារេន ញាណំ បេសេត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ។

អថ, កាឡី ឧបាសិកា, បរស្ស ធម្មេ ភេសីយមានេ តថាគតំ អទិដ្ឋបុព្ពាវ ហុត្វា អនុស្សវប្បសាទំ ឧប្បាទេត្វា បរស្ស វណ្ណិតំ ភោជំ ខុជ្ជមាតា វិយ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ។ សា សព្ពមាតុគាមានំ អន្តរេ បឋមសោតាបន្នា សព្ពជេដ្ឋិកា អហោសិ។ តស្សា សហ សោតាបត្តិភាវេន តមេវ រត្តិំ គព្ភវុដ្ឋានំ ជាតំ, បដិលទ្ធទារកស្ស នាមគ្គហណទិវសេ សោណោតិ នាមំ អកាសិ។ សា យថារុចិយា កុលគេហេ វសិត្វា កុលឃរមេវ អគមាសិ។

តស្មិំ សមយេ មហាកច្ចានត្ថេរោ តំ នគរំ ឧបនិស្សាយ ឧបវត្តេ បព្ពតេ បដិវសតិ។ ឧបាសិកា ថេរំ ឧបដ្ឋាតិ។ ថេរោ និពទ្ធំ តស្សា និវេសនំ គច្ឆតិ។ សោណទារកោបិ និពទ្ធំ ថេរស្ស សន្តិកេ វិចរន្តោ វិស្សាសិកោ អហោសិ។ សោ អបរេន សមយេន ថេរស្ស សន្តិកេ បព្ពជិ។ ថេរោ តំ ឧបសម្បាទេតុកាមោ តីណិ វស្សានិ គណំ បរិយេសិត្វា ឧបសម្បាទេសិ។ សោ ឧបសម្បន្នោ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បត្វា ថេរស្សេវ សន្តិកេ សុត្តនិបាតំ ឧគ្គហេត្វា វុត្ថវស្សោ បវារេត្វា សត្ថារំ បស្សិតុកាមោ ហុត្វា ឧបជ្ឈាយំ អាបុច្ឆិ។ ថេរោ អាហ – “សោណ, តយិ គតេ សត្ថា តំ ឯកគន្ធកុដិយំ វសាបេត្វា ធម្មំ អជ្ឈេសិស្សតិ, ត្វំ ធម្មំ ភាសិស្សសិ។ សត្ថា តវ ធម្មកថាយ បសីទិត្វា តុយ្ហំ វរំ ទស្សតិ។ ត្វំ វរំ គណ្ហន្តា ឥមញ្ច ឥមញ្ច គណ្ហាហិ, មម វចនេន ទសពលស្ស បាទេ វន្ទាហី”តិ។ សោ ឧបជ្ឈាយេន អនុញ្ញាតោ មាតុឧបាសិកាយ គេហំ គន្ត្វា អារោចេសិ។ សាបិ “សាធុ , តាត, ត្វំ ទសពលំ បស្សិតុំ គច្ឆន្តោ ឥមំ កម្ពលំ អាហរិត្វា សត្ថុ វសនគន្ធកុដិយា ភូមត្ថរណំ កត្វា អត្ថរាហី”តិ កម្ពលំ អទាសិ។ សោណត្ថេរោ តំ អាទាយ សេនាសនំ សំសាមេត្វា

អត្យុប្បុទ្ទោត សត្ទ្ម ចសតដ្ឋាត់ ពត្ថា ឥសពាលស្ស ញុឌ្ឍាសតេ តិសិត្កចលិយយេច ជ្ញុបសញ្ញុយិត្វា អកិចារេឥត្វា ឲុពយត្តិ អដ្ឋាសិ៓ សត្វា ខេតត សន្ធិ
បដិសន្ថារំ ពត្វា អាតត្ថុខេត្ចំ អាយខេត្តសិ – “អាតត្ថុ, ញ្ញុយស្ស កិញ្ចស្ស សេតាសត់ ឌាតាហឹ”តិ៓ ខេឆេរោ សត្ទ្ម អធិប្បាយំ ញាត្វា
អខេត្តាពត្ធុញ្ជិយំខេយច ក្ឃុយត្តុសេលំ ជ្ញុស្សារខេត្តា ចិយ អត្ថុទិ៓

អឆ ខេលា កកចា ញាហុខេចចត្តិ អខេញ្ញាកោសេ ចិតិតាសេយត្វា ចិហារំ ឋាចិសិ, អាឃស្វាបិ ខេលា សេរាខេលា ញាហុខេចចត្តិ អខេញ្ញាកោសេ
ចិតិតាសេយត្វា ចិហារំ ឋាចិសិ៓ សត្វា បធ្ឋិយឃាសេ ឃឹហសេឃ្យ ពសេយ្យត្វា បត្តុសយេឃ ចុដ្ឋាយ តិឃឹជិត្វា “ឲត្តុខេកាត កាខេលត សេរាលាស្ស
ពាឃឥខេរេទា បដិប្បុស្សុខេន្ធ កចិស្សតី”តិ ញាត្វា អាឃស្វត្តិ សេរាលំ អខេញ្ញាសិ – “បដិកាឲុ តំ កិញ្ចិ ឥខេប្បា ការសិតុ”ត្តិ៓ សេរាលខេត្តុខេរោ
យឆុខេស្សខេត ឲុពញ្ញញ្ញាតយ្យិ អចិតាសេខេត្តា អដ្ឋាពចក្កិឃាតិ ឃុត្តាតិ (ឃុ៓ តិ៓ លិលិ១ អាឥខេយា) អកាសិ៓ ពចាបរិខេយាសាខេត កកចា
សាឆុការំ ឥត្វា “ឃុក្កហិខេតា ខេត កិញ្ចិ ឥខេប្បា, យឃា ខេឥសិតកាខេល ច អដ្ឋ ច ឲុពសជិសាច ខេឥសតា, ពិញ្ចុិ ជ្ញាត់ ចា អធិកំ ចា តត្ថិ”តិ
បសត្តកាចំ បកាសេសិ៓ សេរាលខេត្តុខេរាបិ “អយំ ខ្ពុកាសេរា”តិ សលុខេក្ខត្វា ជ្ញុបញ្ញាឃស្ស ចចខេតត ឥសពាលំ ចត្ថិត្វា ចិតឃឥរបញ្ញាខេយត
ពខេលាត ជ្ញុបសយ្យជំ អាជិ ពត្វា សខេត្ត ចខេរ ឃាចិ, សត្វា អខេកាសិ៓ ឃុត ខេឆេរោ យាឲុស្ញុបិសិកាឃ ចចខេតត ចត្ថិត្វា “អយំ, កខេន្ត, ជ្ញុបិសិកាឃ
ឲុយញ្ជាំ ចសតាកត្ធុញ្ជិយំ ក្ឃុយត្តុសលត្តុំ កញ្ចុខេលិ បហិខេតា”តិ កញ្ចុលំ ឥត្វា ជ្ញុឌ្ឍាឃាសតា សត្វារំ ចត្ថិត្វា បឥក្លិលំ ពត្វា បក្កាមិ៓ អឃខេយត្តុ
សខេដ្ឋខេបិ, ចិត្តារខេតា បត ខេឆេរស្ស បញ្ចុន្ទ អាជិ ពត្វា សត្ថុំ ឃុខេត្តុ អាកតាខេយច៓

ញ្ញុតិ ខេឆេរោ សត្ទ្ម សត្តិកា អដ្ឋ ចខេរ លកិត្វា ជ្ញុបញ្ញាឃស្ស សត្តិកំ ពត្វា សត្ថុំ តំ បចត្តិ អាខេរាខេចសិ៓ ឃុតជិចសេ យាឲុស្ញុបិសិកាឃ
តិខេចសតដ្ឋារំ ពត្វា កិញ្ចាឃ អដ្ឋាសិ៓ ជ្ញុបិសិកា “ឃុខេត្តា កិរ សេយ ឌ្វារេ ជិតោ”តិ ឃុត្វា ខេចខេពាត អាពត្វា អកិចារេឥត្វា ហត្ថុខេតា បត្តុំ
កខេហត្វា អខេត្តាតិខេចសខេត តិឃឹជាខេបត្វា ខេកាឌត់ អឥាសិ៓ អឆ តំ កត្តុកិច្ចុបរិខេយាសាខេត អាហ – “ជិខេដ្ឋ ខេត, តាត, ឥសពខេលា”តិ? អាយ
ជ្ញុបិសិខេកាតិ៓ ចត្ថិខេតា ខេត យយ ចចខេតតាតិ? អាយ ចត្ថិខេតា, ខេរាបិ ច សេយ កញ្ចុខេលិ តចាពតស្ស ចសតដ្ឋាខេត ក្ឃុយត្តុសលំ ពត្វា អត្តុខេតាតិ៓
កិ, តាត, តឃា កិរ សត្ទ្ម ឥញុពចា ពចិតា, សត្វារា ច ខេត សាឆុការោ ជិខេន្តាតិ? តឃា ពចំ ញាតំ ជ្ញុបិសិខេកាតិ? តាត, យឃ្យាខេពហ
អធិចត្វា ខេចចតា ឥសពាលេត ឲុឃ្យាសាឆុការំ ជិន្តុជិចសេ “សពលឥសសហស្សចក្កចាឲ្យឲុ ខេចចតា សាឆុការំ អឥំស្វុ”តិ អាហ – តាត,
តឃា ពចិតឥញុពចំ ញុឌ្ឍាតំ ពចិតតិឃាសេយខេតច យឃ្យុិ ពខេចតំ បច្ចុាឃឹសាឃឹតិ៓ ខេឆេរោ យាឲុ ពចំ សយ្យជិធ្ឋិ៓ សា តស្ស អធិចារសតំ ចិជិត្វា
ឌ្វារេ យល្លុបំ ការេត្វា ឥសពាលស្ស ពចិតតិឃាសេយខេតច អត្តុខេតា ឥញុពចំ ពចារបឃឹតិ ចត្ទ្ម ឲុត្តុ សយុដ្ឋិតំ៓ សត្វា អបរការេក
អរិយកាលយខេញ្ញាតិសិខេន្តា ខេឆេរំ ពល្យាលចាក្កុសលាតំ អក្កដ្ឋាខេត ឋខេបសីតិ៓

សីចលិខេត្តុខេចត្ទ្ម

១០ល៍ តចខេរ លិកីត់ យជិជំ សីចលីតិ ឥខេបត្វា តចាពតំ លិកីត់ កិញ្ចុត់ សីចលិខេត្តុខេរោ អខេព្កាតិ ឥសស្សុតិ៓ តស្ស បញ្ញោខេប្បុ
អឃយតុប្បត្តិពចា – អឃយ្យិ អតីខេត បទុមុត្តុរញុឌ្ឍកាខេល ចុត្តុតខេយខេតច ចិហារំ ពត្វា បរិសបរិយខេត្តុ ជិខេតា ឥប្បុំ ឃុលខេត្តា សត្វារំ ឲុពំ
កិញ្ចុ លិកីត់ អក្កដ្ឋាខេត ឋខេបត្តុ ជិស្វា “យឃាបិ អតាពខេត ឲុចទុខេបត កចិតុំ ចដ្ឋតី”តិ ឥសពាលំ តិមខេត្តុត្វា ឃុរិមតខេយខេតច សត្វាហំ

មហាជនំ ទត្វា “ភន្តេ អហម្បិ ឥមិនា អធិការេន អញ្ញំ សម្បត្តិំ ន បត្ថេមិ, អនាគតេ បន ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ អហម្បិ តុម្ហេហិ សោ ឯតទគ្គេ ឋបិតភិក្ខុ វិយ លាភីនំ អគ្គោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ។ សត្ថា អនន្តរាយំ ទិស្វា “អយំ តេ បត្ថនា អនាគតេ គោតមស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ សមិជ្ឈិស្សតី”តិ ព្យាករិត្វា បក្កាមិ។

សោបិ កុលបុត្តោ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ វិបស្សីពុទ្ធកាលេ ពន្ធុមតីនគរតោ អវិទូរេ ឯកស្មិំ គាមេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ តស្មិំ សមយេ ពន្ធុមតីនគរវាសិនោ រញ្ញា សទ្ធិំ សាកច្ឆិត្វា សាកច្ឆិត្វា ទសពលស្ស ទានំ ទេន្តិ។ តេ ឯកទិវសំ សព្វេវ ឯកតោ ហុត្វា ទានំ ទេន្តា “កិំ នុ ខោ អម្ហាកំ ទានមុខេ នត្ថី”តិ មធុញ្ច គុឡទធិញ្ច ន អទ្ទសំសុ។ តេ “យតោ កុតោចិ អាហរិស្សាមា”តិ ជនបទតោ នគរំ បវិសនមគ្គេ បុរិសំ ឋបេសុំ។ តទា ឯស កុលបុត្តោ អត្តនោ គាមតោ ទធិវារកំ គហេត្វា “កិញ្ចិទេវ អាហរិស្សាមី”តិ នគរំ គច្ឆន្តោ មុខំ ធោវិត្វា “ធោតហត្ថបាទោ បវិសិស្សាមី”តិ ផាសុកដ្ឋានំ ឱលោកេន្តោ នង្គលសីសមត្តំ និម្មក្ខិកំ ទណ្ឌកមធុំ ទិស្វា “បុញ្ញេន មេ ឥទំ ឧប្បន្ន”ន្តិ គហេត្វា នគរំ បវិសតិ។ នាគរេហិ ឋបិតបុរិសោ តំ ទិស្វា, “ភោ បុរិស, កស្សិមំ អាហរសី”តិ បុច្ឆិ។ ន កស្សចិ សាមិ, វិក្កិណិតុំ បន មេ ឥទំ អានីតន្តិ។ តេន ហិ, ភោ បុរិស, ឥមំ កហាបណំ គហេត្វា ឯតំ មធុញ្ច ទធិញ្ច ទេហីតិ។

សោ ចិន្តេសិ – “ឥទំ ន ពហុមូលំ, អយញ្ច ឯកប្បហារេនេវ ពហុំ ទេតិ, វីមំសិតុំ វដ្ដតី”តិ។ តតោ នំ “នាហំ ឯកកហាបណេន ទេមី”តិ អាហ។ យទិ ឯវំ, ទ្វេ គហេត្វា ទេហីតិ។ ទ្វីហិបិ ន ទេមីតិ។ ឯតេនុបាយេន វឌ្ឍន្តំ វឌ្ឍន្តំ សហស្សំ បាបុណិ។ សោ ចិន្តេសិ – “អតិអគ្ឃំ កាតុំ ន វដ្ដតិ, ហោតុ តាវ, ឥមស្ស កត្តព្វកិច្ចំ បុច្ឆិស្សាមី”តិ។ អថ នំ អាហ – “ឥទំ ន ពហុអគ្ឃនកំ, ត្វញ្ច ពហុំ ទេសិ, កេន កម្មេន ឥទំ គណ្ហាសី”តិ? ឥធ, ភោ, នាគរវាសិនោ រញ្ញា សទ្ធិំ បដិវិរុជ្ឈិត្វា វិបស្សីទសពលស្ស ទានំ ទេន្តា ឥទំ ទ្វយំ ទានមុខេ អបស្សន្តា បរិយេសន្តិ។ សចេ ឥទំ ទ្វយំ ន លភិស្សន្តិ, នាគរានំ បរាជយោ ភវិស្សតិ។ តស្មា សហស្សំ ទត្វា គណ្ហាមីតិ។ កិំ បនេតំ នាគរានមេវ វដ្ដតិ, ន អញ្ញេសំ ទាតុំ វដ្ដតីតិ? យស្ស កស្សចិ ទាតុំ អវារិតមេតន្តិ។ អត្ថិ បន តេ កោចិ នាគរានំ ទានេ ឯកទិវសំ សហស្សំ ទាតាតិ? នត្ថិ សម្មាតិ។ ឥមេសំ បន ទ្វិន្នំ សហស្សគ្ឃនកភាវំ ជានាសីតិ? អាម ជានាមីតិ។ តេន ហិ គច្ឆ, នាគរានំ អាចិក្ខ – “ឯកោ បុរិសោ ឥមានិ ទ្វេ មូលេន ន ទេតិ, សហត្ថេនេវ ទាតុកាមោ, តុម្ហេ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ ការណា និរុស្សុក្កា ហោថា”តិ។ ត្វំ បន មេ ឥមស្មិំ ទានមុខេ ជេដ្ឋកភាវស្ស កាយសក្ខី ហោហីតិ។

សោ គាមវាសី បរិព្វយត្ថំ គហិតមាសកេន បញ្ចកដុកំ គហេត្វា ចុណ្ណំ កត្វា ទធិតោ កញ្ជិយំ វាហេត្វា តត្ថ មធុបដលំ បីឡេត្វា បញ្ចកដុកចុណ្ណេន យោជេត្វា ឯកស្មិំ បទុមិនិបត្តេ បក្ខិបិត្វា តំ សំវិទហិត្វា អាទាយ ទសពលស្ស អវិទូរេ ឋានេ និសីទិ។ មហាជនេន អាហរិយមានស្ស សក្ការស្ស អន្តរេ អត្តនោ បត្តវារំ ឱលោកយមានោ ឱកាសំ ញត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា “ភន្តេ អយំ មយ្ហំ ទុគ្គតបណ្ណាការោ, ឥមំ មេ អនុកម្បំ បដិច្ច គណ្ហថា”តិ។ សត្ថា តស្ស អនុកម្បំ បដិច្ច ចតុមហារាជទត្តិយេន សេលមយេន បត្តេន តំ បដិគ្គហេត្វា យថា អដ្ឋសដ្ឋិភិក្ខុសតសហស្សស្ស ទិយ្យមានំ ន ខីយតិ, ឯវំ អធិដ្ឋាសិ។ សោបិ កុលបុត្តោ និដ្ឋិតភត្តកិច្ចំ ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឋិតោ អាហ – “ទិដ្ឋោ មេ ភន្តេ អជ្ជ ពន្ធុមតីនគរវាសិកេហិ តុម្ហាកំ សក្ការោ អាហរិយមានោ, អហម្បិ ឥមស្ស កម្មស្ស និស្សន្ទេន និព្វត្តនិព្វត្តភវេ លាភគ្គយសគ្គប្បត្តោ ភវេយ្យ”ន្តិ។ សត្ថា “ឯវំ ហោតុ កុលបុត្តា”តិ វត្វា តស្ស ច នគរវាសីនញ្ច

ភត្តានុមោទនំ កត្វា បក្កាមិ។

សោបិ កុលបុត្តោ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សុប្បវាសាយ រាជធីតាយ កុច្ឆិស្មិំ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ បដិសន្ធិគ្គហណតោ បដ្ឋាយ សាយំ បាតញ្ច បណ្ណាការសតានិ បាបុណន្តិ, សុប្បវាសា សម្បត្តិំ គច្ឆតិ។ អថ នំ បុញ្ញវីមំសនត្ថំ ហត្ថេន ពីជបច្ឆិំ ផុសាបេន្តិ, ឯកេកពីជតោ សលាកសតម្បិ សលាកសហស្សម្បិ និគ្គច្ឆតិ។ ឯកករីសខេត្តតោ បណ្ណាសម្បិ សដ្ឋិបិ សកដានិ ឧប្បជ្ជន្តិ។ កោដ្ឋបូរណកាលេបិ កោដ្ឋទ្វារំ ហត្ថេន ផុសាបេន្តិ, រាជធីតាយ បុញ្ញេន គណ្ហន្តានំ គហិតគហិតដ្ឋានំ បុន បូរតិ។ បរិបុណ្ណភត្តកុម្ភិតោបិ “រាជធីតាយ បុញ្ញ”ន្តិ វត្វា យស្ស កស្សចិ ទេន្តានំ យាវ ន ឧក្កឌ្ឍន្តិ, ន តាវ ភត្តំ ខីយតិ។ ទារកេ កុច្ឆិគតេយេវ សត្ត វស្សានិ អតិក្កមិំសុ។

គព្ភេ បន បរិបក្កេ សត្តាហំ មហាទុក្ខំ អនុភោសិ។ សា សាមិកំ អាមន្តេត្វា “បុរេ មរណា ជីវមានាវ ទានំ ទស្សាមី”តិ សត្ថុ សន្តិកំ បេសេសិ – “គច្ឆ ឥមំ បវត្តិំ សត្ថុ អារោចេត្វា សត្ថារំ និមន្តេហិ, យញ្ច សត្ថា វទតិ, តំ សាធុកំ ឧបលក្ខេត្វា អាគន្ត្វា មយ្ហំ កថេហី”តិ។ សោ គន្ត្វា តស្សា សាសនំ ភគវតោ អារោចេសិ។ សត្ថា “សុខិនី ហោតុ សុប្បវាសា កោលិយធីតា, សុខិនី អរោគា អរោគំ បុត្តំ វិជាយតូ”តិ អាហ។ រាជា តំ សុត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា អត្តនោ គាមាភិមុខោ បាយាសិ។ តស្ស បុរេ អាគមនាវ សុប្បវាសាយ កុច្ឆិតោ ធមករណា ឧទកំ វិយ គព្ភោ និក្ខមិ, បរិវារេត្វា និសិន្នជនោ អស្សុមុខោវ ហសិតុំ អារទ្ធោ, ហដ្ឋតុដ្ឋោ មហាជនោ រញ្ញោ បុត្តសាសនំ អារោចេតុំ អគមាសិ។

រាជា តេសំ ឥង្គិតំ ទិស្វាវ “ទសពលេន កថិតកថា និប្ផន្នា ភវិស្សតិ មញ្ញេ”តិ ចិន្តេសិ។ សោ អាគន្ត្វា សត្ថុ វចនំ រាជធីតាយ អារោចេសិ។ រាជធីតា “តយា និមន្តិតំ ជីវិតភត្តមេវ មង្គលភត្តំ ភវិស្សតិ, គច្ឆ សត្តាហំ និមន្តេហី”តិ។ រាជា តថា អកាសិ។ សត្តាហំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស មហាទានំ បវត្តយិំសុ។ ទារកោ សព្ពេសំ ញាតីនំ សន្តត្តំ ចិត្តំ និព្ពាបេន្តោ ជាតោតិ សីវលិទារកោត្វេវស្ស នាមំ អកំសុ។ សោ សត្ត វស្សានិ មាតុកុច្ឆិស្មិំ វសិតត្តា ជាតកាលតោ បដ្ឋាយ សព្ពកម្មក្ខមោ អហោសិ។ ធម្មសេនាបតិ សារិបុត្តត្ថេរោ សត្តមេ ទិវសេ តេន សទ្ធិំ កថាសល្លាបំ អកាសិ។ សត្ថាបិ ធម្មបទេ គាថំ អភាសិ –

“យោមំ បលិបថំ ទុគ្គំ, សំសារំ មោហមច្ចគា;

តិណ្ណោ បារង្គតោ ឈាយី, អនេជោ អកថំកថី;

អនុបាទាយ និព្ពុតោ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណ”ន្តិ។ (ធ॰ ប॰ ៤១៤);

អថ នំ ថេរោ ឯវមាហ – “កិំ បន តយា ឯវរូបំ ទុក្ខរាសិំ អនុភវិត្វា បព្ពជិតុំ ន វដ្ដតី”តិ? លភមានោ បព្ពជេយ្យំ, ភន្តេតិ។ សុប្បវាសា

តំ ទារកំ ថេរេន សទ្ធិំ កថេន្តំ ទិស្វា “កិំ នុ ខោ មេ បុត្តោ ធម្មសេនាបតិនា សទ្ធិំ កថេតី”តិ ថេរំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆិ – “មយ្ហំ បុត្តោ តុម្ហេហិ សទ្ធិំ កិំ កថេតិ, ភន្តេ”តិ? អត្តនា អនុភូតំ គព្ភវាសទុក្ខំ កថេត្វា តុម្ហេហិ អនុញ្ញាតោ បព្ពជិស្សាមីតិ វទតីតិ។ សាធុ, ភន្តេ, បព្ពាជេថ នន្តិ។ ថេរោ តំ វិហារំ នេត្វា តចបញ្ចកកម្មដ្ឋានំ ទត្វា បព្ពាជេន្តោ, “សីវលិ, ន តុយ្ហំ អញ្ញេន ឱវាទេន កម្មំ អត្ថិ, តយា សត្ត វស្សានិ អនុភូតទុក្ខមេវ បច្ចវេក្ខាហី”តិ។ ភន្តេ, បព្ពាជនមេវ តុម្ហាកំ ភារោ, យំ បន មយា កាតុំ សក្កា, តមហំ ជានិស្សាមីតិ។ សោ បឋមកេសវដ្ដិយា ឱហារិតក្ខណេយេវ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ, ទុតិយាយ ឱហារិតក្ខណេ សកទាគាមិផលេ, តតិយាយ អនាគាមិផលេ។ សព្ពេសំយេវ បន កេសានំ ឱរោបនញ្ច អរហត្តសច្ឆិកិរិយា ច អបច្ឆា អបុរិមា អហោសិ។ តស្ស បព្ពជិតទិវសតោ បដ្ឋាយ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ចត្តារោ បច្ចយា យទិច្ឆកំ ឧប្បជ្ជន្តិ។ ឯវំ ឯត្ថ វត្ថុ សមុដ្ឋិតំ។

អបរភាគេ សត្ថា សាវត្ថិំ អគមាសិ។ ថេរោ សត្ថារំ អភិវាទេត្វា, “ភន្តេ, មយ្ហំ បុញ្ញំ វីមំសិស្សាមិ, បញ្ច មេ ភិក្ខុសតានិ ទេថា”តិ អាហ។ “គណ្ហាហិ, សីវលី”តិ។ សោ បញ្ចសតេ ភិក្ខូ គហេត្វា ហិមវន្តាភិមុខំ គច្ឆន្តោ អដវិមគ្គំ គច្ឆតិ។ តស្ស បឋមំ ទិដ្ឋា និគ្រោធេ អធិវត្ថា ទេវតា សត្ត ទិវសានិ ទានំ អទាសិ។ ឥតិ សោ –

“និគ្រោធំ បឋមំ បស្សិ, ទុតិយំ បណ្ឌវបព្ពតំ;

តតិយំ អចិរវតិយំ, ចតុត្ថំ វរសាគរំ។

“បញ្ចមំ ហិមវន្តំ សោ, ឆដ្ឋំ ឆទ្ទន្តុបាគមិ;

សត្តមំ គន្ធមាទនំ, អដ្ឋមំ អថ រេវត”ន្តិ។

សព្ពដ្ឋានេសុ សត្ត សត្ត ទិវសានេវ ទានំ អទំសុ។ គន្ធមាទនបព្ពតេ បន នាគទត្តទេវរាជា នាម សត្តទិវសេសុ ឯកទិវសំ ខីរបិណ្ឌបាតំ អទាសិ, ឯកទិវសំ សប្បិបិណ្ឌបាតំ អទាសិ។ ភិក្ខុសង្ឃោ អាហ – “អាវុសោ, ឥមស្ស ទេវរញ្ញោ នេវ ធេនុយោ ទុយ្ហមានា បញ្ញាយន្តិ, ន ទធិនិម្មថនំ, កុតោ តេ, ទេវរាជ, ឥទំ ឧប្បជ្ជតី”តិ? “ភន្តេ, កស្សបទសពលស្ស កាលេ ខីរសលាកភត្តទានស្សេតំ ផល”ន្តិ ទេវរាជា អាហ។ អបរភាគេ សត្ថា ខទិរវនិយរេវតស្ស បច្ចុគ្គមនំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា ថេរំ អត្តនោ សាសនេ លាភគ្គយសគ្គប្បត្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

វក្កលិត្ថេរវត្ថុ

២០៨. ឥមេសុ សទ្ធាធិមុត្តានន្តិ សទ្ធាយ អធិមុត្តានំ, ពលវសទ្ធានំ ភិក្ខូនំ វក្កលិត្ថេរោ អគ្គោតិ ទស្សេតិ។ អញ្ញេសំ ហិ សទ្ធា វឌ្ឍមានា

ហោតិ, ថេរស្ស បន ហារេបតព្ពា គាថា។ តស្មា សោ សទ្ធាធិមុត្តានំ អគ្គោតិ វុត្តោ។ វក្កលីតិ បនស្ស នាមំ។

តស្ស បញ្ហាកម្មេ អយមនុបុព្វីកថា – អយម្បិ ហិ អតីតេ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ វុត្តនយេនេវ វិហារំ គន្ត្វា បរិសបរិយន្តេ ឋិតោ ធម្មំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ សទ្ធាធិមុត្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា “មយាបិ អនាគតេ ឯវរូបេន ភវិតុំ វដ្ដតី”តិ វុត្តនយេនេវ សត្ថារំ និមន្តេត្វា សត្តាហំ មហាទានំ ទត្វា ទសពលំ វន្ទិត្វា, “ភន្តេ, អហម្បិ ឥមិនា អធិការកម្មេន តុម្ហេហិ សទ្ធាធិមុត្តានំ ឯតទគ្គេ ឋបិតភិក្ខុ វិយ អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ សទ្ធាធិមុត្តានំ អគ្គោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ។ សត្ថា តស្ស អនន្តរាយំ ទិស្វា ព្យាករិត្វា បក្កាមិ។

សោបិ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ អយ្យាកំ សត្ថុកាលេ សាវត្ថិយំ ព្រាហ្មណកុលេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ វក្កលីតិស្ស នាមំ អកំសុ។ សោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ តយោ វេទេ ឧគ្គណ្ហិត្វា ទសពលំ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតំ សាវត្ថិយំ ចរន្តំ ទិស្វា សត្ថុ សរីរសម្បត្តិំ ឱលោកេន្តោ សរីរសម្បត្តិទស្សនេន អតិត្តោ ទសពលេន សទ្ធិំយេវ វិចរតិ។ វិហារំ គច្ឆន្តេន សទ្ធិំ វិហារំ គន្ត្វា សរីរនិប្ផត្តិំ ឱលោកេន្តោវ តិដ្ឋតិ។ ធម្មសភាយំ និសីទិត្វា ធម្មំ ករេន្តស្ស សម្មុខដ្ឋានេ ឋិតោ ធម្មំ សុណាតិ។ សោ សទ្ធំ បដិលភិត្វា “អគារមជ្ឈេ វសន្តោ និច្ចំ ទសពលស្ស ទស្សនំ ន លភិស្សាមី”តិ បព្ពជ្ជំ យាចិត្វា សត្ថុ សន្តិកេ បព្ពជិ។

តតោ បដ្ឋាយ ឋបេត្វា អាហារករណវេលំ អវសេសកាលេ យត្ថ ឋិតេន សក្កា ទសពលំ បស្សិតុំ, តត្ថ ឋិតោ យោនិសោមនសិការំ បហាយ ទសពលំ ឱលោកេន្តោវ វិហរតិ។ សត្ថា តស្ស ញាណបរិបាកំ អាគមេន្តោ ទីឃម្បិ អទ្ធានំ តស្មិំ រូបទស្សនេន វិចរន្តេ កិញ្ចិ អវត្វា “ឥទានិស្ស ញាណំ បរិបាកគតំ, សក្កា ឯតំ ពោធេតុ”ន្តិ ញត្វា ឯវមាហ – “កិំ តេ, វក្កលិ, ឥមិនា បូតិកាយេន ទិដ្ឋេន, យោ ខោ, វក្កលិ, ធម្មំ បស្សតិ, សោ មំ បស្សតិ។ យោ មំ បស្សតិ, សោ ធម្មំ បស្សតិ។ ធម្មញ្ហិ, វក្កលិ, បស្សន្តោ មំ បស្សតិ, មំ បស្សន្តោ ធម្មំ បស្សតី”តិ។

សត្ថរិ ឯវំ ឱវទន្តេបិ ថេរោ ទសពលស្ស ទស្សនំ បហាយ នេវ អញ្ញត្ថ គន្តុំ សក្កោតិ។ តតោ សត្ថា “នាយំ ភិក្ខុ សំវេគំ អលភិត្វា ពុជ្ឈិស្សតី”តិ ឧបកដ្ឋាយ វស្សូបនាយិកាយ រាជគហំ គន្ត្វា វស្សូបនាយិកទិវសេ “អបេហិ, វក្កលី”តិ ថេរំ បណាមេតិ។ ពុទ្ធា ច នាម អាទេយ្យវចនា ហោន្តិ, តស្មា ថេរោ សត្ថារំ បដិប្បហរិត្វា ឋាតុំ អសក្កោន្តោ តេមាសំ ទសពលស្ស សម្មុខេ អាគន្តុំ អលភន្តោ “កិំ ទានិ សក្កា កាតុំ, តថាគតេនម្ហិ បណាមិតោ, សម្មុខីភាវំ ន លភាមិ, កិំ មយ្ហំ ជីវិតេនា”តិ គិជ្ឈកូដបព្ពតេ បបាតដ្ឋានំ អភិរុហិ។ សត្ថា តស្ស កិលមនភាវំ ញត្វា “អយំ ភិក្ខុ មម សន្តិកា អស្សាសំ អលភន្តោ មគ្គផលានំ ឧបនិស្សយំ នាសេយ្យា”តិ អត្តានំ ទស្សេតុំ ឱភាសំ វិស្សជ្ជេសិ។ អថស្ស សត្ថុ ទិដ្ឋកាលតោ បដ្ឋាយ ឯវ មហន្តំ សោកសល្លំ បហីនំ។ សត្ថា សុក្ខតឡាកេ ឱឃំ អាហរន្តោ វិយ វក្កលិត្ថេរស្ស ពលវបីតិសោមនស្សំ ឧប្បាទេន្តោ ធម្មបទេ ឥមំ គាថមាហ –

“បាមោជ្ជពហុលោ ភិក្ខុ, បសន្នោ ពុទ្ធសាសនេ;

ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᩮ ᨷᨴᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩴ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩪᨷᩈᨾᩴ ᩈᩩᨡ"ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ (ᨵ᪨ ᨷ᪨ ᪃᪈᪁);

ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩥᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᨧ "ᩑᩉᩥ, ᩅᨠ᩠ᨠᩃᩦ"ᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᩈᩣᩁᩮᩈᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ "ᨴᩈᨻᩃᩮᩣ ᨾᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᩑᩉᩦᨲᩥ ᩋᩅ᩠ᩉᩣᨿᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩃᨴ᩠ᨵ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩃᩅᨷᩦᨲᩥᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ "ᨠᩩᨲᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩦ"ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨣᨾᨶᨽᩣᩅᩴ ᩋᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨴᩈᨻᩃᩔ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩮ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨮᨾᨷᩣᨴᩮᨶ ᨷᨻ᩠ᨻᨲᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣᨿᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨣᩣᨳᩴ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮᨿᩮᩅ ᨷᩦᨲᩥᩴ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩉ ᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᩉᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᨾᩣᨶᩮᩣᩅ ᩒᨲᩁᩥ᪨ ᩋᨷᩁᨽᩣᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᩁᩥᨿᨣᨱᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨳᩮᩁᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨷᩮᩈᩦᨲᩥ᪨

ᨴᩩᨲᩥᨿᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

᪁᪄᪨ ᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

(᪁᪄) ᪃᪨ ᨲᨲᩥᨿᩑᨲᨴᨣ᩠ᨣᩅᨣ᩠ᨣᩮᩣ

᪃᪀᪉᪨ ᨲᨲᩥᨿᩅᨣ᩠ᨣᩔ ᨷᨮᨾᩮ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨠᩣᨾᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᨠᩣᨾᨿᨾᩣᨶᩣᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨷᩥᨿᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩁᩣᩉᩩᩃᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᩣᩉᩩᩃᨲ᩠ᨳᩮᩁᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᨴᩥᩅᩈᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨷᩣᨲᩮᩣᩅ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨷᩪᩁᩴ ᩅᩣᩃᩥᨠᩴ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ "ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲᩣᩉᩴ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨴᩈᨻᩃᩔ ᨧᩮᩅ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩩᨷᨩ᩠ᨫᩣᨿᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩒᩅᩣᨴᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᨶᩥᨬ᩠ᨧ ᩃᨽᩮᨿ᩠ᨿ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨲ᩠ᨳᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨲᩮᩣᨲᩥ᪨

᪃᪁᪀᪨ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨿ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ᪨ ᩁᨭ᩠ᨮᨷᩣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩁᨭ᩠ᨮᩴ ᨷᩣᩃᩮᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩁᩮᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮ ᨠᩩᩃᩮ ᨩᩣᨲᩮᩣᨲᩥᨷᩥ ᩁᨭ᩠ᨮᨷᩣᩃᩮᩣᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩴ ᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᨽᨲ᩠ᨲᨧ᩠ᨨᩮᨴᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨲᩣᨷᩥᨲᩁᩮᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨲᩮᩣ᪨

ᩁᩣᩉᩩᩃ-ᩁᨭ᩠ᨮᨷᩣᩃᨲ᩠ᨳᩮᩁᩅᨲ᩠ᨳᩩ

ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨷᨶ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨳᩮᩁᩣᨶᩴ ᨷᨬ᩠ᩉᩣᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨿᨾᨶᩩᨷᩩᨻ᩠ᨻᩥᨠᨳᩣ – ᩑᨲᩮ ᨠᩥᩁ ᨴ᩠ᩅᩮᨷᩥ ᩋᨲᩦᨲᩮ ᨷᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩃᩮ ᩉᩴᩈᩅᨲᩦᨶᨣᩁᩮ ᨣᩉᨷᨲᩥᨾᩉᩣᩈᩣᩃᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᨴᩉᩁᨠᩣᩃᩮ ᨶᩣᨾᩴ ᩅᩣ ᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᨶ ᨠᨳᩦᨿᨲᩥ᪨ ᩅᨿᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨶ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩥᨲᩩ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩈᨠᩣᨶᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩁᨲᨶᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᨣᩣᩁᨠᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮ ᨷᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨵᨶᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ – "ᩍᨾᩴ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨵᨶᩁᩣᩈᩥᩴ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᨷᨿ᩠ᨿᨠᩣᨴᨿᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᨶᩣᩈᨠ᩠ᨡᩥᩴᩈᩩ, ᩋᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᨷᨶ ᨿᩮᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩏᨷᩣᨿᩮᨶ ᩍᨾᩴ ᨵᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ"ᨲᩥ ᨲᩮ ᩏᨽᩮᩣᨷᩥ ᨩᨶᩣ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᨠᨷᨱᨴ᩠ᨵᩥᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᨾᩉᩣᨴᩣᨶᩴ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩣ᪨ ᩑᨠᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨴᩣᨶᨣ᩠ᨣᩮ ᩋᩣᨣᨲᩣᨣᨲᨩᨶᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣᨣᩩᨡᨩ᩠ᨩᨠᩣᨴᩦᩈᩩ

យស្ស យំ បដិភាតិ, តស្ស តំ អទាសិ, តស្ស តេនេវ ការណេន អាកាសបរិភោតិ នាមំ ជាតំ។ វុឌ្ឍតរោ អបុច្ឆិត្វាវ គហិតគហិតភាជនំ បូរេត្វា បូរេត្វា ទេតិ, តស្សបិ តេនេវ ការណេន អតក្កុបរិភោតិ នាមំ ជាតំ, អប្បមាណបរិភោតិ អត្ថោ។

តេ ឯកោបិ ទុកទិវសំ បិវេនាវ មុញ្ចេនាចរន្តំ ពាហិការំ អាការំ ទិស្វា សយមេវ ហិមវន្តតោ ឯកោ មហិទ្ធិកោ តាបសោ កិល្លាវាសត្ថាយ អាកាសេន អាគន្ត្វា តេសំ សមាយកានំ អវិទូរេ ឱតរិត្វា "មា តោ ទុតោ បស្សិំសុ"តិ ទុកបស្ស អដ្ឋំសុ។ តេ ឯកោបិ ឌតា តេសំ លិខិតភាជនានិ បរិក្ខារេ សំវិធាយ អន្តោការំ សន្ធាយ កិល្លាយ គតានំ សត្តិកំ អាគមុ ចត្តិំសុ។ អថ នេ តាបសោ "កាយ វេលាយ អាគតត្ថ យហាបុញ្ញា"តិ អាហំសុ។ តេ "អនុភាវ, ភន្តេ"តិ វត្វា តេសំ ហត្ថតោ លិខិតភាជនំ គហេត្វា អត្តនោ អត្តនោ គេហំ នេត្វា ភត្តកិច្ចបរិយោសានេ និពទ្ធំ កិល្លាគហណត្ថំ បដិញ្ញំ គណ្ហិំសុ។

តេសុ ទុតោ តាបសេសា សបរិត្តអាហការេនាតុកោ ហោតិ។ សោ អត្តនោ អាតុភាវេន មហាសមុទ្ទិកំ ឧទ្ធរំ គន្ត្វា បញ្ចិន្ទ្រិយភាវរាជស្ស ភវនំ គន្ត្វា ឧិវាទិហារំ និសីទតិ។ សោ ឯតុសប្បាយំ គហេត្វា បច្ចាគន្ត្វា អត្តនោ ឧបដ្ឋាកស្ស គេហេ ភត្តានុមោទនំ ករោន្តោ "បញ្ចិន្ទ្រិយភាវភវនំ ឧិយ ហោតុ"តិ វទតិ។ អថ នំ ទុកទិវសំ ឧបដ្ឋាកោ បុច្ឆិ – "ភន្តេ, តុម្ហេ អនុមោទនំ ករោន្តា 'បញ្ចិន្ទ្រិយភាវភវនំ ឧិយ ហោតុ'តិ វទេថ, មយមស្ស អត្ថំ ន ជានាម, កិំ វុត្តំ ហោតិ វុត្តំ, ភន្តេ"តិ? អាម, កុដុម្ពិយ អហំ "តុម្ហាកំ សម្បត្តិ បញ្ចិន្ទ្រិយភាវរាជសម្បត្តិសទិសា ហោតុ"តិ វទាមីតិ។ កុដុម្ពិកោ តតោ បដ្ឋាយ បញ្ចិន្ទ្រិយភាវរាជភវនេ ចិត្តំ ឋបេសិ។

វុឌ្ឍតរោ តាបសោ តាវតិំសភវនំ គន្ត្វា សុញ្ញេ សេរិសកវិមានេ ឧិវាទិហារំ ករោតិ។ សោ អាគន្ត្វា គន្ត្វា ច សក្កស្ស ទេវរាជស្ស សម្បត្តិំ ទិស្វា អត្តនោ ឧបដ្ឋាកស្ស អនុមោទនំ ករោន្តោ "សក្កវិមានំ ឧិយ ហោតុ"តិ វទតិ។ អថ នំ សោបិ កុដុម្ពិកោ វុឌ្ឍតរោ សហាយកោ តំ តាបសំ ឧិយ បុច្ឆិ។ សោ តស្ស វចនំ សុត្វា សក្កភវនេ ចិត្តំ ឋបេសិ។ តេ ឯកោបិ បត្ថិតដ្ឋានេសុយេវ និព្ពត្តា។

បញ្ចិន្ទ្រិយភវនេ និព្ពត្តោ បញ្ចិន្ទ្រិយភាវរាជា នាម ជាតោ។ សោ និព្ពត្តក្ខណេ អត្តនោ អត្តភាវំ ទិស្វា "អយមាបស្ស ឯត វេ ជាតស្ស កុលូបកតាបសោ វត្ថុំ កថេសិ, ឯវេន បរិសក្កិត្វា ឧិវរេហដ្ឋានមេវ, ន្វេន សោ អញ្ញំ ជាតំ ន ជានាតី"តិ ឧិប្បដិសារី អហោសិ។ អថស្ស តំខណេយេវ អលង្កតបដិយត្តានិ នាគនាដកានិ សព្ពឌិសាសុ តុរិយានិ បគ្គណ្ហិំសុ។ សោ តស្មិំយេវ ខណេ តំ អត្តភាវំ ឧិជហិត្វា មាណវកវណ្ណី អហោសិ។ អត្តទ្ធមាសច្ចា វត្តានេ មហារាជានោ សក្កស្ស ឧបដ្ឋានំ គច្ឆន្តិ។ តស្មា សោបិ ឧិទូបគ្គេន នាគវណ្ណោ សទ្ធិំ សក្កស្ស ឧបដ្ឋានំ គតោ។ សក្កោ តំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា សញ្ជានិ។ អថ នំ សមីបេ អាគន្ត្វា ឋិតកាលេ "កហំ និព្ពត្តោសិ សម្ម"តិ បុច្ឆិ។ មា គណ្ហិ, មហារាជ, ឯវេន បរិសក្កនដ្ឋានេ និព្ពត្តោម្ហិ, តុម្ហេ បន កល្យាណមិត្តំ លភិត្ថាតិ។ សម្ម, ត្វំ "អដ្ឋានេ និព្ពត្តោម្ហី"តិ មា ចិន្តយិ, បញ្ចិន្ទ្រិយភវនេ លេខកោ និព្ពត្តោ, តស្ស អធិការកម្មំ កត្វា ឋាមេយេវ ជាតំ បវត្តេហិ, ឯកោ សុខំ វសិស្សាមាតិ។ សោ "ទុវំ, ទេវ, ករិស្សាមី"តិ គន្ត្វា បញ្ចិន្ទ្រិយភវនាលំ និយន្តេត្វា អត្តនោ នាគភវនេ នាគបរិសាយ សទ្ធិំ សព្ពរត្តិំ សក្ការសម្មានំ សមន្នេសិ។

សត្ថា បុនឯកទិវសេ ឧបោសថេ អនុលោម អត្តនោ ឧបដ្ឋាកំ សុមនទេវំ អាមន្តេសិ – "សុមន, អជ្ជ តាវកាលោ ទុវំ កិល្លាវាសំ គមិស្សតិ, មា

បុថុជ្ជនភិក្ខូ អាគច្ឆន្តុ, តេបិដកា បដិសម្ភិទាប្បត្តា ឆឡភិញ្ញា ច អាគច្ឆន្តូ”តិ។ ថេរោ សត្ថុ វចនំ សុត្វា សន្ទេសំ អារោចេសិ។ សត្ថារា សទ្ធិំ សតសហស្សា ភិក្ខូ អាកាសំ បក្ខន្ទិំសុ។ បថវិន្ធរោ នាគបរិសាយ សទ្ធិំ ទសពលស្ស បច្ចុគ្គមនំ អាគតោ សត្ថារំ បរិវារេត្វា សមុទ្ទមត្ថកេ មណិវណ្ណា ឩមិយោ មទ្ទមានំ ភិក្ខុសង្ឃំ ឱលោកេត្វា អាទិតោ សត្ថារំ, បរិយោសានេ សង្ឃនវកំ តថាគតស្ស បុត្តំ ឧបរេវតសាមណេរំ នាម ឱលោកេន្តោ “អច្ឆរិយោ សេសសាវកានំ ឯវរូបេបិ ពុទ្ធានុភាវោ, ឥមស្ស បន តទុលាធិលការកស្ស ឯវរូបេបិ ពុទ្ធានុភាវោ អតិវិយ អច្ឆរិយោ”តិ បីតិបាមោជ្ជំ ឧប្បាទេសិ។

អថស្ស ភវនេ ទសពលេ និសិន្នេ សេសភិក្ខូសុ កោដិតោ បដ្ឋាយ និសិន្នេសុ សត្ថុ សម្មុខដ្ឋានេយេវ ឧបរេវតសាមណេរស្ស អាសនំ បាបុណិ។ នាគរាជា យាគុំ ទេន្តោបិ ខជ្ជកំ ទេន្តោបិ សកិំ ទសពលំ ឱលោកេតិ, សកិំ ឧបរេវតសាមណេរំ។ តស្ស កិរ សរីរេ សត្ថុ សរីរេ វិយ ទ្វត្តិំស មហាបុរិសលក្ខណានិ បញ្ញាយន្តិ។ តតោ នាគរាជា “អយំ សាមណេរោ ពុទ្ធានំ សទិសោ បញ្ញាយតិ, កិំ នុ ខោ ហោតី”តិ អវិទូរេ និសិន្នំ អញ្ញតរំ ភិក្ខុំ បុច្ឆិ – “អយំ, ភន្តេ, សាមណេរោ ទសពលស្ស កិំ ហោតី”តិ? “បុត្តោ, មហារាជា”តិ។ សោ ចិន្តេសិ – “មហា វតាយំ ភិក្ខុ, ឯវរូបស្ស លោកគ្គប្បត្តស្ស តថាគតស្ស បុត្តភាវំ លភិ។ សរីរម្បិស្ស ឯកទេសេន ពុទ្ធានំ សរីរសទិសំ បញ្ញាយតិ, មយាបិ អនាគតេ ឯវរូបេន ភវិតុំ វដ្ដតី”តិ សត្ថារំ មហាទានំ ទត្វា, “ភន្តេ, អហំ ឥមស្ស អធិការកម្មស្សានុភាវេន អយំ ឧបរេវតោ វិយ អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស បុត្តោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ។ សត្ថា អនន្តរាយំ ទិស្វា “អនាគតេ គោតមពុទ្ធស្ស បុត្តោ ភវិស្សសី”តិ ព្យាករិត្វា បក្កាមិ។

បថវិន្ធរោបិ បុន អទ្ធមាសេ សម្បត្តេ វិរូបក្ខេន សទ្ធិំ សក្កស្ស ឧបដ្ឋានំ គតោ។ អថ នំ សមីបេ ឋិតំ សក្កោ បុច្ឆិ – “បត្ថិតោ តេ, សម្ម, អយំ ទេវលោកោ”តិ? “ន បត្ថិតោ, មហារាជា”តិ។ “កិំ ទោសំ អទ្ទសាសី”តិ? “ទោសោ នត្ថិ, មហារាជ, អហំ បន ទសពលស្ស បុត្តំ ឧបរេវតសាមណេរំ បស្សិំ។ តស្ស មេ ទិដ្ឋកាលតោ បដ្ឋាយ អញ្ញត្ថ ចិត្តំ ន នមិ, ស្វាហំ ‘អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស ឯវរូបេបិ បុត្តោ ភវេយ្យ’ន្តិ បត្ថនំ អកាសិំ។ ត្វម្បិ, មហារាជ, ឯកំ បត្ថនំ ករោហិ, តេ មយំ និពទ្ធដ្ឋានេ ន វិនា ភវិស្សាមា”តិ។ សក្កោ តស្ស វចនំ សម្បដិច្ឆិត្វា ឯកំ មហានុភាវំ ភិក្ខុំ ទិស្វា “កតរកុលា នុ ខោ និក្ខមិត្វា អយំ កុលបុត្តោ បព្វជិតោ”តិ អាវជ្ជេន្តោ “អយំ ភិន្នំ រដ្ឋំ សន្ធារេតុំ សមត្ថស្ស កុលស្ស បុត្តោ ហុត្វា ចុទ្ទស ភត្តច្ឆេទេ កត្វា មាតាបិតរោ បព្វជ្ជំ អនុជានាបេត្វា បព្វជិតោ”តិ អញ្ញាសិ។ ញត្វា ច បន អជានន្តោ វិយ ទសពលំ បុច្ឆិត្វា សត្ថារំ មហាសក្ការំ កត្វា, “ភន្តេ, អហំ ឥមស្ស កល្យាណកម្មស្ស និស្សន្ទេន តុម្ហាកំ សាសនេ អយំ កុលបុត្តោ វិយ អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ សទ្ធាបព្វជិតានំ អគ្គោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ អកាសិ។ សត្ថា អនន្តរាយំ ទិស្វា “ត្វំ, មហារាជ, អនាគតេ គោតមស្ស ពុទ្ធស្ស សាសនេ សទ្ធាបព្វជិតានំ អគ្គោ ភវិស្សសី”តិ ព្យាករិត្វា បក្កាមិ។ សក្កោបិ អត្តនោ ទេវបុរមេវ គតោ។

តេ ឧភោបិ និពទ្ធដ្ឋានតោ ចវិត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តា អនេកសហស្សកប្បេ អតិក្កមិំសុ។ ឥតោ បន ទ្វានវុតិកប្បមត្ថកេ ផុស្សោ នាម ពុទ្ធោ លោកេ ឧទបាទិ។ តស្ស បិតា មហិន្ទោ នាម រាជា អហោសិ, វេមាតិកា តយោ កនិដ្ឋភាតរោ។ រាជា ទិវសេ ទិវសេ “មយ្ហមេវ ពុទ្ធោ មយ្ហំ ធម្មោ មយ្ហំ សង្ឃោ”តិ មមាយន្តោ សយមេវ ទសពលំ និពទ្ធំ ភោជនំ ភោជេតិ។

អថស្ស ឲ្យកឌិចឆំ បច្ចន្តោ កុបិតោ។ សោ បុត្តេ អាមន្តេសិ – “តាតា, បច្ចន្តោ កុបិតោ , តុម្ហេហិ ចា យឃា ចា គន្តព្ពំ។ ឃដិ អហំ គច្ឆាមិ, តុម្ហេហិ ឰយិតា តិឃាមេន ឥសពានលៃ បរិចរិតព្ពោ”តិ។ តេ ពមេឃាបិ ឲ្យកប្បហារេតេច អាហំសុ – “តាត, តុម្ហាកំ គមតកិច្ចំ តត្ថិ, យមំ ចោរេ ចិឆមិស្សាមា”តិ បិតរំ ចត្តិត្វា បច្ចត្តំ គន្ត្វា ចោរេ ចិឆមិត្វា ចិឌិតសង្គាមា ហុត្វា តិចត្តិំសុ។ តេ អត្តនាមេព្ព បិឥម្មលិពោហិ សទ្ធិំ យត្តឃិំសុ – “តាតា, អម្ហាកំ គតក្កូលោមេឃច បិតា ចទំ ឥស្សតិ, ពតទំ ចទំ គឃាមា”តិ? អឃ្យា, តុម្ហាកំ បិតុ អច្ចមេត ទុល្លភំ តាម តត្ថិ, តុម្ហាកំ បត ឌេដ្ឋកាតិកំ ចុស្សតុត្ថិ បដិជគ្គតចទំ គឃាមា”តិ អាហំសុ។ តេ “គល្យាណំ តុម្ហេហិ ចុត្ត”ត្តិ សព្ពោបិ ឲ្យកចិត្តា ហុត្វា គន្ត្វា បិតរំ អឌ្ឍំសុ។ តឥា បិតា តេសំ បរិឌិត្វា ចទំ អឥាសិ។ តេ “តេយាសំ តធាគតំ បដិជគ្គិស្សាមា”តិ ចទំ ឃាចិំសុ។ រាឌា “អឃំ ឥាតុំ ត សក្កា, អញ្ញំ ចទំ គឃាមា”តិ អាហ។ តាត, អម្ហាកំ អញ្ញេត ចទេត កិច្ចំ តត្ថិ, សចេ តុម្ហេ ឥាតុកាមា, ឲ្យតំមេឃច ទេតា ចទំ ឥេធាតិ។ រាឌា តេសំ បុតប្បុតំ ពទេធន្តេសុ អត្តតា បដិញ្ញាតត្តា “ត សក្កា ត ឥាតុ”ន្តិ ចិតេត្វា អាហ – “តាតា, អហំ តុម្ហាកំ ចទំ ឥេយិ, អបិច តេឃា បត តុន្ន្ហា តាម ឥុរាឃសា តេហាន្តិ សិហា ចិឃ ឲ្យកចរា, ឥសពាលំ បដិជគ្គត្វា អប្បយត្វា តចេឃ្យាធា”តិ។

តេ ចិត្តឃិំសុ – “អម្ហេហិ តធាគតំ បដិជគ្គន្តេហិ អត្តច្ឆចិកំ ពត្វា បដិជគ្គិតុំ ចដ្ដតី”តិ សព្ពោបិ ឲ្យកចិត្តា ហុត្វា ឥសឃិលានិ សមាទាយ តិរាមគន្ធា ហុត្វា សត្ត ឥាតគ្គបរិចហតពេ ពមេឃា ឬរិមេ ឥបឃិំសុ។ តេសុ ឲ្យពោ ឆតឆន្តុប្បាឥពោ អមេហាសិ, ឲ្យពោ យាបពោ, ឲ្យពោ ឥាតសំចិឆាឃពោ។ តេសុ ឆតឆន្តុប្បាឥពោ បច្ចុប្បន្នេ ពិម្ពិសារេរា យហារាឌា ឌាតោ, យាបពោ ចិសាខោ ឧបាសពោ, ឥាតសំចិឆាឃពោ រដ្ឋបាលត្ថេរោតិ។ សោ តត្ថ ឃាចជីចំ កុសលំ ពត្វា ទេចបុរេ តិព្ពត្តោ។ អឃំ បត រាហុលត្ថេរោ តាម ពស្សបឥសពាលស្ស ពាលេ កិកិស្ស ពាសិរញ្ញោ ឌេដ្ឋបុត្តោ ហុត្វា តិព្ពត្តិ, បឆចិត្ត្ហរកុមារេរាតិស្ស តាមំ អកំសុ។ តស្ស សត្ត ភគិតិយោ អមេហសុំ។ តា ឥសពាលស្ស សត្ត បរិចេណាតិ ពារឃិំសុ។ បឆចិត្ត្ហរោ ឧបរជ្ជំ លភិ។ សោ តា ភគិតិយោ អាហ – “តុម្ហេហិ ពារិតបរិចេណេសុ យឃស្សិ ឲ្យកំ ឥេធា”តិ។ ភាតិក, តុម្ហេ ឧបរាជដ្ឋាតេ ឋិតា, តុម្ហេហិ តាម អម្ហាកំ ឥាតព្ពំ, តុម្ហេ អញ្ញំ បរិចេណំ ពពោធាតិ។ សោ តាសំ ចចតំ សុត្វា បញ្ច ចិហារសតានិ ពារេសិ។ បញ្ច បរិចេណសតានីតិបិ ចទត្តិ។ សោ តត្ថ ឃាចជីចំ កុសលំ ពត្វា ទេចបុរេ តិព្ពត្តិ។ ឰយស្មិំ បត ពុទ្ធុប្បាទេ បឆចិត្ត្ហរកុមារោ អម្ហាកំ ពោធិសត្តស្ស អគ្គមហេសិយា កុច្ឆិស្មិំ បដិសន្ធិំ គហេត្វា តស្ស សហាយពោ កុរុរដ្ឋ ទុល្លពោដ្ឋិតតិគមេ រដ្ឋបាលសេដ្ឋិពោហេ តិព្ពត្តិ។

អថ អម្ហាកំ ឥសពាលៃ អភិសម្ពោធិំ បត្វា បចត្តិតចរឆម្ពចក្កោ អតុបុព្ពេត ពបិលចត្ថុំ អាគន្ត្វា រាហុលកុមារំ បព្ពាជេសិ។ តស្ស បព្ពជ្ជាចិឆាតំ បិឌពព្ពឃំ (ឃហាច។ ១០៥) អាគតមេច។ ឲ្យចំ បព្ពជិតស្ស បតស្ស សត្ថា អភិណ្ហ ឧចាឥចមេត រាហុលៃចាឥសុត្តំ អការសិ។ រាហុលៃបិ បាតោច ឧដ្ឋាឃ ហត្ថេត ចាលុកំ ឧក្ខិបិត្វា “ឥសពាលស្ស ទេច អាចរិយុបជ្ឈាឃាតញ្ច សត្តិកា អជ្ជ ឲ្យត្តកំ ឧចាឥំ លភេយ្យ”ន្តិ ចឥតិ។ ភិក្ខុសង្ឃមជ្ឈេ ពថា ឧដ្ឋហិឌិ “ឧចាឥក្ខមោ ចត រាហុលសាមណេរោ បិតុ អត្តច្ឆចិពោ បុត្តោ”តិ។ សត្ថា ភិក្ខុតំ ចិត្តាចារំ ញាត្វា “យឃិ ពេត ឲ្យកា ឆម្មទេសតា ច ចឌ្ឍិស្សតិ, រាហុលស្ស ច គុណោ បាកដោ ភចិស្សតី”តិ គន្ត្វា ឆម្មសភាយំ ពុទ្ធាសតេ តិសិន្តោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ពាយ ត្ថុត្ថ, ភិក្ខចេ, ឲ្យតរហិ ពថាយ សត្តិសិន្នា”តិ។ រាហុលសាមណេរស្ស ឧចាឥក្ខមកថំ ពមេឆ ភគចាតិ។ សត្ថា ឰយស្មិំ ឋាតេ ឋត្វា រាហុលស្ស គុណឌីបតត្ថំ ឥិមំ ឌាតពំ អាហរិត្វា ពមេឆសិ –

“ᨾᩥᨣᩴ ᨲᩥᨸᩃ᩠ᩃᨲ᩠ᨳᨾᨶᩮᨠᨾᩣᨿᩴ,

ᩋᨭ᩠ᨮᨠ᩠ᨡᩩᩁᩴ ᩋᨯ᩠ᨰᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨸᩣᨿᩥᩴ;

ᩑᨠᩮᨶ ᩈᩮᩣᨲᩮᨶ ᨨᨾᩣ’ᩔᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ,

ᨨᩉᩥ ᨠᩃᩣᩉᩥᨲᩥᨽᩮᩣᨲᩥ ᨽᩣᨣᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ. (ᨩᩣ. ᪑.᪑.᪑᪖);

ᩋᨳᩔ ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩔᩥᨠᩈᩣᨾᨱᩮᩁᨠᩣᩃᩮ “ᨾᩣ ᩉᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᩁᩣᩉᩩᩃᩮᩣ ᨴᩉᩁᨽᩣᩅᩮᨶ ᨠᩦᩊᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿᨸᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨩᩣᨶᨾᩩᩈᩣ ᨽᩣᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᩋᨾ᩠ᨻᩃᨭ᩠ᨮᩥᨿᩁᩣᩉᩩᩃᩮᩣᩅᩤᨴᩴ (ᨾ. ᨶᩥ. ᪒.᪑᪐᪗ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) ᨴᩮᩈᩮᩈᩥ. ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈᩅᩔᩥᨠᩈᩣᨾᨱᩮᩁᨠᩣᩃᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨸᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨸᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩔ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨧᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧ ᩁᩪᨸᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨣᩮᩉᩈᩥᨲᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᨶ᩠ᨲᩔ “ᨿᩴᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ, ᩁᩣᩉᩩᩃ, ᩁᩪᨸ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨾᩉᩣᩁᩣᩉᩩᩃᩮᩣᩅᩤᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩴ (ᨾ. ᨶᩥ. ᪒.᪑᪑᪓) ᨠᨳᩮᩈᩥ. ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮ (ᩈᩴ. ᨶᩥ. ᪔.᪑᪒᪑) ᨸᨶ ᩁᩣᩉᩩᩃᩮᩣᩅᩤᨴᩮᩣᨸᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮ (ᩋ. ᨶᩥ. ᪔.᪑᪗᪗) ᩁᩣᩉᩩᩃᩮᩣᩅᩤᨴᩮᩣᨸᩥ ᨳᩮᩁᩔ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨧᩤᩁᩅᩈᩮᨶ. ᩋᨳᩔ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨬᩣᨱᨸᩁᩥᨸᩣᨠᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩔᩥᨠᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨠᩣᩃᩮ ᩋᨶ᩠ᨵᩅᨶᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧᩪᩊᩁᩣᩉᩩᩃᩮᩣᩅᩤᨴᩴ (ᨾ. ᨶᩥ. ᪓.᪔᪑᪖ ᩋᩣᨴᨿᩮᩣ) ᨠᨳᩮᩈᩥ. ᨴᩮᩈᨶᩣᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᩁᩣᩉᩩᩃᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᨴᩮᩅᨲᩣᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩤᨸᩩᨱᩥ, ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨴᩮᩅᨲᩣᨶᩴ ᨣᨱᨶᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ. ᩋᨳ ᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᩋᩁᩥᨿᩈᨦ᩠ᨥᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨳᩮᩁᩴ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᩈᩥ.

ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᨸᨶ ᨠᩩᩁᩩᩁᨭ᩠ᨮᩮ ᨧᩣᩁᩥᨠᩣᨿ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃᩮᩣ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩈᨻᩃᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᩣᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩔ ᨳᩮᩁᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥ. ᨲᩔ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᨴᩥᩅᩈᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨣᩉᨸᨲᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨠᩥᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨻᩉᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨣᩮᩉᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᩑᨠᩮᩣᩅ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨲᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨲᩣ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩥᩔᨳᩣ”ᨲᩥ ᩋᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨲᩥ ᨸᩁᩥᨽᩣᩈᨲᩥ. ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩴ ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮ ᩅᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨾᩮᩅ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩁᨭ᩠ᨮᨸᩣᩃᩮᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩤᨸᩩᨱᩥ. ᩈᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨳᩩᩃ᩠ᩃᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨸᨴᩣᨶᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩥᨲᩩ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩮ ᩋᩣᨽᩥᨴᩮᩣᩈᩥᨠᩴ ᨠᩩᨾ᩠ᨾᩣᩈᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᩋᨾᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩥᨲᩁᩣ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᨴᩥᩅᩈᩮ ᨸᩥᨲᩩ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩮ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᨸᨭᩥᨿᨲ᩠ᨲᩮ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨩᨶᩮ ᩋᩈᩩᨽᩈᨬ᩠ᨬᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᨠᩮᩣᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩥᨿᩣ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨶᩣᩁᩣᨧᩮᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩣᩁᨻ᩠ᨿᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨾᩥᨣᩣᨧᩥᩁᩮ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩈᩥᩃᩣᨸᨭ᩠ᨭᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᩣᨣᨲᩔ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨧᨲᩩᨸᩁᩥᨩᩩᨬ᩠ᨬᨸᨭᩥᨾᨱ᩠ᨯᩥᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ (ᨾ. ᨶᩥ. ᪒.᪓᪐᪔) ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᨸᩩᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩑᩅ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ. ᩑᩅᨾᩮᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ. ᩋᨳ ᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᩋᩁᩥᨿᨣᨱᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨳᩮᩁᩴ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᩈᩦᨲᩥ.

ពុណ្ឌឆាតេត្ថុរចត្ថុ

១១៨៑ តតិយេ បជមំ សលិក៌ ពណ្ឌ្ហាតត្តិ សព្ពបជមំ សលិកពាហពាត់ ភិក្ខូត់ ពុណ្ឌឆាតេត្ថុរេទា អេក្កាតិ ឥសេ្សតិ៑ សេា ពិរ ឆេទោ យហាសុភក្ដ្ឋាឃ ត៌យត្តិតឌិចសេ តឆាពេត ស្តកិតកាទ៌ ពន្ធេត្ត "អជ្ជ សត្ថា ត្វទ៌ ភិក្ខុឆាទ៌ ពយិស្សតិ, បុត្ថជ្ជតា សលិក៌ យា ពណ្ឌ្ហក្ក, បព្ចាសតា ស៊ិលាសចាច ពណ្ឌ្ហក្ក"តិ ចុទេត្ត បឆេយេច សីហតាឝ៌ តឌិត្វា សលិក៌ ពហ៊ីា ត្វញអសុភក្ដ្ឋាឃ ត៌យត្តិតឌិចសេ តឆាពេត សាពេត៌ ពន្ធេត្តបិ បព្ចាត្តិ ភិក្ខុសតាត៌ អត្តេទ បឆេយេច សលិក៌ ពហ៊ីា សុតាបទត្តឌតបឝ៌ ពន្ធេត្តបិ៑ ញ្ញេយហិ ពារលហិ ឆេទោ បឆមំ សលិក៌ ពណ្ឌ្ហាត៌ អេក្កា តាយ ឌាេតា៑ ពុណ្ឌឆារតាតិ បតស្ស តាយ៌៑

តស្ស បញ្ញាពេយ្យ អឃយតុបុព្វិកឆា – អយំ ពិរ បត្យុត្តទេត្រ្ឌពារល ហំសចតីតពេរ ពុលពេហ ត៌ព្ពេត្តា ចុត្តតេឃតេច ចិហាទ៌ ពត្វា ឆយុំ សុលេត្តា សត្ថាទ៌ ឲក៌ ភិក្ខុ បឆមំ សលិក៌ ពណ្ឌ្ហាត៌ អេក្កដ្ឋាតេ ឥបេត្តិ ឌិត្វា ញុទ្ធាត៌ អសិពារពយុំ ពត្វា ត៌ ដាតត្តទ៌ បេត្តត្វា សត្ថាទោ អតត្តទាឃំ ឌិត្វា ញ្យាពេតា ឃាចឌីចំ ពុសល៌ ពត្វា ឥឥចសុ ច យតុស្សេសុ ច សំសទេត្តា ពស្សបញុទ្ធពារល ភុយដ្ឋពេឥចតា ហុត្វា ត៌ព្ពតិត៑ ឌីឈាឃុពញុទ្ធាតព្ចា តាយ ត អត្តុទ្ធយាសិពោ ឋ្ពេបិសេឆា តេហាតិ៑ ចិបស្សឹឥសបាលស្ស ហិ ឈព្ពាស្សត្តទេ ឈព្ពាស្សត្តទេ ឋ្ពេបិសេឆា អេហាសិ, ពស្សបឥសពាលិ បត ឈេដ្ឋ ឈេដ្ឋ យាេស បិតិយោក្ខិ ឲ្យសាទេសិ៑ តស្ស បិតិយោក្ខិ ឲ្យសារលាពារល ឌីសាចាសិពា ឆេ្វ សហាឃពា ភិក្ខុ "ឋ្ពេបិសចំ ពទិស្សាយា"តិ ពន្ធ្ហិ៑ អយំ ភុយ្យុឥចតា ចិទេត្តសិ – "ញ្ញេយសំ ត្វិត្តិ ភិក្ខូត៌ យេត្តិ អតិចិឃ ឥញហា, ពិ តុ េលា តេភឥេពា សតិ ភិទេជ្ជឃ្យ, ត ភិទេជ្ជឃ្យា"តិ? តេសំ ឲ្យពាសំ ឲ្យេលិពឃយាតា តេសំ អចិត្វទេតេច ពន្ធតិ៑

អេឆេពា ឆេទោ ឲពស្ស ហេត្ថ បត្តឌីចទ៌ ឥត្វា សទឹទចញអញ្ញាតត្ថ ឋ្ពេពចាសុពដ្ឋាត៌ ពត្វា ឆេាតហត្ថបិឥេ ហុត្វា ពុព្ពសភាពេតា ត៌ព្ពយតិ៑ ភុយ្យុឥចតា តស្ស ឆេទស្ស បន្ធេតា បន្ធេតា ឋ្ពត្តយទ្វិបិ ញ្ញត្តិ ហុត្វា ពេពសេ ចិត្វតិត្វា សំចិឆាឃ ពាត្តិ្ព ចិឃ បិដ្ឋេតា បំសុ បុព្ចិយាតា ចិឃ សាដព៌ សំចិឆាឃ ត៌ចាសឃយាតា ចិឃ ច ហុត្វា ឆេទស្ស បឥាតុបឌិពា ហុត្វា ពុព្ពេតា ត៌ព្ពត្តា៑ ឲពយេត្ត ឌិេតា សហាឃពេត្ថេទោ ញ្ញេយំ ពារល៌ ឌិត្វា ឥេាយតស្សឌាេតា "តេដ្ឋា ឥាតិ េយ ញ្ញយិតា ភិក្ខុតា សទ្ធិ ឌីឈេត្តាតុពេតា សិេតេហា៑ សចាហំ ឲចំចិឆកាចំ ឌាេតឃ្យិ, ឲត្តព៌ អទ្ធាត៌ ញ្ញយិតា សទ្ធិ ចិស្សាសំ ត ពេទេឃ្យ"ត្តិ ចិទេត្តត្វា អាពន្ធ្ហត្តេស្សចស្ស "ហគ្គាចុេសា, តុឃំ្យាបត្តឌីចទ៌, តាឌិេសត បិេបត សហាេឃត សទ្ធិ ឲពយក្កិ ត ពន្ធាយី"តិ អាហ ៑ ត៌ ពចំ សុត្វា តស្ស លឌ្ឌិភិក្ខុេតា ហឥយំ តិលិលាសត្តិ ពេហត្វា ចិទ្ធិ ចិឃ អេហាសិ៑ តេតា ត៌ អាហ – "អាចុេសា, ពិ តាេយត៌ ចឥសិ, អហំ ឲត្តព៌ ពាល៌ ត្យុព្ពដយត្តយិ្ប អាបត្តិ ត ឌាតាយិ៑ ត្វំ បត យំ អជ្ជ 'បិេបិ'តិ ចឥសិ, ពិ េត ឌិដ្ឋ"ត្តិ? ពិ អេញ្ញាត ឌិេដ្ឋត, ពិ ត្វំ ឲចំចិឆេត អលក្ខតបឌិឃេត្តត យាតុពាេយត សទ្ធិ ឲពដ្ឋាេត ហុត្វា ភិក្ខុេត្តាតិ? តេត្ថត៌, អាចុេសា, យឃំ្យា តាហំ ឲចេទ្វប៌ យាតុពាយំ បស្សាយីតិ៑ តស្ស ឃាចតតិឃំ ពេឆត្តស្សាបិ ញ្ញតេទា ឆេទោ ពចំ អសទ្ធហិត្វា អត្តតា ឌិដ្ឋពារល៌េយច អត្ថ ពេហត្វា េតត សទ្ធិ ឲពយេក្កត អាពត្វា អេញ្ញាត យេក្កត សត្ថុ សត្តិព៌ ពេតា៑ ញ្ញតេទាបិ អេញ្ញាត យេក្កត សត្ថុ សត្តិព៌េយច ពេតា៑

តតោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ឧបោសថាគារំ បវិសនវេលាយ សោ ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឧបោសថគ្គេ សញ្ជានិត្វា “ឥមស្មិំ ឧបោសថគ្គេ ឯវរូបោបិ នាម បាបភិក្ខុ អត្ថិ, នាហំ តេន សទ្ធិំ ឧបោសថំ ករិស្សាមី”តិ ចិន្តយិត្វា ពហិ អដ្ឋាសិ។ ភុម្មទេវតា “ភារិយំ មយា កម្មំ កត”ន្តិ មហល្លកឧបាសកវណ្ណេន តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា “កស្មា, ភន្តេ, អយ្យោ ឥមស្មិំ ឋានេ ឋិតោ”តិ អាហ។ ឧបាសក, ឥមំ ឧបោសថគ្គំ ឯកោ បាបភិក្ខុ បវិដ្ឋោ, អហំ តេន សទ្ធិំ ឧបោសថំ ន ករោមីតិ វត្វា ចិន្តយិត្វា ពហិ ឋិតោម្ហីតិ។ ភន្តេ, មា ឯវំ គណ្ហថ, បរិសុទ្ធសីលោ ឯស ភិក្ខុ។ តុម្ហេហិ ទិដ្ឋមាតុគាមោ នាម អហំ, មយា តុម្ហាកំ វីមំសនត្ថាយ “ភិន្នា នុ ខោ ឥមេសំ ថេរានំ មេត្តិ, នោ ភិន្នា”តិ លជ្ជិអលជ្ជិភាវំ ឧបធារេន្តេន តំ កម្មំ កតន្តិ។ កោ បន ត្វំ សប្បុរិសាតិ? អហំ ឯកា ភុម្មទេវតា, ភន្តេតិ។ ទេវបុត្តោ កថេន្តោវ ទិព្ពានុភាវេន ឋត្វា ថេរស្ស បាទេសុ បតិត្វា “ខមថ, ភន្តេ, មយ្ហំ, ឯតំ ទោសំ ថេរោ ន ជានាតិ, ឧបោសថំ ករោថា”តិ ថេរំ យាចិត្វា ឧបោសថគ្គំ បវេសេសិ។ សោ ថេរោ ឧបោសថំ តាវ ឯកតោ អកាសិ, មិត្តសន្ថវវសេន ន បុន តេន សទ្ធិំ ឯកដ្ឋានេ អហោសីតិ។ ឥមស្ស ថេរស្ស កម្មំ ន កថិយតិ, ចុទិតកត្ថេរោ បន អបរាបរំ វិបស្សនាយ កម្មំ ករោន្តោ អរហត្តំ បាបុណិ។

ភុម្មទេវតា តស្ស កម្មស្ស និស្សន្ទេន ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ អបាយតោ ន មុច្ចិត្ថ។ សចេ បន កាលេន កាលំ មនុស្សត្តំ អាគច្ឆតិ, អញ្ញេន យេន កេនចិ កតោ ទោសោ តស្សេវ ឧបរិ បតតិ។ សោ អម្ហាកំ ភគវតោ កាលេ សាវត្ថិយំ ព្រាហ្មណកុលេ និព្វត្តិត្វា, ធានមាណវោតិស្ស នាមំ អកំសុ។ សោ វយប្បត្តោ ឃរាវាសំ វសិត្វា មហល្លកកាលេ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិ, តស្ស ឧបសម្បន្នទិវសតោ បដ្ឋាយ ឯកា អលង្កតបដិយត្តា ឥត្ថី តស្មិំ គាមំ បវិសន្តេ សទ្ធិំយេវ គាមំ បវិសតិ, និក្ខមន្តេ និក្ខមតិ។ វិហារំ បវិសន្តេបិ បវិសតិ, តិដ្ឋន្តេបិ តិដ្ឋតីតិ ឯវំ និច្ចានុពន្ធា បញ្ញាយតិ។ ថេរោ តំ ន បស្សតិ, តស្ស បន បុរិមស្ស កម្មស្ស និស្សន្ទេន សា អញ្ញេសំ ឧបដ្ឋាតិ។

គាមេ យាគុភិក្ខំ ទទមានា ឥត្ថិយោ, “ភន្តេ, អយំ ឯកោ យាគុឧឡុង្កោ តុម្ហាកំ, ឯកោ ឥមិស្សា អម្ហាកំ សហាយិកាយា”តិ បរិហាសំ ករោន្តិ។ ថេរស្ស មហតី វិហេសា ហោតិ។ វិហារំ គតម្បិ នំ សាមណេរា ចេវ ទហរភិក្ខូ ច បរិវារេត្វា “ធានោ កោណ្ឌោ ជាតោ”តិ បរិហាសំ ករោន្តិ។ អថស្ស តេនេវ ការណេន កុណ្ឌធានត្ថេរោតិ នាមំ ជាតំ។ សោ ឧដ្ឋាយ សមុដ្ឋាយ តេហិ ករិយមានំ កេឡិំ សហិតុំ អសក្កោន្តោ ឧម្មាទំ គហេត្វា “តុម្ហេ កោណ្ឌា, តុម្ហាកំ ឧបជ្ឈាយា កោណ្ឌា, អាចរិយា កោណ្ឌា”តិ វទតិ។ អថ នំ សត្ថុ អារោចេសុំ –
“កុណ្ឌធានោ ទហរភិក្ខូហិ សទ្ធិំ ឯវំ ផរុសវាចំ វទតី”តិ។ សត្ថា តំ បក្កោសាបេត្វា “សច្ចំ ភិក្ខូ”តិ បុច្ឆិត្វា “សច្ចំ ភគវា”តិ វុត្តេ “កស្មា ឯវំ វទេសី”តិ អាហ។ ភន្តេ, និពទ្ធំ វិហេសំ អសហន្តោ ឯវំ កថេមីតិ។ “ត្វំ បុព្ពេ កតកម្មំ យាវជ្ជទិវសា ជីរាបេតុំ ន សក្កោសិ, បុន ឯវរូបំ ផរុសំ មា វទ ភិក្ខូ”តិ វត្វា អាហ –

“មាវោច ផរុសំ កញ្ចិ, វុត្តា បដិវទេយ្យុ តំ;

ទុក្ខា ហិ សារម្ភកថា, បដិទណ្ឌា ផុសេយ្យុ តំ។

“សចេ នេរេសិ អត្តានំ, កំសោ ឧបហតោ យថា;

ᩁᩈ ᨸᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣᩁᩮᨻ᩠ᨽᩣ ᨲᩮ ᨶ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ (ᨮ᪨ ᨸ᪨ ᪑᪑᪑-᪑᪑᪓);

ᨻᩕᨾᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᨶ ᨲᩔ ᨴᩮᩅᩔ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩅᩥᨧᩁᨱᨠᩣᩃᩴ ᨠᩮᩣᩈᩃᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣᨸᩥ ᨠᨳᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩁᩣᨩᩣ “ᨣᨧ᩠ᨨ, ᨽᨱᩮ, ᩅᩦᨾᩴᩈᨳᩣ”ᨲᩥ ᨸᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨴᩮᩅᩔ ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨳᨾᩮᨲ᩠ᨲ ᨩᩪᩊᩮᩃᩥᨠᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨡᨱᩮ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩈᩪᨧᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩣᨸᩥᩔ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᨸᩔᨿᩮ ᨮᩣᨶᩮ ᨮᩥᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ᪨

ᩁᩣᨩᩣ ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩥᩴ ᨠᩣᩁᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩔᩣ ᨮᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮ ᨴᩮᩅᩔ ᩅᩈᨶᨸᨱ᩠ᨱᩈᩣᩃᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩁᩣᨩᩣᨸᩥ ᨲᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴᨿᩮᩅ ᨸᨱ᩠ᨱᩈᩣᩃᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨭ᩠ᨮᩥᨲ᩠ᨳ ᨩᩪᩊᩮᩃᩥᨠᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨽᩣᨿᩴ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩮᩣ, ᨴᩮᩅᩔ ᩁᩮᨠᩣ ᨠᨾᩪᨧᩥᨸᩥᩁᩮᨠᩣ”ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨵᩴ ᨴᩮᩅᩔ ᨶᩥᩈᩦᨴᨶ ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨴᩮᩅᩴ ᩋᨷᨠ᩠ᨠᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᨠᩣᩁᨱᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᩣᩃᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨾ᩠ᨾ ᨴᩮᩅᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ “ᨠᨧ᩠ᨧᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨠᩮᨶ ᨶ ᨠᩥᩃᨾᨳᩣ”ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨴᩮᩅᩮᩣ “ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ “ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᨿ᩠ᨿᩔ ᨠᨳᩴ, ᩁᩅᩴᩈᩮᨶ ᩅ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᩃᩮᩈᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨠᩮᩤ ᨶᩣᨾ ᨸᩈᩦᨴᩥᩔᨲᩥ, ᨻ᩠ᨿᩮᨲᩣ ᨸᨭᩥᨶᩣᨾ ᨴᩮᩣ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨾᨶᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᩉᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩉᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮ ᨿᩣ ᨸᨾᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥ ᨶᩥᨻᨴ᩠ᨵᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨸᩅᩮᨴᩮᩈᩥ᪨ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᩏᨷᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨩᨶᩈᨾ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩮᨶ ᩁᩣᨣᩴ ᨵᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨷᩩᨱᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩈᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨿᩥ᪨

ᨾᩉᩣᩈᩩᨽᨴ᩠ᨴᩣ ᩏᨣ᩠ᨣᨶᨣᩁᩮ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩩᩃᩮ ᩅᩈᨾᩣᨶᩣ “ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨾᩴ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨸᨲᩪ”ᨲᩥ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᩴ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨶᩥᩁᩣᨾᨣᨶ᩠ᨵᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᩁᩥᨷᩣᩈᩣᨴᨲᩃᩮ ᨮᩥᨲᩣ “ᨻ᩠ᨿᩣᨾᩣᨶᩥ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩈᨻᩃᩔ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᩅᩥᨲᩣᨶᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩩ, ᨴᩈᨻᩃᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨾᩣᨿ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈ᩠ᩅᩮ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩪ”ᨲᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᨠᩥᩁᩥᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩈᩩᨾᨶᨸᩩᨸ᩠ᨹᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᩈᩥ᪨ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᩅᩮᩃᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᩅᩥᨲᩣᨶᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩴᩈᩩ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩴ ᩈᩩᨾᨶᨸᩩᨸ᩠ᨹᩅᩥᨲᩣᨶᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩈᩩᨽᨴ᩠ᨴᩣᨿ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᩋᩁᩩᨱᩮ ᩏᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᨲ᩠ᨳᩮᩁᩴ ᩋᩣᩉ – “ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨾᨿᩴ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨴᩪᩁᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨧᩣᩁᩴ ᨣᨾᩥᩔᩣᨾ, ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣᨶᩴ ᩋᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨴᩮᩉᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩥ – “ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨴᩪᩁᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨧᩣᩁᩴ ᨣᨾᩥᩔᨲᩥ, ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣ ᨾᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩩ, ᩋᩁᩥᨿᩣᩅ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩪ”ᨲᩥ᪨ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᨵᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ “ᩋᩣᩉᩁᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩈᩃᩣᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨮᨾᩴᨿᩮᩅ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩈᩣᩁᩮᩈᩥ᪨ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ “ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩣᨴᩥᩈᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨶ ᨴᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩋᩁᩥᨿᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᨴᩣᨸᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ “ᩋᩣᩉᩁᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨴᩮᩉᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᩈᨧᩮ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᨵᩣᨶᩔ ᩈᩃᩣᨠᩣ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩔ, ᩋᨳ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨸᨭᩥᨻᩣᩉᩮᨿ᩠ᨿ, ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᩑᨠᩴ ᨠᩣᩁᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ “ᨠᩩᨱ᩠ᨯᨵᩣᨶᩔ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨣᨾᨶᩴ ᩋᨽᩥᨶᩦᩉᩁᩥ᪨ ᨠᩩᨱ᩠ᨯᨵᩣᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩔ ᨸᩩᩁᩮ ᩋᩣᨣᨾᨶᩣᩅ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᩣᨴᨠᩴ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᩣᩉᩁᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨾᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨾᩣᨴᩥᩈᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᨸᨮᨾᩴ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩅᩣᩁᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩁᩴ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨸᨮᨾᩴ ᩈᩃᩣᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᩈᩦᨲᩥ᪨

ᨧᨣ᩠ᨣᩦᩈᩮᨲ᩠ᨲᩁᨧᨲ᩠ᨲ

១០១៎ ចតុត្ថេ បដិកាតចក្ខាតត្ថិ សយ្យត្តបដិកាតាតំ ចក្ខុសត្ថេទោ អក្កោតិ ឌស្សេតិ៎ អយំ កិរ ឆេទោ ឌសពាលស្ស សត្ថិកំ ឆ្លបសក្កយត្តោ ចក្ខុបឆតោ បក្ខាយ ចត្ថេត សង្កិ ឆ្លបយេត្វា, ស្វុទិយេត, អាកាសេត, យហាសមុទ្ទេត, ហត្ថិតាកេត, សិហេត យិកទេណ្ណា សង្កិ ឆ្លបយេត្វាបិ អតេកេហិ បឌសតេហិ បឌសហស្សេហិ សត្ថុ ចណ្ហិ ចឌត្ថោយេច ឆ្លបសក្កយតិ៎ តស្មា បដិកាតចក្ខាតំ អក្កោ តាយ ឌាតោ៎

តស្ស បញ្ញាកេមួ អយយត្បុត្តិកថា – អយយ្បិ កិរ បទុមុត្តុទពុទ្ធកាលេ ហំសចតីតកទេ យហាភោគកុលេ បដិសត្ថិ គហេត្វា បុរិមតយេតច ចិហាទំ គត្វា ឆម្មំ ស្វុណត្តោ សត្ថាទំ ឲកំ ភិក្ខុ បដិកាតចក្ខាតំ អក្គដ្ឋាតេ ឋបេត្តំ ឌិស្វា សត្ថុ អធិកាទកម្មំ កត្វា “អហម្បិ អតាកតេ បដិកាតចក្ខាតំ អក្កោ ភចេយ្យ”ត្តិ បត្ថតំ កត្វា សត្ថាទា ព្យាកតោ យាចជីចំ កុសលំ កត្វា ទេចយត្សេស្សុ សំសទត្តោ ពុយម្ហិ ពុទ្ធុប្បាទេ សាចត្ថិយំ ទ្រាហ្មណកុលេ តិព្វត្តិ៎ ចក្ខុសយាណចោតិស្ស តាមំ អកំសុ៎ សោ ចយប្បត្តោ តយោ ទេចេ ឆ្កកុណប្បត្តោ អាចទិយំ អាទាធេត្វា លចសីសមត្ថំ តាយ សិក្ខិត្វា លចសីសំ តទេលត អាទកោទេត្វា “អយំ សត្តោ អសុកយោតិយំ តាយ តិព្វត្តោ”តិ ឌាតាតិ៎

ទ្រាហ្មណា “អយំ អយ្យាកំ ជីចិកម្មេក្កោ”តិ ញាត្វា ចក្ខុសយាណចំ បដិច្ឆត្តយាតេ តិសីឌាបេត្វា កាយតិកយទាឌធាតិយោ ឆទត្វា តកទន្ធាទេ ចា តិកយន្ធាទេ ចា ឋបេត្វា យហាជតស្ស ទាសិក្ខតកាចំ ញាត្វា “យោ ចក្ខុសំ បស្សតិ, សោ ឆតំ ចា លភតិ, យសំ ចា លភតិ, សក្កំ ចា គច្ឆតី”តិ ចឌត្តិ៎ តេតសំ កធំ ស្វុត្វា ពហូ ជតា លញ្ជំ ទត្វា បស្សិតុកាយា ហោត្តិ៎ ទាជទាជយហាយត្តា តេតសំ សត្ថិកំ គត្វា “តោ អាចទិយស្ស ឌាតចិសេសោ”តិ បុច្ឆត្តិ៎ ត្ទេយ្យោ ឌាតាច, សកលជម្ពុឌីបេ អយ្យាកំ អាចទិយសឌិសោ អញ្ញោ បណ្ឌិតោ តាយ តត្ថិ, តិចស្សយត្ថេក យតកាតំ សីសំ អាហទាបេត្វា តទេលត អាទកោទេត្វា “អយំ សត្តោ អសុកយោតិយំ តិព្វត្តោ”តិ ឌាតាតិ៎ ចក្ខុសោបិ យហាជតស្ស កត្ខលេឆតត្ថំ តេ តេ ជទេ អាចាទេហត្វា អត្តតោ អត្តតោ គតិំ កថាបេតិ៎ តំ តិស្សាយ យហាជតស្ស ហត្ថតោ សតម្បិ សហស្សម្បិ លភតិ៎

ទ្រាហ្មណា ចក្ខុសយាណចំ អាឌាយ យធាទុចិ ចិចទិត្វា បុត សាចត្ថិ អាកមិំសុ៎ ចក្ខុសោ ជេតចតយហាចិហាទស្ស អចិទូទដ្ឋាតេ ចិតោ ចិទេត្តុំ – “សយណោ កោតយោ បណ្ឌិតោតិ ចឌត្តិ, ត ខោ បត សព្ពកាលំ យយា ពុទេយសំយេច ចឌតំ កទេទាត្តត ចទិតុំ ចដ្ដតិ, បណ្ឌិតាតម្បិ សត្ថិកំ គត្ថុ ចដ្ដតី”តិ៎ សោ ទ្រាហ្មណេ អាហ – “ត្ទេយ្យាកច្ឆធ, អហំ ត ពាហុកេហិ សង្កិ គត្វា សយណំ កោតយំ បស្សិស្សាមី”តិ៎ តេ អាហំសុ – “ចក្ខុស, យា តេ ទុច្ចិ សយណំ កោតយំ បស្សិតុំ ៎ យោ ហិ តំ បស្សតិ, តំ សោ យាយាយ អាចដ្ដេតី”តិ៎ ចក្ខុសោ តេតសំ កធំ អតាឌិយិត្វា សត្ថុ សត្ថិកំ គត្វា យធុទបដិសត្ថាទំ កត្វា ឲកយត្តំ តិសីឌិ៎

អថ តំ សត្ថា បុច្ឆិ – “ចក្ខុស, កិញ្ចិ សិប្បំ ឌាតាសី”តិ៎ អាយ, ភោ កោតយ, លចសីសយត្តំ តាយេកំ ឌាតាយីតិ៎ កិំ សោ យត្តោ កទោតីតិ? តិចស្សយត្ថេក យតាតម្បិ តំ យត្តំ ជប្បិត្វា សីសំ តទេលត អាទកោទេត្វា តិព្វត្តដ្ឋាតំ ឌាតាយីតិ៎ សត្ថា តស្ស ឲកំ តិទយេ ឆ្លប្បត្តស្ស សីសំ ឌស្សេសិ, ឲកំ យត្តុស្សេសុ ឆ្លប្បត្តស្ស, ឲកំ ទេចេចសុ, ឲកំ បទិតិព្វុតស្ស សីសំ ឌស្សេសិ៎ សោ បឋយំ សីសំ អាទកោទេត្វា, “ភោ កោតយ, អយំ សត្តោ តិទយំ កតោ”តិ អាហ៎ សាធុ សាធុ, ចក្ខុស, សុទិដ្ឋំ តយា, អយំ សត្តោ កហំ កតោតិ បុច្ឆិ៎ យត្សុស្សលោកំ, ភោ កោតយាតិ៎ អយំ សត្តោ កហំ កតោតិ? ទេចលោកំ, ភោ កោតយាតិ តិណ្ណម្បិ កតដ្ឋាតំ កធេសិ៎ បទិតិព្វុតស្ស បត សីសំ តទេលត អាទកោទេត្តោ តេច អត្តំ ត

កោដិំ បស្សតិ។ អថ នំ សត្ថា “ន សក្កោសិ ត្វំ, វង្គីសា”តិ បុច្ឆិ។ “បស្សាម, ភោ គោតម, ឧបបរិក្ខាមិ តាវា”តិ បុនប្បុនំ បរិវត្តេត្វាបិ ពាហិរកមន្តេន ខីណាសវស្ស គតិំ កថំ ជានិស្សតិ, អថស្ស មត្ថកតោ សេទា មុច្ចិំសុ។ សោ លជ្ជិត្វា តុណ្ហីភូតោ អដ្ឋាសិ។ អថ នំ សត្ថា “កិលមសិ, វង្គីសា”តិ អាហ។ អាម, ភោ គោតម, ឥមស្ស សត្តស្ស គតិំ ជានិតុំ ន សក្កោមិ។ សចេ តុម្ហេ ជានាថ, កថេថាតិ។ “វង្គីស, អហំ ឯតម្បិ ជានាមិ ឥតោ ឧត្តរិតរម្បី”តិ វត្វា ធម្មំ ទេសេន្តោ ឥមា ទ្វេ គាថា អភាសិ –

“ចុតិំ យោ វេទិ សត្តានំ, ឧបបត្តិញ្ច សព្ពសោ;

អសត្តំ សុគតំ ពុទ្ធំ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណំ។

“យស្ស គតិំ ន ជានន្តិ, ទេវា គន្ធព្ពមានុសា;

ខីណាសវំ អរហន្តំ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណ”ន្តិ។ (ធ· ប· ៤១៩-៤២០);

តតោ វង្គីសោ អាហ – “ភោ គោតម, វិជ្ជាយ វិជ្ជំ ទេន្តស្ស នាម បរិហានិ នត្ថិ, អហំ អត្តនោ ជាននកំ មន្តំ តុម្ហាកំ ទស្សាមិ, តុម្ហេ ឥមំ មន្តំ មយ្ហំ ទេថា”តិ។ វង្គីស, ន មយំ មន្តេន មន្តំ ទេម, ឯវមេវ ទេមាតិ។ “សាធុ, ភោ គោតម, ទេថ មេ មន្ត”ន្តិ អបចិតិំ ទស្សេត្វា ហត្ថកច្ឆបកំ កត្វា និសីទិ។ កិំ, វង្គីស, តុម្ហាកំ សមយេ មហល្លកត្តំ វា កិញ្ចិ វា គន្ថានំ បរិវាសោ នាម ន ហោតីតិ? ហោតិ, ភោ គោតមាតិ។ អម្ហាកំ បន មន្តោ និប្បរិវាសោតិ សញ្ញំ ករោសីតិ? ព្រាហ្មណា នាម មន្តេហិ អតិត្តា ហោន្តិ, តស្មា សោ ភគវន្តំ អាហ – “ភោ គោតម, តុម្ហេហិ កថិតនិយាមំ ករិស្សាមី”តិ។ សត្ថា អាហ – “វង្គីស, មយំ ឥមំ មន្តំ ទេន្តា អម្ហេហិ សមានលិង្គស្ស ទេមា”តិ។ វង្គីសោ “យំកិញ្ចិ កត្វា មយា ឥមំ មន្តំ គហេត្វា គន្តុំ វដ្ដតី”តិ ព្រាហ្មណេ អាហ។ តុម្ហេ មយិ បព្ពជិតេ មា ចិន្តយិត្ថ, អហំ ឥមំ មន្តំ គហេត្វា សកលជម្ពុទីបេ ជេដ្ឋកោ ភវិស្សាមិ។ ឯវំ សន្តេ តុម្ហាកម្បិ ភទ្ទកំ ភវិស្សតី”តិ មន្តត្ថាយ សត្ថុ សន្តិកេ បព្ពជិ។ សត្ថា “មន្តបរិវាសំ តាវ វសាហី”តិ ទ្វត្តិំសាការំ អាចិក្ខិ។ បញ្ញាវា សោ ទ្វត្តិំសាការំ សជ្ឈាយន្តោ តត្ថ ខយវយំ បដ្ឋបេត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។

តស្មិំ អរហត្តំ បត្តេ ព្រាហ្មណា “កា នុ ខោ វង្គីសស្ស បវត្តិ, បុច្ឆិស្សាម ន”ន្តិ តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា “កិំ, ភោ វង្គីស, សមណស្ស គោតមស្ស សន្តិកេ សិប្បំ សិក្ខិត”ន្តិ បុច្ឆិំសុ។ អាម, សិក្ខិតន្តិ។ តេន ហិ ឯហិ គមិស្សាមាតិ។ គច្ឆថ តុម្ហេ, តុម្ហេហិ សទ្ធិំ គន្តព្ពកិច្ចំ មយ្ហំ និដ្ឋិតន្តិ។ បឋមមេវ អម្ហេហិ តុម្ហាកំ កថិតំ “សមណោ គោតមោ អត្តានំ បស្សិតុំ អាគតេ មាយាយ អាវដ្ដេតី”តិ។ ត្វំ ហិ ឥទានិ សមណស្ស គោតមស្ស វសំ អាបន្នោ, កិំ មយំ តវ សន្តិកេ ករិស្សាមាតិ អាគតមគ្គេនេវ បក្កមិំសុ។ វង្គីសត្ថេរោបិ យំ យំ វេលំ ទសពលំ បស្សិតុំ គច្ឆតិ, ឯកំ ថុតិំ ករោន្តោវ គច្ឆតិ។ តេន តំ សត្ថា សង្ឃមជ្ឈេ និសិន្នោ បដិភានវន្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ឧបសេនវង្គន្តបុត្តត្ថេរវត្ថុ

២១៣. បញ្ចមេ សមន្តបាសាទិកានន្តិ សព្ពបាសាទិកានំ. ឧបសេនោតិ តស្ស ថេរស្ស នាមំ. វង្គន្តព្រាហ្មណស្ស បន សោ បុត្តោ, តស្មា វង្គន្តបុត្តោតិ វុច្ចតិ. អយំ បន ថេរោ ន កេវលំ អត្តនាវ បាសាទិកោ, បរិសាបិស្ស បាសាទិកា, ឥតិ បរិសំ និស្សាយ លទ្ធនាមវសេន សមន្តបាសាទិកានំ អគ្គោ នាម ជាតោ.

បញ្ហាកម្មេ បនស្ស អយមនុបុព្វីកថា – អយម្បិ ហិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតីនគរេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ វយំ អាគម្ម បុរិមនយេនេវ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មំ សុណមានោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ សមន្តបាសាទិកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា សត្ថុ អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេត្វា យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ នាលកព្រាហ្មណគាមេ សារិព្រាហ្មណិយា កុច្ឆិស្មិំ បដិសន្ធិំ គហេត្វា ឧបសេនទារកោតិស្ស នាមំ អកំសុ.

សោ វយប្បត្តោ តយោ វេទេ ឧគ្គណ្ហិត្វា ទសពលស្ស សន្តិកេ ធម្មំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្វជិ. សោ ឧបសម្បទាយ ឯកវស្សិកោ ហុត្វា “អរិយគព្ភំ វឌ្ឍេមី”តិ ឯកំ កុលបុត្តំ អត្តនោ សន្តិកេ បព្វាជេត្វា ឧបសម្បាទេសិ. សោ បវារេត្វា សទ្ធិវិហារិកស្ស ឯកវស្សិកកាលេ អត្តនា ទុវស្សោ “ទសពលោ មំ បស្សិត្វា តុស្សិស្សតី”តិ សទ្ធិវិហារិកំ អាទាយ ទសពលំ បស្សិតុំ អាគតោ. សត្ថា តំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នំ បុច្ឆិ – “កតិវស្សោសិ ត្វំ ភិក្ខូ”តិ? ទុវស្សោ អហំ ភគវាតិ. អយំ បន ភិក្ខុ កតិវស្សោតិ? ឯកវស្សោ ភគវាតិ. កិន្តាយំ ភិក្ខុ ហោតីតិ? សទ្ធិវិហារិកោ មេ ភគវាតិ. អថ នំ សត្ថា “អតិលហុំ ខោ ត្វំ, មោឃបុរិស, ពាហុល្លាយ អាវត្តោ”តិ វត្វា អនេកបរិយាយេន វិគរហិ. ថេរោ សត្ថុ សន្តិកា គរហំ លភិត្វា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា “ឥមិនាវ បុណ្ណចន្ទសស្សិរិកេន មុខេន សត្ថារំ បរិសមេវ និស្សាយ សាធុការំ ទាបេស្សាមី”តិ តំទិវសមេវ ឯកំ ឋានំ គន្ត្វា វិបស្សនាយ កម្មំ កត្វា នចិរស្សេវ អរហត្តំ បាបុណិ.

តតោ យស្មា ថេរោ មហាកុលតោ និក្ខមិត្វា បព្វជិតោ បធវិជ្ជូធម្មកថិកោច, តស្មា តស្ស ធម្មកថាយ វេវ បសីទិត្វា មិត្តាមច្ចញាតិកុលេហិ ច និក្ខមិត្វា ពហូ កុលបុត្តា ថេរស្ស សន្តិកេ បព្វជន្តិ. “អហំ អារញ្ញកោ, តុម្ហេបិ អារញ្ញកា ភវិតុំ សក្កោន្តា បព្វជថា”តិ តេរស ធុតង្គានិ អាទិយិត្វា “សក្ខិស្សាម, ភន្តេ”តិ វទន្តេ បព្វាជេតិ. តេ អត្តនោ ពលេន តំ តំ ធុតង្គំ អធិដ្ឋហន្តិ. ថេរោ អត្តនោ ទសវស្សកាលេ វិនយំ បគុណំ កត្វា សព្ពេវ ឧបសម្បាទេសិ. ឯវំ ឧបសម្បន្នា តស្ស បញ្ចសតមត្តា ភិក្ខូ បរិវារា អហេសុំ.

តស្មិំ សមយេ សត្ថា ជេតវនមហាវិហារេ វសន្តោ “ឥច្ឆាមហំ, ភិក្ខវេ, អឌ្ឍមាសំ បដិសល្លីយិតុ”ន្តិ ភិក្ខុសង្ឃស្ស អារោចេត្វា ឯកវិហារី ហោតិ. ភិក្ខុសង្ឃោបិ “យោ ភគវន្តំ ទស្សនាយ ឧបសង្កមតិ, សោ បាចិត្តិយំ ទេសាបេតព្វោ”តិ កតិកំ អកាសិ. តទា ឧបសេនត្ថេរោ “ភគវន្តំ បស្សិស្សាមី”តិ អត្តនោ បរិសាយ សទ្ធិំ ជេតវនំ គន្ត្វា សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ. សត្ថា កថាសមុដ្ឋាបនត្ថំ អញ្ញតរំ ថេរស្ស សទ្ធិវិហារិកំ អាមន្តេសិ – “មនាបានិ តេ ភិក្ខុ បំសុកូលានី”តិ. “ន ខោ មេ, ភន្តេ, មនាបានិ បំសុកូលានី”តិ វត្វា ឧបជ្ឈាយេ គារវេន បំសុកូលិកភាវំ អារោចេសិ. ឥមស្មិំ ឋានេ សត្ថា “សាធុ សាធុ, ឧបសេនា”តិ ថេរស្ស សាធុការំ ទត្វា អនេកបរិយាយេន វណ្ណំ កថេសិ. អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារតោ បន ឥទំ វត្ថុ បាឡិយំ (បារា. ៥៦៥) អាគតមេវ. អថ សត្ថា

អបរភាគេ អរិយកោលាហលន្តោតិសិន្តោ ព្ពយស្មិំ សាសនេ ឧទេរំ សយត្តបិសាទិកាតំ អក្ខរានេ ផលបសីតិ។

ឧត្តរត្ថេរវត្ថុ

១៨៣. លុទ្ធ សេនាសនបញ្ញាបកត្ថិ សេនាសនំ បញ្ញាបេត្វានំ។ ឧទេរស្ស កិរ សេនាសនបញ្ញាបកកាលេ អដ្ឋានសស្ស យោធាចិតារទស្ស អសម្ពុទ្ធំ បរិវេណំ ចា អបវិដក្កិតំ សេនាសនំ ចា អនេរាធិតំ យញ្ញាបីដំ ចា អនុបដ្ឋិតំ បាតិយបរិភោជនីយំ ចា តាទេហារិ។ តស្មា សេនាសនបញ្ញាបកាតំ អក្កោ តាយ ឌានេតា។ ឧត្តរោតិស្ស តាមំ។ យល្លវាដកុលេ បត ជុប្បន្តត្តា យល្លបុត្តោ តាយ ឌានេតា។

តស្ស បញ្ហាកស្ស អយមនុបុព្ពីកថា – អយត្រិបទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតីតករេ កុលគេហេ តិព្ពត្តិត្វា ចយប្បត្តោ ចុត្តតយេតេច ចិហារំ កត្វា ធម្មំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ កិក្ខុំ សេនាសនបញ្ញាបកាតំ អក្ខរានេ ផលបត្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានត្តរំ បត្ថេត្វា សត្ថារា ព្យាកតោ យាចជីចំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា កស្សបទសពលស្ស សាសនស្ស ឱសក្កតកាលេ បព្ពជិ, តទា តេត សទ្ធិំ អបរេ ឆ ជនាតិ សត្ត កិក្ខូ ឯកចិត្តា ហុត្វា អញ្ញេ សាសនេ អការវំ ករោន្តេ ទិស្វា “ឥធ កិំ ករោម, ឯកមន្តេ សមណធម្មំ កត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សាមា”តិ តិស្សេណិំ ពន្ធិត្វា ឧច្ចបព្ពតសិខរំ អភិរុហិត្វា “អត្តនោ ចិត្តពលំ ជាតន្តា តិស្សេណិំ បាតេន្តុ, ជីវិតេ សាលយា ឱតរន្តុ, មា បច្ឆានុតាបិនោ អហុវត្ថា”តិ វត្វា សព្ពេ ឯកចិត្តា ហុត្វា តិស្សេណិំ បាតេត្វា “អប្បមត្តា ហោថ, អាវុសោ”តិ អញ្ញមញ្ញំ ឱវទិត្វា ចិត្តរុចិយេសុ ឋានេសុ តិសីទិត្វា សមណធម្មំ កាតុំ អារកិំសុ។

តត្រេកោ ថេរោ បញ្ចមេ ទិវសេ អរហត្តំ បត្វា “មម កិច្ចំ តិប្ផន្នំ, អហំ ឥមស្មិំ ឋានេ កិំ ករិស្សាមី”តិ ឥទ្ធិយា ឧត្តរកុរុតោ បិណ្ឌបាតំ អាហរិត្វា, “អាវុសោ, ឥមំ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជថ, កិក្ខាចារកិច្ចំ មមាយត្តំ ហោតុ, តុម្ហេ អត្តនោ កម្មំ ករោថា”តិ អាហ។ កិំ តុ ខោ មយំ, អាវុសោ, តិស្សេណិំ បាតេន្តា ឯវំ អវោចុម្ហា“យោ បឋមំ ធម្មំ សច្ឆិករោតិ, សោ កិក្ខំ អាហរតុ, តេត អាភតំ សេសា បរិភុញ្ជិត្វា សមណធម្មំ ករិស្សន្តី”តិ។ តត្ថ, អាវុសោតិ។ តុម្ហេ អត្តនោ បុព្ពហេតុនា លភិត្ថ, មយម្បិ សក្កោន្តា វដ្ដស្សន្តំ ករិស្សាម, គច្ឆថ តុម្ហេតិ។ ថេរោ តេ សញ្ញាបេតុំ អសក្កោន្តោ ផាសុកដ្ឋានេ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិត្វា គតោ។ អបរោ ថេរោ សត្តមេ ទិវសេ អនាគាមិផលំ បត្វា តតោ ចុតោ សុទ្ធាវាសព្រហ្មលោកេ តិព្ពត្តោ។

ឥតរេបិ ថេរា តតោ ចុតា ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ តេសុ តេសុ កុលេសុ តិព្ពត្តា។ ឯកោ គន្ធាររដ្ឋេ តក្កសិលនគរេ រាជគេហេ តិព្ពត្តោ, ឯកោ បច្ចន្តិមរដ្ឋេ បរិព្ពាជិកាយ កុច្ឆិម្ហិ តិព្ពត្តោ, ឯកោ ពាហិយរដ្ឋេ កុដុម្ពិកគេហេ តិព្ពត្តោ, ឯកោ រាជគេហេ កុដុម្ពិកគេហេ តិព្ពត្តោ។ អយំ បត ឧត្តរត្ថេរោ មល្លរដ្ឋេ អនុបិយនគរេ ឯកស្ស មល្លរញ្ញោ គេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ តស្ស មាតា ឧបវិជញ្ញកាលេ កាលមកាសិ, មតសរីរំ សុសានំ នេត្វា ទារុចិតកំ អារោបេត្វា អគ្គិំ អទំសុ។ តស្សា អគ្គិវេគសន្តត្តំ ឧទរបដលំ ទ្វេធា អហោសិ។ ទារកោ អត្តនោ បុញ្ញពលេន ឧប្បតិត្វា ឯកស្មិំ ទារុត្ថម្ភេ តិបតិ។ តំ ទារកំ គហេត្វា អយ្យិកាយ អទំសុ។ សា តស្ស តាមំ គណ្ហន្តី ទារុត្ថម្ភេ តិបតិត្វា លទ្ធជីវិតត្តា ឧត្តរោតិស្ស តាមំ អកាសិ។

តស្ស សត្ថុចស្សិកកាលេ សត្ថា ភិក្ខុសង្ឃបរិចារោ យល្លទេ្ធ ចារិកំ ចរមានោ អត្តបិយតិកាយំ បត្វា អត្តបិយម្ពុចនេ ចិហរតិ។ ឥណ្ឌក្យមារោ សត្ថារំ ទិស្វា ឥស្សរេតេច បសីទិត្វា បត្តខិត្យការេយា ហុត្វា “អហំ ឥមតាលស្ស សត្ថុនោ បត្តខិស្សាមី”តិ អយ្យិកំ អាបុច្ឆិ។ សា “សាធុ, តាតា”តិ ឥណ្ឌក្យមារំ អាឥាយ សត្ថុ សត្តិកំ គន្ត្វា, “ភន្តេ, ឥមំ ក្យមារំ បត្តាជេថា”តិ អាហ។ សត្ថា អញ្ញតរស្ស ភិក្ខុនោ សញ្ញំ អទាសិ “ភិក្ខុ ឥមំ ឥារកំ បត្តាជេហី”តិ។ សោ ថេរោ សត្ថុ ចចនំ សុត្វា ឥណ្ឌក្យមារំ បត្តាជេន្តោ តចបញ្ចកំ កម្មដ្ឋានំ អាចិក្ខិ។ បុត្តហេត្យសម្បន្តោ កតាភិនីហារោ សន្តោ បឋមកេសចដ្ដិយា ឱរោបិយមានាយ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ, ទុតិយកេសចដ្ដិយា ឱរោបិយមានាយ សកទាគាមិផលេ, តតិយាយ អនាគាមិផលេ។ សព្វកេសានំ បន ឱរោបនញ្ច អរហត្តផលសច្ឆិកិរិយា ច អបច្ឆា អបុរេ អហោសិ។

សត្ថា យល្លទេ្ធ យថាភិរន្តំ ចិហរិត្វា រាជគហំ គន្ត្វា វេឡុវនេ ចារំ កប្បេសិ។ តត្រាយស្មា ឥន្ទ្រា យល្លបុត្តា វេហារតោ អត្តនោ កិច្ចតិប្បត្តិំ ឱលោកេត្វា សង្ឃស្ស វេយ្យាវច្ចករណេ កាយំ យោជេត្យកាមោ ចិន្តេសិ – “យំន្តូនាហំ សង្ឃស្ស សេនាសនញ្ច បញ្ញាបេយ្យំ, ភត្តានិ ច ឧទ្ទិសេយ្យ”ន្តិ។ សោ សត្ថុ សត្តិកំ គន្ត្វា អត្តនោ បរិចិតក្កំ អារោចេសិ។ សត្ថា តស្ស សាធុការំ ឥត្វា សេនាសនបញ្ញាបកត្តញ្ច ភត្តុទ្ទេសកត្តញ្ច សម្បដិច្ឆិ។ អថ នំ “អយំ ឥន្ទ្រា ឥហរោច សមានោ យហត្តដ្ឋានេ ឋិតោ”តិ សត្តចស្សិកកាលេយេច ឧបសម្បាទេសិ។ ថេរោ ឧបសម្បន្នកាលតោបេច បដ្ឋាយ រាជគហំ ឧបនិស្សាយ ចិហរន្តានំ សព្វភិក្ខូនំ សេនាសនានិ ច បញ្ញាបេតិ, ភិក្ខូនំ សម្បដិច្ឆេតា ឧទ្ទិសតិ។ តស្ស សេនាសនបញ្ញាបកភាវោ សព្វទិសាសុ បាកដោ អហោសិ – “ឥន្ទ្រា កិរ យល្លបុត្តោ សភាគសភាគានំ ភិក្ខូនំ ឯកដ្ឋានេ សេនាសនានិ បញ្ញាបេតិ, ទូរេបិ សេនាសនំ បញ្ញាបេតិយេច។ គន្តុំ អសក្កោន្តេ ឥន្ទ្រិយា នេតី”តិ។

អថ នំ ភិក្ខូ កាលេបិ ចិកាលេបិ “អយ្យាកំ, អាវុសោ, ជីចកម្ពចនេ សេនាសនំ បញ្ញាបេហិ, អយ្យាកំ យទ្ទក្សដ្ដិម្ហិ បិកឥាយេ”តិ ឯចំ សេនាសនំ ឧទ្ទិសាបេត្វា តស្ស ឥន្ទ្រិ បស្សន្តា គច្ឆន្តិ។ សោបិ ឥន្ទ្រិយា យេតាយេយ កាយេ អភិសង្ខរិត្វា ឯកេកស្ស ថេរស្ស ឯកេកំ អត្តនា សទិសំ ភិក្ខុំ និម្មិនិត្វា អង្គុលិយា ជលមានាយ បុរតោ បុរតោ គន្ត្វា “អយំ មញ្ចោ, ឥទំ បីឋ”ន្តិអាទីនិ ចត្វា សេនាសនំ បញ្ញាបេត្វា បុន អត្តនោ ចសនដ្ឋានមេច អាគច្ឆតិ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, ចិត្ថារតោ បនិទំ ចត្ថុ បិញ្ញមំ អាគតមេច។ សត្ថា ឥមមេច ការណំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា អបរភាគេ អរិយគណមជ្ឈេ និសិន្នោ ថេរំ សេនាសនបញ្ញាបកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

បិលិន្ទវច្ឆត្ថេរវត្ថុ

៤០៨។ សត្ថុយេ ថេចតានំ បិយមនាបិតត្តិ ថេចតានំ បិយាមនោញ្ញច យនាបិតញ្ញា បិលិន្ទវច្ឆត្ថេរោ អតុក្កាតិ ឥរស្សតិ។ សោ កិរ អនុប្បន្នេ ពុទ្ធេ ចក្កចត្តិ រាជា ហុត្វា យហាជនំ បញ្ចសុ សីលេសុ បតិដ្ឋាបេត្វា សក្កបរាយណោ អកាសិ។ ថេវុទ្ទេន កិរ ឥសុ កាមសគ្គេសុ និព្វត្តថេចតា តស្សេច ឱចាទំ លភិត្វា និព្វត្តនិព្វត្តដ្ឋានេ អត្តនោ សម្បត្តិំ ឱលោកេត្វា “កំ នុ ខោ និស្សាយ ឥមំ សក្កសម្បត្តិំ លភិម្ហា”តិ អាចជ្ជមានា ឥមំ ថេរំ ទិស្វា “ថេរំ និស្សាយ អថេយ្ហំ សម្បតិ លទ្ធា”តិ សាយំបាតំ ថេរំ នមស្សន្តិ។ តស្មា សោ ថេចតានំ បិយមនាបិតំ អគ្គោ នាម ជាតោ។ បិលិន្ទោតិ បនស្ស គោត្តំ, ចច្ឆោតិ នាមំ។ តទុភយំ សំសន្ទេត្វា បិលិន្ទចច្ឆោតិ ចុច្ចតិ។

តស្ស បញ្ហាកម្មេ អយមនុបុព្វីកថា – អយំ កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតីនគរេ មហាភោគកុលេ និព្ពត្តិត្វា បុរិមនយេនេវ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ ទេវតានំ បិយមនាបដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេត្វា យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិ។ បិលិន្ទវច្ឆោតិស្ស នាមំ អកំសុ។ សោ អបរេន សមយេន សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ បព្ពជិត្វា ឧបសម្បន្នោ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។ សោ គិហីហិបិ បព្ពជិតេហិបិ សទ្ធិំ កថេន្តោ “ឯហិ, វសល, គច្ឆ, វសល, អាហរ, វសល, គណ្ហ វសលី”តិ វសលវាទេនេវ សមុទាចរតិ។ តំ កថំ អាហរិត្វា សត្ថារំ បុច្ឆិំសុ – “ភគវា អរិយា នាម ផរុសវាចា ន ហោន្តី”តិ។ ភិក្ខវេ, អរិយានំ បរវម្ភនវសេន ផរុសវាចា នាម នត្ថិ, អបិច ខោ បន ភវន្តរេ អាចិណ្ណវសេន ភវេយ្យាតិ។ ភន្តេ, បិលិន្ទវច្ឆត្ថេរោ ឧដ្ឋាយ សមុដ្ឋាយ គិហីហិបិ បព្ពជិតេហិបិ សទ្ធិំ កថេន្តោ, “វសល, វសលី”តិ កថេតិ, កិមេត្ថ ការណំ ភគវាតិ។ ភិក្ខវេ, ន មយ្ហំ បុត្តស្ស ឯតំ ឥទានេវ អាចិណ្ណំ, អតីតេ បនេស បញ្ច ជាតិសតានិ វសលវាទិព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិ។ ឥទានេស ភវាចិណ្ណេនេវ កថេសិ, ន ផរុសវសេន។ អរិយានញ្ហិ វោហារោ ផរុសោបិ សមានោ ចេតនាយ អផរុសភាវេន បរិសុទ្ធោវ, អប្បមត្តកម្បេត្ថ បាបំ ន ឧបលព្ភតីតិ វត្វា ធម្មំ ទេសេន្តោ ឥមំ គាថមាហ –

“អកក្កសំ វិញ្ញាបនិំ, គិរំ សច្ចមុទីរយេ;

យាយ នាភិសជេ កញ្ចិ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណ”ន្តិ។

អថេកទិវសំ ថេរោ រាជគហំ បិណ្ឌាយ បវិសន្តោ ឯកំ បុរិសំ បិប្ផលីនំ ភាជនំ បូរេត្វា អាទាយ អន្តរនគរំ បវិសន្តំ ទិស្វា “កិំ តេ, វសល, ភាជនេ”តិ អាហ។ សោ ចិន្តេសិ – “អយំ សមណោ មយា សទ្ធិំ បាតោវ ផរុសកថំ កថេសិ, ឥមស្ស អនុច្ឆវិកមេវ វត្តុំ វដ្ដតី”តិ “មូសិកវច្ចំ មេ, ភន្តេ, ភាជនេ”តិ អាហ។ ឯវំ ភវិស្សតិ, វសលាតិ។ តស្ស ថេរស្ស ទស្សនំ វិជហន្តស្ស សព្ពំ មូសិកវច្ចមេវ អហោសិ។ សោ ចិន្តេសិ – “ឥមា បិប្ផលិយោ មូសិកវច្ចសទិសា បញ្ញាយន្តិ, សភាវេន នុ ខោ នោ”តិ វីមំសន្តោ ហត្ថេន ឧប្បីឡេសិ។ អថស្ស ឧច្ចារវច្ចភាវំ ញត្វា ពលវទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជិ។ សោ “ឥមាយេវ នុ ខោ ឯវរូបា, ឧទាហុ សកដេបី”តិ គន្ត្វា ឱលោកេន្តោ សព្ពាបិ បិប្ផលិយោ តាទិសាវ ទិស្វា ហទយំ ហត្ថេន សន្ធារេត្វា “ឥទំ ន អញ្ញស្ស កម្មំ, មយា បាតោវ ទិដ្ឋភិក្ខុស្សេតំ កម្មំ, អទ្ធា ឯកំ ឧបាយំ ករិស្សតិ, តស្ស គតដ្ឋានំ អនុវិចិនិត្វា ឯតំ ការណំ ជានិស្សាមី”តិ ថេរស្ស គតមគ្គំ បុច្ឆិត្វា បាយាសិ។

អថេកោ បុរិសោ តំ អតិវិយ វេគិតំ គច្ឆន្តំ ទិស្វា, “ភោ បុរិស, ត្វំ អតិវិយ វេគិតោវ គច្ឆសិ, កេន កម្មេន គច្ឆសី”តិ បុច្ឆិ។ សោ តស្ស តំ បវត្តិំ អារោចេសិ។ សោ តស្ស កថំ សុត្វា ឯវមាហ – “ភោ, មា ចិន្តយិ, មយ្ហំ អយ្យោ បិលិន្ទវច្ឆោ ភវិស្សតិ, ត្វំ ឯតទេវ ភាជនំ បូរេត្វា អាទាយ គន្ត្វា ថេរស្ស បុរតោ ឋិតោ ‘កិំ នាមេតំ, វសលា’តិ វុត្តកាលេ ច ‘បិប្ផលិយោ, ភន្តេ’តិ វទ, ថេរោ ‘ឯវំ ភវិស្សតិ, វសលា’តិ វក្ខតិ។ បុន សព្ពាបិ បិប្ផលិយោ ភវិស្សន្តី”តិ។ សោ តថា អកាសិ។ សព្ពាបិ បិប្ផលិយោ បកតិកា អហេសុំ។ ឥមមេវេត្តកំ វត្ថុំ។ អបរភាគេ បន សត្ថា ទេវតានំ បិយមនាបការណមេវ វត្ថុំ កត្វា ថេរំ ទេវតានំ បិយមនាបានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ពាហិយទារុចីរិយត្ថេរវត្ថុ

២១៩។ អដ្ឋមេ ខិប្បាភិញ្ញានន្តិ ខិប្បំ អធិគតអភិញ្ញានំ ទារុចីរិយត្ថេរោ អគ្គោតិ ទស្សេតិ។ អយញ្ហិ ថេរោ សំខិត្តធម្មទេសនាបរិយោសានេ អរហត្តំ បាបុណិ, មគ្គផលានំ បរិកម្មកិច្ចំ នាហោសិ។ តស្មា ខិប្បាភិញ្ញានំ អគ្គោ នាម ជាតោ។ ពាហិយរដ្ឋេ បន ជាតត្តា ពាហិយោតិស្ស នាមំ អហោសិ។ សោ អបរភាគេ ទារុចីរំ និវាសេសិ។ តស្មា ទារុចីរិយោ នាម ជាតោ។

តស្ស បញ្ហកម្មេ អយមនុបុព្វិកថា – អយម្បិ ហិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតីនគរេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ ទសពលស្ស ធម្មទេសនំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ ខិប្បាភិញ្ញានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេត្វា យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ កស្សបទសពលស្ស សាសនស្ស ឱសក្កនកាលេ ហេដ្ឋា វុត្តេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ សមណធម្មំ កត្វា បរិបុណ្ណសីលោ ជីវិតក្ខយំ បត្វា ទេវលោកេ និព្ពត្តិ។

សោ ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវលោកេ វសិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ពាហិយរដ្ឋេ កុលគេហេ និព្ពត្តោ។ វយំ អាគម្ម ឃរាវាសំ វសន្តោ “វោហារំ ករិស្សាមី”តិ សុវណ្ណភូមិគមនីយំ នាវំ អភិរុហិ។ នាវា ឥច្ឆិតំ ទេសំ អប្បត្វាវ សមុទ្ទមជ្ឈេ ភិន្នា, មហាជនោ មច្ឆកច្ឆបភក្ខោ អហោសិ។ អយំ បន ឯកំ ទារុផលកំ គហេត្វា សត្តមេ ទិវសេ សុប្បារកបដ្ដនេ ឧត្តិណ្ណោ មនុស្សាវាសំ បត្វា “អចេលកនិយាមេន មនុស្សេ ឧបសង្កមិតុំ អយុត្ត”ន្តិ អវិទូរេ ឋានេ ឯកំ មហាតឡាកា សេវាលំ គហេត្វា សរីរំ វេឋេត្វា ឯកស្មិំ ឋានេ បតិតំ ឯកំ កបាលំ អាទាយ ភិក្ខាយ បាវិសិ។

មនុស្សា តំ ទិស្វា ចិន្តយិំសុ – “សចេ លោកេ អរហន្តា នាម អត្ថិ, ឯវំវិធេហិ ភវិតព្ពំ។ កិំ នុ ខោ អយ្យោ ឧក្កដ្ឋភាវេន វត្ថំ ន គណ្ហាតិ, ឧទាហុ ទិយ្យមានំ គណ្ហេយ្យា”តិ វីមំសន្តា នានាទិសាហិ វត្ថានិ អាហរិំសុ។ សោ ចិន្តេសិ – “សចាហំ ឥមិនា និយាមេន អាគមិស្សំ, ន មេ ឯតេ បសីទេយ្យុំ, យំកិញ្ចិ កត្វា ឥមេ វញ្ចេត្វា ជីវិកុបាយំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ វត្ថានិ ន បដិគ្គណ្ហិ។ មនុស្សា ភិយ្យោសោមត្តាយ បសន្នា មហាសក្ការំ ករិំសុ។ សោបិ ភត្តកិច្ចំ កត្វា អវិទូរដ្ឋានេ ទេវកុលំ គតោ។ មហាជនោ តេន សទ្ធិំយេវ គន្ត្វា ទេវកុលំ បដិជគ្គិត្វា អទាសិ។ សោ ចិន្តេសិ – “ឥមេ មយ្ហំ សេវាលេ និវាសនមត្តេ បសីទិត្វា ឯវំវិធំ សក្ការំ ករោន្តិ, ឯតេសំ មយា ឧក្កដ្ឋេនេវ ភវិតុំ វដ្ដតី”តិ សល្លហុកានិ រុក្ខផលកានិ គហេត្វា តច្ឆេត្វា វាកេសុ អាវុណិត្វា ចីរំ កត្វា និវាសេត្វា បារុបិត្វា ជីវិកំ កប្បេន្តោ វសិ។

អថ យោ សោ កស្សបពុទ្ធកាលេ សត្តសុ ជនេសុ សមណធម្មំ ករោន្តេសុ ឯកោ ភិក្ខុ សុទ្ធាវាសព្រហ្មលោកេ និព្ពត្តោ។ សោ និព្ពត្តសមនន្តរមេវ អត្តនោ ព្រហ្មសម្បត្តិំ ឱលោកេត្វា អាគតដ្ឋានំ អាវជ្ជេន្តោ សត្តន្នំ ជនានំ បព្ពតំ អារុយ្ហ សមណធម្មករណដ្ឋានំ ទិស្វា សេសានំ ឆន្នំ និព្ពត្តដ្ឋានំ អាវជ្ជេន្តោ ឯកស្ស បរិនិព្ពុតភាវំ ឥតរេសំ បញ្ចន្នំ កាមាវចរទេវលោកេ និព្ពត្តភាវំ ញាត្វា កាលានុកាលំ តេ បញ្ច ជនេ អាវជ្ជតិ ។ ឥមស្មិំ បន កាលេ “កហំ នុ ខោ”តិ អាវជ្ជេន្តោ ទារុចីរិយំ សុប្បារកបដ្ដនំ ឧបនិស្សាយ កុហនកម្មេន ជីវិកំ

កេបយ្យត្តិ ឋិត្វា “ភទ្ទោ ចតាយំ ពាទេលិ, បុទ្ធោ សយលាឆមុំ គេទេរាទេត្តា អតិក្កណ្ណការេចេត អរហតាបិ អាគតំ បិណ្ឌបាតំ អបរិភុញ្ជិត្វា ព្ទុគាតិ ឧគ្គហេត្វាយ អភរហាច អរហត្តំ បដិជានិត្វា លោកំ ចតេវ្ចេត្តា ចិនរតិ, គេសពាលស្ស ច អិត្ថតកាធិ ភ ជាភាតិ, គន្ធាបិ តំ សំចេចេត្វា គេសពាលស្ស អិត្ថតកាធិ ជាភារេបយី”តិ តំលលំមេឃច (ពាហុលោកេតា សុបក្យារេកបដ្ឋេភ រត្តិកាគសយភត្តទេរ ទារុចីរិយស្ស សមុទ្រេល បិតារហោសិ។

សោ អត្តនោ ចសភដ្ឋានេ ឋកាសំ ឋិត្វា ពាហិ អិក្ខមិត្វា ជិតោ យហា(ពាហុំ ឋលោកេត្វា អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ “គេ ពុទ្ធេ”តិ បុច្ឆិ។ អហំ ពុទ្ធំ បេរិទាលាសហារេយា អភាកាយិចលំ បត្វា (ពាហុលោកេ អិន្តុទេត្វា។ អយ្យាកំ បភ សន្តេទេដ្ឋោគោ អរហត្តំ បត្វា បរិតិព្វុតោ, ពុទ្ធេ ព្រហ្មា ជភា គេចលោកេ អិន្តុត្វា។ ស្វាហំ តំ ព្ទុយស្ស ធារេភ ក្យហកកេមុភ ឋិចត្តិ ឋិត្វា គទេយតំ អាគតោតិ ចត្វា ព្ទុធិ ការលយាហ – “ភ ខោ ត្វំ, ពាហិយ អរហា, ភបិ អរហត្តមគ្គំ សមាបន្នោ, សាបិ តេ បដិបទា ភត្ថិ, យាយ ត្វំ អរហា វា អស្ស អរហត្តមគ្គំ វា សមាបន្នោ”តិ។ អថស្ស សត្ថុ ឧប្បន្នកាចំ សាចត្តិយំ ចសភកាចញ្ចា អាចិក្ខិត្វា “សត្ថុ សន្តិកំ គន្ធាហី”តិ តំ ឧយ្យោជេត្វា (ពាហុលោកមេច អគមាសិ។

ទារុចីរិយោ យហា(ពាហុភា សំចេជិតោ “យោគ្គមគ្គំ គេចសិស្សាមី”តិ ចិសយោជភសតំ មគ្គំ ឯករត្តិចាសេន គន្ត្វា សត្ថារំ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋំ អន្តរឃរេ សម្បាបុណិត្វា សត្ថុ បាទេសុ និបតិត្វា “ទេសេតុ មេ, ភន្តេ, ភគវា ធម្មំ, ទេសេតុ សុគតោ ធម្ម”ន្តិ យាចតតិយំ យាចិ។ សត្ថា “ឧត្តាចតា ពាហិយស្ស ញាណំ បរិបាកំ គត”ន្តិ ញត្វា “តស្មាតិហ តេ, ពាហិយ, ឯវំ សិក្ខិតព្ពំ ទិដ្ឋេ ទិដ្ឋមត្តំ ភវិស្សតី”តិ (ឧទា॰ ១០) អាទិនា ឱវាទេន ឱវទិ។ សោបិ ទេសនាបរិយោសានេ អត្តុទដ្ឋធិយំ ឋិតោច ទេសនានុសារេន ញាណំ បេសេត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ។

សោ អត្តនោ កិច្ចំ យថ្ថកប្បត្តំ ញត្វា ភគវន្តំ បព្ពជ្ជំ យាចិត្វា អបរិបុណ្ណបត្តចីវរតាយ បត្តចីវរំ បរិយេសន្តោ សង្ការដ្ឋានតោ ចោឡអក្កណ្ឌានិ សំកឌ្ឍតិ។ អថ តំ បុព្ពវេរិកា អយក្ខស្សា ឧពិស្សា តរុណវច្ឆាយ គាវិយា សរីរេ អធិមុច្ចិត្វា ជីវិតក្ខយំ បាបេសិ។ សត្ថា សាវត្ថិតោ និក្ខមន្តោ អត្តុទដ្ឋធិយំ ពាហិយំ សង្ការដ្ឋានេ បតិតំ ឋិត្វា “គច្ឆថ, ភិក្ខវេ, ពាហិយស្ស ទារុចីរិយស្ស សរីរ”ន្តិ នីហរាបេត្វា សរីរកិច្ចំ ការេត្វា ធាតុយោ គាហាបេត្វា ចេតិយំ ការាបេសិ។ តតោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ – “តថាគតេន ភិក្ខុសង្ឃេន ពាហិយស្ស សរីរជ្ឈាបនកិច្ចំ ការេសិ, ធាតុយោ គហេត្វា ចេតិយំ ការេសិ, កាតុយេភក្កា តស្ស ខោ គតិ សម្បរាយោ, សាយពោធោ តស្ស ខោ សោ, កិក្ខុ តស្ស ខោ”តិ ចិត្តំ ឧប្បាទយិំសុ។ សត្ថា តំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា “បណ្ឌិតោ, ភិក្ខវេ, ពាហិយោ”តិ ឧបរិ ធម្មទេសនំ ចឌ្ឍេត្វា តស្ស បរិនិព្វុតភាវំ បកាសេសិ។ បុន សម្ពហុលា ភិក្ខូ ឯតទវោចុំ “ភ ច សត្ថារា ពាហិយស្ស ពហុ ធម្មោ ទេសិតោ, អរហត្តំ បត្តោតិ ច ចទេតិ។ កិំ ការណ”ន្តិ? សត្ថា “ធម្មោ អប្បោ ពហូតិ អការណំ, ចិរសីតកស្ស អកេភា ចិយ ទេសោ”តិ ចត្វា ធម្មំ ទេសេន្តោ ឥមំ គាថមាហ –

“សហស្សមបិ ចេ គាថា, អនត្ថបទសំហិតា;

ឯកំ គាថាបទំ សេយ្យោ, យំ សុត្វា ឧបសម្មតី”តិ។ (ធ॰ ប॰ ១០០);

ទេសនាបរិយោសានេ ចតុរាសីតិ បាណសហស្សានិ អមតបានំ បិវិំសុ. ឥទ្ធា បន ពាហិយត្ថេរស្ស វត្ថុ សុត្តេ (ឧទា. ១០) អាគតត្តា វិត្ថារេន ន កថិតំ. អបរភាគេ បន សត្ថា សង្ឃមជ្ឈេ និសិន្នោ ពាហិយត្ថេរំ ខិប្បាភិញ្ញានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ.

កុមារកស្សបត្ថេរវត្ថុ

២១៧. នវមេ ចិត្តកថិកានន្តិ វិចិត្តំ កត្វា ធម្មំ កថេន្តានំ. ថេរោ កិរ ឯកស្សបិ ទ្វិន្នម្បិ ធម្មំ កថេន្តោ ពហូហិ ឧបមាហិ ច ការណេហិ ច មណ្ឌយិត្វា ជោតេន្តោ កថេតិ. តស្មា ចិត្តកថិកានំ អគ្គោ នាម ជាតោ.

តស្ស បញ្ហាកម្មេ អយមនុបុព្ពិកថា – អយម្បិ ហិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតីនគរេ កុលគេហេ បដិសន្ធិំ គហេត្វា វយប្បត្តោ ទសពលស្ស ធម្មកថំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ ចិត្តកថិកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ កស្សបពុទ្ធសាសនោសក្កនកាលេ សត្តន្នំ ភិក្ខូនំ អព្ភន្តរោ ហុត្វា បព្ពតមត្ថកេ សមណធម្មំ កត្វា អបរិហីនសីលោ តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្ពត្តិត្វា ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ សម្បត្តិំ អនុភវមានោ អម្ហាកំ សត្ថុ កាលេ រាជគហេ ឯកិស្សា កុលទារិកាយ កុច្ឆិម្ហិ និព្ពត្តោ. សា ច បឋមំ មាតាបិតរោ យាចិត្វា បព្ពជ្ជំ អលភមានា កុលឃរំ គតា គព្ភំ គណ្ហិ តម្បិ អជានន្តី សាមិកំ អារាធេត្វា តេន អនុញ្ញាតា ភិក្ខុនីសុ បព្ពជិតា. តស្សា គព្ភនិមិត្តំ ទិស្វា ភិក្ខុនិយោ ទេវទត្តំ បុច្ឆិំសុ, សោ "អស្សមណី"តិ អាហ. ទសពលំ បុច្ឆិំសុ, សត្ថា ឧបាលិត្ថេរំ បដិច្ឆាបេសិ. ថេរោ សាវត្ថិនគរវាសីនិ កុលានិ វិសាខញ្ច ឧបាសិកំ បក្កោសាបេត្វា សោធេន្តោ "បុរេ លទ្ធោ គព្ភោ, បព្ពជ្ជា អរោគា"តិ អាហ. សត្ថា "សុវិនិច្ឆិតំ អធិករណ"ន្តិ ថេរស្ស សាធុការំ អទាសិ.

សា ភិក្ខុនី សុវណ្ណពិម្ពសទិសំ បុត្តំ វិជាយិ. តំ គហេត្វា រាជា បសេនទិកោសលោ បោសាបេសិ, កស្សបោតិ ចស្ស នាមំ កត្វា អបរភាគេ អលង្ករិត្វា សត្ថុ សន្តិកំ នេត្វា បព្ពាជេសិ. កុមារកាលេ បន បព្ពជិតត្តា ភគវតា "កស្សបំ បក្កោសថ, ឥទំ ផលំ វា ខាទនីយំ វា កស្សបស្ស ទេថា"តិ វុត្តេ "កតរកស្សបស្សាតិ. កុមារកស្សបស្សា"តិ ឯវំ គហិតនាមត្តា តតោ បដ្ឋាយ វុឌ្ឍកាលេបិ កុមារកស្សបោត្វេវ វុច្ចតិ. អបិច រញ្ញោ បោសាវនិកបុត្តត្តាបិ កុមារកស្សបោតិ តំ សញ្ជានិំសុ.

សោ បព្ពជិតកាលតោ បដ្ឋាយ វិបស្សនាយ ចេវ កម្មំ ករោតិ, ពុទ្ធវចនញ្ច គណ្ហាតិ. អថ សោ តេន សទ្ធិំ បព្ពតមត្ថកេ សមណធម្មំ កត្វា អនាគាមិផលំ បត្វា សុទ្ធាវាសេ និព្ពត្តោ មហាព្រហ្មា តស្មិំ សមយេ អាវជ្ជេន្តោ កុមារកស្សបំ ទិស្វា "សហាយកោ មេ វិបស្សនាយ កិលមតិ, គន្ត្វា តស្ស វិបស្សនាយ នយមុខំ ទស្សេត្វា មគ្គផលបត្តិយា ឧបាយំ ករិស្សាមី"តិ ព្រហ្មលោកេ ឋិតោវ បញ្ចទស បញ្ហេ អភិសង្ខរិត្វា រត្តិភាគសមនន្តរេ កុមារកស្សបត្ថេរស្ស វសនដ្ឋានេ អន្ធវនេ បាតុរហោសិ. ថេរោ អាលោកំ ទិស្វា "កោ ឯត្ថា"តិ អាហ. "អហំ ភន្តេ តយា សទ្ធិំ សមណធម្មំ កត្វា អនាគាមិផលំ បត្វា សុទ្ធាវាសេ និព្ពត្តព្រហ្មា"តិ អាហ. កេន កម្មេន អាគតត្ថាតិ? មហាព្រហ្មា អត្តនោ អាគតការណំ ទីបេត្វា តេ បញ្ហេ អាចិក្ខិត្វា "ត្វំ ឥមេ បញ្ហេ ឧគ្គណ្ហិត្វា អរុណេ ឧដ្ឋិតេ តថាគតំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆ, ឋបេត្វា ហិ

តឆាគតំ អនេញ្ញា ញ្ញូនេយ បនេញាកនេឆតំ្យ សយេត្វា ភាយ ភត្តី”តិ ចត្វា ព្រាហ្មណេលិកនេយច កនេតា`

នេឆនេរាបិ បុភឌិចនេស សត្វារំ ស្លបសក្កយិត្វា ចត្តិត្វា យហាព្រាហ្មភា កឌិតតិឃានេយនេភច បនេញាបុច្ឆិ` សត្វា ក្យារកេប្សបនេត្វនេប្ស អរហត្តំ បិនេបត្វា បនេញាកនេឆសិ` នេឆនេរា សត្វារា កឌិតតិឃានេយនេភច ស្លកុលិព្វា អត្តចត់ កត្វា ចិបប្សត់ កត្ត កាហារេបត្វា អរហត្តំ បិបុលិ`
តនេតា បដ្ឋាយ ចត្យត្តំ បរិសាត់ ឆយ្មកឆំ កនេឆនេត្វា ពាហ្យកាហិ ស្លបយាហិ ច ការនេលាហិ ច យនេល្ហត្វា ចិត្តកឆនេយច កនេឆតិ` អឆ តំ សត្វា បិឃារសិនេឡ្អា បញ្ចាគសហិ បនេញាហិ បដិយនេល្ហត្វា ស្យតត្នេត្ត (ឌី` និ` ១`៣០៩ អាគនេមា) នេគសិនេត តំ ស្យតត្តំ អដ្ឋប្យត្តិ កត្វា ញ្ញយស្មិ សាសនេភ ចិត្តកឌិកាតំ អក្កដ្ឋានេភ ឆនេបសីតិ`

យហារកោដ្ឋិតនេត្វរចត្វ

១០ប័` គសនេយ បដិសម្ភិគាបត្តាភត្តិ ចតនេប្សា បដិសម្ភិគា បត្វា ចិតាត់ យហារកោដ្ឋិតនេត្វនេរា អនេក្កាតិ គនេប្សតិ` អយំ ហិ នេឆនេរា អត្តនេភា បដិសម្ភិគាប្យ ចិល្លចសិការេចភ អភិញ្ញានេត អភិញ្ញានេត យហារាចនេក ស្លបសក្កយិត្វា បញ្ញាបុច្ឆនេត្តាបិ គសពាល់ ស្លបសក្កយិត្វា បញ្ញាបុច្ឆនេត្តាបិ បដិសម្ភិគាប្យនេឃច បញ្ញាបុច្ឆតិ` ញ្ញតិ ញ្ញយិភា ចិល្លចសិការេចភ បដិសម្ភិគាបត្តាត់ អនេក្កា ភាយ ញារនេតា`

តប្ស បនេញាកនេម្ម អយយត្យបុត្តិកឆា – អយយ្បិ ហិ បត្យុត្តនេរពុទ្ធកានេល ហំសចតីភកនេរ យហារភាគក្យនេល ភិព្វនេត្វា អបនេរភ សយនេយភ សត្វ ឆយ្មកឆំ ស្យលនេត្តា សត្វារំ ឧកំ ភិក្ខុំ បដិសម្ភិគាបត្តាត់ អក្កដ្ឋានេភ ឆនេបត្តំ ឌិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋាភត្តរំ បនេត្វសិ` នេសា ឃាចឌីចំ ក្យសលំ កត្វា នេគចយត្យនេប្សប្យ សំសរនេត្តា ញ្ញយស្មិ ពុទ្ធុប្បានេគ សាចត្ថិយំ ព្រាហ្មណក្យនេល ភិព្វត្តិត្វា នេកាដ្ឋិតយាលានេចាតិប្ស ភាយំ អកំស្យ` នេសា ចយប្បនេត្តា តនេយា នេចនេគ ស្លកុលិព្វា ឧកឌិចសំ សត្វ ឆយ្មកឆំ ស្យត្វា បដិលទ្ធសេទ្ធា បព្វាឌិ` នេសា ស្លបសម្បត្តកាលនេតា បដ្ឋាយ ចិបប្សភាយ កម្មំ កនេររានេត្តា សហ បដិសម្ភិគាហិ អរហត្តំ បត្វា ភិច្ចកាល់ បដិសម្ភិគាប្យ ចិល្លចសី ហុត្វា បញ្ញាបុច្ឆនេត្តា បដិសម្ភិគាប្យនេឃច បុច្ឆតិ` អឆ តំ សត្វា អបរភាគេក យហារេចគល្លស្យត្តំ (យ` និ` ១`៣៣៨ អាគនេមា) អដ្ឋប្បត្តិ កត្វា បដិសម្ភិគាបត្តាត់ អក្កដ្ឋានេភ ឆនេបសីតិ`

តតិយចក្កចល្លភា`

១៣` ឧតគក្កចនេក្កា

(១៣) ៣` ចត្យត្ថឧតគក្កចនេក្កា

អាភត្តនេត្វរចត្វ

២១៩-២២៣. ចតុត្ថស្ស បឋមេ ពហុស្សុតានន្តិអាទីសុ អញ្ញេបិ ថេរា ពហុស្សុតា សតិមន្តា គតិមន្តា ធិតិមន្តា ឧបដ្ឋាកា ច អត្ថិ. អយំ បនាយស្មា ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គណ្ហន្តោ ទសពលស្ស សាសនេ ភណ្ឌាគារិកបរិយត្តិយំ ឋត្វា គណ្ហិ, តស្មា ពហុស្សុតានំ អគ្គោ នាម ជាតោ. ឥមស្សេវ ច ថេរស្ស ពុទ្ធវចនំ គហេត្វា ធារណកសតិ អញ្ញេហិ ថេរេហិ ពលវតរា អហោសិ, តស្មា សតិមន្តានំ អគ្គោ នាម ជាតោ. អយមេវ ចាយស្មា ឯកបទេ ឋត្វា សដ្ឋិ បទសហស្សានិ គណ្ហន្តោ សត្ថារា កថិតនិយាមេនេវ សព្ពបទានិ ជានាតិ, តស្មា គតិមន្តានំ អគ្គោ នាម ជាតោ. តស្សេវ ចាយស្មតោ ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គណ្ហនវីរិយំ សជ្ឈាយនវីរិយញ្ច ធារណវីរិយញ្ច សត្ថុ ឧបដ្ឋានវីរិយញ្ច អញ្ញេហិ អសទិសំ អហោសិ, តស្មា ធិតិមន្តានំ អគ្គោ នាម ជាតោ. តថាគតំ ឧបដ្ឋហន្តោ ចេស ន អញ្ញេសំ ឧបដ្ឋាកភិក្ខូនំ ឧបដ្ឋានាការេន ឧបដ្ឋហិ, អញ្ញេ ហិ តថាគតំ ឧបដ្ឋហន្តា ន ចិរំ ឧបដ្ឋហិំសុ, ន ច ពុទ្ធានំ មនំ គហេត្វា ឧបដ្ឋហិំសុ. អយំ ថេរោ បន ឧបដ្ឋាកដ្ឋានំ លទ្ធទិវសតោ បដ្ឋាយ អារទ្ធវីរិយោ ហុត្វា តថាគតស្ស មនំ គហេត្វា ឧបដ្ឋហិ. តស្មា ឧបដ្ឋាកានំ អគ្គោ នាម ជាតោ.

តស្ស បញ្ហាកម្មេ អយមនុបុព្ពីកថា – ឥតោ កិរ សតសហស្សិមេ កប្បេ បទុមុត្តរោ នាម សត្ថា លោកេ ឧប្បជ្ជិ. តស្ស ហំសវតី នាម នគរំ អហោសិ, អានន្ទោ នាម រាជា បិតា, សុមេធា នាម ទេវី មាតា, ពោធិសត្តោ ឧត្តរកុមារោ នាម អហោសិ. សោ បុត្តស្ស ជាតទិវសេ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខម្ម បព្ពជិត្វា បធានមនុយុញ្ជិត្វា អនុក្កមេន សព្ពញ្ញុតំ បត្វា "អនេកជាតិសំសារ"ន្តិ ឧទានំ ឧទានេត្វា សត្តាហំ ពោធិបល្លង្កេ វីតិនាមេត្វា "បថវិយំ ឋបេស្សាមី"តិ បាទំ អភិនីហរិ. អថ បថវិំ ភិន្ទិត្វា ហេដ្ឋា ឆត្តប្បមាណំ បទុមំ ឧដ្ឋាសិ. តទុបាទាយ ភគវា បទុមុត្តរោតេវ បញ្ញាយិត្ថ. តស្ស ទេវលោ ច សុជាតោ ច ទ្វេ អគ្គសាវកា អហេសុំ, អមិតា ច អសមា ច ទ្វេ អគ្គសាវិកា, សុមនោ នាម ឧបដ្ឋាកោ. បទុមុត្តរោ ភគវា បិតុ សង្គហំ កុរុមានោ ភិក្ខុសតសហស្សបរិវារោ ហំសវតិយា រាជធានិយា វសតិ.

កនិដ្ឋភាតា បនស្ស សុមនកុមារោ នាម. តស្ស រាជា ហំសវតិតោ វីសយោជនសតេ ភោគគាមំ អទាសិ. សោ កទាចិ កទាចិ អាគន្ត្វា បិតរញ្ច សត្ថារញ្ច បស្សតិ. អថេកទិវសំ បច្ចន្តោ កុបិតោ. សុមនោ រញ្ញោ បេសេសិ. រាជា "ត្វំ មយា តត្ថ កស្មា ឋបិតោ"តិ បដិបេសេសិ. សោ ចោរេ វូបសមេត្វា "ឧបសន្តោ, ទេវ, ជនបទោ"តិ រញ្ញោ បេសេសិ. រាជា តុដ្ឋោ "សីឃំ មម បុត្តោ អាគច្ឆតូ"តិ អាហ. តស្ស សហស្សមត្តា អមច្ចា ហោន្តិ. សោ តេហិ សទ្ធិំ អន្តរាមគ្គេ មន្តេសិ – "មយ្ហំ បិតា តុដ្ឋោ សចេ មេ វរំ ទេតិ, កិំ គណ្ហាមី"តិ? អថ នំ ឯកច្ចេ "ហត្ថិំ គណ្ហថ, អស្សំ គណ្ហថ, ជនបទំ គណ្ហថ, សត្ត រតនានិ គណ្ហថា"តិ អាហំសុ. អបរេ "តុម្ហេ បថវិស្សរស្ស បុត្តា, ន តុម្ហាកំ ធនំ ទុល្លភំ, លទ្ធម្បិ ចេតំ សព្ពំ បហាយ គមនីយំ, បុញ្ញមេវ ឯកំ អាទាយ គមនីយំ. តស្មា ទេវេ វរំ ទទមានេ តេមាសំ បទុមុត្តរភគវន្តំ ឧបដ្ឋាតុំ វរំ គណ្ហថា"តិ អាហំសុ. សោ "តុម្ហេ មយ្ហំ កល្យាណមិត្តា, ន មេតំ ចិត្តំ អត្ថិ, តុម្ហេហិ បន ឧប្បាទិតំ, ឯវំ ករិស្សាមី"តិ គន្ត្វា បិតរំ វន្ទិត្វា បិតរា អាលិង្គេត្វា មត្ថកេ ចុម្ពិត្វា "វរំ តេ បុត្ត ទេមី"តិ វុត្តោ "ឥច្ឆាមហំ, មហារាជ, ភគវន្តំ តេមាសំ ចតូហិ បច្ចយេហិ ឧបដ្ឋហន្តោ ជីវិតំ អវញ្ឈំ កាតុំ, ឥទំ មេ វរំ ទេហី"តិ អាហ. "ន សក្កា, តាត, អញ្ញំ វរេហី"តិ. "ទេវ, ខត្តិយានំ នាម ទ្វេ កថា នត្ថិ, ឯតទេវ មេ ទេហិ, ន មម អញ្ញេន អត្ថោ"តិ. "តាត, ពុទ្ធានំ នាម ចិត្តំ ទុជ្ជានំ, សចេ ភគវា ន ឥច្ឆិស្សតិ, មយា ទិន្នេបិ កិំ ភវិស្សតី"តិ? "សាធុ, ទេវ, អហំ ភគវតោ ចិត្តំ ជានិស្សាមី"តិ វិហារំ គតោ.

ទេន ច សមយេន កត្តពិឆ្ចិ និក្ខមិត្វា ករចា កក្កដកំ បទិស្វា ហោតិ, សោ យណ្ឌលយាញ្ចេ សត្តិបតិតានំ កិច្ចានំ សត្តិកំ អកយាសិ។ ទេ តំ អាហំសុ – “រាជបុត្ត, កត្ថា អាគតោសី”តិ? ករចត្ត ឥស្សតាយ, ឥសេស្សូ រេ ករចត្តត្តិ។ ត យំ, រាជបុត្ត, ព្ទន្តិតិន្តិតក្កលោ សត្ថារំ ឥដ្ឋំ លភាយាតិ។ កោ បន, ភន្តេ, លភតីតិ? សុយតរេត្ថទោ តាយ រាជបុត្តាតិ។ សោ “ក្វហិ, ភន្តេ, ទេធទោ”តិ? ទេធស្ស និសិន្នដ្ឋានំ បុច្ឆិត្វា កត្តា ចក្កិត្វា “ព្ទាប្ហាយហំ, ភន្តេ, ករចត្ត បស្សិតុំ, ឥសេស្សូ រេ ករចត្ត”ត្តិ អាហ។ ទេធទោ បស្សត្តសេស្សូច រាជកុមារស្ស អាវេបិកសិលញ្ញានំ សយាបន្ទិត្វា យហាបធចិ ព្ទុកំ អធិដ្ឋាយ បធចិយំ និយុន្ទិត្វា សត្ថុ កក្កដកំយំវេយច បិតុររហោសិ។ អថ តំ ករចា “សុយត កត្ថា អាគតោសី”តិ អាហ។ រាជបុត្តោ, ភន្តេ, ករចត្ត ឥស្សតាយ អាគតោតិ។ ទេន ហិ កិច្ច អាសនំ បញ្ញាបេហីតិ។ បុន ទេធទោ បស្សត្តសេស្សូច រាជកុមារស្ស ព្ទូម្ហាសនំ កហេត្វា អត្តាកក្កដកំយំ និយុន្ទិត្វា ឧទិហបរិចេលោ បិតុកចិត្វា បរិចេលោ អាសនំ បញ្ញាបេសិ។ រាជកុមារោ ព្ទាយាតិ ឥច្ចេ អន្ទរិយាការោតិ ជិប្វា “យហន្តោ ចតាយំ កិច្ច”តិ ចិន្តេសិ។

ករចាបិ កក្កដកំ ទោ កិច្ចយិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ។ រាជបុត្តោ ករចត្ត ចក្កិត្វា បដិសត្ថារំ អកាសិ។ “កេន អាគតោសិ រាជបុត្តា”តិ ចុត្តោ, “ភន្តេ, តុម្ហាកំ កក្កដកំ បទិស្វាសុ, កិច្ច បន ‘ត យំ ព្ទន្តិតិន្តិតក្កលោ ករចត្ត ឥដ្ឋំ លភាយា’តិ យំ ទេធស្ស សត្តិកំ បិវេហសុំ។ ទេធទោ បន ឧកចនេតេច ឥស្សតិ, ទេធទោ, ភន្តេ, តុម្ហាកំ សាសនេ ចល្លកោ យន្តេ”តិ។ អាយ រាជកុមារ, ចល្លកោ ឧស កិច្ច យម្ហាសាសនេតិ។ ភន្តេ, ព្ទុន្នំ សាសនេ កិ កត្វា ចល្លកា ហោន្តីតិ? ឧានំ ឥត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ព្ទុបោសថកម្មំ កត្វា កុមារាតិ។ ករចា អហំ ទេធទោ ចិយ ព្ទុន្នសាសនេ ចល្លកោ ហោតុកាមោ, ទេត្វ យម្ហាកិច្ច អធិចាសេថាតិ។ អធិចាសេសិ ករចា តុណ្ហីភាវេន។ រាជកុមារោ អត្តនោ ចសនដ្ឋានំ កត្វា សត្តាហត្តិ យហាសក្ការំ សជ្ជេត្វា សត្ថុ ជិចសានិ លន្ទាចារកត្តំ តាយ អធាសិ។

សត្តមេ ជិចសេ សត្ថារំ ចក្កិត្វា, ភន្តេ, យយា បិតុ សត្តិកា ទេយានំ អន្តោចស្សំ តុម្ហាកំ បដិជក្កនទោ លន្ទោ, ទេយានំ រេ ចស្សាចានំ អធិចាសេថាតិ។ ករចា “អត្ថិ ត្ង ទោ តត្ថ កេទន អត្ថោ”តិ ឮត្វាសិ កេត្វា “អត្ថី”តិ ជិប្វា “សុញ្ញាការេ ទោ, រាជកុមារ, តថាកតា អភិរមន្តី”តិ អាហ។ កុមារោ “អញ្ញាតំ ករចា អញ្ញាតំ សុកតា”តិ ចត្វា “អហំ, ភន្តេ, បុរិមតរំ កត្វា ចិហារំ ការេមិ, យយា បេសិតេ កិច្ចសតសហស្សេន សទ្ធិំ អាកច្ឆថា”តិ ករចត្ត បដិញ្ញំ កាហាបេត្វា បិតុ សត្តិកំ កត្វា “ជិន្នា រេ, ទេច, ករចតា បដិញ្ញា, យយា បហិតេ ករចត្ត បេសេយ្យថា”តិ ចត្វា បិតរំ ចក្កិត្វា កិច្ចយិត្វា យោជនេ យោជនេ ចិហារំ ការេន្តោ ចិសយោជនសតំ អទ្ធានំ កតោ។ កត្វា ច អត្តនោ នករេ ចិហារដ្ឋានំ ចិចិនន្តោ សោភនភាយស្ស កុដុម្ពិកស្ស ឧយ្យានំ ជិប្វា សតសហស្សេន កិណិត្វា សតសហស្សំ ចិស្សជ្ជេត្វា ចិហារំ ការេសិ។ តត្ថ ករចតោ កក្កដកំ សេសកិច្ចកត្វា ទត្តិដ្ឋានចិចាដ្ឋានត្ថាយ កុដិលេណយណ្ឌបេ ការេត្វា បិការបរិក្ខេបំ ទ្វារកោដ្ឋកញ្ច និដ្ឋាបេត្វា បិតុ សត្តិកំ បេសេសិ – “និដ្ឋិតំ យម្ហាកិច្ចំ, សត្ថារំ បហិណថា”តិ។

រាជា ករចត្ត ភោជេត្វា “ករចា សុយតស្ស កិច្ចំ និដ្ឋិតំ, តុម្ហាកំ កយនំ បច្ចាសីសតី”តិ អាហ។ ករចា កិច្ចសតសហស្សបរិវុតោ យោជនេ យោជនេ ចិហារេសុ ចសមានោ អកយាសិ។ កុមារោ “សត្ថា អាកច្ឆតី”តិ សុត្វា យោជនំ បច្ចុក្កត្វា កន្ធមាលាទីហិ បូជយមានោ ចិហារំ បវេសេត្វា –

“សតសហស្សេន មេ កីតំ, សតសហស្សេន យាបិតំ;

សោកតិ តាយ ស្លឃ្យាតំ, បដិក្កល្យាយហាយុតី”តិ៍ –

ចិហាទំ តិឃ្យារេឆសិ៍ សោ ចស្សុបភាឃិកាឌិចរេស ឌាតំ ឥត្វា អត្តនោ ឫត្តឌារេ ច អមរច្ចេ ច បរក្កោសាបេត្វា អាហ – “សត្វា អយ្យាកំ សត្តិកំ ក្ទុទេតាច អាកេតា, ញុទ្ធា ច តាយ ឈយូកេុកា ត អាយិសចក្កូកា ៍ តស្មា អហំ ខ្ពុយំ តេយាសំ ទេ្ធ សាដកេ តិចាសេត្វា ឆស សឹលិតិ សយាឌិឃិត្វា ខ្ពុឆេច ចសិស្សាយិ, ញុយេក្រ្តីណាសចសតសហស្សស្ស ខ្ពុយិតាច តឹហាទេត តេយាសំ ឌាតំ ឆទេឃ្យាឆា”តិ៍

សោ ឃុមតទេ្វុស្ស ចសតដ្ឋាតសការកេឃេច ផារេត ចសរត្តោ ឃំ ទេឆទេ ភកចទេតា ចត្តុំ កទេទាតិ, តំ សត្តុំ ឌិស្វា “ខ្ពុយស្សិ ផារេត ឲកត្តចល្លទេកា ឲស ទេឆទេ, ឲតសេ្សច មេ ផាតត្តុទំ បទេ្វុតុំ ចដ្ឋីតី”តិ ឌិទេត្តត្វា ស្តុបកដ្ឋាឃ បចាទេណាឃ កាយំ បចិសិត្វា សត្តាហំ យហាឌាតំ ឥត្វា សត្តុមេ ឌិចរេស កិក្កូសតសហស្សស្ស បិតេឃុទេល តិឌីចទំ ផទេបត្វា ភកចត្តុំ ចត្តិត្វា, “ភទេត្ត, ឃេឆតំ យឃា សត្តាហំ ឮត្តាចាទេឌាតទេតា បដ្ឋាឃ ឫឌ្ញា កតំ, តំ ទេតច សក្កុសយ្យត្តុំ, ត យាទេព្រាហ្មសយ្យត្តុំ បត្វឃទេត្តត, ញុទ្ធស្ស បត ស្តុបដ្ឋាកកាចំ បទេ្វុទេត្តត កតំ៍ តស្មា អហម្បិ ភកចា អភាកេត ឃុមតទេ្វុទេទា ចិឃ ឲកស្ស ញុទ្ធស្ស ស្តុបដ្ឋាទេកា ទេហាយី”តិ បត្ថាបតិដ្ឋីទេតត បតិដ្ឋហិត្វា ចត្តិ៍ សត្វា តស្ស អតត្តុទាឃំ ឌិស្វា ញ្យាកទិត្វា បក្កាយិ៍ ក្យុយាទេទា តំ ស្តុត្វា “ញុទ្ធា ច តាយ អទេ្គញ្ញាឆា ទេហាត្តី”តិ ក្ទុតិឃឌិចរេស ទេកាតយញុទ្ធស្ស បត្តុឌីចទំ កទេហត្វា បិដ្ឋិទេតា បិដ្ឋិទេតា កច្ឆទេត្តា ចិឃ អទេហាសិ៍

សោ តស្មិំ ញុទ្ធុប្បាទេឆ ចស្សសតសហស្សំ ឌាតំ ឥត្វា សទេក្កុ តិព្ពត្តិត្វា កស្សបញុទ្ធកាទេល បិណ្ឌាឃ ចទេតា ទេឆទេស្ស បត្តក្កហណត្ថំ ស្តុត្វទិសាដកំ ឥត្វា បូជំ អកាសិ៍ បុត សទេក្កុ តិព្ពត្តិត្វា តទេតា ចុទេតា ពារាណសិរាជា ហុត្វា ស្តុបរិបិសាឆចទេកទេតា កត្តុយាឆតទេតា អាកាទេសត អាកច្ឆទេត្តេ អដ្ឋ បទេច្ចកញុទ្ធេ ឌិស្វា តិយត្តាទេបត្វា ទេភាទេជត្វា អត្តនោ យដ្ឋទ័លិឃ្យាទេត ទេតសំ អដ្ឋ បណ្ណសាលទេយា កាទេទត្វា ទេតសំ តិសីឆតត្វាយ អត្តនោ តិទេចសទេត អដ្ឋ សព្ពទេតតយយាតិ បីផាតិ ទេចច យហិអាឆាទេកេ ច បដិយាទេឆត្វា ឆស ចស្សសហស្សាតិ ស្តុបដ្ឋាតំ អកាសិ៍ ឲតាតិ បិពកដ្ឋាភាតិ៍

កប្បសតសហស្សំ បត ឌាតំ ឆទេយាទេភាច អយ្យាកំ ទេពាឆិសទេត្តុត សទ្ធិំ ញុសិតបុទេទ តិព្ពត្តិត្វា តទេតា ចុទេតា អមិទេតាឆតសក្កុស្ស ទេកទេហ តិព្ពត្តិ៍ អចស្ស សទេព្ពច ពាកាតទេក អាតត្ថិទេត បយុជិទេត កទេទាទេត្តា ឌាទេតាតិ អាតទេត្ថារទេត្វច តាយំ អកំស្តុ៍ សោ អត្ថុបុទេព្ពត កតាភិតិក្ខូយទេត សយូាសទេព្ពាឆិ បត្វា បឈយកាយទេតត កបិលចត្ថុំ អាកត្វា តទេតា តិក្ខូទេត្ត ភកចតិ ភកចទេតា បរិចារត្ថំ ទាឌក្យុយាទេទសុ បព្ពាជទេត្តសុ ភទ្ទិយាឌីហិ សទ្ធិំ តិក្ខូមិត្វា ភកចទេតា សត្តិទេក បព្ពាជិត្វា តជិទេស្សច អាឃស្ថទេតា ឫណ្ណស្ស យត្តាណិបុត្តស្ស សត្តិទេក ឈយូកធំ ស្តុត្វា សោតាបត្តិផទេល បតិដ្ឋហិ៍

ទេតត ទេលា បត សយទេឃត ភកចទេតា បឈយទេពាឆិឃំ ចីសតិ ចស្សាតិ អតិពទ្ធា ស្តុបដ្ឋាកា អទេហសុំ៍ ឲកឆា តាកសយាទេលា បត្តុឌីចទំ

គហេត្វា វិចរិ ឯកទា នាគិតោ, ឯកទា ឧបវាណោ, ឯកទា សុនក្ខត្តោ, ឯកទា ចុន្ទោ សមណុទ្ទេសោ , ឯកទា សាគតោ, ឯកទា រាធោ, ឯកទា មេឃិយោ។ តត្ថ ឯកទា ភគវា នាគសមាលត្ថេរេន សទ្ធឹ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ ទ្វេធាបថំ បត្តោ។ ថេរោ មគ្គា ឱក្កម្ម “ភគវា អហំ ឥមិនា មគ្គេន គច្ឆាមី”តិ អាហ។ អថ នំ ភគវា “ឯហិ ភិក្ខុ, ឥមិនា មគ្គេន គច្ឆាមា”តិ អាហ។ សោ “ហន្ទ ភគវា តុម្ហាកំ បត្តចីវរំ គណ្ហថ, អហំ ឥមិនា មគ្គេន គច្ឆាមី”តិ វត្វា បត្តចីវរំ ភូមិយំ ឋបេតុំ អារទ្ធោ។ អថ នំ ភគវា “អាហរ ភិក្ខូ”តិ វត្វា បត្តចីវរំ គហេត្វា គតោ។ តស្សាបិ ភិក្ខុនោ ឥតរេន មគ្គេន គច្ឆតោ ចោរា បត្តចីវរញ្ចេវ ហរឹសុ, សីសញ្ច ភិន្ទឹសុ។ សោ “ភគវា ឥទានិ មេ បដិសរណំ, ន អញ្ញោ”តិ ចិន្តេត្វា លោហិតេន គលន្តេន ភគវតោ សន្តិកំ អាគមិ។ “កិមិទំ ភិក្ខូ”តិ ច វុត្តេ តំ បវត្តឹ អារោចេសិ។ អថ នំ ភគវា “មា ចិន្តយិ ភិក្ខុ, ឯតស្ស ការណាយេវ តំ និវារយិម្ហា”តិ វត្វា សមស្សាសេសិ។

ឯកទា បន ភគវា មេឃិយត្ថេរេន សទ្ធឹ បាចីនវំសេ មិគទាយេ ជន្តុគាមំ អគមាសិ។ តត្រាបិ មេឃិយោ ជន្តុគាមេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា នទីតីរេ បាសាទិកំ អម្ពវនំ ទិស្វា “ភគវា តុម្ហាកំ បត្តចីវរំ គណ្ហថ, អហំ តស្មឹ អម្ពវនេ សមណធម្មំ ករោមី”តិ វត្វា ភគវតា តិក្ខត្តុំ និវារិយមានោបិ គន្ត្វា អកុសលវិតក្កេហិ អន្វាសត្តោ បច្ចាគន្ត្វា តំ បវត្តឹ អារោចេសិ។ តម្បិ ភគវា “ឥទមេវ តេ ការណំ សល្លក្ខេត្វា និវារយិម្ហា”តិ វត្វា អនុបុព្ពេន សាវត្ថឹ អគមាសិ។ តត្ថ គន្ធកុដិបរិវេណេ បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសិន្នោ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវេ, ឥទានិម្ហិ មហល្លកោ, ‘ឯកច្ចេ ភិក្ខូ ឥមិនា មគ្គេន គច្ឆាមា’តិ វុត្តេ អញ្ញេន គច្ឆន្តិ, ឯកច្ចេ មយ្ហំ បត្តចីវរំ ភូមិយំ និក្ខិបន្តិ, មយ្ហំ និពទ្ធុបដ្ឋាកំ ឯកំ ភិក្ខុំ ជានាថា”តិ។ ភិក្ខូនំ ធម្មសំវេគោ ឧទបាទិ។ អថាយស្មា សារិបុត្តោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា “អហំ, ភន្តេ, តុម្ហេយេវ បត្ថយមានោ សតសហស្សកប្បាធិកំ អសង្ខ្យេយ្យំ បារមិយោ បូរេសឹ, ននុ មាទិសោ មហាបញ្ញោ ឧបដ្ឋាកោ នាម វដ្ដតិ, អហំ ឧបដ្ឋហិស្សាមី”តិ អាហ។ តំ ភគវា “អលំ, សារិបុត្ត, យស្សំ ទិសាយំ ត្វំ វិហរសិ, អសុញ្ញា មេ សា ទិសា, តវ ហិ ឱវាទោ ពុទ្ធានំ ឱវាទសទិសោ, តេន មេ តយា ឧបដ្ឋាកកិច្ចំ អត្ថី”តិ បដិក្ខិបិ។ ឯតេនេវ ឧបាយេន មហាមោគ្គល្លានំ អាទឹ កត្វា អសីតិ មហាសាវកា ឧដ្ឋហឹសុ។ តេ សព្ពេបិ ភគវា បដិក្ខិបិ។

អានន្ទត្ថេរោ បន តុណ្ហីយេវ និសីទិ។ អថ នំ ភិក្ខូ អាហំសុ – “អាវុសោ អានន្ទ, ភិក្ខុសង្ឃោ ឧបដ្ឋាកដ្ឋានំ យាចតិ, ត្វម្បិ យាចាហី”តិ។ យាចិត្វា លទ្ធដ្ឋានំ នាម, អាវុសោ, កីទិសំ ហោតិ, កិំ មំ សត្ថា ន បស្សតិ? សចេ សត្ថា រោចិស្សតិ, “អានន្ទោ មំ ឧបដ្ឋហតូ”តិ វក្ខតីតិ។ អថ ភគវា “ន, ភិក្ខវេ, អានន្ទោ អញ្ញេហិ ឧស្សាហេតព្ពោ, សយមេវ ជានិត្វា មំ ឧបដ្ឋហិស្សតី”តិ អាហ។ តតោ ភិក្ខូ “ឧដ្ឋេហិ, អាវុសោ អានន្ទ, ឧដ្ឋេហិ, អាវុសោ អានន្ទ, ទសពលំ ឧបដ្ឋាកដ្ឋានំ យាចាហី”តិ អាហំសុ។ ថេរោ ឧដ្ឋហិត្វា ចត្តារោ បដិក្ខេបេ ចតស្សោ ច អាយាចនាតិ អដ្ឋ វរេ យាចិ។

ចត្តារោ បដិក្ខេបា នាម – “សចេ មេ, ភន្តេ, ភគវា អត្តនា លទ្ធំ បណីតំ ចីវរំ ន ទស្សតិ, បិណ្ឌបាតំ ន ទស្សតិ, ឯកគន្ធកុដិយំ វសិតុំ ន ទស្សតិ, និមន្តនំ គហេត្វា ន គមិស្សតិ, ឯវាហំ ភគវន្តំ ឧបដ្ឋហិស្សាមី”តិ វត្វា “កំ បនេត្ថ, អានន្ទ, អាទីនវំ អទ្ទសា”តិ វុត្តេ អាហ – “សចាហំ, ភន្តេ, ឥមានិ វត្ថូនិ លភិស្សាមិ, ភវិស្សន្តិ វត្តារោ ‘អានន្ទោ ទសពលេន លទ្ធំ បណីតំ ចីវរំ បរិភុញ្ជតិ, បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជតិ, ឯកគន្ធកុដិយំ វសតិ, ឯកតោ និមន្តនំ គច្ឆតិ, ឯតំ លាភំ លភន្តោ តថាគតំ ឧបដ្ឋាតិ, កោ ឯវំ ឧបដ្ឋហតោ ភារោ’”តិ? ឥមេ ចត្តារោ

បដិក្ខេបេ យាចិ។

ចតស្សោ អាយាចនា នាម – “សចេ, ភន្តេ, ភគវា មយា គហិតនិមន្តនំ គមិស្សតិ, សចាហំ តិរោរដ្ឋា តិរោជនបទា ភគវន្តំ ទដ្ឋុំ អាគតំ បរិសំ អាគតក្ខណេយេវ ភគវន្តំ ទស្សេតុំ លច្ឆាមិ, យទា មេ កង្ខា ឧប្បជ្ជតិ, តស្មិំយេវ ខណេ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិតុំ លច្ឆាមិ, តថា យំ ភគវា មយ្ហំ បរម្មុខេ ធម្មំ ទេសេតិ, តំ អាគន្ត្វា មយ្ហំ កថេស្សតិ, ឯវាហំ ភគវន្តំ ឧបដ្ឋហិស្សាមី”តិ វត្វា “កិំ បនេត្ថ, អានន្ទ, អាទីនវំ បស្សសី”តិ វុត្តេ អាហ – “ឥធ, ភន្តេ, សទ្ធា កុលបុត្តា ភគវតោ ឱកាសំ អលភន្តា មំ ឯវំ វទន្តិ ‘ស្វេ, ភន្តេ អានន្ទ, ភគវតា សទ្ធិំ អម្ហាកំ ឃរេ ភិក្ខំ គណ្ហេយ្យាថា’តិ។ សចេ ភគវា តត្ថ ន គមិស្សតិ, ឥច្ឆិតិច្ឆិតក្ខណេយេវ បរិសំ ទស្សេតុំ, កង្ខញ្ច វិនោទេតុំ ឱកាសំ ន លច្ឆាមិ, ភវិស្សន្តិ វត្តារោ ‘កិំ អានន្ទោ ទសពលំ ឧបដ្ឋាតិ ។ ឯត្តកម្បិស្ស ភគវា អនុគ្គហំ ន ករោតី’តិ។ ភគវតោ ច បរម្មុខា មំ បុច្ឆិស្សន្តិ ‘អយំ, អាវុសោ អានន្ទ, គាថា, ឥទំ សុត្តំ, ឥទំ ជាតកំ កត្ថ ទេសិត’ន្តិ។ សចាហំ តំ ន សម្បាទយិស្សាមិ, ភវិស្សន្តិ វត្តារោ – ‘ឯត្តកម្បិ, អាវុសោ, ន ជានាសិ, កស្មា ត្វំ ឆាយា វិយ ភគវន្តំ អវិជហន្តោ ទីឃរត្តំ វិចរសី’តិ។ តេនាហំ បរម្មុខា ទេសិតស្សបិ ធម្មស្ស បុន កថនំ ឥច្ឆាមី”តិ។ ឥមា ចតស្សោ អាយាចនា យាចិ។ ភគវាបិស្ស អទាសិ។

ឯវំ ឥមេ អដ្ឋ វរេ គហេត្វា និពទ្ធុបដ្ឋាកោ អហោសិ។ តស្សេវ ឋានន្តរស្ស អត្ថាយ កប្បសតសហស្សំ បូរិតានំ បារមីនំ ផលំ បាបុណិ។ សោ ឧបដ្ឋាកដ្ឋានំ លទ្ធទិវសតោ បដ្ឋាយ ទសពលស្ស ទុវិធេន ឧទកេន តិវិធេន ទន្តកដ្ឋេន ហត្ថបាទបរិកម្មេន បិដ្ឋិបរិកម្មេន គន្ធកុដិបរិវេណសម្មជ្ជនេនាតិ ឯវមាទីហិ កិច្ចេហិ ឧបដ្ឋហន្តោ “ឥមាយ នាម វេលាយ សត្ថុ ឥមំ នាម លទ្ធុំ វដ្ដតិ, ឥទំ នាម កាតុំ វដ្ដតី”តិ ទិវសភាគំ សន្តិកាវចរោ ហុត្វា រត្តិភាគសមន្តរេ ទណ្ឌទីបិកំ គហេត្វា ឯករត្តិំ គន្ធកុដិបរិវេណំ នវ វារេ អនុបរិយាយតិ។ ឯវញ្ហិស្ស អហោសិ – “សចេ មេ ថិនមិទ្ធំ ឱក្កមេយ្យ, ទសពលេ បក្កោសន្តេ បដិវចនំ ទាតុំ ន សក្កុណេយ្យ”ន្តិ។ តស្មា សព្ពរត្តិំ ទណ្ឌទីបិកំ ហត្ថេន ន មុញ្ចតិ។ ឥទមេត្ថ វត្ថុ។ អបរភាគេ បន សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ អនេកបរិយាយេន ធម្មភណ្ឌាគារិកអានន្ទត្ថេរស្ស វណ្ណំ កថេត្វា ថេរំ ឥមស្មិំ សាសនេ ពហុស្សុតានំ សតិមន្តានំ គតិមន្តានំ ធិតិមន្តានំ ឧបដ្ឋាកានញ្ច ភិក្ខូនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ឧរុវេលកស្សបត្ថេរវត្ថុ

១១៣។ ទុតិយេ មហាបរិសានន្តិ មហាបរិវារានំ ឧរុវេលកស្សបោ អគ្គោតិ ទស្សេតិ។ អញ្ញេសញ្ហិ ថេរានំ កញ្ចិ កាលំ បរិវារោ មហា ហោតិ កញ្ចិ កាលំ អប្បោ, ឥមស្ស បន ថេរស្ស ទ្វីហិ ភាតិកេហិ សទ្ធិំ ឯកំ សមណសហស្សំ និពទ្ធបរិវារោវ អហោសិ។ តេសុ ឯកេកស្មិំ ឯកេកំ បព្ពាជេន្តេ ទ្វេ សមណសហស្សានិ ហោន្តិ, ទ្វេ ទ្វេ បព្ពាជេន្តេ តីណិ សហស្សានិ ហោន្តិ។ តស្មា សោ មហាបរិវារានំ អគ្គោ នាម ជាតោ។ កស្សបោតិ បនស្ស គោត្តំ។ ឧរុវេលាយំ បព្ពជិតត្តា ឧរុវេលកស្សបោតិ បញ្ញាយិត្ថ។

តស្ស បញ្ហាកម្មេ អយមនុបុព្ពិកថា – អយម្បិ ហិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតីនគរេ កុលគេហេ បដិសន្ធិំ គហេត្វា វយប្បត្តោ សត្ថុ ធម្មកថំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ មហាបរិសានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា “មយាបិ អនាគតេ ឯវរូបេន ភវិតុំ វដ្ដតី”តិ សត្តាហំ

ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា តិចីវរេន អច្ឆាទេត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា មហាបរិសានំ អគ្គភាវត្ថំ បត្ថនំ អកាសិ។ សត្ថា អនន្តរាយំ ទិស្វា អនាគតេ គោតមពុទ្ធស្ស សាសនេ មហាបរិសានំ អគ្គោ ភវិស្សតី”តិ ព្យាករិត្វា បក្កាមិ។

សោបិ កុលបុត្តោ យាវជីវំ កល្យាណកម្មំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥតោ ទ្វេនវុតិកប្បមត្ថកេ ផុស្សពុទ្ធស្ស វេមាតិកកនិដ្ឋភាតា ហុត្វា និព្ពត្តោ, បិតា មហិន្ទរាជា នាម។ អបរេ បនស្ស ទ្វេ កនិដ្ឋភាតរោ អហេសុំ។ ឯវំ តេ តយោ ភាតរោ វិសុំ វិសុំ ឋានន្តរំ លភិំសុ។ តេ ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ កុបិតំ បច្ចន្តំ វូបសមេត្វា បិតុ សន្តិកា វរំ លភិត្វា “តេមាសំ ទសពលំ បដិជគ្គិស្សាមា”តិ វរំ គណ្ហិំសុ។ អថ តេសំ ឯតទហោសិ – “អម្ហេហិ ទសពលំ បដិជគ្គន្តេហិ អនុច្ឆវិកំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ ឯកំ អមច្ចំ ឧប្បាទកដ្ឋានេ ឋបេត្វា ឯកំ អាយវយជាននកំ កត្វា ឯកំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស បរិវេសកដ្ឋានេ ឋបេត្វា អត្តនា ទស សីលានិ សមាទាយ តេមាសំ សិក្ខាបទានិ រក្ខិំសុ។ តេ តយោ អមច្ចា ហេដ្ឋា វុត្តនយេនេវ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ពិម្ពិសារវិសាខរដ្ឋបាលា ជាតា។

តេ បន រាជកុមារា វុត្ថវស្សេ ទសពលេ សហត្ថា ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បច្ចយបូជាយ បូជេត្វា យាវជីវំ កល្យាណកម្មំ កត្វា អម្ហាកំ ទសពលស្ស និព្ពត្តិតោ បុរេតរមេវ ព្រាហ្មណកុលេ និព្ពត្តិត្វា អត្តនោ គោត្តវសេន តយោបិ ជនា កស្សបា ឯវ នាម ជាតា។ តេ វយប្បត្តា តយោ វេទេ ឧគ្គណ្ហិំសុ។ តេសំ ជេដ្ឋភាតិកស្ស បញ្ច មាណវកសតានិ បរិវារា អហេសុំ, មជ្ឈិមស្ស តីណិ, កនិដ្ឋស្ស ទ្វេ។ តេ អត្តនោ គន្ថេ សារំ ឱលោកេន្តា ទិដ្ឋធម្មិកមេវ បស្សិំសុ, ន សម្បរាយិកំ។ អថ តេសំ ជេដ្ឋភាតា អត្តនោ បរិវារេន សទ្ធឹ ឧរុវេលំ គន្ត្វា ឥសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា ឧរុវេលកស្សបោ នាម ជាតោ, មហាគង្គានទីវង្កេ បព្ពជិតោ នទីកស្សបោ នាម ជាតោ, គយាសីសេ បព្ពជិតោ គយាកស្សបោ នាម ជាតោ។

ឯវំ តេសុ ឥសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា តត្ថ វសន្តេសុ ពហូនំ ទិវសានំ អច្ចយេន អម្ហាកំ ពោធិសត្តោ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិត្វា បដិវិទ្ធសព្វញ្ញុតញ្ញាណោ អនុក្កមេន ធម្មចក្កំ បវត្តេត្វា បញ្ចវគ្គិយេ ថេរេ អរហត្តេ បតិដ្ឋាបេត្វា យសទារកប្បមុខេ បញ្ចបញ្ញាស សហាយកេបិ វិនេត្វា សដ្ឋិ អរហន្តេ “ចរថ, ភិក្ខវេ , ចារិក”ន្តិ ពហុជនហិតាយ ចារិកំ បេសេត្វា ភទ្ទវគ្គិយេ វិនេត្វា ឧរុវេលកស្សបស្ស ហេតុំ ទិស្វា “មយិ គតេ តយោ ភាតិកា សបរិវារា អរហត្តំ បាបុណិស្សន្តី”តិ ញត្វា ឯកកោ អទុតិយោ ឧរុវេលកស្សបស្ស វសនដ្ឋានំ គន្ត្វា វសនត្ថាយ អគ្យាគារំ យាចិត្វា តត្ថ គតំ នាគទមនំ អាទិំ កត្វា អឌ្ឍុឌ្ឍសហស្សេហិ បាដិហារិយេហិ ឧរុវេលកស្សបំ សបរិវារំ វិនេត្វា បព្ពាជេសិ។ តស្ស បព្ពជិតភាវំ ញត្វា ឥតរេបិ ទ្វេ ភាតរោ សបរិវារា អាគន្ត្វា បព្ពជិំសុ, សព្ពេបិ ឯហិភិក្ខូ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរធរា អហេសុំ។

សត្ថា តំ សមណសហស្សំ អាទាយ គយាសីសំ គន្ត្វា បិដ្ឋិបាសាណេ និសិន្នោ “កថំរូបី នុ ខោ ឯតេសំ ធម្មទេសនា សប្បាយា”តិ ឱលោកេន្តោ “ឥមេ អគ្គិំ បរិចរន្តា វិចរិំសុ, ឥមេសំ តយោ ភវេ អាទិត្តាគារសទិសេ កត្វា ទេសេស្សាមី”តិ អាទិត្តបរិយាយសុត្តំ (មហាវ. ៥៤) ទេសេសិ។ ទេសនាបរិយោសានេ សព្វេ អរហត្តំ បត្តា។ សត្ថា តេហិ បរិវុតោ បុព្វេ ពិម្ពិសាររញ្ញោ ទិន្នបដិញ្ញាតា រាជគហនគរូបចារេ លដ្ឋិវនុយ្យានំ អគមាសិ។ រាជា ទសពលស្ស អាគតភាវំ សុត្វា ទ្វាទសនហុតេហិ ព្រាហ្មណគហបតីហិ សទ្ធឹ សត្ថារំ

ឧបសង្កមិត្វា ចត្តិត្វា ឲកាសន្តិ តិឋិដិ សត្វា សន្តាចត្តិ បរិសំ ឌូលេទិកេត្វា យហាឌត់ ស្កុរចលកឃ្សបឃ្ស តិបន្ធកាទ់ កទេរាត្តិ ជិស្វា “ខ្ពុទយ យឃ្វា ចា កឃ្សបឃ្ស ចា យហត្តកាច់ ត ឌាតត្តិ, សចិតក្កា ច តាយ ទេឆសត់ សយ្យជិន្ជិត្វាំ ត សទេក្កាត្តិ”តិ ឌិទេត្តត្វា, “កឃ្សប, តុឃ្វាស្កុបដ្ឋាកាត់ ចិតក្កិ លិត្ថា”តិ ទេឆទេរឃ្ស សទ្ធា អឌាសិ៑ ទេឆទេរា សត្វ ចចត់ សយ្យជិន្ជិត្វា ស្កដ្ឋាឃាសតា សត្វាទ់ បញ្ជាបតិដ្ឋិទេតត ចត្តិត្វា តាលប្យមាណ៍ អាកាសំ ឧប្បតិត្វា ខ្ពុទ្ធិចិក្បត្តាត់ ឌទេឃ្សត្វា “សត្វា ទេយ, កទេត្ត, កកចា, សាចទេកាហយទ្ធិ, សត្វា ទេយ, កទេត្ត, កកចា, សាចទេកាហយទ្ធី”តិ ចត្វា ឌូទ្រឃ្វា ឌសពាលឃ្ស បិទេឌ ចត្តិ៑ ឲទេតក្ខបិទេឃត សត្តទេយ ចាទេទ សត្តតាលប្យមាណ៍ អាកាសំ អត្តុក្កត្វា បុត អាកត្ត្វា ឌសពាលឃ្ស បិទេឌ ចត្តិត្វា ឲកាយត្តិ តិឋិដិ៑

តស្និ កាទេល យហាឌទេតា “អយំ ទេលិទេក យហាសយទេណា”តិ សត្វាទិ តិត្តិតទេក្កា ឌាទេតា, អឆឃ្ស សត្វា ឆយុំ ទេឆទេសសិ៑ ទេឆសតាបទិទេឃាសាទេត រាឌា ឲកាឌសតហ្វទេតហិ ទ្រែហ្វុណកាហបតិទេកហិ សដ្ឋិ ទេសាតាបត្តិផទេល បតិដ្ឋិទេតា, ឲកតហ្វំ ស្កុបិសកត្ត បដិទេចទេឌសិ៑ ទេតបិ ស្កុរចលកឃ្សបឃ្ស បរិចារា សហឃ្សយត្វា កិក្ល អត្តទេតា អាទេសចតចទេសត ឌិទេត្តស្វុំ – “អយ្យាកំ បន្ទាឌិតកិន្ធុំ យត្វកំ បត្តុំ, ពាហិ កត្វា កិ កទិឃ្សាយា”តិ ស្កុរចលកឃ្សបទេត្វទ់ទេឃច បរិចារទេត្វា ឌិចទិឃុ៑ ទេតឃុ ឲទេកកស្និ ឲទេកកំ តិឃ្សិតកំ កហ្សត្ត ទេក្ខ សហឃ្សាតិ ទេហាត្តិ, ទេក្ខ ទេក្ខ កហ្សត្ត តឹហិ សហឃ្សាតិ ទេហាត្តិ៑ តទេតា បដ្ឋាយ ឃត្តកា ទេតសំ តិឃ្សិតកា, តត្តទេក កទេឆតុំ ចដ្ឋតឹតិ៑ ខ្ពុឌទេយត្វ ចត្វ៑ អបទេកាទេក បត សត្វា ទេឌតចទេត ចិហទេត្តា ទេឆទ់ យហាបទិសាត់ អក្កដ្ឋាទេត ឌទេបសីតិ៑

កាឡ្ស្កុឌាឃិទេត្វទចត្វ

១១៥៑ តតិទេឃ កុលប្យសាឌកាតត្តិ កុលំ បសាទេឌត្តាត់៑ អយំ ហិ ទេឆទេរា អជិដ្ឋពុទ្ធឌឃ្សត់ទេឃច ស្កុទេទ្ធាឌតយហារាឌឃ្ស តិទេចសត់ បសាទេឌសិ, តស្វា កុលប្យសាឌកាត់ អទេក្កា តាយ ឌាទេតា៑

តឃ្ស បញ្ជាកេយុ អយយក្ខុប្បត្តិកថា – អឃយ្យិ ហិ បក្ខយុត្តទេពុទ្ធកាទេល ហំសចតឹតកទេទ កុលទេកទេហ តិព្ពទេត្វា សត្វ ឆយុទេឆសត់ ស្កុណទេត្វា សត្វាទ់ ឲកំ កិក្ល កុលប្យសាឌកាត់ អក្កដ្ឋាទេត ឌទេបត្តិ ជិស្វា អធិការកយុំ កត្វា តំ ឋាតត្តទ់ បទេត្វសិ៑ ទេសា ឃាចឌីចំ កុសលំ កត្វា ទេឆចយក្ខទេឃ្សឃុ សំសទេរត្វា អយ្យាកំ ទេពាធិសត្តឃ្ស យាតុកុច្ឆិយំ បដិសត្តិកុហណឌិចទេស កបិលចត្វស្និទេឃច អយក្ខុទេកទេហ បដិសត្តិ កហ្យិ ឌាតឌិចទេស ទេពាធិសទេត្វត សដ្ឋិទេឃច ឌាទេតាតិ តំឌិចសំទេឃច តំ ទ្រក្ខុលក្ខុឌ្យូទេក តិបឌ្ឍាទេបត្វា ទេពាធិសត្តឃ្ស ស្កុបដ្ឋាកត្វាឃ តឃិស្វុ៑ ទេពាធិសទេត្វត ហិ សដ្ឋិ ទេពាធិទ្រុទេក្កា រាហុលយាតា ចតទេឃ្សា តិធិកុម្ភិទេឃា អាទេទាហតិឃហត្តិ កណ្ឌទេកា លទេក្ខា កាឡ្ស្កុឌាឃីតិ ខ្ពុទេយ សត្ត ឲកាឌិចទេស ឌាតត្វា សហឌាតា តាយ អទេហស៊ុ៑ អឆឃ្ស តាយក្កុហណឌិចទេស សកលតកទេឃ្ស ស្កុឌក្កុចិត្តឌិចទេស ឌាទេតាតិ ស្កុឌាឃីទេត្វច តាយំ អកំស៊ុ៑ ទេឆាកំ កាឡុអឆាតុកត្វា បត កាឡ្ស្កុឌាឃី តាយ ឌាទេតា៑ ទេសា ទេពាធិសទេត្វត សដ្ឋិ កុយារកីឡុអំ កីឡុអទេត្តា ចុដ្ឋិ អកយាសិ៑

អបទេកាទេក ទេពាធិសទេត្វា យហាភិតិក្ខុយត់ តិក្ខុយិត្វា អត្តុក្កទេយត សត្ថញ្ជាតំ បត្វា បចត្តិតចទេឆយុចទេក្កា ទេលិកាត្តុក្កហំ កទេទាទេត្តា រាឌកហំ ស្កុបតិឃ្សាយ ចិហទេតិ៑ តស្និ សយទេឃ ស្កុទេទ្ធាឌតយហារាឌា “សិទ្ធត្វកុយារទេរា អភិសទេម្ពាធិ បត្វា រាឌកហំ ស្កុបតិឃ្សាយ ទេចឡុស្កុចទេត ចិហទេតី”តិ

សុត្វា បុរិសសហស្សបរិវារំ ឯកំ អមច្ចំ “បុត្តំ មេ ឥធ អានេហី”តិ បេសេសិ។ សោ សដ្ឋិយោជនមគ្គំ គន្ត្វា ទសពលស្ស ចតុបរិសមជ្ឈេ និសីទិត្វា ធម្មទេសនាវេលាយ វិហារំ បាវិសិ។ សោ “តិដ្ឋតុ តាវ រញ្ញា បហិតសាសន”ន្តិ បរិសបរិយន្តេ ឋិតោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា យថាឋិតោវ សទ្ធិំ បុរិសសហស្សេហិ អរហត្តំ បាបុណិ។ អថ នេសំ សត្ថា “ឯថ ភិក្ខវោ”តិ ហត្ថំ បសារេសិ, សព្ពេ តង្ខណំយេវ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរធរា វស្សសដ្ឋិកត្ថេរា វិយ អហេសុំ។ អរហត្តំ បត្តកាលតោ បដ្ឋាយ បន អរិយា នាម មជ្ឈត្តាវ ហោន្តីតិ រញ្ញា បហិតសាសនំ ទសពលស្ស ន កថេសិ។ រាជា “នេវ គតោ អាគច្ឆតិ, ន សាសនំ សុយ្យតី”តិ “ឯហិ, តាត, ត្វំ គច្ឆា”តិ តេនេវ និយាមេន អញ្ញំ អមច្ចំ បេសេសិ។ សោបិ គន្ត្វា បុរិមនយេនេវ សទ្ធិំ បរិសាយ អរហត្តំ បត្វា តុណ្ហីអហោសិ។ ឥតិ នវហិ អមច្ចេហិ សទ្ធិំ នវ បុរិសសហស្សានិ បេសេសិ។ សព្ពេ អត្តនោ កិច្ចំ និដ្ឋាបេត្វា តុណ្ហីអហេសុំ។

អថ រាជា ចិន្តេសិ – “ឯត្តកា ជនា មយិ សិនេហាភាវេន ទសពលស្ស ឥធាគមនត្ថាយ ន កិញ្ចិ កថយិំសុ, អញ្ញោ គន្ត្វាបិ ទសពលំ អានេតុំ ន សក្ខិស្សតិ។ មយ្ហំ បន បុត្តោ ឧទាយី ទសពលេន សទ្ធិំ ឯកវយោ សហបំសុកីឡកោ, មយិ ចស្ស សិនេហោ អត្ថី”តិ កាឡុទាយឹ បក្កោសាបេត្វា, “តាត, បុរិសសហស្សបរិវារោ គន្ត្វា ទសពលំ អានេហី”តិ អាហ។ បឋមំ គតបុរិសា វិយ បព្ពជិតុំ លភន្តោ អានេស្សាមិ, ទេវាតិ។ យំកិញ្ចិ កត្វា មម បុត្តំ ទស្សេហីតិ។ “សាធុ, ទេវា”តិ រញ្ញោ សាសនំ អាទាយ រាជគហំ គន្ត្វា សត្ថុ ធម្មទេសនាវេលាយ បរិសបរិយន្តេ ឋិតោ ធម្មំ សុត្វា សបរិវារោ អរហត្តផលំ បត្វា ឯហិភិក្ខុភាវេ បតិដ្ឋាសិ។ តតោ ចិន្តេសិ – “ន តាវ ទសពលស្ស កុលនគរំ គន្តុំ ឯស កាលោ, វសន្តសមយេ សុបុប្ផិតេសុ វនសណ្ឌេសុ ហរិតតិណសញ្ឆន្នាយ បថវិយា ឯស កាលោ ភវិស្សតី”តិ កាលំ បដិមានេន្តោ តស្ស កាលស្ស អាគតភាវំ ញត្វា –

“នាតិសីតំ នាតិឧណ្ហំ នាតិទុព្ភិក្ខឆាតកំ;

សទ្ទលា ហរិតា ភូមិ, ឯស កាលោ មហាមុនី”តិ។ –

សដ្ឋិមត្តាហិ គាថាហិ ទសពលស្ស កុលនគរំ គមនត្ថាយ គមនវណ្ណំ វណ្ណេសិ។ សត្ថា “ឧទាយិ គមនវណ្ណំ កថេតិ, កបិលវត្ថុនគរំ គន្តុំ ឯស កាលោ”តិ វីសតិសហស្សភិក្ខុបរិវារោ អតុរិតគមនេន ចារិកំ និក្ខមិ។

ឧទាយិត្ថេរោ សត្ថុ និក្ខន្តភាវំ ញត្វា “បិតុ មហារាជស្ស សញ្ញំ ទាតុំ វដ្ដតី”តិ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា រញ្ញោ និវេសនេ បាតុរហោសិ។ សុទ្ធោទនមហារាជា ថេរំ ទិស្វា តុដ្ឋចិត្តោ មហារហេ បល្លង្កេ និសីទាបេត្វា អត្តនោ បដិយាទិតស្ស នានគ្គរសភោជនស្ស បត្តំ បូរេត្វា អទាសិ។ ថេរោ ឧដ្ឋាយ គមនាការំ ទស្សេសិ។ និសីទិត្វាវ ភុញ្ជ, តាតាតិ។ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ភុញ្ជិស្សាមិ, មហារាជាតិ។ កហំ បន, តាត, សត្ថាតិ? វីសតិសហស្សភិក្ខុបរិវារោ តុម្ហាកំ ទស្សនត្ថាយ ចារិកំ និក្ខន្តោ, មហារាជាតិ។ តុម្ហេ ឥមំ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិត្វា យាវ មម បុត្តោ ឥមំ នគរំ បាបុណាតិ, តាវស្ស ឥតោវ បិណ្ឌបាតំ ហរថាតិ។ ថេរោ ភត្តកិច្ចំ កត្វា ទសពលស្ស អាហរិតព្ពំ ភត្តំ គហេត្វា ធម្មកថំ កថេត្វា ទសពលស្ស អទស្សនេនេវ សកលរាជនិវេសនំ សទ្ធាបដិលាភំ លភាបេត្វា សព្ពេសំ បស្សន្តានញ្ញេវ បត្តំ អាកាសេ

ចិឞ្សខ្ជេត្វា សឃយ្យិ ចេហារ៉ំ អត្ថក្កត្វា បិណ្ឌបាតំ អាគាយ សត្វុ ហត្វេ ផេបសិ, សត្វា តំ បិណ្ឌបាតំ បរិក្សិ្ជា៉ ឆេរោ សជ្ជិឃោឌតយក្កុ ឃោឌតបរេំ កណ្ឌត្តស្ស សត្វុតោ ឌិចេស ឌិចេស រាឌកេហតោ កត្តុ អាហរិត្វា អគាសិ៉ ៦ចំ ចត្វុ ចេឌិតត្ថា៉ អឆ អបរកាកេ សត្វា “យឃ្យា បិត្យ យហារាឌស្ស សកលតិចេសតំ បសាគេសឹ”តិ ឆេទំ ក្យលប្យសាគកាតំ អក្កដ្ឋាតេ ផេបសិតិ៉

ធាក្យលត្វេរចត្វុ

១១៩៉ ចត្យេត្វ អប្យាធាឆាតត្ថិ តិរាធាឆាតំ៉ ធាក្យលេិតិ ខ្ចឹស្យ ក្យលេស្យ ចឌ្ឌិតត្វា ៦ចំលទ្ធតាយោ ឆេរោ៉

តស្ស បញ្ញាកេយ្ញុ អឃយត្យបុត្តិកឆា – អយំ កិរ អតឹតេ ត្លតោ កប្យសតសហស្សាឆិកេ អសង្ខេ្យយ្យយត្វុកេ អតោយងស្សិងសពាលស្ស តិត្ថាត្តិតោ បុរេតរេយច ចាហ្វុលាក្យលេ បជិសត្ឋិ កល្ហិញ្ញា ចយំ អាកយ្ញុ ខ្លក្កហិតចេគោ ចេគត្តយេ សាទំ អបស្សន្តោ “សយ្យរាឃិកត្វុ កចេសិស្សាមី”តិ បត្ថាតបាគេ ត្លសិបត្ថាឌ្ជំ បត្ថាខិត្វា បញ្ញាកិត្ថា-អដ្ឋសយាបត្តិលិកឹ ហ្យត្វា ឈាតកិត្សត្លតាយ ចិតិតាយេសិ៉ តស្មិំ សយយេ អតោយងស្សិ ធាឌិសត្វោ សត្ថាត្ញាតំ បត្វា អរិឃកលបរិច្ចុតោ ចារិកំ ចរតិ៉ តាបសោ “តីលិ រតតាតិ ខ្លប្យត្ថាតី”តិ ស្យត្វា សត្វុ សត្តិកំ កត្វា ឆយ្យំ ស្យត្វា គេសតាបរិឃោសាគេ សរលេហ្យ បតិដ្ឋិតោ, អត្តតោ ផាតំ បត ចិឌហិត្យំ តាសក្លិ៉ សោ កាលេត កាលំ សត្វុ គស្សតាយ ចេច កន្តិ, ឆយ្យញ្ញា ស្យលាតិ៉

អឆកេស្មិំ សយយេ តឆាកតស្ស ខ្លគរចារតោ ខ្លប្យន្ធិ៉ តាបសោ សត្វុ គស្សតត្វាយ អាកតោ “សត្វា កិលិតោ”តិ ស្យត្វា “កោ, កត្តេ, អាធាលឆោ”តិ៉ “ខ្លគរចារតោ”តិ ច្យត្វ “អយំ កាលេ យឃ្យាបុត្តា កាត្យ”ត្តិ បត្ថាតបាគំ កត្វា តាតាចិឆាតិ កេសឌ្ឌាតិ សយោឆាតត្វា “ត្លគំ កេសឌ្ឌំ សត្វុ ខ្លបតេឆា”តិ ខ្លបដ្ឋាកត្វេរស្ស អគាសិ៉ សហ កេសឌ្ឌស្ស ខ្លបឃោកេត ខ្លគរចារតោ បជិប្យស្សម្ភិ៉ សោ សត្វុ ចាស្យកកាលេ កត្វា ៦ចយាហ – “កត្តេ, ឃឌិគំ យយ កេសឌ្ឌេត តឆាកតស្ស ចាស្យកំ ឌាតំ, តស្ស យេ តិស្សត្ថេគ តិត្ថាត្តិត្ថាតតេច កដ្ឋហតយត្តយ្យិ សរីរេ ធ្យាឆិ តាយ យា ហោត្យ”តិ៉ ត្លគយស្ស តស្មិំ អត្តកាចេ កល្យាលាកយ្ញុ៉

សោ តតោ ច្យតោ ចាហ្វុលេិកេ តិត្ថាត្តិត្វា ៦កំ អសង្ខេ្យយ្យំ គេចយត្យស្ស្យ សំសរន្តោ បគ្យស្យត្តរត្យដ្ឋកាលេ ហំសចតីតករេ ក្យលកេហ បជិសត្ឋិ កហេត្វា សត្វារំ ៦កំ កិក្ខុ អប្យាធាឆាតំ អក្កដ្ឋាតេ ផេបត្តំ ឌិស្វា អឆិការកយ្ញុំ កត្វា តំ ផាតត្តរំ បត្វេសិ៉ សោ ឃាចតាយ្យកំ ក្យសលំ កត្វា គេចយត្យស្ស្យ សំសរន្តោ ចិបស្សិំគសពាលស្ស តិត្ថាត្តិតោ បុរេតរេយច ធាត្ថ្ងយតីតករេ ចាហ្វុលាក្យលេ តិត្ថាតេត្វា បុរិយតយេតេច ត្លសិបត្ថាឌ្ជំ បត្ថាខិត្វា ឈាតលិកឹ ហ្យត្វា បត្ថាតបាគេ ចសតិ៉

ចិបស្សិំធាឌិសត្វោបិ សត្ថាត្ញាតំ បត្វា អដ្ឋសដ្ឋិកិក្ខុសតសហស្សបរិចារោ ធាត្ថ្ងយតីតករំ ខ្លបតិស្សាយ បិត្យ យហារាឌស្ស សក្កហំ កេរាតេ្តា លេយ យិកគាយ ចិហរតិ៉ អឆាយំ តាបសោ គសពាលស្ស លេិកេ តិត្ថាត្តកាចំ ធាត្វា អាកត្វា សត្វុ ឆយ្យកធំ ស្យត្វា សរលេហ្យ បតិដ្ឋាសិ, អត្តតោ បត្ថាឌ្ជំ ឌហិត្យំ តាសក្លិ, កាលេត កាលំ បត សត្វុ ខ្លបដ្ឋាតំ កន្តិ៉

អនេកស្មិំ សយនេ ឋបេត្វា សត្តាហេភត្តំ ទេ្វ អគ្គសាលេក ច ហិរញ្ញតិ បុប្ផិតានំ ចិរន្តរានំ ចាតុមធុរស្ស ភេសភិក្ខុនំ យត្តកនេរាកោ តាយ ឋបេតិំ តាវទេវ សត្ត ឋបេត្វានំ អាកាសេន ភិក្ខូ សមីបំ បរិវុបិត្វា តិបន្តេ ឋិត្វា – “កិំ, ភន្តេ, ភិក្ខុសង្ឃស្ស អផាសុក”ន្តិ បុច្ឆិ ភិក្ខូនំ តិលាបុប្ផកនេរាកោ, អារោចេសិ តាវទេវ ចិន្តេសិ – “អយំ កាលោ មយ្ហំភិក្ខុសង្ឃស្ស កាយចេយ្យាចតិកកម្មំ កត្វា បុញ្ញំ គិណ្ហិតុ”ន្តិ អត្តនោ អានុភាវេន នានាវិធានិ ភេសជ្ជានិ សំកឌ្ឍិត្វា ទោណិត្វា អទាសិ សព្វភិក្ខូនំ ទេរាកោ វាលាំយេច ផុបសន្តា

សោ ឃានតាយុកំ ធត្វា ជោតិប្រិស គិណ្ហិត្វា ឲកតចុតិកបេ្បា ជេចមនុស្សេសុ សំសេន្តោ កប្បបញ្ញកាលេ ជាទោលហិយំ កុលកេហ គិណ្ហេត្វា ឈទោចាយំ ចសេន្តោ “មយ្ហាចភតកោឃំ ទុព្វលំ, បច្ឆត្តិ កន្តា ធញ្ញមន្ទានំ អាហរិត្វា ភោជំ ករិស្សាមី”តិ ចជ្ជកីហិ សទ្ធិំ កច្ឆន្តោ អត្តនាយកេ្ក ឲកំ ឌីណ្ណំ មហាចិហានំ ឋិត្វា “តិដ្ឋថ តាវ មយ្ហាកោហកម្មំ, ត តំ មយា សទ្ធិំ កមិស្សតិ, ឃំកិញ្ចិ កត្វា បត សទ្ធិំ កមតកម្មមេច បុនេតានំ កាតុំ ចដ្ដតី”តិ ខោទេហច ចជ្ជកីហិ ធញ្ញមន្ទានំ កាហារេត្វា តស្មិំ ចិហារេ ឋបេសិ ខាកានំ កានេសិ, កោដ្ឋកសាលំ អគ្គិសាលំ ឌីឃចង្កមំ ជន្តាឃរំ កប្បិយកុដិំ ចច្ចកុដិំ អានេវាច្ឆសាលំ កានេសិ, ឃំកិញ្ចិ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ឋបភោកបរិភោកំ ភេសជ្ជំ តាយ សព្វំ បដិឃាទេត្វា ឋបេសិ

សោ ឃានឌីចំ កុសលំ កត្វា ឲកំ ពុទ្ធន្តរំ ជេចមនុស្សេសុ សំសេន្តោ អយ្យាកំ ធរបាលស្ស គិណ្ហិត្វា បុនេតាទេយេច កោវសម្ពិយំ សេដ្ឋិកេហ បដិសន្ធិំ កណ្ហិ តស្ស បដិសន្ធិក្គហណទិចសេតោ បដ្ឋាយ តំ សេដ្ឋិកុលំ លិកក្ខយបក្ខប្បត្តំ អហោសិ អចស្ស មាតា បុត្តំ ចិជាយិត្វា ចិន្តេសិ – “អយំ ធារកោ បុញ្ញចា កតាធិកាទោ, ឃត្តកំ កាលំ អទោរកោ ឌីឃាយុកោ ហុត្វា តិដ្ឋតិ, តត្តកំ អយ្យាកំ សម្បត្តិធាយកោ ភចិស្សតិ ឌាតចិចទេសេយេច មហាឃមុនាយ តគ្ករាធារកា តិទោកោ ទោហត្តិ”តិ តគ្គបតត្វាយ តំ ឋបេសេសិ “បច្ចូយេ ឌិចសេ ឃីឃំ តគ្គបេត្វា តឌីកិញ្ចអតត្វាយ តំ ឋបេសេសី”តិ មន្ទ្រិបកាលកា តត្ថ ធាតិយា ធារកំ គិណ្ហត្វាមុន្ទ្រតចសេត កិញ្ចអានបត្តិយា ឲទកា មច្ឆោ ធារកំ ឌិស្វា “ភក្ខោ ទេ អយ”ន្តិ មញ្ញមានោ មុខំ ចិចរិត្វា ឋបកតោ ធាតី ធារកំ ចេឌ្ឌេត្វា បលាតា, មច្ឆោ តំ កិលិ បុញ្ញចា សត្តោ ទុក្ខំ ត បាបុណិ, សយនគព្ភំ បចិសិត្វា តិបន្តោ ចិយ អហោសិ មច្ឆោ ធារកស្ស តេជេត តត្តឆាលំ កិលិត្វា ឌយ្ហមានោ ចិយ ទេចកេត តិសមោឌេតំ កន្ត្វា ជាទោលហិតកទេចាសិនោ មច្ឆពន្ធស្ស ជាលំ បាចិសិ មហាមច្ឆា តាយ ឌាលេត ពទ្ធា មរិឃមានាច មរន្តិ, អយំ បត ធារកស្ស តេជេត ឌាលតោ គិហដមត្តោច មតោ មច្ឆពន្ធា ច មហាមច្ឆំ លភិត្វា ឆាទេត្វា ចិក្កិណន្តិ, តំ បត ធារកស្ស អានុភាវេន អឆាទេត្វា សកលមេច កាឌេត ហរិត្វា “សហស្សេត ទេថា”តិ ចទន្តា តកទេ ចិចរិំសុ, កោចិ ត កណ្ហាតិ

តស្មិំ បត តកទេ អសុត្តកំ អសីតិកោដិចិភវំ សេដ្ឋិកុលំ អត្ថិ តស្ស ទ្វារមូលំ បត្វា “កិំ កហេត្វា ទេថា”តិ ចុត្តា “កហាបណ”ន្តិ អាហំសុ តេហិ កហាបណំ ធត្វា កហិតោ សេដ្ឋិភរិយាបិ អញ្ញាសុ ឌិចសេសុ មច្ឆេ ត កោញ្ញាឃតិ, តំឌិចសំ បត មច្ឆំ ផលកេ ឋបេត្វា សយមេច ឆាទេសិ មច្ឆញ្ញោ តាយ កុច្ឆិតោ ឆាទេត្តិ, សា បត បិដ្ឋិតោ ឆាទេន្តី មច្ឆកុច្ឆិយំ សុចណ្ណចណ្ណំ ធារកំ ឌិស្វា “មច្ឆកុច្ឆិយំ មេ បុត្តោ លទ្ធោ”តិ តាទំ តឌិត្វា ធារកំ អាធាយ សាមិកស្ស សន្តិកំ អកមាសិ សេដ្ឋិ តាវទេវ ភេរិំ ចរាបេត្វា ធារកមាធាយ រញ្ញោ សន្តិកំ កន្ត្វា “មច្ឆកុច្ឆិយំ មេ, ទេច, ធារកោ លទ្ធោ, កិំ ករោមា”តិ អាហ បុញ្ញចា ឲស, ឃោ មច្ឆកុច្ឆិយំ អារោកោ ចសិ, បោសេហិ តន្តិ

អស្សោសិ ខោ ឰតទំ ក្សុ “ពិរាឡសិយំ កិរ ឧក់ ɛសដ្ឋិក្សុ យន្តកុដ្ឋិយំ ឥរទក់ លក៏”តិ៍ ɛព តត្ថ អកយំសុ៍ អឆស្ស យាតា ឥរទក់ អលង្ករិត្វា កឹឰអាបិឃយាត់ ជិង្វា “យភាɛបិ ចតាឃំ ឥរɛកា”តិ កɛហត្វា បកតិ អាឌិក្លិ៍ ឰតទា “យឃំហ្បុɛត្តា”តិ អាហ៍ កឋំ ɛព លɛទ្ឋាតិ៍ យន្តកុដ្ឋិយត្ថិ៍ ត ឰយំហ្បុɛត្តា, យឃំហ្បុɛត្តាតិ៍ កឋំ ɛព លɛទ្ឋាតិ៍ យឃា ឥស យាɛស កុដ្ឋិឃា ឆារិɛតា, អឆ តំ តឌិយា កឹឰអាបិឃយាត់ យɛន្ឋា កិលិតិ៍ ឰយំហ្បុɛត្តា អɛញ្ញាត យɛន្ឋត កិលិɛតា កចិស្សតិ, អយំ បត យឃា យន្តកុដ្ឋិយំ លɛទ្ឋាតិ ហ្គɛកាបិ រាឌក្សុ អកយំសុ៍ រាឌា អាហ – “អយំ ឥស យាɛស កុដ្ឋិឃា ឆារិតត្តា អយាតា កាតុំ ត សក្កា, យន្ថិ កាណ្ឌាបិ ចក្កឃកភាឌីតិ ជាហិ កត្វា កាណ្ឌា ភាយ តត្ថិតិ យន្តកុដ្ឋិយំ លទ្ឋត្តា អឃយ្បិ អយាតា កាតុំ ត សក្កា, ឥរɛកា ហ្គកិត្តយ្បិ ក្សុលិត់ ឥាឃាɛឥា ɛហាត្យុ”តិ៍ តɛតា បដ្ឋាយ ɛទ្វបិ ក្សុលិតិ អតិចិឃ លិកក្កឃសក្កប្បត្តាតិ អɛហសុំ៍ តស្ស ឌ្វិហិ ក្សុɛលហិ ចឌ្ឍិតត្តា ពិក្សុលក្សុយាɛទាតិ ភាយំ កទិសុ៍

តស្ស ចិញ្ញាតំ បត្តស្ស ឌ្វិសុបិ ភកɛទសុ តɛឃា តɛឃា បិសាɛឌ កាɛទត្វា ភាដកាតិ បដ្ឋបដ្ឋɛបសុំ៍ ឧɛពកស្មិំ ភកɛទ ចត្តាɛទា ចត្តាɛទា យាɛស ចសតិ៍ ឧកស្មិំ ភកɛទ ចត្តាɛទា យាɛស ចុត្តស្ស សញ្ញាដភាចាសុ យណ្ឌបំ កាɛទត្វា តត្ថ តំ សឌ្ឍិ ភាដɛពហិ អាɛទាɛបត្តិ៍ ɛសា សយ្បត្តិ អតុកចយាɛភា ចត្យុហិ យាɛសហិ ឰតទំ ភកទំ កន្ថតិ៍ តំភកទចាសឹតិ ភាដកាតិ “ឌ្វិហិ យាɛសហិ ហ្គបឌ្ឍយក្កិ អាកɛតា កចិស្សតី”តិ បដ្ឋកត្វា តំ បរិចាɛទត្វា ឌ្វិហិ យាɛសហិ អត្តɛភា ភកទំ ɛភត្តិ, ឰតទាតិ ភាដកាតិ តិចត្តិត្វា អត្តɛភា ភកɛទយច កន្ថត្តិ៍ តត្ថ ចត្តាɛទា យាɛស ចសិត្វា ɛពɛភច តិឃាɛយត បុត ឰតទំ ភកទំ កន្ថតិ៍ ឧចយស្ស សយ្បត្តិ អតុកចត្តស្ស អឹសិតិ ចស្សាតិ បរិបុណ្ណាតិ៍

តស្មិំ សយɛឃ អយ្យាកំ ɛពាឌិសɛត្តា សព្ពញ្ញុតំ បត្វា បចត្តិតចɛឆយ្វចɛក្កា អតុក្កɛយត ចារិកំ ចɛយាɛភា ɛកាសម្ពិំ បិបុហិ, ពិរាឡសិត្តិ យឌ្ឍិយកាឈកា៍ ពិក្សុɛលិ ɛសដ្ឋិបិ ɛខា “ឥសពɛលិ អាកɛតា”តិ សុត្វា ជាហំ កន្ធយាល់ អាឥាឃ សត្វ សត្តិកំ កត្វា ឆយ្វកធំ សុត្វា បជិលទ្ធសɛទ្ធា បព្ពជិ៍ ɛសា សត្តាហɛយច បុថុជ្ជɛភា ហុត្វា អដ្ឋɛយ អទុɛណ សហ បជិសម្ភិទាហិ អɛហត្តំ បិបុហិ៍ អឆស្ស ឌ្វិសុ ភកɛទសុ កិហិកាɛល បរិចារិកយាត្យុកាយា អត្តɛភា ក្សុលឃទាតិ អាកត្ត្វា តត្វ ចសយាភា ឌឹចទាតិ កត្វា បហិណិសុ៍ ɛឆɛទា ឧកំ អទ្ឋយាសំ ɛកាសម្ពិចាសិɛពហិ បហិតំ ឌឹចទំ ក្សុញ្ជតិ, ឧកំ អទ្ឋយាសំ ពិរាឡសិចាសិɛពហីតិ៍ ឧɛពɛភច តិឃាɛយត ឌ្វិសុបិ ភកɛទសុ ឃំ ឃំ ហ្គត្តយំ, តំ តំ ɛឆɛទស្សច អាហរិយតិ៍ ɛឆɛទស្ស អឹសិតិ ចស្សាតិ អកាɛយន្ឍ្យចសត្តស្ស ឌ្វិហក្ខុɛលហិ កន្ធបិណ្ឌុំ កɛហត្វា ហ្គបសិឈ្ឈតយត្តយ្បិ កាល់ ត ɛកាធិ អាពាɛធា ភាយ អɛហាសិ៍ អាសឹតិɛយ ចɛស្ស សុɛខɛភច បព្ពជ្ជំ ហ្គបកɛតា៍ បព្ពជិតស្សាបិស្ស អប្បយត្តɛកាបិ អាពាɛធា ចា ចត្យុហិ បច្ចɛឃហិ ɛចកល្លិ ចា ភាɛហាសិ៍ ɛសា បច្ចិɛយ កាɛល បរិតិព្ពាភសយɛឃបិ បុរាណកិហិសហាយកស្ស អɛចលកស្សបស្ស អត្តɛភា កាឃិកɛចតសិកសុខឹបភចɛសɛភច សកល់ ពិក្សុលសុត្តំ (យ៍ តិ៍ ១.១០៨ អាឥɛឃា) កɛឆត្វា អតុបាឌិɛសសាឃ តិព្ពាភធាតុឃា បរិតិព្ពាយិ៍ ឧចំ អដ្ឋប្បត្តិ សយុដ្ឋិតា៍ សត្វ បត ɛឆɛស្ស ឆɛយាភកាɛលɛយច ɛឆɛទ ឃឆា បជិបាជិឃា ធាតត្តɛទ ធɛបɛត្តា ពិក្សុលɛត្វទំ ឰយស្មិំ សាសɛត អប្បាពាធាត់ អក្កដ្ឋាɛត ធɛបសីតិ៍

ɛសាកិតេត្វុទចត្ថុ

១១៩. បញ្ចមេ បុរេត្តតិចាសំ អត្យុស្សរត្តាតត្ថិ បុរេត្ត តិចុត្តល្លត្តសត្តាតំ អត្យុស្សរលាសមត្តាតំ សេកិតទេ្វទោ អកេ្កាតិ ឧសេ្សាតិ. សោ កិរ បុរេត្តតិចាសំ អត្យុបជិបិជិឃា អត្យុស្សរមាតោ បញ្ចា កប្បសតាតិ អសត្តាកចេ អទិត្តកបជិសត្តិ តឃទោ អក្កហេសិ អាកាមេស បជំ ឧសេ្សរត្តា ចិឃ. តន្វា បុរេត្តតិចាសំ អត្យុស្សរត្តាតំ អកេ្កា តាយ ឌាទោ.

តស្ស បញ្ញាកម្មេ អឃមត្យុបុត្តិកថា – អឃមិ្ប កិរ បត្យុមុត្តរក្ខុត្តការេល ហំសចតិតកោទេ ក្យលកេហេ បជិសត្តិ កលិប្ញា ចឃប្បទេត្តា សត្ត ឆឃុឆេសតំ ឃុលាទេត្តា សត្តារំ ឲកំ កិក្ខុ បុរេត្តតិចាសកាលោលិកិតំ កិក្ខុតំ អក្កដ្ឋាទេត ឌទេបត្តិ ជិន្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឌាតត្តុរំ បតេ្ថសិ. សោ ឃាចជីចំ ក្យសលកម្មំ កត្វា ទេចមត្យុស្សេស្យ សំសរទេត្តា ត្តមសិ្ម ត្យុទ្ធប្បាទេ សាចត្ថិឃំ ផ្ទាហ្វលក្យល តិត្តត្តិ, សោកិតោតិស្ស តាមំ អកំស្យ.

សោ អបទេត មមខេត សត្ត ឆឃុឆេសតំ ស្យត្វា បជិលត្តសទ្ធោ បត្តជិត្វា ចិបស្សតំ ចឌេ្ឍត្វា អរហត្តំ បត្វា បុរេត្តតិចាសការលោ ចិណ្ណចសិ អហោសិ. សោ អត្យុបជិបិជិឃា អត្តាតោ តិត្តាត្តដ្ឋាតំ អត្យុស្សរត្តា ឃាច អសត្តាកចេ អទិត្តកបជិសត្តិ, តាច បជិសត្តិ អត្តស. តទោ បរំ អត្ត្ទរ បញ្ចា កប្បសតាតិ បចត្តិ អជិន្វា អចសាទេត ឆ្ងតិ ជិន្វា "កិំ តាយេត"ត្តិ អាចឌ្ឍមាតោ តឃចសេត "អសត្តាកចោ កចិស្សតី"តិ តិត្ថិ អកមាសិ. សត្វា ត្តមំ ការលំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា ទេចរំ បុរេត្តតិចាសំ អត្យុស្សរត្តាតំ អក្កដ្ឋាទេត ឌទេបសីតិ.

ក្តបិលិខេត្វចត្ថុ

១១៥. លដ្ឋេ ចិតឃឆទាតំ ឃជិជំ ក្តបិលីតិ ចិតឃឆទាតំ កិក្ខុតំ ក្តបិលិខេត្វទោ អកេ្កាតិ ឧសេ្សាតិ. ទេទោ កិរ តទាកតទេស្សច សត្តិកោ កមុដ្ឋាតំ កេហត្វា ចិបស្សតំ ចឌេ្ឍត្វា អរហត្តំ បិបុលិ. តទាកតទេស្សច សត្តិកោ ចិតឃបិជកំ ក្តកលិប្ញា ការ្យកត្តកចត្វំ, អត្តកចត្វំ, (បិទា. ៧៥៥) ក្យមាទកស្សបចត្តិត្តិ ត្តមាតិ តីលិ ចត្ថុតិ សត្តញ្ញាតញ្ញាទោលាត សត្តិ សំសរទេត្តា កទេចសិ. តន្វា ចិតឃឆទាតំ អកេ្កា តាយ ឌាទោ.

តស្ស បញ្ញាកម្មេ អឃមត្យុបុត្តិកថា – បត្យុមុត្តរត្យុទ្ធការេល កិទេរស ហំសចតិឃំ ក្យលឃទេរ តិត្ថទេត្តា ឲកជិចសំ សត្ត ឆឃុកចំ ស្យលាទេត្តា សត្តារំ ឲកំ កិក្ខុ ចិតឃឆទាតំ អក្កដ្ឋាទេត ឌទេបត្តិ ជិន្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឌាតត្តុរំ បតេ្ថសិ. សោ ឃាចជីចំ ក្យសលំ កត្វា ទេចមត្យុស្សេស្យ សំសរទេត្តា ត្តមសិ្ម ត្យុទ្ធប្បាទេ កប្បកកេហេ បជិសត្តិ កលិប្ញា, ក្តបិលិខាទោតិស្ស តាមំ អកំស្យ. សោ ចឃប្បទេត្តា លត្តំ លត្តិឃាតំ បសាឆកោ ហុត្វា តទាកតេ អត្យុបិឃមុចទេត ចិហទេត្តា បត្តជ្ជាឃ តិក្ខមទេត្តហិ តេតិ លហិ លត្តិឃេហិ សត្តិ តិក្ខមិត្វា បត្តជិ. តស្ស បត្តជ្ជាចិធាតំ បិឡេត្តំឃំ (ថេរអប. ១១០) អាកតមេច.

សោ បត្តជិត្វា ក្តបមេស្យទេត្តា សត្តារំ កមុដ្ឋាតំ កចាទេបត្វា "មឃិត្ត ភទេត្ត, អរទញ្ញចាសំ អត្យុឌាតាថា"តិ អាហ. កិក្ខុ តច អរទញ្ញេ ចសត្តស្ស ឲកមេច ឆុរំ ចឌ្ឍិស្សតិ, អប្បាកំ បត សត្តិកោ ចសត្តស្ស ចិបស្សតាឆុរញ្ច កត្តឆុរញ្ច បរិបុទេស្សតីតិ. ទេទោ សត្ត ចចតំ សប្បជិត្ឋិត្វា ចិបស្សតាឃ កម្មំ កទោទេត្តា តជិទេស្សច អរហត្តំ បិបុលិ. អច តំ សត្វា សឃមេច សកលំ ចិតឃបិជកំ ក្តកណ្ហាបេសិ. សោ អបរកាទេក

ហេដ្ឋា ចុទ្ទាតិ តីណិ ចត្តុតិ ចិតិដ្ឋិតិ៑ សត្ថា ឲុកោកស្មិំ ចិតិដ្ឋិតេ សាសុកាទំ ឥត្វា តយោបិ ចិតិដ្ឋយេ អដ្ឋប្បត្តិ កត្វា ចេទំ ចិតយឆទាត់ អក្កដ្ឋានេត ឆេបឃឹតិ៑

តត្ថុកេត្វេទចត្តុ

១១៤៑ សត្ថុយេ កិក្ខុតោចាឥកាត់ ឃដិដំ តត្ថុកោតិ អយំ ហិ ចេឆេទា ឆយ្ហកធំ កេឆេត្តា ឲុកសយោឆានេត បព្ទា កិក្ខុតីសតាតិ អទេហត្តំ បិរេបសិ៑ តស្មា កិក្ខុតោចាឥកាត់ អទេក្កា តាយ ឌាតោ៑

តស្ស បញ្ញាកេយ្ហ អឃយត្ថុប្តីកឆា – អឃព្យាបភ្យុត្តទព្ធកាលេ ហំសចតីតកទេ ក្យលកោហេ តិឌ្ឍុត្តា សត្ត ឆយ្ហធេសត់ សុណេត្តា សត្ថាទំ ឲុក់ កិក្ខុ កិក្ខុតោចាឥកាត់ អក្កដ្ឋានេត ឆេបត្ត ឌិស្វា អធិការកឃ្ល កត្វា ត់ ឆាតត្ថុទំ បទេត្វសិ៑ សោ ឃាចឌីធំ ក្យសំ កត្វា ទេចយត្ថុស្សុស្សុ សំសទេត្តា ឌ្ឍុយស្មិំ ឮទុប្បានេឥ សាចត្ថឃំ ក្យលកោហេ បដិសត្ថិ កេហត្វា ចឃប្បេត្វា សត្ត ឆយ្ហធេសត់ ស្វុតា បដិលត្តុសត្ត សត្ត សត្ថិកោ បព្ទាឌិត្វា ចិបស្សត់ ចឌ្ឍត្វា អទេហត្តំ បិប្ទុហិ, ប្ទុឌ្ឍាតិចាសធាកោណា ច ឌិណ្ណចឹ អហោសិ៑ សោ ចត្តុស្វ បរិសាស្វ សប្បត្តាស្វ "សឌ្ឍាំសំឃេច យត់ កេហត្វា កេឆត្តំ សទេក្កាតី"តិ ឆយ្ហកធិកតត្ថុកោ តាយ ឌាតោ៑ តឆាកេតាបិ ខោ ទោហិណឹតដីតីទេ ធ្យដ្ឋាកកលេហេ តិក្ខុយិត្វា បព្ទាឌិតាត់ បព្ទាត្តុ សាកិឃក្យាទសតាត់ អតកិទតិយា ដ្ឋប្បត្តាយ ទេ កិក្ខុ អាឥាយ ក្យណាលឥហំ កត្វា ក្យណាលឌាតកកឆាយ (ឌា៑ ១៑ ១៦៑ក្យណាលឌាតក) តេសំ សំបិក្កកាធំ ធាត្វា ចត្តុសច្ចកធំ កេឆត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាបេសិ៑ អបទកាទេក ឃហាសឃឃស្វត្តំ (ដី៑ តិ៑ ១៑១១១ អាឥយោ) កេឆត្វា អក្កផលំ អទេហត្តំ បិរេបសិ៑ តេសំ ចេទាត់ ប្ទុទាណត្ថុតិឃិកា "អយេព្រាតិ ឌ្ឍុឆ កំ កទិស្សាយា"តិ ចត្វា សព្ទាច ឲុកទិត្វា ហ្យត្វា ឃហាបឌាបតិ ដ្ឋបសក្កយិត្វា បព្ទាឌ្ឍ ឃាធិស្វ៑ តាបិ បព្ទាសតា ទេទិយា សត្ថិកោ បព្ទាឌ្ឍព្ទា ដ្ឋបសប្បត្តព្ទា លកិស្វ៑ អតីតាតត្តទាយ បត ឌាតិយា សព្ទាច តា តត្ថុកេត្វេទស្ស ទាឌប្បត្តកាទេច ធិតស្ស បិឥបទិចាទិកា អហេសុំ៑

ទេតត សយេឃេត សត្ថា "កិក្ខុ កិក្ខុតិយោ ឌ្ឍចឥត្ថុ"តិ អាហ៑ ចេទោ អត្តនោ ចាទេទ សប្បេត្ត តាសំ ប្ទុទិយកេច អត្តនោ បិឥបទិចាទិកកាធំ ធាត្វា ធិទេត្តសិ – "យំ ឌ្ឍុយស្ស កិក្ខុតីសឌ្ឍុស្ស យទេឌ្ឍូតិសិត្តុ ដ្ឋបយាយោ ច កាទណាតិ ច អាហទិត្វា ឆយ្ហ កឆឃយាត់ ឌិស្វា អទេឌ្ឍា ប្ទុឌ្ឍាតិចាសធាកាណាលិកឹ កិក្ខុ ឌ្ឍុយំ កាទណំ ឌ្ឍលេកត្វា 'អាឃស្មា តត្ថុកោ ឃាចឌ្ឍឌិចសា ឌ្ឍទោឆ ត ចិស្សឌ្ឍតិ, សោកតាឃយាឃស្មា ឌ្ឍទោឆបទិចុតោ'តិ ចត្តុឌ្ឍ យទេឌ្ឍាឃ្យា"តិ៑ តស្មា សឃំ អកត្វា អឌ្ឍា កិក្ខុ ខេបសេសិ៑ តា បត បព្ទាសតា កិក្ខុតិយោ ចេទស្សេច ឌ្ឍចាឌំ បច្ចាសីសត្តិ៑ ឌ្ឍុយិតា កាទណោត កកចា "អត្តនោ ចាទេទ សប្បេត្ត អឌ្ឍា អខេបសេត្វា សឃយេច កត្វា កិក្ខុតីសឌ្ឍុ ឌ្ឍចឥាហី"តិ ចេទំ អាហ៑ សោ សត្ត កធំ បដិធាហិតំ្យ អសទេក្កាទេត្តា អត្តនោ ចាទេទ សប្បេត្ត ចាត្យដ្ឋសេ កិក្ខុតីសឌ្ឍុស្ស ឌ្ឍចាឌំ ឥត្វា សព្ទាច តា កិក្ខុតិយោ សត្យអាឃតតបដិយណ្ឌិតាយ ឆយ្ហធេសតាយ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាបេសិ៑

តា កិក្ខុតិយោ ចេទស្ស ឆយ្ហធេសតាយ អត្តយតា ហ្យត្វា សត្ត សត្ថិក់ កត្វា អត្តនោ បដិចិត្តក្យណំ អាទោទេចសុំ៑ សត្ថា "កស្មិំ ត្យ ខោ ឆយ្ហ ធេសេទេត្ត ឌ្ឍុយា កិក្ខុតិយោ ដ្ឋបទិយក្កផលិតិ បិប្ទុណោឃ្យ"ត្តិ អាចឌ្ឍេត្តា ប្ទុត "តំឃេច តត្ថុកស្ស ឆយ្ហធេសត់ ស្វុត្វា បព្ទាសតាបិ ឲតា

អរហត្តំ បិបុលិស្សត្តី”តិ ជិត្វា បុតជិចរេបិ ឆេរស្សេច សន្តិកំ ឆលូស្សចតត្វាយ របរេសិ។ តា បុតជិចរេ ឆលុំ ស្វត្វា សន្តោច អរហត្តំ បត្តា។ តំជិចរំ ករចា តារំ កិក្លូតឹតំ អត្តរេតា សន្តិកំ អាកាតកាលេ ឆលូរេងតាយ សផលកាចំ ពាត្វា “ហិរញ្ញា តត្ថកស្ស ឆលូរេងតា ចាតុទ្ធសិឃំ ចត្ថុសជិឹ អរេហាសិ, អជ្ជ បត្ថុសិឃំ ចត្ថុសជិឹ”តិ ចត្វា ឆេរស្ស សាឆ្កាទំ ឥត្វា តរេគច ឥ កាករលំ អដ្ឋប្បត្តិំ កត្វា ឆេទំ កិក្លូរេតាចាឥកាតំ អក្កដ្ឋារេត ឥរេបសិតិ។

តត្ថុទ្ទេសុច្ឆុ

១១០។ អដ្ឋមេ ឡត្ថិយេឃស្ស ក្យុត្តដ្ឋានាតត្ថិ លេស្ស ឡត្ថិយេឃស្ស បិហិតដ្ឋានាតំ តត្ថុទ្ទេសោ អរេក្កាតិ ឥរេស្សតិ។ កិញ្ចាបិ ហិ សត្ថុសាចកា អក្យុត្តដ្ឋានា តាយ តត្ថិ, តត្ថុទ្ទេសោ បត ឥសស្ស ជិសាស្ស ឃំ ឃំ ជិសំ ឡូរេលិរេកត្យុការេយា រេហាតិ, ត តំ ចត្យុសប្បេដ្ឋាចរេសត អបរិដ្ឋិត្តិត្វា ឡូរេលិរេកតិ។ តស្មា ឡត្ថិយេឃស្ស ក្យុត្តដ្ឋានាតំ អរេក្កា តាយ ឌារេតា។

តស្ស បញ្ហាមេយ្យ អឃយតុប្បត្តិកថា – អឃយ្យិ ហិ បត្យុត្តុទត្តកាលេ ហំសចតឹភកររ ក្យុលករេហ បជិសត្តិំ ករេហត្វា ចឃប្បេត្វា សត្ថុ សត្តិកេ ឆលុំ ស្វាលេត្វា សត្វាទំ ឲកំ កិក្លូ ឡត្ថិយេឃស្ស ក្យុត្តដ្ឋានាតំ អក្កដ្ឋារេត ឥរេបត្តំ ជិត្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋាតត្តទំ បត្វេសិ។ សោ ឃាចជីចំ ក្យុសលំ កត្វា រេគចយតុស្សេស្ស សំសេត្វា កបិលចត្ថុបុរេ យហាបឌាបតិរេកាតមិយា ក្យុច្ឆិមិប្បជិសត្តិំ កហ្យិ។ អឆស្ស តាយក្កហលជិចរេ ពាតិសញ្ញិតត្ថយត្វា រេតារេសត្វា ឌារេតាតិ តត្ថក្យុមាររោតច តាយំ អកំស្ស។

យហាសត្វាបិ សព្ពញ្ញុតំ បត្វា បចត្តិតចរឆលូចក្កោ រេលិកានុក្កហំ ករោរត្វា រាឌកហរេតា កបិលចត្ថុបុទំ កត្វា បធយឥស្សរេតរេតច បិតទំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋារេបសិ។ បុតជិចរេ បិត្យុ តិរេចសតំ កត្វា រាហុលមាតាយ ឡូចាគំ ឥត្វា រេសសឌតស្សបិ ឆលុំ ករេឆសិ។ បុតជិចរេ តត្ថក្យុមារស្ស អភិសេកករេហបចេសតអាចាហយង្គលេស្ស ចត្តមាតេស្ស តស្ស តិរេចសតំ កត្វា ក្យុមារទំ បត្តំ កាហាបេត្វា បន្តាជេតុំ ចិហារាភិមុខោ បយាសិ។ តត្ថក្យុមារទំ អភិសេកមង្គលំ ត តថា បីឡេឲសិ, បត្តំ អាឥាយ កមតកាលេ បត ឌតបឥកល្យាណី ជ្ជបទិបិសាឥចរកតា សីហបញ្ជរំ ជ្ជល្លោរេឌត្វា “ត្យុចដំ រេខា, អយ្យបុត្ត, អាកង្ខេយ្យាសី”តិ ឃំ ចាចំ តិច្ឆាររេសិ។ តំ ស្វត្វា រេកហសិតលត្ថុរាកចរេសត ឡូរេលិរេកត្វា បរេតស សត្ថុទិ ការវេចត ឃឆាទ្យុចិយា តិមិត្តំ ករេហតុំ តាសក្លិ, រេតតស្ស ចិត្តសត្តារេបិ អរេហាសិ។ អឆ តំ “ឡុយស្មិំ ឋារេត តិចរេត្តស្សតិ, ឡុយស្មិំ ឋារេត តិចរេត្តស្សតី”តិ ចិរេត្តត្តរេយច សត្វា ចិហារំ រេតត្វា បន្តារេជសិ។ បន្តាជិរេតាបិ បជិតាហិតុំ អសរេក្កាន្តោ ត្យុលិ្យអរេហាសិ។ បន្តាជិតជិចរេតា បដ្ឋាយ បត ឌតបឥកល្យាណិយា ត្យុត្តចចតរេយច សរតិ។ អឆស្ស សា អាកត្វា អចិក្ខុរេ ជិតា ចិឃ អរេហាសិ។ សោ អតភិរតិយា បីឡេត្ថរេតា រេឆាកំ ឋាតំ កច្ឆតិ, តស្ស ក្យុញ្ញុំ ចា កច្ឆំ ចា អតិក្កមត្តរេស្សច ឥសពារេលិ បុរេតា ជិតរេកា ចិឃ អរេហាសិ។ សោ អក្កិមិប្បក្លិត្តំ ក្យុក្កដបត្តំ ចិឃ បជិតិចត្តិត្វា អត្តរេតា ចសតដ្ឋារេតរេយច បចិសតិ។

សត្វា ចិរេត្តសិ – “តរេត្ថា អតិចិឃ បមរេត្តា ចិហរតិ, អតភិរតិ ច្ចបសរេមតុំ ត សរេក្កាតិ, ឲតស្ស ចិត្តតិត្ថាបតំ កាតុំ ចដ្ដតី”តិ។ តរេតា តំ អាហ – “ឲហិ, តត្ថ, រេគចចារិកំ កច្ឆិស្សាមា”តិ។ ករចា កឆាហំ ឡត្ថិយេឃស្ស កត្តព្ពដ្ឋានំ កមិស្សាមីតិ។ ត្វំ រេកចលំ កមតចិត្តំ ជ្ជប្បារេឥហិ,

គន្ត្វា បស្សិស្សាមីតិ។ សោ ទសពលស្ស អានុភាវេន តថាគតេន សទ្ធិំ ទេវចារិកំ គន្ត្វា សក្កស្ស ទេវរញ្ញោ និវេសនំ ឱលោកេត្វា បញ្ច អច្ឆរាសតានិ អទ្ទស។ សត្ថា នន្ទត្ថេរំ សុភនិមិត្តវសេន តា ឱលោកេន្តំ ទិស្វា, “នន្ទ, ឥមា នុ ខោ អច្ឆរា មនាបា, អថ ជនបទកល្យាណី”តិ បុច្ឆិ។ ភន្តេ, ជនបទកល្យាណី ឥមា អច្ឆរា ឧបនិធាយ កណ្ណនាសច្ឆិន្នកា មក្កដី វិយ ខាយតីតិ។ នន្ទ, ឯវរូបាបិ អច្ឆរា សមណធម្មំ ករោន្តានំ ន ទុល្លភាតិ។ សចេ មេ, ភន្តេ ភគវា, បាដិភោគោ ហោតិ, អហំ សមណធម្មំ ករិស្សាមីតិ។ វិស្សត្ថោ ត្វំ, នន្ទ, សមណធម្មំ ករោហិ។ សចេ តេ សប្បដិបត្តិកា កាលកិរិយា ភវិស្សតិ, អហំ ឯតាសំ បដិលាភត្ថាយ បាដិភោគោតិ។ ឥតិ សត្ថា យថារុចិយា ទេវចារិកំ ចរិត្វា ជេតវនមេវ បច្ចាគញ្ឆិ។

តតោ បដ្ឋាយ នន្ទត្ថេរោ អច្ឆរានំ ហេតុ រត្តិន្ទិវំ សមណធម្មំ ករោតិ។ សត្ថា ភិក្ខូ អាណាបេសិ – “តុម្ហេ នន្ទស្ស វសនដ្ឋានេ ‘ឯកោ កិរ ភិក្ខុ ទសពលំ បាដិភោគំ កត្វា អច្ឆរានំ ហេតុ សមណធម្មំ ករោតី’តិ តត្ថ តត្ថ កថេន្តា វិចរថា”តិ។ តេ សត្ថុ វចនំ សម្បដិច្ឆិត្វា “ភតកោ កិរាយស្មា នន្ទោ, ឧបក្កីតកោ កិរាយស្មា នន្ទោ, អច្ឆរានំ ហេតុ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ, ភគវា កិរស្ស បាដិភោគោ បញ្ចន្នំ អច្ឆរាសតានំ បដិលាភាយ កកុដបាទិនីន”ន្តិ ថេរស្ស សមុបចារេ កថេន្តា វិចរន្តិ។ នន្ទត្ថេរោ តំ កថំ សុត្វា “ឥមេ កិរ ន អញ្ញំ កថេន្តិ, មំ អារព្ភ កថេន្តិ, អយុត្តំ មម កម្ម”ន្តិ បដិសង្ខានំ ឧប្បាទេត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។ អថស្ស អរហត្តប្បត្តក្ខណេយេវ អញ្ញតរា ទេវតា ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ, សយម្បិ ភគវា អញ្ញាសិយេវ។ បុនទិវសេ នន្ទត្ថេរោ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯវមាហ – “យំ មេ, ភន្តេ, ភគវា , បាដិភោគោ បញ្ចន្នំ អច្ឆរាសតានំ បដិលាភាយ កកុដបាទិនីនំ, មុញ្ចាមហំ, ភន្តេ, ភគវន្តំ ឯតស្មា បដិស្សវា”តិ។ ឯតំ វត្ថុ (ឧទា. ២២) សមុដ្ឋិតំ ។ សត្ថា អបរភាគេ ជេតវនវិហារេ វិហរន្តោ ថេរំ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

មហាកប្បិនត្ថេរវត្ថុ

២២៨. នវមេ ភិក្ខុនោវាទកានន្តិ ភិក្ខុ ឱវទន្តានំ មហាកប្បិនត្ថេរោ អគ្គោតិ ទស្សេតិ។ អយំ កិរ ថេរោ ឯកសមោធានស្មិំយេវ ធម្មកថំ កថេត្វា ភិក្ខុសហស្សំ អរហត្តំ បាបេសិ។ តស្មា ភិក្ខុនោវាទកានំ អគ្គោ នាម ជាតោ។

តស្ស បញ្ហាកម្មេ អយមនុបុព្វីកថា – អយម្បិ ហិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលឃរេ និព្ពត្តិត្វា អបរភាគេ សត្ថុ ធម្មកថំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ ភិក្ខុនោវាទកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សោ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធកាលេ ពារាណសិយំ កុលគេហេ បដិសន្ធិំ គហេត្វា បុរិសសហស្សស្ស គណជេដ្ឋកោ ហុត្វា គព្ភសហស្សបដិមណ្ឌិតំ មហាបរិវេណំ ការេសិ។ តេ សព្ពេបិ ជនា យាវជីវំ កុសលំ កត្វា កប្បិរិតាបិសកំ ជេដ្ឋកំ កត្វា សបុត្តទារា ទេវលោកេ និព្ពត្តា។ ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិំសុ។

អថ អម្ហាកំ សត្ថុ និព្ពត្តិតោ បុរេតរមេវ អយំ កប្បិនោ បច្ចន្តទេសេ កុក្កុដវតីនគរេ រាជគេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ សេសបុរិសា តស្មិំយេវ នគរេ អមច្ចកុលេសុ និព្ពត្តិំសុ។ តេសុ កប្បិនកុមារោ បិតុ អច្ចយេន ឆត្តំ ឧស្សាបេត្វា មហាកប្បិនរាជា នាម ជាតោ។ បុរេត្ត

ពល្យាលាពយុពទលាពាទេល តស្ស ឈនទសាយិតឹ ន្តត្តិ្ច នយាតខាតិទេព ទាខក្យទេល តិទ្ធាត្តិត្វា យហាពប្បិតទទេទ្ធា អក្កុយទេហសិ ខាតា, អទេតាខាបុប្បនដិសចណ្ណតាឃ បតស្សា អទេតាខាទេឌចឹទេត្វច តាយំ អទេហាសិ៍ យហាពប្បិតទាខាបិ ឃុតចិត្តទេកា អទេហាសិ៍ ទេនា បរិទេតាច ដ្ឋ្ឋាឃ ចត្វហិ ក្ខាទេទហិ សីឈំ ក្ខទេត ទេបទេសិ – “ឃត្ថ ឥាហុស្សុទេត ឃុតឆទេទ បឃ្សុឆ, តទេតា តិចត្តិត្វា យឃ្យុអាទេទាទេចឆា”តិ៍

ទេតត ទេលា បត នយទេឃត អយ្យាកំ នត្វា ទេលិទេព តិទ្ធាត្តិត្វា សាចត្តិដ្ឋបតិស្សាឃ បដិចេសតិ៍ តស្មិំ ពាទេល សាចត្តិតពទចាសិទេតា ចាលិខា សាចត្តិឃំ ដ្ឋ្ឋាតពកល្ហំ ពទេហត្វា, តំ តពាទំ ពត្វា, កល្ហំ បដិសាទេយត្វា, “ទាខាតំ បស្សិស្សាយា”តិ បណ្ណាពាទំ ពទេហត្វា, ទាខក្យលក្ខាទំ ពត្វា, “ទាខា ដ្ឋឃ្យាតំ ពទេតា”តិ ឃុត្វា, ដ្ឋឃ្យាតំ ពត្វា, ក្ខាទេទ ឋិតា បដិហាទកស្ស អាទេទាចយិស្យ៍ អឆ ទទេទ្ធា តិទេចឌិ, ទេត ទាខា បទេក្កាសាទេបត្វា តិឃ្យាតិតបណ្ណាពាទេទ ចត្តិត្វា ឋិទេត, “តាតា, ក្យទេតា អាពច្ឆឆា”តិ បុច្ឆិ៍ សាចត្តិទេតា, ទេឌចាតិ៍ ពច្ចិ ទេចា ទដ្ឋិ ឃុកិច្ចិ, ឆយ្យិទេកា ទាខាតិ?

អាយ, ទេឌចាតិ៍ អត្តិ បត តុយ្យាកំ ទេឌទេស ពិច្ចិ សាសតត្តិ? អត្តិ ទេឌច, ត បត សក្កា ដ្ឋិដ្ឋ្ឋ្យុទេលហិ ពទេឆត្យត្តិ៍ ទាខា ឃុចណ្ណកិក្កាទេទត ដ្ឋតកំ ឌាទេបសិ៍ ទេត យុកំ ចិក្កាទេលត្វា ឌសពាលិកិយុលា អញ្ជាលិ បក្កទេហត្វា, “ទេឌច, អយ្យាកំ ទេឌទេស ត្យទ្ធទេតតំ តាយ ដ្ឋប្បត្តា”ត្តិ អាហំស្យ៍ ទទេទ្ធា

“ត្យទ្ធា”តិ ចឌទេត ឃុតយទេត្តទេឃច សពលសទឹទំ ឆទយាតា បីតិ ដ្ឋប្បន្នំ៍ តទេតា “ត្យទ្ធាតិ, តាតា, ចឌឆា”តិ អាហ៍ ត្យទ្ធាតិ, ទេឌច, ចឌាយាតិ៍ ឲចំ តិក្កត្តំ ចឌាទេបត្វា “ត្យទ្ធាតិបឌំ អបទិយាលំ, តាស្ស សក្កា បទិយាលំ ពាត្យ”ត្តិ តស្មិំទេឃច បទេឌ បសទេត្វា សតសហស្សំ ឌត្វា “អបទំ កិំ សាសត”ត្តិ បុច្ឆិ៍ ទេឌច ឆយ្យទេតតំ តាយ ដ្ឋប្បត្តត្តិ៍ តយ្យិ ឃុត្វា តទេឆច តិក្កត្តំ បដិញ្ញា ពទេហត្វា អបទេយ្យិ សតសហស្សំ ឌត្វា បុត “អញ្ញា កិំ សាសត”ត្តិ បុច្ឆិ៍ សឃ្លុទេតតំ ទេឌច ដ្ឋប្បត្តត្តិ៍ តយ្យិ ឃុត្វា តទេឆច បដិញ្ញា ពទេហត្វា អបទេយ្យិ សតសហស្សំ ឌត្វា ឌិត្តកាចំ បទេណ្ណ លិលិត្វា, “តាតា, ទេឌចិយា សត្តិកំ ពច្ឆឆា”តិ ទេបទេសិ៍ ទេតស្យ ពទេតស្យ អយទេច្ច បុច្ឆិ – “តាតា, ត្យទ្ធា ទេលិទេព ដ្ឋប្បទេត្វា, ត្យទេយ្យាកំ ពទិស្សឆា”តិ? ទេឌច ត្យទេយ្យាកំ ពត្វកាយាតិ? អហំ បត្ថខិស្សាយីតិ៍ យឃយ្យិ បត្ថខិស្សាយាតិ៍ ទេត សទេត្ថាបិ ឈទំ ចា ក្យទ្ធត្ថិ ចា អតបទេលិទេពត្វា ទេឃ អទេស្ស អាទ្យឃ្យា ពតា ទេតទេហច តិក្កយិស្យ៍

ចាលិខា អទេតាខាទេឌចិឃា សត្តិកំ ពត្វា បណ្ណំ ឌទេស្សស្យំ៍ សា តំ ចាទេចត្វា “ទទេទ្ធា តុយ្យាកំ ឥាហុ ពហាបលា ឌិត្តា, កិំ ត្យទេយ្យត្វិ ពតំ, តាតា”តិ បុច្ឆិ៍ បិឃសាសតំ, ទេឌចិ, អាតិតត្តិ៍ អទេយ្យិ សក្កា, តាតា, ឃុលាទេបត្យត្តិ? សក្កា, ទេឌចិ, ដ្ឋិដ្ឋ្ឋ្យុទេលហិ បត ចត្យិ ត សក្កាតិ៍ សា ឃុចណ្ណកិក្កាទេទត ដ្ឋតកំ ឌាទេបសិ៍ ទេត យុកំ ចិក្កាទេលត្វា ទទេទ្ធា អាទេទាចិតតិឃាទេយទេតច អាទេទាចស្យំ៍ សាបិ តំ ឃុត្វា ដ្ឋប្បត្តបិទេយាខ្ជា ទេតទេតច តទេឃត ឲទេពកស្មិំ បទេឌ តិក្កត្តំ បដិញ្ញា ពទេហត្វា បដិញ្ញាពលាតាឃ តីលិ តីលិ ពត្វា តច សតសហស្សាតិ អឌាសិ៍ ចាលិខា សត្ថាតិបិ ក្ខាឌស សតសហស្សាតិ លកិស្យ៍ អឆ ទេត “ទាខា ពហំ, តាតា”តិ បុច្ឆិ៍ បត្ថខិស្សាយីតិ តិក្កទេត្តា, ទេឌចិតិ៍ “ទេតត ហិ, តាតា, ត្យទេយ្យា ពច្ឆឆា”តិ ទេត ដ្ឋទេឃ្យាទេខត្វា ទទេទ្ធា សត្ថិ ពតាតំ អយច្ចាតំ យាត្យពាទេយ បទេក្កាសាទេបត្វា “ត្យទេយ្យអត្តទេតា សាយិពាតំ ពតដ្ឋាតំ ខាតាឆ អយ្យា”តិ បុច្ឆិ៍ ខាតាយ, អទេយ្យ, ទទេទ្ធា សត្ថិ ដ្ឋឃ្យាតពិត្យអំ ពតាតិ៍ អាយ, អយ្យា ពតា, តត្ថ បត ពត្វា “ត្យទ្ធា ដ្ឋប្បទេត្វា, ឆទេយ្យា ដ្ឋប្បទេត្វា, សទេឃ្លា ដ្ឋប្បទេត្វា”តិ ឃុត្វា “ឌសពាលស្ស សត្តិទេព បត្ថខិស្សាយា”តិ ពតា, ត្យទេយ្យាកំ ពទិស្សឆាតិ? ត្យទេយ្យបត, អទេយ្យ, កិំ ពត្វកាយាតិ? “អហំ បត្ថខិស្សាយិ, ត ទេតហិ ចត្តចេយតំ ខិចេយ្យក្ក ឌទេបឃ្យត្តិ៍ “ឃឌិ ឲចំ, យឃយ្យិ បត្ថខិស្សាយា”តិ សត្ថាបិ ទទេឆ ទេឃាទេខត្វា តិក្កយិស្យ៍

ទាខាបិ អយច្ចសហទេស្សហិ សត្ថិ ពក្កាតិទំ បិបុលិ, តស្មិំ សយទេឃ ពក្កា បុទា ទេហាតិ៍ អឆ តំ ឌិស្វា “អយំ ពក្កា បុទា ទេហាតិ ចល្លយច្ឆាកិណ្ណា,

អរយត្វា ច សទ្ធិ អាកាតា ភាសា ចា យតុស្សា ចា តត្ថិ, រយ រតា តាចំ ចា ក្ខញ្ញុយ្យំ ចា ពត្វា ភរភឃ្យំ ៖ ឲតាស្ស បត សត្វ ក្យាលា តាយ រហដ្ឋា អចិចិរតា ក្ខបទិ ឃាច កចក្កា បត្វជា៍ សរច ឲស សត្វា សយ្ហាសយ្ហុរត្ថា, ខ្ពរយសំ អស្សាត់ ល្ងរបិដ្ឋាតិ យា រតរយត្វា”តិ ក្ខកាបិរឌ្ឋក អរស្ស បក្លត្ថារបរសុំ៍ ឲកាស្ស អស្សស្សាបិ ល្ងរបិដ្ឋយត្តិ ត រតយិ, រាគយរក្កត កច្ឆត្តា ចិឃ បរតិរ បត្វា បររតា អត្ថា យហាតភិ៍ បិរបុហិស្ុ៍ “ត្វតិឃា កិត្តុយា”តិ បុរស្ថិ៍ តិលចាហិតិ តាយ កយុ៊ីររតាបិ បុត្តុលរតាបិ អរដ្ឋរឃាភតយត្វា ភរចាតិ៍ តត្វ អត្ថា សត្ថកិរិយា តត្ថិ, តាឃ ឲច សត្ថកិរិយាឃ តយ្យិ អរដ្ឋរឃាភតចិត្វារ៉ តភិ អតិក្កយិស្ុ៍ អឆ តតិឃំ ចត្ថកាកំ តាយ យហាតភិ បត្វា តយ្យិ តាឃ ឲច សត្ថកិរិយាឃ អតិក្កមិស្ុ៍

សត្វាបិ តំភិចសំ បត្ថសសយរឃ យហាករុណាសយាបត្តិរតា ត្ថដ្ឋាឃ រលិកំ ខ្ពរលិរករត្វា “អដ្ឋ យហាកប្បំរតា តិរឃាភតសតិកំ រដ្ឋំ បហាឃ អយត្តសហស្សបរិចាររា យយ សត្តិរក បត្ថាខិត្តំ អាកច្ឆតី”តិ ភិត្វា “យឃា រតសំ បត្តក្កយតំ កាតុំ យុត្តា”ត្តិ បិរតាច សទ៊ីរបដិភក្កតំ កត្វា កិក្កុសត្ឋបរិចាររា សាចត្តិឃំ បិណ្ឌាឃ ចរិត្វា បត្ថាកត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កត្តា សឃរយច បត្តចីចរ៉ កហេត្វា អាកាសេ ក្ខប្បតិត្វា ចត្ថកាកាឃ តិរេ រតសំ ក្ខត្តរលាតិត្វអកិឃុលដ្ឋារត យហាតិរគ្រាធរុក្ខា អត្ថិ, តត្វ បលូរឌ្ឋក តិសីតិត្វា បរិយុលំ សតិ ក្ខបដ្ឋរបត្វា លត្ថាណាត្វត្ថរម្ពិរឃា ចិស្សុរឌ្ឋ៍ រត រតត តិរត្វត ក្ខត្តរត្ថា ត្វត្ថរម្ពិរឃា ខ្ពរតា ចិរតា ច ភាចត្តិឃា ខ្ពរលិរកត្វា ភសតាលស្ស បុណ្ណចត្ថសស្សីរិកំ យុលំ ភិត្វា “ឃំ សត្វារ៉ ក្ខត្តិស្ស យឃំ បត្ថាខិតា, អត្ថា រសា ឲរសា”តិ ភស្សរតរតច តិដ្ឋំ កត្វា ភិដ្ឋដ្ឋាតរតា បដ្ឋាឃ ខ្ពលាបិត្វា ចត្ថយាតា អាកាយ្ហ សត្វារ៉ ចត្តិស្ុ៍ រាភា រកាប្យរកាស្ុ កហេត្វា សត្វារ៉ ចត្តិត្វា ឲកាយត្តិ តិសីតិ សទ្ធិ អយត្តសហរស្សត៍ សត្វា រតសំ ភយ្ហុកធំ ករធសិ៍ ភរសតាបរិរឃាសារត សត្ថាច អរហរត្វ បតិដ្ឋាឃ សត្វារ៉ បត្ថាខ្ញុំ ឃាចិស្ុ៍ សត្វា “បុរត្ថា ខ្ពរយ ចីចរភាតស្ស ភិត្តត្វា អត្តរតា បត្តចីចរាតិ កហេត្វាច អាកតា”តិ សុចណ្ណចណ្ណំ ហត្ថំ បសារេត្វា “ឲច កិក្ខរចា, ស្វាក្ខារតា ភរយ្ហា, ចរច (ព្រហ្មចរិឃំ សយ្ហា ត្វក្ខស្ស អត្តកិរិយាឃា”តិ អាហ៍ សាច រតសំ អាឃុត្តាតំ បត្ថាខ្ញា ច ក្ខបសយ្បទា ច អរហាសិ, ចស្សសដ្ឋិកត្វេរា ចិឃ សត្វារ៉ បរិចាររឃិស្ុ៍

អរតាភាបិ រភចិ រឆសហស្សបរិចារា កក្កាតិរ៉ បត្វា ររត្ថា អត្វាឃ អាកតំ តាចំ ចា ក្ខញ្ញុយ្យំ ចា អភិត្វា អត្តរតា ឮត្តតាឃ ចិរត្តសិ – “រាភា សត្ថកិរិឃំ កត្វា កហតា កចិស្សតិ, រសា បត សត្វា ត រកាចលំ រតសំរយច អត្វាឃ តិត្ថរត្វា, សរច រសា សត្វា សយ្ហាសយ្ហុរត្ថា, អយ្យាកំ រចា យា ក្ខភររក តិយុត្តិស្ុ”តិ ក្ខភាបិរឌ្ឋក ររឆ បក្លត្ថារបសិ៍ រចាតំ រតយិចដ្ឋិយត្តយ្យិ ត រតយិ៍ ត្វតិឃតភិយ្យិ តតិឃតភិយ្យិ រតរតច សត្ថការេត ក្ខត្តិទិ៍ ក្ខត្តរយាតា ឲច ច តិរគ្រាធរុក្ខមុរល សត្វារ៉ អរដ្ឋស៍ សត្វាបិ “ខ្ពយាសំ អត្តរតា សាយិរក បស្សត្តិតំ លត្ថរារកា ក្ខប្បដ្ឋិត្វា យក្កុចលិតំ អត្តុរាឃំ ករឃ្យ, ភយ្ហំ រសាត្តំ ច ត សក្កិស្សុត្តិ”តិ៍ ឃចា អត្ថាយត្ថា ត បស្សត្តិ, តចា អកាសិ៍ តា សត្ថាបិ តិត្វរតា ក្ខត្តិទិត្វា ភសតាលំ ចត្តិត្វា តិសីតិស្ុ៍ សត្វា តាសំ ភយ្ហុកធំ ករធសិ៍ រភសតាបរិរឃាសារត សត្ថា រសាតាបត្តិផលរ បតិដ្ឋាឃ អត្ថាយត្ថា បស្សិស្ុ៍ សត្វា “ក្ខប្បលចណ្ណា អាកច្ឆត្វុ”តិ ចិរត្តសិ៍ រតរិ អាកត្វា សត្ថា បត្ថារភត្វា អាភាឃ កិក្កុតិក្ខបស្សឃំ កតា, សត្វា កិក្កុសហស្សំ កហេត្វា អាកាសេត រភតចតំ អកយាសិ៍

អចាឃំ យហាកប្បិតត្វេរា អត្តរតា កិត្ថំ យត្វកប្បត្តំ ញាត្វា អរប្បាស្សុរក្កា ហុត្វា ផលសយាបត្តិសុខេត ចីតិតារយត្តា អរញ្ញករតាបិ រុក្ខមូលករតាបិ សុញ្ញាការករតាបិ “អរហា សុខំ អរហា សុខ”ត្តិ អភិណ្ហំ ឧភាតំ ក្ខភារតសិ៍ កិក្កូ កចំ ក្ខប្បាររភស្ុំ “កប្បិតត្វេរា រដ្ឋសុខំ

ᩋᨶᩩᩔᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩩᩴ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ “ᨾᨾ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᩩᨡᩴ ᨹᩃᩈᩩᨡᩴ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᩈᩦ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨸᨴᩮ ᩍᨾᩴ ᨣᩣᨳᨾᩣᩉ –

“ᨵᨾ᩠ᨾᨸᩦᨲᩥ ᩈᩩᨡᩴ ᩈᩮᨲᩥ, ᩅᩥᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩣ;

ᩋᩁᩥᨿᨸ᩠ᨸᩅᩮᨴᩥᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ, ᩈᨴᩣ ᩁᨾᨲᩥ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪗᪙);

ᩋᨳᩮᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᨠᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩉᩔᩴ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉ – “ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨶ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ, ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩣᩔᩩᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᩋᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨠᩔᨧᩥ ᩒᩅᩣᨴᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᨴᩮᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨲᩴ ᨸᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᩥᩁ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᨠᨸ᩠ᨸᩥᨶ, ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩣᨶᩴ ᩒᩅᩣᨴᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᨴᩮᩈᩦ”ᨲᩥ? ᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨽᨣᩅᩣᨲᩥ᪨ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨾᩣ ᩑᩅᩴ ᨠᩁᩥ, ᩋᨩ᩠ᨩ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᩉᩦᨲᩥ᪨ “ᩈᩣᨵᩩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ”ᨲᩥ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩥᩁᩈᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩮᩣᩅᩣᨴᩮᨶᩮᩅ ᩈᨾᨱᩈᩉᩔᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᨸᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨸᨭᩥᨸᩣᨭᩥᨿᩣ ᨳᩮᩁᩮ ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩮᩈᩩ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᨠᨸ᩠ᨸᩥᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩒᩅᩣᨴᨠᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᩈᩦᨲᩥ᪨

ᩈᩣᨣᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩅᨲ᩠ᨳᩩ

᪒᪓᪒᪨ ᨴᩈᨾᩮ ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨠᩩᩈᩃᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩈᩣᨣᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨾ᩠ᨻᨲᩥᨲ᩠ᨳᨶᩣᨣᩔ ᨲᩮᨩᩈᩣ ᨲᩮᨩᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨶᩣᨣᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᩈᩮᩅᨶᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨲᩮᩣ᪨

ᨲᩔ ᨸᨬ᩠ᩉᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨿᩴ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩥᨠᨳᩣ – ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩉᩥ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩃᩮ ᩉᩴᩈᩅᨲᩥᨿᩴ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᩑᨠᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᨲᩮᨩᩮᩣᨵᩣᨲᩩᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩋᨵᩥᨠᩣᩁᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨿᩣᩅᨩᩦᩅᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱᨠᩩᩃᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣᨣᨲᨾᩣᨱᩅᩮᩣᨲᩥᩔ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩈᩦᨽᩣᩅᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥ᪨

ᩋᨳᩮᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᨧᩁᨾᩣᨶᩮᩣ ᨠᩮᩣᩈᨾ᩠ᨻᩥᨶᨣᩁᩈᨾᩦᨸᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨧ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨶᨴᩦᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᨠᨩᨭᩥᩃᩔ ᨻᩉᩩ ᩋᩣᨠᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᩥᨠᩣ ᨧᩮᨴᩥᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨸᩮᩣᨮᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᩁᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮ ᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣ ᨶᩣᨣᩁᩣᨩᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩅᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨠᩣᩃᩮᨶᩮᩅ ᩅᩔᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨠᩣᩃᩮ ᨸᨶ ᨶ ᩅᩔᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩈᩔᩣᨶᩥ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨠᩃᩁᨭ᩠ᨮᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ ᨧ ᨲᩔ ᩅᩪᨸᩈᨾᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨶᩩᩈᩴᩅᨧ᩠ᨨᩁᩴ ᨻᩃᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩈᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨧᩔ ᩑᨠᩴ ᨣᩮᩉᩴ ᩋᨴᩴᩈᩩ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᨸᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ “ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨸᨴᩮᩈᩮ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩅᩈᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨

អថាយំ ថេរោ “ចណ្ឌោ កិរេត្ថ នាគរាជា”តិ សុត្វា “ឥមំ នាគរាជានំ ទមេត្វា និព្វិសេវនំ កត្វា សត្ថុ វសនដ្ឋានំ បរិយាទេត្វា វដ្ដតី”តិ នាគរាជស្ស វសនដ្ឋានំ បវិសិត្វា បល្លង្កំ អាភុជិត្វា និសីទិ។ នាគោ កុជ្ឈិត្វា “កោ នាមាយំ មុណ្ឌកោ មយ្ហំ វសនដ្ឋានំ បវិសិត្វា និសិន្នោ”តិ ធូបាយិ, ថេរោ ឧត្តរិតរំ ធូបាយិ។ នាគោ, បជ្ជលិ, ថេរោបិ ឧត្តរិតរំ បជ្ជលិត្វា តស្ស តេជំ បរិយាទិយិ។ សោ “មហន្តោ វតាយំ ភិក្ខូ”តិ ថេរស្ស បាទមូលេ និបតិត្វា, “ភន្តេ, តុម្ហាកំ សរណំ គច្ឆាមី”តិ អាហ។ មយ្ហំ សរណគមនកិច្ចំ នត្ថិ, ទសពលស្ស សរណំ គច្ឆាហី”តិ។ សោ “សាធូ”តិ សរណគតោ ហុត្វា តតោ បដ្ឋាយ ន កញ្ចិ វិហេឋេតិ, ទេវោបិ សម្មា វស្សាបេតិ, សស្សានិ សម្មា សម្បជ្ជន្តិ។

កោសម្ពិវាសិនោ “អយ្យេន កិរ សាគតេន អម្ពតិត្ថកនាគោ ទមិតោ”តិ សុត្វា សត្ថុ អាគមនំ ឧទិក្ខមានា ទសពលស្ស មហាសក្ការំ សជ្ជយិំសុ។ តេ ទសពលស្ស មហាសក្ការំ កត្វា ឆព្ពគ្គិយានំ វចនេន សព្ពគេហេសុ កាបោតិកំ បសន្នំ បដិយាទេត្វា បុនទិវសេ សាគតត្ថេរស្ស បិណ្ឌាយ ចរន្តស្ស គេហេ គេហេ ថោកំ ថោកំ អទំសុ។ ថេរោ អបញ្ញត្តេ សិក្ខាបទេ មនុស្សេហិ យាចិយមានោ គេហេ គេហេ ថោកំ ថោកំ បិវិត្វា អវិទូរំ គន្ត្វាវ អនាហារិកភាវេន សតិំ វិស្សជ្ជេត្វា សង្ការដ្ឋានេ បតិ។

សត្ថា កតភត្តកិច្ចោ និក្ខមន្តោ តំ ទិស្វា គាហាបេត្វា វិហារំ គន្ត្វា វិគរហិត្វា សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេសិ។ សោ បុនទិវសេ សតិំ លភិត្វា អត្តនា កតការណំ សុត្វា អច្ចយំ ទេសេត្វា ទសពលំ ខមាបេត្វា ឧប្បន្នសំវេគោ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។ ឥទំ វត្ថុ វិនយេ សមុដ្ឋិតំ។ តំ តត្ថ អាគតនយេនេវ វិត្ថារតោ វេទិតព្ពំ។ អបរភាគេ បន សត្ថា ជេតវនេ មហាវិហារេ និសីទិត្វា បដិបាដិយា ថេរេ ឋានន្តរេសុ ឋបេន្តោ សាគតត្ថេរំ តេជោធាតុកុសលានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

រាធត្ថេរវត្ថុ

១១១។ ឯកាទសមេ បដិភានេយ្យកានន្តិ សត្ថុ ធម្មទេសនាបដិភានស្ស បច្ចយភូតានំ បដិភានជនកានំ ភិក្ខូនំ រាធត្ថេរោ អគ្គោតិ ទស្សេតិ។ ថេរស្ស ហិ ទិដ្ឋិសមុទាចារេន ឱកប្បនិយសទ្ធា អាគម្ម ទសពលស្ស នវនវា ធម្មទេសនា បដិភាតិ។ តស្មា ថេរោ បដិភានេយ្យកានំ អគ្គោ នាម ជាតោ។

តស្ស បញ្ហាកម្មេ អយមនុបុព្ពីកថា – អយម្បិ ហិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តិត្វា អបរភាគេ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុំ បដិភានេយ្យកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សោ យាវជីវំ តថាគតំ បរិចរិត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ រាជគហនគរេ ព្រាហ្មណកុលេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ រាធមាណវោតិស្ស នាមំ អកំសុ។

សោ មហល្លកកាលេ អត្តនោ បុត្តទារេន អនាទិយមានោ “បព្ពជិត្វា កាលំ វីតិនាមេស្សាមី”តិ វិហារំ គន្ត្វា ថេរេ បព្ពជ្ជំ យាចិ។ “ជិណ្ណោ មហល្លកព្រាហ្មណោ”តិ ន កោចិ បព្ពាជេតុំ ឥច្ឆិ។ អថេកទិវសំ ព្រាហ្មណោ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា បដិសន្ថារំ កត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ សត្ថា តស្ស

ឧបនិស្សយសម្បត្តិំ ទិស្វា តំ សម្មោទនីយកថាយ “កិំ, ព្រាហ្មណ, បុត្តទារា តំ បដិជគ្គន្តី”តិ? កុតោ, ភោ គោតម, បដិជគ្គតិ, មហល្លកោតិ មំ ពហិ នីហរិំសុ។ កិំ បន តេ, ព្រាហ្មណ, បព្វជិតុំ ន វដ្ដតីតិ? កោ មំ, ភោ គោតម, បព្វាជេស្សតិ, មហល្លកភាវេន មំ ន កោចិ ឥច្ឆតីតិ។ សត្ថា សារិបុត្តត្ថេរស្ស សញ្ញំ អទាសិ។ ថេរោ សត្ថុ វចនំ សិរសា សម្បដិច្ឆិត្វា រាធព្រាហ្មណំ បព្វាជេត្វា ចិន្តេសិ – “សត្ថា ឥមំ ព្រាហ្មណំ សាទរេន បព្វាជេសិ, ន ខោ មេ ឯតំ អនាទរេន បរិហរិតុំ វដ្ដតី”តិ រាធត្ថេរំ អាទាយ គាមកាវាសំ អគមាសិ។ តត្រស្ស អធុនា បព្វជិតត្តា កិច្ឆលាភិកស្ស ថេរោ អត្តនោ បត្តំ អាវាសំ ទេតិ, អត្តនោ បត្តំ បណីតបិណ្ឌបាតម្បិ តស្សេវ ទត្វា សយំ បិណ្ឌាយ ចរតិ។ រាធត្ថេរោ សេនាសនសប្បាយញ្ច ភោជនសប្បាយញ្ច លភិត្វា សារិបុត្តត្ថេរស្ស សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា ន ចិរស្សេវ អរហត្តំ បាបុណិ។

អថ នំ ថេរោ គហេត្វា សត្ថុ សន្តិកំ អាគតោ។ សត្ថា បដិសន្ថារំ កត្វា បុច្ឆិ – “យោ តេ មយា, សារិបុត្ត, និស្សិតកោ ទិន្នោ, កីទិសំ តស្ស, ន ឧក្កណ្ឋតី”តិ? ភន្តេ, សាសនេ អភិរមិតភិក្ខុ នាម ឱវទន្តេបិ ភវេយ្យាតិ។ អថាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស “សារិបុត្តត្ថេរោ កតញ្ញូ កតវេទី”តិ សង្ឃមជ្ឈេ កថា ឧទបាទិ។ តំ សុត្វា សត្ថា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “អនច្ឆរិយំ, ភិក្ខវេ, សារិបុត្តស្ស ឥទានិ កតញ្ញូកតវេទិតា, សោ អតីតេ អហេតុកបដិសន្ធិយំ និព្វត្តោបិ កតញ្ញូកតវេទីយេវ អហោសី”តិ។ កតរស្មិំ កាលេ ភគវាតិ?

អតីតេ, ភិក្ខវេ, បព្ពតបាទេ បញ្ចសតមត្តា វឌ្ឍកិបុរិសា មហាអរញ្ញំ បវិសិត្វា ទព្ពសម្ភារេ ឆិន្ទិត្វា មហាឧឡុម្បំ ពន្ធិត្វា នទិយា ឱតារេន្តិ។ អថេកោ ហត្ថិនាគោ ឯកស្មិំ វិសមដ្ឋានេ សោណ្ឌាយ សាខំ គណ្ហិត្វា សាខាភង្គេ ចរំ សន្ធារេត្វា អសក្កោន្តោ ខទិរខាណុកេ បាទេន អក្កមិ, បាទោ វិទ្ធោ, ទុក្ខវេទនា វត្តន្តិ។ សោ គមនំ អភិនិហរិតុំ អសក្កោន្តោ តត្ថេវ និបជ្ជិ។ សោ កតិបាហច្ចយេន តេ វឌ្ឍកី អត្តនោ សមីបេន គច្ឆន្តេ ទិស្វា “ឥមេ និស្សាយាហំ ជីវិតំ លភិស្សាមី”តិ តេសំ អនុបទំ អគមាសិ។ តេ និវត្តិត្វា ហត្ថិំ ទិស្វា ភីតា បលាយន្តិ។ សោ តេសំ បលាយនភាវំ ញត្វា អដ្ឋាសិ, បុន ឋិតកាលេ អនុពន្ធិ។

វឌ្ឍកិជេដ្ឋកោ ចិន្តេសិ – “អយំ ហត្ថី អម្ហេសុ ឋិតេសុ អនុពន្ធតិ, បលាយន្តេសុ តិដ្ឋតិ, ភវិស្សតិ ឯត្ថ ការណ”ន្តិ។ សព្វេ តំ តំ រុក្ខំ អារុយ្ហ តស្ស អាគមនំ បដិមានេន្តា និសីទិំសុ។ សោ តេសំ សន្តិកំ អាគន្ត្វា អត្តនោ បាទំ ទស្សេន្តោ បរិវត្តេត្វា និបជ្ជិ។ តទា វឌ្ឍកីនំ សញ្ញា ឧទបាទិ – “គិលានការេន, ភោ, ឯស អាគច្ឆតិ, ន អញ្ញេន ការណេនា”តិ តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា បាទេ បវិដ្ឋខាណុកំ ទិស្វា “ឥមិនា ការណេន ឯស អាគតោ”តិ តិខិណវាសិយា ខាណុកកោដិយំ ឆិទ្ទំ កត្វា ទឡ្ហាយ រជ្ជុយា ពន្ធិត្វា កឌ្ឍិត្វា នីហរិំសុ។ អថស្ស វណមុខំ បីឡេត្វា បុព្វលោហិតំ នីហរិត្វា កសាវោទកេន ធោវិត្វា អត្តនោ ជាននកភេសជ្ជំ មក្ខេត្វា ន ចិរស្សេវ វណំ អរោគំ អកំសុ។

ហត្ថិនាគោ គិលានា វុដ្ឋិតោ ចិន្តេសិ – “ឥមេ មយ្ហំ ពហុបការា, ឥមេ មយា និស្សាយ ជីវិតំ លទ្ធំ, មយា ឥមេសំ កតញ្ញុនា កតវេទិនា ភវិតុំ វដ្ដតី”តិ អត្តនោ វសនដ្ឋានំ គន្ត្វា សេតំ គន្ធហត្ថិបោតកំ អានេសិ។ វឌ្ឍកិនោ ហត្ថិបោតកំ ទិស្វា “អម្ហាកំ ហត្ថី បុត្តម្បិ គហេត្វា អាគតោ”តិ អតិវិយ តុដ្ឋចិត្តា អហេសុំ។ ហត្ថិនាគោ ចិន្តេសិ – “មយិ តិដ្ឋន្តេ ‘កិំ នុ ខោ អយំ អាគតោ’តិ មម អាគតការណំ ន ជានិស្សន្តី”តិ ឋិតដ្ឋានតោ បក្កាមិ។ ហត្ថិបោតកោ បិតុ បច្ឆតោ បច្ឆតោ អនុបាយាសិ។ ហត្ថិនាគោ តស្ស អាគតភាវំ ញត្វា

ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ᩺ ᩈᩮᩣ ᨷᩥᨲᩩ ᨠᨳᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᨠᩦᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨲᩮᩣ᩺ ᩅᨯ᩠ᨰᨠᩥᨶᩮᩣ “ᩍᨾᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨷᩮᩣᨲᨠᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᩑᩈᩮᩣ”ᨲᩥ ᨬᩣᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨲᨿᩣ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨷᩥᨲᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴᨿᩮᩅ ᨣᨧ᩠ᨨᩣ”ᨲᩥ ᨷᩉᩥᨱᩥᩴᩈᩩ᩺ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣᨣᩮᩣ ᨿᩣᩅᨲᨲᩥᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩋᩣᨣᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩩᨶ ᩅᨯ᩠ᨰᨠᩦᨶᩴᨿᩮᩅ ᩈᨾᩦᨷᩴ ᨷᩮᩈᩮᩈᩥ᩺ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᨯ᩠ᨰᨠᩥᨶᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨷᩮᩣᨲᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨩᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨽᩮᩣᨩᨶᨠᩣᩃᩮ ᩑᨠᩮᨠᩴ ᨽᨲ᩠ᨲᨷᩥᨱ᩠ᨯᩴ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩔ ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᩺ ᩈᩮᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᨠᩦᩉᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨣᩉᨶᩮ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᩥᨲᩴ ᨴᨻ᩠ᨻᩈᨾ᩠ᨽᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᨱᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩁᩣᩈᩥᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᩺ ᩑᨲᩮᨶᩮᩅ ᨶᩥᨿᩣᨾᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾ᩠ᨷᩥ ᩏᨷᨠᩣᩁᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᩺

ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩍᨾᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶᨷ᩠ᨷᩥ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨠᨲᨬ᩠ᨬᩪᨠᨲᩅᩮᨴᩥᨽᩣᩅᩴ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ᩺ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩉᩥ ᨲᨴᩣ ᨾᩉᩣᩉᨲ᩠ᨳᩦ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩋᨲ᩠ᨳᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᩒᩔᨭ᩠ᨮᩅᩦᩁᩥᨿᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨷᩮᩣᨲᨠᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᩺ ᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿᩴ ᨷᨶ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠᩃᩴ ᩁᩣᨵᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᨷᨴᩮ ᨧ –

“ᨶᩥᨵᩦᨶᩴᩅ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣᩁᩴ, ᨿᩴ ᨷᩔᩮ ᩅᨩ᩠ᨩᨴᩔᩥᨶᩴ;

ᨶᩥᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉᩅᩣᨴᩥᩴ ᨾᩮᨵᩣᩅᩥᩴ, ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩴ ᨽᨩᩮ;

ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᨽᨩᨾᩣᨶᩔ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᨷᩣᨷᩥᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᩺ (ᨵ᩺ ᨷ᩺ ᪇᪆) –

ᨣᩣᨳᩣ ᨳᩮᩁᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣ ᨲᩣᨿ᩺ ᩋᨷᩁᨽᩣᨣᩮ ᨷᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨷᨭᩥᨷᩣᨭᩥᨿᩣ ᨳᩮᩁᩮ ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩮᩈᩩ ᨮᨷᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩁᩣᨵᨲ᩠ᨳᩮᩁᩴ ᨷᨭᩥᨽᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᨠᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨷᩮᩈᩦᨲᩥ᩺

ᨾᩮᩣᨥᩁᩣᨩᨲ᩠ᨳᩮᩁᩅᨲ᩠ᨳᩩ

᪂᪃᪄᩺ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᨾᩮ ᩃᩪᨡᨧᩦᩅᩁᨵᩁᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩪᨡᨧᩦᩅᩁᩴ ᨵᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨾᩮᩣᨥᩁᩣᨩᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᩺ ᩋᨿᩴ ᩉᩥ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩃᩪᨡᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩃᩪᨡᩴ ᩁᨩᨶᩃᩪᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᨶᨷᩥ ᩃᩪᨡᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩴ ᨷᩴᩈᩩᨠᩪᩃᩴ ᨵᩣᩁᩮᩈᩥ᩺ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩃᩪᨡᨧᩦᩅᩁᨵᩁᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨩᩣᨲᩮᩣ᩺

ᨲᩔ ᨷᨬ᩠ᩉᩣᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᩋᨿᨾᨶᩩᨷᩩᨻ᩠ᨻᩦᨠᨳᩣ – ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩉᩥ ᨷᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩃᩮ ᩉᩴᩈᩅᨲᩥᨿᩴ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨷᩁᨽᩣᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩴ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᩑᨠᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᩃᩪᨡᨧᩦᩅᩁᨵᩁᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨷᩮᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩋᨵᩥᨠᩣᩁᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨷᨲ᩠ᨳᩮᩈᩥ᩺ ᩈᩮᩣ ᨿᩣᩅᨩᩦᩅᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩈᩴᩈᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩔᨷᨴᩈᨻᩃᩔ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨷᩩᩁᩮᨲᩁᨾᩮᩅ ᨷᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᨶᨣᩁᩮ ᩋᨾᨧ᩠ᨧᨣᩮᩉᩮ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥ ᩋᨷᩁᨽᩣᨣᩮ ᩅᨿᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨾᨧ᩠ᨧᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩃᨽᩥ᩺

ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᨠᩔᨷᨴᩈᨻᩃᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥ᩺ ᨷᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩁᩣᨩᩣ “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨷᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉ –

“តាត, ពុទ្ធោ កិរ លោកេ ឧប្បន្នោ, ត្វំ បច្ចត្តនកានំ ឯកប្បហារេនេវ ឧកោហិ អសេយ្ហំ ពុទ្ធំ កាតុំ ន សក្កា, ត្វំ តាវ មជ្ឈិមទេសំ គន្ត្វា ពុទ្ធស្ស ឧប្បន្នភាវំ ញត្វា ទសពលំ ឥមំ នគរំ អានេហី”តិ បុរិសសហស្សេន សទ្ធិំ បេសេសិ។ សោ អនុបុព្ពេន សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មកថំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធោ តត្ថេវ បព្ពជិត្វា វីសតិ វស្សសហស្សានិ សមណធម្មំ អកាសិ។ តេន សទ្ធិំ គតបុរិសា បន សព្ពេបិ និវត្តិត្វា បុន រញ្ញោ សន្តិកំ អាគតា។

អយំ ថេរោ បរិបុណ្ណសីលោ កាលំ កត្វា ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តោ អម្ហាកំ ទសពលស្ស និព្ពត្តិតោ បុរេតរមេវ សាវត្ថិយំ ព្រាហ្មណកុលេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ មោឃរាជមាណវោតិស្ស នាមំ អកំសុ។ កង្គវាហនរាជាបិ កស្សបស្ស ភគវតោ អធិការកម្មំ កត្វា ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ សបរិវារោ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា អម្ហាកំ ទសពលស្ស និព្ពត្តិតោ បុរេតរមេវ សាវត្ថិយំ បុរោហិតគេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ ពាវរិមាណវោតិស្ស នាមំ អកំសុ។ សោ អបរេន សមយេន តយោ វេទេ ឧគ្គណ្ហិត្វា សោឡសន្នំ មាណវកសហស្សានំ សិប្បំ វាចេន្តោ ចរតិ។ អថស្ស បសេនទិកោសលរញ្ញោ កាលេ បិតុ អច្ចយេន បុរោហិតដ្ឋានំ អទំសុ។ តទា អយម្បិ មោឃរាជមាណវោ ពាវរិព្រាហ្មណស្ស សន្តិកេ សិប្បំ គណ្ហាតិ។

អថេកទិវសំ ពាវរិព្រាហ្មណោ រហោគតោ អត្តនោ សិប្បេ សារំ ឱលោកេន្តោ សម្បរាយិកំ សារំ អទិស្វា “ឯកំ បព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា សម្បរាយិកំ គវេសិស្សាមី”តិ កោសលរាជានំ ឧបសង្កមិត្វា អត្តនោ បព្ពជ្ជំ អនុជានាបេសិ។ សោ តេន អនុញ្ញាតោ សោឡសហិ មាណវកសហស្សេហិ បរិវុតោ បព្ពជ្ជាយ និក្ខមិ។ កោសលរាជាបិ តេន សទ្ធិំយេវ ឯកំ អមច្ចំ កហាបណសហស្សំ ទត្វា បេសេសិ – “យស្មិំ ឋានេ អាចរិយោ បព្ពជតិ, តត្រស្ស វសនដ្ឋានំ គហេត្វា ទេថា”តិ។ ពាវរិព្រាហ្មណោ ចារុគដ្ឋានំ ឱលោកេន្តោ មជ្ឈិមទេសតោ បដិក្កម្ម អស្សករញ្ញោ ច មុឡ្ហករញ្ញោ ច សីមន្តរេ គោធាវរីតីរេ អត្តនោ វសនដ្ឋានំ ការេសិ។

អថេកោ បុរិសោ ជដិលានំ ទស្សនាយ គតោ តេសំ សន្តិកេ កម្មដ្ឋានេ តេហិ អនុញ្ញាតោ អត្តនោ វសនដ្ឋានំ អកាសិ។ តេន គតំ ទិស្វា អបរំ កុលសតំ គេហសតំ ការេសិ។ តេ សព្ពេបិ សន្និបតិត្វា “មយំ អម្ហាកំ សត្តកេ កម្មិការេ វសាម, មុធា វសិតុំ ន ការណំ, សុវាសំ វោ ទស្សាមា”តិ ឯកេកោ ឯកេកំ កហាបណំ ពាវរិព្រាហ្មណស្ស វសនដ្ឋានេ ឋបេសិ។ សព្ពេហិបិ អាគតកហាបណា សតសហស្សមត្តា អហេសុំ។ ពាវរិព្រាហ្មណោ “កិមត្ថំ ឯតេ អាគតា”តិ អាហ។ សុវាសទាតព្វាយ, ភន្តេតិ។ សចាហំ ហិរញ្ញសុវណ្ណេន អត្ថិកោ អស្សំ, អហំ មហន្តំ ធនរាសិំ បហាយ ន បព្ពជេយ្យំ។ តុម្ហាកំ កហាបណេ គណ្ហិត្វា គច្ឆថាតិ។ អម្ហេ អយ្យស្ស បរិច្ចត្តំ ន បុន គណ្ហាម, អនុសំវច្ឆរំ បន ឯតេនេវ និយាមេន អាហរិស្សាម, តុម្ហេ គហេត្វា អយ្យា ទានំ ទេថាតិ។ ព្រាហ្មណោ អធិវាសេត្វា កបណទ្ធិកវណិព្វកយាចកានំ ទានមុខេ និយ្យាតេសិ។ តស្ស អបរាបរំ ទាយកភាវោ សកលជម្ពុទីបេ បញ្ញាយិត្ថ។

តតោ កាលិង្គរដ្ឋេ ទុន្និវិដ្ឋេ នាម គាមេ ជុជកព្រាហ្មណស្ស វំសេ ជាតព្រាហ្មណស្ស ព្រាហ្មណី ឧដ្ឋាយ សមុដ្ឋាយ ព្រាហ្មណំ ចោទេតិ – “ពាវរី, កិរ ទានំ ទេតិ, គន្ត្វា តតោ ហិរញ្ញសុវណ្ណំ អាហរា”តិ។ សោ តាយ ចោទិយមានោ សណ្ឋាតុំ អសក្កោន្តោ ពាវរិស្ស សន្តិកំ គច្ឆមានោ ពាវរិម្ហិ ទានំ ទត្វា បណ្ណសាលំ បវិសិត្វា និបជ្ជិត្វា ទានំ អនុស្សរមានេ គតោ។ គន្ត្វា ច “ទានំ មេ, ព្រាហ្មណ, ទេហិ, ទានំ មេ,

ព្រាហ្មណ, ទេហី”តិ អាហ។ អកាលេន ត្វំ, ព្រាហ្មណ, អាគតោ, សយ្យត្តុឃាតកានំ ទេវ ទិន្នំ, ព្ទានិ កហាបណំ នត្ថីតិ។ ន យស្មា ព្រាហ្មណ, ពហូហិ កហាបណេហិ អត្ថោ, តវ ឯត្តកំ ទាតុំ ធនត្ថស្ស ន សក្កា កហាបណេហិ វិនា កាតុំ, យស្មា បន្ន កហាបណសន្តានិ ទេហីតិ។ ព្រាហ្មណ, បន្នាបិ សន្តានិ នត្ថិ, បុន ទានកាលេ សម្បត្តោ លភិស្សសីតិ។ កិំ បនាហំ តវ ទានកាលេ អាគមិស្សាមីតិ? ជាចរិព្រាហ្មណស្ស បណ្ណសាលទ្វារេ ចាលុកំ ធុមំ កត្វា សយន្តោ ទត្តចណ្ណានិ បុប្ផានិ ចិកិរិត្វា យត្ថ ឧបេបន្តោ ចិយ ឋិតេ វាទេត្វា វាទេត្វា “យុទ្ធា ផលត្យ សត្តុសា”តិ វទតិ។

ជាចរិព្រាហ្មណោ ចិន្តេសិ – “អយំ មហាតបេបិ តបចារំ កណ្ហិត្វា ទរណព្រាហ្មណោ យស្មាសត្តុជិវសមត្តេ ‘សត្តុសា យុទ្ធា ផលត្យ’តិ វទតិ, មយ្ហំ ព្រាហ្មណស្ស ទាតព្ពានិ បន្នា កហាបណសន្តានិ នត្ថិ, ឧណ្ហសេន មំ ឧសុ ឈាបេតស្សតី”តិ។ ឧទំ តស្មិំ សោកសល្លសមប្បិតោ និបន្នោ ទត្តិភាកសមនត្តទេ អនត្តទត្តភាទេ ជាចរិស្ស មាតា ទេវតា ហុត្វា និព្ពត្តិ។ សា បុត្តស្ស សោកសល្លសមប្បិតភាវំ ជិត្វា អាគន្ត្វា អាហ – “តាត, ឧសុ យុទ្ធិ ចា យុទ្ធផលតំ ចា ន ជានាតិ, ត្វម្បិ លោកេ ពុទ្ធានំ ឧប្បត្តកាលំ ន ជានាសិ។ សចេ តេ និសមយោ អត្ថិ, សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា បុច្ឆ, សោ តេ ឧតំ ការណំ កថេស្សតី”តិ។ ព្រាហ្មណោ ទេវតាយ កថំ សុតកាលតោ បដ្ឋាយ អស្សាសំ លភិត្វា បុនទិវសេ ឧដ្ឋិតេ អរុណេ សត្ថុ អន្តេវាសិកេ បក្កោសិត្វា, “តាតា, ពុទ្ធា កិរ លោកេ ឧប្បន្នា, ពុទ្ធេ បុរិសំ គន្ត្វា ‘ពុទ្ធា ចា នោ ចា’តិ ញាត្វា អាគន្ត្វា មយ្ហំ អារោចេថ, អហំ សត្ថុ សន្តិកំ គមិស្សាមិ។ អបិច ខោ បន យស្មា មហល្លកភាវេន ជីវិតត្តរាយោ ទុជ្ជានោ, ពុទ្ធស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា ពុទ្ធិភា ច ពុទ្ធិភា ច និយាមេន បញ្ហំ បុច្ឆថា”តិ យុទ្ធផលតបញ្ហំ អភិសង្ខរិត្វា អទាសិ។

តេ តោ ចិន្តេសិ – “សន្តោ ពុទ្ធេ យានចា បណ្ឌិតា, សត្ថុ ឧសុកំ សុត្វា អត្តនោ កិច្ចំ យត្តកំ បត្តេ បុន យស្មា សន្តិកំ អាគន្តុយុំ ចា នោ ចា”តិ។ អថ អត្តនោ ភាគិនេយ្យស្ស អជិតមាណវស្ស ភារំ សង្ខា អទាសិ – “ត្វំ បន ឧគន្តេនេវ មម សន្តិកំ អាគន្ត្វា អនុហសិ, តយា បដិលទ្ធគុណំ អាគន្ត្វា មយ្ហំ កថេយ្យាសី”តិ។ អថ តេ សោឡសមានវស្សឥជិលា អជិតមាណវំ ជេដ្ឋកំ កត្វា សោឡសមានវហិ ជេដ្ឋន្តេវាសិកេហិ សទ្ធិំ “សត្ថុ បញ្ហំ បុច្ឆិស្សាមា”តិ វារិកំ ចរន្តា គតាគតដ្ឋានេ, “អយ្យា, កហំ គច្ឆថ, កហំ គច្ឆថា”តិ បុច្ឆិតា “ទសពលស្ស សន្តិកំ បញ្ហំ បុច្ឆិតុំ គច្ឆាមា”តិ វោទិតា បដ្ឋាយ បរិសំ និគណ្ហិត្វា អនេកយោជនសតំ មគ្គំ គតា។ សត្ថា “តេសំ អាគមនជិវសេ អញ្ញស្ស ឱកាសោ ន ភវិស្សតិ, ពាឡំ ពាលិស្សា បរិសាយ អត្ថជាតិកដ្ឋានេ”ន្តិ គន្ត្វា បាសាណចេតិយេ បិដ្ឋិបាសាណេ និសីទិ។ សោ អជិតមាណវោបិ សបរិសោ តំ បិដ្ឋិបាសាណំ អារុយ្ហ សត្ថុ សរីរសម្បត្តិំ ទិស្វា “អយំ បុរិសោ ពាលស្មិំ លោកេ វិវដ្ដច្ឆទោ ពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ អត្តនោ អាចរិយេន បហិតេ បញ្ហេ មនសា បុច្ឆន្តោ គតោ។

តំជិវសំ តស្មិំ ឋានេ សម្មត្តបរិសា ទ្វាទសយោជនិកា អហោសិ។ តេសំ សោឡសមានំ អន្តេវាសិកានំ អត្ថាយ មោឃរាជមាណវោ “អហំ សន្តេហិ បណ្ឌិតតរោ”តិ មានត្ថទ្ធោ, តស្ស ឧតទហោសិ – “អយំ អជិតមាណវោ សន្តេសំ ជេដ្ឋកោ, ឧតស្ស បឋមតរំ មម បញ្ហំ បុច្ឆិតុំ ន យុត្ត”ន្តិ។ តស្ស លជ្ជាយន្តោ បឋមតរំ បញ្ហំ អបុច្ឆិត្វា តេន បុច្ឆិតេ ទុតិយោ ហុត្វា សត្ថារំ បញ្ហំ បុច្ឆិ។ សត្ថា “មានត្ថទ្ធោ មោឃរាជមាណវោ, ន តាវស្ស ញាណំ បរិបាកំ គច្ឆតិ, អស្ស មានំ និវារិតុំ វដ្ដតី”តិ ចិន្តេត្វា អាហ – “តិដ្ឋ ត្វំ, មោឃរាជ, អញ្ញោ តាវ បញ្ហំ បុច្ឆតូ”តិ។ សោ សត្ថុ សន្តិកា អបសាទំ លភិត្វា ចិន្តេសិ – “អហំ ឧត្តកំ កាលំ មយា បណ្ឌិតតរោ នាម នត្ថីតិ វិចរាមិ, ពុទ្ធា

ច តាយ អឌាតិត្វា ត កេឆត្តិៈ ឃត្វាទា យយ បុច្ឆាយ ឌោឃោ ឌិន្ដោ កចិស្សតី”តិ ឲ្យហៀអហោសិៈ ឃោ អដ្ឋហិ ឌតេហិ បឌិបឌិយា បញ្ចោ បុច្ឆិតេ អឌិចាឃោតុំ អឃក្កោត្តា ភចយោ ហុត្វា បុភ ដ្ឋាសិៈ បុតបិ តំ ឃត្វា អបឃាឌេសិៈ

ឃោ បុតបិ ឲ្យហៀហុត្វា “ឃណ្ណភចកោ ឌាតិ កចិតុំ ត ឃក្កិស្សាមី”តិ បញ្ចាឌឃយោ ហុត្វា បតំ្យាបុច្ឆិៈ អឆ ឃត្វា ឆាលាស្ស បទិបិកភាចំ ញាត្វា បតំ្យាកេឆសិៈ ឃោ ឌេឃភាបទិយោឃាឃេត អត្តតោ បទិចាទេត ឌឌិលឃហស្សេត ឃន្ធិ អទហត្ថុំ បិបុលិៈ ត្ថុយិតាច តិយាយេត ឃេឃាតិបិ បត្តទឃ ឌឌិលឃហស្សាតិ អទហត្ថុំ បិបុលិឃុៈ ឃត្ថេបិ ត្ថុន្ទិយយបត្តឌីចទឆទា ឲហិកិក្ខុច អហេឃុំៈ ឃេឃឌោ បត ត កឆិយត្តិៈ អយំ យោឈាឌោត្តទោ ពតោ បដ្ឋាយ តីហិ លុទេលហិ ឃយត្តាកតំ ឌីចទំ ឆាទេតិៈ ឲចំ បិទាយេត (ឃុៈ តិៈ ៨ប័១ អាឌយោ) ចត្ត ឃយដ្ឋិតំៈ ឃត្វា បត អបទកាកេ ឌេពចេត តិឃិត្តោ ឆេទ បឌិបឌិយា ផាតត្តទេឃុ ផេបេត្តោ យោឈាឌោត្តទំ ត្ថុយឃ្ជិ ឃាឃេត លុលឌីចទឆទាតំ អក្កដ្ឋាឃេត ផេបេត្តោ “ឲតឌក្កិ, ភិក្ខវេ, យយ ឃាចកាតំ ភិក្ខុតំ លុលឌីចទឆទាតំ យឌិងំ យោឈាឌោ”តិ អាហៈ

ចត្តត្ថចក្កចណ្ណភាៈ

ឲកចត្តាលិឃុត្តយត្តាយ ឆេទបិញ្ញុយា ចណ្ណភា តិដ្ឋិតាៈ

១៣ៈ ឲតឌក្កចក្កោ

(១៣) ១ៈ បញ្ចាយឲតឌក្កចក្កោ

យហាបឌាបតិកោតយីឆេទីចត្ត

១៨១ៈ ឆេទិបិញ្ញុយា បចយេ យឌិងំ យហាបឌាបតិកោតយីតិ យហាបឌាបតិកោតយី ឆេទី ទត្តញ្ញុតំ អក្កាតិ ឌស្សតិៈ

តស្សា បញ្ចោកេ បត អយយត្ថុបត្តិកថា – អយំ កិទ បត្ថុយុត្តទត្តដ្ឋកាលេ ហំឃចតិយំ កុលេកេហ បឌិឃន្ធិ កហេត្វា អបទេត ឃយេយត ឃត្ត ឆយ្យឌេឃតំ ឃុលាត្តី ឃត្វាទំ ឲកំ ភិក្ខុតិ ទត្តញ្ញុតំ អក្កដ្ឋាឃេត ផេបេត្តំ ឌិស្វា អឌិកាទកាយុំ កត្វា តំ ផាតត្តទំ បត្ថេសិៈ ឃា យាចឌីចំ ឌាតំ ឌត្វា ឃីលំ ទក្កិត្វា តតោ ចុតោ ឌេចទលោកេ តិព្ពត្តិត្វា បត ឲកឃ្ជិ ពុទ្ធត្តទេ ឌេចទលោកតោ ចចិត្វា ឆាទាលាឃិយំ បញ្ចត្តុ ឌាឃិឃតាតំ ឌេដ្ឋកឌាឃី ហុត្វា តិព្ពត្តិៈ អឆ ចស្សុបតាយិកឃយយេ បញ្ចា បឆ្ចេកពុទ្ធា ភត្តមូលកបព្ភាទតោ ត្ថុឃិបតេត ឆ្វតទិត្វា តកទេ បិណ្ឌាយ ចទិត្វា ត្ថុឃិបតេតយេច កត្វា “ចស្សុបតាយិកកុឌិយា អត្ថាយ ហត្ថកម្មំ យាចិស្សាយា”តិ ឌិតេត្វាឃុៈ កស្មា? ចស្សំ ដ្ឋបកេតត្តេត ហិ តាលកបឌិបចំ បឌិបត្តេតាបិ បញ្ចត្តុ លេឌភាតំ អត្តាពទេត លេឌតេត លេត្ត ឃត្តាទបាទេ ឃេតាឃេត ដ្ឋបកត្តត្វាៈ ចុត្តេញ្ចាតំ “ត, ភិក្ខវេ, អឃេតាឃតិកេត ចស្សំ ដ្ឋបកត្តត្វា, យោ ដ្ឋបកេត្ថយ្យ, អាបត្តិ ទុក្កដស្សា”តិ (យហាចៈ ១០៣)ៈ តស្មា ចស្សកាលេ ដ្ឋបកេដ្ឋ ឃទេ ឃេតាឃតំ

លភតិ, ឋានេ្ហតំ ក្យស់ ខេតា ខេច លភតិ, ហត្ថកម្មំ បរិយេសិត្វាបិ កាតព្ពំ ហត្ថកម្មំ អលភន្តេន សាមម្បិ កាតព្ពំ, ន ត្វេវ អនវសេសត្ថិកេន

ចស្សំ ឧបកត្តព្វំ អយមត្ថុឆយុតា តម្ហា តេ ឧបេន្ទកញ្ជា "ហត្ថកម្មំ យាចិស្សាមា"តិ ឌឹចទ់ ឋិទ្បិត្វា សាយត្បេយេ តកទ់ បចិសិត្វា

សេដ្ឋិស្ស ឈទ្ធារេ អដ្ឋំសុ ខេដ្ឋកាសី ក្យដំ ករោន្តា ឧភតិត្វំ កន្តីំ បច្ចេកញ្ចេត្ត តកទ់ បចិសន្តេ អទ្ទស ខេដ្ឋិ តេហំ អាគតកាលេ

សុត្វា "អយ្យាតំ ឆ្នកាសោ តត្វំ, កន្តុ"តិ អាហ

អថ តេ តកទា តិក្ខុន្ត ខេដ្ឋកាសី ក្យដំ ករោន្តា បចិសន្តី ឌិស្វា ក្យដំ ឆ្ពតាទេត្វា ចត្តិត្វា ឆ្ពតយិត្វា យុលំ ឧក្កិបិត្វា, "អយ្យា, តកទ់

បចិដ្ឋេយត្វាច តិក្ខុត្តា, កិំ តុ ខេលា"តិ បុច្ឆិ ចស្សុបតាឃិកក្យដឹយា ហត្ថកម្មំ យាចិតុំ អាគតម្ហាតិ លទ្ធំ, កន្តេតិ? ត លទ្ធំ ឧបិសិតេតិ កិំ

បតេសា ក្យដី ពួស្សេទេហច កាតព្ពា, ឧកាហុ ក្ការតេហិបិ សក្កា កាតុន្តិ? ឃោត តេកតខិ សក្កា កាតុន្តិ សាតុ, កន្តេ, យមំ ករិស្សាម, ខេស្វ

យម្យាកិក្ខុ កញ្ញាតិ តិយន្តេត្វា បុត ក្យដំ ករោន្តា អាគយតតិត្វយេក្ក ឆត្វា អាគតាគតា អចេសេសកាសិយោ "ឲតេ្វច ខេហាឆា"តិ ចត្វា

សព្វានំ អាគតកាលេ អាហ – "អយ្យា, កិំ តិច្ឆយេច បទស្ស កាសិកម្មំ ករិស្សឆ, ឧភាហុ កាសិកាចតោ យុដ្ឋិតំ ពួឆ្នឆា"តិ អទ្ទេច យុដ្ឋិតំ

ពួឆ្នាយ, អឃ្យាតិ ឃខិ ឲចំ, យឃា បច្ចេកញ្ជា ហត្ថកម្មំ អលភន្តា ស្វាតភាឃ តិយត្តិតា, ត្យម្យាតំ សាយិកោហិ ឲកខិចសំ ហត្ថកម្មំ

កាខេបឆាតិ តា "សាធុ"តិ សម្បដិច្ឆិត្វា សាឃំ អដចិតោតា អាគតកាលេ សាយិកាត់ អាទេរោចស៊ុំ តេ "សាធុ"តិ ខេដ្ឋកាសស្ស

កោហន្តារេ សត្តិបតិសុ

អថ តេ ខេដ្ឋកាសី "ឆេស្វ, តាតា, បច្ចេកញ្ជាតំ ហត្ថកម្មំ ខេឆា"តិ អាតិសំសំ អាចិក្ខិត្វា ឃេបិ ត កាតុកាយា, តេ កាត្យេហត ឆ្ពចាទេឆត

តទ្ធេត្វា សព្វាបិ សម្បដិច្ឆាខេបសិ សា បុតឌិចសេ បច្ចេកញ្ជាតំ កត្វំ ឆត្វា សព្វាសំ កាសបុត្តាតំ សញ្ញា អកាសិ តេ តាចខេច អទេ្វា

បចិសិត្វា ឥព្វសម្ពារេ សយោឆាតេត្វា សតំ សតំ ហុត្វា ឲតេកកំ ក្យដី ចក្កយតាឌិបរិចាទ់ កត្វា យញ្ចបឹឆបិតិឃ-បរិកោឌតឹឃាឌីតិ ឆបេត្វា

បច្ចេកញ្ជាតំ តេយាសំ តតេ្វច ចសតត្វាឃ បដិញ្ញា កាទេត្វា ចាទកិក្ខុ បដ្ឋេបសុំ ឃា អត្តតោ ចាទឌិចសេ ត សក្កោតិ, តស្សា

ខេដ្ឋកាសី សកកោហតោតា តឹហរិត្វា ឆេតិ ឲចំ តេយាសំ បដិឆក្កិត្វា ខេដ្ឋកាសី ឲតេកកំ កាសិំ ឲតេកកំ សាដកំ សន្ធាខេបសិ, បញ្ច

ធ្វលសាដកសតាតិ អទេហសុំ តាតិ បរិចត្តាខេបត្វា បញ្ចត្តំ បច្ចេកញ្ជាតំ តិឌឹចទាតិ កត្វា អកាសិ បច្ចេកញ្ជា តាសំ បស្សត្តីតំឃេច

អាកាសេសត កន្ទមាឆតបព្ពតំ អកមំសុ

តាបិ សព្វា ឃាចឌឹចំ ក្យសល់ កត្វា ឆេចទេលោកេ តិព្វត្តិំសុ តាសុ ខេដ្ឋិកា តតោ ចចិត្វា ឌាទាណសិយា អចិទ្ធេទេ ខេបសកាទកាខេយ

ខេបសកាទខេដ្ឋកស្ស កោហេ តិព្វត្តិ អតេឆកឌិចសំ បក្ខុយចតិឃា បុត្វា បញ្ចសតា បច្ចេកញ្ជា ឌាទាណសិទញ្ញា តិយត្តិតា ទាដទ្ធាទ់ អាកន្តា

កញ្ចិំ ឆ្ពលោកេត្តម្បិ អឌិស្វា តិចត្តិត្វា តកទ្ធាទេត តិក្ខុមិត្វា តំ ខេបសកាទកាមំ អកមំសុ ៍ សា ឋានេ្ហតំ បច្ចេកញ្ចេត្ត ឌិស្វា សម្បិឃាឃយាតា

សព្វេ ចត្តិត្វា កិក្ខុ អកាសិ តេ កត្តកិច្ចំ កត្វា កន្ទមាឆតមេច អកមំសុ

សាបិ ឃាចឌឹចំ ក្យសល់ កត្វា ឆេចយត្ថស្សសុ សំសទត្តី អយ្យាតំ សត្ថុ តិព្វត្តិតោតា បុទេតទេយេច ឆេចឆហតកទេ យហាសុប្បញ្ញស្ស កោហេ

បដិសន្ធិ កហ៊ាកោតយឹតិស្សា តាមំ អកំសុ យហាយាឃាឃ កតិដ្ឋកពិតី ហោតិ យត្តញ្ញាឃកា (ឆាហូលា លក្ខណាតិ បរិក្កណ្ហន្តា "ឋានេ្ហយាសំ

ឧភិន្នម្បិ កុច្ឆិយំ វសិតទារកា ចក្កវត្តិនោ ភវិស្សន្តី”តិ ព្យាករិំសុ។ សុទ្ធោទនមហារាជា វយប្បត្តកាលេ តា ទ្វេបិ មង្គលំ កត្វា អត្តនោ ឃរំ អានេសិ។ អបរភាគេ អម្ហាកំ ពោធិសត្តេ តុសិតបុរា ចវិត្វា មហាមាយាយ ទេវិយា កុច្ឆិយំ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ មហាមាយា តស្ស ជាតទិវសតោ សត្តមេ ទិវសេ កាលំ កត្វា តុសិតបុរេ និព្ពត្តិ។ សុទ្ធោទនមហារាជា មហាសត្តស្ស មាតុច្ឆំ មហាបជាបតិគោតមិំ អគ្គមហេសិដ្ឋានេ ឋបេសិ។ តស្មិំ កាលេ នន្ទកុមារោ ជាតោ។ អយំ មហាបជាបតី នន្ទកុមារំ ធាតីនំ ទត្វា សយំ ពោធិសត្តំ បរិហរិ។

អបរេន សមយេន ពោធិសត្តោ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិត្វា សម្ពោធិំ បត្វា លោកានុគ្គហំ ករោន្តោ អនុក្កមេន កបិលវត្ថុំ បត្វា នគរំ បិណ្ឌាយ បាវិសិ។ អថស្ស បិតា សុទ្ធោទនមហារាជា អន្តរវីថិយំយេវ ធម្មកថំ សុត្វា សោតាបន្នោ អហោសិ។ អថ ទុតិយទិវសេ នន្ទោ បព្ពជិ, សត្តមេ ទិវសេ រាហុលោ។ សត្ថា អបរេន សមយេន វេសាលិំ ឧបនិស្សាយ កូដាគារសាលាយំ វិហរតិ។ តស្មិំ សមយេ សុទ្ធោទនមហារាជា សេតច្ឆត្តស្ស ហេដ្ឋា អរហត្តំ សច្ឆិកត្វា បរិនិព្ពាយិ។ តទា មហាបជាបតិគោតមី បព្ពជ្ជាយ ចិត្តំ ឧប្បាទេសិ។ តតោ រោហិណីនទីតីរេ កលហវិវាទសុត្តបរិយោសានេ (សុ· និ· ៨៦៨ អាគតោ) និក្ខមិត្វា បព្ពជិតានំ បញ្ចន្នំ កុមារសតានំ បាទបរិចារិកា សព្ពាវ ឯកចិត្តា ហុត្វា “មហាបជាបតិយា សន្តិកំ គន្ត្វា សព្ពាវ សត្ថុ សន្តិកេ បព្ពជិស្សាមា”តិ មហាបជាបតិំ ជេដ្ឋិកំ កត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា បព្ពជិតុកាមា អហេសុំ។ អយញ្ហិ មហាបជាបតិ បឋមមេវ ឯកវារំ សត្ថារំ បព្ពជ្ជំ យាចមានា នាលត្ថ, តស្មា កប្បកំ បក្កោសាបេត្វា កេសេ ឆិន្ទាបេត្វា កាសាយានិ អច្ឆាទេត្វា សព្ពា តា សាកិយានិយោ អាទាយ វេសាលិំ គន្ត្វា អានន្ទត្ថេរេន ទសពលំ យាចាបេត្វា អដ្ឋហិ គរុធម្មេហិ បព្ពជ្ជញ្ច ឧបសម្បទញ្ច អលត្ថ។ ឥតរា បន សព្ពាបិ ឯកតោវ ឧបសម្បន្នា អហេសុំ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារតោ បនេតំ វត្ថុ បាឡិយំ (ចូឡវ· ៤០២ អាគតោ) អាគតមេវ។

ឯវំ ឧបសម្បន្នា បន មហាបជាបតិ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ, អថស្សា សត្ថា ធម្មំ ទេសេសិ។ សា សត្ថុ សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។ សេសា បញ្ចសតា ភិក្ខុនិយោ នន្ទកោវាទសុត្តបរិយោសានេ (ម· និ· ៣.៣៩៨ អាគតោ) អរហត្តំ បាបុណិំសុ។ ឯវមេតំ វត្ថុ សមុដ្ឋិតំ។ អបរភាគេ សត្ថា ជេតវនេ និសិន្នោ ភិក្ខុនិយោ ឋានន្តរេ ឋបេន្តោ មហាបជាបតិំ រត្តញ្ញូនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ខេមាថេរីវត្ថុ

១៣៩។ ទុតិយេ ខេមាតិ ឯវំនាមិកា ភិក្ខុនី។ ឥតោ បដ្ឋាយ ច បនស្សា បុញ្ញកម្មេ អយមត្ថុប្បត្តិកថាតិ អវត្វា សព្ពត្ថ អភិនីហារំ អាទិំ កត្វា វត្តព្ពមេវ វក្ខាម។

អតីតេ កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ អយំ បរបរិយាបន្នា ហុត្វា និព្ពត្តិ។ អថេកទិវសំ តស្ស ភគវតោ អគ្គសាវិកំ សុជាតត្ថេរិំ នាយ បិណ្ឌាយ ចរន្តិំ ទិស្វា តយោ មោទកេ ទត្វា តំទិវសមេវ អត្តនោ កេសេ វិស្សជ្ជេត្វា ថេរិយា ទានំ ទត្វា “អនាគតេ ពុទ្ធុប្បាទេ តុម្ហេ វិយ មហាបញ្ញា ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ កត្វា យាវជីវំ កុសលកម្មេសុ អប្បមត្តា ហុត្វា កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តី

ពស្សបព្វុទ្ធការេល កិកិស្ស ការិនរេញ្ញា រេកេហ បដិសន្ធិ គេហេត្វា សត្តត្ថ កកិតិត អព្ភត្តទា ហុត្វា ចិសតិចស្សសហស្សាតិ រេកេហេយេច

រេកាយាទិត្រៃាហុចទិយំ ចទិត្វា តាហិ កកិតិហិ សទ្ធិ ងសពាលស្ស ចសតបទិចេលំ ការេទត្វា ឲក់ ព្យុទ្ធត្ថាទិ រេងចយត្តុស្សេយុ សំសទត្តិ ព្ពាយសិ្វ

ព្យុទ្ធស្សាេង យទ្ធទេដ្ឋ សាពលតកេទ ទាឌព្យុេល បដិសន្ធិ គហិ្យាេលយាតិស្សា តាយំ អក់សុ៑ តស្សា សទិទចណ្ណោ ស្វុចណ្ណទសបិឌ្ឍទោ ចិយ

អេហាសិ៑ សា ចយប្បត្តា តិព្ពិសាទទេញ្ញា រេកហំ អកយាសិ៑

សា តឆាកេត ទាឌកហំ ដ្ឋបតិស្សាយ រេចញ្ជូចេត ចិហទេត្ត “សត្វា កិទ ទ្វេប រេងាសំ ងេស្សតិ”តិ ទ្វេបយងយត្វា ហុត្វា “យឃ្យសិ្ប ទ្វេប រេងាសំ

ងេស្សឃ្យា”តិ កេយត ងសពាលំ ងស្សតាយ ត កច្ឆតិ៑ ទាឌា ចិន្តេសិ – “អហំ សត្វុ អគ្គបដ្ឋាេកា, យាតិសស្ស ច តាយ អទិយសាចកស្ស

អគ្គយេហសី ងសពាលំ ងស្សតាយ ត កច្ឆតិ, ត រេយ ឲតំ ទ្វច្ចតី”តិ៑ រេសា ពចីហិ រេចញ្ជុចត្តុឃ្យាតស្ស ចណ្ហុ ពត្ថុរេបត្វា “រេលយាយ រេងចិយា

សចត្វាបចាេទ កាយឆា”តិ អាហ៑ សា ដ្ឋឃ្យាតស្ស ចណ្ហុ ស្វុត្វា កត្តកាយា ហុត្វា ទាឌាតំ បដិបុច្ឆិ៑ ទាឌា “ដ្ឋឃ្យាតំ កច្ឆ, សត្វាទំ បត អងិស្វា

អាកត្វា ត លកិស្សសី”តិ អាហ៑ សា ទេញ្ញា បដិចចតំ អងត្វាច យក្កុ បដិបឌ្ឍិ៑ ទាឌា តាយ សទ្ធិ កច្ឆេត្ត បុទិរេស អាហ – “សេច រេងចិ

ដ្ឋឃ្យាតេតា តិចត្តយាតា ងសពាលំ បស្សតិ, ព្ពាេច្ចតំ ក្យុសលំ៑ សេច ត បស្សតិ, ទាឌាណាយ តំ ងេស្សឆា”តិ៑ អឆ រេលា សា រេងចិ ចិចសកាកំ

ដ្ឋឃ្យាេត ចទិត្វា តិចត្តត្តិ ងសពាលំ អងិស្វាច កត្វា អាទេទ្ធា៑ អឆ តំ ទាឌបុទិសា អត្តេតា អទ្វុចិយាច រេងចិ សត្វុ សត្តិកំ តយិសុ៑

សត្វា តំ អាកច្ឆន្តិ ចិស្វា ព្ពាទ្ធិយា ឲក់ រេងចច្ឆទិ តិយិតិត្វា តាលចល៉ុ កេហត្វា តិឌយាតំ ចិយ អកាសិ៑ រេលយា រេងចិ តំ ចិស្វា ចិន្តេសិ –

“យាតយិត្រដ្ឋា, ឲចទ្វុបិ តាយ រេងចច្ឆទបប្បដិកាកា ព្ពាត្តិរេយា ងសពាលស្ស អចិត្វុទេ តិដ្ឋត្តិ, អហំ ឲតាសំ បទិចាទិកាបិ តប្យេហាយិ, យាតយចំ

ហិ តិស្សាយ បិបចិត្តស្ស ចរេសត តដ្ឋា”តិ តំ តិយិត្តំ កេហត្វា តរេយច ព្ពាត្តិ ឌ្ឈរេលិកយយាតា អដ្ឋាសិ៑ អឆស្សា បស្សត្តិយាច តឆាកតស្ស

អឌិដ្ឋាតពាេលត សា ព្ពាត្តិ បឌយចយំ អតិក្កម្ម យឌ្ឍិយចេយ ចិតា ចិយ យឌ្ឍិយចយំ អតិក្កម្ម បច្ឆិយចេយ ចិតា ចិយ ច ចលិត្តចា បលិតេកាសា

ពល្ហចិទញ្ញអងត្តា អេហាសិ៑ តេតា តស្សា បស្សត្តិយាច សទ្ធិ តាលចេល្ហត បទិចត្តិត្វា បទិបតិ៑ តេតា រេលយា ព្ពុទ្ធេហត្យុសយ្យត្តា តស្សិ

អាទម្មេណ អាបិឆកេត ឲចំ ចិន្តេសិ – “ឲចំចិឌយិ តាយ សទិទំ ឲចទ្វុបំ ចិបត្តិ បិបុណាតិ, យឃ្យសិ្ប សទិទំ ឲចំកាតិកេយច កចិស្សតី”តិ៑

អឆស្សា ឲចំ ចិត្តិតក្កេណ សត្វា ព្ពាយំ ឌម្មបេង កាឆយាហ –

“រេយ ទាកេទត្តាត្តុបតត្តិ រេសាតំ,

សយំកតំ យក្កដកោច ឌាលំ;

ឲតម្បិ រេឆត្វាត ចឌត្តិ ឌិទា,

អតេបក្ខិេតា សព្វទុក្ខំ បហាយា”តិ៑

សា កថាបរិយោសានេ ឋិតបទេ ឋិតាយេវ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ។ អគារមជ្ឈេ វសន្តេន នាម អរហត្តំ បត្តេន តំទិវសមេវ បរិនិព្វាយិតព្វំ វា បព្វជិតព្វំ វា ហោតិ, សា បន អត្តនោ អាយុសង្ខារានំ បវត្តនភាវំ ញត្វា “អត្តនោ បព្វជ្ជំ អនុជានាបេស្សាមី”តិ សត្ថារំ វន្ទិត្វា រាជនិវេសនំ គន្ត្វា រាជានំ អនភិវាទេត្វាវ អដ្ឋាសិ។ រាជា ឥង្គិតេនេវ អញ្ញាសិ – “អរិយធម្មំ បត្តា ភវិស្សតី”តិ។ អថ នំ អាហ – “ទេវិ គតា នុ ខោ សត្ថុទស្សនាយា”តិ។ មហារាជ, តុម្ហេហិ ទិដ្ឋទស្សនំ បរិត្តំ, អហំ បន ទសពលំ សុទិដ្ឋមកាសិំ, បព្វជ្ជំ មេ អនុជានាថាតិ។ រាជា “សាធុ, ទេវី”តិ សម្បដិច្ឆិត្វា សុវណ្ណសិវិកាយ ភិក្ខុនុបស្សយំ នេត្វា បព្វាជេសិ។ អថស្សា “ខេមាថេរី នាម គិហិភាវេ ឋត្វា អរហត្តំ បត្តា”តិ មហាបញ្ញាភាវោ បាកដោ អហោសិ។ ឥទមេត្ថ វត្ថុ។ អថ សត្ថា អបរភាគេ ជេតវនេ និសិន្នោ ភិក្ខុនិយោ បដិបាដិយា ឋានន្តរេ ឋបេន្តោ ខេមាថេរិំ មហាបញ្ញានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ឧប្បលវណ្ណាថេរីវត្ថុ

២៣៧. តតិយេ ឧប្បលវណ្ណាតិ នីលុប្បលគព្ភសទិសេន វណ្ណេន សមន្នាគតត្តា ឧប្បលវណ្ណា ថេរី។ សា កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិត្វា អបរភាគេ មហាជនេន សទ្ធិំ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មំ សុណន្តី សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុនិំ ឥទ្ធិមន្តីនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា សត្តាហំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សា យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តី កស្សបទសពលស្ស កាលេ ពារាណសិនគរេ កិកិស្ស កាសិរញ្ញោ គេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិត្វា សត្តន្នំ ភគិនីនំ អព្ភន្តរា ហុត្វា វីសតិ វស្សសហស្សានិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស បរិវេណំ កត្វា ទេវលោកេ និព្វត្តា។

តតោ ចវិត្វា បុន មនុស្សលោកំ អាគច្ឆន្តី ឯកស្មិំ គាមេ សហត្ថា កម្មំ កត្វា ជីវនកដ្ឋានេ និព្វត្តា។ សា ឯកទិវសំ ខេត្តកុដិំ គច្ឆន្តី អន្តរាមគ្គេ ឯកស្មិំ សរេ បាតោវ បុប្ផិតំ បទុមបុប្ផំ ទិស្វា តំ សរំ ឱតរិត្វា តញ្ចេវ បុប្ផំ លាជបក្ខិបនត្ថាយ បទុមិនិបត្តញ្ច គហេត្វា កេទារេ សាលិសីសានិ ឆិន្ទិត្វា កុដិកាយ និសិន្នា លាជេ ភជ្ជិត្វា បញ្ច លាជសតានិ គណេសិ។ តស្មិំ ខណេ គន្ធមាទនបព្វតេ និរោធសមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតោ ឯកោ បច្ចេកពុទ្ធោ អាគន្ត្វា តស្សា អវិទូរេ អដ្ឋាសិ។ សា បច្ចេកពុទ្ធំ ទិស្វា លាជេហិ សទ្ធិំ បទុមបុប្ផំ គហេត្វា កុដិតោ ឱរុយ្ហ លាជេ បច្ចេកពុទ្ធស្ស បត្តេ បក្ខិបិត្វា បទុមបុប្ផេន បត្តំ បិធាយ អទាសិ។ អថស្សា បច្ចេកពុទ្ធេ ថោកំ គតេ ឯតទហោសិ – “បព្វជិតា នាម បុប្ផេន អនត្ថិកា, អហំ បុប្ផំ គហេត្វា បិឡន្ធិស្សាមី”តិ គន្ត្វា បច្ចេកពុទ្ធស្ស ហត្ថតោ បុប្ផំ គហេត្វា បុន ចិន្តេសិ – “សចេ, អយ្យោ, បុប្ផេន អនត្ថិកោ អភវិស្ស, បត្តមត្ថកេ ឋបេតុំ ន អទស្ស, អទ្ធា អយ្យស្ស អត្ថោ ភវិស្សតី”តិ បុន គន្ត្វា បត្តមត្ថកេ ឋបេត្វា បច្ចេកពុទ្ធំ ខមាបេត្វា, “ភន្តេ, ឥមេសំ មេ លាជានំ និស្សន្ទេន លាជគណនាយ បុត្តា អស្សុ, បទុមបុប្ផស្ស និស្សន្ទេន និព្វត្តនិព្វត្តដ្ឋានេ មេ បទេ បទេ បទុមបុប្ផំ ឧដ្ឋហតូ”តិ បត្ថនំ អកាសិ។ បច្ចេកពុទ្ធោ តស្សា បស្សន្តិយាវ អាកាសេន គន្ធមាទនបព្វតំ គន្ត្វា តំ បទុមំ នន្ទមូលកបព្ភារេ បច្ចេកពុទ្ធានំ អក្កមនសោបានសមីបេ បាទបុញ្ឆនំ កត្វា ឋបេសិ។

សាបិ តស្ស កម្មស្ស និស្សន្ទេន ទេវលោកេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ និព្វត្តកាលតោ បដ្ឋាយ ចស្សា បទេ បទេ មហាបទុមបុប្ផំ ឧដ្ឋាសិ។ សា តតោ ចវិត្វា បព្វតបាទេ ឯកស្មិំ បទុមស្សរេ បទុមគព្ភេ និព្វត្តិ។ តំ និស្សាយ ឯកោ តាបសោ វសតិ, សោ បាតោវ មុខធោវនត្ថាយ សរំ

គន្ត្វា តំ បុប្ផំ ទិស្វា ចិន្តេសិ – “ឥមំ បុប្ផំ សេសេហិ មហគ្ឃតរំ, សេសានិ ច បុប្ផិតានិ, ឥមំ មកុឡជាតមេវ, ភវិតព្ពមេត្ថ ការណេនា”តិ ឧទកំ ឱតរិត្វា តំ បុប្ផំ គណ្ហិ។ តំ តេន គហិតមត្តេយេវ បុប្ផិតំ។ តាបសោ អន្តោបទុមគព្ភេ និបន្នទារិកំ អទ្ទស។ ទិដ្ឋកាលតោ បដ្ឋាយ ច ធីតុសិនេហំ លភិត្វា បទុមេនេវ សទ្ធិំ បណ្ណសាលំ នេត្វា មញ្ចកេ និបជ្ជាបេសិ។ អថស្សា បុញ្ញានុភាវេន អង្គុដ្ឋកេ ខីរំ និព្ពត្តិ។ សោ តស្មិំ បុប្ផេ មិលាតេ អញ្ញំ នវបុប្ផំ អាហរិត្វា តំ និបជ្ជាបេសិ។ អថស្សា អាធាវនវិធាវនេន កីឡិតុំ សមត្ថកាលតោ បដ្ឋាយ បទវារេ បទវារេ បទុមបុប្ផំ ឧដ្ឋាសិ, កុង្កុមរាសិស្ស វិយស្សា សរីរវណ្ណោ អហោសិ។ សា អប្បត្តា ទេវវណ្ណំ, អតិក្កន្តា មានុសវណ្ណំ អហោសិ។ សា បិតរិ ផលាផលត្ថាយ គតេ បណ្ណសាលាយំ ឱហីយតិ។

អថេកទិវសំ តស្សា វយប្បត្តកាលេ បិតរិ ផលាផលត្ថាយ គតេ ឯកោ វនចរកោ តំ ទិស្វា ចិន្តេសិ – “មនុស្សានំ នាម ឯវរូបំ រូបំ នត្ថិ, វីមំសិស្សាមិ ន”ន្តិ តាបសស្ស អាគមនំ ឧទិក្ខន្តោ និសីទិ។ សា បិតរិ អាគច្ឆន្តេ បដិបថំ គន្ត្វា តស្ស ហត្ថតោ កាជកមណ្ឌលុំ អគ្គហេសិ, អាគន្ត្វា និសិន្នស្ស ចស្ស អត្តនា ករណវត្តំ ទស្សេសិ។ តទា សោ វនចរកោ មនុស្សភាវំ ញត្វា តាបសំ អភិវាទេត្វា និសីទិ។ តាបសោ តំ វនចរកំ វនមូលផលាផលេហិ ច បានីយេន ច និមន្តេត្វា, “ភោ បុរិស, ឥមស្មិំយេវ ឋានេ វសិស្សសិ, ឧទាហុ គមិស្សសី”តិ បុច្ឆិ។ “គមិស្សាមិ, ភន្តេ, ឥធ កិំ ករិស្សាមី”តិ។ “ឥមំ តយា ទិដ្ឋការណំ ឥតោ គន្ត្វា អកថេត្វា សក្ខិស្សសី”តិ។ “សចេ, អយ្យោ, ន ឥច្ឆតិ, កិំ ការណា កថេស្សាមី”តិ តាបសំ វន្ទិត្វា បុន អាគមនកាលេ មគ្គសញ្ជាននត្ថំ សាខាសញ្ញំ រុក្ខសញ្ញំ ករោន្តោ បក្កាមិ។

សោ ពារាណសិំ គន្ត្វា រាជានំ អទ្ទស, រាជា “កស្មា អាគតោសី”តិ បុច្ឆិ។ “អហំ, ទេវ, តុម្ហាកំ វនចរកោ បព្ពតបាទេ អច្ឆរិយំ ឥត្ថិរតនំ ទិស្វា អាគតោម្ហី”តិ សព្ពំ បវត្តិំ កថេសិ។ សោ តស្ស វចនំ សុត្វា វេគេន បព្ពតបាទំ គន្ត្វា អវិទូរេ ឋានេ ខន្ធាវារំ និវេសេត្វា វនចរកេន ចេវ អញ្ញេហិ ច បុរិសេហិ សទ្ធិំ តាបសស្ស ភត្តកិច្ចំ កត្វា និសិន្នវេលាយ តត្ថ គន្ត្វា អភិវាទេត្វា បដិសន្ថារំ កត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ រាជា តាបសស្ស បព្ពជិតបរិក្ខារភណ្ឌំ បាទមូលេ ឋបេត្វា, “ភន្តេ, ឥមស្មិំ ឋានេ កិំ ករោម, គច្ឆាមា”តិ អាហ។ “គច្ឆ, មហារាជា”តិ។ “អាម, គច្ឆាមិ, ភន្តេ។ អយ្យស្ស បន សមីបេ វិសភាគបរិសា អត្ថីតិ អស្សុម្ហ, អសារុប្បា ឯសា បព្ពជិតានំ, មយា សទ្ធិំ គច្ឆតុ, ភន្តេ”តិ។ “មនុស្សានំ ចិត្តំ នាម ទុរត្តាសយំ, កថំ ពហូនំ មជ្ឈេ វសិស្សតី”តិ។ “អម្ហាកំ រុចិតកាលតោ បដ្ឋាយ សេសានំ ជេដ្ឋកដ្ឋានេ ឋបេត្វា បដិជគ្គិស្សាមិ, ភន្តេ”តិ។

សោ រញ្ញោ កថំ សុត្វា ទហរកាលេ គហិតនាមវសេនេវ, “អម្ម, បទុមវតី”តិ ធីតរំ បក្កោសិ។ សា ឯកវចនេនេវ បណ្ណសាលតោ និក្ខមិត្វា បិតរំ អភិវាទេត្វា អដ្ឋាសិ។ អថ នំ បិតា អាហ – “ត្វំ, អម្ម, វយប្បត្តា, ឥមស្មិំ ឋានេ រញ្ញោ ទិដ្ឋកាលតោ បដ្ឋាយ វសិតុំ អយុត្តា, រញ្ញា សទ្ធិំ គច្ឆ, អម្មា”តិ។ សា “សាធុ, តាតា”តិ បិតុ វចនំ សម្បដិច្ឆិត្វា អភិវាទេត្វា បរោទមានា អដ្ឋាសិ។ រាជា “ឥមិស្សា បិតុ ចិត្តំ គណ្ហាមី”តិ តស្មិំយេវ ឋានេ កហាបណរាសិម្ហិ ឋបេត្វា អភិសេកំ អកាសិ។ អថ នំ គហេត្វា អត្តនោ នគរំ អានេត្វា អាគតកាលតោ បដ្ឋាយ សេសិត្ថិយោ អនោលោកេត្វា តាយ សទ្ធិំយេវ រមតិ។ តា ឥត្ថិយោ ឥស្សាបកតា តំ រញ្ញោ អន្តរេ បរិភិន្ទិតុកាមា ឯវមាហំសុ – “នាយំ, មហារាជ, មនុស្សជាតិកា, កហំ នាម តុម្ហេហិ មនុស្សានំ វិចរណដ្ឋានេ បទុមានិ ឧដ្ឋហន្តានិ ទិដ្ឋបុព្ពានិ, អទ្ធា អយំ យក្ខិនី, នីហរថ នំ មហារាជា”តិ។ រាជា តាសំ កថំ សុត្វា តុណ្ហី អហោសិ។

อถสฺส อปเรน สมเยน ปจฺจนฺโต กุปิโต. โส “ครุคพฺภา ปทุมวตี”ติ ตํ นคเร ฐเปตฺวา ปจฺจนฺตํ อคมาสิ. อถ ตา อิตฺถิโย ตสฺสา อุปฏฺฐายิกาย ลญฺจํ ทตฺวา “อิมิสฺสา ทารกํ ชาตมตฺตเมว อปเนตฺวา เอกํ ทารุฆฏิกํ โลหิเตน มกฺเขตฺวา สนฺติเก ฐเปหี”ติ อาหํสุ. ปทุมวติยาปิ นจิรสฺเสว คพฺภวุฏฺฐานํ อโหสิ. มหาปทุมกุมาโร เอกโกว กุจฺฉิยํ ปฏิสนฺธึ คณฺหิ, อวเสสา เอกูนปญฺจสตา ทารกา มหาปทุมกุมารสฺส มาตุกุจฺฉิโต นิกฺขมิตฺวา นิปนฺนกาเล สํเสทชา หุตฺวา นิพฺพตฺตึสุ. อถสฺส “น ตาวายํ สตึ ปฏิลภตี”ติ ญตฺวา อุปฏฺฐายิกา เอกํ ทารุฆฏิกํ โลหิเตน มกฺเขตฺวา สมีเป ฐเปตฺวา ตาสํ อิตฺถีนํ สญฺญํ อทาสิ. ตา ปญฺจสตาปิ อิตฺถิโย เอเกกา เอเกกํ ทารกํ คเหตฺวา จุนฺทการกานํ สนฺติกํ เปเสตฺวา กรณฺฑเก อาหราเปตฺวา อตฺตนา อตฺตนา คหิตทารเก ตตฺถ นิปชฺชาเปตฺวา พหิ ลญฺฉนํ กตฺวา ฐปยึสุ.

ปทุมวตีปิ โข สญฺญํ ลภิตฺวา ตํ อุปฏฺฐายิกํ “กึ วิชาตมฺหิ อมฺมา”ติ ปุจฺฉิ. สา ตํ สนฺตชฺเชตฺวา “กุโต ตฺวํ ทารกํ ลภิสฺสสี”ติ วตฺวา “อยํ เต กุจฺฉิโต นิกฺขนฺตทารโก”ติ โลหิตมกฺขิตํ ทารุฆฏิกํ ปุรโต ฐเปสิ. สา ตํ ทิสฺวา โทมนสฺสปฺปตฺตา “สีฆํ นํ ผาเลตฺวา อปเนหิ, สเจ โกจิ ปสฺเสยฺย ลชฺชิตพฺพํ ภเวยฺยา”ติ อาห. สา ตสฺสา กถํ สุตฺวา อตฺถกามา วิย ทารุฆฏิกํ ผาเลตฺวา อุทฺธเน ปกฺขิปิ.

ราชาปิ ปจฺจนฺตโต อาคนฺตฺวา นกฺขตฺตํ ปฏิมาเนนฺโต พหินคเร ขนฺธาวารํ พนฺธิตฺวา นิสีทิ. อถ ตา ปญฺจสตา อิตฺถิโย รญฺโญ ปจฺจุคฺคมนํ อาคนฺตฺวา อาหํสุ – “ตฺวํ, มหาราช, น อมฺหากํ สทฺทหสิ, อมฺเหหิ วุตฺตํ อการณํ วิย โหติ. ตฺวํ มเหสิยา อุปฏฺฐายิกํ ปกฺโกสาเปตฺวา ปฏิปุจฺฉ, ทารุฆฏิกํ เต เทวี วิชาตา”ติ. ราชา ตํ การณํ น อุปปริกฺขิตฺวาว “อมนุสฺสชาติกา ภวิสฺสตี”ติ ตํ เคหโต นิกฺกฑฺฒิ. ตสฺสา ราชเคหโต สห นิกฺขมเนเนว ปทุมปุปฺผานิ อนฺตรธายึสุ, สรีรจฺฉวิปิ วิวณฺณา อโหสิ. สา เอกิกาว อนฺตรวีถิยา ปายาสิ. อถ นํ เอกา วยปฺปตฺตา มหลฺลิกา อิตฺถี ทิสฺวา ธีตุสิเนหํ อุปฺปาเทตฺวา “กหํ คจฺฉสิ อมฺมา”ติ อาห. “อาคนฺตุกมฺหิ, วสนฏฺฐานํ อุปธาเรนฺตี วิจรามี”ติ. “อิธาคจฺฉ, อมฺมา”ติ วสนฏฺฐานํ ทตฺวา โภชนํ ปฏิยาเทสิ.

ตสฺสา อิมินาว นิยาเมน ตตฺถ วสมานาย ตา ปญฺจสตา อิตฺถิโย เอกจิตฺตา หุตฺวา ราชานํ อาหํสุ – “มหาราช, ตุมฺเหสุ ยุทฺธํ คเตสุ อมฺเหหิ คงฺคาเทวตาย ‘อมฺหากํ เทเว วิชิตสงฺคาเม อาคเต พลิกมฺมํ กตฺวา อุทกกีฬํ กริสฺสามา’ติ ปตฺถิตํ อตฺถิ, เอตมตฺถํ, เทว, ชานาเปมา”ติ. ราชา ตาสํ วจเนน ตุฏฺโฐ คงฺคาย อุทกกีฬํ กาตุํ อคมาสิ. ตาปิ อตฺตนา อตฺตนา คหิตํ กรณฺฑํ ปฏิจฺฉนฺนํ กตฺวา อาทาย นทึ คนฺตฺวา เตสํ กรณฺฑกานํ ปฏิจฺฉาทนตฺถํ ปารุปิตฺวา ปารุปิตฺวา อุทเก ปติตฺวา กรณฺฑเก วิสฺสชฺเชสุํ. เตปิ โข กรณฺฑกา สพฺเพ สห คนฺตฺวา เหฏฺฐาโสเต ปสาริตชาลมฺหิ ลคฺคึสุ. ตโต อุทกกีฬํ กีฬิตฺวา รญฺโญ อุตฺติณฺณกาเล ชาลํ อุกฺขิปนฺตา เต กรณฺฑเก ทิสฺวา รญฺโญ สนฺติกํ อานยึสุ. ราชา กรณฺฑเก ทิสฺวา “กึ, ตาตา, กรณฺฑเกสู”ติ อาห. “น ชานาม, เทวา”ติ. โส เต กรณฺฑเก วิวราเปตฺวา โอโลเกนฺโต ปฐมํ มหาปทุมกุมารสฺส กรณฺฑกํ วิวราเปสิ. เตสํ ปน สพฺเพสมฺปิ กรณฺฑเกสุ นิปชฺชาปิตทิวเสเยว ปุญฺญิทฺธิยา องฺคุฏฺฐโต ขีรํ นิพฺพตฺติ. สกฺโก เทวราชา ตสฺส รญฺโญ นิกฺกงฺขภาวตฺถํ อนฺโตกรณฺฑเก อกฺขรานิ ลิขาเปสิ “อิเม กุมารา ปทุมวติยา กุจฺฉิมฺหิ นิพฺพตฺตา พาราณสิรญฺโญ ปุตฺตา, อถ เน ปทุมวติยา สปตฺติโย ปญฺจสตา อิตฺถิโย กรณฺฑเกสุ ปกฺขิปิตฺวา อุทเก

លិខិំសុ, រាជា ឥមំ ការណំ ជានាតូ”តិ។ ករណ្ឌកេ វិវរិតមត្តេ រាជា អក្ខរានិ វាចេត្វា ទារកេ ទិស្វា មហាបទុមកុមារំ ឧក្ខិបិត្វា “វេគេន រថេ យោជេថ, អស្សេ កប្បេថ, អហំ អជ្ជ អន្តោនគរំ បវិសិត្វា ឯកច្ចានំ មាតុគាមានំ បិយំ ករិស្សាមី”តិ បិសាចិ អារុយ្ហ ហត្ថិគីវាយ សហស្សភណ្ឌិកំ ឋបេត្វា ភេរិំ ចរាបេសិ “យោ បទុមវតិំ បស្សតិ, សោ ឥមំ សហស្សំ លភតូ”តិ។

តំ កថំ សុត្វា បទុមវតី ធាតិយា សញ្ញំ អទាសិ – “ហត្ថិគីវតោ សហស្សំ គណ្ហ អម្មា”តិ។ អហំ ឯវរូបំ គណ្ហិតុំ ន វិសហាមីតិ។ សា ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ វុត្តេ, “កិំ វត្វា គណ្ហាមិ អម្មា”តិ អាហ។ “មម ធីតា, បទុមវតិំ ទេវិំ បស្សតី”តិ វត្វា គណ្ហាហីតិ។ សា “យំ វា តំ វា ហោតូ”តិ គន្ត្វា សហស្សភណ្ឌិកំ គណ្ហិ។ អថ នំ មនុស្សា បុច្ឆិំសុ – “បទុមវតិំ ទេវិំ បស្សសិ, អម្មា”តិ។ “អហំ ន បស្សាមិ, ធីតា កិរ មេ បស្សតី”តិ អាហ។ តេ “កហំ បន សា, អម្មា”តិ វត្វា តាយ សទ្ធិំ គន្ត្វា បទុមវតិំ សញ្ជានិត្វា បាទេសុ និបតិំសុ។ តស្មិំ កាលេ សា “បទុមវតី ទេវី អយ”ន្តិ ញត្វា “ភារិយំ វត ឥត្ថិយា កម្មំ កតំ, យា ឯវំវិធស្ស រញ្ញោ មហេសី សមានា ឯវរូបេ ឋានេ និរារក្ខា វសី”តិ អាហ។ តេបិ រាជបុរិសា បទុមវតិយា និវេសនំ សេតសាណីហិ បរិក្ខិបាបេត្វា ទ្វារេ អារក្ខំ ឋបេត្វា រញ្ញោ អារោចេសុំ។ រាជា សុវណ្ណសិវិកំ បេសេសិ។ សា “អហំ ឯវំ ន គមិស្សាមិ, មម វសនដ្ឋានតោ បដ្ឋាយ យាវ រាជគេហំ ឧត្តមេ វរបោត្ថកចិត្តត្ថរណេ អត្ថរាបេត្វា ឧបរិ សុវណ្ណតារកវិចិត្តំ ចេលវិតានំ ពន្ធាបេត្វា បសាធនត្ថាយ សព្វាលង្ការេសុ បហិតេសុ បទសាវ គមិស្សាមិ, ឯវំ មេ នាគរា សម្បត្តិំ បស្សិស្សន្តី”តិ អាហ។ រាជា “បទុមវតិយា យថារុចិ ករោថា”តិ អាហ។ តតោ បទុមវតី សព្វបសាធនំ បសាធេត្វា “រាជគេហំ គមិស្សាមី”តិ មគ្គំ បដិបជ្ជិ។ អថស្សា អក្កន្តអក្កន្តដ្ឋានេ វរបោត្ថកចិត្តត្ថរណានិ ភិន្ទិត្វា បទុមបុប្ផានិ ឧដ្ឋហិំសុ។ សា មហាជនស្ស អត្តនោ សម្បត្តិំ ទស្សេត្វា រាជនិវេសនំ អារុយ្ហ សព្វេ ចិត្តត្ថរណេ តស្សា មហល្លិកាយ បោសាវនិកមូលំ កត្វា ទាបេសិ។

រាជាបិ តេន តា បញ្ចសតា នាដកិត្ថិយោ បក្កោសាបេត្វា “ឥមាយោ តេ ទេវិ ទាសិយោ កត្វា ទេមី”តិ អាហ។ សាធុ, មហារាជ, ឯតាសំ មយ្ហំ ទិន្នភាវំ សកលនគរេ ជានាបេហីតិ។ រាជា នគរេ ភេរិំ ចរាបេសិ – “បទុមវតិយា ទត្តិកា បញ្ចសតា នាដកិត្ថិយោ ឯតិស្សា ឯវ ទាសិយោ កត្វា ទិន្នា”តិ។ សា “តាសំ សកលនគរេ ទាសិភាវោ សល្លក្ខិតោ”តិ ញត្វា “អហំ មម ទាសិយោ ភុជិស្សា កាតុំ លភាមិ ទេវា”តិ រាជានំ បុច្ឆិ។ តវ ឥច្ឆា ទេវីតិ។ ឯវំ សន្តេ តមេវ ភេរិចារិកំ បក្កោសាបេត្វា “បទុមវតិទេវិយា អត្តនោ ទាសិយោ កត្វា ទិន្នា បញ្ចសតា នាដកិត្ថិយោ សព្វាវ ភុជិស្សា កតាតិ បុន ភេរិំ ចរាបេថា”តិ អាហ។ សា តាសំ ភុជិស្សភាវេ កតេ ឯកូនានិ បញ្ចសតបុត្តានិ តាសំយេវ ហត្ថេ បោសនត្ថាយ ទត្វា សយំ មហាបទុមកុមារំយេវ គណ្ហិ។

អថ អបរភាគេ តេសំ កុមារានំ កីឡនវយេ សម្បត្តេ រាជា ឧយ្យានេ នានាវិធំ កីឡនដ្ឋានំ ការេសិ។ តេ អត្តនោ សោឡសវស្សុទ្ទេសិកកាលេ សព្វេវ ឯកតោ ហុត្វា ឧយ្យានេ បទុមសញ្ឆន្នាយ មង្គលបោក្ខរណិយា កីឡន្តា នវបទុមានិ បុប្ផិតានិ បុរាណបទុមានិ ច វណ្ដតោ បតន្តានិ ទិស្វា “ឥមស្ស តាវ អនុបាទិន្នកស្ស ឯវរូបា ជរា បាបុណាតិ, កិមង្គ បន អម្ហាកំ សរីរស្ស។ ឥទម្បិ ហិ ឯវំគតិកមេវ ភវិស្សតី”តិ អារម្មណំ គហេត្វា សព្វេវ បច្ចេកពោធិញាណំ និព្ពត្តេត្វា ឧដ្ឋាយុដ្ឋាយ បទុមកណ្ណិកាសុ បល្លង្កេន និសីទិំសុ។

អថ តេហិ សទ្ធិំ អាគតា រាជបុរិសា ពហុកំ ចិរំ ឋត្វា “អយ្យបុត្តា តុម្ហាកំ វេលំ ជានាថា”តិ អាហំសុ។ តេ តុណ្ហី អហេសុំ។ តេ បុរិសា គន្ត្វា រញ្ញោ អារោចេសុំ – “កុមារា ទេវ, បទុមកណ្ណិកាសុ និសិន្នា, អម្ហេសុ កថេន្តេសុបិ វចនំ ន ទេន្តី”តិ។ យថារុចិយា តេសំ និសីទិតុំ ទេថាតិ។ តេ សព្វរត្តិំ គហិតារក្ខា បទុមកណ្ណិកាសុ និសិន្នឥរិយាបថេនេវ អរុណំ ឧដ្ឋាបេសុំ។ បុរិសា បុនទិវសេ ឧបសង្កមិត្វា “ទេវា វេលំ ជានាថា”តិ អាហំសុ។ ន មយំ ទេវា, បច្ចេកពុទ្ធា នាម មយន្តិ។ អយ្យា, តុម្ហេ ភារិយំ កថំ កថេថ, បច្ចេកពុទ្ធា នាម តុម្ហាទិសា ន ហោន្តិ, ទ្វង្គុលកេសមស្សុធរា កាយេ បដិមុក្កអដ្ឋបរិក្ខារា ហោន្តីតិ។ តេ ទក្ខិណហត្ថេន សីសំ បរាមសិំសុ។ តាវទេវ គិហិលិង្គំ អន្តរធាយិ, អដ្ឋ បរិក្ខារា កាយេ បដិមុក្កាវ អហេសុំ។ តតោ បស្សន្តស្សេវ មហាជនស្ស អាកាសេន នន្ទមូលកបព្ភារំ អគមិំសុ។

សាបិ ខោ, បទុមវតី ទេវី, “អហំ ពហុបុត្តា ហុត្វា និបុត្តា ជាតា”តិ ហទយសោកំ បត្វា តេនេវ សោកេន កាលំ កត្វា រាជគហនគរទ្វារគាមកេ សហត្ថេន កម្មំ កត្វា ជីវនកដ្ឋានេ និព្ពត្តិ។ អបរភាគេ កុលឃរំ គន្ត្វា ឯកទិវសំ សាមិកស្ស ខេត្តំ យាគុំ ហរមានា តេសំ អត្តនោ បុត្តានំ អន្តរេ អដ្ឋ បច្ចេកពុទ្ធេ ភិក្ខាចារវេលាយ អាកាសេន គច្ឆន្តេ ទិស្វា សីឃំ សីឃំ គន្ត្វា សាមិកស្ស អារោចេសិ – “បស្ស, អយ្យ, បច្ចេកពុទ្ធេ, ឯតេ និមន្តេត្វា ភោជេស្សាមា”តិ។ សោ អាហ – “សមណកុលា នាមេតេ អញ្ញត្ថាបិ ឯវំ ចរន្តិ, ន ឯតេ បច្ចេកពុទ្ធា”តិ។ តេ តេសំ កថេន្តានំយេវ អវិទូរេ ឋានេ ឱតរិំសុ។ សា ឥត្ថី តំទិវសំ អត្តនោ ខាទនត្ថាយ អាភតំ ភត្តំ ទត្វា “ស្វេបិ អដ្ឋ ជនា មយ្ហំ ភិក្ខំ គណ្ហថា”តិ អាហ។ សាធុ, ឧបាសិកេ, តវ សក្ការោ ឯត្តកោវ ហោតុ, អាសនានិ ច អដ្ឋេវ ហោន្តុ, អញ្ញេបិ ពហូ បច្ចេកពុទ្ធេ ទិស្វា តវ ចិត្តំ បសាទេយ្យាសីតិ។ សា បុនទិវសេ អដ្ឋ អាសនានិ បញ្ញាបេត្វា អដ្ឋន្នំ សក្ការសម្មានំ បដិយាទេត្វា និសីទិ។

និមន្តិតបច្ចេកពុទ្ធា សេសានំ សញ្ញំ អទំសុ – “មារិសា, អជ្ជ អញ្ញត្ថ អគន្ត្វា សព្វេវ តុម្ហាកំ មាតុ សង្គហំ ករោថា”តិ។ តេ តេសំ វចនំ សុត្វា សព្វេវ ឯកតោ អាកាសេន អាគន្ត្វា មាតុ-គេហទ្វារេ បាតុរហេសុំ។ សាបិ បុព្ពេ លទ្ធសញ្ញតាយ ពហូបិ ទិស្វា ន កម្បិត្ថ, សព្វេបិ តេ គេហំ បវេសេត្វា អាសនេសុ និសីទាបេសិ។ តេសុ បដិបាដិយា និសីទន្តេសុ នវមោ អញ្ញានិ អដ្ឋ អាសនានិ មាបេត្វា សយំ ធុរាសនេ និសីទិ។ យាវ អាសនានិ វឌ្ឍន្តិ, តាវ គេហំ វឌ្ឍតិ។ ឯវំ តេសុ សព្វេសុបិ និសិន្នេសុ សា ឥត្ថី អដ្ឋន្នំ បច្ចេកពុទ្ធានំ បដិយាទិតំ សក្ការំ បញ្ចសតានម្បិ យាវទត្ថំ ទត្វា អដ្ឋ នីលុប្បលហត្ថកេ អាហរិត្វា និមន្តិតបច្ចេកពុទ្ធានំយេវ បាទមូលេ ឋបេត្វា អាហ – “មយ្ហំ, ភន្តេ, និព្ពត្តនិព្ពត្តដ្ឋានេ សរីរវណ្ណោ ឥមេសំ នីលុប្បលានំ អព្ភន្តរវណ្ណោ វិយ ហោតូ”តិ បត្ថនំ អកាសិ។ បច្ចេកពុទ្ធា មាតុ អនុមោទនំ កត្វា គន្ធមាទនមេវ អគមិំសុ។

សាបិ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា តតោ ចុតា ទេវលោកេ និព្ពត្តិត្វា ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ សេដ្ឋិកុលេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ នីលុប្បលគព្ភសមានវណ្ណតាយ តស្សា ឧប្បលវណ្ណាត្វេវ នាមំ អកំសុ។ អថស្សា វយប្បត្តកាលេ សកលជម្ពុទីបរាជានោ ច សេដ្ឋិនោ ច សេដ្ឋិស្ស សន្តិកំ បហិណិំសុ – “ធីតរំ អម្ហាកំ ទេតូ”តិ។ អបហិណន្តោ នាម នាហោសិ។ តតោ សេដ្ឋិ ចិន្តេសិ – “អហំ សព្វេសំ មនំ គហេតុំ ន សក្ខិស្សាមិ, ឧបាយំ បនេកំ ករិស្សាមី”តិ ធីតរំ បក្កោសាបេត្វា “បព្ពជិតុំ អម្ម សក្ខិស្សសី”តិ អាហ។ តស្សា បច្ឆិមភវិកត្តា បិតុវចនំ សីសេ អាសិត្តសតបាកតេលំ វិយ អហោសិ, តស្មា បិតរំ “បព្ពជិស្សាមិ, តាតា”តិ អាហ។ សោ តស្សា សក្ការំ កត្វា ភិក្ខុនុបស្សយំ នេត្វា

ປພ຺ພາເຊສິ. ຕສ຺ສາ ອຈິຣປພ຺ພຊິຕາຍ ເອວ ອຸໂປສຖາຄາເຣ ກາລວາໂຣ ປາປຸຓິ. ສາ ທີປໍ ຊາເລຕ຺ວາ ອຸໂປສຖາຄາຣໍ ສມ຺ມຊ຺ຊິຕ຺ວາ ທີປສິຂາຍ ນິມິຕ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ໂອໂລກຍມານາ ເຕໂຊກສິຓາຣມ຺ມຓໍ ຌານໍ ນິພ຺ພເຕ຺ຕຕ຺ວາ ຕເທວ ປາທກໍ ກຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ. ອຣຫຕ຺ຕຜເລນ ສທ຺ທິໍເຍວ ຈ ອິທ຺ທິວິກຸພ຺ພເນ ຈິຓ຺ຓວສີ ອໂຫສິ. ສາ ອປຣຠາເຄ ສຕ຺ຖຸ ຍມກປາຏິຫາຣິຍກຣຓທິວເສ “ອຫໍ, ຠເນ຺ຕ, ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ສີຫນາທໍ ນທິ. ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກາຣຓໍ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິໍ ກຕ຺ວາ ເຊຕວເນ ນິສິໂນ຺ນ ປຏິປາຏິຍາ ຠິກ຺ຂຸນິໂຍ ຖານນ຺ຕເຣ ຖເປໂນ຺ຕ ອິມໍ ເຖຣິໍ ອິທ຺ທິມນ຺ຕີນໍ ອຄ຺ຄຏ຺ຐາເນ ຖເປສີຕິ.

ປຏາຈາຣາເຖຣີວຕ຺ຖຸ

໑໙໖. ຈຕຸເຕ຺ຖ ວິນຍຘຣານໍ ຍທິທໍ ປຏາຈາຣາຕິ ປຏາຈາຣາ ເຖຣີ ວິນຍຘຣານໍ ອຄ຺ຄາຕິ ທເສ຺ສຕິ. ສາ ກິຣ ປທຸມຸຕ຺ຕຣພຸທ຺ຘກາເລ ຫໍສວຕິຍໍ ກຸລເຄເຫ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອປຣຠາເຄ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຓນ຺ຕີ ສຕ຺ຖາຣໍ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸນິໍ ວິນຍຘຣານໍ ອຄ຺ຄຏ຺ຐາເນ ຖເປນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຘິກາຣກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຕໍ ຖານນ຺ຕຣໍ ປເຕ຺ຖສິ. ສາ ຍາວຊີວໍ ກຸສລໍ ກຕ຺ວາ ເທວມນຸເສ຺ສສຸ ສໍສຣິຕ຺ວາ ກສ຺ສປພຸທ຺ຘກາເລ ກິກິສ຺ສ ກາສິຣໂຎ຺ຎ ເຄເຫ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ຠຄິນີນໍ ອພ຺ຠນ຺ຕຣາ ຫຸຕ຺ວາ ວີສຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣິຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ປຣິເວຓໍ ກຕ຺ວາ ປຸນ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເອກໍ ພຸທ຺ຘນ຺ຕຣໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ເສຏ຺ຐິເຄເຫ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫິ.

ສາ ອປຣຠາເຄ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ເຄເຫ ເອເກນ ກມ຺ມກາເຣນ ສທ຺ທິໍ ສນ຺ຖວໍ ກຕ຺ວາ ອປຣຠາເຄ ອຕ຺ຕໂນ ສມານຊາຕິກໍ ກຸລໍ ຄນ຺ຕຸໍ ກຕສຕ຺ວວສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ສຎ຺ຎໍ ອທາສິ – “ນ ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມໍ ປຏິຫາຣສເຕນປິ ທຏ຺ຐຸໍ ລຠິສ຺ສສິ, ສເຈ ເຕ ກມ຺ມໍ ອຕ຺ຖິ, ອິທານິ ມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉາຫີ”ຕິ. ໂສ “ເອວໍ ໂຫຕຸ”ຕິ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ຫຕ຺ຖສາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ນຄຣໂຕ ຕີຓິ ຈຕ຺ຕາຣິ ໂຍຊນານິ ປຏິກ຺ກມິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ຄາມເກ ວາສໍ ກເປ຺ປສິ.

ອຖ ອປຣຠາເຄ ຕສ຺ສາ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ຄໂພ຺ຠ ປຕິຏ຺ຐາສິ. ສາ ຄເພ຺ຠ ປຣິປເກ຺ກ “ອິຘ ອມ຺ຫາກໍ ອນາຖຏ຺ຐານໍ, ກຸລເຄຫໍ ຄຈ຺ຉາມ ສາມີ”ຕິ ອາຫ. ໂສ “ອຊ຺ຊ ຄຈ຺ຉາມ, ເສ຺ວ ຄຈ຺ຉາມາ”ຕິ ຄນ຺ຕຸໍ ອສໂກ຺ກໂນ຺ຕ ກາລໍ ວີຕິນາເມສິ. ສາ ຕສ຺ສ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ “ນາຍໍ ພາໂລ ມໍ ເນສ຺ສຕີ”ຕິ ຕສ຺ມິໍ ພຫິ ຄເຕ “ເອກິກາວ ກຸລເຄຫໍ ຄມິສ຺ສາມີ”ຕິ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປຊ຺ຊິ. ໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ເຄເຫ ອປສ຺ສໂນ຺ຕ ປຏິວິສ຺ສເກ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ກຸລເຄຫໍ ຄຕາ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ “ມໍ ນິສ຺ສາຍ ກຸລຘີຕາ ອນາຖາ ຊາຕາ”ຕິ ປທານຸປທິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສມ຺ປາປຸຓິ. ຕສ຺ສາ ອນ຺ຕຣາມເຄ຺ຄ ຄພ຺ຠວຸຏ຺ຐານໍ ອໂຫສິ. ຕໂຕ “ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ ມຍໍ ຄເຈ຺ຉຍ຺ຍາມ, ໂສ ອໂຕ຺ຖ ອນ຺ຕຣາມເຄ຺ຄ ນິປ຺ຜໂນ຺ນ, ອິທານິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິໍ ກຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ປຏິນິວຕ຺ຕິໍສຸ. ປຸນ ຕສ຺ສາ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ຄໂພ຺ຠ ປຕິຏ຺ຐາສີຕິ ປຸຣິມນເຍເນວ ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພໍ.

ອນ຺ຕຣາມເຄ຺ຄ ປນສ຺ສາ ຄພ຺ຠຸຏ຺ຐາເນ ຊາຕມເຕ຺ຕເຍວ ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ມຫາເມໂຆ ອຸຏ຺ຐຫິ. ສາ ຕໍ ປຸຣິສໍ ອາຫ – “ສາມິ, ອເວລາຍ ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ເມໂຆ ອຸຏ຺ຐິໂຕ, ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຐານໍ ກາຕຸໍ ວາຍມາຫີ”ຕິ. ໂສ “ເອວໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ທຓ຺ຑເກຫິ ກຸຏິກໍ ກຕ຺ວາ “ຉທນຕ຺ຖາຍ ຕິຓໍ ອາຫຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ເອກສ຺ມິໍ ມຫາວມ຺ມິກປາເທ ຕິຓໍ ຉິນ຺ທຕິ. ອຖ ນໍ ວມ຺ມິເກ ນິປໂນ຺ນ ກຓ຺ຫສໂປ຺ປ ປາເທ ທໍສິ, ໂສ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຖາເນ ປຕິໂຕ.

ᩈᩣᨸᩥ “ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᩣᨣᨾᩥᩔᨲᩥ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᩣᨣᨾᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨡᩮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨴ᩠ᨵᩣ ᨾᩴ ᩈᩮᩣ ‘ᩋᨶᩣᨳᩣ ᩑᩈᩣ’ᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᩮ ᨨᨯ᩠ᨯᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨲᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩮ ᨸᨴᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩦ ᩅᨾ᩠ᨾᩥᨠᨸᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨸᨲᩥᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨾᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨶᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ”ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩉᩁᨴᩣᩁᨠᩴ ᨸᩔᩮᨶᩣᨴᩣᨿ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩴ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩦᩉᩥ ᨣᩣᩉᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩑᨠᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨶᨴᩥᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨴ᩠ᩅᩮᨸᩥ ᨴᩣᩁᨠᩮ ᩑᨠᨸ᩠ᨸᩉᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᩴ ᩒᩁᩥᨾᨲᩦᩁᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩉᩁᩴ ᨸᩁᨲᩦᩁᩴ ᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩥᩃᩮᩣᨲᩥᨠᨧᩩᨾ᩠ᨻᨭᨠᩮ ᨶᩥᨸᨩ᩠ᨩᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩍᨲᩁᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨾᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨶᨴᩥᩴ ᩒᨲᩁᩥ᪨

ᩋᨳᩔᩣ ᨶᨴᩦᨾᨩ᩠ᨫᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩮ ᩑᨠᩮᩣ ᩈᩮᨶᩮᩣ “ᨾᩴᩈᨸᩥᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᩋᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨴᩣᩁᨠᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲᩩᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᨶᩴ ᨸᩃᩣᨸᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩔᩣ ᨲᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᨠᩣᩁᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᨴᩣᩁᨠᩮᩣ “ᨾᩴ ᨸᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᨲᩦ”ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨶᨴᩥᩴ ᩒᨲᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨲᩮ ᨸᨲᩥᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣᩈᩮᩣᨲᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ ᪨ ᩈᩮᩣᨸᩥ ᩈᩮᨶᩮᩣ ᨲᩔᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩑᩅ ᨲᩴ ᨴᩉᩁᨴᩣᩁᨠᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩣ ᨻᩃᩅᩈᩮᩣᨠᩣᨽᩥᨽᩪᨲᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩍᨾᩴ ᩅᩥᩃᩣᨸᨣᩦᨲᩴ ᨣᩣᨿᨶ᩠ᨲᩦ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ –

“ᩏᨽᩮᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᩣ, ᨸᨶ᩠ᨳᩮ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨸᨲᩦ ᨾᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩈᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᩃᨸᨾᩣᨶᩣᩅ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᩃᩈᨽᩣᨣᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᩈᩮᩣᨠᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨣᩮᩉᩴ ᩅᩅᨲ᩠ᨳᨸᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ “ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨮᩣᨶᩮ ᩑᩅᩴᩅᩥᨵᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩩᩃᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨠᨲᩁᩴ ᨲᩴ ᨣᩮᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨲᩴ ᨠᩩᩃᩴ ᨸᨭᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩥᩔᩈᩥ? ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩈᨶᨣᩮᩉᩴ ᩅᩣᨲᨸ᩠ᨸᩉᩣᩁᩮᨶ ᨸᨲᩥᨲᩴ, ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᨠ᩠ᨡᨿᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᨳ ᨶᩮ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩮ ᩑᨠᨧᩥᨲᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨫᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩔ ᩑᩈᩣ ᨵᩪᨾᩅᨭ᩠ᨭᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᨲᩴ ᨠᨳᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨠᩥᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩅᨴᨳᩣ”ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨳᩈᩣᨭᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩁᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ ᨩᩣᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩮᨶᩮᩅ ᨻᩣᩉᩣ ᨸᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉ ᨠᨶ᩠ᨴᨾᩣᨶᩣ ᨬᩣᨲᩦᨶᩴ ᨧᩥᨲᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᩅᩥᩃᩣᨸᨣᩦᨲᩴ ᨸᩁᩥᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨴᩮᩅᨾᩣᨶᩣ –

“ᩏᨽᩮᩣ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᩣ, ᨸᨶ᩠ᨳᩮ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨸᨲᩦ ᨾᨲᩮᩣ;

ᨾᩣᨲᩣ ᨸᩥᨲᩣ ᨧ ᨽᩣᨲᩣ ᨧ, ᩑᨠᨧᩥᨲᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨯᨿ᩠ᩉᩁᩮ”ᨲᩥ᪨ –

ᩋᩣᩉ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨩᨶᩮᨶ ᩈᩣᨭᨠᩴ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨹᩣᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨹᩣᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨨᨯ᩠ᨯᩮᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨴᩥᨭ᩠ᨮᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨾᩉᩣᨩᨶᩮᩣ ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩁᨲᩥ᪨ ᩋᨳᩔᩣ “ᩋᨿᩴ ᨸᨭᩣᨧᩣᩁᩴ ᨸᨭᨸᩁᩥᩉᩁᨱᩴ ᩅᩥᨶᩣ ᨧᩁᨲᩦ”ᨲᩥ ᨸᨭᩣᨧᩣᩁᩣᨲᩮᩅ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᨠᩴᩈᩩ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧᩔᩣ ᩈᩮᩣ ᨶᨣ᩠ᨣᨽᩣᩅᩮᨶ ᩋᩃᨩ᩠ᨩᩦᩋᩣᨧᩣᩁᩮᩣ ᨸᩣᨠᨭᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨲᩥᨲᩮᩣ ᩋᩣᨧᩣᩁᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨸᨭᩣᨧᩣᩁᩣᨲᩮᩅ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᨠᩴᩈᩩ᪨

ᩈᩣ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩁᩥ ᨾᩉᩣᨩᨶᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᩈᨸᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨹᩁᨱᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᨲᩥᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽ, ᨽᨣᩥᨶᩥ, ᩈᨲᩥᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽ, ᨽᨣᩥᨶᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᩔᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩃᩅᩉᩥᩁᩮᩣᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᩴ ᩋᩣᨣᨲᩴ, ᩈᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨽᩪᨾᩥᨿᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩋᩅᩥᨴᩪᩁᩮ ᨮᩥᨲᩮᩣ

បុរិសោ ឧត្តរិសាដកំ ខិបិត្វា អទាសិ។ សា តំ និវាសេត្វា ធម្មំ អស្សោសិ។ សត្ថា តស្សា ចរិយវសេន ឥមា ធម្មបទេ គាថា អាហ –

“ន សន្តិ បុត្តា តាណាយ, ន បិតា នាបិ ពន្ធវា;

អន្តកេនាធិបន្នស្ស, នត្ថិ ញាតីសុ តាណតា។

“ឯតមត្ថវសំ ញត្វា, បណ្ឌិតោ សីលសំវុតោ;

និព្ពានគមនំ មគ្គំ, ខិប្បមេវ វិសោធយេ”តិ។ (ធ॰ ប॰ ២៨៨-២៨៩);

សា គាថាបរិយោសានេ យថាឋិតាវ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា បព្ពជ្ជំ យាចិ។ សត្ថា “តស្សា ភិក្ខុនិឧបស្សយំ គន្ត្វា បព្ពាជា”តិ បព្ពជ្ជំ លភិត្ថ។ សា បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អរហត្តំ បត្វា ពុទ្ធវចនំ គណ្ហន្តី វិនយបិដកេ ចិណ្ណវសី អហោសិ។ អបរភាគេ សត្ថា ជេតវនេ និសិន្នោ ភិក្ខុនិយោ បដិបាដិយា ឋានន្តរេ ឋបេន្តោ បដាចារំ វិនយធរានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ធម្មទិន្នាថេរីវត្ថុ

២៣៩។ បញ្ចមេ ធម្មកថិកានន្តិ ធម្មកថិកានំ ភិក្ខុនីនំ ធម្មទិន្នា អគ្គាតិ ទស្សេតិ។ សា កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ បរាយត្តដ្ឋានេ និព្ពត្តិត្វា បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ អគ្គសាវកស្ស សុជាតត្ថេរស្ស អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សា យាវជីវំ កុសលំ កត្វា សគ្គេ និព្ពត្តិ។ សព្ពំ ហេដ្ឋា ខេមាថេរិយា អភិនីហារសទិសមេវ វេទិតព្ពំ។ ផុស្សពុទ្ធកាលេ បនេសា សត្ថុ វេមាតិកានំ តិណ្ណំ ភាតិកានំ ទានាធិការេ ឋបិតកម្មិកស្ស គេហេ ចវយាតា “ឯកំ ទេហី”តិ វុត្តា ទ្វេ អទាសិ។ ឯវំ សព្ពំ អបរិហាបេត្វា ទត្វា ទ្វេនវុតិកប្បេ អតិក្កម្ម កស្សបពុទ្ធកាលេ កិកិស្ស កាសិរញ្ញោ គេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិត្វា សត្តន្នំ ភគិនីនំ អព្ភន្តរា ហុត្វា វីសតិ វស្សសហស្សានិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស វសនបរិវេណំ ការេត្វា ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តី ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កុលគេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិត្វា អបរភាគេ វិសាខសេដ្ឋិនោ គេហំ គតា។ វិសាខសេដ្ឋិ នាម ពិម្ពិសារស្ស សហាយកោ រញ្ញា សទ្ធិំ ទសពលស្ស បឋមទស្សនំ គន្ត្វា ធម្មំ សុត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតោ, អបរភាគេ អនាគាមិផលំ សច្ឆាកាសិ។

សោ តំទិវសំ ឃរំ គន្ត្វា សោបានមត្ថកេ ឋិតាយ ធម្មទិន្នាយ ហត្ថេ បសារិតេ ហត្ថំ អនាលម្ពិត្វាវ បាសាទំ អភិរុហិ។ ភុញ្ជមានោបិ “ឥមំ ទេថ, ឥមំ ហរថា”តិ ន ព្យាហរិ។ ធម្មទិន្នា សយំ គហេត្វា បរិវិសមានា ចិន្តេសិ – “អយំ មេ ហត្ថាលម្ពកំ ទេន្តិយាបិ ហត្ថំ ន អាលម្ពិ, ភុញ្ជមានោបិ កិញ្ចិ ន កថេតិ, កោ នុ ខោ មយ្ហំ ទោសោ”តិ? អថ នំ ភុត្តាវិំ “កោ នុ ខោ មេ, អយ្យ, ទោសោ”តិ បុច្ឆិ។ ធម្មទិន្នេ តុយ្ហំ ទោសោ នត្ថិ, អហំ បន អជ្ជ បដ្ឋាយ សត្តចរេន តុយ្ហំ សន្តិកេ និសីទិតុំ វា ឋាតុំ វា អាហារំ បត្វា ខាទិតុំ វា ភុញ្ជិតុំ វា អភព្ពោ។

ត្វំ សចេ ឥច្ឆសិ, ឥមស្មិំ គេហេ វស។ នោ ចេ ឥច្ឆសិ, យត្តកេន តេ ធនេន អត្ថោ, តំ គហេត្វា កុលឃរំ គច្ឆាហីតិ។ អយ្យបុត្ត, ឯវំ សន្តេ អហំ តុម្ហេហិ ឆឌ្ឌិតខេឡំ វមិតវមនំ សីសេន ឧក្ខិបិត្វា ន ចរិស្សាមិ, មយ្ហំ បព្ពជ្ជំ អនុជានាថាតិ។ វិសាខោ “សាធុ, ធម្មទិន្នេ”តិ រញ្ញោ អារោចេត្វា ធម្មទិន្នំ សុវណ្ណសិវិកាយ ភិក្ខុនុបស្សយំ បព្ពជ្ជត្ថាយ បេសេសិ។

សា បព្ពជិត្វា ចិន្តេសិ – “អយំ តាវ សេដ្ឋី ឃរមជ្ឈេ ឋិតោវ ទុក្ខស្សន្តំ អកាសិ, បព្ពជ្ជំ លទ្ធកាលតោ បដ្ឋាយ បន មយាបិ ទុក្ខស្សន្តំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ អាចរិយុបជ្ឈាយានំ សន្តិកំ គន្ត្វា, “អយ្យេ, មយ្ហំ អាកិណ្ណដ្ឋានេ ចិត្តំ ន រមតិ, គាមកាវាសំ គច្ឆាមី”តិ អាហ។ ថេរិយោ តស្សា មហាកុលា និក្ខម្ម បព្ពជិតភាវេន ចិត្តំ វារេតុំ អសក្កោន្តិយោ តំ គហេត្វា គាមកាវាសំ អគមំសុ។ សា អតីតេ មទ្ទិតសង្ខារតាយ នចិរស្សេវ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិ។ អថស្សា ឯតទហោសិ – “មយ្ហំ កិច្ចំ មត្ថកំ បត្តំ, ឥធ វសិត្វា កិំ ករិស្សាមិ, រាជគហមេវ គច្ឆាមិ, តត្រ មំ និស្សាយ ពហូ ញាតិសង្ឃា បុញ្ញានិ ករិស្សន្តី”តិ ថេរិយោ គហេត្វា នគរមេវ បច្ចាគតា។

វិសាខោ តស្សា អាគតភាវំ ញត្វា “សីឃំ អាគតា ឧក្កណ្ឋិតា នុ ខោ ភវិស្សតី”តិ សាយណ្ហសមយេ តស្សា សន្តិកំ គន្ត្វា អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នោ “ឧក្កណ្ឋិតភាវំ បុច្ឆិតុំ អយុត្ត”ន្តិ បញ្ចក្ខន្ធាទិវសេន បញ្ហំ បុច្ឆិ, ធម្មទិន្នា ខគ្គេន ឧប្បលនាឡំ ឆិន្ទន្តី វិយ បុច្ឆិតំ បុច្ឆិតំ វិស្សជ្ជេសិ។ ឧបាសកោ ធម្មទិន្នាថេរិយា ញាណស្ស សូរភាវំ ញត្វា អត្តនោ អធិគតដ្ឋានេ បដិបាដិយា តីសុ មគ្គេសុ សព្ពាការេន បញ្ហំ បុច្ឆិត្វា ឧគ្គហវសេន អរហត្តមគ្គេបិ បុច្ឆិ។ ធម្មទិន្នាថេរីបិ ឧបាសកស្ស យាវ អនាគាមិផលំ វិសយភាវំ ញត្វា “ឥទានិ អត្តនោ វិសយំ អតិក្កមិត្វា ធាវតី”តិ តំ និវត្តេន្តី “អច្ចសរា, អាវុសោ វិសាខ, បញ្ហំ, នាសក្ខិ បញ្ហានំ បរិយន្តំ គហេតុំ, និព្ពានោគធញ្ហិ, អាវុសោ វិសាខ, ព្រហ្មចរិយំ និព្ពានបរាយណំ និព្ពានបរិយោសានំ។ អាកង្ខមានោ ច ត្វំ, អាវុសោ វិសាខ, ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯតមត្ថំ បុច្ឆេយ្យាសិ។ យថា ច តេ ភគវា ព្យាករោតិ, តថា នំ ធារេយ្យាសី”តិ (ម॰ និ॰ ១.៤៦៦) អាហ។

វិសាខោ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា សព្ពំ បុច្ឆាវិស្សជ្ជននយំ អារោចេសិ។ សត្ថា តស្សា វចនំ សុត្វា “មម ធីតាយ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នេសុ ខន្ធេសុ តណ្ហា នត្ថី”តិ វត្វា ធម្មបទេ ឥមំ គាថមាហ –

“យស្ស បុរេ ច បច្ឆា ច, មជ្ឈេ ច នត្ថិ កិញ្ចនំ;

អកិញ្ចនំ អនាទានំ, តមហំ ព្រូមិ ព្រាហ្មណ”ន្តិ។ (ធ॰ ប॰ ៤២១);

តទា ធម្មទិន្នាយ សាធុការំ ទត្វា វិសាខំ ឧបាសកំ ឯតទវោច – “បណ្ឌិតា, វិសាខ, ធម្មទិន្នា ភិក្ខុនី, មហាបញ្ញា វិសាខ, ធម្មទិន្នា ភិក្ខុនី។ មំ ចេបិ ត្វំ, វិសាខ, ឯតមត្ថំ បុច្ឆេយ្យាសិ, អហម្បិ តំ ឯវមេវ ព្យាករេយ្យំ, យថា តំ ធម្មទិន្នាយ ភិក្ខុនិយា ព្យាកតំ, ឯសោ ចេវេតស្ស អត្ថោ, ឯវញ្ច នំ ធារេហី”តិ។ ឯវមេតំ វត្ថុ សមុដ្ឋិតំ។ អបរភាគេ សត្ថា ជេតវនេ និសិន្នោ បដិបាដិយា ភិក្ខុនិយោ ឋានន្តរេ ឋបេន្តោ ឥទមេវ ចូឡវេទល្លំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា ថេរិំ ឥមស្មិំ សាសនេ ធម្មកថិកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

នន្ទាថេរីវត្ថុ

១៣០។ ឆដ្ឋេ ឈាយីនំ យទិទំ នន្ទាតិ ឈានាភិរតានំ, នន្ទា ថេរី, អគ្គាតិ ទស្សេតិ។ សា កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ បដិសន្ធិំ គហេត្វា អបរភាគេ សត្ថុ ធម្មំ សុណន្តី សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុនិំ ឈាយីនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សា យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា អម្ហាកំ សត្ថុ និព្ពត្តិតោ បុរេតរមេវ មហាបជាបតិគោតមិយា កុច្ឆិម្ហិ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ នន្ទាតិស្សា នាមំ អកំសុ។ រូបនន្ទាតិបិ វុច្ចតិ។ សា អបរភាគេ ឧត្តមរូបភាវេន ជនបទកល្យាណី នាម ជាតា។

សា អម្ហាកំ ទសពលេ សព្ពញ្ញុតំ បត្វា អនុបុព្ពេន កបិលវត្ថុំ អាគន្ត្វា នន្ទញ្ច រាហុលញ្ច បព្ពាជេត្វា បក្កន្តេ សុទ្ធោទនមហារាជស្ស បរិនិព្ពុតកាលេ “មហាបជាបតិគោតមីបិ ច រាហុលមាតា ច និក្ខមិត្វា សត្ថុ សន្តិកេ បព្ពជិតា”តិ ញត្វា “ឥមាសំ បព្ពជិតកាលតោ បដ្ឋាយ មយ្ហំ ឥធ កឹ កម្ម”ន្តិ មហាបជាបតិយា សន្តិកំ គន្ត្វា បព្ពជិ។ បព្ពជិតទិវសតោ បដ្ឋាយ “សត្ថា រូបំ គរហតី”តិ សត្ថុ ឧបដ្ឋានំ ន គច្ឆតិ, ឱវាទវារេ សម្បត្តេ អញ្ញំ បេសេត្វា ឱវាទំ អាហរាបេតិ។ សត្ថា តស្សា រូបមទមត្តកភាវំ ញត្វា “អត្តនាវ ឱវាទំ អាគន្ត្វា គណ្ហន្តុ, ន ភិក្ខុនីហិ អញ្ញា បេសេតព្ពា”តិ អាហ។ តតោ រូបនន្ទា អញ្ញំ មគ្គំ អបស្សន្តី អកាមា ឱវាទំ អគមាសិ។

សត្ថា តស្សា ចរិតវសេន ឥទ្ធិយា ឯកំ ឥត្ថិរូបំ និម្មិនិត្វា តាលវណ្ដំ គហេត្វា ពីជយមានំ វិយ អកាសិ។ រូបនន្ទា តំ ទិស្វា ចិន្តេសិ – “អហំ អការណេនេវ បមត្តា ហុត្វា នាគច្ឆាមិ, ឯវរូបាបិ ឥត្ថិយោ សត្ថុ សន្តិកេ វិស្សត្ថា ចរន្តិ។ មម រូបំ ឯតាសំ រូបស្ស កលំ នាគ្ឃតិ សោឡសិំ, អជានិត្វាវ ឯត្តកំ កាលំ ន អាគតម្ហី”តិ តមេវ ឥត្ថិនិមិត្តំ គហេត្វា ឱលោកេន្តី អដ្ឋាសិ។ សត្ថា តស្សា បុព្ពហេតុសម្បន្នតាយ “អដ្ឋីនំ នគរំ កត”ន្តិ (ធ. ប. ១៥០) ធម្មបទេ គាថំ វត្វា –

“ចរំ វា យទិ វា តិដ្ឋំ, និសិន្នោ ឧទ វា សយ”ន្តិ។ (សុ. និ. ១៩៣) –

សុត្តំ អភាសិ។ សា តស្មិំយេវ រូបេ ខយវយំ បដ្ឋបេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។ ឥមស្មិំ ឋានេ ឥទំ វត្ថុ ហេដ្ឋា ខេមាថេរិយា វត្ថុនា សទិសមេវាតិ ន វិត្ថារិតំ។ តតោ បដ្ឋាយ, រូបនន្ទា, ឈានាភិរតានំ អន្តរេ ធុរប្បត្តា អហោសិ។ សត្ថា អបរភាគេ ជេតវនេ និសិន្នោ បដិបាដិយា ភិក្ខុនិយោ ឋានន្តរេ ឋបេន្តោ នន្ទាថេរិំ ឈាយីនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

សោណាថេរីវត្ថុ

១៣១។ សត្តមេ អារទ្ធវីរិយានន្តិ បគ្គហិតបរិបុណ្ណវីរិយានំ សោណា អគ្គាតិ ទស្សេតិ។ អយំ កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតីនគរេ កុលគេហេ បដិសន្ធិំ គហេត្វា អបរភាគេ ធម្មំ សុណន្តី សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុនិំ អារទ្ធវីរិយានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ

ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᩈᩥ. ᩈᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩈᩴᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮ ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨳᩣ ᨻᩉᩪ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨵᩦᨲᩁᩮᩣ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᩈᩥ. ᨲᩮ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ “ᩋᨿᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩋᩣᨣᨲᩴ “ᨾᩣᨲᩣ”ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᨠᩁᩥᩴᩈᩩ. ᨻᩉᩩᨸᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩈᩮᩣᨱᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩥ ᩋᨶᩣᨴᩁᨽᩣᩅᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ “ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩮᨶ ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥ. ᩋᨳ ᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩮᩣ “ᩋᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩋᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨴᨱ᩠ᨯᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ. ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨵᩦᨲᩁᩮᩣ ᨲᩴ ᨴᨱ᩠ᨯᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᩋᨿᩴ ᨿᩣᩅᨩ᩠ᨩᨴᩥᩅᩈᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨴᩥᨭ᩠ᨮᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨱ᩠ᨯᩮᨶ᩠ᨲᩥ. ᩈᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩈᩴᩅᩮᨣᩣ “ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨣᨲᩥᩅᩥᩈᩮᩣᨵᨶᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨸᩥ ᨮᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨸᩥ ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᩣᨠᩣᩁᩴ ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᨲᩥ. ᩈᩣ ᨿᨳᩮᩅ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨻᩉᩩᨸᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᩈᩮᩣᨱᨲ᩠ᨳᩮᩁᩦᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᨲ᩠ᨳ, ᩑᩅᩴ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩈᩮᩣᨱᨲ᩠ᨳᩮᩁᩦᨲᩥ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᨩᩣᨲᩣ.

ᩋᨳᩮᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩮᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᩈᩘ᩠ᨥᩔ ᩏᨴᨠᩴ ᨲᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ, ᩈᩮᩣᨱᩮ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᨾᩥᩴᩈᩩ. ᩈᩣᨸᩥ ᩏᨴᨠᨲᩣᨸᨶᨲᩮᩣ ᨸᩩᩁᩮᨲᩁᨾᩮᩅ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩈᩣᩃᩣᨿ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᩣᨠᩣᩁᩴ ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩦ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᩈᩥ. ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᨠᩩᨭᩥᨿᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣᩅ ᩒᨽᩣᩈᨣᩣᨳᩴ ᩋᨽᩣᩈᩥ –

“ᨿᩮᩣ ᨧ ᩅᩔᩈᨲᩴ ᨩᩦᩅᩮ, ᩋᨸᩔᩴ ᩏᨴᨿᨻ᩠ᨻᨿᩴ;

ᩑᨠᩣᩉᩴ ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᨸᩔᨲᩮᩣ ᩏᨴᨿᨻ᩠ᨻᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ. (ᨵ. ᨸ. ᪑᪑᪓);

ᩈᩣ ᨣᩣᨳᩣᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᩋᩉᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲᩩᨠᨩᨶᩮᩣ ᨧ ᩋᨶᩩᨸᨵᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨾᩴ ᩋᩅᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩉᩩᩴ ᩋᨸᩩᨬ᩠ᨬᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩈᩅᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᨱᨠᩣᩁᨱᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ. ᩈᩣ ᩏᨴᨠᨽᩣᨩᨶᩴ ᩏᨴ᩠ᨵᨶᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᨶ ᩋᨠᩣᩈᩥ. ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩮᩣ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴ᩠ᨵᨶᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᩋᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨾᨿᩴ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᩥᨠᩴ ‘ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᩈᩘ᩠ᨥᩔ ᩏᨴᨠᩴ ᨲᩣᨸᩮᩉᩦ’ᨲᩥ ᩋᩅᩮᩣᨧᩩᨾ᩠ᩉ, ᩋᨩ᩠ᨩᩣᨸᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨶᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ. ᩋᨿ᩠ᨿᩮ, ᨠᩥᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨶᩣ, ᩏᨴᨠᩮᨶ ᨶ᩠ᩉᩣᨿᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩣ ᨽᩣᨩᨶᨲᩮᩣ ᩏᨴᨠᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ᩠ᩉᩣᨿᨳᩣᨲᩥ? ᨲᩣᨸᩥ “ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᩁᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴᨠᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᩒᨲᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨱ᩠ᩉᨽᩣᩅᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᨠᩩᨭᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨣᩉᩥᨲᨣᩉᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᨲᩥ. ᨲᨴᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅ ᨲᩔᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮ ᨮᩥᨲᨽᩣᩅᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩉᩁᨲᩁᩣ ᨲᩣᩅ ᨸᨬ᩠ᨧᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᨶ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨾᨿᩴ, ᩋᨿ᩠ᨿᩮ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᩣᩃᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩋᨶᩩᨸᨵᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩮᨮᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩮᨮᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᨿᩥᨾ᩠ᩉ ᨡᨾᨳ ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᨡᨾᩣᨸᩮᩈᩩᩴ. ᩅᩩᨯ᩠ᨰᨲᩁᩣᨸᩥ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨭᩥᨠᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨡᨾ, ᩋᨿ᩠ᨿᩮ”ᨲᩥ ᨡᨾᩣᨸᩮᩈᩩᩴ. ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ “ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᨠᩣᩃᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᨽᩣᩅᩮᨶ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ ᩋᨣ᩠ᨣᨹᩃᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ”ᨲᩥ ᨳᩮᩁᩥᨿᩣ ᨣᩩᨱᩮᩣ ᨸᩣᨠᨭᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ. ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩮᩣ ᨸᨭᩥᨸᩣᨭᩥᨿᩣ ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣᨱᨲ᩠ᨳᩮᩁᩥᩴ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᩈᩦᨲᩥ.

ᩈᨠᩩᩃᩣᨳᩮᩁᩦᩅᨲ᩠ᨳᩩ

᪑᪓᪗. ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᨠᩣᨶᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᩈᨠᩩᩃᩣᨲᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᨠᩣᨶᩴ, ᩈᨠᩩᩃᩣ ᨳᩮᩁᩦ, ᩋᨣ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ. ᩋᨿᩴ ᨠᩥᩁ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩃᩮ ᩉᩴᩈᩅᨲᩥᨿᩴ

កុលគេហេ និព្ពត្តិត្វា សត្ថុ ធម្មកថំ សុណន្តី សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុនឹ ទិព្វចក្ខុកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សា កប្បសតសហស្សំ ទេវេសុ ច មនុស្សេសុ ច សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តិត្វា អបរភាគេ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា បដិលទ្ធសទ្ធា បព្ពជិត្វា ន ចិរស្សេវ អរហត្តំ បាបុណិ។ សា តតោ បដ្ឋាយ ទិព្វចក្ខុម្ហិ ចិណ្ណវសី អហោសិ។ អបរភាគេ សត្ថា ជេតវនេ និសិន្នោ ភិក្ខុនិយោ បដិបាដិយា ឋានន្តរេ ឋបេន្តោ ឥមំ ថេរិំ ទិព្វចក្ខុកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

កុណ្ឌលកេសាថេរីវត្ថុ

២៣២។ តតិយេ ខិប្បាភិញ្ញានន្តិ ខិប្បាភិញ្ញានំ ភិក្ខុនីនំ, ភទ្ទា កុណ្ឌលកេសា, អគ្គាតិ ទស្សេតិ។ អយម្បិ ហិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តា សត្ថុ ធម្មកថំ សុត្វា សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុនឹ ខិប្បាភិញ្ញានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សា កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា កស្សបពុទ្ធកាលេ កិកិស្ស កាសិរញ្ញោ គេហេ សត្តន្នំ ភគិនីនំ អព្ភន្តរា ហុត្វា វីសតិ វស្សសហស្សានិ ទស សីលានិ សមាទាយ កោមារិព្រហ្មចរិយំ ចរន្តី សង្ឃស្ស វសនបរិវេណំ ការេត្វា ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ រាជគហនគរេ សេដ្ឋិកុលេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ, ភទ្ទាតិស្សា នាមំ អកំសុ។

តំទិវសំយេវ ច តស្មិំ នគរេ បុរោហិតបុត្តោ ជាតោ។ តស្ស ជាតវេលាយ រាជនិវេសនំ អាទិំ កត្វា សកលនគរេ អាវុធានិ បជ្ជលិំសុ។ បុរោហិតោ បាតោវ រាជកុលំ គន្ត្វា រាជានំ សុខសេយ្យំ បុច្ឆិ។ រាជា "កុតោ មេ, អាចរិយ, សុខសេយ្យា, អជ្ជ សព្ពរត្តិំ រាជនិវេសនេ អាវុធានិ បជ្ជលិតានិ ទិស្វា ភយប្បត្តា អហុម្ហា"តិ អាហ។ មហារាជ, តុម្ហេ មា ចិន្តយិត្ថ, ន តុម្ហាកំយេវ គេហេ អាវុធានិ បជ្ជលិំសុ, សកលនគរេ ឯវំ អហោសីតិ។ កិំ ការណា, អាចរិយាតិ? អម្ហាកំ គេហេ ចោរនក្ខត្តេន ទារកោ ជាតោ, សោ សកលនគរស្ស សត្តុ ហុត្វា ឧប្បន្នោ, តស្សេតំ បុព្ពនិមិត្តំ។ តុម្ហាកំ ឧបទ្ទវោ នត្ថិ, សចេ បន ឥច្ឆថ, ហារេមិ នន្តិ។ អម្ហាកំ បីឡាយ អសតិយា ហារណកម្មំ នត្ថីតិ។ បុរោហិតោ "មម បុត្តោ អត្តនោ នាមំ គហេត្វាវ អាគតោ"តិ សត្តុកោតេវស្ស នាមំ អកាសិ។ សេដ្ឋិគេហេបិ ភទ្ទា វឌ្ឍតិ, បុរោហិតគេហេបិ សត្តុកោ វឌ្ឍតិ។ សោ អត្តនោ អាធាវនបរិធាវនេន កីឡិតុំ សមត្ថកាលតោ បដ្ឋាយ អត្តនោ វិចរណដ្ឋានេ យំ យំ បស្សតិ, តំ តំ សព្ពំ អាហរិត្វា មាតាបិតូនំ គេហំ បូរេតិ។ បិតា នំ ការណសហស្សម្បិ ទត្វា វារេតុំ នាសក្ខិ។

អបរភាគេ បនស្ស វយប្បត្តស្ស វត្ថាភរណានិបិ វារេតុំ អសក្កុណេយ្យភាវំ ញត្វា ទ្វេ នីលសាដកេ ទត្វា សន្ធិច្ឆេទនោបករណញ្ច សិង្ឃាដកយន្តញ្ច ហត្ថេ ទត្វា "ឥមិនា កម្មេន ជីវាហី"តិ តំ វិស្សជ្ជេសិ។ សោ តំទិវសតោ បដ្ឋាយ សិង្ឃាដកយន្តំ ខិបិត្វា កុលានំ បាសាទេ អារុយ្ហ សន្ធិំ ឆិន្ទិត្វា បរកុលេសុ និក្ខិត្តភណ្ឌំ អត្តនា ឋបិតំ វិយ គហេត្វា គច្ឆតិ។ សកលនគរេ តេន អវិលុត្តគេហំ នាម នាហោសិ។ ឯកទិវសំ រាជា រថេន នគរេ វិចរន្តោ សារថិំ បុច្ឆិ – "កិំ នុ ខោ ឥមស្មិំ នគរេ តស្មិំ តស្មិំ ឃរេ ឆិទ្ទមេវ បញ្ញាយតី"តិ។ ទេវ ឥមស្មិំ នគរេ សត្តុកោ នាម ចោរោ ភិត្តិំ ឆិន្ទិត្វា កុលានំ សន្តកំ ហរតីតិ។ រាជា នគរគុត្តិកំ បក្កោសាបេត្វា "ឥមស្មិំ កិរ នគរេ ឯវរូបោ នាម ចោរោ អត្ថិ, កស្មា តំ ន គណ្ហសី"តិ អាហ។ ទេវ, មយំ តំ ចោរំ សហោឌ្ឍំ បស្សិតុំ ន សក្កោមាតិ។ សចេ អជ្ជ តំ ចោរំ គណ្ហសិ, ជីវសិ។ សចេ ន គណ្ហសិ, រាជាណំ តេ ករិស្សាមីតិ។ ឯវំ ទេវាតិ នគរគុត្តិកោ សកលនគរេ មនុស្សេ ចារេត្វា តំ ភិត្តិំ ឆិន្ទិត្វា

បរភណ្ឌំ អវហរន្តំ សហោឌ្ឍំ គហេត្វា រញ្ញោ ទស្សេសុំ។ រាជា “ឥមំ ចោរំ ទក្ខិណទ្វារេន នីហរិត្វា ឃាតេថា”តិ អាហ។ នគរគុត្តិកោ រញ្ញោ បដិស្សុណិត្វា តំ ចោរំ ចតុក្កេ ចតុក្កេ បហារសហស្សេន តាឡេន្តោ កាហារបេត្វា ទក្ខិណទ្វារំ គច្ឆតិ។

តស្មិំ សមយេ អយំ កញ្ញា តាយ សេដ្ឋិធីតា មហាជនស្ស កោលាហលសទ្ទេន សីហបញ្ជរំ ឧគ្ឃាដេត្វា ឱលោកេន្តី តំ សត្តុកំ ចោរំ តថា នីយមានំ ទិស្វា ឧភោហិ ហត្ថេហិ ហទយំ សន្ធារេន្តី គន្ត្វា សិរិសយនេ អធោមុខា និបជ្ជិ។ សា ច តស្ស កុលស្ស ឯកធីតា, តេនស្សា ញាតកា អប្បមត្តកម្បិ មុខវិការំ សហិតុំ ន សក្កោន្តិ។ អថ នំ មាតា សយនេ និបន្នំ ទិស្វា “កិំ ករោសិ, អម្មា”តិ បុច្ឆិ។ ឯតំ វជ្ឈំ កត្វា នីយមានំ ចោរំ អទ្ទស, អម្មាតិ? អាម, អម្មាតិ។ ឯតំ លភមានា ជីវិស្សាមិ, អលភមានាយ មេ មរណមេវាតិ។ តេ តំ នានប្បការេហិបិ សញ្ញាបេតុំ អសក្កោន្តា “មរណា ជីវិតំ សេយ្យោ”តិ សល្លក្ខេសុំ។ អថស្សា បិតា នគរគុត្តិកស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា សហស្សំ លញ្ជំ ទត្វា “មយ្ហំ ធីតា ចោរេន បដិពទ្ធចិត្តា, យេន កេនចិ ឧបាយេន ឥមំ មុញ្ចា”តិ អាហ។ សោ “សាធូ”តិ សេដ្ឋិស្ស បដិស្សុណិត្វា ចោរំ គហេត្វា យាវ សូរិយស្ស អត្ថង្គមនា ឥតោ ចិតោ ច បបញ្ចាបេត្វា សូរិយេ អត្ថង្គតេ ចារកតោ ឯកំ មនុស្សំ នីហរាបេត្វា សត្តុកស្ស ពន្ធនំ មោចេត្វា សត្តុកំ សេដ្ឋិគេហំ បេសេត្វា តេន ពន្ធនេន ឥតរំ ពន្ធិត្វា ទក្ខិណទ្វារេន នីហរិត្វា ឃាតេសិ។ សេដ្ឋិទាសាបិ សត្តុកំ គហេត្វា សេដ្ឋិនោ និវេសនំ អាគមំសុ។ តំ ទិស្វា សេដ្ឋិ “ធីតុ មនំ បូរេស្សាមី”តិ សត្តុកំ គន្ធោទកេន ន្ហាបេត្វា សព្ពាលង្ការបដិមណ្ឌិតំ ការេត្វា បាសាទំ បេសេសិ។ កញ្ញាបិ “បរិបុណ្ណោ មេ សង្កប្បោ”តិ អតិរេកាលង្ការេន អលង្ករិត្វា តំ បរិចរតិ។

សត្តុកោ កតិបាហំ វីតិនាមេត្វា ចិន្តេសិ – “ឥមិស្សា បសាធនភណ្ឌកំ មយ្ហំ ភវិស្សតិ, កេនចិ ឧបាយេន ឥមំ អាភរណំ គហេតុំ វដ្ដតី”តិ សមីបេ សុខេន និសិន្នកាលេ កញ្ញំ អាហ – “មយ្ហំ ឯកំ វចនំ វត្តព្ពំ អត្ថី”តិ។ សេដ្ឋិធីតា សហស្សលាភំ លភិត្វា វិយ តុដ្ឋមានសា “វិស្សត្ថំ វទេហិ, អយ្យា”តិ អាហ។ ត្វំ ចិន្តេសិ – “មំ និស្សាយ ឥមិនា ជីវិតំ លទ្ធ”ន្តិ, អហំ បន គហិតមត្តោវ ចោរបបាតបព្ពតេ អធិវត្ថាយ ទេវតាយ “សចាហំ ជីវិតំ លភិស្សាមិ, ពលិកម្មំ តេ ទស្សាមី”តិ អាយាចិំ។ តំ និស្សាយ មយា ជីវិតំ លទ្ធំ, សីឃំ ពលិកម្មំ សជ្ជាបេហីតិ។ កញ្ញា, “អហំ តស្ស មនំ បូរេស្សាមី”តិ ពលិកម្មំ សជ្ជាបេត្វា សព្ពំ បសាធនំ បសាធេត្វា ឯកយានេ អារុឡ្ហា សាមិកេន សទ្ធិំ ចោរបបាតបព្ពតំ គន្ត្វា “បព្ពតទេវតាយ ពលិកម្មំ ករិស្សាមី”តិ អភិរុហិតុំ អារទ្ធា។ សត្តុកោ ចិន្តេសិ – “សព្ពេសុ អភិរុហន្តេសុ មម ឥមិស្សា អាភរណំ គហេតុំ ន ឱកាសោ ភវិស្សតី”តិ តមេវ ពលិភាជនំ គាហាបេត្វា បព្ពតំ អភិរុហិ។

សោ កញ្ញាយ សទ្ធិំ កថេន្តោ បិយកថំ ន កថេតិ។ សា ឥង្គិតេនេវ តស្ស អធិប្បាយំ អញ្ញាសិ។ អថ នំ សោ អាហ – “ភទ្ទេ, តវ ឧត្តរិសាដកំ ឱមុញ្ចិត្វា កាយារុឡ្ហំ តេ បសាធនំ ឯត្ថ ភណ្ឌិកំ ករោហី”តិ។ សាមិ មយ្ហំ កោ អបរាធោតិ? កិំ បនាហំ, ពាលេ, ពលិកម្មត្ថំ អាគតោតិ សញ្ញំ ករោសិ? អហញ្ហិ ឥមិស្សា ទេវតាយ យកនំ ឧប្បាដេត្វា ទទេយ្យំ, ពលិកម្មាបទេសេន បន តវ អាភរណំ គណ្ហិតុកាមោ ហុត្វា អាគតោម្ហីតិ។ កស្ស បន, អយ្យ, បសាធនំ, កស្ស អហន្តិ? មយំ ឯវរូបំ ន ជានាម, អញ្ញំ តវ សន្តកំ, អញ្ញំ មម សន្តកន្តិ។ សាធុ, អយ្យ, ឯកំ បន មេ អធិប្បាយំ បូរេថ, អលង្កតនិយាមេនេវ មំ បុរតោ ច បច្ឆតោ ច អាលិង្គិតុំ ទេថាតិ។ សោ “សាធូ”តិ សម្បដិច្ឆិ។ សា តេន សម្បដិច្ឆិតភាវំ ញត្វា បុរតោ អាលិង្គិត្វា បច្ឆតោ អាលិង្គន្តី វិយ ហុត្វា បព្ពតបបាតេ បាតេសិ។ សោ បតន្តោ អាកាសេយេវ ចុណ្ណវិចុណ្ណោ អហោសិ។ តាយ កតំ វិចិត្រភាវំ ទិស្វា បព្ពតេ អធិវត្ថា ទេវតា គុណកិត្តនវសេន ឥមា គាថា អាហ –

“ន សោ សព្ពេសុ ឋានេសុ, បុរិសោ ហោតិ បណ្ឌិតោ;

ឥត្ថីបិ បណ្ឌិតា ហោតិ, តត្ថ តត្ថ វិចក្ខណា។

“ន សោ សព្ពេសុ ឋានេសុ, បុរិសោ ហោតិ បណ្ឌិតោ;

ឥត្ថីបិ បណ្ឌិតា ហោតិ, មុហុត្តមបិ ចិន្តយេ”តិ។ (អប។ ថេរី ២។៣។៣១-៣២);

តតោ ភទ្ទា ចិន្តេសិ – “ន សក្កា មយា ឥមិនា និយាមេន បុន គេហំ គន្តុំ, ឥតោវ គន្ត្វា ឯកំ បព្ពជ្ជំ បព្ពជិស្សាមី”តិ, និគណ្ឋារាមំ គន្ត្វា និគណ្ឋេ បព្ពជ្ជំ យាចិ។ អថ នំ តេ អាហំសុ – “កេន និយាមេន បព្ពជ្ជា ហោតូ”តិ? យំ តុម្ហាកំ បព្ពជ្ជាយ ឧត្តមំ, តទេវ ករោថាតិ។ តេ “សាធូ”តិ តស្សា តាលដ្ឋិកេន កេសេ លុញ្ចិត្វា បព្ពាជេសុំ។ កេសា បុន វឌ្ឍន្តា រាសិរាសិវសេន កុណ្ឌលាវត្តា ហុត្វា វឌ្ឍិំសុ។ សា តេនេវ ការណេន កុណ្ឌលកេសា នាម ជាតា។ សា អត្តនោ បព្ពជិតដ្ឋានេ សព្ពសិប្បំ ឧគ្គណ្ហិត្វា “ឯតេសំ ឥតោ ឧត្តរិ វិសេសោ នត្ថី”តិ ញត្វា គាមនិគមរាជធានិយោ វិចរន្តី យត្ថ យត្ថ បណ្ឌិតា អត្ថិ , តត្ថ តត្ថ គន្ត្វា តេសំ ជាននសិប្បំ សព្ពមេវ ឧគ្គណ្ហាតិ។ អថស្សា ពហូសុ ឋានេសុ និក្ខិត្តភារេន បដិវាទំ ទាតុំ សមត្ថា ន ហោន្តិ។ សា អត្តនា សទ្ធិំ កថេតុំ សមត្ថំ អទិស្វា យំ គាមំ វា និគមំ វា បវិសតិ, តស្ស ទ្វារេ វាលុករាសិំ កត្វា តត្ថ ជម្ពុសាខំ ឋបេតិ។ “យោ មម វាទំ អារោបេតុំ សក្កោតិ, សោ ឥមំ សាខំ មទ្ទតូ”តិ សមីបេ ឋិតានំ ទារកានំ សញ្ញំ ទេតិ។ តំ សត្តាហម្បិ មទ្ទន្តា ន ហោន្តិ។ អថ នំ គហេត្វា បក្កមតិ។

តស្មិំ សមយេ អម្ហាកំ ភគវា លោកេ និព្ពត្តិត្វា សាវត្ថិំ ឧបនិស្សាយ ជេតវនេ វិហរតិ។ កុណ្ឌលកេសាបិ ខោ អនុបុព្ពេន សាវត្ថិំ បត្វា អន្តោនគរំ បវិសមានា បោរាណកនិយាមេនេវ វាលុការាសិម្ហិ សាខំ ឋបេត្វា ទារកានំ សញ្ញំ ទត្វា បាវិសិ។ តស្មិំ សមយេ ធម្មសេនាបតិ ភិក្ខុសង្ឃេ បវិដ្ឋេ ឯកកោវ នគរំ បវិសន្តោ វាលុកាថូបេ ជម្ពុសាខំ ទិស្វា “កស្មា អយំ ឋបិតា”តិ បុច្ឆិ។ ទារកា តំ ការណំ អបរិហាបេត្វា កថេសុំ។ ឯវំ សន្តេ ឥមំ គហេត្វា មទ្ទថ, ទារកាតិ។ តេសុ ថេរស្ស វចនំ សុត្វា ឯកច្ចេ មទ្ទិតុំ ន វិសហិំសុ, ឯកច្ចេ តំខណេយេវ មទ្ទិត្វា ចុណ្ណវិចុណ្ណំ អកំសុ។ កុណ្ឌលកេសា ភត្តកិច្ចំ កត្វា និក្ខមន្តី តំ សាខំ មទ្ទិតំ ទិស្វា “កស្សេតំ កម្ម”ន្តិ បុច្ឆិ។ អថស្សា ធម្មសេនាបតិនា ការាបិតភាវំ កថយិំសុ។ សា “អត្តនោ ថាមំ អជានន្តោ ឥមំ សាខំ មទ្ទាបេតុំ នោ វិសហិស្សតិ, អទ្ធា មហន្តោ ឯសោ ភវិស្សតិ ។ អហម្បិ បន ខុទ្ទិកា ភវន្តី ន សោភិស្សាមិ, អន្តោគាមមេវ បវិសិត្វា បរិសាយ សញ្ញំ ទាតុំ វដ្ដតី”តិ ចិន្តេត្វា តថា អកាសិ។ អសីតិកុលសហស្សនិវាសេ នគរេ សភាគសភាគវសេន សព្ពេវ សញ្ញាតិំសូតិ វេទិតព្ពំ។

ថេរោបិ ភត្តកិច្ចំ កត្វា អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ និសីទិ។ អថាយំ កុណ្ឌលកេសា មហាជនបរិវុតា ថេរស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា បដិសន្ថារំ កត្វា ឯកមន្តំ ឋត្វា, “ភន្តេ, តុម្ហេហិ សាខា មទ្ទាបិតា”តិ បុច្ឆិ។ អាម, មយា មទ្ទាបិតាតិ។ ឯវំ សន្តេ តុម្ហេហិ សទ្ធិំ អម្ហាកំ វាទោ ហោតុ, ភន្តេតិ

។ ហោតុ, ភន្តេ”តិ។ “កស្ស បុច្ឆា ហោតុ, កស្ស វិស្សជ្ជន”ន្តិ? “បុច្ឆា តាវ អម្ហាកំ បត្តា, ត្វំ បន តយា ជានកំ បុច្ឆា”តិ។ សា ថេរេន ទិន្នអនុមតិយា សព្ពេបិ អត្តនោ ជានកំ វាទំ បុច្ឆិ, ថេរោ សព្ពំ វិស្សជ្ជេសិ។ សា សព្ពំ បុច្ឆិត្វា តុណ្ហី អហោសិ។ អថ នំ ថេរោ អាហ – “តយា ពហុំ បុច្ឆិតំ, មយម្បិ ឯកំ បញ្ហំ បុច្ឆាមា”តិ។ “បុច្ឆថ, ភន្តេ”តិ។ “ឯកំ នាម កិន្តិ?” កុណ្ឌលកេសា “ន ជានាមិ, ភន្តេ”តិ អាហ។ “ត្វំ ឯត្តកម្បិ ន ជានាសិ, អញ្ញំ កិំ ជានិស្សសី”តិ? សា ថេរស្ស បាទេសុ បតិត្វា “តុម្ហាកំ សរណំ គច្ឆាមិ, ភន្តេ”តិ អាហ។ “មម សរណាគមនកម្មំ នត្ថិ, សទេវកេ លោកេ អគ្គបុគ្គលោ ធុរវិហារេ វសតិ, តំ សរណំ គច្ឆាហី”តិ។ សា “ឯវំ ករិស្សាមិ, ភន្តេ”តិ សាយន្ហសមយេ សត្ថុ ធម្មទេសនាវេលាយ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ សត្ថា តស្សា មត្ថិតសន្តានាយ ចរិយាវសេន ធម្មបទេ ឥមំ គាថមាហ –

“សហស្សមបិ ចេ គាថា, អនត្ថបទសំហិតា;

ឯកំ គាថាបទំ សេយ្យោ, យំ សុត្វា ឧបសម្មតី”តិ។ (ធ. ប. ១០១);

សា គាថាបរិយោសានេ យថាឋិតាវ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា បព្ពជ្ជំ យាចិ។ សត្ថា តស្សា បព្ពជ្ជំ សម្បដិច្ឆិ។ សា ភិក្ខុនុបស្សយំ គន្ត្វា បព្ពជិ។ អបរភាគេ ចតុបរិសមជ្ឈេ កថា ឧទបាទិ – “មហន្តា វតាយំ ភទ្ទា កុណ្ឌលកេសា, យា ចតុប្បទិកគាថាវសានេ អរហត្តំ បត្តា”តិ។ សត្ថា តំ ការណំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា ថេរិំ ខិប្បាភិញ្ញានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ភទ្ទាកាបិលានីថេរីវត្ថុ

២៣៣។ ទសមេ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរន្តីនំ ភទ្ទា កាបិលានី អគ្គាតិ ទស្សេតិ។ សា កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តិត្វា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុណន្តី សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុនិំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរន្តីនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សា កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា អនុប្បន្នេ ពុទ្ធេ ពារាណសិយំ កុលគេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិត្វា អត្តនោ សាមិកភគិនិយា សទ្ធិំ កលហំ ករោន្តី តាយ បច្ចេកពុទ្ធស្ស បិណ្ឌបាតេ ទិន្នេ, “អយំ ឯតស្ស បិណ្ឌបាតំ ទត្វា អត្តនោ វសំ វត្តេតី”តិ បច្ចេកពុទ្ធស្ស ហត្ថតោ បត្តំ គហេត្វា ភត្តំ ឆឌ្ឌេត្វា កលលស្ស បូរេត្វា អទាសិ។ មហាជនោ “ពាលា អយ”ន្តិ គរហិត្វា, “តាយ តេ សទ្ធិំ កលហោ កតោ, តស្សា កិញ្ចិ ន ករោសិ, បច្ចេកពុទ្ធោ តេ កិំ អបរជ្ឈី”តិ អាហ។ សា តេសំ វចនេន លជ្ជាយមានា បុន បត្តំ គហេត្វា កលលំ ហារេត្វា ធោវិត្វា គន្ធចុណ្ណេន ឧព្ពដ្ដេត្វា ចតុមធុរស្ស បូរេត្វា ឧបរិ អាសិត្តេន បទុមគព្ភវណ្ណេន សប្បិនា វិជ្ជោតមានំ បច្ចេកពុទ្ធស្ស ហត្ថេ ឋបេត្វា “យថា អយំ បិណ្ឌបាតោ ឱភាសជាតោ, ឯវំ ឱភាសជាតំ មេ សរីរំ ហោតូ”តិ បត្ថនំ បដ្ឋបេសីតិ សព្ពំ មហាកស្សបត្ថេរស្ស វត្ថុម្ហិ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

មហាកស្សបត្ថេរោ បន ទក្ខិណមគ្គំ គហេត្វា ទសពលស្ស សន្តិកំ ពហុបុត្តកនិគ្រោធមូលំ គតោ, អយំ ភទ្ទា កាបិលានី វាមមគ្គំ គហេត្វា

មាតុគាមស្ស បព្ពជ្ជាយ អននុញ្ញាតភាវេន បរិព្ពាជិការាមំ អគមាសិ។ យថា បន មហាបជាបតិគោតមី បព្ពជ្ជញ្ច ឧបសម្បទញ្ច លភិ, តថា សា ថេរី ថេរិយា សន្តិកេ បព្ពជ្ជញ្ច ឧបសម្បទញ្ច លភិត្វា អបរភាគេ វិបស្សនាយ កម្មំ ករោន្តី អរហត្តំ បត្វា បុព្ពេនិវាសញាណេ ចិណ្ណវសី អហោសិ។ អថ សត្ថា ជេតវនេ និសីទិត្វា ភិក្ខុនិយោ បដិបាដិយា ឋានន្តរេសុ ឋបេន្តោ ឥមំ ថេរិំ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរន្តីនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ភទ្ទាកច្ចានាថេរីវត្ថុ

១៣៨។ ឯកាទសមេ មហាភិញ្ញាប្បត្តានន្តិ មហតិយោ អភិញ្ញាយោ បត្តានំ, ភទ្ទា កច្ចានា, នាម អគ្គាតិ ទស្សេតិ។ ឯកស្ស ហិ ពុទ្ធស្ស ចត្តារោវ ជនា មហាភិញ្ញា ហោន្តិ, ន អវសេសសាវកា។ អវសេសសាវកា ហិ កប្បសតសហស្សមេវ អនុស្សរិតុំ សក្កោន្តិ, ន តតោ បរំ។ មហាភិញ្ញាប្បត្តា បន កប្បសតសហស្សាធិកំ អសង្ខ្យេយ្យំ អនុស្សរន្តិ។ អម្ហាកម្បិ សត្ថុ សាសនេ ទ្វេ អគ្គសាវកា ពាកុលត្ថេរោ ភទ្ទា កច្ចានាតិ ឥមេ ចត្តារោ ឯត្តកំ អនុស្សរិតុំ សក្កោន្តិ។ តស្មា អយំ ថេរី មហាភិញ្ញាប្បត្តានំ អគ្គា នាម ជាតា។ ភទ្ទា កច្ចានាតិ តស្សា នាមំ។ ភទ្ទកញ្ចនស្ស ហិ ឧត្តមសុវណ្ណស្ស វិយ តស្សា សរីរវណ្ណោ អហោសិ, សា តស្មា ភទ្ទកច្ចានាតិ នាមំ លភិ, សា បច្ឆា ភទ្ទកច្ចានាត្វេវ សង្ខំ គតា។ រាហុលមាតាយេតំ អធិវចនំ។

សា ហិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ បដិសន្ធឹ គហេត្វា អបរភាគេ សត្ថុ ធម្មកថំ សុណន្តី សត្ថារំ ឯកំ ភិក្ខុនិំ មហាភិញ្ញាប្បត្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សា កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សុប្បពុទ្ធសក្កស្ស គេហេ បដិសន្ធឹ គណ្ហិ, ភទ្ទា កច្ចានាតិស្សា នាមំ អកំសុ។

សា វយប្បត្តា ពោធិសត្តស្ស គេហំ អគមាសិ។ សា អបរភាគេ រាហុលកុមារំ នាម បុត្តំ វិជាយិ។ តស្ស ជាតទិវសេវ ពោធិសត្តោ និក្ខមិត្វា ពោធិមណ្ឌេ សព្ពញ្ញុតំ បត្វា លោកានុគ្គហំ ករោន្តោ អនុបុព្ពេន កបិលវត្ថុំ អាគម្ម ញាតីនំ សង្គហំ អកាសិ។ អបរភាគេ បរិនិព្ពុតេ សុទ្ធោទនមហារាជេ មហាបជាបតិគោតមី បញ្ចហិ មាតុគាមសតេហិ សទ្ធិំ សត្ថុ សន្តិកេ បព្ពជិ។ រាហុលមាតាបិ ជនបទកល្យាណីបិ ថេរិយា សន្តិកំ គន្ត្វា បព្ពជិ។ សា បព្ពជិតកាលតោ បដ្ឋាយ ភទ្ទកច្ចានត្ថេរីត្វេវ បាកដា អហោសិ។ សា អបរភាគេ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បត្វា អភិញ្ញាសុ ចិណ្ណវសី អហោសិ, ឯកបល្លង្កេន និសិន្នា ឯកាវជ្ជនេន កប្បសតសហស្សាធិកំ អសង្ខ្យេយ្យំ អនុស្សរតិ។ តស្សា តស្មិំ គុណេ បាកដេ ជាតេ សត្ថា ជេតវនេ និសិន្នោ ភិក្ខុនិយោ បដិបាដិយា ឋានន្តរេ ឋបេន្តោ ឥមំ ថេរិំ មហាភិញ្ញាប្បត្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

កិសាគោតមីថេរីវត្ថុ

១៣៩។ ទ្វាទសមេ លូខចីវរធរានន្តិ តីហិ លូខេហិ សមន្នាគតំ បំសុកូលំ ធារេន្តីនំ, កិសាគោតមី, អគ្គាតិ ទស្សេតិ។ គោតមីតិ តស្សា នាមំ,

ខេធាក់ កិរសធាត្យកត្តា បត កិរសារកោតយឹតិ ចុទ្ធតិ៍ អយម្បិ បក្សុត្តទ្យោទ្ធការលេ ហំរេចតិឃំ ក្យលកេហ តិន្តាត្តិត្វា រត្វេ ទល្ងុនេរត់ ស៊ុលាត្តឹ សត្វារ៉ េឲ្យក់ កិក្លុតិ លុ្វលឹចទនធរាត់ អក្កុ្ដារេត ជេបត្តំ ជិស្វា អធិការកយុំ កត្វា ពំ ជាតត្តរ៉េ បតេត្វសិ៍ សា កប្បសតរហយ្សំ នេចយតុស្សុស្យុ រំរសទិត្វា ព្តុយស្មុិ ព្យុទ្ធប្បារេទ សាចត្វិឃំ ទ្យុក្កតក្យលេ តិន្តាត្តិត្វា ចឃប្បត្តការលេ ឲ្យក់ ក្យល់ អកយាសិ៍ តត្វ តំ “ទ្យុក្កតក្យលស្ស ធឹតា”តិ បរិកចិស្សុ៍

សា អបរកាកេ បុត្តំ ចិជាឃិ, អធស្សា សយ្ងុាតយក់ស្សុ៍ នេសា បតស្សា ធាររកោ អាធាចិត្វា បរិធាចិត្វា កឹឡអតចេឃ ជិតោ កាលយការិ, តស្សា នេសារកោ ប្ចុបអិជិ៍ សា “អហំ ព្តុយស្មុិយេច កេហ ហតលិករក្កាទា ហុត្វា បុត្តស្ស ជាតកាលតោ បដ្ឋាយ សក្ការ៉េ ឋិបុហិំ, ព្តុយ យឃ្យុាបុត្តំ ពាហិ លទេទ្ធត្យុម្បិ ចាឃយេឃ្យុ”ត្តិ បុត្តំ អទេក្កតាធាឃ “បុត្តស្ស េយ កេសដ្ឋ េនធា”តិ កោហត្វាបេជិបិជិឃា ចិចទតិ៍ ជិជ្ញុជិជ្ញុជ្ញុារេត យត្យុស្សា “កត្វ តេ យតកស្ស កេសដ្ឋ ជិជ្ញុបុត្តា”ត្តិ ឋិលិហិ បហទិត្វា បរិហារ៉ំ កេទាត្តិ៍ សា តេរ៉ំ កធាឃ េតច សញ្ញាត្តិ កទ្ធតិ៍ អធ តំ ឲ្យកោ បល្អិតបុទិនេសា ជិស្វា, “អឃំ បុត្តនេសារកាត ចិត្តចិនេក្លូបំ បត្វា កចិស្សតិ, ឲ្យតិស្សា បត កេសដ្ឋ ត អទេញ្ញា ជាតិស្សតិ, ធរសពលេចិ ជាតិស្សតឹ”តិ ចិទេក្តត្វា ឲ្យចយាហ – “អយ្ងុ, តច បុត្តស្ស កេសដ្ឋ អទេញ្ញា ជាតេក្តា តាយ តត្វិ, សេទចកេ បត េលិកេ អក្កបុក្កលិ ធរសពលេលិ ទុ្វរចិហារេទ ចរតិ, តស្ស សត្តិក់ កត្វា បុទ្ធាហឹ”តិ៍ សា “សទ្ធំ បុទិនេសា កេទធឹ”តិ បុត្តយាធាឃ តធាកតស្ស ព្យុទ្ធារេត តិរិត្កុចលិឃ បរិសបរិឃេត្វ ជេត្វា “បុត្តស្ស េយ កេសដ្ឋ េនធ ភកចា”តិ អាហ៍

សត្វា តស្សា ប្ចុបតិស្សឃំ ជិស្វា “ភទ្ធុក់ តេ កោតយិ កតំ កេសដ្ឋត្វាឃ ព្តុធាកទ្ធត្តិឃា, កទ្ធ តករ៉េ បចិសិត្វា កោជិតោ បដ្ឋាយ សកលតករ៉េ ចទិត្វា ឃស្មុិ កេហ កោចិ យតបុទេញ្ញា តត្វិ, តតោ សិទ្ធត្វក់ អាហរា”តិ អាហ៍ សា “សាធុ, ភទេក្ត”តិ ត្យុជ្ញុយាតសា អទេក្តាតករ៉េ បចិសិត្វា បជយកេហេយច “ធរសពលេលិ យយ បុត្តស្ស កេសដ្ឋត្វាឃ សិទ្ធត្វក់ អាហរាបេតិ, សិទ្ធត្វក់ េយ េនធា”តិ អាហ៍ “ហត្ថ កោតយឹ”តិ តឹហទិត្វា អជិស្សុ៍ អហំ ឲ្យចំ កេហត្យុ ត សកេក្កាយិ, ព្តុយស្មុិ កេហ កោចិ យតបុទេញ្ញា តាយ តត្វិតិ? កិំ ចេជសិ កោតយិ, កោ ព្តុធ យតេក កេលាត្យុ សកេក្កាតឹតិ? “តេត ហិ អលំ តាហំ កលិហ្យុស្សាយិ, ធរសពលេលិ យំ ឃត្វ យតបុទេញ្ញា តត្វិ, តតោ តំ កល្យារេបតឹ”តិ អាហ៍ សា ព្តុយិតាច តិឃារេយត តតិឃឈរ៉េ កត្វា ចិទេក្តសិ – “សកលតកេរ អឃេយច តិឃាេយា កចិស្សតិ, ព្តុធំ ហិតាត្យុកយ្យកោត ព្យុទេទ្ធត ជិជ្ញុំ កចិស្សតឹ”តិ រំេចក់ លកិត្វា តតោតច ពាហិ តិក្លូមិត្វា អាយកស្សុសាត់ កត្វា បុត្តំ ហតេត្វត កេហត្វា, “បុត្តក, អហំ ព្តុយំ យទលំ តទេចច ប្ចុប្បត្តត្តិ ចិទេក្តសិំ, ត បទេតំ តេចច, យហាជតសាធារណោ ឲ្យស ធយ្ងុា”តិ ចត្វា បុត្តំ អាយកស្សុសារេត លទេទ្ធត្វា ព្តុយំ កាធយាហ –

“ត កាយធយ្ងុា នោ តិកាយស្ស ធយ្ងុា,

ត ចាបិយំ ឲ្យកក្យលស្ស ធយ្ងុា;

សព្ពស្ស លោកស្ស សទេចកស្ស,

ເອເສວ ຘມ຺ໂມ ຍທິທໍ ອນິຈ຺ຈຕາ”ຕິ. (ອປ. ເຖຣີ ໒.໓.໘໒);

ເອວຎ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ “ລທ຺ຘາ ເຕ, ໂຄຕມີ, ສິທ຺ຘຕ຺ຖໂກ”ຕິ ອາຫ. ນິຏ຺ຐິຕໍ, ຠນ຺ເຕ, ສິທ຺ຘຕ຺ຖເກນ ກມ຺ມໍ, ປຕິຏ຺ຐໍ ປນ ເມ ເທຖາຕິ ອາຫ. ອຖສ຺ສາ ສຕ຺ຖາ ຘມ຺ມປເທ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

“ຕໍ ປຸຕ຺ຕປສຸສມ຺ມຕ຺ຕໍ, ພ຺ຍາສຕ຺ຕມນສໍ ນຣໍ;

ສຸຕ຺ຕໍ ຄາມໍ ມໂຫໂຄວ, ມຈ຺ຈຸ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉຕີ”ຕິ. (ຘ. ປ. ໒໘໗);

ສາ ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ຍຖາຐິຕາວ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາຍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິ, ສຕ຺ຖາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອນຸຊານິ. ສາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸນຸປສ຺ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊຎ຺ຈ ອຸປສມ຺ປທຎ຺ຈ ລຠິຕ຺ວາ ນຈິຣສ຺ເສວ ໂຍນິໂສມນສິກາເຣ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕີ ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒສິ. ອຖສ຺ສາ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ໂອຠາສຄາຖມາຫ –

“ໂຍ ຈ ວສ຺ສສຕໍ ຊີເວ, ອປສ຺ສໍ ອມຕໍ ປທໍ;

ເອກາຫໍ ຊີວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ, ປສ຺ສໂຕ ອມຕໍ ປທ”ນ຺ຕິ. (ຘ. ປ. ໑໑໔);

ສາ ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ປຣິກ຺ຂາຣໂຈເລ ປຣມຸກ຺ກຏ຺ຐາ ຫຸຕ຺ວາ ຕີຫິ ລູເຂຫິ ສມນ຺ນາຄຕໍ ຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ວິຈຣິ. ອປຣຠາເຄ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ນິສິນ຺ໂນ ຠິກ຺ຂຸນິໂຍ ປຏິປາຏິຍາ ຐານນ຺ຕເຣ ຐເປນ຺ໂຕ ອິມໍ ເຖຣິໍ ລູຂຈີວຣຘຣານໍ ອຄ຺ຄຏ຺ຐາເນ ຐເປສີຕິ.

ສິງ຺ຄາລກມາຕາເຖຣີວຕ຺ຖຸ

໑໕. ເຕຣສເມ ສທ຺ຘາຘິມຸຕ຺ຕານນ຺ຕິ ສທ຺ຘາລກ຺ຂເຓ ອຠິນິວິຏ຺ຐານໍ, ສິງ຺ຄາລກມາຕາ, ອຄ຺ຄາຕິ ທສ຺ເສຕິ. ອຍໍ ກິຣ ປທຸມຸຕ຺ຕຣພຸທ຺ຘກາເລ ຫໍສວຕິຍໍ ກຸລເຄເຫ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຓນ຺ຕີ ສຕ຺ຖາຣໍ ເອກໍ ຠິກ຺ຂຸນິໍ ສທ຺ຘາຘິມຸຕ຺ຕານໍ ອຄ຺ຄຏ຺ຐາເນ ຐເປນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຘິກາຣກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຕໍ ຐານນ຺ຕຣໍ ປຕ຺ເຖສິ. ສາ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສໍ ເທວມນຸສ຺ເສສຸ ສໍສຣິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາເທ ຣາຊຄຫນຄເຣ ເສຏ຺ຐິກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສມານຊາຕິກໍ ກຸລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ, ຕສ຺ສ ສິງ຺ຄາລກກຸມາໂຣຕິ ນາມໍ ອກໍສຸ. ສາປິ ເຕເນວ ກາຣເຓນ ສິງ຺ຄາລກມາຕາ ນາມ ຊາຕາ. ສາ ເອກທິວສໍ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ປຏິລທ຺ຘສທ຺ຘາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິ. ປພ຺ພຊິຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ອຘິມຕ຺ຕໍ ປຏິລຠິ. ສາ ຘມ຺ມສ຺ສວນຕ຺ຖາຍ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທສພລສ຺ສ ສຣີຣສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ໂອໂລກຍມານາວ ຕິຏ຺ຐຕິ. ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສາ ສທ຺ຘາລກ຺ຂເຓ ອຠິນິວິຏ຺ຐຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ສປ຺ປາຍໍ ກຕ຺ວາ ປສາທນີຍເມວ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ. ສາປິ ເຖຣີ ສທ຺ຘາລກ຺ຂຓເມວ ຘຸຣໍ ກຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອປຣຠາເຄ ເຊຕວເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸນິໂຍ ປຏິປາຏິຍາ

ធាតត្តូទេ ធេបន្តោ ខ្ញុំ ទេទិ៍ សន្ធាឞិយុត្តាត់ អក្កុ្ឌាទេត ធេបឃឹតិៈ

បញ្ចាយចក្កចល្ហតាៈ

ទេតទេឞឞុត្តបជ៉ិយល្ហិតាឃ ទេទិ៍បិញ្ញឃា ចល្ហតា តិជ្ជុិតាៈ

១៣. ឧតកក្កចក្កា

(១៣) ៩. លជ្ជុ ឧតកក្កចក្កា

តបុឞ្ឞកល្លិកចត្តុ

១៣៥. ក្ខុបិឞកបិញ្ញឃា បធេយ បធយំ ឞទេហ៍ កន្ធត្តាតត្តិ ឞព្ពបធយំ ឞទេហ៍ កន្ធត្តាត់ តបុទេឞ្ឞា ច កល្លិទេកា ចាតិ ខ្ញុទេយ ទេទ្វ ចាលិដា អក្កាតិ ឥទេឞ្ឞតិៈ ខ្ញុទេយ កិទ បក្មុយុត្តទេពុទ្ធការេល ហំឞចតិឃំ ក្សុលទេកទេហ បជ៉ិឞត្ថិ កទេហត្វា អបទេករេក ឞត្តុ ឆយូទេឆឞត់ ឞុលត្តា ឞត្វាទំ ទេទ្វ ក្ខុបិឞទេក បធយំ ឞទេហ៍ កន្ធត្តាត់ អក្កុ្ឌាទេត ធេបត្តិ ជិឞ្វា អឆិការកយុំ កត្វា តំ ធាតត្តទំ បត្តុឃិឞុៈ ទេត កប្បឞតឞហឞ្ឞំ ទេឆចយត្មុទេឞ្ឞុឞុ ឞំឞទិត្វា អយ្យាក់ ទេតាឆិឞត្តុឞ្ឞ ឞព្ពញ្ញុតញ្ញាណបត្តិទេតា បុទេទតទេយេច អឞិតញ្ញុតតកេទ ក្សុទ្បុ្ឃិឃទេកទេហ តិព្ពត្តិឞុៈ ទេជ្ជុកាតិទេកា តបុទេឞ្ឞា តាយ អទេហាឞិ, កតិទេជ្ជុា កល្លិទេកា តាយៈ

ទេត អបទេទត ឞយទេឃត ឈទេចាឞំ ចឞន្តា ការេលត កាលំ បញ្ចា ឞកដឞតាតិ ទេឃាដាទេបត្វា ចាលិដកយុំ កទេទាត្តា ចទត្តិៈ តឞ្មិំ ឞយទេឃ អយ្យាក់ ទេតាឆិឞទេត្តា ឞព្ពញ្ញុតំ បត្វា ឞត្តឞត្តាហំ ទេតាឆិយល្ហេ ចិហទិត្វា អជ្ជុទេយ ឞត្តាទេហ ទាដាយតតយុទេល តិឞឹជិៈ តឞ្មិំ ឞយទេឃ ទេត ចាលិដា បញ្ចាយទេត្តហិ ឞកដឞទេតហិ តំ ធាតំ អត្មុប្បត្តា អទេហឞុំៈ ទេតឞំ អតត្តូទេទ អត្តកាទេច យាតា តឞ្មិំ បទេឆទេឞ ទេឆចតា ហុត្វា តិព្ពត្តិៈ ឞា ចិទេត្តឞិ – “ខ្ញុឆាតិ ពុទ្ធាត់ អាហាទេទា លទ្ធុំ ចជ្ជុតិៈ ត ហិ ឞក្កា ខ្ញុទេតា បទំ តិទាហាទេទហិ ឃាទេបតុំៈ ខ្ញុទេយ ច ទេយ បុត្តា ខ្ញុយិតា យទេក្កត កន្ធត្តិ, ទេតហិ អជ្ជ ពុទ្ធាត់ បិណ្ឌបាតំ ឆាទេបតុំ ចជ្ជុតី”តិ បញ្ចាឞុ ឞកដឞទេតឞុ យុត្តទេកាណាត់ កយត្មុបទេឆ្ងំ អកាឞិៈ ទេត “កិំ តាទេយត”ត្តិ តាតាចិឆាតិ តិយិត្តាតិ ជ្ជុទេលិទេកត្តិៈ អថ ទេតឞំ កិលយតកាចំ ឆាត្វា ឧកាឞ្ឞ បុទិឞឞ្ឞ ឞទឹទេទ អឆិយុទ្ធិត្វា “កិំ ការណា កិលយថ? ពុយ្យាក់ អទេញ្ញា យញ្ញាចទេជ្ជុា ចា ក្មុតាចទេជ្ជុា ចា តាកាចទេជ្ជុា ចា តត្ថិ, អហំ បត ទេចា អតឹតត្តកាទេច យាតា ខ្ញុយឞ្មិំ ធាទេត ក្មុយូទេឆចតា ហុត្វា តិព្ពត្តាៈ ឧឞ ឥឞបាទេលា ទាដាយតតយុទេល តិឞិទេត្តា, តឞ្ឞ បធយំ បិណ្ឌបាតំ ទេឆថា”តិៈ

ទេត តឞ្ឞា កថំ ឞុត្វា ពុជ្ជុយាតឞា ហុត្វា យត្តញ្ញា យភ្មុបិល្ហិកញ្ញា ឞុចណ្ហចាលទេកត អាឆាយ ឞត្តុ ឞត្ថិកំ កត្វា “ខ្ញុយំ ទេភាដត់ បជ៉ិក្កណ្ហតុ, កទេត្ត”តិ អាហំឞុៈ ឞត្វា អតឹតពុទ្ធាត់ អាចិណ្ណំ ជ្ជុទេលិទេកឞិ, អថឞ្ឞ ចត្តាទេទា យហាទាដាទេតា ទេឞលយទេឃ បទេត្តក្ខុបតាទេយឞុំៈ ឞត្វា “ទេតឞំ

មហប្ផលំ ហោតូ”តិ ចត្តារោបិ បត្តេ “ឯកោវ បត្តោ ហោតូ”តិ អធិដ្ឋាសិ។ តស្មិំ ខណេ តេ វាណិជា តថាគតស្ស បត្តេ មន្ថញ្ច មធុបិណ្ឌិកញ្ច បតិដ្ឋបេត្វា បរិភុត្តកាលេ ឧទកំ ទត្វា កតភត្តកិច្ចបរិយោសានេ សត្ថារំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទឹសុ។ អថ តេសំ សត្ថា ធម្មំ ទេសេសិ, ទេសនាបរិយោសានេ ទ្វេបិ ជនា ទ្វេវាចិកេ សរណេ បតិដ្ឋាយ សត្ថារំ អភិវាទេត្វា អត្តនោ នគរំ គន្តុកាមា, “ភន្តេ, អម្ហាកំ បរិចរណចេតិយំ ទេថា”តិ យាចឹសុ។ សត្ថា ទក្ខិណេន ហត្ថេន សីសំ បរាមសិត្វា ទ្វិន្នម្បិ ជនានំ អដ្ឋ កេសធាតុយោ អទាសិ។ តេ ឧភោបិ ជនា កេសធាតុយោ សុវណ្ណសមុគ្គេសុ ឋបេត្វា អត្តនោ នគរំ នេត្វា អសិតញ្ជននគរទ្វារេ ជីវកេសធាតុយា ចេតិយំ បតិដ្ឋាបេសុំ។ ឧបោសថទិវសេ ចេតិយតោ នីលរស្មិយោ និក្ខមន្តិ។ ឯវមេតំ វត្ថុ សមុដ្ឋិតំ។ សត្ថា បន អបរភាគេ ជេតវនេ និសីទិត្វា ឧបាសកេ បដិបាដិយា ឋានន្តរេសុ ឋបេន្តោ ឥមេ ទ្វេ ជនេ បឋមំ សរណំ គច្ឆន្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិវត្ថុ

១៣៥។ ទុតិយេ ទាយកានន្តិ ទានាភិរតានំ សុទត្តោ, គហបតិ, អនាថបិណ្ឌិកោ អគ្គោតិ ទស្សេតិ។ សោ កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ និព្វត្តោ សត្ថុ ធម្មកថំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ឧបាសកំ ទាយកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សោ កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ សុមនសេដ្ឋិស្ស គេហេ និព្វត្តិ, សុទត្តោតិស្ស នាមំ អកំសុ។

សោ អបរភាគេ ឃរាវាសេ បតិដ្ឋិតោ ទាយកោ ទានបតិ ហុត្វា តេនេវ គុណេន បត្តនាមធេយ្យោ អនាថបិណ្ឌិកោ នាម អហោសិ។ សោ បញ្ចហិ សកដសតេហិ ភណ្ឌំ អាទាយ រាជគហេ អត្តនោ បិយសហាយកស្ស សេដ្ឋិនោ គេហំ គន្ត្វា តត្ថ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ ឧប្បន្នភាវំ សុត្វា ពលវបច្ចូសកាលេ ទេវតានុភាវេន វិវដេន ទ្វារេន សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា ធម្មំ សុត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ ទុតិយទិវសេ ច ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា សាវត្ថឹ អាគមនត្ថាយ សត្ថុ បដិញ្ញំ គហេត្វា អន្តរាមគ្គេ បញ្ចចត្តាលីសយោជនមគ្គេ សតសហស្សំ សតសហស្សំ ទត្វា យោជនិកវិហារេ ការេត្វា ជេតវនំ កោដិសន្ថារេន សន្ថរិត្វា អដ្ឋារសហិ កោដីហិ កិណិត្វា អដ្ឋារសហិ កោដីហិ វិហារំ ការេត្វា វិហារេ និដ្ឋិតេ ចតុន្នំ បរិសានំ បុរេភត្តបច្ឆាភត្តេសុ ឃដិច្ឆកំ ទានំ ទេន្តោ អដ្ឋារសហិ កោដីហិ វិហារមហំ និដ្ឋាបេសិ។ វិហារមហោ នវហិ មាសេហិ និដ្ឋានំ អគមាសិ, “បញ្ចហី”តិ អបរេ។ តេមាសេ បន សព្ពាចរិយានំ វិវាទោ នត្ថិ។

ឯវំ ចតុបណ្ណាសកោដិធនំ វិស្សជ្ជេត្វា និច្ចកាលំ គេហេ ឯវរូបំ ទានំ បវត្តេសិ។ ទេវសិកំ បញ្ច សលាកភត្តសតានិ ហោន្តិ, បញ្ច បក្ខិកភត្តសតានិ, បញ្ច សលាកយាគុសតានិ, បញ្ច បក្ខិកយាគុសតានិ, បញ្ច ធុរភត្តសតានិ, បញ្ច អាគន្តុកភត្តសតានិ, បញ្ច គមិកភត្តសតានិ, បញ្ច គិលានភត្តសតានិ, បញ្ច គិលានុបដ្ឋាកភត្តសតានិ, បញ្ច អាសនសតានិ គេហេ និច្ចបញ្ញត្តានេវ ហោន្តីតិ។ អថ នំ អបរភាគេ សត្ថា ជេតវនេ និសិន្នោ ឧបាសកេ បដិបាដិយា ឋានន្តរេសុ ឋបេន្តោ ទាយកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ចិត្តគហបតិវត្ថុ

១៥០. តតិយេ ឆយូកទិកាតក្ខិ ឆយូកទិកាត់ ហ្គុបិឃកាត់ ចិត្តោ, គហបតិ, អក្កោតិ ជស្សេតិ. សោ ពិរ បក្ខុយុត្តាទុព្ពការេល ហំឃចតិឃំ ក្យុលេកហេ តិដ្ឋត្តោ អបរភាគេ ឆយូកធិ ឃុហត្តោ ឃត្វាទំ ខ្ញុកំ ហ្គុបិឃកំ ឆយូកទិកាត់ អក្កដ្ឋានេត ជបេត្តិ ជិវ្ហា អឃិការកយុំ កត្វា ចំ ជាតត្តទំ បត្វេឃិ. សោ កប្យឃតឃហស្សំ ជេចយត្វស្សេយុ ឃំឃទិត្វា កស្សបញ្ញការេល យិកល្បុការេកហេ តិដ្ឋត្តោ អបរភាគេ អរដ្ឋោ កយុំ កាតំ ឃយត្វការេល ខ្ញុកជិចឃំ ជេចេច ចស្សេត្តោ យិកយារលាត្វាឃ ឃត្តិ អាដាឃ អរដ្ឋោ កត្តា យិកទ្វបិតិ ឡុលេសិកេត្តោ ខ្ញុកឃ្មិ អកតបឌ្ឍារេ ឃឃឹឃំ បំឃុក្យុលំ បិទ្វបិត្វា បិឃាលាឋលកេ តិឃិត្តំ ខ្ញុកំ កិក្ខុ ជិវ្ហា “ខ្ញុកោ អយេជ្យា ឃយលាឆយុំ កេទោត្តោ តិឃិត្តោ កចិស្សតី”តិ ឃដ្ឋោ ហ្គុប្យារេដត្វា ចេចេកត ឈទំ កត្តា ខ្ញុកឃ្មិ ហ្គុត្ដេត ហិយេជ្យា អាកតយំឃំ, ខ្ញុកឃ្មិ កត្តំ បចារេបត្វា បិឃាចាទិកេ ទេត្វ កិក្ខុ ជិវ្ហា តេចំ បត្តំ អាដាឃ បដ្ឋាត្តាឃេត តិឃឹដាបេត្វា កិក្ខុ ឃយាដាបេត្វា, “អយេជ្យ, បរិចិឃឆា”តិ អដ្ឋោ អាលាបេត្វា ចំ កត្តំ ក្យុដេ បក្ខិបិត្វា បេណ្ហុត យុកំ ចាត្តិត្វា ក្យុដំ អាដាឃ កត្តត្តោ អត្តទាយេក្ក តាតាចិឆាតិ បុប្យាតិ ឡុចិតិត្វា បត្តបុដេកត កេហត្វា ចេឆេស្ស តិឃិត្តដ្ឋាត់ កត្តា ក្យុដំ ឡុតាទេត្វា ខ្ញុកយេត្ត ជបេត្វា “យឃំ្យា, កេត្ត, ឃក្កហំ កេទោឆា”តិ ចត្វា ចេឆេស្ស បត្តំ អាដាឃ កត្តស្ស ប្អុទេត្វា ចេឆេស្ស ហត្វេ បតិដ្ឋេបេត្វា តេហិ យិស្សកបុប្យេហិ ចេទំ ប្អុដេត្វា ខ្ញុកយេត្ត ជិតោ “ឃឆាឃំ ទឃបិណ្ឌបិតេត ឃដ្ឋិ បុប្យប្អុឌា ចិត្តំ បរិតោឃេតិ, ខ្ញុច តិដ្ឋាត្តតិដ្ឋាតដ្ឋានេត ឃេ បណ្ណាការឃហស្សាតិ ជេច អាកច្ឆត្ត បញ្ចចណ្ណក្យុឃុយចស្សញ្ញា ចស្សត្វា”តិ អាហ.

ចេទោ តស្ស ហ្គុបតិស្សយំ ជិវ្ហា ខ្វត្តិឃាការកយុដ្ឋាត់ អាទិក្ខិត្វា អដាឃិ. សោ ឃាចឌឹចំ ក្យុឃលំ កត្វា ជេចេសិកេ តិដ្ឋាត្តិ, តិដ្ឋាតដ្ឋានេត ឌណ្ហុយេត្តត ឡុឃិតា ជិដ្ឋបុប្យចស្សំ ចស្សិ, ឃឃញ្ញា អដ្ឋាហិ ជេចតាហិ អឃិកតេទេត ទ្វេបេត ឃយត្ថាកេតា អហោឃិ. សោ ខ្ញុកំ ញាត្តទំ ជេចយត្វស្សេយុ ឃំឃទិត្វា ពួយឃ្មិ ញាត្ដប្យារេឌ យកឆនេដ្ឋ យឆ្ឋិកាឃណ្ឌតកេទ សេដ្ឋិក្យុលេ តិដ្ឋាត្តិ, ឌាតការេលចស្ស ឃកលតកេទ ឌណ្ហុយេត្តត ឡុឃិតា បញ្ចចណ្ណក្យុឃុយចស្សំ ចស្សិ. អឆស្ស យាតាបិតរោ “អយញ្ញំ បុត្តោ អត្តតាច អត្តតោ តាយំ កេហត្វា អាកតោ, ឌាតជិចឃេចស្ស ឃកលតកទំ បញ្ចចណ្ណេហិ បុប្យេហិ ចិចិត្តំ ឌាត”ត្តិ ចិត្តក្យុយាទោតិ តាយំ អកំឃុ.

សោ អបរភាគេ ឈរាធារេឃ បតិដ្ឋិតោ បិតុ អច្ចយេត តស្មិំ តកេទ សេដ្ឋិដ្ឋាត់ បិបុលិំ. តស្មិំ ឃយេឃ បញ្ចចក្កិយត្វទាត់ អត្ថត្តទោ យហាតាយត្វទោ តាយ យឆ្ឋិកាឃណ្ឌតកទំ អកយាឃិ. ចិត្តោ គហបតិ តស្ស ញ្ញិរិយាបថេ បឃីជិត្វា បត្តំ អាដាឃ កេហំ អាតេត្វា បិណ្ឌបិតេត បតិយាតេត្វា កតកត្តកិច្ចំ អឌ្ឍដការាយំ តាយ ហ្គុយ្យាត់ តេត្វា តត្វស្ស ចឃតដ្ឋាត់ កាទេត្វា តិពទ្ធំ អត្តតោ កេហ បិណ្ឌបិតំ កេហត្វា ចឃតត្វាឃ បដិញ្ញោ កណ្ហិ ចេទោបិ តស្ស ហ្គុបតិស្សយំ ជិវ្ហា ឆយុំ ជេឃេត្តោ ឃត្វអាឃតតចិកត្តិយេច ជេឃេឃិ. ចិត្តោ គហបតិ បុរិយកេច យឆ្ឋិតឃក្ខារតាឃ តធិទេស្សច អតាកាយិឋលំ ឃយ្យាបុលិំ. អតេកជិចឃំ ញ្ញឃិដត្តត្វេទោ តត្វ កត្តា ចិហេត្តោ សេដ្ឋិស្ស តិចេឃេត កត្តកិច្ចបរិយោឃាឃេត អាឃឃ្មតា ចេឆេត បញ្ញាចិស្សេជ្ជតំ អឃេក្កាតេត្តត អឌ្ឍិដ្ឋោ ហ្គុបិឃកស្ស បញ្ញាចិស្សេជ្ជត្វា តេត បុត្តោ កិហិឃហាយកការេច ទាតេត “ត ញ្ញដាតិ ញ្ញឆ ចត្តញ្ញា”ត្តិ ឃឆាឃុកំ បក្កាយិ. បុតេកជិចឃំ, សេដ្ឋិ គហបតិ, យហាតាយត្វទំ ញ្ញឌ្ឋិបិដិហាទិឃការលត្វំ ឃាធិ. សោបិ តស្ស តេឌាឃយាបត្តិបិដិហាទិឃំ ជស្សេត្វា “ញ្ញដាតិ ញ្ញឆ ចឃិតំ ត ឃុត្ត”ត្តិ ឃឆាឃុកំ បក្កាយិ.

អថេកទិចសំ ថេរ អក្កុសាចកា កិក្ខុសហស្សបរិចារា អន្តោគាមេ អបមិស្ស សេដ្ឋិ គហបតិ, ទេវសំ យហាសក្ការំ សន្ទេសិ ស្ដុតមុទេច្ចូនោ តំ អសហយានោ សេដ្ឋិ ចិលសក្កុលិកាចារិនេន លុំសេច្ចា ទេវេន បណាមិទេវា សច្ច សត្ថិក៌ កត្វា ឆ្កចោង លត៌ច្ចា ទសពលស្ស ឆ្កចោទេ ឆិទេវា ទិគ្គំ គហបតិ ឈមារេបច្ចា ចទេច្ចូច អន្តោគាមេរេ ចិហរន្តោ ចិបស្សត៌ ចន្ទ្ធោ អទេហត្ថំ ឋិឋុលិ ចនោ ប្ដុបិសទេកោ ទិទន្តិ – “អហំ ទសពលំ អធិដ្ឋាច ទិទំ ឝិចិតាទេមិ, សត្ថុ សត្ថិក៌ កច្ឆន្តេន បត អយុត្តំ ឃុច្ឆទេច្ចន កត្វ”ត្តិ បញ្ចហិ សកដសទេហិ ទេលមធុផាណិតាទីនិ អាទាយ “ទេយ ទសពលំ បស្សិឃុកាយា, ទេ យយា សទ្ធិំ អាកច្ឆន្តុ”តិ ឥកទេរ ទេភរិ ចទាទេបច្ចា ឆ្នឹហិ បុរិសសហស្សេហិ បរិចុទេា សច្ចារំ បស្សិតុំ បក្កាមិ៍ ចិសទេយាគទេ ឥ យកក្ក ទេចចា បណ្ណាការំ ប្ដុបច្ឆទេបសុំ ទេសា សច្ច សត្ថិក៌ កត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិទេន សច្ចារំ ចន្ទិ, ឃស្ស ឈទេលា អាកាសា បច្ចចណ្ណានិ បុប្ឆានិ ចស្សំ ចស្សិ៍

សច្ថា ឃស្ស អន្តោសយចទេស សច្ចអាយចនចិកត្តិទេច កទេចសិ៍ ឃស្ស អន្ទោយាសមេត្តំ ទសពលស្ស ទានំ ទេត្ថស្សាបិ សកនិទេចសទេា គីចានិ ឃល្លុលទេលមធុផាណិតាទីនិ ត លិឃិសុ៍ រោដកហចាសិទេកហិ បហិតបណ្ណាការេទច អលំ អទេហាសិ៍ ទេសា សច្ចារំ បស្សិច្ចា អត្តនោ ឥកាទំ កច្ឆន្តោ សកទេដហិ អាកតំ សត្ថុ កិក្ខុសង្ឃស្ស អទាសិ៍ សកទេដសុ ឃុទេច្ឆសុ ខាទមទេច្ចូស្មច ទេចចា សច្ច ទេគានិ ឃ្លុរមិសុ៍ យហាឥត្តូទេ ពចា ប្ដុបិតិ “យាច សក្ការសយ្ចុតម្បទេត្តា ចទានំ ទិទេត្តា គហបតិ”តិ៍ តំ សុត្វា សច្ថា ឆម្មបទេ ឥមំ កាចយាហ –

“សទ្ធោ សីទេលន សម្បទេន្នា, មេសោ ទេភាកសមប្បិទេា;

យំ យំ បទេទសំ ភជតិ, ឃត្ថ ឃទេច្ចច ប្ចូជិទេា”តិ៍ (ធ៑ ប៑ ៣០៣);

ទេសា ឃទេា បដ្ឋាយ អរិយសាចកានំមេច ប្ដុបិសកានំ បញ្ចហិ សទេតហិ បរិចុទេា ចិចរតិ៍ អថ តំ សច្ថា អបរភាគេ ប្ដុបិសកេ បដិបាដិយា ឋាទេនត្តូទេ ឋទេបន្តោ ចិត្តសំយុត្តំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កច្វា ឆម្មុកមិកានំ អក្កដ្ឋាទេន ឋទេបសីតិ៍

ហត្ថកអាឡចកចត្ថុ

៣៥៣៍ ចចុត្ថេ ចចុហិ សក្កហចត្ថូហីតិ ចចុព្ពិទេធន សក្កហចត្ថុនា បរិសំ សក្កណ្ហាតិ ហត្ថកោ អាឡចកោ អគ្គោតិ ទស្សេតិ៍ អយំ កិរ បច្ចុប្បត្តទេចទ្ធការេល ហំសចតិយំ កុលឈទេរ និព្ពត្តេត្តា អបរភាគេ សច្ថុ ឆម្មកថំ ស្ដុណន្តោ សច្ចារំ ចចុហិ សក្កហចត្ថូហិ សមត្តាគតំ ឲុក៌ ប្ដុបិសក៌ ឋាទេនត្តូទេ ឋទេបន្តំ ទិដ្ឋា អធិការកម្ពុំ កច្វា តំ ឋាទេនត្តូំ បទេត្ថសិ៍ ទេសា កប្បសតសហស្សំ ទេចចមទុស្សេសុ សំសរិច្វា ខ្ពមម្ពិ ចុទ្ធុប្បាទេ អាឡចិទេរដ្ឋេ អាឡចិទេកទេរ អាឡចកស្ស ទេណ្ណោ ទេគហេ បដិសន្ធិំ កណ្ហិ៍ ឥទ្ធុ ភត្តចាដិយា សទ្ធិំ អាឡចកស្ស ទេបសទេសន្តោ អទេហាសិ៍

ឃស្សាយំ អនុបុព្ពិកថា – ឲុកទិចសំ កិរ អាឡចកោ រាជា មិកចច្ចាយ អទេញ្ញា កន្ត្វា ឲុកំ មិកំ អនុឆាន្ត្តិច្ចា ឈាទេចច្វា លិត្ថិច្វា ឆនុទេកាដិយំ លទេកច្វា និចទេច្តច្វា អាកច្ឆន្តោ ចាតាតទេបន កិលន្តការេយា ឲុកំ សន្តច្ឆាយំ និទេក្រាធរុក្ខមូលំ បចិសិច្វា និសីទិ៍ អថ តំ

ម្ហុត្តំ ឥទធំ ចិន្តេតាឥត្វា តិក្ខមត្តំ ទុក្ខេ អឆិចត្វា ខេចតា “ពិត្ថ ពិត្ថ, កន្តេល្លាសិ ខេយ”តិ ហន្តេ្វ កល្យា ឥសា ឥឡូហំ កហិតត្វា អញ្ញា ក្ខបិឃំ អបយ្សន្តេ្វា “ខេចសិក់ ខេត ឲ្យកកបុទិខេសត សង្គិ ធាឌិកត្តំ ខេបខេសយ្សាមី”តិ ចត្វា តកាទំ កតេាៈ តខេតា បដ្ឋាឃ ពត្ថតាកាទខេតា ឲ្យកកមត្ថុខេយ្សត សង្គិ ធាឌិកត្តំ ខេបខេសសិៈ ឲ្យខេតតេច តិឃាខេមត ពត្ថតាកាខេទ មត្ថុខេយ្សស្ស លិខេហស្ស “មហល្លកមត្ថុខេយ្សស្ស កឃ្សាខេតស្ស ទត្ថ ខេលាខេកា ខេហាតី”តិ ខេត អក្កុខេហត្វា ឥហទក្យាខេទ កល្យាំ អាទកិស្សៈ តខេតា បដ្ឋាឃ តកខេទ ឥាទកមាតខេទា ច កត្ថិតិខេឃា ច អញ្ញា ទត្ថិ កច្ឆន្តិៈ

តស្មឹ សមខេយ សត្វា បច្ចុសសមយខេន្តេ ខេលាកំ ខេចាខេលាខេកខេន្តោ អាត្យអចកក្យាខេស្ស តិល្លំ មក្កុផលិតំ ក្ខបតិយ្សឃំ ជិស្វា “អយំ ក្យាខេទា កប្បសតសហយ្សំ បត្តំតបត្តខេតា ខេចចខេលាកា ចចិត្វា អាត្យអចកខេទណ្ណា ខេកខេហ តិត្ថខេត្វា, អញ្ញា ក្យាទំ អលកត្វា ខេស្វ ក្យាទំ ធាឌិកខេត្តត សង្គិ កខេហត្វា កច្ឆិយ្សត្តី”តិ ចិន្តេត្វា សាឃតបសមខេយ អញ្ញាតកខេចខេសត អាត្យអចកស្ស ឃក្កស្ស កចតក្ខាទំ កត្វា តស្ស ខេទាចាទិកំ កាគ្រកំ តាម ឃក្កំ កចតំ បចិសតត្វាឃ ឃាចិៈ ខេសា អាហ – “កកចា ត្យខេយ្យសចិសច, មយំក្យាបត អាត្យអចកស្ស អតាខេទាចតំ តាម អឃ្យុត្តា”ត្តិៈ ខេសា ហិមចខេន្តេ ឃក្កសមាកមំ កតស្ស អាត្យអចកស្ស សត្តិកំ អកមាសិៈ សត្វាបិ តំ កចតំ បចិសិត្វា អាត្យអចកស្ស តិសីឥតបល្លខេក្ក តិសីឌិៈ

តស្មឹ សមខេយ សាតាកិទខេហមចតា អាត្យអចកស្ស កចតមត្តខេកត ឃក្កសមាកមំ កច្ឆត្វា អត្តខេតា កមខេត អសមប្បឌ្ឍមាខេត “កិ តុ ខេលាកាទល”ត្តិ អាចខេឌ្ឍត្វា សត្វាទំ អាត្យអចកស្ស កចខេត តិសិត្នំ ជិស្វា សត្វ សត្តិកំ កត្វា ចត្តិត្វា ឃក្កសមាកមំ កត្វា អាត្យអចកស្ស តង្ខិ បខេចឥឃិស្ស – “លិកា ខេត, អាចុខេសា អាត្យអចក, ឃស្ស ខេត សខេឥចខេក ខេលិខេក អក្កុបុក្កខេលិ កចខេត តិសិខេត្នា , កត្វា សត្វ សត្តិខេក ឥម្ពុំ ស្សលាហី”តិៈ ខេសា ខេតសំ កធំ ស្សត្វា ចិន្តេត្តសិ – “ត្តខេយ ឲ្យកស្ស មុល្លកសមលស្ស មយ បល្លខេក្ក តិសិត្តកាចំ កខេឆត្តី”តិ អតត្តមខេតា ខេកាឆាកិក្ខខេតា ហុត្វា “អឌ្ឍ មយំក្យាឲ្យខេតត សមខេលាត សង្គិ សក្កាខេមា កចិយ្សតិ, តត្វ ខេម សហាឃា តាម ខេហាធា”តិ ឥក្កិលាបិធំ ក្ខក្កិបិត្វា សង្ឃិខេឃាឌតមត្តំ បត្តាតក្យាធំ អក្កមិ, តំ កិឌ្ឍិត្វា ក្ខិឆា អខេហាសិៈ ត្តខេតា បដ្ឋាឃ អាត្យអចកឃ្សង្គិ ចិត្វាខេទតត្ថាៈ អាត្យអចខេកា បត សត្តាទត្តិ តធាកខេតត សង្គិ តាតប្បកាខេទត ឃុគ្គុតត្វាបិ កិត្តិ កាតំ អសខេក្កាខេត្វា សត្វាទំ ក្ខបសក្កមិត្វា អត្ថ បខេញ្ញបុច្ឆិ, សត្វា ចិយ្សខេឌ្ឍសិ ៈ ខេឥសតាបទិខេឃាសាខេត ខេសាតាបត្តិផខេល បតិដ្ឋាសិៈ ចិត្វាខេទត្វា កខេឆត្យកាខេមត អាត្យអចកស្សុត្តចណ្ណតា (សំៈ តិៈ អដ្ឋៈ ១ៈ១ៈ១៦៩) ឌ្ឍខេលិខេកតត្ថាៈ

បុតឌិចខេស ក្ខក្ខិខេត អទុខេលា ធាឌិកត្វាហទលាខេចលិឃ សកលតកខេទ កខេហតត្ថាឃុត្តំ ឥាទកំ អជិស្វា ខេទណ្ណា អាខេទាខេចស្សំៈ ទាឌា អាហ – “កល្យាំ អឃ្យុត្តដ្ឋាខេត បត អត្តិ, តាតា”តិៈ អាម, ខេឥច, អឌ្ឍ ទាឌក្យខេល ឋុខេត្វា ឌាខេតាតិៈ កច្ឆច, តាតា, មយំ ឌឹចត្វា បុត្តំ លកិយ្សាម, ធាឌិកខេត្តត តំ ខេបខេសធាតិៈ ខេត ខេឥចិឃា ចិក្កត្តូមាតាឃ ឥាទកំ កខេហត្វា ធាឌិកខេត្តត សង្គិ អាត្យអចកស្ស កចតក្ខាទំ កត្វា “ហត្ថ, អឃ្យ, តច កាកំ បដិច្ឆាហី”តិ អាហំស្សៈ អាត្យអចខេកា ខេតសំ កធំ ស្សត្វា អទិឃសាចកត្វា លឌ្ឍមាខេតា អខេឆាមុខេលា តិសីឌិៈ អថ តំ សត្វា អាហ – “ត្តឥាតិ ខេត, អាត្យអចក, លឌ្ឍតកិច្ចំ តត្តិ, ឥាទកំ កខេហត្វា មយ ហខេត្វ ឥខេបហី”តិៈ ខេត ទាឌបុទិសា អាត្យអចកក្យាទំ អាត្យអចកស្ស ហខេត្វ ឥខេបស្សំ, អាត្យអចខេកា តំ អាឥាឃ ឥសពលស្ស ហខេត្វ ឥខេបសិ, សត្វា បដិក្កល្យាត្វា បុត អាត្យអចកស្ស ហខេត្វ ឥខេបសិ, អាត្យអចខេកា តំ កខេហត្វា ទាឌបុទិសាតំ ហខេត្វ ឥខេបសិៈ ត្តតិស្ស ហត្វខេតា ហត្តំ កតត្វា “ហត្វខេកា អាត្យអចខេកា”ខេត្វច តាមំ អកំស្សៈ

អថ នំ តេ រាជបុរិសា តុដ្ឋមានសា អាទាយ រញ្ញោ សន្តិកំ អគមំសុ។ រាជា តំ ទិស្វា “អជ្ជ ចារិកត្តំ ន សម្បជ្ជិស្សតី”តិ សញ្ញំ កត្វា “កស្មា, តាតា, ឧទេយ្យ អាគតត្ថា”តិ អាហ។ តេន, រាជកុលស្ស តុដ្ឋិ ច នន្ទិ ច, សត្វា អាចរិយកស្ស គមនេ និសីទិត្វា អាចរិយកំ ទស្សេត្វា ឧបាសកេន្ត បតិដ្ឋាបេត្វា កុមារំ អមច្ចំ ទាបេសីតិ។ សត្វាបិ អាចរិយកំ បត្តធីតរំ វាហាបេត្វា អាចរិយកភរិយាយ បិយាសិ។ សោ ភរិ ឧបសង្កមន្តោ លទ្ធិត្វាន ឧបសគ្គតិ។ សត្វា តំ ឧបលិកេត្វា “លទ្ធំ, អាចរិយកា”តិ បុច្ឆិ។ អាម, ភន្តេ, ភរិចាសិនោ មំ និស្សាយ មាតិមនោ បិតិមនោ បុត្តទារមនោ បិបុលោសុ។ តេ មំ បស្សិត្វា ទណ្ឌេហិបិ លេឌ្ឌូហិបិ បហរិស្សន្តិ។ តស្មា ឧបសគ្គាមិ, ភន្តេតិ។
“អាចរិយកា, ភត្តំ តេ មយា សទ្ធិំ គន្ធត្ថស្ស ករំ, ជិស្សេត្វា ឧហី”តិ ចត្វា ភរិស្ស អជិទ្ធេរ ផាតេ ចភសន្តេ អដ្ឋាសិ។ អាចរិយករាជាបិ ភាគេរ គហេត្វា សត្ថុ បន្ធុកមនំ គតោ។ សត្វា សម្បត្តបរិសាយ ធម្មំ ទេសេសិ, ទេសនាវសានេ ចតុរាសីតិ បាណសហស្សានិ អមតបានំ បិវិំសុ។ តេ អាចរិយកស្ស តទេវ ចសភដ្ឋានំ គត្វា អតុលំ ចន្ទនំ ពាលិកម្មំ បដ្ឋបេសុំ។

អាចរិយកោបិ ភាគេរ ធម្មំការយ រក្ខាយ សង្គហិត្វា សោបិ អាចរិយកភរិយារោ ចុទ្ទិបេត្វា សត្ថុ ធម្មំទេសនំ សុត្វា តីហិ មគ្គផលេហិ បតិដ្ឋហិ។ សោ សត្តកាលំ អរិយសាវកោបាសកានំ បញ្ចហិ សតេហិ បរិវុតោ ចរតិ។ អនេកឧបាសកំ តេហិ ឧបាសកេហិ សទ្ធិំ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ចន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ សត្វា សុចិតិតំ បរិសំ ទិស្វា “មហតី តេ, អាចរិយកា, បរិសា, កថំ តំ សង្គណ្ហាសី”តិ អាហ។ ភគវា ទានេន គណ្ហន្តិ ទានេន សង្គណ្ហាមិ, បិយវចនេន គណ្ហន្តិ បិយវចនេន សង្គណ្ហាមិ, ឧបត្ថេសុ កិច្ចេសុ តេសំ និត្ថរណេន គណ្ហន្តិ ឧបត្ថកិច្ចនិត្ថរណេន សង្គណ្ហាមិ, សមានត្តតាយ គណ្ហន្តិ សមានត្តតាយ សង្គណ្ហាមីតិ។ ឧទេយ្យំ ចត្ថុ សមុដ្ឋិតំ។ អថ សត្វា អបរភាគេ ជេតវនេ និសីទិត្វា ឧបាសកេ ផាតត្តរេសុ ធរបេន្តោ ហត្ថំ អាចរិយកំ ចតូហិ សង្គហវត្ថូហិ បរិសំ សង្គណ្ហន្តានំ អគ្គដ្ឋានេ ធរបេសីតិ។

មហាកាយសក្កវត្ថុ

១៥៦។ បញ្ចមេ បណ្ឌិតទាសកកាលេ បណ្ឌិតទាសកកានំ មហាភាគេយា សក្កោ អគ្គោតិ ទស្សេតិ។ សោ កិរ បទុមុត្តរទសពលកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តេត្វា សត្ថុ ធម្មកថំ សុណន្តោ សត្វារំ ឯកំ ឧបាសកំ បណ្ឌិតទាសកកានំ អគ្គដ្ឋានេ ធរបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ផាតត្តរំ បត្ថេសិ។ សោ កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កបិលវត្ថុបុរេ សក្យរាជកុលេ និព្ពត្តិត្វា ចយប្បត្តោ ទសពលស្ស បឋមទស្សនេនេវ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ។

អនេកាស្មិំ សមយេ សត្វា ទេវរញ្ញោ ចស្សាវាសំ ចសិត្វា អនុបុព្ពេន កបិលវត្ថុំ គន្ត្វា និគ្រោធារាមេ បដិវសតិ។ មហាភាគេយា “សត្វា អាគតោ”តិ សុត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសិន្នោ សត្វារំ ឧចយាហ – “ភគវា សុតមេតំ ‘ភិក្ខុសង្ឃោ កិរ ទេវរញ្ញោ ភិក្ខាចារេន កិលមតី’តិ, មម ចតុន្នំ ភិក្ខុសង្ឃស្ស បដិជគ្គនេ បដិញ្ញំ ទេថ, អហំ ភិក្ខុសង្ឃស្ស សរីរេ ឱជំ បវេសេស្សាមី”តិ។ សត្វា អធិវាសេសិ។ សោ សត្ថុ អធិវាសនំ ចិទិត្វា បុនទិវសតោ បដ្ឋាយ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ បណ្ឌិតទាសកភតចតុមធុរាទីហិ បដិជគ្គិត្វា បុន ចតុន្នំ បដិញ្ញំ គហេត្វា អដ្ឋ មាសេ ឋានេត្វា បុន ចតុន្នំ បដិញ្ញំ គហេត្វា សកលសំវច្ឆរំ បដិជគ្គិ។ សត្វា តតោ បរំ បដិញ្ញំ ភាទាសិ។

មហានាមោ បន តតោ បដ្ឋាយ អបរាបរំ សម្បត្តភិក្ខុសង្ឃស្ស តេនេវ និយាមេន សក្ការំ ករោតិ។ តស្ស សោ គុណោ សកលជម្ពុទីបេ បាកដោ ជាតោ។ ឯវមេតំ វត្ថុ សមុដ្ឋិតំ។ សត្ថា បន អបរភាគេ ជេតវនេ និសីទិត្វា មហានាមំ សក្កំ បណីតទាយកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ឧគ្គគហបតិវត្ថុ

២៥៣។ ឆដ្ឋេ មនាបទាយកានន្តិ មនាបំ ចិត្តរុចិតភោជនំ ទាយកានំ ឧគ្គោ គហបតិ, វេសាលិកោ អគ្គោតិ ទស្សេតិ។ សោ កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ និព្វត្តិត្វា អបរភាគេ សត្ថុ ធម្មកថំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ឧបាសកំ មនាបទាយកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សោ កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ វេសាលិយំ សេដ្ឋិកុលេ និព្វត្តិ។ តស្ស ជាតកាលេ នាមំ អនិយាមិតំ។ អបរភាគេ បនស្ស អត្តភាវោបិ ឧគ្គតោ អហោសិ សមិទ្ធោ, អលង្កតតោរណំ វិយ ឧស្សិតចិត្តបដោ វិយ ច អតិវិរោចិត្ថ។ គុណាបិស្ស ឧគ្គតា អហេសុំ។ សោ ព្លេមំ ឧភយម្បិ ឧគ្គតត្តា ឧគ្គសេដ្ឋិត្វេវ សង្ខំ គតោ។ សោ បនាយំ ទសពលស្ស បឋមទស្សនេនេវ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ អបរភាគេ តីណិបិ មគ្គផលានិ សច្ឆាកាសិ។ សោ អត្តនោ មហល្លកកាលេ រហោគតោ និសីទិត្វា ចិន្តេសិ – “យំ យំ មយ្ហបិយំ មនាបំ, តំ តទេវ ទសពលស្ស ទស្សាមិ, ញាតំ មេ សត្ថុ សម្មុខាបិ សុតំ ‘មនាបទាយី លភតេ មនាប’”ន្តិ។ អថស្ស ឯតទហោសិ – “អបិ នុ ខោ មេ ចិត្តំ ជានិត្វា សត្ថាបិ និវេសនទ្វារំ អាគច្ឆេយ្យា”តិ។

សត្ថាបិ ខោ តស្ស ចិត្តំ ញត្វា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ និវេសនទ្វារេ បាតុរហោសិ។ សោ “សត្ថា អាគតោ”តិ សុត្វា អតិវិយ ឧស្សាហជាតោ ទសពលស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា សត្ថុ បត្តំ គហេត្វា ឃរំ បវេសេត្វា បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ សត្ថារំ, អវសេសអាសនេសុ ភិក្ខុសង្ឃំ និសីទាបេត្វា ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ នានគ្គរសេហិ បរិវិសិត្វា កតភត្តកិច្ចបរិយោសានេ ឯកមន្តំ និសីទិត្វា ឯវមាហ – “សម្មុខា មេតំ, ភន្តេ, ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ ‘មនាបទាយី លភតេ មនាប’”ន្តិ។ យំ យំ, ភន្តេ, មយ្ហំ មនាបំ, តំ តំ មយា ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទិន្នមេវា”តិ សត្ថារំ ជានាបេត្វា តតោ បដ្ឋាយ យំ យំ តស្ស មនាបំ, តំ តំ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទេតិ។ តំ បន វត្ថុ បញ្ចកនិបាតេ ឧគ្គសុត្តេ វិត្ថារេន អាគមិស្សតិ។ ឯវមេតំ វត្ថុ សមុដ្ឋិតំ។ សត្ថា អបរភាគេ ជេតវនេ វិហរន្តោ តំ ឧបាសកំ មនាបទាយកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ឧគ្គតគហបតិវត្ថុ

២៥៤។ សត្តមេ សង្ឃុបដ្ឋាកានន្តិ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ឧបដ្ឋាកានំ ហត្ថិគាមកោ ឧគ្គតោ គហបតិ, អគ្គោតិ ទស្សេតិ។ សោបិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ និព្វត្តិត្វា អបរភាគេ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា សត្ថារំ ឯកំ ឧបាសកំ សង្ឃុបដ្ឋាកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សោ កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ហត្ថិគាមេ សេដ្ឋិកុលេ និព្វត្តិ, តស្ស ឧគ្គតកុមារោតិ នាមំ អកំសុ។

សោ អបរភាគេ ឃរាវាសេ បតិដ្ឋិតោ បិតុ អច្ចយេន សេដ្ឋិដ្ឋានំ បាបុណិ។ តេន សមយេន សត្ថា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ ចារិកំ ចរន្តោ ហត្ថិគាមំ បត្វា នាគវនុយ្យានេ វិហរតិ។ តទា អយំ ឧគ្គតសេដ្ឋិ សត្តាហំ បានមទមត្តោ ហុត្វា នាដកេហិ បរិវុតោ នាគវនុយ្យានំ គន្ត្វា បរិចារយមានោ ទសពលំ ទិស្វា ពលវហិរោត្តប្បំ បច្ចុបដ្ឋាបេសិ។ អថស្ស សត្ថារំ ឧបសង្កមន្តស្ស សព្ពោ សុរាមទោ អត្ថំ អគមាសិ។ សោ សត្ថារំ វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។ អថស្ស សត្ថា ធម្មំ ទេសេសិ។ ទេសនាបរិយោសានេ តីណិ មគ្គផលានិ បដិវិជ្ឈិ។ តតោ បដ្ឋាយ នាដកានិ "តុម្ហេ យថាសុខំ គច្ឆថា"តិ វិស្សជ្ជេត្វា ទានាភិរតោ ហុត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទានមេវ ទេតិ។ ទេវតា រត្តិភាគសមនន្តរេ អាគន្ត្វា សេដ្ឋិស្ស អារោចេន្តិ – "គហបតិ, អសុកោ ភិក្ខុ តេវិជ្ជោ, អសុកោ ភិក្ខុ ឆឡភិញ្ញោ, អសុកោ សីលវា, អសុកោ ទុស្សីលោ"តិ។ សោ តាសំ វចនំ សុត្វាបិ គុណំ តាវ យថាភូតតោ ជានាតិ, ទេយ្យធម្មំ បន សមចិត្តេនេវ ទេតិ។ សត្ថុ សន្តិកេ និសីទិត្វាបិ តមេវ គុណំ កថេតិ។ អបរភាគេ សត្ថា ជេតវនេ និសីទិត្វា តំ គហបតិំ សង្ឃុបដ្ឋាកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

សូរម្ពដ្ឋវត្ថុ

២៥៥។ អដ្ឋមេ អវេច្ចប្បសន្នានន្តិ អចលេន បសាទេន សមន្នាគតានំ សូរម្ពដ្ឋោ អគ្គោតិ ទស្សេតិ។ អយំ កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ សត្ថុ ធម្មកថំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ឧបាសកំ អវេច្ចប្បសន្នានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សោ កប្បសតសហស្សំ ទេវេសុ ចេវ មនុស្សេសុ ច សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ សាវត្ថិយំ សេដ្ឋិកុលេ និព្ពត្តិ, សូរម្ពដ្ឋោតិស្ស នាមំ អកំសុ។

សោ អបរភាគេ វយប្បត្តោ ឃរាវាសេ បតិដ្ឋាយ អញ្ញតិត្ថិយានំ ឧបដ្ឋាកោ ហុត្វា ចរតិ។ អថ សត្ថា បច្ចូសសមយេ លោកំ វោលោកេន្តោ តស្ស សោតាបត្តិមគ្គហេតុំ ទិស្វា ភិក្ខាចារវេលាយ និវេសនទ្វារំ អគមាសិ។ សោ ទសពលំ ទិស្វា ចិន្តេសិ – "សមណោ គោតមោ មហាកុលេ ចេវ ជាតោ, លោកេ ច អភិញ្ញាតោ, តេនស្ស សន្តិកំ អាគមនំ នាម ន យុត្ត"ន្តិ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា បាទេសុ វន្ទិត្វា បត្តំ គហេត្វា ឃរំ បវេសេត្វា មហារហេ បល្លង្កេ និសីទាបេត្វា ភិក្ខំ ទត្វា ភត្តកិច្ចបរិយោសានេ ឯកមន្តំ និសីទិ។ សត្ថា តស្ស ចរិតវសេន ធម្មំ ទេសេសិ។ ទេសនាបរិយោសានេ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ។ សត្ថាបិ តំ ទមេត្វា វិហារមេវ គតោ។

តទា មារោ ចិន្តេសិ – "អយំ សូរម្ពដ្ឋោ នាម អម្ហាកំ សន្តកោ, សត្ថា បនស្ស អជ្ជ គេហំ គតោ, កិំ នុ ខោ សត្ថុ ធម្មំ សុត្វា មគ្គបដិវេធំ អកាសិ វាតិ យាវស្ស មម វិសយា អតិក្កន្តភាវំ វា អនតិក្កន្តភាវំ វា ជានាមី"តិ អត្តនោ កាយទ្រុបិតាយ ទសពលស្ស សរិក្ខកំ រូបំ មាបេត្វា ចីវរគ្គហណម្បិ បត្តគ្គហណម្បិ ពុទ្ធាការេនេវ គន្ត្វា ទ្វត្តិំសលក្ខណធរោ ហុត្វា សូរម្ពដ្ឋស្ស គេហទ្វារេ អដ្ឋាសិ។ សូរម្ពដ្ឋោបិ "បុន ទសពលោ អាគតោ"តិ សុត្វា "ពុទ្ធានំ អនិយ្យានិកគមនំ នាម នត្ថិ, កេន នុ ខោ ការណេន អាគតោ"តិ វេគេន "ទសពលោ"តិ សញ្ញាយ តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឋិតោ, "ភន្តេ, តុម្ហេ ឥទានេវ អម្ហាកំ គេហេ ភត្តកិច្ចំ កត្វា គតា, កិំ នុ ខោ ការណំ បដិច្ច បុន អាគតត្ថា"តិ អាហ។ "សូរម្ពដ្ឋ មយា ធម្មំ កថេន្តេន ឯកំ អនុបធារេត្វា កថិតំ។ មយា ហិ បញ្ចក្ខន្ធា 'សព្ពេវ អនិច្ចា ទុក្ខា

អគត្តា’តិ កថិតា, ន បនេតំ សព្ពេច ឲចន្ទបិ៍ ឲកេច្ឆ ហិ ពន្ធា តិច្ឆា ឆុចា សឃ្យា អត្ថិ”តិ អាហ៍

តតោ សុទព្ពទេវា ចិន្តេសិ – “អយំ កថា អតិចិយ ការិយា៍ ញាន្ធាតញ្ញាអត្ថបឆាទេត្វា កចតំ នាយ នត្ថិ, ឥសពលស្ស យានេរា កិទ បដិបទេក្ខា, អន្ធា អយំ យានេរា ភចិស្សតី”តិ ចិន្តេត្វា – “យានេរាសិ ត្វ”ន្តិ អាហ៍ អរិយសាចនេកន កថិតកថា តស្ស ឋទស្សហារេរា ចិយ អេហាសិ, តស្មា សកការេចន ផាតុំ អសន្តោនេត្វា “អាម, សុទព្ពដ, អហំ យានេរា”តិ អាហ៍ “តាឌិសានំ យានានំ សតយ្បិ សហស្សយ្បិ អាគន្ត្វា យយ សន្ធិ ចានេលតុំ ន សក្កោតិ, យហាកោតយោ ឥសពាលេ យយំ្យាឆយំ្ ចេភសេន្តា ‘សព្ពេ សព្ពារា អតិច្ឆា’តិ ទេរាំឆេត្វា ចេភសេសិ, យា ទេយ ឈទទ្វានេ តិដ្ឋា”តិ អច្ឆុំ បហរិ៍ យានេរា តស្ស ចចតំ សុត្វា បដិបុរិត្វា កចេចតុំ អសន្តោនេត្វា តទេត្វច អត្ថរឆាយិ៍ សុទព្ពដ្ឋាបិ សាយតញ្ញយេឃ សត្ថុ សត្តិកំ កន្ត្វា យានេត កតកិរិយំ កទេត្វា, “ភទន្ត, ឲចំ យានេរា យយ សន្ធិ ចានេលតុំ ចាឃយិត្វា”តិ អាហ៍ សត្វា ឲតទេច ការណំ អដ្ឋុបត្តិំ កត្វា ព្វាយសុំ សាសេន សុទព្ពដ្ឋំ អទេចប្បុសត្ថានំ អក្កដ្ឋានេ ឋេបេសីតិ៍

ឌីចកចត្ថុ

១៥៩៍ ភចទេយ បុក្កលប្បសត្ថានត្តិ បុក្កលិយប្បសាទេត សយត្ថាកតានំ ខ្ញុំបិសកានំ ឌីចកោ កោមារភច្ឆា អក្កោតិ ឥស្សតិ៍ សោ ហិ បត្យុត្តរញ្ញាការេល ហំសចតិយំ ក្យុលកេហ តិច្ឆាទេត្វា ៍ សត្វ ឆយុកឆំ ស្យុណេត្វា សត្វាទំ ឲកំ ខ្ញុំបិសកំ បុក្កលប្បសត្ថានំ អក្កដ្ឋានេ ឋេបេត្តំ ឌិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានត្តទំ បត្វេសិ៍ សោ កប្បសតសហស្សំ ទេចយត្តុស្សុម្ម សំសរិត្វា ព្វាយសុំ ញាន្ធប្បាទេ រាជកហតកទេ អកយរាជក្យានំ បដិច្ឆ សាលចតិយា នាយ ទុប្បុបឌីចិតិយា ក្យុដ្ឋិយំញតិច្ឆាទេត្វា៍ ទុប្បុបឌីចិតេយា ច នាយ ចិដាតការេល សទេ ចុទេត្វា ទេហាតិ, លទេន្ធត្តិ៍ សទេ ធីតា, បដិជក្កត្តិ៍ ព្វាតិ សា តំ ឌារកំ កត្តរស្សប្បកោត សក្ការក្យុទេ លឆ្ឆារេបសិ៍ អច តំ អភទេយា រាជក្យានេរា រាជុបដ្ឋានំ កច្ឆទេត្វា តំ ឌិស្វា “កិំ, ភណេ, ឲតំ ការកេហិ សម្បរិកិណ្ណ”ន្តិ យតុស្ស ទេបទេសត្វា “ឌារកោ ទេវា”តិ៍ ឌីចតិ, ភណេតិ, “ឌីចតិ, ទេវា”តិ សុត្វា អត្តនោ អទេត្តបុទេ ទេបិសាទេបសិ៍ តស្ស ឌីចតីតិ កថិតត្តា ឌីចកោតិ នាមំ អកំសុ, ក្យានេត ទេបិសាបិតោតិ កោមារភច្ឆោតិ នាមំ អកំសុ៍

សោ អត្តនោ សោញ្ញអសចស្សុទេដ្ឋសិកការេល តក្កសិលំ កន្ត្វា ទេជ្ជសិប្បំ ខ្ញុំកោហិត្វា ពិម្ពិសារទេញ្ញោ សត្តិកា សក្ការំ លភិត្វា ចណ្ឌបជ្ជោតស្ស ទេញ្ញោ ទោកំ ឋាសុកំ អកាសិ៍ សោ តស្ស បច្ឆា តណ្ហុលសកដសតានិ សោញ្ញអស កហាបណសហស្សានិ ទុស្សសហស្សបរិចានំ អតក្លិ សិចេយ្យកំ ទុស្សយុកឆ្ឆា ទេបទេសិ៍ តស្មិំ សយទេយ សត្វា រាជកហំ ខ្ញុំបតិស្សាយ កិជ្ឈក្យុដេ បព្វតេ ចិហទតិ៍ ឌីចកោ សត្វុ ខ្ញុំស្សត្ថាតុកោ ការេយ ចិទេចនំ ឥត្វា ទេករដ្ឋំ កទេរាទេត្វា “ចត្តារេរា បច្ឆយា យយ សត្តកាច ទេហាត្វ”តិ សត្វាទំ អត្តនោ ចិហារេ ចសាបេត្វា សត្វុ ទេករដ្ឋំ កត្វា តំ ទុស្សយុកំ ខ្ញុំបទេត្វា “ព្វាដំ, ភទន្ត, ញុទេយញ្ញយច បរិទេភាកំ កទេរាថា”តិ ចត្វា ទេតន សន្ធិំ លទ្ធំ ទុស្សសហស្សំ ភិក្ខុសឃ្ឈស្ស អទាសិ៍ អយទេយត្វ សទេព្ពទេបិ, ចិត្វារេត បត ឌីចកចត្ថុ ពន្ធកេ (យហាច៍ ១១៩ អាទយោ) អាកតទេយច៍ សត្វា អបរការេក ទេដតចទេត ចិហរេន្តា ឌីចកំ កោមារភច្ឆំ បុក្កលប្បសត្ថានំ អក្កដ្ឋានេ ឋេបេសីតិ៍

នកុលបិតុគហបតិវត្ថុ

២៥៧. ទសមេ វិស្សាសកានន្តិ វិស្សាសិកកថំ កថេន្តានំ ឧបាសកានំ អន្តរេ, នកុលបិតា គហបតិ, អគ្គោតិ ទស្សេតិ។ សោ កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តោ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុណន្តោ សត្ថារំ ឯកំ ឧបាសកំ វិស្សាសកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សោ កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ ភគ្គរដ្ឋេ សុសុមារគិរិនគរេ សេដ្ឋិកុលេ និព្ពត្តិ។ សត្ថាបិ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ ចារិកំ ចរមានោ តំ នគរំ បត្វា ភេសកឡាវនេ វិហរតិ។ អថាយំ, នកុលបិតា គហបតិ, សុសុមារគិរិវាសីហិ សទ្ធិំ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា បឋមទស្សនេនេវ សោ ច ភរិយា ចស្ស ទសពលំ "អយំ អម្ហាកំ បុត្តោ"តិ សញ្ញំ បដ្ឋបេត្វា ឧភោបិ សត្ថុ បាទេសុ និបតិត្វា, "តាត, ត្វំ ឯត្តកំ កាលំ អម្ហេ ឆឌ្ឌេត្វា កហំ វិចរសី"តិ អាហំសុ។ អយំ កិរ, នកុលបិតា គហបតិ, បុព្ពេ បញ្ច ជាតិសតានិ ទសពលស្ស បិតា អហោសិ, បញ្ច ជាតិសតានិ ចូឡបិតា, បញ្ច ជាតិសតានិ មហាបិតា, បញ្ច ជាតិសតានិ មាតុលោ, នកុលមាតាបិ បញ្ច ជាតិសតានិ មាតា អហោសិ, បញ្ច ជាតិសតានិ ចូឡមាតា, បញ្ច ជាតិសតានិ មហាមាតា, បញ្ច ជាតិសតានិ បិតុច្ឆា។ ឥតិ ទីឃរត្តំ អនុគតសិនេហត្តា ទសពលំ ទិស្វាវ "បុត្តោ"តិ សញ្ញំ កត្វា សណ្ឋាតុំ នាសក្ខិំសុ។ សត្ថា យាវ តេសំ ចិត្តំ សញ្ញត្តិំ ន គច្ឆតិ, តាវ "អបេថា"តិ នាវោច។ អថ នេសំ យថាមនេនេវ សតិំ បដិលភិត្វា មជ្ឈត្តភាវេ ឋិតានំ អាសយំ ញត្វា ធម្មំ ទេសេសិ។ ទេសនាបរិយោសានេ ឧភោបិ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិំសុ។

សត្ថា អបរភាគេ តេសំ មហល្លកកាលេ បុន តំ នគរំ អគមាសិ។ តេ "សត្ថា អាគតោ"តិ សុត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា ស្វាតនាយ និមន្តេត្វា បុនទិវសេ អត្តនោ និវេសនេ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ នានគ្គរសេហិ បរិវិសិត្វា សត្ថារំ កតភត្តកិច្ចំ ឧបសង្កមិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ នកុលបិតា គហបតិ, ភគវន្តំ ឯតទវោច – "យតោ មេ, ភន្តេ, នកុលមាតា គហបតានី, ទហរស្សេវ ទហរា អានីតា, នាភិជានាមិ នកុលមាតរំ គហបតានិំ មនសាបិ អតិចរិតា, កុតោ បន កាយេន។ ឥច្ឆេយ្យាម មយំ, ភន្តេ, ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អញ្ញមញ្ញំ បស្សិតុំ អភិសម្បរាយញ្ច អញ្ញមញ្ញំ បស្សិតុ"ន្តិ។ នកុលមាតាបិ ខោ, គហបតានី, ភគវន្តំ ឯតទវោច – "យតោ អហំ, ភន្តេ, នកុលបិតុនោ គហបតិស្ស ទហរស្សេវ ទហរា អានីតា, នាភិជានាមិ នកុលបិតរំ គហបតិំ មនសាបិ អតិចរិតា, កុតោ បន កាយេន។ ឥច្ឆេយ្យាម មយំ, ភន្តេ, ទិដ្ឋេ ចេវ ធម្មេ អញ្ញមញ្ញំ បស្សិតុំ អភិសម្បរាយញ្ច អញ្ញមញ្ញំ បស្សិតុ"ន្តិ។ អថ អបរភាគេ សត្ថា ជេតវនេ និសីទិត្វា ឧបាសកេ បដិបាដិយា ឋានន្តរេសុ ឋបេន្តោ ឥមំ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ កថំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា នកុលបិតរំ គហបតិំ វិស្សាសកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ឆដ្ឋវគ្គវណ្ណនា។

ទសសុត្តបដិមណ្ឌិតាយ ឧបាសកបាឡិយា វណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១៤. ឯតទគ្គវគ្គោ

(១៣) សិ៍ៈ ឞត្តូយឲុតឌក្កុចក្កោ

ឞុខាតាចត្ត

ឲ្យវ៉ប៉ៈ ក្ខបិសិកាបិញ្ញាឃា បធរយ បធយំ ឞរលំ កឆ្នុំតត្តិ ឞព្ពបធយំ ឞររលាឞុ បតិដ្ឋិតាតំ ក្ខបិសិកាតំ, ឞុខាតា តាយ, រសតិឃឝិតា អក្កាតិ ឌរឞ្សតិៈ ឞាបិ បក្ខុយុត្តរព្យក្ខការល ហំឞចតិឃំ កុលរករហ តិព្ពត្តា អបរការក ឞត្ត ឆយូកឆំ ឞុលត្តិ ឞត្តារំ ឲុកំ ក្ខបិសិកំ បធយំ ឞរលំ កឆ្នុំតំ អក្កដ្ឋារត ធរបត្តិ ជិស្វា អឝិការំ កត្វា តំ ផាតត្តុំ បរត្តុសិៈ ឞា កប្បឞតាឞហឞ្ស រឌចយតុរឞ្សឞុ ឞំឞទិត្វា អយ្យាកំ ឞត្ត តិព្ពត្តិរតា បុររតារយេច ក្ខុរចលិឃំ រសតាតិករយ រសតិឃកុដ្ឋម្ពិកឞ្ស ររហ តិព្ពត្តិត្វា ចឃប្បត្តា ឲុកឆ្និ តិរក្រោឆយូរល បត្តុតំ អកាសិ –
“ឞរច ឞយខាតិកំ កុលឈុំ កត្វា បធយកឝ្ករ បុត្តិ លភិឞ្សាមិ, អតុឞំចក្ខុំ ពាលិកយុំ កទិឞ្សាមិ”តិៈ តឞ្សា ឞា បត្តុតា ឞមិឌ្ឍិ

ឞា យហាឞត្តឞ្ស ទ្រក្កុរការទិកំ កររាត្តឞ្ស លរដ្ឋ ចរឞ្ស បរិបុរណ្ណ ចិឞាលបុណ្ណយឝិចរឞ “បិរតាច ពាលិកយុំ កទិឞ្សាមិ”តិ រត្តិឃា បក្ខុឞរយឃំ បក្ខុដ្ឋាឃ រឆតុរឃា ទ្រហារបសិៈ ចក្ខុកា រឆតុតំ ឆតយុលំ ត អាកយំឞុ, ឆតយុរល តចកាឌតមិវ្រុបតឹតយរត្ត អត្តរតាច ឆយូតាឃ លឹរឆារា បតាឞុៈ តំ អឆ្នុទិឃំ ជិស្វា, ឞុខាតា, ឞហរត្តរតច លឹទំ កលិព្វោ តចកាឌរត បក្កិបិត្វា ឞហរត្តរតច អក្កិ កត្វា បចិតុំ អារកិៈ តឞ្និ បិឃារឞ បក្ខុយារត យហត្តុយហត្តា ព្យុត្តព្យអា ក្ខុដ្ឋហិត្វា ឌក្កិលាចត្តា ហុត្វា ឞព្វារត្តិ, ឲុកឞុសិតយ្យិ ពាហិ ត តិក្កុឆ្និតិៈ យហាត្រាហុ្វា លត្តិ ឆារនសិ, ចត្តារេរា ចលិកបិលិ លក្កហត្វា អារក្កុ កលិព្វុ, ឞរក្កោ អលិតាតិ ឞយារតរត្តា អក្កិ ខារលសិៈ រឌចតា ចត្វាឞុ ឌឹរបឞុ ឡូខំ ឞំហទិត្វា តត្ត បក្កិបិឞុៈ ឞុខាតា, ឲុកឌិចរឞរឃច ព្វាយាតិ អឆ្នុទិឃាតិ ជិស្វា បុណ្ណាឌាសិ អាយរត្តសិ – “អយូ, បុរណ្ណ អខ្ខ អយ្យាកំ រឌចតា អតិចិឃ បឞន្តា, យឃា ឲុត្តកំ កាលំ ឲុចទ្ធុបំ អឆ្នុទិឃំ តាយ ត ជិដ្ឋបុត្តា , រចរកត កត្វា រឌចដ្ឋាតំ បជិខក្កាហឹ”តិៈ ឞា “ឞាធុ, អរឃ្យ”តិ តឞ្សា ចចតំ ឞយ្យជិឆ្និត្វា តុទិតតុទិតា ទ្រក្កុយុលំ អកយាសិៈ

រពាឝិឞរត្តាបិ រលា ភិក្ខុចារកាលំ អាកយឃយារតា បិរតាច កត្វា ទ្រក្កុយុរល តិឞិជិៈ ទ្រក្កុយុលំ រឞាឆតត្វាឃ កតា បុណ្ណា អាកត្វា ឞុខាតាឃ អាររារចសិ – “រឌចតា ទ្រក្កុយុរល តិសិត្តា”តិៈ ឞុខាតា, “ឞរច រខ ឞក្ខុំ កលាសិ, អឝាសិ ករារាឃី”តិ ចត្វា ឞព្ពបឞាឆតំ បឞារឆត្វា ឞតាឞហឞ្សក្កុរក ឞុចណ្ណចារល បិឃាឞំ ចរឆ្លូត្វា អបរាឃ ឞុចណ្ណបិតិឃា បិធហិត្វា រឞតចរត្តត ឞយ្យលិរចរធត្វា ឞយត្តា កក្ខុឌាយយាលិឌាយាតិ ឡូឞាររត្វា ក្ខុក្កិបិត្វា កត្វា យហាបុទិឞំ ជិស្វា ពាលចបឹតិ ក្ខុប្បារឆត្វា ជិដ្ឋដ្ឋាតរតា បដ្ឋាឃ ឡូលរតាលតា កត្វា សឹឞរតា ចាលំ ឡូតាររត្វា ចិចទិត្វា ឞរហច បិតិឃា បិឃាឞំ យហាបុទិឞឞ្ស ហរត្ត ធរបត្វា ចត្តិត្វា “ឃចា យឃិរាយរតាររចា តិបុទ្រត្តា, ឲុចំ តុយ្យាកយ្យិ តិបុខ្ខតុ”តិ ចត្វា បក្កាយិៈ រពាឝិឞរត្តា រតរខ្ខារាឃ តឝិឃា តឹទំ កត្វា ឞុចណ្ណចាលំ តឹររ ធរបត្វា តព្វោ បក្ខុតូទិត្វា ឲុក្ខុតបណ្ណារឞ បិរល្ល កររារត្តា បិឃាឞំ បទិក្ខុខ្ខិត្វា ឞុចណ្ណបិតិំ តឝិឃា ឞយ្យចារហត្វា អតុក្កុរយត រពាឝិយល្លុំ អារុឃ្យាឞព្វព្វាតំ បត្វា ឞត្តឞត្តាហំ រពាឝិយល្លេ អតិក្កុយិត្វា ព្វាឞិបតារត យិកឌារឃ បចត្តិតចរឆយូចក្កោ ឞុខាតាឃ បុត្តឞ្ស ឃឞឌារកឞ្ស ក្ខុបតិឞ្សឃំ ជិស្វា កត្វា អព្ពាតរឞ្និ ទ្រក្កុយុរល តិឞិជិៈ

យសោបិ កុលបុត្តោ រត្តិភាគសមនន្តរេ វិវដំ ពុត្វាការំ ទិស្វា សញ្ជាតសំវេគោ “ឧបទ្ទុតំ វត, ភោ, ឧបស្សដ្ឋំ វត, ភោ”តិ វត្វា និវេសនតោ និក្ខមិត្វាវ ពហិនគរេ សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ធម្មទេសនំ សុត្វា តីហិ មគ្គផលេហិ បដិវិជ្ឈិ អស្ស បិតា បទានុបទិកំ គន្ត្វា ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា យសស្ស បវត្តិំ បុច្ឆិ។ សត្ថា យសំ កុលបុត្តំ បដិច្ឆាទេត្វា ធម្មំ ទេសេសិ។ ទេសនាបរិយោសានេ សោ សេដ្ឋិគហបតិ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ, យសោ អរហត្តផលំ បាបុណិ។ តំ ភគវា “ឯហិ ភិក្ខូ”តិ អាហ, តាវទេវស្ស គិហិលិង្គំ អន្តរធាយិ, ឥទ្ធិមយបត្តចីវរធរោ អហោសិ។ បិតាបិស្ស សត្ថារំ និមន្តេសិ។ សត្ថា យសំ កុលបុត្តំ បច្ឆាសមណំ កត្វា តស្ស ឃរំ គន្ត្វា កតភត្តកិច្ចោ ធម្មំ ទេសេសិ, ទេសនាបរិយោសានេ យសស្ស មាតា, សុជាតា, បុរាណទុតិយិកា ច សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិំសុ។ តំទិវសំ អយំ, សុជាតា, តេវាចិកសរណេ បតិដ្ឋាសិ សទ្ធិំ សុហិតាយ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារតោ បនេតំ វត្ថុ ខន្ធកេ (មហាវ។ ២៥-២៦) អាគតមេវ។ សត្ថា អបរភាគេ បដិបាដិយា ឧបាសិកាយោ ឋានន្តរេសុ ឋបេន្តោ ឥមំ ឧបាសិកំ បឋមំ សរណំ គច្ឆន្តីនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

វិសាខាវត្ថុ

២៥៩។ ទុតិយេ ទាយិកានគ្គន្តិ ទានាភិរតានំ ឧបាសិកានំ, វិសាខា មិគារមាតា, អគ្គាតិ ទស្សេតិ។ សា កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ និព្ពត្តា អបរភាគេ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុណន្តី សត្ថារំ ឯកំ ឧបាសិកំ ទាយិកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សា កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា កស្សបពុទ្ធកាលេ កិកិស្ស កាសិរញ្ញោ គេហេ សត្តន្នំ ភគិនីនំ សព្ពកនិដ្ឋា ហុត្វា និព្ពត្តិ។ តទា កិរ –

“សមណី សមណគុត្តា ច, ភិក្ខុនី ភិក្ខុទាយិកា;

ធម្មា ចេវ សុធម្មា ច, សង្ឃទាសី ច សត្តមា”តិ។

ឥមា សត្ត ភគិនិយោ អហេសុំ។ តា ឯតរហិ –

“ខេមា ឧប្បលវណ្ណា ច, បដាចារា ច គោតមី;

ធម្មទិន្នា មហាមាយា, វិសាខា ចេវ សត្តមី”តិ –

ឯវំនាមា ហុត្វា និព្ពត្តា។ តត្រាយំ សង្ឃទាសី ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ អង្គរដ្ឋេ ភទ្ទិយនគរេ មេណ្ឌកសេដ្ឋិបុត្តស្ស ធនញ្ចយសេដ្ឋិនោ អគ្គមហេសិយា សុមនទេវិយា នាម កុច្ឆិស្មិំ និព្ពត្តិ, វិសាខាតិស្សា នាមំ អកំសុ។ តស្សា

ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລ ທສພເລາ ເສລພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ຈ ອເຎ຺ຎສຎ຺ຈ ເພາເທເນຍ຺ຍພນ຺ຘວານໍ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ ມຫາຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວາເຣາ ຈາຣິກໍ ຈຣມາເນາ ຕສ຺ມິໍ ຣເຏ຺ຐ ຕໍ ນຄຣໍ ປາປຸຓິ.

ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ເມຓ຺ຑເກາ ຄຫປຕິ ຕສ຺ມິໍ ນຄເຣ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ມຫາປຸຎ຺ຎານໍ ເຊເຏ຺ຐເກາ ຫຸຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິຏ຺ຐານໍ ກາເຣສິ. ປຎ຺ຈ ມຫາປຸຎ຺ຎາ ນາມ ເມຓ຺ຑເກາ ເສຏ຺ຐີ, ຈນ຺ທປທຸມາ ນາມ ຕເສ຺ສວ ອຄ຺ຄມເຫສີ, ຕສ຺ສ ຈ ປຸເຕ຺ຕາ ຘນຎ຺ຈເຍາ ນາມ, ຕສ຺ສ ຠຣິຍາ ສຸມນເທວີ ນາມ, ເມຓ຺ຑກເສຏ຺ຐິສ຺ສ ທາເສາ ປຸເຓ຺ຓາ ນາມາຕິ. ນ ເກວລຎ຺ຈ ເມຓ຺ຑກເສຏ຺ຐີເຍວ, ພິມ຺ພິສາຣມຫາຣາຊສ຺ສ ປນ ອາຓາປວຕ຺ຕິຏ຺ຐາເນ ປຎ຺ຈ ອມິຕເຠາຄາ ນາມ ອເຫສຸໍ ເຊາຕິເກາ ຊຏິເລາ ເມຓ຺ຑເກາ ປຸຓ຺ຓເກາ ກາກວລິເຍາຕິ. ເຕສຸ ອຍໍ ເມຓ຺ຑກເສຏ຺ຐີ ທສພລສ຺ສ ອຕ຺ຕເນາ ນຄຣໍ ສມ຺ປຕ຺ຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຘນຎ຺ຈຍເສຏ຺ຐິເນາ ຘີຕຣໍ ວິສາຂາທາຣິກໍ ປເກ຺ກາສິຕ຺ວາ ເອວມາຫ – “ອມ຺ມ, ຕຸຍ຺ຫມ຺ປິ ມງ຺ຄລໍ ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ມງ຺ຄລໍ, ຕວ ປຣິວາຣທາຣິກາຫິ ປຎ຺ຈທາຣິກາສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ປຎ຺ຈ ຣຖສຕານິ ອາຣຸຍ຺ຫ ປຎ຺ຈຫິ ທາສີສເຕຫິ ປຣິວຸຕາ ທສພລສ຺ສ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກເຣາຫີ”ຕິ. ສາ ປິຕາມຫສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຖາ ອກາສິ. ກາຣຓາກາຣເຓສຸ ປນ ກຸສລຕ຺ຕາ ຍາວຕິກາ ຍານສ຺ສ ຠູມິ, ຍາເນນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍານາ ປເຈ຺ຈາເຣາຫິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕິກາວ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ອຖສ຺ສາ ຈຣິຕວເສນ ສຕ຺ຖາ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ. ເສາ ເທສນາປຣິເຍາສາເນ ປຎ຺ຈຫິ ທາຣິກາສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ເສາຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາສິ. ເມຓ຺ຑກເສຏ຺ຐີປິ ເຂາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິ. ອຖ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສາປິ ຈຣິຕວເສນ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ. ເສາ ເທສນາປຣິເຍາສາເນ ເສາຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ສ຺ວາຕນາຍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ອຕ຺ຕເນາ ນິເວສເນ ປຓີເຕນ ຂາທນີເຍນ ເຠາຊນີເຍນ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠ ິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ເອເຕເນວ ອຸປາເຍນ ອທ຺ຘມາສໍ ມຫາທານໍ ອທາສິ. ສຕ຺ຖາ ຠທ຺ທິຍນຄເຣ ຍຖາຠິຣນ຺ຕໍ ວິຫຣິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ.

ຕເຕາ ປຣໍ ອຎ຺ຎໍ ກຖາມຄ຺ຄໍ ວິສ຺ສເຊ຺ຊຕ຺ວາ ວິສາຂາຍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິກຖາວ ກເຖຕພ຺ພາ. ສາວຕ຺ຖິຍໍ ເກາສລຣາຊາ ພິມ຺ພິສາຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສສິ – “ມມ ອາຓາປວຕ຺ຕິຏ຺ຐາເນ ອມິຕເຠາຄກຸລໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອມ຺ຫາກໍ ອມິຕເຠາຄກຸລໍ ເປເສຖາ”ຕິ. ຣາຊາ ອມເຈ຺ຈຫິ ສທ຺ຘິໍ ມນ຺ເຕສິ. ອມຈ຺ຈາ “ມຫາກຸລໍ ເປເສຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ເອກໍ ປນ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ຕໍ ເປເສສ຺ສາມາ”ຕິ ເມຓ຺ຑກເສຏ຺ຐິເນາ ປຸຕ຺ຕໍ ຘນຎ຺ຈຍເສຏ຺ຐິໍ ອາຍາຈິໍສຸ. ຣາຊາ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຕໍ ເປເສສິ. ອຖ ນໍ ເກາສລຣາຊາ ສາວຕ຺ຖິເຕາ ສຕ຺ຕເຍາຊນມຕ຺ຖເກ ສາເກຕນຄເຣ ເສຏ຺ຐິຏ຺ຐາເນ ຖເປຕ຺ວາ ວາເສສິ.

ສາວຕ຺ຖິຍໍ ມິຄາຣເສຏ຺ຐິເນາ ປຸເຕ຺ຕາ ປຸຓ຺ຓວທ຺ຒນກຸມາເຣາ ນາມ ວຍປ຺ປເຕ຺ຕາ ອເຫາສິ. ອຖສ຺ສ ປິຕາ “ປຸເຕ຺ຕາ ເມ ວຍປ຺ປເຕ຺ຕາ, ຆຣາວາເສນສ຺ສ ອາພນ຺ຘນສມເຍາ”ຕິ ຎຕ຺ວາ “ອມ຺ຫາກໍ ສມານຊາຕິເກ ກຸເລ ທາຣິກໍ ປຣິເຍສຖາ”ຕິ ກາຣຓາກາຣຓກຸສເລ ປຸຣິເສ ເປເສສິ. ເຕ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ອຕ຺ຕເນາ ຣຸຈິຕໍ ທາຣິກໍ ອທິສ຺ວາ ສາເກຕໍ ອຄມິໍສຸ. ຕໍທິວສຎ຺ຈ ວິສາຂາ ອຕ຺ຕເນາ ສມານວເຍຫິ ປຎ຺ຈຫິ ກຸມາຣິກາສເຕຫິ ປຣິວາຣິຕາ ນກ຺ຂຕ຺ຕກີຬນຕ຺ຖາຍ ມຫາວາປິໍ ອຄມາສິ. ເຕປິ ປຸຣິສາ ອນ຺ເຕານຄເຣ ຈຣິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕເນາ ຣຸຈິຕໍ ທາຣິກໍ ອທິສ຺ວາ ພຫິນຄຣທ຺ວາເຣ ອຏ຺ຐໍສຸ. ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ເທເວາ ວສ຺ສິຕຸໍ ອາຣພິ. ອຖ ຕາ ວິສາຂາຍ ສທ຺ຘິໍ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ ທາຣິກາ ເວເຄນ ຘາວິຕ຺ວາ ສາລໍ ປວິສິໍສຸ. ເຕ ປຸຣິສາ ຕາສມ຺ປິ ອນ຺ຕເຣ ຍຖາຣຸຈິຕໍ ທາຣິກໍ ນ ປສ຺ສິໍສຸ. ຕາສໍ ປນ ສພ຺ພປຈ຺ຉເຕາ, ວິສາຂາ, ເທເວ ວສ຺ສນ຺ເຕປິ ອຄເຓຕ຺ວາ ອຕຸຣິຕກາຍເນນ ເຕມຍມານາວ ສາລໍ ປາວິສິ. ເຕ ປຸຣິສາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ຕຍິໍສຸ – “ຣູປວຕີ ຕາວ ກຎ຺ຎາ ເອຕປຣາ ນ ຠ ເວຍ຺ຍ, ຣູປໍ ປເນຕໍ ເອກຈ຺ຈາຍ ກາຣິຕປຕ຺ຕໍ ວິຍ ເຫາຕິ, ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ກເຖນ຺ຕາ ຊານິສ຺ສາມ ມທຸຣວຈນາ ວາ ເນາ ວາ”ຕິ. ຕເຕາ ນໍ ອາຫໍສຸ – “ອຕິວິຍ

បរិហាតចយា ត្ថាតី្ថ ចិយ ឃាធិ, អយូា”តិ។ កិ ឌិប្ចា កនេឆឆ, តាតាតិ? អញ្ញា តឃា សង្គិ កិឡអតក្យារិឃោ តេយតកតេឃត តេចតេកត អាកត្ថា សាលិ បចិដ្ឋា, តូ្វ បត យហល្លិកា ចិយ បឌចាទ៌ អតិក្កមូ តាកន្ធិ, សាឌកស្ស តេយតកាចយិ ត កនេហិ៍ ៉ សនេ តំ ហតី្ថ ចា

អឃេស្សា ចា អតុ្យតេត្តយ្យ, កិ ៗចតេយចំ កនេទយ្យាសិតិ? តាតា, សាឌកា តាយ ត ទុ្លកា, សុលកា យឃ្មាក្យុលេ សាឌកា៍ ចឃប្បត្តា យាត្យកាយា បត បហិឃកល្ហសឌិសា, ហតេត្ត ចា បរិឌេ ចា កតេក្ក អក្កចិកលិ យាត្យកាយិ ឌិក្យធ្ឍា តិុងគិត្វា កន្ធត្តិ, តឃ្វា សហិកិ អាកតាយិតិ៍

តេ ចិត្តាយិសុ – “ត្ថាយាឃ សឌិសា ត្ថាយស្មិ ឌយ្ហឌិយប ត្ថាតី្ថ តាយ តតិ្ថ, ឃាឌិសា ទ្វយេបត, កឆាឃបិ តាឌិសាច៍ កាទេហាកាទេហិ ឌាត្វា កនេឆតី”តិ តស្សា ដ្ឋបរិ យាលិក្យឡអំ លិបិសុ៍ អឆ, ចិសាលា, ចិតេត្តសិ – “អហំ បុតេត្ត អបរិក្កហិតា, ត្ថាឌាតិ បត បរិក្កហិតាយិ”ហ្តិ

ចិតិតេតាកាតេទត ក្វយិឃំ តិសិឌិ៍ អឆ តំ តតេត្វច សាលិឃា បរិក្លិបិសុ៍ សា បឌិដ្ឋត្តកាចំ ឌាត្វា ឌាសិកហបរិចុតា តេកហំ អកយាសិ៍ តេតបិ យិការតេសដ្ឋិតេតា បុរិសា តាឃ សង្គិតេយច ឆតន្ថាឃតេសដ្ឋិស្ស សត្តិកំ អកយិសុ៍ “កតទេកាយចាសិតេតា , តាតា, ត្យុតេយ”ហ្តិ បុន្ធិតា “សាចតិ្វតកនេទ

យិការតេសដ្ឋិតេតា បុរិសយ្យ”តិ ចត្វា “យឃំ អយ្យាកំ តេសដ្ឋិតា ត្យុយ្យាកំ តេកតេហ ចឃប្បត្តា ឌាទិកា អតី្វតិ សុត្វា តេបសិតា”តិ៍ សាត្យ, តាតា,

ត្យុយ្យាកំ តេសដ្ឋិ កិដ្ឋាបិ តេកាតេកត អតេយតិ្វ អសឌិតេសា, ឌាតិឃា បត សឌិតេសា៍ សត្ថាកាទេសយ្យតេត្តា តាយ ទុ្លតេកា កន្ធឆ ត្យុតេយ្យតេសដ្ឋិស្ស

អតេយតិ្វ សយ្យឌិន្ធិតកាចំ អាតេទាតេចឆាតិ៍

តេ តស្ស ចចតំ សុត្វា សាចតិ្វ កត្ថា យិការតេសដ្ឋិស្ស ត្យុដ្ឋិ ចដ្ឋិ ច បតេចតេឌត្វា “លទ្ធា តេតា សាយិ សាតេកតេត ឆតន្ថាឃតេសដ្ឋិស្ស តេកតេហ

ឌាទិកា”តិ អាហំសុ៍ តំ សុត្វា យិការតេសដ្ឋិ “យហាក្យុលតេកតេហ កិទ តេតា ឌាទិកា លទ្ធា”តិ ត្យុដ្ឋយាតតេសា ហុត្វា តាចតេឌច ឆតន្ថាឃតេសដ្ឋិស្ស

សាសតំ បហិហិ “ត្ថាឌាតេតច ឌាទិកំ អាតឃិស្សាឃ, កត្តព្ធាកិច្ចំ កតេទាត្ត”តិ៍ តេសាបិស្ស បឌិសាសតំ តេបតេសសិ – “តឃិឌំ អយ្យាកំ កាទិឃំ, តេសដ្ឋិ

បត អត្តតេតា កត្តព្ធាកិច្ចំ កតេទាត្យ”តិ៍ តេសា តេកាសលទេតេញ្ញា សត្តិកំ កត្ថា អាតេទាតេចសិ – “តេឌច, ៗកា តេយ យក្កលកិរិឃា អតិ្វ, ឌាសស្ស តេត

បុណ្ណចឌ្ឍតស្ស ឆតន្ថាឃតេសដ្ឋិតេតា ឌិតទ៌ ចិសាលំ តាយ ឌាទិកំ អាតេតស្សាយិ, សាតេកតកយតំ តេយ អតុ្យឌាតាតាឆា”តិ៍ សាត្យ, យហាតេសដ្ឋិ, កិ បត

អតេយតិ្វបិ អាកត្តព្ធាត្តិ? តេឌច ត្យុយ្យាឌិសាតំ កយតំ លគ្គិ សក្កាតិ? ទាឌា យហាក្យុលស្ស សក្កហំ កាត្យកាតេយា “តេហាត្យ តេសដ្ឋិ, អាកយិស្សាយិ”តិ

សយ្យឌិន្ធិត្វា យិការតេសដ្ឋិតា សង្គិ សាតេកតតកទ៌ អកយាសិ៍ ឆតន្ថាឃតេសដ្ឋិ “យិការតេសដ្ឋិ កិទ តេកាសលទាឌាតំ កនេហត្វា អាកតេតា”តិ សុត្វា

បង្កក្យយតំ កត្វា ទាឌាតំ កនេហត្វា អត្តតេតា តិតេចសតំ អកយាសិ៍ តាចតេឌច ទតេញ្ញា ច ទាឌពលស្ស ច យិការតេសដ្ឋិតេតា ច ចសតដ្ឋាតំ តេឌច

យាលិកគ្គកត្តាឌិតិ ច សត្ថាតិ បឌិឃាតេឌសិ៍ “ត្ថាឌំ ត្ថាយស្ស លគ្គិ ចដ្ឋតិ, ត្ថាឌំ ត្ថាយស្សា”តិ សត្តុំ អត្តតាច ឌាតាតិ៍ តេត តេត ឌតា ចិត្តាយិសុ –

“តេសដ្ឋិ អយ្យាកតេយច សក្កាទ៌ កនេទាតី”តិ៍

អតេឆកឌិចសំ ទាឌា ឆតន្ថាឃតេសដ្ឋិស្ស សាសតំ បហិហិ “ត សក្កា តេសដ្ឋិតា ចិទកាលំ អយ្យាកំ កទេហតេបិសតំ កាតុំ, ឌាទិកាឃ កយតកាលំ

ឌាតាត្យ”តិ៍ តេសាបិ ទតេញ្ញា សាសតំ តេបតេសសិ – “ត្ថាឌាតិ ចស្សកាតេលិ អាកតេតា, ត សក្កា ចត្យយាសំ ចិចទិតុំ, ត្យុយ្យាកំ ពលកាឃស្ស ឃំ ឃំ

លគ្គិ ចដ្ឋតិ, សត្តុំ តំ យយ កាតេទា៍ តេកចលិ តេឌតេចា យឃា តេបសិតកាតេល កន្ធត្យ”តិ៍ តតេតា បដ្ឋាឃ សាតេកតតកទ៌ តិន្ធតក្លត្តកាតេយា ចិយ

អតេហាសិ៍ ៗចំ តតេឃា យាសា អតិក្កត្តា៍ ឆតន្ថាឃតេសដ្ឋិតេតា បត ឌិតាឃ យហាលតាបសាឆតំ ត តាច តិដ្ឋិ កន្ធតិ៍ អឆស្ស

កយ្ហត្តាឆិដ្ឋាឃកា អាកត្ថា អាតេទាចយិសុ – “តេសសំ អសត្តំ តាយ តតិ្វ, ពលកាឃស្ស បត កត្តបចតឌាទ្វតិ តប្យតេហាត្តិ”តិ៍ “កន្ធឆ, តាតា,

ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩈᩣᩃᩴ ᩋᩔᩈᩣᩃᩴ ᩅᩥᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᨧᨳᩣ”ᨲᩥ. ᩑᩅᩴ ᨸᨧᨶ᩠ᨲᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩮᩣ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ. ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩩᨶ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᨿᩥᩴᩈᩩ – “ᨴᩣᩁᩪᨶᩥ ᩈᩣᨾᩥ ᨶᨸ᩠ᨸᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ. “ᨲᩣᨲᩣ, ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᨴᩣᩁᩪᨶᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ, ᨴᩩᩔᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᨣᩣᩁᩴ ᨸᨶ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩪᩃᩈᩣᨭᨠᩮ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᩥᨿᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩃᨧᩣᨭᩥᨿᩴ ᨲᩮᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᨧᨳᩣ”ᨲᩥ. ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨶᩥᨿᩣᨾᩮᨶ ᨸᨧᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨾᩣᩈᩣ ᨸᩪᩁᨿᩥᩴᩈᩩ.

ᨲᨲᩮᩣ ᨵᨶᨬ᩠ᨩᨿᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᨵᩦᨲᩩᨿᩣ ᨾᩉᩣᩃᨲᩣᨸᩈᩣᨵᨶᩔ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨽᩣᩅᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈ᩠ᩅᩮ ᨴᩣᩁᩥᨠᩴ ᨸᩮᩈᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨵᩦᨲᩁᩴ ᩈᨾᩦᨸᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨾ᩠ᨾ ᨸᨲᩥᨠᩩᩃᩮ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨶᩣᨾ ᩍᨾᨬ᩠ᨧᩥᨾᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᨧᩣᩁᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ ᩒᩅᩣᨴᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ. ᩋᨿᩴ ᨾᩥᨣᩣᩁᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨣᨻ᩠ᨽᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨵᨶᨬ᩠ᨩᨿᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨶᩮᩣ ᩒᩅᩣᨴᩴ ᩋᩔᩮᩣᩈᩥ. ᩈᩮᩣᨸᩥ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᨵᩦᨲᩁᩴ ᩑᩅᩴ ᩒᩅᨴᩥ –

“ᩋᨾ᩠ᨾ ᩈᩈᩩᩁᨠᩩᩃᩮ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᨻᩉᩥ ᨶ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨻᩉᩥᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᨸᩅᩮᩈᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨴᨴᨶ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᨴᨴᨶ᩠ᨲᩔ ᨶ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨴᨴᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᩋᨴᨴᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩈᩩᨡᩴ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩈᩩᨡᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩈᩩᨡᩴ ᨶᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᨸᩁᩥᨧᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨴᩮᩅᨲᩣ ᨶᨾᩔᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ.

ᩍᨾᩴ ᨴᩈᩅᩥᨵᩴ ᩒᩅᩣᨴᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᩮᨱᩥᨿᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩣᨩᩈᩮᨶᩣᨿ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨠᩩᨭᩩᨾ᩠ᨻᩥᨠᩮ ᨸᩣᨭᩥᨽᩮᩣᨣᩮ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩈᨧᩮ ᨾᩮ ᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨵᩦᨲᩩ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᩈᩮᩣᨵᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩅᨠᩮᩣᨭᩥᩋᨣ᩠ᨥᨶᨠᩮᨶ ᨾᩉᩣᩃᨲᩣᨸᩈᩣᨵᨶᩮᨶ ᨵᩦᨲᩁᩴ ᨸᩈᩣᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ᩠ᩉᩣᨶᨧᩩᨱ᩠ᨱᨾᩪᩃᩴ ᨧᨲᩩᨸᨱ᩠ᨱᩣᩈᩈᨠᨭᩈᨲᩴ ᨵᨶᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᩦᨲᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨶᩥᨻᨴ᩠ᨵᩴ ᨣᨾᨶᨧᩣᩁᩥᨶᩥᨿᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᨲᩣ ᨴᩣᩈᩥᨿᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᨩᨬ᩠ᨬᩁᨳᩈᨲᩣᨶᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩪᨸᨠᩁᨱᩣᨶᩴ ᩈᨲᩴ ᩈᨲᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩣᩈᩃᩁᩣᨩᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨾᩥᨣᩣᩁᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨬ᩠ᨧ, ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᩦᨲᩩ ᨣᨾᨶᩅᩮᩃᩣᨿᩴ ᩅᨩᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿᨠᩮ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮ ᨸᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ, “ᨲᩣᨲᩣ, ᨾᨾ ᨵᩦᨲᩣᨿ ᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨡᩦᩁᨸᩣᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨵᩮᨶᩪᩉᩥ, ᨿᩣᨶᨿᩮᩣᨩᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᩈᨽᩮᩉᩥ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᨾ ᨵᩦᨲᩩ ᨣᨾᨶᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᨩᨴ᩠ᩅᩣᩁᩣᨶᩥ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨳᩩᩃᨲᩮᩣ ᩋᨯ᩠ᨰ ᩏᩈᨽᩣᨶᩥ ᨣᩮᩣᨣᨱᩮᨶ ᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨣᩣᩅᩩᨲᨾᨲ᩠ᨲᨠᩮ ᩋᩈᩩᨠᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᨶ᩠ᨴᩁᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᨣᩮᩣᨿᩪᨳᩮ ᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᨽᩮᩁᩥᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩅᨩᨴ᩠ᩅᩣᩁᩣᨶᩥ ᨸᩥᨴᩉᩮᨿ᩠ᨿᩣᨳᩣ”ᨲᩥ. ᨲᩮ “ᩈᩣᨵᩪ”ᨲᩥ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᩔ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣ ᩋᨠᩴᩈᩩ. ᩅᨩᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᩅᩥᩅᨭᩮ ᩏᩊ᩠ᩉᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩣᩁᩮᩣᩉᩮᩅ ᨣᩣᩅᩥᨿᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᩴᩈᩩ. ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨸᩥᨴᩉᩥᨲᩮ ᨸᨶ ᩅᩥᩈᩣᨡᩣᨿ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨻᩃᩮᨶ ᨻᩃᩅᨣᩣᩅᩮᩣ ᨧ ᨵᩮᨶᩩᨣᩣᩅᩮᩣ ᨧ ᨻᩉᩥ ᩃᨦ᩠ᨥᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ. ᩋᨳ, ᩅᩥᩈᩣᨡᩣ, ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨶᨣᩁᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩮ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨿᩣᨶᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩅᩥᩈᩣᨾᩥ, ᩏᨴᩣᩉᩩ ᩁᨳᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ. ᩋᨳᩔᩣ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – “ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨿᩣᨶᩮᨶ ᨾᩮ ᨸᩅᩥᩈᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨾᩉᩣᩃᨲᩣᨸᩈᩣᨵᨶᩔ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ ᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ. ᩈᩣ ᩈᨠᩃᨶᨣᩁᩔ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩦ ᩁᨳᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨣᩁᩴ ᨸᩣᩅᩥᩈᩥ. ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ ᩅᩥᩈᩣᨡᩣᨿ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᩑᩈᩣ ᨠᩥᩁ, ᩅᩥᩈᩣᨡᩣ, ᨶᩣᨾ ᩑᩅᩁᩪᨸᩦ, ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩥᩔᩣᩅ ᩋᨶᩩᨧ᩠ᨨᩅᩥᨠᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ. ᩍᨲᩥ ᩈᩣ ᨾᩉᩣᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨾᩥᨣᩣᩁᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨶᩮᩣ ᨣᩮᩉᩴ ᨸᩣᩅᩥᩈᩥ. ᩋᩣᨣᨲᨴᩥᩅᩈᩮ ᨧᩔᩣ ᩈᨠᩃᨶᨣᩁᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ “ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ, ᨵᨶᨬ᩠ᨩᨿᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨶᨣᩁᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨾᩉᩣᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩴ ᩋᨠᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨻᩃᩴ ᨸᨱ᩠ᨱᩣᨠᩣᩁᩴ ᨸᩉᩥᨱᩥᩴᩈᩩ. ᩅᩥᩈᩣᨡᩣ, ᨸᩉᩥᨲᨸᩉᩥᨲᩴ ᨸᨱ᩠ᨱᩣᨠᩣᩁᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨶᨣᩁᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩮᩈᩩ ᨠᩩᩃᩮᩈᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᨠᨾᩮᩅ ᨴᩣᨸᩮᩈᩥ. ᩋᨳᩔᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩣᨣᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᩑᨠᩥᩔᩣ ᩋᩣᨩᨬ᩠ᨬᩅᩊᩅᩣᨿ ᨣᨻ᩠ᨽᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ. ᩈᩣ ᨴᩣᩈᩦᩉᩥ ᨴᨱ᩠ᨯᨴᩦᨸᩥᨠᩣ ᨣᩣᩉᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩊᩅᩴ ᩏᨱ᩠ᩉᩮᩣᨴᨠᩮᨶ ᨶ᩠ᩉᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩃᩮᨶ ᨾᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᨾᩮᩅ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ.

មិគារសេដ្ឋិបិ សត្តាហំ បុត្តស្ស អាវាហសក្ការំ ករោន្តោ ធុរវិហារេ វសន្តម្បិ តថាគតំ អមនសិកត្វា សត្តមេ ទិវសេ សកលនិវេសនំ បូរេន្តោ នគ្គសមណកេ និសីទាបេត្វា “អាគច្ឆន្តុ មេ ធីតា, អរហន្តេ វន្ទតូ”តិ វិសាខាយ សាសនំ បហិណិ។ សា “អរហន្តា”តិ វចនំ សុត្វា សោតាបន្នា អរិយសាវិកា ហដ្ឋតុដ្ឋា ហុត្វា តេសំ និសិន្នដ្ឋានំ គន្ត្វា តេ ឱលោកេត្វា “ន ឯវរូបិ នាម អរហន្តា ហោន្តិ, ហិរោត្តប្បវិវជ្ជិតានំ នាម សន្តិកំ កស្មា មំ សសុរោ បក្កោសាបេតី”តិ “ធី, ធី”តិ គរហិត្វា អត្តនោ វសនដ្ឋានមេវ គតា។ នគ្គសមណា តំ ទិស្វា សព្វេ ឯកប្បហារេនេវ សេដ្ឋិំ គរហិំសុ – “កឹ ត្វំ, គហបតិ, អញ្ញំ នាលត្ថ, សមណស្ស គោតមស្ស សាវិកំ មហាកាឡកណ្ណិំ កស្មា ឥមំ គេហំ បវេសេសិ, វេគេន តំ ឥមស្មា គេហា នីហរាហី”តិ។ តតោ សេដ្ឋិ “ន សក្កា មយា ឥមេសំ វចនេន ឥមំ គេហា នីហរិតុំ, មហាកុលស្ស ធីតា អយ”ន្តិ ចិន្តេត្វា – “អាចរិយា ទហរា នាម ជានិត្វា វា អជានិត្វា វា ករេយ្យុំ, តុម្ហេ តុណ្ហី ហោថា”តិ តេ ឧយ្យោជេត្វា មហាបល្លង្កេ និសីទិត្វា សុវណ្ណកដច្ឆុំ គហេត្វា វិសាខាយ បរិវិសិយមានោ សុវណ្ណបាតិយំ អបោទកមធុបាយាសំ បរិភុញ្ជិ។

តស្មិំ សមយេ ឯកោ បិណ្ឌចារិកោ ថេរោ បិណ្ឌាយ ចរន្តោ សេដ្ឋិស្ស ឃរទ្វារំ បាបុណិ។ វិសាខា, តំ ទិស្វា “សសុរស្ស អាចិក្ខិតុំ ន យុត្ត”ន្តិ យថា សោ ថេរំ បស្សតិ, ឯវំ អបគន្ត្វា អដ្ឋាសិ។ សោ បន ពាលោ ថេរំ ទិស្វាបិ អបស្សន្តោ វិយ ហុត្វា អធោមុខោ បាយាសមេវ ភុញ្ជតិ។ វិសាខា, “ថេរំ ទិស្វាបិ មេ សសុរោ សញ្ញំ ន ករោតី”តិ ញត្វា ថេរំ ឧបសង្កមិត្វា “អតិច្ឆថ, ភន្តេ, មយ្ហំ សសុរោ បុរាណំ ខាទតី”តិ អាហ។ សោ និគណ្ឋេហិ តាវ កថិតកាលេ អធិវាសេសិ, “បុរាណំ ខាទតី”តិ វុត្តក្ខណេយេវ បន ហត្ថំ អបនេត្វា “ឥមំ បាយាសំ ឥតោ ហរថ, ឯតំ ឥមស្មា គេហា នីហរថ។ អយំ មំ ឯវរូបេ មង្គលកាលេ អសុចិខាទកំ នាម ករោតី”តិ អាហ។ តស្មិំ ខោ បន និវេសនេ សព្វេបិ ទាសកម្មករា វិសាខាយ សន្តកាវ, កោ តំ ហត្ថេ វា បាទេ វា គណ្ហិស្សតិ, មុខេន កថេតុំ សមត្ថោបិ នាម នត្ថិ។ តតោ, វិសាខា, សសុរស្ស កថំ សុត្វា អាហ – “តាត, ន ឯត្តកេន វចនេន មយំ និក្ខមាម, នាហំ តុម្ហេហិ ឧទកតិត្ថតោ កុម្ភទាសិកា វិយ អានីតា។ ធរមានកមាតាបិតូនំ ធីតរោ នាម ន ឯត្តកេនេវ និក្ខមន្តិ, ឯតេនេវ មេ ការណេន បិតា ឥធាគមនកាលេ អដ្ឋ កុដុម្ពិកេ បក្កោសាបេត្វា ‘សចេ មេ ធីតុ ឧបរិ ទោសោ ឧប្បជ្ជតិ, សោធេយ្យាថា’តិ វត្វា តេសំ ហត្ថេ ឋបេសិ។ តេ បក្កោសាបេត្វា មយ្ហំ ទោសាទោសំ សោធាបេថា”តិ។

តតោ សេដ្ឋិ “កល្យាណំ ឯសា កថេតី”តិ អដ្ឋ កុដុម្ពិកេ បក្កោសាបេត្វា “អយំ ទារិកា សត្តមេ ទិវសេ អបរិបុណ្ណេយេវ មង្គលគេហេ និសិន្នំ មំ ‘អសុចិខាទកោ’តិ វទតី”តិ អាហ។ ឯវំ កិរ, អម្មាតិ? “តាតា, មយ្ហំ សសុរោ អសុចិ ខាទិតុកាមោ ភវិស្សតិ, អហំ បន ឯវំ កត្វា ន កថេមិ។ ឯកស្មិំ បន បិណ្ឌបាតិកត្ថេរេ ឃរទ្វារេ ឋិតេ អយំ អបោទកមធុបាយាសំ ភុញ្ជន្តោ ន តំ មនសិ ករោតិ, អហំ ឥមិនា ការណេន ‘អតិច្ឆថ, ភន្តេ, មយ្ហំ សសុរោ ឥមស្មិំ អត្តភាវេ បុញ្ញំ ន ករោតិ, បុរាណបុញ្ញំ ខាទតី’តិ ឯត្តកំ កថេមីន្តិ អាហ។ អយ្យ, ឥធ ទោសោ នត្ថិ, អម្ហាកំ ធីតា ការណំ កថេតិ, ត្វំ កស្មា កុជ្ឈសីតិ? អយ្យា, ឯស តាវ ទោសោ មា ហោតុ, អយំ បន ទារិកា អាគតទិវសេយេវ មម បុត្តេន សទ្ធិំ អគន្ត្វា អត្តនោ ឥច្ឆិតដ្ឋានំ អគមាសីតិ។ ឯវំ កិរ, អម្មាតិ? តាតា, នាហំ ឥច្ឆិតដ្ឋានំ គច្ឆាមិ, ឥមស្មិំ បន គេហេ អាជានីយវឡវាយ វិជាតាយ សញ្ញម្បិ អកត្វា និសីទនំ នាម អយុត្តន្តិ ទណ្ឌទីបិកា គាហាបេត្វា ទាសីហិ បរិវុតា តត្ថ គន្ត្វា វឡវាយ វិជាតបរិហារំ ការាបេសិន្តិ។ អយ្យ, អម្ហាកំ ធីតា តវ គេហេ ទាសីហិបិ អកត្តព្ពកម្មំ អកាសិ, ត្វំ ឯត្ថ កិំ ទោសំ

បឃ្សឹតិ?

អឃ្យា, ៤ឋ តាច ៗរណា ទោតាឲ្យ, ព្ពួយិឃ្សា បត បិតា ព្ពួឆាកយតឌិចរឋ ទ្ទួចាឆំ ទឥទក្ខា "អទក្ខាអក្កិ ឥាហិ ត គឹហទិតទដ្ឋា"តិ អាហ, កិំ បត ឋក្កា អទយត្វិ ជ្ជួកទតា បដិចិឃ្សាកទកហាត៌ អក្កិ អឥត្វា ចឋិតុត្តិ? ៤ចំ កិទ, អយ្យាតិ? តាតា, ត យឃ៍ាបិតា ៤តំ អក្កិ ជ្ជួបិឥាឃ ករឆឋិ, ឃា បត អទក្ខាតិទចឋទត ឋឃ្សុអាឌិត៌ ទហឃ្សាកឆា ជ្ជួបជ្ជួតិ, ឋា ឥាឋិឥាឋាត៌ ត ករឆតព្ពា៍ ៤ចទ្ទុបិ ហិ កឆា ចឌ្ឌួយាតា កលហាឃ ឋំចក្កួតិ, ព្ពួឆំ ឋឌ្ឌួាឃ យឃ៍ាបិតា ករឆឋិ, តាតាតិ៍

អឃ្យា, ៤តំ តាច ៤ចំ ទហាតុ, ព្ពួយិឃ្សា បិតា "ឥាហិទទតា អក្កិ ត អទក្ខា បទចទឋតទព្ពា"តិ អាហ, កិំ ឋក្កា អទយត្វិ អទក្ខាអក្កិយិ ត្រិព្ពួទត ឥាហិទទតា អក្កិ អតាហទិតុត្តិ ? ៤ចំ កិទ, អយ្យាតិ? តាតា, យឃ៍ាបិតា ៤តំ អក្កិ ឋឌ្ឌួាឃ ត ករឆឋិ, ឃំ បត ទឥាឋំ ឥាឋកយ្យកាទទហិ កឌិតំ ទហាតិ, តំ អទក្ខាយាត្តុឋកាត៌ ត ករឆតព្ពា...ទប...៍

ឃយ្យិ ទតត "ទឃ ឥឥត្តិ, ទតឋំទឃច ឥាតព្ពា"ត្តិ ចុត្តា, តំ "ឃាឌិតកំ ជ្ជួបកទលំ កទហត្វា ទឃ បដិឥឥត្តិ, ទតឋំទឃច ឥាតព្ពា"ត្តិ ឋឌ្ឌួាឃ ចុត្តា៍

"ទឃ ត ឥឥត្តិ"តិ ព្ពួឥយ្យិ ឃាឌិតកំ ជ្ជួបកទលំ កទហត្វា ទឃ ត បដិឥឥត្តិ, ទតឋំ ត ឥាតព្ពាត្តិ ឋឌ្ឌួាឃ ចុត្តា៍

"ឥឥត្តឃ្សបិ អឥឥត្តឃ្សបិ ឥាតព្ពា"ត្តិ , ព្ពួឆំ បត ទ្យក្កទតឃុ ឥាតិយិទត្តឃុ ឋយ្យទត្តឃុ បដិឥាតុំ ឋទក្កាត្តុ ចា យា ចា, ឥាតុទយច ចដ្ឋួតឹតិ ឋឌ្ឌួាឃ ចុត្តា៍

"ឃុលំ តិឋិឌិតព្ពា"ត្តិ ព្ពួឥយ្យិ ឋឃ្សុឋឃុទទ ឌិឋ្វា ជ្ជួដ្ឋាតព្ពួដ្ឋាទត តិឋិឌិតុំ ត ចដ្ឋួតឹតិ ឋឌ្ឌួាឃ ចុត្តា៍

"ឃុលំ ក្ឌុម្ពិតព្ពា"ត្តិ ព្ពួឆំ បត ឋឃ្សុឋឃុទឋាយិទកហិ បុទទតទំ អក្ឌុម្ពិត្វា ទត បទិចិឋិត្វា ឋទព្ពាហិ លឌ្ឌួាលឌ្ឌួំ ឥាត្វា បច្ឆា ឋឃំ ក្ឌុម្ពិតុំ ចដ្ឋួតឹតិ ឋឌ្ឌួាឃ ចុត្តា៍

"ឃុលំ តិបឌ្ឌិតព្ពា"ត្តិ ព្ពួឥយ្យិ ឋឃ្សុឋឃុទឋាយិទកហិ បុទទតទទយច ឋឃត៌ អាទុឃ្យាត តិបឌ្ឌិតព្ពា, ទតឋំ កត្តព្ពាឃុត្តកំ ចត្តបដិចត្តំ កត្វា បច្ឆា ឋឃំ តិបឌ្ឌិតុំ ឃុត្តត្តិ ព្ពួឆំ ឋឌ្ឌួាឃ ចុត្តា៍

"អក្កិ បទិចទិតទព្ពា"តិ ព្ពួឆំ បត ឋឃ្សុយ្យិ ឋឃុទយ្យិ ឋាយិកយ្យិ អក្កិក្ខន្ធំ ចិឃ ជ្ជួទកទាឌាត៌ ចិឃ ច កត្វា បឃ្សិតុំ ចដ្ឋួតឹតិ ព្ពួឆំ ឋឌ្ឌួាឃ ចុត្តត្តិ៍

ឯតេ តាវ ឯត្តកា កុលា ហោន្តុ, ឥមិស្សា បន បិតា អន្តោនេវតា គមស្សាបេតិ, ឥមស្ស កោ អនន្តោតិ? ឯវំ កិរ, អម្មាតិ? អាម, តាតា, ឯតម្បិ ហិ មេ បិតរា ឥទំ សន្ធាយ វុត្តំ – “អាវេណិកឈរាវានំ វសភកាលតោ បដ្ឋាយ អត្តនោ ឈរទ្វារំ សម្បត្តបព្ពជិតំ ជិន្ធា មំ ឈរេ ភាគតិមំ គោរតិមំ អត្ថិ, តតោ បព្ពជិតានំ ទត្វាវ ភាជិតុំ វដ្ដតី”តិ។ អថ នំ តេ អាហំសុ – “តុម្ហេបន មហារវដ្ដំ បព្ពជិតេ ជិន្ធា អនាគមេវ រុច្ចតិ មន្តេតិ។ សោ អញ្ញំ បដិវទនំ អបស្សន្តោ អធោមុខោ តុណ្ហី”។

អថ នំ កុដុម្ពិកា “កិំ បន អញ្ញាបិ អម្ហាកំ ធីតុ ទោសោ អត្ថី”តិ បុច្ឆិំសុ។ នត្ថិ, អយ្យាតិ។ កស្មា បន នំ និទ្ទោសំ អការណា គេហតោ និក្ករាបេសីតិ? តស្មិំ ខណេ, វិសាខា, អាហ – “បឋមំ តាវ មយ្ហំ មម សសុរស្ស វចនេន គមនំ ន យុត្តំ, មយ្ហំ បន អាគមនទិវសេ មម ទោសាទោសានំ សោធនត្ថាយ មម បិតា តុម្ហាកំ ហត្ថេ ទត្វា អទាសិ, ឥទានិ មយ្ហំ គន្តុំ យុត្ត”ន្តិ ទាសិទាសេ “យានាទីនិ សជ្ជេថា”តិ អាណាបេសិ។ អថ នំ សេដ្ឋី តេ កុដុម្ពិកេ គហេត្វា, “អម្ម, មយា អជានិត្វា កថិតំ, ខមាហិ មយ្ហ”ន្តិ អាហ។ “តាតា, តុម្ហាកំ ខមិតព្ពំ តាវ ខមាមិ, អហំ បន ពុទ្ធសាសនេ អវេច្ចប្បសន្នស្ស កុលស្ស ធីតា, ន មយំ វិនា ភិក្ខុសង្ឃេន វត្តាម។ សចេ មម រុចិយា ភិក្ខុសង្ឃំ បដិជគ្គិតុំ លភាមិ, វសិស្សាមី”តិ។ “អម្ម, ត្វំ យថារុចិយា តវ សមណេ បដិជគ្គាហី”តិ។

តតោ, វិសាខា, ទសពលំ និមន្តាបេត្វា បុនទិវសេ និវេសនំ បវេសេតិ ពុទ្ធប្បមុខំ ភិក្ខុសង្ឃំ និសីទាបេសិ។ នគ្គបរិសាបិ សត្ថុ មិគារសេដ្ឋិនោ គេហំ គតភាវំ សុត្វា តត្ថ គន្ត្វា គេហំ បរិវារេត្វា និសីទិំសុ។ វិសាខា, ទក្ខិណោទកំ ទត្វា “សព្ពោ សក្ការោ បដិយាទិតោ, សសុរោ មេ អាគន្ត្វា ទសពលំ បរិវិសតូ”តិ សាសនំ បេសេសិ។ សោ និគណ្ឋានំ វចនំ សុត្វា “មម ធីតា សម្មាសម្ពុទ្ធំ បរិវិសតូ”តិ អាហ។ វិសាខា, នានគ្គរសេហិ ទសពលំ បរិវិសិត្វា និដ្ឋិតេ ភត្តកិច្ចេ បុន សាសនំ បហិណិ – “សសុរោ មេ អាគន្ត្វា ទសពលស្ស ធម្មកថំ សុណាតូ”តិ។ អថ នំ “ឥទានិ អគមនំ នាម អតិវិយ អការណ”ន្តិ ធម្មកថំ សោតុកាមតាយ គច្ឆន្តំ នគ្គសមណា អាហំសុ – “សមណស្ស គោតមស្ស ធម្មំ សុណន្តោ ពហិសាណិយំ និសីទិត្វា សុណាហី”តិ។ បុរេតរមេវ ច គន្ត្វា សាណិយា បរិក្ខិបិំសុ។ មិគារសេដ្ឋិ គន្ត្វា ពហិសាណិយំ និសីទិ។ តថាគតោ “ត្វំ ពហិសាណិយំ វា និសីទ, បរកុដ្ដេ វា បរសេលេ វា បរចក្កវាឡេ វា និសីទ។ អហំ ពុទ្ធោ នាម សក្កោមិ តំ មម សទ្ទំ សាវេតុ”ន្តិ សុវណ្ណវណ្ណផលំ អម្ពរុក្ខំ ខន្ធេ គហេត្វា ចាលេន្តោ វិយ ធម្មកថំ កថេសិ, ទេសនាបរិយោសានេ សេដ្ឋិ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ សាណិំ ឧក្ខិបិត្វា សត្ថុ បាទេ បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា សត្ថុ សន្តិកេយេវ ច “ត្វំ, អម្ម, អជ្ជ អាទិំ កត្វា មម មាតា”តិ វិសាខំ អត្តនោ មាតុដ្ឋានេ ឋបេសិ។ តតោ បដ្ឋាយ, វិសាខា មិគារមាតា, នាម ជាតា។

សា ឯកទិវសំ ភគ្គត្តមមេ វត្តន្តេ “អន្តោភគេរ កុណ្ឌា ភត្តី”តិ ទាសីហិ បរិវុតា សត្ថុ ធម្មកថំ សោតុំ គច្ឆន្តី “ពុទ្ធានំ សន្តិកំ ឧទ្ធតវេសេន គន្តុំ អយុត្ត”ន្តិ មហាលតាបសាធនំ ឱមុញ្ចិត្វា ទាសិយា ហត្ថេ ទត្វា សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ, សត្ថា ធម្មកថំ កថេសិ។ សា ធម្មទេសនាបរិយោសានេ ទសពលំ វន្ទិត្វា ភគវតោ បក្កាមិ។ សាបិ ទាសី អត្តនា គហិតបសាធនស្ស ឋបិតដ្ឋានំ អសល្លក្ខេត្វា គច្ឆន្តី បសាធនត្ថាយ បដិនិវត្តិ។ អថ នំ, វិសាខា, “កហំ បន តេ តំ ឋបិត”ន្តិ បដិបុច្ឆិ។ គន្ធកុដិបរិវេណេ, អយ្យេតិ។ ហោតុ ជេ គន្ត្វា អាហរ, គន្ធកុដិបរិវេណេ ឋបិតកាលតោ បដ្ឋាយ អាហរាបនំ នាម អម្ហាកំ អយុត្តំ។ តស្មា តំ វិស្សជ្ជេត្វា ទព្ពកម្មំ ករិស្សាម។ តត្ថ បន ឋបិតេ អយ្យានំ បលិពោធោ ហោតីតិ។

បុនទិវសេ សត្ថា ភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ វិសាខាយ និវេសនទ្វារំ សម្បាបុណិ។ និវេសនេ ច និពទ្ធបញ្ញត្តានិ អាសនានិ។ វិសាខា, សត្ថុ បត្តំ គហេត្វា សត្ថារំ គេហំ បវេសេត្វា បញ្ញត្តាសនេសុយេវ និសីទាបេត្វា កតភត្តកិច្ចេ សត្ថរិ តំ បសាធនំ អាហរិត្វា សត្ថុ បាទមូលេ និក្ខិបិត្វា “ឥទំ, ភន្តេ, តុម្ហាកំ ទេមី”តិ អាហ។ សត្ថា “អលង្ការោ នាម បព្ពជិតានំ ន វដ្ដតី”តិ បដិក្ខិបិ។ ជានាមិ, ភន្តេ, អហំ បន ឥមំ អគ្ឃាបេត្វា ធនំ គហេត្វា តុម្ហាកំ វសនគន្ធកុដិំ ការេស្សាមីតិ។ តទា សត្ថា អធិវាសេសិ។ សាបិ តំ អគ្ឃាបេត្វា នវកោដិធនំ គហេត្វា គព្ភសហស្សបដិមណ្ឌិតេ បុព្ពារាមវិហារេ តថាគតស្ស វសនគន្ធកុដិំ ការេសិ។ វិសាខាយ បន និវេសនំ បុព្ពណ្ហសមយេ កាសាវបជ្ជោតំ ឥសិវាតបដិវាតមេវ ហោតិ អនាថបិណ្ឌិកស្ស គេហំ វិយ។ តស្សាបិ គេហេ ធុវភត្តានិ បដិយត្តានេវ អហេសុំ។ សា បុព្ពណ្ហសមយេ ភិក្ខុសង្ឃស្ស អាមិសសង្គហំ កត្វា បច្ឆាភត្តេ ភេសជ្ជានិ ចេវ អដ្ឋវិធបានកានិ ច គាហាបេត្វា វិហារំ គន្ត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស ទត្វា បច្ឆា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា អាគច្ឆតិ។ សត្ថា អបរភាគេ ឧបាសិកាយោ បដិបាដិយា ឋានន្តរេសុ ឋបេន្តោ វិសាខំ ឧបាសិកានំ ទាយិកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

ខុជ្ជុត្តរា-សាមាវតីវត្ថុ

១៩០-១៩១។ តតិយចតុត្ថេសុ ពហុស្សុតានំ យទិទំ, ខុជ្ជុត្តរា, មេត្តាវិហារីនំ យទិទំ, សាមាវតីតិ ពហុស្សុតានំ ឧបាសិកានំ ខុជ្ជុត្តរា, មេត្តាវិហារីនំ សាមាវតី អគ្គាតិ ទស្សេតិ។ តា កិរ ទ្វេបិ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ បដិសន្ធិំ គហេត្វា អបរភាគេ “សត្ថុ ធម្មកថំ សោស្សាមា”តិ វិហារំ អគមំសុ។ តត្ថ, ខុជ្ជុត្តរា, សត្ថារំ ឯកំ ឧបាសិកំ ពហុស្សុតានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សាមាវតីបិ ឯកំ ឧបាសិកំ មេត្តាវិហារីនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ តាសំ ទ្វិន្នម្បិ យាវជីវំ កុសលំ កត្វា ទេវលោកេ និព្ពត្តិត្វា ទេវមនុស្សេសុ សំសរន្តីនំយេវ កប្បសតសហស្សំ អតិក្កន្តំ។

អថ អម្ហាកំ សត្ថុ និព្ពត្តិតោ បុរេតរមេវ អល្លកប្បរដ្ឋេ អហិវាតករោគោ នាម ឧប្បជ្ជិ។ ឯកេកស្មិំ គេហេ ឯកប្បហារេនេវ ទសបិ វីសម្បិ តិំសម្បិ ជនា មរន្តិ, តិរោរដ្ឋំ គតា បន ជីវិតំ លភន្តិ។ តំ ញត្វា ឯកោ បុរិសោ អត្តនោ បុត្តទារំ អាទាយ “អញ្ញំ រដ្ឋំ គមិស្សាមី”តិ តតោ និក្ខមិ។ អថស្ស ឃរេ គហិតបាថេយ្យំ អន្តរាមគ្គេ កន្តារេ អនុត្តិណ្ណេយេវ បរិក្ខយំ អគមាសិ។ តេសំ សរីរពលំ បរិហាយិ, សកិំ មាតា បុត្តំ ឧក្ខិបតិ, សកិំ បិតា។ អថស្ស បិតា ចិន្តេសិ – “អម្ហាកំ សរីរពលំ បរិហីនំ, បុត្តំ ឧក្ខិបិត្វា គច្ឆន្តា កន្តារំ និត្ថរិតុំ ន សក្ខិស្សាមា”តិ។ សោ តស្ស មាតរំ អជានាបេត្វាវ ឧទកកិច្ចេន ឱហីនោ វិយ បុត្តំ មគ្គេ និសីទាបេត្វា ឯកកោវ មគ្គំ បដិបជ្ជិ។ “អថស្ស ភរិយា អាគមនំ ឱលោកយមានា ឋិតា ទិស្វា បុត្តំ អទិស្វា វិរវមានា គន្ត្វា កហំ មេ សាមិ បុត្តោ”តិ អាហ។ កោ តេ បុត្តេន អត្ថោ? ជីវមានា បុត្តំ លភិស្សាមាតិ។ សា “អតិសាហសិកោ វតាយំ បុរិសោ”តិ វត្វា “គច្ឆ ត្វំ, នាហំ តាទិសេន សទ្ធិំ គមិស្សាមី”តិ អាហ។ សោ “អនុបធារេត្វា មេ ភទ្ទេ កតំ, ខមេថ មយ្ហ”ន្តិ វត្វា បុត្តំ អាទាយាគតោ។

តេ តំ កន្តារំ សមតិក្កមិត្វា សាយំ ឯកំ គោបាលកកុលំ សម្បាបុណិំសុ។ តំ ទិវសញ្ច គោបាលកកុលវាសិនោ និរុទកបាយាសំ បចិំសុ។ តេ

ទោ ជិវ្ហា “ត្តុទេ អតិចិយ លោតកា”តិ បរិយាយស្ស មហាការេត ប្វុរេត្វា ក្ខញ្ញក្ខុប្វុទំ សប្បិ អាសិញ្ចិត្វា អគ្គំ សុំ ទោស្ស តំ បរិយាសំ ក្សញ្ញាទត្តស្ស សា ត្តុត្តិ្ឋ បយារណោតេច ក្សញ្ញា, បុរិសោ បត បយាណាតិក្កត្តំ ក្សញ្ញាត្វា ឌីរាបេត្យំ អសក្កោតេត្តា ទត្តិកាកសយតត្តទេ កាលយការសិ៍ សោ កាលំ កតោរាតេត្តា ទោស្ស សាលឃការេចត កោបិលកាតំ កោហេ សុតលិយា ក្សឌ្ឋិស្សិ បដិសន្ធឹ គណ្ហិ សុតលិ តចិរស្សេច ចិឌាតា៍ កោបិលកោ តំ ក្យក្កុទំ សស្សិរិកំ ជិវ្ហា បិណ្ឌេត បលោកេត្វា អត្តតិ ក្ខប្បក្ខសិតេហំ កហេត្វា សន្ធិមេច ធរតិ៍

អចេឆកឌីចសំ ឲកោ បច្ចេកពុទ្ធោ កិក្លាចារចេលិយ កោបិលកស្ស ឈរទ្វារំ សម្បត្តោ៍ សោបិ តំ ជិវ្ហា កិក្លុ ឥត្វា អត្តាតំ តិស្សាយ ចសតត្វាយ បដិញ្ញា គណ្ហិ បច្ចេកពុទ្ធោ កោបិលកកុលស្ស អចិន្ទេទ ធារេត ឲកស្សិ ចតសណ្ឌេ ចារំ ក្ខបកោតា៍ កោបិលកោ តស្ស សត្តិកំ គច្ឆត្តា តំ ក្យក្កុទំ កហេត្វាច គច្ឆតិ, អន្តរាយក្កេ ច ចាញអយិកដ្ឋារេត ចាញអយិកាតំ បលិយតត្វំ ទុរក្លុ ចា បិសារេណ ចា បហារំ ឥតិ, សោបិ ក្យក្កុទោ តស្ស កតណចិឆាតំ ចចត្វបេតិ៍ អចេឆកឌីចសំ សោ កោបិលកោ បច្ចេកពុទ្ធស្ស សត្តិកោ តិសីជិត្វា, “ភន្តេ, អយ្យាកំ សព្ពកាលំ អាកាយតំ តាយ ត ហោតិ៍ អយំ បត ក្យក្កុទោ លេកោ, ត្តុយស្ស អាកតសញ្ញាយ អយ្យាកំ កោហទ្វារំ អាកច្ឆេយ្យាចា”តិ អាហ៍ សោ ឲកឌីចសំ “បច្ចេកពុទ្ធំ គណ្ហិត្វា ឲហិ”តិ ក្យក្កុទំ បេសេសិ៍ ក្យក្កុទោ តស្ស ចចតំ សុត្វា កិក្លាចារចេលិយ កត្វា បច្ចេកពុទ្ធស្ស បិដឃុទេល ក្ខទេត តិបជ្ជិ៍ បច្ចេកពុទ្ធោ “អយំ មេ សត្តិកំ អាកតោ”តិ ញាត្វា បត្តឌីចរំ អាគាយ មក្កំ បដិបជ្ជិ៍ សោ តស្ស ឌីយំសតត្វាយ ក្ខក្កមិត្វា អញ្ញា មក្កំ គណ្ហិ ក្យក្កុទោ បុរេតោ ឥត្វា កោបិលកមក្កំ បដិបត្តកាលេ អបសក្កិ៍ ឃស្សិ ច ឃស្សិ ច ធារេត ចាញអយិកាតំ បលិយតត្វំ កោបិលកោ ទុក្លុ ចា បិសាណំ ចា បហរិ, តំ តំ ធាតំ បត្វា ក្យក្កុទោ មហាចិរចំ ចិរចិ៍ តស្ស សទ្ទេត ចាញអយិកា បលិយត្តិ៍ បច្ចេកពុទ្ធោបិ កត្តកិច្ចចេលិយ មហត្តំ សិតិទ្ធំបិណ្ឌំ តស្ស ឥតិ៍ សោបិ បិណ្ឌំលិកេត បច្ចេកពុទ្ធេ ក្ខត្តទិតាំ សិតេហំ កតោតិ៍

កោបិលកោ ទោមាសំ ចុត្តស្ស បច្ចេកពុទ្ធស្ស តិឌីចរប្បហោតកំ សាដកំ ឥត្វា, “ភន្តេ, សចេ ចោ ទុច្ចតិ, ត្តុឆេច ចសឆ៍ តោ ចេ ទុច្ចតិ, ឃចាសុខំ គច្ឆថា”តិ អាហ៍ បច្ចេកពុទ្ធោ កយតាការំ ឥស្សេតិ៍ សោ កោបិលកោ បច្ចេកពុទ្ធំ អត្យាគត្វា តិចត្តតិ៍ ក្យក្កុទោ បច្ចេកពុទ្ធស្ស អញ្ញាត្វ កយតកាចំ ញាត្វា អតិសិតេហេត ក្ខប្បត្តពលចរសោកោ ហឌយផាលតំ បត្វា កាលំ កត្វា តាចតិំសបុរេ តិព្វត្តិ៍ អឆស្ស បច្ចេកពុទ្ធេត សទ្ធិំ កយតការេល ក្ខច្ចាសត្ថំ កត្វា ចាញអយិកាតំ បលិបិតការេចត ឥចតាហិ សទ្ធិំ កចេឆត្តស្ស សទ្ទោ សកលឥចបុរំ លោឥត្វា អដ្ឋាសិ៍ សោ ទោតេច តាយឆេឃ្យ លកិត្វា ឈោសកឥចបុត្តោ តាយ ឌាតោ៍ អឆស្ស តស្សិ សម្បត្តិំ អត្យកចត្តស្ស មត្យស្សបេឆ កោសម្ពិតករេ ក្ខឥតោ តាយ រាឌា រជ្ជំ បដិបជ្ជិ៍ តស្ស ចត្ត មញ្ញ្យបណ្ណាសកេ ទោឌិរាឌក្យមារសុត្តចណ្ណតាយំ (ម៍ តិ៍ អដ្ឋ៍ ១៍១១៣ អាឥយោ) ចុត្តតយេតេច ចេឌិតព្វំ៍

តស្សិ បត រជ្ជំ ការឃមាតេ ឈោសកឥចបុត្តោ ចចិត្វា កោសម្ពិយំ ឲកិស្សា ទុប្វុបឌីចិតិយា ក្សច្ឆិម្បដិសន្ធឹ គណ្ហិ សា ឥសមាសច្ចយេត ចិឌាយិត្វា បុត្តកាចំ ញាត្វា សក្កាទក្វេដ ឆឌ្ឌាបេសិ៍ តស្សិ ឥណេ កោសម្ពិសេដ្ឋិតោ កម្មត្តិកោ បិតោតាច សេដ្ឋិឃរំ គច្ឆត្តោ “កិំ ត្ យោ ត្តុមំ ការកហិ សម្បទិកិណ្ណ”ត្តិ គត្វា ឌារកំ ជិវ្ហា “មហាបុញ្ញចា ឲស ឌារកោ ភចិស្សតី”តិ ឲកស្ស បុរិសស្ស ហត្ថេ កោហំ បេសេត្វា សេដ្ឋិឃរំ អកមាសិ៍ សេដ្ឋិបិ រាជុបដ្ឋាតចេលិយ រាជក្យលំ គច្ឆត្តោ អន្តរាមក្កេ បុរោហិតំ ជិវ្ហា “អជ្ជ កិំ តក្ខត្ត”ត្តិ បុច្ឆិ៍ សោ តត្ថេច ឋិតោ កណេត្វា “អសុកំ តាយ តក្ខត្តំ, អជ្ជ ត្តុមិតា តក្ខត្តេត ឌាតឌារកោ ត្តុមស្សិ តកេរ សេដ្ឋដ្ឋាតំ លកិស្សតី”តិ អាហ៍ សោ តស្ស កចំ

សុត្វា វេគេន ឈទំ បេសេសិ – “ព្ទមស្ស បុរោហិតស្ស ឆ្ល គឆា ភាម ភត្តិ, ឈរហិ ឆ េម គរុគ្គា, ជាភាឆ តាវ ភំ ចិជាតា ចា តោ ចា”តិ។ សោ គន្ត្វា ជានិត្វា, “អយ្យ, ន តាវ ចិជាតា”តិ អាហំសុ។ តេន ហិ គច្ឆ, ព្ទមម្បិ ភគេរ អជ្ជ ជាតទារកំ បរិយេសថាតិ។ សោ បរិយេសន្តា តស្ស សេដ្ឋិនោ គព្ភិត្តិកស្ស គេហេ តំ ទារកំ ទិស្វា សេដ្ឋិនោ អារោចយិំសុ។ តេន ហិ គច្ឆ ភណេ, តំ គព្ភិត្តិកំ បក្កោសថាតិ។ សោ តំ បក្កោសិំសុ។ អថ នំ សេដ្ឋិ “គេហេ កិរ សោ ទារកោ អត្ថិ”តិ បុច្ឆិ។ “អាម, អយ្យា”តិ។ “តំ ទារកំ អយ្ហាកំ ទេហី”តិ។ “ន ទេមិ, អយ្យា”តិ។ “ហន្ទ សហស្សំ គហេត្វា ទេហី”តិ។ សោ “អយំ ជីវេយ្យ វា មរេយ្យ វា, ទុជ្ជានមេតំ”ន្តិ សហស្សំ គហេត្វា អទាសិ។

តទា សេដ្ឋិ ចិន្តេសិ – “សចេ មេ ភរិយា ធីតរំ វិជាយិស្សតិ, ព្ទមមេវ បុត្តំ ករិស្សាមិ។ សចេ បុត្តំ វិជាយិស្សតិ, មារេស្សាមី”តិ។ ចិន្តេត្វា គេហេ បោសេសិ។ អថស្ស ភរិយា កតិបាហច្ចយេន បុត្តំ វិជាយិ។ តទា សេដ្ឋិ “ឥមំ តំ ការេវ មុដ្ឋិត្វា មារេស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា “ព្ទមំ ទារកំ វជទ្វារេ និបជ្ជាបេថា”តិ អាហ។ តំ តត្ថ និបជ្ជាបេសុំ។ អថ នំ យូថបតិ ឧសភោ បឋមំ និក្ខមន្តោ ទិស្វា “ឥមំ តំ អញ្ញោ ន មទ្ទិស្សតី”តិ វត្ថុន្ត បិជាកំ អត្តរេ កត្វា អដ្ឋាសិ។ អថ នំ គោបាលកា ទិស្វា “មហាបុញ្ញោ ឯស ទារកោ ភវិស្សតិ, យស្ស តិរច្ឆានគតាបិ គុណំ ជានន្តិ, បដិជគ្គិស្សាម ន”ន្តិ អត្តនោ គេហំ នយិំសុ។

សោបិ សេដ្ឋិ តស្ស មតភាវំ អនុវិជ្ជន្តោ “គោបាលគេហិ នីតោ”តិ សុត្វា បុន សហស្សំ ទត្វា អាណាបេត្វា អាមកសុសានេ ឆឌ្ឌាបេសិ។ តស្មិំ ច កាលេ សេដ្ឋិស្ស ឈរេ អជបាលកោ សុសានំ និស្សាយ អជិកា ចារេតិ។ អថេកា ឆេត្ត អជិកា ទារកស្ស បុញ្ញេន មគ្គា ឱក្កម្ម គន្ត្វា ទារកស្ស ថនំ ទត្វា គតា។ តទា និវត្តមានាបិ តថេវ គន្ត្វា ថនមទាសិ។ អជបាលកោ ចិន្តេសិ – “អយំ អជិកា បាតោបិ ព្ទមម្ហា ឱកាតា ឱក្កមិត្វា គតា, កិំ នុ ខោ ឯត”ន្តិ គន្ត្វា ឱលោកេន្តោ តំ ទារកំ ទិស្វា “មហាបុញ្ញោ ឯស ទារកោ, តិរច្ឆានគតាបិស្ស គុណំ ជានន្តិ, បដិជគ្គិស្សាមិ ន”ន្តិ គហេត្វា គេហំ គតោ។

បុនទិវសេ សេដ្ឋិ “មតោ នុ ខោ ទារកោ, ន មតោ”តិ ឱលោកាបេន្តោ អជបាលកេន គហិតភាវំ ញត្វា សហស្សំ ទត្វា អាណាបេត្វា “ស្វេ ព្ទមំ ភគរំ ឯកោ សត្ថវាហបុត្តោ បវិសិស្សតិ, ព្ទមំ ទារកំ នេត្វា ចក្កមគ្គេ ឋបេថ, ឯសំ តំ សកដចក្កំ ឆិន្ទិត្វា គមិស្សតី”តិ អាហ។ តំ តត្ថ និក្ខិត្តំ សត្ថវាហបុត្តស្ស បុរិមសកដេ គោណា ទិស្វា ចត្តារោ បាទេ ថម្ភេ ទិយ ឱតាទេត្វា អដ្ឋំសុ។ សត្ថវាហោ “កិំ នុ ខោ ឯត”ន្តិ ទោសំ ឧបធារេន្តោ ឱលោកេន្តោ ទារកំ ទិស្វា “មហាបុញ្ញោ ទារកោ, បដិជគ្គិតុំ វដ្ដតី”តិ គហេត្វា អគមាសិ។

សេដ្ឋិបិ តស្ស ចក្កបថេ មតភាវំ វា អមតភាវំ វា ឱលោកាបេន្តោ សត្ថវាហេន គហិតភាវំ ញត្វា តស្សបិ សហស្សំ ទត្វា អាណាបេត្វា ភគរតោ អវិទូរេ ឋានេ បបាតេ បាតាបេសិ។ សោ តត្ថ បបតន្តោ ឥដ្ឋការានំ គព្ភិតរដ្ឋានេ ឧគ្គបាលិយំ បតិតោ។ សោ តស្ស បុញ្ញានុភាវេន សតសហស្សកប្បាសបិចុបរិស្សយសទិសោ អហោសិ។ អថ នំ ឥដ្ឋការជេដ្ឋកោ “បុញ្ញវា ឯស ទារកោ, បដិជគ្គិតុំ វដ្ដតី”តិ គហេត្វា គេហំ គតោ។ សេដ្ឋិ ទារកស្ស បបាតតោ បតិតដ្ឋានេ មតភាវំ វា អមតភាវំ វា បរិយេសាបេន្តោ ឥដ្ឋការជេដ្ឋកេន គហិតភាវំ ញត្វា តស្សបិ សហស្សំ ទត្វា អាណាបេសិ។

អបរភាគេ សេដ្ឋិស្ស សកបុត្តោបិ សោបិ ឧភោ វយប្បត្តា អហេសុំ។ សេដ្ឋី បុន ឃោសកទារកស្ស មារណូបាយំ ចិន្តេន្តោ អត្តនោ កុម្ភការស្ស គេហំ គន្ត្វា “អម្ភោ មយ្ហំ គេហេ ឯវរូបេបិ ឯកោ អវជាតទារកោ អត្ថិ, តំ ទារកំ យំកិញ្ចិ កត្វា មារេតុំ វដ្ដតិ រហស្សេនា”តិ អាហ។ សោ ឧភោបិ កណ្ណេ បិទហិត្វា “ឯវរូបំ នាម ការិយំ កថំ ករេយ្យំ ន វដ្ដតី”តិ អាហ។ តតោ សេដ្ឋី “អយំ មុធា ន ករិស្សតី”តិ ចិន្តេត្វា – “ហន្ទ, ភោ, សហស្សំ គហេត្វា ឯតំ កម្មំ និប្ផាទេហី”តិ អាហ។ លញ្ជោ នាម អកិត្តំ កិត្តតិ, តស្មា សោ សហស្សំ លភិត្វា សម្បដិច្ឆិត្វា “អហំ, អយ្យ, អមុកទិវសេ នាម អាវាបំ អាលិម្បេស្សាមិ, តទា តំ ទារកំ អមុកវេលាយ នាម បេសេហី”តិ អាហ។ សេដ្ឋិបិ ខោ តស្ស វចនំ សម្បដិច្ឆិត្វា តតោ បដ្ឋាយ ទិវសេ គណេន្តោ កុម្ភការេន វុត្តទិវសស្ស សម្បត្តកាលំ ញត្វា ឃោសកកុមារំ បក្កោសាបេត្វា “អម្ហាកំ, តាត, អមុកទិវសេ នាម ពហូហិ ភាជនេហិ អត្ថោ, ត្វំ អម្ហាកំ កុម្ភការស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា ‘បិតរា កិរ មេ តុម្ហាកំ ឯកំ កម្មំ អត្ថិ, តំ អជ្ជ និប្ផាទេហី’តិ វទេហី”តិ អាហ។ សោ “សាធូ”តិ តស្ស វចនំ សម្បដិច្ឆិត្វា និក្ខមិ។

អថ នំ អន្តរាមគ្គេ សេដ្ឋិស្ស សកបុត្តោ គុឡកីឡំ កីឡន្តោ ទិស្វា វេគេន គន្ត្វា “អហំ ភាតិក ទារកេហិ សទ្ធិំ គុឡកីឡំ កីឡន្តោ ឯត្តកំ នាម ជិតោ, តំ មេ បដិជិនិត្វា ទេហី”តិ អាហ។ សោ “មយ្ហំ ឥទានិ ឱកាសោ នត្ថិ, បិតា មំ អច្ចាយិកកម្មេន កុម្ភការស្ស សន្តិកំ បហិណី”តិ អាហ។ ឥតរោ “អហំ ភាតិក តត្ថ គមិស្សាមិ, ត្វំ ឥមេហិ សទ្ធិំ កីឡិត្វា មយ្ហំ លក្ខំ បច្ចាហរិត្វា ទេហី”តិ អាហ។ “តេន ហិ គច្ឆា”តិ អត្តនោ គមិតសាសនំ តស្ស កថេត្វា ទារកេហិ សទ្ធិំ កីឡិ។ សោបិ កុមារោ កុម្ភការស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា តំ សាសនំ អារោចេសិ។ សោ “សាធុ, តាត, និប្ផាទេស្សាមី”តិ តំ កុមារំ គព្ភំ បវេសេត្វា តិណ្ហាយ វាសិយា ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ ឆិន្ទិត្វា ចាដិយំ បក្ខិបិត្វា ចាដិមុខំ បិទហិត្វា ភាជនន្តរេ ឋបេត្វា អាវាបំ អាលិម្បេសិ។ ឃោសកកុមារោ ពហុំ ជិនិត្វា កនិដ្ឋស្ស អាគមនំ ឱលោកេន្តោ និសីទិ។ សោ តំ ចិរាយន្តំ ញត្វា “កិំ នុ ខោ ចិរាយតី”តិ កុម្ភការគេហសកាសំ គន្ត្វា កត្ថចិ អទិស្វា “គេហំ គតោ ភវិស្សតី”តិ និវត្តិត្វា គេហំ អគមាសិ។

សេដ្ឋី នំ ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ ទិស្វា “កិំ នុ ខោ ការណំ ភវិស្សតិ, មយា ឯស មារណត្ថាយ កុម្ភការស្ស សន្តិកំ បហិតោ, សោ ទានិ បុន ឥធេវាគច្ឆតី”តិ អាគច្ឆន្តំយេវ នំ “កិំ, តាត, កុម្ភការស្ស សន្តិកំ ន គតោសី”តិ អាហ។ “អាម, តាត, ន គតោម្ហី”តិ។ “កស្មា, តាតា”តិ? សោ អត្តនោ និវត្តការណញ្ច កនិដ្ឋភាតិកស្ស តត្ថ គតការណញ្ច អារោចេសិ។ សេដ្ឋី តស្ស វចនស្ស សុតកាលតោ បដ្ឋាយ មហាបថវិយា អជ្ឈោត្ថដោ វិយ ហុត្វា “កិំ នាមេតំ ត្វំ វទសី”តិ វិក្ខិត្តចិត្តោ វេគេន កុម្ភការស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា អន្ធោ សន្តិកេ អាគតិយាការេន “បេក្លុ, ភោ, បេក្លុ, ភោ”តិ អាហ។ “កិំ បេក្លេសិ ត្វំ”? និដ្ឋិតំ ឯតំ កម្មំ។ សោ តតោវ និវត្តិត្វា គេហំ អគមាសិ។ តតោ បដ្ឋាយ តស្ស ចេតសិករោគោ ឧប្បជ្ជិ។

សោ តស្មិំ កាលេ តេន សទ្ធិំ អកុជ្ឈិត្វា អាតំ ពន្ធិត្វា “យេន កេនចិ ឧបាយេន មម បុត្តស្ស សត្តុនោ អន្តរមេវ បស្សិតុំ វដ្ដតី”តិ ឯកំ បណ្ណំ លិខិត្វា ឃោសកកុមារំ បក្កោសិត្វា “ត្វំ ឥមំ បណ្ណំ អាទាយ អមុកគាមេ នាម អម្ហាកំ កម្មន្តិកោ អត្ថិ, តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា ឥមំ បណ្ណំ ទត្វា ‘ឥមស្មិំ កិរ បណ្ណេ សាសនំ សីឃំ ករោហី’តិ វទ។ អន្តរាមគ្គេ អម្ហាកំ សហាយកោ គាមកសេដ្ឋិ នាម ឯកោ សេដ្ឋិ អត្ថិ, តស្ស ឃរំ គន្ត្វា ភត្តំ ភុញ្ជិត្វា គច្ឆេយ្យាសី”តិ ច មុខសាសនំ អទាសិ។ សោ សេដ្ឋិំ វន្ទិត្វា បណ្ណំ គហេត្វា និក្ខន្តោ អន្តរាមគ្គេ គាមកសេដ្ឋិស្ស វសនដ្ឋានំ

គន្ត្វា តស្ស គេហំ បុច្ឆិត្វា តំ ពហិទ្វារកោដ្ឋកេ និសីទិត្វា មស្សុបរិកម្មំ ការេត្វា វន្ទិត្វា អដ្ឋាសិ។ “កុតោ អាគច្ឆសិ, តាតា”តិ ច វុត្តេ “កោសម្ពិសេដ្ឋិនោ បុត្តោម្ហិ, តាតា”តិ អាហ។ សោ “អម្ហាកំ សហាយសេដ្ឋិនោ បុត្តោ”តិ ហដ្ឋតុដ្ឋោ អហោសិ។

តស្មិំ ច ខណេ តស្ស សេដ្ឋិនោ ធីតាយ ឯកា ទាសី សេដ្ឋិធីតុ បុប្ផានិ អាហរិតុំ គច្ឆតិ។ អថ នំ សេដ្ឋី អាហ – “ត្វំ, អម្ម, ឯតំ កម្មំ ឋបេត្វា ឃោសកកុមារស្ស បាទេ ធោវិត្វា សយនំ អត្ថរិត្វា ទេហី”តិ។ សា តថា កត្វា អាបណំ គន្ត្វា សេដ្ឋិធីតុ បុប្ផានិ អាហរិ។ សេដ្ឋិធីតា តំ ទិស្វា “ត្វំ អជ្ជ ចិរំ ពហិ បបញ្ចេសី”តិ តស្សា កុជ្ឈិត្វា “កិំ តេ ឯត្តកំ កាលំ ឯត្ថ កត”ន្តិ អាហ។ “មា កថេសិ, អយ្យេ, មយា ឯវរូបោ ន ទិដ្ឋបុព្វោ, តុម្ហាកំ បិតុ សហាយកសេដ្ឋិនោ បុត្តោ ឯកោ, ន សក្កា តស្ស រូបសម្បត្តិំ កថេតុំ។ សេដ្ឋី មំ បុប្ផានំ អត្ថាយ គច្ឆន្តិំ ‘តស្ស កុមារស្ស បាទេ ធោវិត្វា សយនំ អត្ថរិត្វា ទេហី’តិ អាហ, តេនាហំ ពហិ ចិរំ បបញ្ចេសិ”ន្តិ។ សាបិ ខោ សេដ្ឋិធីតា តស្ស កុមារស្ស ចតុត្ថេ អត្តភាវេ ឃរសាមិនី អហោសិ, តស្មា តស្សា វចនស្ស សុតកាលតោ បដ្ឋាយ នេវ អត្តនោ ឋិតភាវំ, ន និសិន្នភាវំ អញ្ញាសិ។ សា តមេវ ទាសិំ គហេត្វា តស្ស និបន្នដ្ឋានំ គន្ត្វា តំ និទ្ទាយមានំ ឱលោកេត្វា ទុស្សន្តេ បណ្ណំ ទិស្វា “កិំ នុ ខោ ឯតំ បណ្ណ”ន្តិ កុមារំ អនុដ្ឋាបេត្វាវ បណ្ណំ គហេត្វា វាចេត្វា “អយំ អត្តនោ មរណបណ្ណំ សយមេវ គហេត្វា អាគច្ឆតី”តិ តំ បណ្ណំ ផាលេត្វា តស្មិំ អប្បពុទ្ធេយេវ “មយា តវ សន្តិកំ បុត្តោ បេសិតោ, សហាយកស្ស មេ គាមកសេដ្ឋិស្ស វយប្បត្តា ទារិកា អត្ថិ, ត្វំ សីឃំ អម្ហាកំ អាណាបវត្តិដ្ឋានេ ឧបឌ្ឍំ ធនំ គណ្ហិត្វា សព្ពសេតេន មម បុត្តស្ស គាមកសេដ្ឋិនោ ធីតរំ គហេត្វា មង្គលំ ករោហិ។ មង្គលេ ច និដ្ឋិតេ ‘ឥមិនា មេ វិធានេន កត’ន្តិ មយ្ហំ សាសនំ បេសេហិ។ អហំ តវ ឥធ កត្តព្ពំ ជានិស្សាមី”តិ បណ្ណំ លិខិត្វា តមេវ លញ្ឆនំ កត្វា បុនបិ ពទ្ធនិយាមេនេវ ទុស្សន្តេ ពន្ធិ។

សោបិ ខោ កុមារោ តំទិវសំ តត្ថ វសិត្វា បុនទិវសេ សេដ្ឋិំ អាបុច្ឆិត្វា អាយុត្តកស្ស គាមំ គន្ត្វា បណ្ណំ អទាសិ។ អាយុត្តកោ បណ្ណំ វាចេត្វា គាមិកេ សន្និបាតេត្វា “តុម្ហេ មំ ន គណេថ, មម សាមី អត្តនោ ជេដ្ឋបុត្តស្ស សព្ពសេតេន ទារិកំ អានេតុំ មយ្ហំ សន្តិកំ បេសេសិ, វេគេន ពហុស្មិំ ធារេត ឧបឌ្ឍំ សម្បិណ្ឌេថា”តិ សព្ពំ មង្គលសក្ការំ សជ្ជេត្វា គាមកសេដ្ឋិស្ស សាសនំ បេសេត្វា សម្បដិច្ឆាបេត្វា សព្ពសេតេន មង្គលកិរិយំ និដ្ឋាបេត្វា កោសម្ពិសេដ្ឋិស្ស បណ្ណំ បហិណិ “មយា តុម្ហេហិ បហិតបណ្ណេ សាសនំ សុត្វា ឥទញ្ចិទញ្ច កត”ន្តិ។

សេដ្ឋី តំ សាសនំ សុត្វា អគ្គិទឌ្ឍោ វិយ “ឥទានិ នដ្ឋោម្ហី”តិ ចិន្តនវសេន លោហិតបក្ខន្ទិករោគំ បត្វា “យេន កេនចិ តំ ឧបាយេន បក្កោសិត្វា មម សន្តកស្ស អស្សាមិកំ ករិស្សាមី”តិ “មង្គលស្ស និដ្ឋិតកាលតោ បដ្ឋាយ កស្មា មយ្ហំ បុត្តោ ពហិ ហោតិ, សីឃំ អាគច្ឆតូ”តិ សាសនំ បេសេសិ។ សាសនំ សុត្វា កុមារោ គន្តុំ អារទ្ធោ។ សេដ្ឋិធីតា ចិន្តេសិ – “អយំ ពាលោ យំ និស្សាយ ឥមំ សម្បត្តិំ អលត្ថ, តំ ន ជានាតិ, យំកិញ្ចិ កត្វា ឥមស្ស គមនបដិពាហនូបាយោ កាតុំ វដ្ដតី”តិ។ អថ នំ អាហ – “កុមារ, មា អតិវេគេន គច្ឆាហិ, កុលគាមំ គច្ឆន្តេន នាម អត្តនោ បរិច្ឆទំ កត្វា គន្តុំ វដ្ដតី”តិ។

កោសម្ពកសេដ្ឋិបិ តស្ស ចិរាយនភាវំ ញត្វា បុន សាសនំ បហិណិ “កស្មា មេ បុត្តោ ចិរាយតិ, អហំ លោហិតបក្ខន្ទិករោគំ បត្តោ, ជីវន្តមេវ មំ អាគន្ត្វា ទដ្ឋុំ វដ្ដតី”តិ។ តស្មិំ កាលេ សេដ្ឋិធីតា តស្ស អារោចេសិ – “ន ឯសោ តវ បិតា, ត្វំ បន ‘បិតា’តិ សញ្ញំ ករោសិ។

ឯស ឥធ យាវេលត្វាយ កម្មន្តិកស្ស បណ្ណំ បហិណិ, អថ តំ បណ្ណំ អបនេត្វា អញ្ញំ សាសនំ លិខិត្វា ឥធ ឯតំ សព្យត្តិំ ឧប្បាទេសិ។ ឯស តំ ‘អបុត្តកម្មិយំ’តិ បវេក្ខាសតិ, ឯតស្ស កាលកិរិយំ អាករេហី”តិ។ អថស្ស ឃរយាគកស្សេវ កាលកតភាវំ សុត្វា កោសម្ពិកោ អាគមាសិ។ សេដ្ឋិធីតាបិ តស្ស ពាហិរេយេវ សញ្ញំ អទាសិ “ត្វំ បវិសន្តោ សកលគេហេ តេជ អារក្ខំ ឋបេន្តោវ បវិសាហី”តិ។ សោយម្បិ សេដ្ឋិបុត្តោ សន្តិកេយេវ បវិសិត្វា ឧបេក្ខា ហទេ ឧក្ខិបិត្វា ទោវត្តិំ វិយ ហុត្វា អន្តោគារដ្ឋានេ និបន្នកស្ស សេដ្ឋិស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា សីសេនេវ ហទយំ បហរិ។ សោ ទុព្ពលតាយ តេនេវ បហារេន កាលមកាសិ។

ឃោសកោបិ បិតុ សរីរកិច្ចំ កត្វា “តុម្ហេ មហាសេដ្ឋិស្ស យំ សកបុត្តោតិ ជានថា”តិ បរិទេវលិកានំ លញ្ជំ អទាសិ។ តតោ សត្តមេ ទិវសេ រាជា “សេដ្ឋិដ្ឋានារហំ ឯកំ លទ្ធុំ វដ្ដតី”តិ “សេដ្ឋិស្ស សបុត្តកនិបុត្តកភាវំ ជានាថា”តិ បេសេសិ។ សេដ្ឋិបរិទេវលិកា រញ្ញោ “សេដ្ឋិស្ស សបុត្តកភាវំ កថយិំសុ។ រាជា “សាធូ”តិ សម្បដិច្ឆិត្វា តស្ស សេដ្ឋិដ្ឋានំ អទាសិ។ សោ ឃោសកសេដ្ឋិ នាម ជាតោ។ អថ នំ ភរិយា អាហ – “អយ្យបុត្ត, ត្វម្បិ អថជាតោ, អហម្បិ ទុគ្គតកុលេ និព្ពត្តា។ បុព្ពេ កតកុសលធនេន បន ឯវរូបំ សម្បត្តិំ អលភិម្ហ, អនាគតេបិ កុសលំ ករិស្សាមា”តិ។ សោ “សាធុ ភទ្ទេ”តិ សម្បដិច្ឆិត្វា ទេវសិកំ សហស្សំ វិស្សជ្ជេត្វា ទានំ បដ្ឋបេសិ។

តស្មិំ សមយេ តាសំ ទ្វិន្នំ ជនានំ ខុជ្ជុត្តរា ទេវលោកតោ ចវិត្វា ឃោសកសេដ្ឋិស្ស គេហេ ធាតិយា កុច្ឆិស្មិំ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ។ សា ជាតកាលេ ខុជ្ជា អហោសីតិ ខុជ្ជុត្តរាតេវស្សា នាមំ អកំសុ។ សាមាវតីបិ ទេវលោកតោ ចវិត្វា ភទ្ទវតិយរដ្ឋេ ភទ្ទិយនគរេ ភទ្ទវតិយសេដ្ឋិស្ស គេហេ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ, សាមាវតីតិស្សា នាមំ អកំសុ។ អបរភាគេ តស្មិំ នគរេ ឆាតកភយំ ឧប្បជ្ជិ, យតុស្សា ឆាតកភយភីតា យេន វា តេន វា គច្ឆន្តិ។ តទា អយំ ភទ្ទវតិយសេដ្ឋិ ភរិយាយ សទ្ធិំ មន្តេសិ – “ភទ្ទេ ឥមស្មិំ ឆាតកភយស្ស អន្តោ ន បញ្ញាយតិ, កោសម្ពិនគរេ អម្ហាកំ សហាយកស្ស ឃោសកសេដ្ឋិស្ស សន្តិកំ គច្ឆាម, ន សោ អម្ហេ ទិស្វា បមជ្ជិស្សតី”តិ។ តស្ស កិរ សោ សេដ្ឋិ អទិដ្ឋសហាយកោ អហោសិ, តស្មា ឯវមាហ។ សោ សេសជនំ និវត្តាបេត្វា ភរិយញ្ច ធីតរញ្ច គហេត្វា កោសម្ពិនគរស្ស មគ្គំ បដិបជ្ជិ។ តេ តយោបិ អន្តរាមគ្គេ មហាទុក្ខំ អនុភវន្តា អនុបុព្ពេន កោសម្ពិំ បត្វា ឯកាយ សាលាយ និវាសំ អកំសុ។

ឃោសកសេដ្ឋិបិ ខោ អត្តនោ ឃរទ្វារេ កបណទ្ធិកវណិព្វកយាចកានំ មហាទានំ ទាបេសិ។ អថាយំ ភទ្ទវតិយសេដ្ឋិ ចិន្តេសិ – “ន សក្កា អម្ហេហិ ឥមិនា កបណវេសេន សហាយកស្ស អត្តានំ ទស្សេតុំ, សរីរេ បាកតិកេ ជាតេ សុនិវត្ថា សុបារុតា សេដ្ឋិំ បស្សិស្សាមា”តិ។ តេ ឧភោបិ ធីតរំ ឃោសកសេដ្ឋិស្ស ទានគ្គំ បហិណិំសុ។ សា អត្តនោ ភត្តំ អាហរណត្ថាយ ភាជនំ គហេត្វា ទានគ្គំ គន្ត្វា ឯកស្មិំ ឋានេ លជ្ជមានរូបា អដ្ឋាសិ។ តំ ទិស្វា ទានកម្មិកោ ចិន្តេសិ – “សេសជនា សម្មុខសម្មុខដ្ឋានេ កេវដ្ដា មច្ឆវិលោបេ វិយ មហាសទ្ទំ កត្វា គណ្ហិត្វា គច្ឆន្តិ, អយំ បន ទារិកា កុលធីតា ភវិស្សតិ, ឧបធិសម្បទាបិស្សា អត្ថី”តិ។

តតោ តំ អាហ – “ត្វំ, អម្ម, កស្មា សេសជនោ វិយ គណ្ហិត្វា ន គច្ឆសី”តិ? តាត, ឯវរូបំ សម្ពាធដ្ឋានំ កិន្តិ កត្វា បវិសាមីតិ។ អម្ម, កតិ បន ជនា តុម្ហេតិ? តយោ ជនា, តាតាតិ។ សោ តយោ ភត្តបិណ្ឌេ អទាសិ។ សា តំ ភត្តំ មាតាបិតូនំ អទាសិ, បិតា ទីឃរត្តំ ឆាតកត្តា អតិរេកំ ភុញ្ជិត្វា កាលមកាសិ។ សា បុនទិវសេ គន្ត្វា ទ្វេយេវ ភត្តបិណ្ឌេ គណ្ហិ។ តំទិវសំ សេដ្ឋិភរិយា ភត្តេន ច កិលន្តតាយ សេដ្ឋិនោ ច

មរណស្សារោគេន រត្តិភាគេ មាតាបិតរោ កាលមកំសុ។ សា បុនទិវសេ សេដ្ឋិធីតា ហុត្វាបិ កត្តបិណ្ឌំ គហេត្វា ទានគ្គតោ តស្សា កិរិយំ

ឧបធារេត្វា, “អយ្យេ, តយា បឋមទិវសេ តយោ បិណ្ឌា គហិតា, ទុតិយទិវសេ ទ្វេ, អជ្ជ ឯកមេវ គណ្ហសិ។ កិំ នុ ខោ ការណ”ន្តិ បុច្ឆិ។ សា តំ

ការណំ កថេសិ។ តតោ បដ្ឋាយ ច មិត្តោ បន, អយ្យេ, តុម្ហេ ភិក្ខុនី។ សា តស្សិ ការណំ និរន្តរំ កថេសិ “អយ្យេ, ឯវំ សន្តេ ត្វំ អម្ហាកំ សេដ្ឋិធីតា

នាម អហោសិ, មយ្ហំ អញ្ញា ទារិកា នត្ថិ, ត្វំ ឥតោ បដ្ឋាយ មម ធីតា, អម្មា”តិ តំ ធីតរំ កត្វា គណ្ហិ។

សា បដ្ឋាយ មមដ្ឋាយ ទានគ្គេ មហាសទ្ទំ សុត្វា “កស្មា អយំ, តាត, ឧច្ចាសទ្ទមហាសទ្ទោ”តិ អាហ។ អម្ម, មហាជនស្ស អន្តរេ នាម អប្បសទ្ទំ

កាតុំ ន សក្កាតិ។ អហមេត្ថ ឧបាយំ ជានាមិ, តាតាតិ។ កិំ កាតុំ វដ្ដតិ, អម្មាតិ? មហន្តា វតិំ កត្វា ទ្វេ ទ្វារានិ យោជេត្វា អន្តោ ភាជនានិ

ឋបាបេត្វា ឯកេន ទ្វារេន បវិសិត្វា ភត្តំ គហេត្វា ឯកេន ទ្វារេន និក្ខមន្តុ, តាតាតិ។ សាធុ, អម្មាតិ បុនទិវសេ តថា

ការេសិ។ តតោ បដ្ឋាយ ទានគ្គំ បទុមស្សរោ វិយ សន្និសិន្នសទ្ទំ អហោសិ។

តទា ឃោសកសេដ្ឋិ បុព្ពេ ទានគ្គេ ឧច្ចាសទ្ទមហាសទ្ទំ សុត្វា តទា តំ អសុណន្តោ ទានគ្គមជ្ឈំ បវិសិត្វា បុច្ឆិ – “ត្វំ អជ្ជ ទានំ ន

ទាបេសី”តិ។ ទិន្នំ, អយ្យាតិ។ អថ កស្មា បុព្ពេ វិយ ទានគ្គេ សទ្ទោ ន សុយ្យតីតិ? អាម, អយ្យ, ឯកា មេ ធីតា អត្ថិ, អហំ តាយ

គហិតោបាយេន ឋត្វា ទានគ្គំ និស្សទ្ទមកាសិន្តិ។ តវ ធីតា នាម នត្ថិ, កុតោ តេ ធីតា លទ្ធាតិ? សោ ចេដ្ឋោតុំ អសក្កុណេយ្យភាវេន

សេដ្ឋិស្ស សព្ពំ ធីតុ អាគមនវិធានំ កថេសិ។ កស្មា បន ខោ ត្វំ ឯវរូបំ ការិយំ កមមកាសិ? ត្វំ ឯត្តកំ អទ្ធានំ មម ធីតរំ អត្តនោ សន្តិកេ

វសមានំ នារោចេសិ, វេគេន តំ អម្ហាកំ គេហំ អានេហីតិ។ សោ តស្ស វចនំ សុត្វា អកាមកោ អានេសិ។ តតោ បដ្ឋាយ សេដ្ឋិ

តំ ធីតុដ្ឋានេ ឋបេត្វា “ធីតុ សក្ការំ ករោហី”តិ អត្តនោ មាតុជាតិកេហិ កុលេហិ ធីតុ មាតុចមាតិ បញ្ច កុមារិកសតានិ តស្សា

បរិចារិកាយោ អកាសិ។

អថេកទិវសំ ឧទេនោ រាជា នគរេ អនុសញ្ចរន្តោ តំ សាមាវតិំ តាហិ កុមារីហិ បរិចារិតំ កីឡមានំ ទិស្វា “កស្សាយំ ទារិកា”តិ

បុច្ឆិត្វា “ឃោសកសេដ្ឋិស្ស ធីតា”តិ សុត្វា សព្វាមិកអសព្វាមិកភាវំ បុច្ឆិ។ តតោ អសព្វាមិកភាវេ កថិតេ “គច្ឆ សេដ្ឋិនោ កថេថ

‘តុម្ហាកំ ធីតរំ រាជា ឥច្ឆតី’”តិ។ តំ សុត្វា សេដ្ឋិ “អម្ហាកំ អញ្ញា ទារិកា នត្ថិ, ឯកធីតិកំ សបត្តិវាសេ ទាតុំ ន សក្កោមា”តិ។ រាជា តំ កថំ

សុត្វា សេដ្ឋិ ច សេដ្ឋិភរិយញ្ច ពហិ កត្វា សកលគេហំ លញ្ឆាបេសិ។ សាមាវតី ពហិ កីឡិត្វា អាគច្ឆន្តី មាតាបិតរោ ពហិ និសិន្នកេ ទិស្វា

“អម្មតាតា, កស្មា ឥធ និសិន្នត្ថា”តិ? តេ តំ ការណំ កថយិំសុ។ អម្មតាតា, កស្មា តុម្ហេ បដិវចនំ ន ជានាថ “មម ធីតា សបត្តិវាសេ

វសន្តី ឯកិកា វសិតុំ ន សក្ខិស្សតិ, សចស្សា បរិវារា បញ្ចសតា កុមារិកាយោ វសាបេថ, ឯវំ វសិស្សតី”តិ។ ឥទានិ ឯវំ កថាបេថ,

តាតាតិ។ “សាធុ, អម្ម, មយំ តវ ចិត្តំ ន ជានិម្ហា”តិ វត្វា តេ តថា កថយិំសុ។ រាជា ឧត្តរិតរំ បសីទិត្វា “សហស្សម្បិ ហោតុ, សព្ពា

អានេថា”តិ អាហ។ អថ នំ ភទ្ទកេន នក្ខត្តមុហុត្តេន បញ្ចមាតុគាមសតបរិវារំ រាជគេហំ នយិំសុ។ រាជា តា បញ្ចសតាបិ តស្សាយេវ

បរិវារំ កត្វា អភិសេកំ កត្វា ឋិតំ ឯកស្មិំ បាសាទេ វសាបេសិ។

ទេន ច សមយេន កោសម្ពិយំ ឃោសកសេដ្ឋិ កុក្កុដសេដ្ឋិ បាវារិកសេដ្ឋីតិ តយោ ជនា អញ្ញមញ្ញំ សហាយកា ហោន្តិ។ តេ តយោបិ

ជនា បញ្ចសតេ តាបសេ បដិជគ្គន្តិ។ តាបសាបិ ចត្តារោ មាសេ តេសំ សន្តិកេ វសិត្វា អដ្ឋ មាសេ ហិមវន្តេ វសន្តិ។ អថេកទិវសំ តេ តាបសា ហិមវន្តតោ អាគន្ត្វា មហាកន្តារេ តសិតា កិលន្តា ឯកំ មហន្តំ វដរុក្ខំ បត្វា តត្ថ អធិវត្ថាយ ទេវតាយ សន្តិកា សង្គហំ បច្ចាសីសន្តា និសីទិំសុ។ ទេវតា សព្ពាលង្ការវិភូសិតំ ហត្ថំ បសារេត្វា តេសំ បានីយបានកាទីនិ ទត្វា កិលមថំ បដិវិនោទេសិ។ តេ ទេវតាយ អានុភាវេន វិម្ហិតា បុច្ឆិំសុ – “កិំ នុ ខោ ទេវតេ កម្មំ កត្វា តយា អយំ សម្បត្តិ លទ្ធា”តិ? ទេវតា អាហ – លោកេ ពុទ្ធោ នាម ភគវា ឧប្បន្នោ, សោ ឯតរហិ សាវត្ថិយំ វិហរតិ។ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ តំ ឧបដ្ឋាតិ។ សោ ឧបោសថទិវសេសុ អត្តនោ ភតកានំ បកតិភត្តវេតនមេវ ទត្វា ឧបោសថំ ការាបេសិ។ អថាហំ ឯកទិវសំ មជ្ឈន្ហិកេ បាតរាសត្ថាយ អាគតោ កញ្ចិ ភតកំ កម្មំ ករោន្តំ អទិស្វា “អជ្ជ មនុស្សា កស្មា កម្មំ ន ករោន្តី”តិ បុច្ឆិំ។ តស្ស មេ ឯតមត្ថំ អារោចេសុំ។ អថាហំ ឯតទវោចំ – “ឧបឌ្ឍទិវសោ គតោ, សក្កា នុ ខោ ឧបឌ្ឍុបោសថំ កាតុ”ន្តិ។ តតោ សេដ្ឋិស្ស បដិវេទេត្វា “សក្កា កាតុ”ន្តិ អាហ។ ស្វាហំ ឧបឌ្ឍទិវសំ ឧបោសថំ សមាទិយិត្វា តទហេវ កាលំ កត្វា ឥមំ សម្បត្តិំ បដិលភិន្តិ។

អថ តេ តាបសា “ពុទ្ធោ កិរ ឧប្បន្នោ”តិ សញ្ជាតបីតិបាមោជ្ជា តតោ សាវត្ថិំ គន្តុកាមា ហុត្វាបិ “ពហូបការា នោ ឧបដ្ឋាកសេដ្ឋិនោ, តេសម្បិ ឥមមត្ថំ អារោចេស្សាមា”តិ កោសម្ពិំ គន្ត្វា សេដ្ឋីហិ កតសក្ការពហុមានា “តទហេវ មយំ គច្ឆាមា”តិ អាហំសុ។ “កិំ, ភន្តេ, តុរិតត្ថ, ននុ តុម្ហេ បុព្ពេ ចត្តារោ បញ្ច មាសេ វសិត្វា គច្ឆថា”តិ វុត្តា តំ បវត្តិំ អារោចេសុំ។ “តេន ហិ, ភន្តេ, សហេវ គច្ឆាមា”តិ ច វុត្តេ – “គច្ឆាម មយំ, តុម្ហេ សណិកំ អាគច្ឆថា”តិ សាវត្ថិំ គន្ត្វា ភគវតោ សន្តិកេ បព្ពជិត្វា អរហត្តំ បាបុណិំសុ។

តេបិ សេដ្ឋិនោ បច្ឆា បញ្ចសតបញ្ចសតសកដបរិវារា សាវត្ថិំ គន្ត្វា ជេតវនតោ អវិទូរេ ឋានេ ខន្ធាវារំ ពន្ធិត្វា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា បញ្ចបតិដ្ឋិតេន វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ និសីទិំសុ។ សត្ថា តេសំ ចរិយាវសេន ធម្មំ ទេសេសិ។ ទេសនាបរិយោសានេ តយោបិ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ សត្ថារំ និមន្តេត្វា បុនទិវសេ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វា តេនេវ និយាមេន អជ្ជតនាយ ស្វាតនាយាតិ និមន្តេត្វា អឌ្ឍមាសំ ខន្ធាវារភត្តំ នាម ទត្វា សត្ថារំ អត្តនោ នគរំ អាគមនត្ថាយ យាចិំសុ។ សត្ថា “សុញ្ញាគារេ តថាគតា អភិរមន្តី”តិ កថេសិ។ តេ “អញ្ញាតំ, ភន្តេ”តិ វត្វា “តុម្ហេ អម្ហេហិ បហិតសាសនេន អាគច្ឆេយ្យាថា”តិ វត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា បទក្ខិណំ កត្វា អត្តនោ នគរមេវ អាគន្ត្វា តយោបិ ជនា សកេ សកេ ឧយ្យានេ វិហារេ ការាបេសុំ។ ឃោសកសេដ្ឋិនា ការិតោ ឃោសិតារាមោ នាម ជាតោ, កុក្កុដសេដ្ឋិនា ការិតោ កុក្កុដារាមោ នាម ជាតោ, បាវារិកសេដ្ឋិនា ការិតំ បាវារិកម្ពវនំ នាម ជាតំ។ តេ វិហារេ ការាបេត្វា សត្ថុ ទូតំ បហិណិំសុ – “សត្ថា អម្ហាកំ សង្គហំ កាតុំ ឥទំ នគរំ អាគច្ឆតូ”តិ។ សត្ថា “កោសម្ពិំ គមិស្សាមី”តិ មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ ចារិកំ និក្ខមន្តោ អន្តរាមគ្គេ មាគណ្ឌិយព្រាហ្មណស្ស អរហត្តូបនិស្សយំ ទិស្វា គមនំ វិច្ឆិន្ទិត្វា កុរុរដ្ឋេ កម្មាសទម្មំ នាម និគមំ អគមាសិ។

តស្មិំ សមយេ មាគណ្ឌិយោ សព្ពរត្តិំ ពហិគាមេ អគ្គិំ ជុហិត្វា បាតោវ អន្តោគាមំ បវិសតិ។ សត្ថាបិ បុនទិវសេ អន្តោគាមំ បិណ្ឌាយ បវិសន្តោ បដិបថេ មាគណ្ឌិយព្រាហ្មណស្ស អត្តានំ ទស្សេសិ។ សោ ទសពលំ ទិស្វា ចិន្តេសិ – “អហំ ឯត្តកំ កាលំ មម ធីតុ រូបសម្បត្តិយា សទិសំ ទារកំ បរិយេសន្តោ ចរាមិ, រូបសម្បត្តិយា ច សតិបិ ឯវរូបំ គហិតបព្ពជ្ជមេវ បស្សាមិ។ អយំ ខោ បន បព្ពជិតោ អភិរូបោ

ងស្សតីខោ យយ ឌឹតុយេច អត្ថ្ឆចិកោ"តិ ចេរកេត កេហំ អកយាសិ។ តស្ស កិរ (ទាហ្មណស្ស បុទ្តោ ឧកោ បព្ពជិតចំរោ អត្ថិ, តេនស្ស បព្ពជិតយេច ឌិស្វា ចិត្តំ តមតិ។ សោ (ទាហ្មណិំ អាមន្តេសិ – "ករេដ្ត យឃា ឧចទ្វេបិ បព្ពជិតោ តាម តឌិដ្ឋបុទ្តោ សុចណ្ណចណ្ណោ (ទាហ្មចណ្ណោ យយ ឌឹតុយេច អត្ថ្ឆចិកោ, សីឃំ មេ ឌឹតរំ អលង្ករោហី"តិ។ (ទាហ្មណិយា ឌឹតរំ អលង្ករោត្តិយាច សទ្ធា អត្តនោ ឧតង្ខានេត បធរេចតិយាតិ ងស្សេត្វា អន្តោគេហំ បាវិសិ។

អថ (ទាហ្មណោ (ទាហ្មណិយា សទ្ធិំ ឌឹតរំ កហេត្វា តំ ឋានំ អាកច្ឆន្តោ អន្តរាកាមំ បចិង្ហកាលេ អាកតក្តា ឋ្ទេតា ខិតោ ច ឆ្ងលោកេន្តា ងសតាលំ អធិស្វា (ទាហ្មណិំ បរិកាសតិ – "តច កាទលំ កង្គំ តាម តត្ថិ, តឃិ បបញ្ចំ កទោត្តិយាច សោ បព្ពជិតោ តិក្ខមិត្វា កតោ"តិ។ (ទាហ្មណ, កតោ តាច ហោតុ, កតទជិសាការកេត កតោតិ? ឋ្ទមិតា ជិសាការកេតាតិ សត្ថុ កតង្ខាតំ ឆ្ងលោកេន្តោច បធរេចតិយាតិ ជិស្វា "ករេដ្ត ឋ្ទមាតិ តស្ស បុរិសស្ស បធាតិ, ឋ្ទេតា កតោ កចិស្សតី"តិ អាហ។ អថ, (ទាហ្មណី, សត្ថុ បធរេចតិយំ ជិស្វា ខិត្តេសិ – "ជាលេសិ ចតាឃំ (ទាហ្មណោ អត្តនោ កត្តមត្តស្សាបិ អត្តំ ត ជាតាតី"តិ តេត សទ្ធិំ បរិហាសំ កទោត្តិ អាហ – "ឃាច ជាលេសិ ចាសិ, (ទាហ្មណ, ឧចទ្វបស្ស តាម បុរិសស្ស ឌឹតរំ ងស្សាមីតិ ចងសិ។ ទាកេត ហិ ទត្តស្ស ទោសេត ដុដ្ឋស្ស មោហេត យូឡ្ហស្ស បុរិសស្ស បធំ តាម ឧចទ្វបំ ត ហោតិ។ លោកេ បត ចិចដច្ឆងស្ស សព្ពញ្ញុពុទ្ធស្ស ឧតំ បធំ" បស្ស, (ទាហ្មណ –

"ទត្តស្ស ហិ ឧក្កុដិកំ បធំ ករេច,

ងុដ្ឋស្ស ហោតិ អចកឌ្ឍិតំ បធំ;

យូឡ្ហស្ស ហោតិ សហសាត្ថបីឡិតំ,

ចិចដច្ឆងស្ស ឥងមីងិសំ បធ"ន្តិ។

សោ (ទាហ្មណិយា ឧត្តកំ កទេច្តិយាបិ អសុត្វា "តុំ តាម ចណ្ឌា មុខរា"តិ អាហ។ តេសំ ខ្ទិត្តមោ អញ្ញមញ្ញំ ខិចាជំ កទោត្តាតំយេច សត្ថា បិណ្ឌាយ ចរិត្វា សទ្ធិំ កិច្ចសង្គហំ កតកត្តកិច្ចោ (ទាហ្មណស្ស ងស្សត្តបចាទេនេច តិក្ខមិ។ (ទាហ្មណោ សត្ថារំ ខ្ទទោតច អាកច្ឆត្តំ ជិស្វា (ទាហ្មណិំ អបសាទេត្វា "អយំ សោ បុរិសោ"តិ ហដ្ឋបហដ្ឋោ ងសពាលស្ស បុរតោ ឋត្វា "ភោ បព្ពជិត, អហំ បាតោច បដ្ឋាយ តំ បរិយេសន្តោ ចរាមិ, ឋ្ទមស្មិំ ជម្ពុទីបេ យម ឌឹតាយ សមាតទ្វបោ ឋ្ទត្ថី តាម តត្ថិ, បុរិសោបិ តយា សទ្ធិំ សមាតទ្វបោ តាម តត្ថិ, យយ ឌឹតរំ តុម្ហាកំ បាទបរិចារិកត្ថាយ ងម្មិ, កណ្ហាហិ ត"ន្តិ អាហ។ អថ តំ សត្ថា "អហំ, (ទាហ្មណ, កាមក្គចាសិតិយោ ង្គត្តមទ្វបឆរា តាតាចណ្ណំ កចំ កទេច្តិយោ មម បលោភតត្ថមេច អាកត្វា សត្តិកេ ឋិតា ទេចឌឹតាបិ ត ឋ្ទត្ថិំ, កិមង្គំ បត ឋ្ទមំ កណ្ហិស្សាមី"តិ ចត្វា ឋ្ទមំ កាថមាហ –

"ជិស្វាត តណ្ហំ អរតិំ រកញ្ច,

តាវហាសិ លទ្ធោ អបិ ទេវតាយំ;

កិំទេវចិជំ យុត្តកាទីនបុណ្ណំ,

បិដោបិ តំ ឃយ្យសិតុំ ត ញ្ញាណោ”តិ។ (ឃុ។ តិ។ ប៉៣១);

យាកល្លិយា ចិទេត្តសិ – “អតត្ថិកោត តាយ ‘អល’ត្តិ ចត្តុទេយច ចដ្ឋតិ។ អយំ បត យយ សទឹទំ យុត្តកាទីនបុណ្ណំ តាយ កត្វា ‘បិដោបិ តំ ឃយ្យសិតុំ ត ញ្ញាណោ’តិ អទេចាច, ឲកំ ញ្ញាស្សទិឃដ្ឋាតំ លកត្តិ អត្តទទេយចស្ស បឃ្សិស្សាមិ”តិ អាឈាចំ ពត្ថិ។ សត្វា ចំ អយតសិកត្វា ចទិឃចទេសត ទ្រោហូលាស្ស ឆយូឆេសតំ អាទកិ។ ទេសតាបទិឃោសាទេត ដ្ឋេកាបិ ខាឃយ្យតិកា អតាកាយិចទេល បតិដ្ឋាឃ “ញ្ញាដាតិ អយ្យាកំ ឈទាចាទេសត អទេត្វា តត្វិ”តិ ឆឹតទំ យាកល្លិឃំ ធ្នួអបិតទំ ឃយ្យជិឆ្នាទេបត្វា ដ្ឋេកាបិ បត្តឌិត្វា អទហត្តំ បិបុលិស្ស។ អឆ ទាឌា ដ្ឋេឆេតោ ធ្នួអយាកល្លិឃេឃត ឃទ្ធិ ទេចាហាទំ កត្វា យាកល្លិឃដាទិកំ ទាឌាត្តុកាទេចត ទេកហំ អាទេតត្វា អកិទេសកំ កត្វា តស្សា បច្ចាយាត្យកាយសតបទិចាទាឃ ចសតដ្ឋាតំ ចិឃុំ បិសាជំ អដាសិ។

សត្វាបិ ទោ អត្តបុទេព្ហត ចាទិកំ ចទយាទេតា ទេកាសម្ពិតកទំ ឃយ្យាបុលិ។ ទេសដ្ឋិទេតា សត្វូ អាកយតំ ឃុត្វា បច្ចកួយតំ កត្វា បច្ចាបតិដ្ឋិទេតត ចត្តិត្វា ឲកយត្តិ តិសិត្ថា កកចត្តិ ឲតដទេចាចុំ – “ញ្ញាទេយ, កទេត្ត, តទេឃា ចិហាទា តុទេយ្យុត្តិស្ស កតា, បដិក្កុលាច, កទេត្ត, ចិហាទេទ ចាតុដ្ឋិសស្ស សឈ្សស្ស សក្កហត្វាឃា”តិ។ បដិក្កុទេហសិ កកចា ចិហាទេទ។ ទេតបិ ទេសដ្ឋិទេតា សត្វាទំ ស្វាតតាឃ តិយទេត្តត្វា អកិចាទេដត្វា ឈទំ អកយំស្ស។

យាកល្លិឃាបិ ទោ សត្វូ អាកតកាចំ ឃុត្វា លិត្ថកិត្ថទេក ឆុទេត្ត បទេក្កាសាទេបត្វា ទេតសំ លដ្ឋំ ដត្វា “តុទេយ្យុសយលំ ទេកាតយំ ញ្ញាមិតា ញ្ញាមិតា ច តិឃាទេយត អទេក្កាសចា”តិ ចត្វា ដ្ឋេឃ្យាទេខសិ។ ទេត សត្វូ អទេត្តាកាយំ បចិសតទេចលិឃ សបទិចាទំ សត្វាទំ តាតាចិទេឆហិ អទេក្កាទេសហិ អទេក្កាសិស្ស។ អាឃុស្មា អាតទេគ្គា សត្វាទំ អាហ – “កទេត្ត, ឲចទ្ធទេប អទេក្កាសតដ្ឋាទេត ត ចសិស្សាឃ, អញ្ញំ តកទំ កដ្ឋាយា”តិ។ សត្វា, “អាតគ្គ, តចាកតា តាយ អដ្ឋហិ ទេលិកឆទេយូហិ ត កយ្យត្តិ, អឃយ្បិ សទេគ្គា សត្វាហំ តាតិក្កមិស្សតិ, អទេក្កាសកាតំទេឃច ដ្ឋេបទិ បតិស្សតិ, ត្វំ យា ចិតក្កឃិត្វា”តិ។ ទេតបិ តទេឃា តកទទេសដ្ឋិទេតា យហាសក្កាទេទត កកចត្តិ បទេចទេសត្វា យហាដាតំ អជំស្ស។ ទេតសំ អបទាបទំ ដាតំ ដដត្តាតំទេឃច យាទេសា អតិក្កមិ, អឆ ទេតសំ ឲតដទេហាសិ – “ញុទ្ធា តាយ សត្តទេលិកំ អតុកយ្យាតា ដ្ឋប្បជ្ជត្តិ, អទេញ្ញាសយ្បិ ឈ្កាសំ ដស្សាយា”តិ។ តទេតា ទេត ទេកាសម្ពិតកទចាសិទេតាបិ ខតស្ស ឈ្កាសំ អកំស្ស។ តទេតា បដ្ឋាឃ តាកទាបិ ចិឌិសកាទេកត កលាសកាទេកត យហាដាតំ ទេដត្តិ។

អទេឆកឌិចសំ សត្វា កិក្ខុសឈ្សបទិចុទេតា យាលិកាទកទេដដ្ឋកស្ស ទេកទេហ តិសីឌិ។ តស្សិ លទេលា សាយាចតិឃា ដ្ឋបដ្ឋាឃិកា ឲុជ្ជត្តុទា អដ្ឋ កហាបទេលា អាដាឃ យាលត្វាឃ តំ ទេកហំ អកយាសិ។ យាលិកាទទេដដ្ឋទេកា តំ ជិស្វា, “អយូ ដ្ឋត្តទេទ, អជ្ជ តុឃំហ្យាបុបឡាតិ ដាតុំ លទេលា តត្វិ, អហំ ញុទ្ធប្បមុខំ កិក្ខុសឈ្សបទិចិសាមិ។ ត្វម្បិ បទិទេចសតាឃ សហាឃិកា ទេហាហិ, ឲចំ ញ្ញាទេតា បទេទសំ ទេចឃ្យាចច្ចកទលទេតា យុត្តិស្សតី”តិ

ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨡᩩᨩ᩠ᨩᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨽᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᩅᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᩏᨸᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᨠᨳᩣᩅᩈᩮᨶ ᨠᨳᩥᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩮᩅ ᩏᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩴ ᨸᨶ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨

ᩈᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩ ᨴᩥᩅᩈᩮᩈᩩ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨠᩉᩣᨸᨱᩮ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨶ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩈᨧ᩠ᨧᨽᩣᩅᩮᨶ ᨸᩁᩈᨶ᩠ᨲᨠᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨠᩉᩣᨸᨱᩮ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᩴ ᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᩈᩣᨾᩣᩅᨲᩥᨿᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨶᩴ ᩈᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ – "ᩋᨾ᩠ᨾ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩩ ᨴᩥᩅᩈᩮᩈᩩ ᨶ ᨻᩉᩪᨶᩥ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᩋᩣᩉᩁᩈᩥ, ᩋᨩ᩠ᨩ ᨸᨶ ᨻᩉᩩᨠᩣᨶᩥ, ᨠᩥᩴ ᨶᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩁᩴ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ"ᨲᩥ? ᩈᩣ ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩮ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᨲᩣᨿ ᩋᨲᩦᨲᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨠᨲᩴ ᩋᨶᩥᨣᩪᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨ "ᩋᨳ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨻᩉᩪᨶᩥ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᩋᩣᩉᩁᩈᩦ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ ᩑᩅᨾᩣᩉ – "ᩋᩉᩴ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨴᩈᨻᩃᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨾᨲᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩣᨠᩣᩈᩥᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨶ ᩅᨬ᩠ᨧᩮᨾᩦ"ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ, "ᩋᨾ᩠ᨾ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮ, ᨲᨿᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᩋᨾᨲᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨴᩮᩉᩦ"ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩈᩣᩁᨿᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩋᨿ᩠ᨿᩮ, ᩑᩅᩴ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ, ᩋᩉᩴ ᨸᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᨠᨳᩥᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩮᨶ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᩔᩣᨾᩥ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩉᩮᨲᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨲᩥ ᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩃᨽᩥᩔᨳᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩉᩥ, ᩋᨾ᩠ᨾ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮ, ᨠᨳᩮᩉᩦᨲᩥ᪨ "ᩑᩅᩴ ᨠᨳᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ, ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩋᩣᩈᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨶᩦᨧᩣᩈᨶᩮᩈᩩ ᨶᩥᩈᩦᨴᨳᩣ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᨲᩣᨸᩥ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩣ ᨡᩩᨩ᩠ᨩᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨿ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩈᨶᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᩴ ᨶᩦᨧᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨡᩩᨩ᩠ᨩᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᩥ ᩈᩮᨠ᩠ᨡᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᩈᩩ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᩈᩥ᪨ ᨴᩮᩈᨶᩣᨸᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᩈᩣᨾᩣᩅᨲᩥᩴ ᨸᨾᩩᨡᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩅ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨡᩩᨩ᩠ᨩᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᩅᨧ᩠ᨧᨠᩁᨱᨲᩮᩣ ᩋᨸᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ "ᨲ᩠ᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩮ ᩅᩣᨧᩮᩉᩦ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪨ ᨡᩩᨩ᩠ᨩᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣᨸᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨲᨳᩣ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨

ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶᩮᩈᩣ ᨴᩣᩈᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ? ᩈᩣ ᨠᩥᩁ ᨠᩔᨸᨴᩈᨻᩃᩔ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᩑᨠᩣᨿ ᩈᩣᨾᨱᩮᩁᩥᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᩅᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᩣᩁᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨩᩣᨲᩥᩈᨲᩣᨶᩥ ᨸᩁᩮᩈᩴ ᨴᩣᩈᩦᨿᩮᩅ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ ᨡᩩᨩ᩠ᨩᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ? ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᨠᩥᩁ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᨿᩴ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨣᩮᩉᩮ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩦ ᩑᨠᩴ ᩁᩣᨩᨠᩩᩃᩪᨸᨠᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᨡᩩᨩ᩠ᨩᨵᩣᨲᩩᨠᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᩉᩅᩣᩈᩦᨶᩴ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩣᨶᩴ ᨸᩩᩁᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᩈᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ ᨡᩩᨩ᩠ᨩᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᨧᩁᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨡᩩᨩ᩠ᨩᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨸᨶ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩅᨶ᩠ᨲᩦ ᨩᩣᨲᩣᨲᩥ? ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩋᨿᩴ ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨣᩮᩉᩮ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩦ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮ ᩁᩣᨩᨣᩮᩉᨲᩮᩣ ᩏᨱ᩠ᩉᨸᩣᨿᩣᩈᩔ ᨸᩪᩁᩮ ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ "ᩑᨲ᩠ᨳ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨳ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ"ᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨠᨭᨠᩮ ᩒᨾᩩᨬ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨴᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩔ ᨶᩥᩔᨶ᩠ᨴᩮᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᩅᨶ᩠ᨲᩦ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩣ ᩈᩣᨾᩣᩅᨲᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᨲᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩈᨧ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᩈᨾᩣᨶᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᩔᨴ᩠ᨵᨽᩣᩅᩮᨶ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨠᩣᩃᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨴᩔᨶᩴ ᨶ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩈᨻᩃᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩅᩦᨳᩥᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᩅᩣᨲᨸᩣᨶᩮᩈᩩ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨣᨻ᩠ᨽᩮᩈᩩ ᨨᩥᨴ᩠ᨴᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩉᩥ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳᩮᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨸᩣᩈᩣᨴᨲᩃᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨾᩣᨶᩣ ᨲᩣᩈᩴ ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨻ᩠ᨽᨨᩥᨴ᩠ᨴᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ "ᨠᩥᨾᩥᨴ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨲᩣᩉᩥ ᨲᩔᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨻᨴ᩠ᨵᩣᨥᩣᨲᩴ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩦᩉᩥ – "ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩍᨾᩴ ᨶᨣᩁᩴ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ, ᨾᨿᩴ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨸᩔᩣᨾ ᨧᩮᩅ ᨸᩪᨩᩮᨾ ᨧᩣ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ "ᩍᨴᩣᨶᩥᩔ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨩᩣᨶᩥᩔᩣᨾᩥ, ᩍᨾᩣᨸᩥ ᨲᩔ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿᩥᨠᩣ, ᩍᨾᩣᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨩᩣᨶᩥᩔᩣᨾᩦ"ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩁᩉᩮᩣᨣᨲᨠᩣᩃᩮ, "ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᩈᩣᨾᩣᩅᨲᩥᨾᩥᩔᩥᨠᩣᨶᩴ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨸᨲ᩠ᨳᨶᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨠᨲᩥᨸᩣᩉᩮᨶᩮᩅ ᨲᩮ ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᨾᩣᩁᩮᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣᨾᩣᩅᨲᩦ, ᩈᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩈᩩ ᩈᩥᨶᩮᩉᩴ ᩅᩣ ᨸᩮᨾᩴ ᩅᩣ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩈᨾᨱᩴ ᨸᨶ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩅᩦᨳᩥᨿᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩅᩣᨲᨸᩣᨶᩮᩈᩩ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨲᩣᨶᩥ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ

ឱកាសំ កត្វា ឱលោកេន្តី”តិ អាហ។ រាជា “ន តា ឧចទ្ទំ ករិស្សន្តី”តិ ន សទ្ទហតិ។ បុន ចុទេត្វាបិ ន សទ្ទហតិយេវ។ អថ តំ តិក្ខត្តុំ ចុទេត្វាបិ អសទ្ទហន្តំ “សចេ មេ វចនំ ន សទ្ទហសិ, តាសំ ឧបកដ្ឋានំ កត្វា ឧបធារេហិ, មហារាជា”តិ អាហ។ រាជា កត្វា កញ្ចុកេ លិង្គំ ធិត្វា “ឆ្លុងំ កិ”ន្តិ បុច្ឆិត្វា តស្មិំ អតេត្វ អារោទនេត តាសំ អក្កន្តិត្វា កិច្ចំ អនត្វា លិង្គានិ បិឥហារេសិ។ រាជា តទេតា បដ្ឋាយ តាសំ បិយារេឥ ឧច្ឆិន្ទកជាលចាតបិតានិ ការេសិ។

សា ទេវី ការណេន រាជានំ កោរេបត្វា អមគ្គេន្តី, “ទេវ, ឧតាសំ តុមេម្ហ េបមំ អត្ថិ ចា នត្ថិ ចាតិ ជានិស្សាម, អជ្ជ កុក្កុដេ ពេសេត្វា តុម្ហាកំ អត្ថាយ បចាទេបថា”តិ អាហ។ រាជា តស្សា វចនំ សុត្វា “ឆ្លុមេ បចិត្វា បេសេត្វា”តិ សាមាចតិយា អជ្ជ កុក្កុដេ បហិណិ។ សោតាបត្តា អរិយសាវិកា ឌីចមានេ កុក្កុដេ កិ បចិស្សតិ, អលន្តិ ចត្វា បន ហទេត្វាបិ ចុមិត្វា ន ឆ្លុង្ហិ។ មាកណ្ឌិយា “ទេវា, មហារាជ, ឧទេវមេវ ន កុក្កុដេ សមណស្ស គោតមស្ស បចនត្ថាយ បេសេហិ”តិ។ រាជា តថា អកាសិ។ មាកណ្ឌិយា អន្តរាមគ្គេយេវ កុក្កុដេ មារាបេត្វា “ឆ្លុមេ កុក្កុដេ បចាបេត្វា សមណស្ស គោតមស្ស ទេត្វា”តិ បហិណិ។ សា តេសំ មតភាវេន ឥសធាលញ្ចា ឧច្ឆិស្ស បហិតភាវេន បចិត្វា ឥសធាលស្ស បេសេសិ។ មាកណ្ឌិយា “បស្ស, មហារាជា”តិ ចត្វា ឧត្តកេនបិ រាជានំ កោរេបត្វំ នាសក្ខិ។

អយំ បន ឧបេនតា តាសុ ឧទេកកិស្សា ចសនដ្ឋានេ សត្ត សត្ត ទិចសានិ ចសិ។ អថាយំ មាកណ្ឌិយា ឧតំ កណ្ឌសប្បេបិតកំ ចេញុឧបឡ្លេ បក្ខិបិបេត្វា អត្តនោ ចសនដ្ឋានេ ឥពេសិ។ រញ្ញោ ច យត្ថ កត្ថចិ កច្ឆន្តស្ស ហត្ថិកន្តចីណំ អាឥាយមេវ កមនំ អាចិណ្ណំ, មាកណ្ឌិយា រញ្ញោ អត្តនោ សន្តិកំ អាកមនកាលេ តំ សប្បេបិតកំ អន្តោចីណាយ បក្ខិបិត្វា លិង្គំ បិឥហារេសិ។ អថ តំ សាមាចតិយា សន្តិកំ កមនកាលេ, “មហារាជ, សាមាចតី នាម សមណស្ស គោតមស្ស បក្ខា, តុមេម្ហ កណេតិ។ យំ កិច្ចិ កត្វា តុម្ហាកំ ទោសមេវ ចិន្តេតិ, អប្បមត្តា ហោថា”តិ អាហ។ រាជា សាមាចតិយា ចសនដ្ឋានេ សត្តាហំ ចីតិនាមេត្វា បុន សត្តាហេ មាកណ្ឌិយាយ និចេសនំ អកមាសិ។ សា តស្មិំ អាកច្ឆន្តេយេវ “កច្ចិ ទេ, មហារាជ, សាមាចតី ឱតាទំ ន កទេចសតី”តិ កទេន្តី ចិយ រញ្ញោ ហត្ថតោ ចីណំ កហេត្វា ចាលេត្វា “កិំ នុ ខោ, មហារាជ, ឧត្ថ អព្ភន្តរេ ចិចរតី”តិ ចត្វា សប្បស្ស និក្ខមនោកាសំ កត្វា “អព្ភោ អន្តោ សប្បោ”តិ ចីណំ ឆឌ្ឌេត្វា បលាយិ។ តស្មិំ កាលេ រាជា បទិត្តំ ចេឡុចនំ ចិយ បក្ខិត្តលោណំ ឧទ្ធនំ ចិយ ច ទោសេន តដតដាយន្តោ “ចេវេក សបរិចារំ សាមាចតិំ បគ្គាសថា”តិ អាហ។ រាជបុរិសា កត្វា បគ្គាសិំសុ។

សា រញ្ញោ កុទ្ធភាចំ ញាត្វា សេសមាតុកាមានំ សញ្ញាមទាសិ “រាជា តុមេម្ហ ឃាតេតុកាមោ បក្កោសតិ, អជ្ជ ទិចសំ ឱទិស្សកេន មេត្តាផរណេន រាជានំ ផរថា”តិ អាហ។ រាជា តា ឆ្លុត្តិមោ បគ្គាសាបេត្វា សព្វាច បដិបាដិយា ឥពេត្វា មហាធនុំ អាទាយ ចិសបីតកណ្ឌំ សន្នយ្ហិត្វា ធនុំ បូរេត្វា អដ្ឋាសិ។ តស្មិំ ខណេ សព្វាច តា សាមាចតិប្បមុខា ឆ្លុត្តិមោ ឱធិសោ មេត្តំ ផរិំសុ។ រាជា កណ្ឌំ នេច ខិបិតុំ ន អបនេតុំ សក្កោតិ, កត្តេហិ សេទា មុច្ចន្តិ, សរីរំ ចេធតិ, មុខតោ ខេឡោ បតតិ, កហេតព្ពកាហណំ ន បស្សតិ។ អថ នំ សាមាចតី “កិំ, មហារាជ, កិលមសី”តិ អាហ។ អាម, ទេចិ, កិលមាមិ, អចស្សមោ មេ ហោហីតិ។ សាធុ, មហារាជ, កណ្ឌំ មហាបថចិមុខំ កទោហីតិ។ រាជា តថា អកាសិ។ សា “រញ្ញោ ហត្ថតោ កណ្ឌំ មុច្ចតូ”តិ អធិដ្ឋាសិ។ តស្មិំ ខណេ កណ្ឌំ មុច្ចិ។ រាជា តំខណំយេវ ឧទកេ និមុជ្ជិត្វា អាកមេ អល្លកេសោ អល្លចត្ថោ សាមាចតិយា បាទេសុ បតិត្វា “ខម, ទេចិ, មយ្ហំ ភេទកានំ មេ ចចនេន អនុបធារេត្វា ឧតំ

គត”ន្តិ អាហ។ លភាមិ, ទេវាតិ។ “សាធុ, ទេវិ, ឯកំ តយា យញ្ញាលភិតំ ភាយ ហោតិ។ ឥតោ បដ្ឋាយ តុម្ហាកំ យថារុចិយា ទសពលស្ស ទានំ ទេវ, បច្ឆាភត្តំ វិហារំ គន្ត្វា ធម្មំ សុណាថ, អជ្ជ ចោ បដ្ឋាយ បរិហារិ ធម្មន្តិ។ តេន ហិ, ទេវ, អជ្ជ បដ្ឋាយ ឯកំ ភិក្ខុំ យាចិត្វា អានេថ, យោ នោ ធម្មំ វាចេស្សតីតិ។ រាជា សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា យាចន្តោ អានន្ទត្ថេរំ លភិ។ តតោ បដ្ឋាយ តា បញ្ចសតា ឥត្ថិយោ ថេរំ បក្កោសាបេត្វា សក្ការសម្មានំ កត្វា កតភត្តកិច្ចស្ស ថេរស្ស សន្តិកេ ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ។

តា ឯកទិវសំ ថេរស្ស អនុមោទនាយ បសន្នា ថេរស្ស បញ្ច ឧត្តរាសង្គសតានិ អទំសុ។ ថេរោ កិរ បុព្វេ តុន្នវាយកាលេ ឯកស្ស បច្ចេកពុទ្ធស្ស ឯកាយ សូចិយា សទ្ធិំ ហត្ថតលមត្តំ ចោឡខណ្ឌំ អទាសិ។ សោ សូចិយា ផលេន ជាតជាតិ អត្តភាវេ មហាបញ្ញោ អហោសិ, ចោឡខណ្ឌស្ស ផលេន ឋបិតាច និយាមេន បញ្ចសតក្ខត្តុំ ទុស្សានិ បដិលភិ។

តតោ មាគន្ទិយា អញ្ញំ កាតព្វំ អបស្សន្តី “ឧយ្យានំ គច្ឆាម, មហារាជា”តិ អាហ។ សាធុ, ទេវីតិ។ សា រញ្ញោ សម្បដិច្ឆិតភាវំ ញត្វា ចូឡបិតរំ បក្កោសាបេត្វា អាហ – “អម្ហាកំ ឧយ្យានំ គមនកាលេ សាមាវតិយា និវាសដ្ឋានំ គន្ត្វា សាមាវតិំ សបរិវារំ អន្តោករិត្វា ‘រញ្ញោ អាណា’តិ វត្វា ទ្វារំ បិទហិត្វា បលាលេន បលិវេឋេត្វា គេហេ អគ្គិំ ទេថា”តិ។ មាគន្ទិយោ តស្សា វចនំ សុត្វា តថា អកាសិ។ តស្មិំ ខណេ សព្ពាបិ តា ឥត្ថិយោ បុព្វេ កតស្ស ឧបបីឡកកម្មស្សានុភាវេន សមាបត្តិំ អប្បេតុំ នាសក្ខិំសុ, ឯកប្បហារេនេវ ភុសមុដ្ឋិំ វិយ ឈាយិំសុ។ តាសំ អារក្ខបុរិសា រញ្ញោ សន្តិកំ គន្ត្វា, “ទេវ, ឯវំ នាម ការិំសូ”តិ អាចិក្ខិំសុ។

រាជា “កេន កត”ន្តិ បរិយេសន្តោ មាគន្ទិយាយ ការិតភាវំ ញត្វា តំ បក្កោសាបេត្វា “ភទ្ទេ, ភទ្ទកំ តយា កម្មំ កតំ មយា កាតព្វំ ករោន្តិយា, “ឧដ្ឋាយ សមុដ្ឋាយ មមវធាយ បរិសក្កមានា ឃាតិតា, បសន្នោស្មិ, តុយ្ហំ សម្មានំ ទស្សាមីតិ តវ ញាតកេ បក្កោសាបេហី”តិ អាហ។ សា រញ្ញោ កថំ សុត្វា អញ្ញាតកេបិ ញាតកេ កត្វា បក្កោសាបេសិ។ រាជា សព្ពេសំ សន្និបតិតភាវំ ញត្វា រាជង្គណេ គលប្បមាណេសុ អាវាដេសុ និខណិត្វា ឧបរិ ឋិតានិ សីសានិ ភិន្ទាបេត្វា មហន្តេហិ អយនង្គលេហិ កសាបេសិ។ មាគន្ទិយម្បិ ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ ឆិន្ទាបេត្វា ពូវបចនកដាហេ បចាបេសិ។

កិំ បន សាមាវតិយា សបរិវារាយ អគ្គិនា ឈាបនកម្មន្តិ? សា កិរ អនុប្បន្នេ ពុទ្ធេ តេហេន បញ្ចហិ មាតុគាមសតេហិ សទ្ធិំ គង្គាយំ កីឡិត្វា នហាយិត្វា ឋិតា សីតេ ជាតេ អវិទូរដ្ឋានេ បច្ចេកពុទ្ធស្ស បណ្ណសាលំ ទិស្វា អន្តោ អនោលោកេត្វាវ តិណំ អគ្គិំ ទត្វា វិសិព្ពេសុំ។ អន្តោបណ្ណសាលាយ បច្ចេកពុទ្ធោ និរោធសមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា និសិន្នោ។ តា ជាលាសុ បច្ឆិន្នាសុ បច្ចេកពុទ្ធំ ទិស្វា “កិំ អម្ហេហិ កតំ, អយំ បច្ចេកពុទ្ធោ រញ្ញោ កុលូបកោ, ឥមំ ទិស្វា រាជា អម្ហាកំ កុជ្ឈិស្សតិ, ឥទានិ នំ សុជ្ឈាបិតំ កាតុំ វដ្ដតី”តិ អញ្ញានិបិ ទារូនិ បក្ខិបិត្វា អគ្គិំ អទំសុ។ បុន ជាលាយ បច្ឆិន្នាយ បច្ចេកពុទ្ធោ សមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ តាសំ បស្សន្តីនំយេវ ចីវរានិ បប្ផោដេត្វា វេហាសំ ឧប្បតិត្វា គតោ។ តេន កម្មេន និរយេ បច្ចិត្វា បក្កាវសេសេន ឥមំ ព្យសនំ បាបុណិំសុ។ ចតុបរិសមជ្ឈេ កថា ឧទបាទិ – “ពាហុស្សុតា វត ខុជ្ជុត្តរា, មាតុគាមអត្តភាវេ ឋត្វា បញ្ចន្នំ មាតុគាមសតានំ ធម្មំ ទេសេត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាបេសិ។ សាមាវតីបិ រញ្ញោ អត្តនោ អប្បិតំ កណ្ឌំ មេត្តាផរណេន ផរិត្វា បដិពាហី”តិ។ តស្សាបិ មហាជនោ គុណំ កថេសិ។ ឧទេនំ វត្ថុ សមុដ្ឋិតំ។ អថ សត្ថា អបរភាគេ

ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᨾᩮᩅ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩩᨩ᩠ᨩᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩣᨶᩴ, ᩈᩣᨾᩣᩅᨲᩥᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩦᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᩈᩦᨲᩥ᪨

ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨶᨶ᩠ᨴᨾᩣᨲᩣᩅᨲ᩠ᨳᩩ

᪁᪙᪁᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨫᩣᨿᩦᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨫᩣᨶᩣᨽᩥᩁᨲᩣᨶᩴ ᩏᨸᩣᩈᩥᨠᩣᨶᩴ, ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣ ᨶᨶ᩠ᨴᨾᩣᨲᩣ, ᩋᨣ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᨠᩥᩁ ᨸᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᨻᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᩃᩮ ᩉᩴᩈᩅᨲᩥᨿᩴ ᨠᩩᩃᨣᩮᩉᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩴ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩦ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᩑᨠᩴ ᩏᨸᩣᩈᩥᨠᩴ ᨫᩣᨶᩣᨽᩥᩁᨲᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩋᨵᩥᨠᩣᩁᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩈᩴᩈᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮ ᩁᩣᨩᨣᩉᨶᨣᩁᩮ ᩈᩩᨾᨶᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩈᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩈᩦᩉᩔ ᨶᩣᨾ ᨽᩁᩥᨿᩣᨿ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨲᩥᩔᩣ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᨠᩴᩈᩩ᪨

ᩋᨳᩮᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᨾᩉᨴᩥᩅᩈᩮ ᩁᩣᨩᨣᩉᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᨸᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉ – “ᨲᩣᨲ ᨸᩩᨱ᩠ᨱ, ᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩮᩣ ᩅᩣ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩔ ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩥᩔᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᩅᨴᩮᩉᩥ ‘ᨠᩥᩴ ᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᨿᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩦᩊᩥᩔᩈᩥ, ᨻᩃᩥᩅᨴ᩠ᨴᩮ ᨧ ᨹᩣᩃᨬ᩠ᨧ ᨶᨦ᩠ᨣᩃᨬ᩠ᨧ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩈᩥᩔᩈᩦ’”ᨲᩥ᪨ “ᨾᨾ ᨽᩁᩥᨿᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩣᨶᩥᩔᩣᨾᩥ, ᩋᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᨲᩴ ᨠᨳᩴ ᨽᩁᩥᨿᩣᨿ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩥ᪨ “ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᨶᩣᨾ ᩋᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩍᩔᩁᩮᩣ, ᨲᩔ ᨲᨿᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᨠᨳᩣ ᩈᩮᩣᨽᨲᩥ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᩈᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨾᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᩈᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩔᩣ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩈᩥᨽᨱ᩠ᨯᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨠᩈᩥᨲᩩᩴ ᨣᨲᩮᩣ᪨

ᨲᩴᨴᩥᩅᩈᨬ᩠ᨧ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿ “ᨠᩔ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨾᨿᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩍᨾᩔ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩔ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨧᩣᩁᩅᩮᩃᩣᨿ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩔ ᨠᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩥᨴᩪᩁᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩔᩮᩈᩥ᪨ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨳᩮᩁᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨠᩈᩥᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩁᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᨶ ᩅᨶ᩠ᨴᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴᨠᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨲᩔ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – “ᩋᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨾᩩᨡᩴ ᨵᩮᩣᩅᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩮᨣᩮᨶ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᨶ᩠ᨲᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩥᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨴᩣᩈᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮ ᨴᨶ᩠ᨲᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᨡᩣᨴᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᩁᨱᩴ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴᨠᩔ ᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉᩁᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨾᩩᨡᩴ ᨵᩮᩣᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨧᩣᩁᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᨸᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩩ ᨴᩥᩅᩈᩮᩈᩩ ᩍᨾᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨶ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩋᨩ᩠ᨩ ᨸᨶ ᨾᨿ᩠ᩉᩈᨦ᩠ᨣᩉᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩋᩉᩮᩣ ᩅᨲ ᨾᩮ ᨽᩁᩥᨿᩣ ᨾᨾᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᩣᩉᩁᨱᨠᩴ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᨳᩮᩁᩔ ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩋᨳᩔ ᨽᩁᩥᨿᩣ “ᩋᨩ᩠ᨩ ᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᨴᩥᩅᩈᩮᩣ”ᨲᩥ ᨸᩣᨲᩮᩣᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩃᨽᨶᨠᨶᩥᨿᩣᨾᩮᨶ ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᨽᩮᩣᨩᨶᩦᨿᩴ ᩈᩴᩅᩥᨵᩣᨿ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨾᩥᨠᩔ ᨠᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨳᩮᩁᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – “ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩩ ᨴᩥᩅᩈᩮᩈᩩ ᨾᩮ ᨳᩮᩁᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᨾᨾ ᩋᨿ᩠ᨿᩴ ᨶ ᨸᩔᩣᨾᩥ, ᩋᨩ᩠ᨩ ᨸᨶ ᩏᨽᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩦᨽᩪᨲᩴ ᨩᩣᨲᩴ᪨ ᨾᨾ ᩈᩣᨾᩥᨠᩔ ᨸᩩᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩥ, ᩍᨾᩴ ᨲᩣᩅ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᨳᩮᩁᩔ ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨲᩦᩉᩥ ᨧᩮᨲᨶᩣᩉᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩑᩅᩁᩪᨸᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨩᩦᩅᩥᨲᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣᨸᩥ “ᨲᩅ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᩈᨿᩮᩣ ᨸᩪᩁᨲᩪ”ᨲᩥ ᨲᩔᩣ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨

ᩈᩣᨸᩥ ᨸᩩᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨣᩮᩉᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨾᩥᨠᩔ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨠᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨾᩥᨠᩔ ᨠᩩᨩ᩠ᨫᨶᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩦᨲᩣ “ᩈᩣᨾᩥ, ᩋᨩ᩠ᨩ

ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᨲᩣᩅ ᨾᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩁᩮᩉᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨠᩥᩴ ᨠᩣᩁᨱᩣᨲᩥ? ᩋᩉᩴ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨲᩣᨲ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᩋᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩦ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨳᩮᩁᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨲᩅ ᨽᩣᨣᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨳᩮᩁᩔ ᨷᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ ᨣᩮᩉᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᨷᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣᨿ ᩋᩣᨣᨲᩣᨾ᩠ᩉᩦᨲᩥ᪨ ᨾᨶᩣᨷᩴ ᨲᩮ, ᨽᨴ᩠ᨴᩮ, ᨠᨲᩴ, ᨾᨿᩣᨷᩥ ᨷᩣᨲᩮᩣᩅ ᨳᩮᩁᩔ ᨴᨶ᩠ᨲᨠᨭ᩠ᨮᨬ᩠ᨧ ᨾᩩᨡᩮᩣᨴᨠᨬ᩠ᨧ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᩋᨩ᩠ᨩ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩈᩩᨷ᩠ᨷᨽᩣᨲᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨷᩥ ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ ᨩᩣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨽᩥᨶ᩠ᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨩᨶᩣᨶᩴ ᩑᨠᩈᨴᩥᩈᨾᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩋᩣᩉᩣᩁᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩁᩥᨿᩣᨿ ᩐᩁᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᩦᩈᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩩᩉᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨷᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᩋᨳᩔ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨳᩮᩣᨠᩴ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨠᩈᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩥ, ᩒᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩮᩣᩃᩮᩣᨠᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨾᩉᩣᨠᩮᩣᩈᩣᨲᨠᩥᨷᩩᨷ᩠ᨹᩮᩉᩥ ᩈᨬ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨽᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᩉ – “ᨽᨴ᩠ᨴᩮ, ᨠᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᨲᩴ ᩋᨩ᩠ᨩ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨠᩈᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩣᨿᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨿ᩠ᨿ , ᩋᨩ᩠ᨩ ᨲᩮ ᩈᨠᩃᨴᩥᩅᩈᩴ ᨠᩥᩃᨶ᩠ᨲᨠᩣᨿ ᩋᨠ᩠ᨡᩦᨶᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᩮ ᨽᨾᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨽᨴ᩠ᨴᩮ, ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩋᩈᨴ᩠ᨴᩉᨶ᩠ᨲᩦ ᩈᨿᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᩉᩦᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᩈᩣ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨽᩣᩅᩴ ᩋᨿ᩠ᨿ, ᨽᨱᩈᩥ, ᩑᩅᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ᪨

ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩑᨠᩴ ᨠᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨦ᩠ᨣᩃᩈᩦᩈᩮ ᨷᩉᩁᩥ, ᨣᩩᩊᨷᩥᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨶᨦ᩠ᨣᩃᩈᩦᩈᩮ ᩋᩃ᩠ᩃᩦᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨽᩁᩥᨿᩴ ᨷᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉ – “ᨽᨴ᩠ᨴᩮ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩴ ᩅᨷᩥᨲᨻᩦᨩᩴ ᨲᩦᩉᩥ ᩅᩣ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩅᩣ ᨾᩣᩈᩮᩉᩥ ᨹᩃᩴ ᨴᩮᨲᩥ, ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨷᨶ ᩋᨿ᩠ᨿᩔ ᩈᩣᩁᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩮ ᩁᩮᩣᨷᩥᨲᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨻᩦᨩᩮᨶ ᩋᨩ᩠ᨩᩮᩅ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨹᩃᩴ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩁᩦᩈᨾᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨴᩮᩈᩮ ᩋᩣᨾᩃᨠᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣᨷᩥ ᨷᩴᩈᩩᨷᩥᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᩋᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩅᨴᩣᨲᩥ ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾ, ᩋᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ? “ᨽᨴ᩠ᨴᩮ, ᨾᨿᩴ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩣᨴᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ”ᨲᩥ ᨽᩁᩥᨿᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᩔ ᨷᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨽᨲᩴ ᨷᩣᨲᩥᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩔ ᨷᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩣᨷᩮᩈᩥ – “ᩑᨠᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩮᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨷᩣᨲᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩁᩣᨩᩣ ᨲᩴ ᨷᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩉᩴ ᨲᩮ, ᨲᩣᨲ, ᩃᨴ᩠ᨵ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ “ᨴᩮᩅ, ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩑᨠᩴ ᨠᩈᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨾᩮᩅ ᨩᩣᨲᩴ, ᨷᩉᩥᨱᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉᩁᩣᨷᩮᨳᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨠᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᩣᩈᩦᨲᩥ? ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᩉᩴ, ᨴᩮᩅᩣᨲᩥ᪨ ᨣᨧ᩠ᨨᨳ, ᨽᨱᩮ, ᩈᨠᨭᩣᨶᩥ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩔ ᨠᩈᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩮᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨾᩣᩉᩁᨳᩣᨲᩥ᪨

ᩈᨠᨭᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨣᨲᩁᩣᨩᨷᩩᩁᩥᩈᩣ “ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨷᩩᨬ᩠ᨬ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨷᩥᨱ᩠ᨯᩮ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨣᩉᩥᨲᨣᩉᩥᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᩈᩥᨲᩃᩮᨯ᩠ᨯᩩᨾᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᩮᨶ ᩉᩥ ᨽᨱᩮ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ “ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩔ ᨷᩩᨬ᩠ᨬ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᨳᩣᨲᩥ᪨ ᨣᩉᩥᨲᨣᩉᩥᨲᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨾᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩣᨩᨦ᩠ᨣᨱᩮ ᩁᩣᩈᩥᩴ ᩋᨠᩴᩈᩩ᪨ ᩁᩣᩈᩥ ᩏᨻ᩠ᨻᩮᨵᩮᨶ ᨲᩣᩃᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩁᩣᨩᩣ ᩅᩣᨱᩥᨩᩮ ᨷᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩔ ᨣᩮᩉᩮ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨴᩮᩅ, ᨠᩔᨧᩦᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩔ ᨷᨶ ᨵᨶᩔ ᩈᩣᨾᩥᨠᩮᩣ ᨠᩥᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦᨲᩥ? ᨵᨶᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᨶᩣᨾ ᨲᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᨴᩮᩅᩣᨲᩥ? ᨲᩮᨶ ᩉᩥ ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᨣᩁᩮ ᨵᨶᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᨠᩁᩮᩣᨳᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᨲᩔᩮᩅ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴᨴᩥᩅᩈᨾᩮᩅᩔ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨷ᩠ᨷᨾᩩᨡᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩴᨥᩔ ᨾᩉᩣᨴᩣᨶᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨴᩈᨻᩃᩔ ᨽᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩣᨿ ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨷᩥ ᨽᩁᩥᨿᩣᨷᩥ ᨵᩦᨲᩣᨷᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᩴᩈᩩ᪨

ᩋᨷᩁᨽᩣᨣᩮ ᩁᩣᨩᨣᩉᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ “ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨶᩮᩣ ᩅᨿᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩣᩁᩥᨠᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨠᩣᩁᨱᩣ ᨲᩔ ᨣᩮᩉᩴ ᨷᩮᩈᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩔ ᩈᩣᩈᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ “ᨶᩣᩉᩴ ᨵᩦᨲᩁᩴ ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨷᨭᩥᩈᩣᩈᨶᩴ ᨷᩮᩈᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩩᨾᨶᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨷᩥ ᨷᩩᨶ ᨷᩮᩈᩮᩈᩥ – “ᨲ᩠ᩅᩴ ᨾᨾ ᨣᩮᩉᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩑᨠᨷ᩠ᨷᩉᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᩍᩔᩁᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨴᩣᩁᩥᨠᩴ ᨶ ᨴᩮᩈᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩩᨱ᩠ᨱᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᩣᩉ – “ᩍᨴᩴ ᨲᩣᩅ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥ ᩈᨽᩣᩅᨾᩮᩅ ᨽᨱᩈᩥ , ᨷᩩᩁᩥᩈᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᨻ᩠ᨻᨠᩣᩃᩴ ᩑᨠᩈᨴᩥᩈᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨶ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩋᩉᨬ᩠ᩉᩥ ᨴᩣᨶᩥ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮ ᨴᩣᩈᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨾᩥ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨷᨶ ᨩᩣᨲᩥᩴ ᩅᩣ ᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᨶ ᨠᩮᩣᨷᩮᨾᩥ᪨ ᩋᨷᩥᨧ ᨡᩮᩣ ᨾᨾ ᨵᩦᨲᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᩥᨠᩣ ᨴᩮᩅᩈᩥᨠᩴ ᨠᩉᩣᨷᨱᨣ᩠ᨥᨶᨠᩮᩉᩥ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩮᩉᩥ ᨷᩪᨩᩴ

ករោតិ, តមហំ តុម្ហាទិសស្ស មិច្ឆាទិដ្ឋិកស្ស គេហំ ន បេសេស្សាមី”តិ។ អថ បុណ្ណសេដ្ឋិស្ស បដិពាហកភាវំ ញត្វា រាជគហសេដ្ឋិ បុន សាសនំ បេសេសិ – “បោរាណកំ វិស្សាសំ មា ភិន្ទតុ, អហំ មយ្ហំ ទុហិតាយ ទេវសិកំ ទិន្នំ កហាបណានំ អឌ្ឍកានិ បុប្ផានិ បដ្ឋាបេស្សាមី”តិ។ សោ “សាធុ”តិ សម្បដិច្ឆិត្វា ធីតរំ តស្ស ឃរំ បេសេសិ។

អថេកទិវសំ សា បុណ្ណសេដ្ឋិធីតា ឧត្តរា អត្តនោ សាមិកំ ឯវមាហ – “អហំ អត្តនោ កុលគេហេ មាសស្ស អដ្ឋ ទិវសានិ និពទ្ធំ ឧបោសថកម្មំ ករោមិ, ឥទានិបិ តុម្ហេសុ សម្បដិច្ឆន្តេសុ ឧបោសថង្គានិ អធិដ្ឋហេយ្យ”ន្តិ។ សោ “ន សក្កា”តិ តំ ន សម្បដិច្ឆិ។ សា តំ សញ្ញាបេតុំ អសក្កោន្តី តុណ្ហី អហោសិ។ បុន អន្តោវស្សេ “ឧបោសថិកា ភវិស្សាមី”តិ តទាបិ ឱកាសំ ការេន្តី នេវ អលត្ថ។ សា អន្តោវស្សេ អឌ្ឍតិយេសុ មាសេសុ អតិក្កន្តេសុ អឌ្ឍមាសេ អវសិដ្ឋេ មាតាបិតូនំ សាសនំ បេសេសិ – “អហំ តុម្ហេហិ ចារកេ បក្ខិត្តា ឯត្តកេ អទ្ធានេ ឯកទិវសម្បិ ឧបោសថង្គានិ អធិដ្ឋាតុំ ន លភាមិ, បញ្ចទស មេ កហាបណសហស្សានិ បេសេថា”តិ។ តេ ធីតុ សាសនំ សុត្វា “កិំការណា”តិ អបុច្ឆិត្វាវ បហិណិំសុ។ ឧត្តរា តេ កហាបណេ គហេត្វា តស្មិំ នគរេ សិរិមា នាម គណិកា អត្ថិ, តំ បក្កោសាបេត្វា “អម្ម សិរិមេ, អហំ ឥមំ អឌ្ឍមាសំ ឧបោសថង្គានិ អធិដ្ឋហិស្សាមិ, ត្វំ ឥមានិ បញ្ចទស កហាបណសហស្សានិ គហេត្វា ឥមំ អឌ្ឍមាសំ សេដ្ឋិបុត្តំ បរិចរាហី”តិ។ សា “សាធុ, អយ្យេ”តិ សម្បដិច្ឆិ។ តតោ បដ្ឋាយ សេដ្ឋិបុត្តោ “អហំ សិរិមាយ សទ្ធិំ រមិស្សាមី”តិ ឧត្តរាយ អឌ្ឍមាសំ ឧបោសថកម្មំ សម្បដិច្ឆិ។

សា តេន សម្បដិច្ឆិតភាវំ ញត្វា ទិវសេ ទិវសេ បាតោវ ទាសិគណបរិវុតា សត្ថុ សហត្ថា ខាទនីយភោជនីយំ សំវិទហិត្វា សត្ថរិ ភត្តកិច្ចំ កត្វា វិហារំ គតេ ឧបោសថង្គានិ អធិដ្ឋាយ បាសាទវរំ អារុយ្ហ អត្តនោ សីលានិ អាវជ្ជមានា និសីទតិ។ អថ អឌ្ឍមាសំ វីតិនាមេត្វា ឧបោសថំ វិស្សជ្ជនទិវសេ បាតោវ យាគុខជ្ជកាទីនិ សំវិទហន្តី វិចរតិ។ តស្មិំ សមយេ សេដ្ឋិបុត្តោ សិរិមាយ សទ្ធិំ ឧបរិបាសាទវរគតោ ជាលវាតបានំ វិវរិត្វា អន្តរវត្ថុំ ឱលោកេន្តោ អដ្ឋាសិ។ ឧត្តរា, វាតបានន្តរេន ឧទ្ធំ ឱលោកេសិ។ សេដ្ឋិបុត្តោ ឧត្តរំ ឱលោកេត្វា “នេរយិកជាតិកា វតាយំ ឯវំវិធំ នាម សម្បត្តិ បហាយ ឧក្ខលិកមសិមក្ខិតា ហុត្វា និក្ការណា ទាសីនំ អន្តរេ វិចរតី”តិ សិតំ អកាសិ។ ឧត្តរា, តស្ស បមាទភាវំ ញត្វា “អយំ ពាលោ នាម អត្តនោ សម្បត្តិ សព្ពកាលំ ថាវរាតិ សញ្ញំ ករិស្សតី”តិ សយម្បិ សិតំ អកាសិ។ តតោ សិរិមា “អយំ ចេដិកា មយិ ឋិតាយ ឯវំ មម សាមិកេន សទ្ធិំ សិតំ ករោតី”តិ កុបិតា វេគេន ឱតរិ។ ឧត្តរា, តស្សា អាគមនាកប្បេនេវ “អយំ ពាលោ អឌ្ឍមាសមត្តំ ឥមស្មិំ គេហេ វសិត្វា មយ្ហមេវេតំ គេហន្តិ សញ្ញី ជាតា”តិ ញត្វា តង្ខណញ្ញេវ មេត្តាឈានំ សមាបជ្ជិត្វា អដ្ឋាសិ។ សិរិមាបិ ទាសីនំ អន្តរេន អាគន្ត្វា ឧឡុង្កំ គហេត្វា បូវបចនដ្ឋានេ បក្កុថិតតេលស្ស បូរេត្វា ឧត្តរាយ មត្ថកេ អាសិញ្ចិ, មេត្តាឈានស្ស វិប្ផារេន ឧត្តរាយ មត្ថកេ អាសិត្តំ បក្កុថិតតេលំ បទុមបត្តេ អាសិត្តោទកំ វិយ វិនិវត្តិត្វា គតំ។

តស្មិំ ខណេ សិរិមាយ សមីបេ ឋិតា ទាសិយោ តំ ឱលោកេត្វា, “ហេ ជេ, ត្វំ អម្ហាកំ អយ្យាយ ហត្ថតោ មូលំ គហេត្វា អាគតា ឥមស្មិំ គេហេ វសមានា អម្ហាកំ អយ្យាយ សទិសា ភវិតុំ វាយមសី”តិ សមុដ្ឋានេ តំ បរិភាសិំសុ។ តស្មិំ ខណេ សិរិមា អត្តនោ អាគន្តុកភាវំ អញ្ញាសិ។ សា តតោវ គន្ត្វា ឧត្តរាយ បាទេសុ បតិត្វា, “អយ្យេ, អនុបធារេត្វា មេ កតំ, ខមថ មយ្ហ”ន្តិ អាហ។ អម្ម សិរិមេ, នាហំ តវ ឥមស្មិំ ឋានេ ខមិស្សាមិ, អហំ សបិតិកា ធីតា, ទសពលេ ខមន្តេយេវ ខមិស្សាមីតិ។

សត្ថាបិ ខោ ភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ អាគន្ត្វា ឧត្តរាយ និវេសនេ បញ្ញត្តាសនេ និសីទិ។ សិរិមា គន្ត្វា សត្ថុ បាទេសុ បតិត្វា, “ភន្តេ, មយា អយ្យាយ ឧត្តរាយ អត្តនោ ឧបរិ ទោសោ កតោ, សត្ថរិ ខមន្តេ ខមិស្សាមីតិ វទតិ, ខមថ មយ្ហំ ភន្តេ”តិ។ ខមាមិ តេ សិរិមេតិ។ សា តស្មិំ កាលេ គន្ត្វា ឧត្តរំ ខមាបេសិ។ តំទិវសញ្ច សិរិមា ទសពលស្ស ភត្តានុមោទនំ សុត្វា –

“អក្កោធេន ជិនេ កោធំ, អសាធុំ សាធុនា ជិនេ;

ជិនេ កទរិយំ ទានេន, សច្ចេនាលិកវាទិន”ន្តិ។ (ធ. ប. ២២៣) –

គាថាបរិយោសានេ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតា ទសពលំ និមន្តេត្វា បុនទិវសេ មហាទានំ អទាសិ។ ឥទមេត្ថ វត្ថុ សមុដ្ឋិតំ។ អបរភាគេ បន សត្ថា ជេតវនេ និសីទិត្វា ឧបាសិកាយោ ឋានន្តរេសុ ឋបេន្តោ ឧត្តរំ នន្ទមាតរំ ឈាយីនំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

សុប្បវាសាវត្ថុ

២៦២. សត្តមេ បណីតទាយិកានន្តិ បណីតរសទាយិកានំ ឧបាសិកានំ, សុប្បវាសា កោលិយធីតា, អគ្គាតិ ទស្សេតិ។ សា កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ ហំសវតិយំ កុលគេហេ និព្វត្តា សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុណន្តី សត្ថារំ ឯកំ ឧបាសិកំ បណីតទាយិកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេន្តំ ទិស្វា អធិការកម្មំ កត្វា តំ ឋានន្តរំ បត្ថេសិ។ សា កប្បសតសហស្សំ ទេវមនុស្សេសុ សំសរិត្វា ឥមស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ កោលិយនគរេ ខត្តិយកុលេ និព្វត្តិ, សុប្បវាសាតិស្សា នាមំ អកំសុ។ សា វយប្បត្តា ឯកស្ស កុលកុមារស្ស គេហំ គតា, បឋមទស្សនេនេវ សត្ថុ ធម្មកថំ សុត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ។ សា អបរភាគេ សីវលិំ នាម ទារកំ វិជាយិ។ តស្ស វត្ថុ ហេដ្ឋា វិត្ថារិតមេវ។

សា ឯកស្មិំ សមយេ ពុទ្ធប្បមុខស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស នានគ្គរសបណីតភោជនំ អទាសិ។ សត្ថា កតភត្តកិច្ចោ អនុមោទនំ ករោន្តោ សុប្បវាសាយ ឥមំ ធម្មំ ទេសេសិ “ភោជនំ សុប្បវាសេ ទេន្តី អរិយសាវិកា បដិគ្គាហកានំ បញ្ច ឋានានិ ទេតិ។ អាយុំ ទេតិ, វណ្ណំ ទេតិ, សុខំ ទេតិ, ពលំ ទេតិ, បដិភានំ ទេតិ។ អាយុំ ខោ បន ទត្វា អាយុស្ស ភាគិនី ហោតិ ទិព្ពស្ស ច មានុសស្ស ច...បេ... បដិភានំ ទត្វា បដិភានស្ស ភាគិនី ហោតិ ទិព្ពស្ស ច មានុសស្ស ច”តិ។ ឥទមេត្ថ វត្ថុ សមុដ្ឋិតំ។ អថ អបរភាគេ សត្ថា ជេតវនេ និសីទិត្វា ឧបាសិកាយោ ឋានន្តរេសុ ឋបេន្តោ សុប្បវាសំ កោលិយធីតរំ បណីតទាយិកានំ អគ្គដ្ឋានេ ឋបេសីតិ។

សុប្បិយាវត្ថុ

២៦៣. អដ្ឋមេ គិលានុបដ្ឋាកីនន្តិ គិលានុបដ្ឋាកីនំ ឧបាសិកានំ, សុប្បិយា ឧបាសិកា, អគ្គាតិ ទស្សេតិ។ អយំ កិរ បទុមុត្តរពុទ្ធកាលេ

ហំសចតិឃំ ក្យលេកេហ តិឌ្ឋត្តា អបរការេក សត្វ ឆយ្ចេភសត៌ ស្យហត្តិ សត្វារ៌ ៤ក៌ ក្ថបិសិក៌ កិលិត្យបដ្ឋាកិត៌ អក្កដ្ឋារេត ជេបត្ត៌ ជិស្វា អឆិការកយ្ចំ កត្វា ត៌ ផាតត្តារ៌ បតេ្វសិ៍ សា កប្យសតសហស្ស៊ំ ភេចយត្យេស្ស្យស្យ សំសទិត្វា ខ្ពយស្វិំ ញ្យក្ខប្យាភេ ជាទាឈិសិឃំ ក្យលេកេហ តិឌ្ឋត្តិ, ស្យប្បិឃាតិស្ស្យា តាយំ អក៌ស្យ៍ អបរការេក សត្វា កិក្ខុសឈ្ឃបទិចាទេរា ជាទាឈិសិ អកយាសិ៍ សា តឆាកតស្ស បផយភស្សេតេឃេច ឆយ្ចំ ស្យត្វា សោតាបត្តិថលេ បតិដ្ឋាសិ៍

អេឆកឌិចសំ ឆយ្ចស្សចតត្វាឃ ចិហារ៌ កតា៍ ចិហារចាទិក៌ ចរយាតា ៤ក៌ កិក្ខុ កិលិត៌ ជិស្វា អកិចារេភត្វា បជិសត្វារ៌ កត្វា "អឃ្យស្ស កិ លក្ខំ ចដ្ឋតី"តិ បុច្ឆិ៍ ទសំ លក្ខំ ចដ្ឋតិ, ក្ថបិសិកេតិ៍ "ហោត្យ, កតេ្ត, អហំ បហិហិស្ស្យាឃី"តិ ឆេរ៌ អកិចារេភត្វា អតេ្តាតការ៌ កត្តា បុតឌិចសេ បចត្តយំសត្វាឃ ភាសិ អត្តទាបហ៌ បេសេសិ៍ សា សកលតកេរ បចត្តយំសំ អលកិត្វា អលត្ថកាចំ កឆេសិ៍ ក្ថបិសិកា ចិតេ្តសិ – "អហំ អឃ្យស្ស ទសំ បហិហិស្ស្យាឃីតិ ចត្វា សចេ ត បេសេស្ស្យាយិ , អឃ្យោ អញ្ញតោបិ អលកតេ្តា កិលយិស្សតិ, ឃំកិច្ចិ កត្វា បេសេតុំ ចដ្ឋតី"តិ កត្តុំ បចិសិត្វា ក្ថាទ្យយំសំ លិក្តិត្វា ភាសិឃា អឆាសិ "ខ្ពជំ យំសំ កេហត្វា សយ្ហាេទហិ ឃោរេឌត្វា ទសំ កត្វា ចិហារ៌ តេត្វា អឃ្យស្ស ភេហិ៍ សោ ចេ យំ បុច្ឆតិ, កិលិតាតិ ចេភេហី"តិ៍ សា តឆា អកាសិ៍

សត្វា ត៌ ការេហ៌ ជាត្វា បុតឌិចសេ កិក្ខាចារចេលិឃ កិក្ខុសឈ្ឃបទិចុតោ ក្ថបិសិកាឃ កេហំ អកយាសិ៍ សា តឆាកតស្ស អាកតកាចំ ស្យត្វា សាយិក៌ អាយតេ្តសិ – "អឃ្យបុត្ត, អហំ សត្វ សត្តិក៌ កត្យុំ ត សកេ្កាយិ, កច្ឆ ត្វំ សត្វារ៌ អតេ្តាកេហំ បចេសត្វា តិសីឆាបេហី"តិ៍ សោ តឆា អកាសិ៍ សត្វា "កហំ ស្យប្បិឃា"តិ បុច្ឆិ៍ កិលិតា, កតេ្តតិ៍ បកេ្កាសច, តត្តិ៍ អឆ តេ កត្តា "សត្វា ត៌ បកេ្កាសតី"តិ អាហំស្យ៍ សា ចិតេ្តសិ – "សត្ថលោកស្ស ហិតាត្យកម្យកោ សត្វា ត ខ្ពយំ ការេហ៌ អឌិស្វា បកេ្កាសាបេស្សតី"តិ សហសា យញ្ញាឃ្យាចុដ្ឋាសិ៍ អឆស្សា ញ្យក្ខាត្យកាចេត ត៌លហ៌ឃេច ចណោ ទ្យហិត្វា ស្យច្ឆចិ អហោសិ សេសដ្ឋាតោ អតិទេកតារ៌ ចិប្យសត្ថចេណ្ឃា៍ តស្វិំ លណេ ក្ថបិសិកា សិត៌ កត្វា ភសតាល៌ បញ្ញាបតិដ្ឋិតោត ចត្តិត្វា ៤កយត្ត តិសីឆិ៍ សត្វា "ខ្ពយិស្ស្យា ក្ថបិសិកាឃ កិ អឋាស្យក"ត្តិ បុច្ឆិ៍ សា អត្តតា កតការេហ៌ សត្ថំ កឆេសិ៍ សត្វា កតកត្តកិច្ចោ ចិហារ៌ កត្តា កិក្ខុសឈ្ឃំ សត្តិបិតាបេត្វា ត៌ កិក្ខុ អតេកបទិឃាឃេត ចិកទហិត្វា សិក្ខាបឆំ (យហាច៍ ១ប៉០) បញ្ញាបេសិ៍ ៤ចរេមត៌ ចត្វ សយ្ចដ្ឋិត៌៍ អបរការេក សត្វា ឌេតចតេ តិសិតេ្តា ក្ថបិសិកាឃោ ផាតត្តាទេស្យ ជេបតេ្តា ស្យប្បិឃំ ក្ថបិសិក៌ កិលិត្យបដ្ឋាកិត៌ អក្កដ្ឋារេត ជេបសីតិ៍

កាតិឃាតីចត្វ

១៩៥៍ អដ្ឋមេ អចេច្ចប្បសត្តាតត្តិ អឆិកេតត អចលប្បសាភេត សយត្តាកតាត៌ ក្ថបិសិកាត៌, កាតិឃាតី, អក្កាតិ ភស្សតិ៍ សា កិរ បក្យុត្តទញ្ញក្ខការេល ហំសចតិឃំ ក្យលេកេហ តិឌ្ឋត្តា សត្វារ៌ ៤ក៌ ក្ថបិសិក៌ អចេច្ចប្បសត្តាត៌ អក្កដ្ឋារេត ជេបត្ត៌ ជិស្វា អឆិការកយ្ចំ កត្វា ត៌ ផាតត្តារ៌ បតេ្វសិ៍ សា កប្យសតសហស្ស៊ំ ភេចយត្យេស្ស្យស្យ សំសទិត្វា ខ្ពយស្វិំ ញ្យក្ខប្យាភេ ក្យទទឈទតកេទ តិឌ្ឋត្តិ, កាតិឃាតីតិស្ស្យា តាយំ អក៌ស្យ៍

សា អបរការេក ចឃប្យត្តា ក្យទទឈទិកាឃ, កាញ្ញខ្ពឃា សហាឃិកា, ភញ្ញហយិត្តា អហោសិ៍ ឃភា បត ក្យជិកណ្ហេសោឈេត្វេរា

“ឪសពាលស្ស ពឆិតតិយារេយត យឃ្យស្សិ ឆយុំ ពរេឆហឹ”តិ យាតរា ឃាចិរេតា រត្តិការេក អរេត្តាភការេរ អលក្កតឆយ្យាសរេត តិឃឹឌិត្វា យាតរំ ពាឃសក្លិ ពត្វា ឆយុរេឪសតំ អារកិ, តឪា អយំ ពាតិឃាតឹ ឪ្ខបិសិពា ពាឭត្ថឃា សទ្ធឹ ពត្វា បរិសបរិឃរេត្ត ឆយុំ ស្ុលត្តឹ អដ្ឋាសិ៑ តស្មិំ សយរេឃ បញ្ចាយត្តាតិ ឆោរសតាតិ អរេត្តាភការេរ ឌិចា ពតសញ្ញាឃ រេពាឌរេតា បដ្ឋាឃ ឪ្ខយុជ្ក លតិត្វា ត្ខយិស្សា ពាតិឃាតិឃា ឈរំ សយ្យាបុលិស្ុ៑ រេតសំ ឆោររេដដ្ឋរេពា រេតហិ សទ្ធឹ អបចិសិត្វា “កិំ ត្ុ រេលា អយំ បរិសា សត្ថិបតិតា”តិ ឌិយំសតត្វាឃ រេសាលរេត្វរស្ស ឆយុពឆតដ្ឋាតំ ពត្វា បរិសបរិឃរេត្ត តិដ្ឋយារេតា ត្ថយិស្សា ពាតិឃាតិឃា បិដ្ឋិបរេស្ស អដ្ឋាសិ៑

តស្មិំ សយរេឃ, ពាតិឃាតឹ, ឪាសិំ អាយរេត្តសិ – “ពឆ្ឆ រេឌ, រេពហំ បចិសិត្វា ឌឹបរេតលំ អាហរ, យយំ ឌឹរេប ឌារេលត្វា ឆយុំ រេសាស្សាយា”តិ៑ សា ឈរំ ពត្វា ឪ្ខយុរេជ្ក រេឆារេរ ឌិស្វា ឌឹបរេតលំ អពហិត្វាច អាពត្វា អត្តរេតា អយ្យាឃ អារេរាចេសិ – “អរេយ្យ, រេពរេហ រេឆារា ឪ្ខយុជ្ក លតត្តិ”តិ៑ តំ ស្ុត្វា រេឆាររេដដ្ឋរេពា ចិរេត្តសិ – “សចាយំ ត្ថយិស្សា ពឆំ ពហិត្វា រេពហំ ពយិស្សតិ , ឲុរេត្វច តំ អសិតា រេត្វឆា លិត្ថិស្សាយិ៑ សរេច បត ពហិតតិយិរេត្តតេច ឆយុំ ស្ុលិស្សតិ, រេឆាររេហិ ពហិតពល្ហពយ្យិ បុត ឪារេបស្សាយឹ”តិ៑ ពាតិឃាតឹបិ រេលា ឪាសិយា ពឆំ ស្ុត្វា, “អយុំ, យា សទ្ធំ ពរិ, រេឆារា តាយ ហរត្តា អត្តតា ឌិដ្ឋរេយច ហរិស្សត្តិ, អហំ បត អឌ្ឈ ត្ុល្លកស្សចតំ ស្ុណាយិ, យា ឆយុស្ស អត្តរាយំ ពរេរាហិ”តិ អាហ៑ រេឆាររេដដ្ឋរេពា តស្សា ចចតំ ស្ុត្វា ចិរេត្តសិ – “ត្ថយិតា អឌ្ឈាសរេឃត ឌឹតាឃ តាយ រេពរេហ កល្ហំ ហររេត្តហិ អរេយត្យា យហាបឆឹ បចិសិតព្ពា ករេចយ្យា”តិ៑ រេសា តាចរេឪច ពត្វា រេឆាររេហិ ពហិតកល្ហំ លឆ្ឆរេបត្វា រេឆាររេហិ សទ្ធឹ អាពត្វា ឆយុំ ស្ុណរេត្តា បរិសបរិឃរេត្ត អដ្ឋាសិ៑ ពាតិឃាតឹបិ ឪ្ខបិសិពា រេឆរស្ស រេឪសតាបរិរេឃាសារេត រេសាតាបត្តិផរេល បតិដ្ឋាសិ៑

អច អរុរេណា ឪ្ខក្តេត រេឆាររេដដ្ឋរេពា ពត្វា ឪ្ខបិសិពាឃ បាទេឪស្ុ បតិត្វា, “អរេយ្យ, សរេត្តាសំរេឃច រេតា លយាហឹ”តិ អាហ៑ កិំ បត ត្យុរេយត្យំ យឃំ្យពតត្តិ? រេសា សត្ថំ អត្តតា ពតរេឪាសំ អារេរាចេសិ៑ រេតត ហិ, តាតា, លយាយិ ត្យុយ្យាកត្តិ៑ អរេយ្យ, អយ្យាកំ ឲុចំ លយិតំ តាយ ត រេហាតិ, ត្យុយ្យាកំ បត បុត្តរេត្វរស្ស សត្តិរេព សរេត្តាសំរេឃច រេតា បព្ពជ្ជំ ឪារេបហឹតិ៑ សា សរេត្តាបិ រេត ពរេហត្វា ក្យុដិពល្លរេសាលរេត្វរស្ស សត្តិរេព បព្ពារេឌសិ៑ រេតបិ រេលា រេឆារា រេឆរស្ស សត្តិរេព បព្ពាឌិតា សរេត្តាច អរហត្តំ បាបុលិស្ុ៑ ឲុចរេយតំ ចត្ថុ សយុដ្ឋិតំ៑ អបរការេក សត្វា រេឌតចរេត ចិហររេត្តា ឪ្ខបិសិពារេឃា ឪាតត្តរេស្ុ ឪរេបរេត្តា ពាតិឃាតំ ឪ្ខបិសិពំ អរេចក្ខប្បសត្តាតំ អក្កដ្ឋារេត ឪរេបសិតិ៑

ភក្យុលយាតាចត្ថុ

១៩៩៑ ភចរេយ ចិស្សាសិពាភត្តិ ចិស្សាសពឆំ ពរេឆត្តិតំ ឪ្ខបិសិពាតំ, ភក្យុលយាតា ពហបតាតឹ, អក្កាតិ ឪរេស្សតិ៑ ឃំ បរេតត្ថ ចត្តត្តុំ, តំ សត្ថំ រេហដ្ឋា ឪ្ខបិសពបិញ្ចត្ថឃំ ត្ុត្តរេយច៑ រេពចលំ ត្ថឆ ភក្យុលយាតរំ ត្ុរំ ពត្វា រេចឌិតព្ពាត្តិ៑

ពាឭត្រ្វាក្យុររឈរិពាចត្ថុ

១៩លិ៑ ឪសរេយ អត្យុស្សចប្បសត្តាភត្តិ អត្យុស្សរេចតេច ឪ្ខប្យរេត្តត បសារេឪត សយត្តាពតាតំ ឪ្ខបិសិពាតំ អត្តរេរ, ពាឭត្រ្វា ឪ្ខបិសិពា,

ក្ររណឈិកា អក្កាតិ ឥនេស្សតិ៍ ឃា កិរ បត្យុត្តរពុទ្ធការេល ហំឃចតិឃំ ក្ររណឈរតកនេរ តិដ្ឋត្តា ឃត្ត ឆយ្យកឆំ ឃុលត្តិ ឃត្តាទិ ខុកំ ឧបាសិកំ អត្យុស្សចប្យឃត្តាតំ អក្កដ្ឋានេត ឥនេបត្តិ ជិឃ្វា អឆិការកយ្យំ កត្វា ចំ ឍាតត្តទំ បនេត្តសិ៍ ឃា កប្យឃតឃហស្សំ នេចយត្យុស្សុ ឃំឃទិត្វា ពុយស្ថិ ពុត្ថប្យានេឥ ទាឌកហតកនេរ ក្យលនេកនេហ តិដ្ឋត្តិ, កាត្យប្រាតិស្សា តាយំ អកំឃុ៍

ឃា ចឈប្យត្តា ក្ររណឈរតកនេរ ក្យលនេកហំ កតា៍ អឆស្សា ឃំចានេឃត កត្ថទា បតិដ្ឋហិ៍ ឃា បរិបុណ្ណកត្ថា “បនេទឃំ នេកនេហ កត្ថចុដ្ឋាតំ តាយ អប្យតិទ្វុប”ត្តិ អត្តនេតា ក្យលតករនេយច អាកត្វា រត្តិភាកឃយតត្តនេរ អត្តនេតា បិឃាឥស្ស ឧបទិ អាកាសេឃ ជិតាតំ ឃាតាកិទនេហយចតាតំ រតតត្តឈស្ស ចណ្ណំ កនេឆត្តាតំ កឆំ ឃុត្វា អត្យុស្សចិកប្យឃាតំ ឧប្យានេឥត្វា ឃត្ត អឥស្សនេតនេតច នេឃាតាបត្តិចលេ បតិដ្ឋាឃិ, អបទភានេក បតស្សា កត្ថចុដ្ឋាតំ អនេហាឃឹតិ ឃត្តំ ចត្ត នេហដ្ឋា ចិត្តាទិតនេយច៍ អបទភានេក បត ឃត្វា នេឌតចនេត កិក្ខឃដ្ឋយនេដ្ឋតិឃឹជិត្វា ឧបាសិកានេឈា ឍាតត្តនេទឃុ ឥនេបនេត្តា ពុយំ ឧបាសិកំ អត្យុស្សចប្យឃត្តាតំ អក្កដ្ឋានេត ឥនេបឃឹតិ៍

ឥឃឃុត្តបទិយាណាឈ ឧបាសិកាបិតុពុឈា ចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ខុត្តាចតា ច យនេតារឆប្ញុទលិឈា

អដ្ឋត្តទតិកាឈ-អដ្ឋកចាឈ

ឃត្តាបិ ខុតឥក្កបិតុពុចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໓. ອຏ຺ຐານປາຬິ

(໑໓) ໑. ອຏ຺ຐານປາຬິ-ປຐມວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໒໖໘. ອຏ຺ຐານປາຬິຍາ ອຏ຺ຐານນ຺ຕິ ເຫຕຸປຏິກ຺ເຂໂປ. ອນວກາໂສຕິ ປຈ຺ຈຍປຏິກ຺ເຂໂປ. ອຸຠເຍນາປິ ກາຣຓເມວ ປຏິກ຺ຂິປຕິ. ກາຣຓຎ຺ຫິ ຕທາຍຕ຺ຕວຸຕ຺ຕິຕາຍ ອຕ຺ຕໂນ ຜລສ຺ສ ຐານນ຺ຕິ ຈ ອວກາໂສຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຍນ຺ຕິ ເຍນ ກາຣເຓນ. ທິຏ຺ຐິສມ຺ປນ຺ໂນຕິ ມຄ຺ຄທິຏ຺ຐິຍາ ສມ຺ປນ຺ໂນ ໂສຕາປນ຺ໂນ ອຣິຍສາວໂກ. ຕສ຺ສ ຫິ ທິຏ຺ຐິສມ຺ປນ຺ໂນ ອິຕິປິ, ທສ຺ສນສມ຺ປນ຺ໂນ ອິຕິປິ, ອາຄໂຕ ອິມໍ ສທ຺ທມ຺ມໍ ອິຕິປິ, ປສ຺ສຕິ ອິມໍ ສທ຺ທມ຺ມໍ ອິຕິປິ, ເສເຂນ ຎາເຓນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ອິຕິປິ, ເສຂາຍ ວິຊ຺ຊາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ອິຕິປິ, ຘມ຺ມໂສຕສມາປນ຺ໂນ ອິຕິປິ, ອຣິໂຍ ນິພ຺ເພຘິກປເຎ຺ຎາ ອິຕິປິ, ອມຕທ຺ວາຣໍ ອາຫຈ຺ຈ ຕິຏ຺ຐຕິ ອິຕິປີຕິ ພຫູນິ ນາມານິ ໂຫນ຺ຕິ. ກຎ຺ຈິ ສງ຺ຂາຣນ຺ຕິ ຈຕຸຠູມເກສຸ ສງ຺ຂຕສງ຺ຂາເຣສຸ ກຎ຺ຈິ ເອກໍ ສງ຺ຂາຣມ຺ປິ. ນິຈ຺ຈໂຕ ອຸປຄ຺ເຈ຺ຉຍ຺ຍາຕິ ນິຈ຺ໂຈຕິ ຄເຓ຺ຫຍ຺ຍ. ເນຕໍ ຐານໍ ວິຊ຺ຊຕີຕິ ເອຕໍ ກາຣຓໍ ນດ຺ຖິ ນ ອຸປລພ຺ຠຕິ. ຍໍ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນຕິ ເຍນ ກາຣເຓນ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ. ຐານເມຕໍ ວິຊ຺ຊຕີຕິ ເອຕໍ ກາຣຓໍ ອດ຺ຖິ. ສສ຺ສຕທິຏ຺ຐິຍາ ຫິ ໂສ ເຕຠູມເກສຸ ສງ຺ຂຕສງ຺ຂາເຣສຸ ກຎ຺ຈິ ສງ຺ຂາຣໍ ນິຈ຺ຈໂຕ ຄເຓ຺ຫຍ຺ຍາຕິ ອດ຺ໂຖ. ຈຕຸດ຺ຖຠູມກສງ຺ຂາຣາ ປນ ເຕຊຸສ຺ສທດ຺ຕາ ທິວສໍ ສນ຺ຕດ຺ໂຕ ອໂຍຄຸໂຬ ວິຍ ມກ຺ຂິການໍ, ທິຏ຺ຐິຍາ ວາ ອເຎ຺ຎສໍ ວາ ອກຸສລານໍ ອາຣມ຺ມຓໍ ນ ໂຫນ຺ຕິ. ອິມິນາ ນເຍນ ກຎ຺ຈິ ສງ຺ຂາຣໍ ສຸຂໂຕຕິອາທີສຸປິ ອດ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ.

໒໖໙. ສຸຂໂຕ ອຸປຄ຺ເຈ຺ຉຍ຺ຍາຕິ “ເອກນ຺ຕສຸຂີ ອດ຺ຕາ ໂຫຕິ ອາໂຣໂຄ ປຣໍ ມຣຓາ”ຕິ (ທີ. ນິ. ໑.໗໖, ໗໙; ມ. ນິ. ໒.໒໑, ໒໒) ເອວໍ ອດ຺ຕທິຏ຺ຐິວເສນ ສຸຂໂຕ ຄາຫໍ ສນ຺ຘາເຍຕໍ ວຸດ຺ຕໍ. ທິຏ຺ຐິວິປ຺ປຍຸດ຺ຕຈິດ຺ເຕນ ປນ ອຣິຍສາວໂກ ປຣິຬາຫາຠິຠູໂຕ ປຣິຬາຫວູປສມດ຺ຖໍ ມດ຺ຕຫດ຺ຖິປຣິດ຺ຕາສິໂຕ ວິຍ ໂຈກ຺ຂພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຄູຖໍ ກຎ຺ຈິ ສງ຺ຂາຣໍ ສຸຂໂຕ ອຸປຄ຺ຈຕິ.

໒໗໐. ອດ຺ຕວາເຣ ກສິຓາທິປຓ຺ຓດ຺ຕິສງ຺ຄຫດ຺ຖໍ “ສງ຺ຂາຣ”ນ຺ຕິ ອວດ຺ວາ ກຎ຺ຈິ ຘມ຺ມນ຺ຕິ ວຸດ຺ຕໍ. ອິຘາປິ ອຣິຍສາວກສ຺ສ ຈຕຸຠູມກວເສນ ປຣິເຈ຺ໂຉ ເວທິຕພ຺ໂພ, ປຸຖຸຊ຺ຊນສ຺ສ ເຕຠູມກວເສນ. ສພ຺ພວາເຣສຸ ວາ ອຣິຍສາວກສ຺ສາປິ ເຕຠູມກວເສເນວ ປຣິເຈ຺ໂຉ ວຏ຺ຏຕິ. ຍໍ ຍໍ ຫິ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ ຄຓ຺ຫາຕິ, ຕໂຕ ຕໂຕ ອຣິຍສາວໂກ ຄາຫໍ ວິນິເວເຐຕິ. ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ ຫິ ຍໍ ຍໍ ນິຈ຺ຈໍ ສຸຂໍ ອດ຺ຕາຕິ ຄຓ຺ຫາຕິ, ຕໍ ຕໍ ອຣິຍສາວໂກ ອນິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນດ຺ຕາຕິ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ຕໍ ຄາຫໍ ວິນິເວເຐຕິ. ອິຕິ ອິມສ຺ມິໍ ສຸດ຺ຕດ຺ຕເຍ ປຸຖຸຊ຺ຊນຄ຺ຄາຫວິນິເວຐນໍ ນາມ ກຖິຕໍ.

໒໗໑. ມາຕຣນ຺ຕິອາທີສຸ ຊນິກາ ມາຕາ, ຊນໂກ ປິຕາ, ມນຸສ຺ສຠູໂຕ ຂີຓາສໂວ ອຣຫາຕິ ອຘິເປ຺ປໂຕ. ກິໍ ປນ ອຣິຍສາວໂກ ອເຎ຺ຎໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຍ຺ຍາຕິ? ເອຕມ຺ປິ ອຏ຺ຐານໍ. ສເຈປິ ຫິ ຠວນ຺ຕຣຄຕໍ ອຣິຍສາວກໍ ອດ຺ຕໂນ ອຣິຍສາວກຠາວໍ ອຊານນ຺ຕມ຺ປິ ໂກຈິ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ “ອິມໍ ກຸນ຺ຖກິປິລ຺ລິກໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປດ຺ວາ ສກລຈກ຺ກວາຬຄພ຺ເຠ ຈກ຺ກວດ຺ຕິຣຊ຺ຊໍ ປຏິປຊ຺ຊາຫີ”ຕິ, ເນວ ໂສ ຕໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຍ຺ຍ. ອຖາປິ ນໍ ເອວໍ ວເທຍ຺ຍ “ສເຈ ອິມໍ ນ ຆາເຕສ຺ສສິ, ສີສໍ ເຕ ຉິນ຺ທິສ຺ສາມາ”ຕິ. ສີສເມວສ຺ສ ຉິນ຺ເທຍ຺ຍ, ນ ຈ ໂສ ຕໍ ຆາເຕຍ຺ຍ. ປຸຖຸຊ຺ຊນຠາວສ຺ສ ປນ ມຫາສາວຊ຺ຊຠາວທສ຺ສນດ຺ຖໍ ອຣິຍສາວກສ຺ສ ຈ ພລທີປນດ຺ຖເຎ຺ຈຕໍ ວຸດ຺ຕໍ. ອຍເຎ຺ຫດ຺ຖ ອຘິປ຺ປາໂຍ –

សាធន្ទោ បុថុជ្ជនការកោ, យញ្ហិ នាម បុថុជ្ជនោ យាវ ឈានាទីនិបិ អាតប្បិយានិ ករិស្សតិ៑ មហាបាលោ ច អរិយសាវកោ, សោ ឯតានិ កម្មានិ ន ករោតីតិ៑

១៤៥៖ បញ្ច និវណ្ណាតិ ចតុក្កនិវណ្ណន បញ្ច និវណ្ណា៑ លោហិតំ ប្បហានេយ្យាតិ ឱសធាតកាលេ? សុក្កបក្ខកាយ បិចតមត្តម្បិ លោហិតំ ប្បហានេយ្យ៑

១៤៦៖ សញ្ញា កិច្ចេយ្យាតិ សមានសំវាសកំ សមានសីមាយ ឋិតំ បញ្ហាហិ ការណេហិ សញ្ញា កិច្ចេយ្យ៑ វុត្តម្បិ ចេតំ “បញ្ចហុបាលិ, អាការេហិ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ – កម្មេន, ឧទ្ទេសេន, វោហរន្តោ, អនុស្សាវនេន, សលាកគ្គាហេនា”តិ (បរិ៑ ៣៥៨)៑

តត្ថ កម្មេនាតិ អបលោកនាទីសុ ចតូសុ កម្មេសុ អញ្ញតរេន កម្មេន៑ ឧទ្ទេសេនាតិ បញ្ចសុ បាតិមោក្ខុទ្ទេសេសុ អញ្ញតរេន ឧទ្ទេសេន៑ វោហរន្តោតិ កថយន្តោ, តាហិ តាហិ ឧប្បត្តីហិ អធម្មំ ធម្មោតិអាទីនិ អដ្ឋារស ភេទករវត្ថូនិ ទីបេន្តោ៑ អនុស្សាវនេនាតិ “ននុ តុម្ហេ ជានាថ មយ្ហំ ឧច្ចាកុលា បព្វជិតភាវំ ពហុស្សុតភាវញ្ច, មាទិសោ នាម ឧទ្ធម្មំ ឧព្វិនយំ សត្ថុ សាសនំ គាហេយ្យាតិ ចិត្តម្បិ ឧប្បាទេតុំ ន តុម្ហាកំ យុត្តំ, កិំ មយ្ហំ អវីចិ នីលុប្បលវនំ វិយ សីតលោ, កិំ អហំ អបាយតោ ន ភាយាមី”តិអាទិនា នយេន កណ្ណមូលេ វចីភេទំ កត្វា អនុស្សាវនេន៑ សលាកគ្គាហេនាតិ ឯវំ អនុស្សាវេត្វា តេសំ ចិត្តំ ឧបត្ថម្ភេត្វា អនិវត្តិធម្មេ កត្វា “គណ្ហថ ឥមំ សលាក”ន្តិ សលាកគ្គាហេន៑

ឯត្ថ ច កម្មមេវ ឧទ្ទេសោ វា បមាណំ, វោហារានុស្សាវនសលាកគ្គាហា បន បុព្វភាគា៑ អដ្ឋារសវត្ថុទីបនវសេន ហិ វោហរន្តេន តត្ថ រុចិជននត្ថំ អនុស្សាវេត្វា សលាកាយ គាហិតាយបិ អភិន្នោវ ហោតិ សង្ឃោ៑ យទា បន ឯវំ ចត្តារោ វា អតិរេកា វា សលាកំ គាហេត្វា អាវេណិកំ កម្មំ វា ឧទ្ទេសំ វា ករោន្តិ, តទា សង្ឃោ ភិន្នោ នាម ហោតិ៑ ឯវំ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ សង្ឃំ ភិន្ទេយ្យាតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ៑ ឯត្តាវតា មាតុឃាតាទីនិ បញ្ច អានន្តរិយកម្មានិ ទស្សិតានិ ហោន្តិ, យានិ បុថុជ្ជនោ ករោតិ, ន អរិយសាវកោ៑ តេសំ អាវិភាវត្ថំ –

“កម្មតោ ទ្វារតោ ចេវ, កប្បដ្ឋិតិយតោ តថា;

បាកសាធារណាទីហិ, វិញ្ញាតព្វោ វិនិច្ឆយោ”៑

តត្ថ កម្មតោ តាវ – ឯត្ថ ហិ មនុស្សភូតស្សេវ មនុស្សភូតំ មាតរំ វា បិតរំ វា អបិ បរិវត្តលិង្គំ ជីវិតា វោរោបេន្តស្ស កម្មំ អានន្តរិយំ ហោតិ, តស្ស វិបាកំ បដិពាហិស្សាមីតិ សកលចក្កវាឡំ មហាចេតិយប្បមាណេហិបិ កញ្ចនថូបេហិ បូរេត្វាបិ សកលចក្កវាឡំ បូរេត្វា និសិន្នស្ស ភិក្ខុសង្ឃស្ស មហាទានំ ទត្វាបិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ សង្ឃាដិកណ្ណំ អមុញ្ចន្តោ វិចរិត្វាបិ កាយស្ស ភេទា និរយមេវ ឧបបជ្ជតិ៑ យោ

បន សយំ មនុស្សោ តិរច្ឆានភូតំ មាតរំ វា បិតរំ វា, សយំ វា តិរច្ឆានភូតោ មនុស្សភូតំ, តិរច្ឆានភូតោយេវ វា តិរច្ឆានភូតំ ជីវិតា វោរោបេតិ, តស្ស កម្មំ អានន្តរិយំ ន ហោតិ, គរុកំ បន ហោតិ, អានន្តរិយំ អាហច្ចេវ តិដ្ឋតិ។ មនុស្សជាតិកានំវ បន វសេន អយំ បញ្ហោ កថិតោ។

តត្ថ ឯឡកចតុក្កំ, សង្គាមចតុក្កំ, ចោរចតុក្កញ្ច កថេតព្ពំ។ ឯឡកំ មារេមីតិ អភិសន្ធិនាបិ ហិ ឯឡកដ្ឋានេ ឋិតំ មនុស្សោ មនុស្សភូតំ មាតរំ វា បិតរំ វា មារេន្តោ អានន្តរិយំ ផុសតិ។ ឯឡកាភិសន្ធិនា មាតាបិតិអភិសន្ធិនា វា ឯឡកំ មារេន្តោ អានន្តរិយំ ន ផុសតិ, មាតាបិតិអភិសន្ធិនា មាតាបិតរោ មារេន្តោ ផុសតេវ។ ឯស នយោ ឥតរស្មិម្បិ ចតុក្កទ្វយេ។ យថា ច មាតាបិតូសុ, ឯវំ អរហន្តេបិ ឯតានិ ចតុក្កានិ វេទិតព្ពានិ។ មនុស្សអរហន្តមេវ មារេត្វា អានន្តរិយំ ផុសតិ, ន យក្ខភូតំ។ កម្មំ បន គរុកំ, អានន្តរិយសទិសមេវ។ មនុស្សអរហន្តស្ស ច បុថុជ្ជនកាលេយេវ សត្ថប្បហារេ វា វិសេ វា ទិន្នេបិ យទិ សោ អរហត្តំ បត្វា តេនេវ មរតិ, អរហន្តឃាតកោ ហោតិយេវ។ យំ បន បុថុជ្ជនកាលេ ទិន្នំ ទានំ អរហត្តំ បត្វា បរិភុញ្ជតិ, បុថុជ្ជនស្សេវ តំ ទិន្នំ ហោតិ។ សេសអរិយបុគ្គលេ មារេន្តស្ស អានន្តរិយំ នត្ថិ, កម្មំ បន គរុកំ, អានន្តរិយសទិសមេវ។

លោហិតុប្បាទេ តថាគតស្ស អភេជ្ជកាយតាយ បរូបក្កមេន ចម្មច្ឆេទំ កត្វា លោហិតបគ្ឃរណំ នាម នត្ថិ, សរីរស្ស បន អន្តោយេវ ឯកស្មិំ ឋានេ លោហិតំ សមោសរតិ។ ទេវទត្តេន បវិទ្ធសិលតោ ភិជ្ជិត្វា គតា សកលិកាបិ តថាគតស្ស បាទន្តំ បហរិ, ផរសុនា បហដោ វិយ បាទោ អន្តោលោហិតោយេវ អហោសិ។ តថា ករោន្តស្ស អានន្តរិយំ ហោតិ។ ជីវកោ បន តថាគតស្ស រុចិយា សត្ថកេន ចម្មំ ឆិន្ទិត្វា តម្ហា ឋានា ទុដ្ឋលោហិតំ នីហរិត្វា ផាសុកមកាសិ។ តថា ករោន្តស្ស បុញ្ញកម្មមេវ ហោតិ។

អថ យេ បរិនិព្ពុតេ តថាគតេ ចេតិយំ ភិន្ទន្តិ, ពោធិំ ឆិន្ទន្តិ, ធាតុម្ហិ ឧបក្កមន្តិ, តេសំ កិំ ហោតីតិ? គរុកំ កម្មំ ហោតិ, អានន្តរិយសទិសំ។ សធាតុកំ បន ថូបំ វា បដិមំ វា ពាធមានំ ពោធិសាខំ ឆិន្ទិតុំ វដ្ដតិ។ សចេបិ តត្ថ និលីនា សកុណា ចេតិយេ វច្ចំ បាតេន្តិ, ឆិន្ទិតុំ វដ្ដតិយេវ។ បរិភោគចេតិយតោ ហិ សរីរចេតិយំ មហន្តតរំ។ ចេតិយវត្ថុំ ភិន្ទិត្វា គច្ឆន្តំ ពោធិមូលម្បិ ឆិន្ទិត្វា ហរិតុំ វដ្ដតិ។ យា បន ពោធិសាខា ពោធិឃរំ ពាធតិ, តំ គេហរក្ខណត្ថំ ឆិន្ទិតុំ ន លភតិ។ ពោធិអត្ថញ្ហិ គេហំ, ន គេហត្ថាយ ពោធិ។ អាសនឃរេបិ ឯសេវ នយោ។ យស្មិំ បន អាសនឃរេ ធាតុ និហិតា ហោតិ, តស្ស រក្ខណត្ថាយ ពោធិសាខំ ឆិន្ទិតុំ វដ្ដតិ។ ពោធិជគ្គនត្ថំ ឱជាហរណសាខំ វា បូតិសាខំ វា ឆិន្ទិតុំ វដ្ដតិយេវ, សរីរបដិជគ្គនេ វិយ បុញ្ញម្បិ ហោតិ។

សង្ឃភេទេបិ សីមដ្ឋកសង្ឃេ អសន្និបតិតេ វិសុំ បរិសំ គហេត្វា កតវោហារអនុស្សាវនសលាកគ្គាហស្ស កម្មំ វា ករោន្តស្ស ឧទ្ទេសំ វា ឧទ្ទិសន្តស្ស ភេទោ ច ហោតិ អានន្តរិយកម្មញ្ច។ សមគ្គសញ្ញាយ បន វដ្ដតីតិ សញ្ញាយ វា ករោន្តស្ស ភេទោវ ហោតិ, ន អានន្តរិយកម្មំ។ តថា នវតោ ឩនបរិសាយ។ សព្ពន្តិមេន បរិច្ឆេទេន នវន្នំ ជនានំ យោ សង្ឃំ ភិន្ទតិ, តស្ស អានន្តរិយកម្មំ ហោតិ។ តស្ស អនុវត្តកានំ អធម្មវាទីនំ មហាសាវជ្ជកម្មំ, ធម្មវាទិនោ បន អនវជ្ជា។ តត្ថ នវន្នមេវ សង្ឃភេទេ ឥទំ សុត្តំ – “ឯកតោ, ឧបាលិ, ចត្តារោ ហោន្តិ, ឯកតោ ចត្តារោ, នវមោ អនុស្សាវេតិ, សលាកំ គាហេតិ ‘អយំ ធម្មោ អយំ វិនយោ ឥទំ សត្ថុសាសនំ, ឥមំ គណ្ហថ, ឥមំ រោចេថា’តិ។

ᩑᩅᩴ ᨡᩮᩣ, ᩏᨸᩣᩃᩥ, ᩈᨦ᩠ᨥᩁᩣᨩᩥ ᨧᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩮᩣ ᨧ᪨ ᨶᩅᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩣ , ᩏᨸᩣᩃᩥ, ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨶᩅᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩁᩣᨩᩥ ᨧᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩮᩣ ᨧᩣ"ᨲᩥ (ᨧᩪᩊᩅ᪨ ᪓᪕᪑)᪨ ᩑᨲᩮᩈᩩ ᨧ ᨸᨶ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩮᩣ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨

ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮᩅ ᩑᨲᩣᨶᩥ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩣᩁᨲᩮᩣᨸᩥ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩣᩁᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᩩᩁᩥᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᩣᨱᨲ᩠ᨲᩥᨠᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨾᨿᨸ᩠ᨸᨿᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩣᩁᨲᩮᩣ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨸᩥ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩣᩁᨾᩮᩅ ᨸᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨾᩩᨴ᩠ᨴᩣᨿ ᨽᩮᨴᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩣᩁᨲᩮᩣ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣᨸᩥ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩣᩁᨾᩮᩅ ᨸᩪᩁᩮᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨲᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨

ᨠᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨿᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩮᩣᨿᩮᩅ ᩑᨠᩮᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨱ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩮ ᩉᩥ ᨠᨸ᩠ᨸᩮ ᩅᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩅᩥᨶᩣᩈᩮ ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨸ᩠ᨸᩅᩥᨶᩣᩈᩮᨿᩮᩅ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮᨸᩥ ᩉᩥ 'ᩈ᩠ᩅᩮ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩣ ᩅᩥᨶᩔᩥᩔᨲᩦ'ᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨩ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩈ᩠ᩅᩮᩅ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᨾᩮᩅ ᨶᩥᩁᨿᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩁᨱᩴ ᨸᨶ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᩋᨠᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣᨶᩮᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨠᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨿᩣᨶᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨠᨸ᩠ᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨿᨲᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨

ᨸᩣᨠᨲᩮᩣᨲᩥ ᨿᩮᨶ ᨧ ᨸᨬ᩠ᨧᨸᩮᨲᩣᨶᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩥ ᨠᨲᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩔ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩮᩣᨿᩮᩅ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᨸᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ "ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᩉᩮᩣᩈᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᩅᩥᨸᩣᨠᩮᩣ"ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᨦ᩠ᨡᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩣᨽᩣᩅᩮ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩣ, ᨲᨴᨽᩣᩅᩮ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᨥᩣᨲᩮᩣ, ᨲᨴᨽᩣᩅᩮ ᩈᨧᩮ ᨸᩥᨲᩣ ᩈᩦᩃᩅᩤ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨾᩣᨲᩣ ᨴᩩᩔᩦᩃᩣ, ᨶᩮᩣ ᩅᩣ ᨲᨳᩣ ᩈᩦᩃᩅᨲᩦ, ᨸᩥᨲᩩᨥᩤᨲᩮᩣ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᨸᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ ᨾᩣᨲᩣ ᩈᩦᩃᩅᨲᩦ, ᨾᩣᨲᩩᨥᩤᨲᩮᩣ᪨ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩᨸᩥ ᩈᩦᩃᩮᨶ ᩅᩣ ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᨶ ᩅᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᩈᩩ ᨾᩣᨲᩩᨥᩤᨲᩮᩣᩅ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᨸᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᪨ ᨾᩣᨲᩣ ᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᩁᨠᩣᩁᩥᨶᩦ ᨻᩉᩪᨸᨠᩣᩁᩣ ᨧ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᨠᨲᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨

ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣᨴᩦᩉᩦᨲᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨣᩉᨭ᩠ᨮᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣᨶᩥ᪨ ᩈᨦ᩠ᨥᨽᩮᨴᩮᩣ ᨸᨶ "ᨶ ᨡᩮᩣ, ᩏᨸᩣᩃᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦ, ᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᨲᩥ, ᨶ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩣ, ᨶ ᩈᩣᨾᨱᩮᩁᩮᩣ, ᨶ ᩈᩣᨾᨱᩮᩁᩦ , ᨶ ᩏᨸᩣᩈᨠᩮᩣ, ᨶ ᩏᨸᩣᩈᩥᨠᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᨲᩥ᪨ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨡᩮᩣ, ᩏᨸᩣᩃᩥ, ᨸᨠᨲᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩈᩴᩅᩣᩈᨠᩮᩣ ᩈᨾᩣᨶᩈᩦᨾᩣᨿ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᨲᩦ"ᨲᩥ (ᨧᩪᩊᩅ᪨ ᪓᪕᪑) ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩮᩣ᪨ ᩋᩣᨴᩥᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩮᨴᨶᩣᩈᩉᨣᨲᩣ ᨴᩮᩣᩈᨾᩮᩣᩉᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣᨴᩦᩉᩥᨸᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨

᪓᪕᪔᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ "ᩋᩉᩴ ᩅᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩩ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩋᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᨠᩁᩮ 'ᩋᩉᩴ ᩅᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᩣ"ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩮᨶ ᨬᩣᨲᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪓᪕᪕᪨ ᩑᨠᩥᩔᩣ ᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᨿᩣᨲᩥ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᨿᩣ᪨ ᨲᩦᨱᩥ ᩉᩥ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨩᩣᨲᩥᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᩣᨱᩣᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩈᨿᨡᩮᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨩᩣᨲᩥᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨴᩈᩈᩉᩔᩦ ᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩ᪨ ᩈᩣ ᩉᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᨶᨠᩣᩃᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᨠᩣᩃᩮ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨠᩣᩃᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᩮ ᩋᩣᨿᩩᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮ ᨧ ᨠᨾ᩠ᨸᨲᩥ᪨ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩴ ᨸᨶ ᩋᩣᨱᩣᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ᪨
ᩋᩣᨭᩣᨶᩣᨭᩥᨿᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣᩁᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᨵᨩᨣ᩠ᨣᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩁᨲᨶᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨱᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩈᨿᨡᩮᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᨶ ᨸᩁᩥᨾᩣᨱᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᩉᩥ

“ຍາວຕກໍ ຎາຓໍ ຕາວຕກໍ ເຎຍ຺ຍໍ, ຍາວຕກໍ ເຎຍ຺ຍໍ ຕາວຕກໍ ຎາຓໍ, ຎາຓປຣິຍນ຺ຕິກໍ ເຎຍ຺ຍໍ, ເຎຍ຺ຍປຣິຍນ຺ຕິກໍ ຎາຓ”ນ຺ຕິ (ມຫານິຯ ໖໙; ຈູຬນິຯ ໂມຆຣາຊມາຓວປຸຈ຺ຉານິເທ຺ທໂສ ໘໕; ປຏິຯ ມຯ ໓ຯ໕) ວຈນໂຕ ອວິສໂຍ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ

ອິເມສຸ ປນ ຕີສຸ ເຂເຕ຺ຕສຸ ຐເປຕ຺ວາ ອິມໍ ຈກ຺ກວາຬໍ ອຎ຺ຎສ຺ມິໍ ຈກ຺ກວາເຬ ພຸທ຺ຘາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ສຸຕ຺ຕໍ ນຕ຺ຖິ, ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ປນ ອຕ຺ຖິຯ ຕີຓິ ຫິ ປິຏການິ – ວິນຍປິຏກໍ, ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປິຏກໍ, ອຠິຘມ຺ມປິຏກໍຯ ຕິໂສ຺ສ ສງ຺ຄີຕິໂຍ – ມຫາກສ຺ສປເຕ຺ຖເຣສ຺ສ ສງ຺ຄີຕິ, ຍສເຕ຺ຖເຣສ຺ສ ສງ຺ຄີຕິ, ໂມຄ຺ຄລິປຸຕ຺ຕເຕ຺ຖເຣສ຺ສ ສງ຺ຄີຕິຯ ອິມາ ຕິໂສ຺ສ ສງ຺ຄີຕິໂຍ ອາຣຸເຬ຺ຫ ເຕປິຏເກ ພຸທ຺ຘວຈເນ ອິມໍ ຈກ຺ກວາຬໍ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ພຸທ຺ຘາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ສຸຕ຺ຕໍ ນຕ຺ຖິ, ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ປນ ອຕ຺ຖິຯ

ອປຸພ຺ພໍ ອຈຣິມນ຺ຕິ ອປຸເຣ ອປຈ຺ຉາ, ເອກໂຕ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ປຸເຣ ວາ ປຈ຺ຉາ ວາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຕຕ຺ຖ ໂພຘິປລ຺ລເງ຺ກ “ໂພຘິໍ ອປ຺ປຕ຺ວາ ນ ອຸຏ຺ຐຫິສ຺ສາມີ”ຕິ ນິສິນ຺ນກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍາວ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິສ຺ມິໍ ປຏິສນ຺ຘິຄ຺ຄຫຓໍ, ຕາວ ປຸເພ຺ພຕິ ນ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ຫິ ປຏິສນ຺ຘິຄ຺ຄເຫ ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາຬກມ຺ປເນເນວ ເຂຕ຺ຕປຣິຄ຺ຄໂຫ ກໂຕ, ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ ອຎ຺ຎສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ ນິວາຣິຕາວ ໂຫຕິຯ ປຣິນິພ຺ພານໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍາວ ສາສປມຕ຺ຕາປິ ຘາຕຸ ຕິຏ຺ຐຕິ, ຕາວ ປຈ຺ຉາຕິ ນ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຘາຕູສຸ ຫິ ຐິຕາສຸ ພຸທ຺ຘາ ຐິຕາວ ໂຫນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມາ ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ ອຎ຺ຎສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ ນິວາຣິຕາວ ໂຫຕິຯ ຘາຕຸປຣິນິພ຺ພາເນ ປນ ຊາເຕ ອຎ຺ຎສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ ນ ນິວາຣິຕາຯ

ກສ຺ມາ ປນ ອປຸພ຺ພໍ ອຈຣິມໍ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ? ອນຈ຺ຉຣິຍຕ຺ຕາຯ ພຸທ຺ຘາ ຫິ ອຈ຺ຉຣິຍມນຸສ຺ສາຯ ຍຖາຫ – “ເອກປຸຄ຺ຄໂລ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມາໂນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ອຈ຺ຉຣິຍມນຸໂສ຺ສຯ ກຕໂມ ເອກປຸຄ຺ຄໂລ? ຕຖາຄໂຕ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸໂທ຺ຘ”ຕິ (ອຯ ນິຯ ໑ຯ໑໗໑)ຯ ຍທິ ຈ ເທ຺ວ ວາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ວາ ອຏ຺ຐ ວາ ໂສຬສ ວາ ເອກໂຕ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊຍ຺ຍຸໍ, ອນຈ຺ຉຣິຍາ ຠເວຍ຺ຍຸໍຯ ເອກສ຺ມິໍ ຫິ ວິຫາເຣ ທ຺ວິນ຺ນໍ ເຈຕິຍານມ຺ປິ ລາຠສກ຺ກາໂຣ ອຸຬາໂຣ ນ ໂຫຕິ, ຠິກ຺ຂູປິ ພຫຸຕາຍ ອນຈ຺ຉຣິຍາ ຊາຕາ, ເອວໍ ພຸທ຺ຘາປິ ຠເວຍ຺ຍຸໍຯ ຕສ຺ມາ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິຯ

ເທສນາຍ ຈ ວິເສສາຠາວໂຕຯ ຍຎ຺ຫິ ສຕິປຏ຺ຐານາທິເຠທໍ ຘມ຺ມໍ ເອໂກ ເທເສຕິ, ອເຎ຺ຎນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາປິ ໂສວ ຘໂມ຺ມ ເທເສຕໂພ຺ພ ສິຍາຯ ຕໂຕ ອນຈ຺ຉຣິໂຍ ສິຍາຯ ເອກສ຺ມິໍ ປນ ຘມ຺ມໍ ເທເສເນ຺ຕ ເທສນາປິ ອຈ຺ຉຣິຍາວ ໂຫຕິຯ

ວິວາທາຠາວໂຕ ຈຯ ພຫູສຸ ຈ ພຸເທ຺ຘສຸ ອຸປ຺ປເນ຺ນສຸ ພຫູນໍ ອາຈຣິຍານໍ ອເນ຺ຕວາສິກາ ວິຍ “ອມ຺ຫາກໍ ພຸໂທ຺ຘ ປາສາທິໂກ, ອມ຺ຫາກໍ ພຸໂທ຺ຘ ມຘຸຣສ຺ສໂຣ ລາຠີ ປຸຎ຺ຎວາ”ຕິ ວິວເທຍ຺ຍຸໍ, ຕສ຺ມາປິ ເອວໍ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິຯ

ອປິເຈຕໍ ກາຣຓໍ ມິລິນ຺ທຣຎ຺ຎາ ປຸເຏ຺ຐນ ນາຄເສນເຕ຺ຖເຣນ ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ (ມິຯ ປຯ ໕ຯ໑ຯ໑) –

“ຠເນ຺ຕ, ນາຄເສນ, ຠາສິຕມ຺ປິ ເຫຕໍ ຠຄວຕາ – ‘ອຏ຺ຐານເມຕໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອນວກາໂສ, ຍໍ ເອກິສ຺ສາ ໂລກຘາຕຸຍາ ເທ຺ວ ອຣຫນ຺ຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘາ ອປຸພ຺ພໍ ອຈຣິມໍ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊຍ຺ຍຸໍ , ເນຕໍ ຐານໍ ວິຊ຺ຊຕີ’ຕິຯ ເທເສນ຺ຕາ ຈ, ຠເນ຺ຕ ນາຄເສນ, ສເພ຺ພປິ ຕຖາຄຕາ ສຕ຺ຕຕິໍສ

ទៅឌិបក្លិឃឆេខ្មុ ឥេសេត្តិ, ពឆឃយាភា ច ចត្តារិ អរិឃសច្ចានិ ពេឆត្តិ, សិក្លាបេត្តា ច តីសុ សិក្លាសុ សិក្លាបេត្តិ, អត្យសាសយាភា ច អប្បយាឥបដិបត្តិឃំ អត្យសាសត្តិ៉ ឃឥិ, កទេ្តា ភាពសេភ, សទ្ទោសប្បិ ថឆាពថាគំ ឲុពោ ហ្វ្រខ្ពសោ ឲុពា ពឆា ឲុពា សិក្លា ឲុពា អត្យសិខ្ចិ, ទេពភ ពាទេលាភ ខ្ពេ ថឆាពថា ឲុពក្លទេលា ភ ហ្វ្រប្បខ្ចត្តិ៉ ឲុទេពភបិ ថាច ញុទ្គប្បាទេភ អឃំ ទេលាទេពា ឱ្ពកាសេឌាទេថា, ឃឥិ ឥុតិយោបិ ញុទ្ធោ កទេចយ្យ, ខ្ពិត្តំ បការឃ អឃំ ទេលាទេពា កិទេយ្យាសោរយត្តាឃ ឱ្ពកាសឌាទេថា កទេចយ្យ៉ ឱ្ពចឥយាភា ច ខ្ពេ ថឆាពថា សុលំ ឱ្ពចទេឃ្យុ, អត្យសាសយាភា ច សុលំ អត្យសាទេសយ្យុ៉ ថត្ត ទេយ ពាទេណំ ឥេសេហិ, ឃឆាហំ តិស្សីសេឃោ កទេចយ្យត្តិ"៉

"អឃំ, យហារាជ, ឥសសហស្សី ទេលិពធាតុ ឲុពញុទ្ធធារេណី, ឲុពេស្សេច ថឆាពថស្ស ព្វណំ ធាទេរតិ៉ ឃឥិ ឥុតិយោ ញុទ្ធោ ហ្វ្រប្បទេ្ជយ្យ, ភាឃំ ឥសសហស្សី ទេលិពធាតុ ធាទេរយ្យ, ចទេលយ្យ ពទេយ្យយ្យ ភទេយយ្យ ឱ្ពភទេយយ្យ ចិភទេយយ្យ ចិកិទេរយ្យ ចិឆទេយយ្យ ចិទ្ធំសេយយ្យ, ភ ធាភយុបពទេច្ឆយ្យ៉

"ឃឆា, យហារាជ, ភាចា ឲុពបុរិសសត្តារេណី កទេចយ្យ៉ ឲុពស្មឹ បុរិទេស អភិរុឡ្ហទេ សា ភាចា សយុបាឌិពា កទេចយ្យ៉ អច ឥុតិយោ បុរិទេសា អាពទេច្ឆយ្យ ថាឌិទេសា អាយុភា ចទេណ្ណទេន ចទេយទេន បយាទេណទេន ពិសច្ចុលេទេន សព្ពួបច្ចួទេព្ព, ទេសា ថំ ភាចំ អភិរុទេហយ្យ៉ អបិ នុ សា, យហារាជ, ភាចា ខ្ពិត្តប្បិ ធាទេរយ្យាតិ? ភ ហិ, កទេ្តា, ចទេលយ្យ ពទេយ្យយ្យ ភទេយយ្យ ឱ្ពភទេយយ្យ ចិភទេយយ្យ ចិកិទេរយ្យ ចិឆទេយយ្យ ចិទ្ធំសេយយ្យ, ភ ធាភយុបពទេច្ឆយ្យ, ឱ្ពសីឥទេយ្យ ហ្វ្រឥទេពតិ៉ ឲុចទេយច ទេខា, យហារាជ, អឃំ ឥសសហស្សី ទេលិពធាតុ ឲុពញុទ្ធធារេណី, ឲុពេស្សេច ថឆាពថស្ស ព្វណំ ធាទេរតិ, ឃឥិ ឥុតិយោ ញុទ្ធោ ហ្វ្រប្បទេ្ជយ្យ, ភាឃំ ឥសសហស្សី ទេលិពធាតុ ធាទេរយ្យ, ចទេលយ្យ...ទេប... ភ ធាភយុបពទេច្ឆយ្យ៉

"ឃឆា ចា បភ, យហារាជ, បុរិទេសា ឃាចឥត្ថំ ទេភាជភំ ភុទេញ្ជយ្យ ឈាទេឥត្តិ ឃាច ពណ្ឋយិប្បុទេរឃិត្វា៉ ទេសា ធាទេថា បីណិទេថា បរិបុទេណ្ណា តិទេរត្តទេរា ថត្ថិពទេថា អទេភាភយិថឥណ្ឌជាទេថា បុភទេឆច ថត្តពំ ទេភាជភំ ភុទេញ្ជយ្យ៉ អបិ នុ ទេខា ទេសា, យហារាជ, បុរិទេសា សុលិទេថា កទេចយ្យាតិ? ភ ហិ, កទេ្តា, សកិំភុត្តោច យទេរយ្យាតិ៉ ឲុចទេយច ទេខា, យហារាជ, អឃំ ឥសសហស្សី ទេលិពធាតុ ឲុពញុទ្ធធារេណី...ទេប... ភ ធាភយុបពទេច្ឆយ្យាតិ៉

"ពិ នុ ទេខា, កទេ្តា ភាពសេភ, អតិឆយ្មភាទេរភ បឆចិ ចលតីតិ? ឡាឆ, យហារាជ, ខ្ពេ សពដ រតភបរិបូរិតា កទេចយ្យុ ឃាច យុលសយា៉ ឲុពស្មា សពដទេថា រតភំ ពទេហត្វា ឲុពស្មឹ សពទេដ អាកិទេរយ្យុ, អបិ នុ ថំ, យហារាជ, សពដំ ខ្ពិត្តប្បិ សពដ៉ិភំ រតភំ ធាទេរយ្យាតិ? ភ ហិ, កទេ្តា, ភាភិបិ ថស្ស ផលេយ្យ, អរាបិ ថស្ស កិទេជ្ជយ្យុ, ទេភមិបិ ថស្ស ឱ្ពបទេថយ្យុ, អទេក្លាបិ ថស្ស កិទេជ្ជយ្យាតិ៉ ពិ នុ ទេខា, យហារាជ, អតិរតភភារេភ សពដំ កិជ្ជតីតិ ? អាម, កទេ្តាតិ៉ ឲុចទេយច ទេខា, យហារាជ, អតិឆយ្មភាទេរភ បឆចី ចលតីតិ៉

"អបិ ច, យហារាជ, ឡាយំ ពាទេណំ ញុទ្ធពលបរិឌីបភាឃ ឱ្ពសារិថំ៉ អញ្ញាប្បិ ថត្ត អភិរុបំ ពាទេណំ សុទេណាហិ, ទេឃភ ពាទេលាភ ខ្ពេ សយ្មាសម្ពុទ្ធា ឲុពក្លទេលា ភ ហ្វ្រប្បជ្ជត្តិ៉ ឃឥិ, យហារាជ, ខ្ពេ សយ្មាសម្ពុទ្ធា ឲុពក្លទេលា ហ្វ្រប្បទេ្ជយ្យុ, បរិសាឃ ចិចាទេឆា ហ្វ្រប្បទេ្ជយ្យ, 'ថុម្ហាពំ

ឥទ្ធា, អយ្យាកំ ឥទ្ធា’តិ ឱ្កនេតាបក្ខជាតា កនេចឃ្យុំ យធា, យហារាជ, ខ្ទិត្តិ ឥលចាយច្ចាតំ បរិសាឃ ចិចានេគា ឱ្បជ្ជតិ, ‘ឥយ្យាកំ អយនេច្ចា អយ្យាកំ អយនេច្ចា’តិ ឱ្កនេតាបក្ខជាតា នេហាត្តិ ឧចនេយច នេលា, យហារាជ, ឃតិ នេក្ខ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧកក្ខនេលា ឱ្បជ្ជនេឃ្យុំ, បរិសាឃ ចិចានេគា ឱ្បជ្ជនេឃ្យុំ, ‘ឥយ្យាកំ ឥទ្ធា, អយ្យាកំ ឥទ្ធា’តិ ឱ្កនេតាបក្ខជាតា កនេចឃ្យុំ ឥ្ធិំ បជេយំ ការណំ ឃុនេណាហិ, នេឃត ការនេណត នេក្ខ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧកក្ខនេលា ត ឱ្បជ្ជត្តិ៉

“អបរម្បិ, យហារាជ, ឱ្កត្តរិ ការណំ ឃុនេណាហិ, នេឃត ការនេណត នេក្ខ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧកក្ខនេលា ត ឱ្បជ្ជត្តិ៉ ឃតិ, យហារាជ, នេក្ខ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧកក្ខនេលា ឱ្បជ្ជនេឃ្យុំ, អនេក្កា ឥទ្ធាតិ ឃំ ចចត់, តំ យិច្ឆា កនេចឃ្យុំ នេជនេដ្ឋា ឥទ្ធាតិ...នេប... នេសនេដ្ឋា ឥទ្ធាតិ៉ ចិសិនេដ្ឋា ឥទ្ធាតិ, ឱ្កត្តនេយា ឥទ្ធាតិ, បចនេរា ឥទ្ធាតិ, អសនេយា ឥទ្ធាតិ, អសយសនេយា ឥទ្ធាតិ, អប្បដិសនេយា ឥទ្ធាតិ, អប្បដិភានេកា ឥទ្ធាតិ, អប្បដិបុក្កនេលិ ឥទ្ធាតិ ឃំ ចចត់, តំ យិច្ឆា កនេចឃ្យុំ ឥ្លយម្បិ នេលា ត្វំ, យហារាជ, ការណំ អត្ថនេតា សម្បដិច្ឆ, នេឃត ការនេណត នេក្ខ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧកក្ខនេលា ត ឱ្បជ្ជត្តិ៉

“អបិច, យហារាជ, ឥទ្ធាត់ កកចត្តាត់ សភាចបកតិកា ឧសា, ឃំ ឧនេកានេឃច ឥទ្ធា នេលិនេក ឱ្បជ្ជតិ៉ កស្មា? ការណយហត្តត្តា សព្វញ្ញុឥទ្ធគុណាត់៉ អញ្ញម្បិ, យហារាជ, ឃំ យហត្តំ នេហាតិ, តំ ឧកំនេឃច នេហាតិ៉ បថវី, យហារាជ, យហត្តី, សា ឧកានេឃច៉ សាគនេរា យហនេត្តា, នេសា ឧនេកានេឃច៉ សិនេតរុ កិរិរាជ យហនេត្តា, នេសា ឧនេកានេឃច៉ អាកានេសា យហនេត្តា, នេសា ឧនេកានេឃច ៉ សនេក្កា យហនេត្តា, នេសា ឧនេកានេឃច៉ ព្រហ្មា យហនេត្តា, នេសា ឧនេកានេឃច៉ តធាគនេតា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ យហនេត្តា, នេសា ឧនេកានេឃច៉ ឃត្ថ នេត ឱ្បជ្ជត្តិ, តត្ថ អញ្ញេសំ ឱ្កានេសា ត នេហាតិ៉ តស្មា តធាគនេតា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ឧនេកានេឃច នេលិនេក ឱ្បជ្ជតីតិ៉ ឃុកធិនេតា, កនេត្ត តាគនេសត, បនេញ្ហា ឱ្ចបនេម្ពុហិ ការនេណហី”តិ៉

ឧកិស្សានេលិកធាតុឃាតិ ឧកស្មិំ ចក្កចាឡុឧ៉ នេហដ្ឋា ឥ្លយិតាច បនេគត ផស ចក្កចាឡអសហស្សាតិ កហិតាតិ, តាតិបិ ឧកចក្កចាឡុឧនេតច បរិច្ឆិត្តិតុំ ចដ្ឋត្តិ៉ ឥទ្ធា ហិ ឱ្បជ្ជយាតា ឥ្លយស្មិំនេឃច ចក្កចាឡុឧ ឱ្បជ្ជត្តិ, ឱ្បជ្ជតដ្ឋានេត បត ចារិនេត ឥ្ននេតា អនេញ្ញាសុ ចក្កចាឡុឧសុ ត ឱ្បជ្ជត្តីតិ ចារិតនេយច នេហាតិ៉

បជេយចក្កចណ្ណា៉

១៣៉ អដ្ឋាតបិឡុក្ក

(១៣) ១៉ អដ្ឋាតបិឡុក្ក-ទុតិយចក្កចណ្ណា

១លិប័៉អបុត្តំអចរិយត្តិ ឧត្ថ ចក្កទតបិតុកាចនេតា បុនេត្តា បុត្តំ, តនេស្សច អត្តរជាតនេតា បច្ឆា ចរិយំ៉ តត្ថ ខ្ទិជា ចក្កទតស្ស អត្តរជាត់

ហោតិ ចក្កវត្តិនោ កាលកិរិយាយ វា បព្ពជ្ជាយ វា។ អន្តរធាយមានញ្ច បន តំ កាលកិរិយតោ វា បព្ពជ្ជតោ វា សត្តមេ ទិវសេ អន្តរធាយតិ, តតោ បរំ ចក្កវត្តិនោ បាតុភាវោ អវារិតោ។

កស្មា បន ឯកចក្កវាឡេ ទ្វេ ចក្កវត្តិនោ ន ឧប្បជ្ជន្តីតិ? វិវាទុបច្ឆេទតោ, អច្ឆរិយភាវតោ, ចក្ករតនស្ស មហានុភាវតោ ច។ ទ្វីសុ ហិ ឧប្បជ្ជន្តេសុ "អម្ហាកំ រាជា មហន្តោ, អម្ហាកំ រាជា មហន្តោ"តិ វិវាទោ ឧប្បជ្ជេយ្យ, "ឯកស្មិំ ទីបេ ចក្កវត្តី, ឯកស្មិំ ទីបេ ចក្កវត្តី"តិ ច អនច្ឆរិយោ ភវេយ្យ។ យោ ចាយំ ចក្ករតនស្ស ទ្វិសហស្សទីបបរិវារេសុ ចតូសុ មហាទីបេសុ ឥស្សរិយានុប្បទានសមត្ថោ មហានុភាវោ, សោបិ បរិហាយេថ។ ឥតិ វិវាទុបច្ឆេទតោ អច្ឆរិយភាវតោ ចក្ករតនស្ស មហានុភាវតោ ច ន ឯកចក្កវាឡេ ទ្វេ ឧប្បជ្ជន្តិ។

១៤៩. យំ ឥត្ថី អរហំ អស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធោតិ ឯត្ថ តិដ្ឋតុ តាវ សព្ពញ្ញុគុណេ និព្ពត្តេត្វា លោកនិត្ថរណសមត្ថោ ពុទ្ធភាវោ, បណិធានមត្តម្បិ ឥត្ថិយា ន សម្បជ្ជតិ។

"មនុស្សត្តំ លិង្គសម្បត្តិ, ហេតុ សត្ថារទស្សនំ;

បព្ពជ្ជា គុណសម្បត្តិ, អធិការោ ច ឆន្ទតា;

អដ្ឋធម្មសមោធានា, អភិនីហារោ សមិជ្ឈតី"តិ។ (ពុ. វំ. ២.៥៩) –

ឥមានិ ហិ បណិធានសម្បត្តិការណានិ។ ឥតិ បណិធានម្បិ សម្បាទេតុំ អសមត្ថាយ ឥត្ថិយា កុតោ ពុទ្ធភាវោតិ។ "អដ្ឋានមេតំ, ភិក្ខវេ, អនវកាសោ, យំ ឥត្ថី អរហំ អស្ស សម្មាសម្ពុទ្ធោ"តិ វុត្តំ។ សព្ពាការបរិបូរោ ច បុញ្ញុស្សយោ សព្ពាការបរិបូរមេវ អត្តភាវំ និព្ពត្តេតីតិ បុរិសោវ អរហំ ហោតិ សម្មាសម្ពុទ្ធោ, ន ឥត្ថី។

១៥០. រាជា អស្ស ចក្កវត្តីតិអាទីសុបិ យស្មា ឥត្ថិយា កោសោហិតវត្ថគុយ្ហតាទីនំ អភាវេន លក្ខណានិ ន បរិបូរន្តិ, ឥត្ថិរតនាភាវេន សត្តរតនសមង្គិតា ន សម្បជ្ជតិ, សព្ពមនុស្សេហិ ច អធិកោ អត្តភាវោ ន ហោតិ។ តស្មា "អដ្ឋានមេតំ, ភិក្ខវេ, អនវកាសោ យំ ឥត្ថី រាជា អស្ស ចក្កវត្តី"តិ វុត្តំ។

១៥១. យស្មា ច សក្កត្តាទីនិ តីណិ ឋានានិ ឧត្តមានិ, ឥត្ថិលិង្គញ្ច ហីនំ, តស្មា តស្សា សក្កត្តាទីនិបិ បដិសិទ្ធានិ។

ននុ ច យថា ឥត្ថិលិង្គំ, ឯវំ បុរិសលិង្គម្បិ ព្រហ្មលោកេ នត្ថិ។ តស្មា "យំ បុរិសោ ព្រហ្មត្តំ ការេយ្យ, ឋានមេតំ វិជ្ជតី"តិបិ ន វត្តព្ពំ សិយាតិ។ នោ ន វត្តព្ពំ។ កស្មា? ឥធ បុរិសស្ស តត្ថ និព្ពត្តនតោ។ ព្រហ្មត្តន្តិ ហិ មហាព្រហ្មត្តំ អធិប្បេតំ។ ឥត្ថី ច ឥធ ឈានំ ភាវេត្វា កាលំ

កត្វា ព្រហ្មបារិសជ្ជានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតិ, ន មហាព្រហ្មានំ. បុរិសោ បន តត្ថ នុប្បជ្ជតីតិ ន វត្តព្ពោ. សមានេបិ ឯត្ថ ឧភយលិង្គាការេ បុរិសសណ្ឋានាវ ព្រហ្មានោ, ន ឥត្ថិសណ្ឋានា. តស្មា សុវុត្តមេវេតំ.

២៣៩. កាយទុច្ចរិតស្សាតិអាទីសុ យថា និម្ពពីជកោសាតកិពីជាទីនិ មធុរំ ផលំ ន និព្ពត្តេន្តិ, អសាតំ អមធុរមេវ និព្ពត្តេន្តិ, ឯវំ កាយទុច្ចរិតាទីនិ មធុរំ វិបាកំ ន និព្ពត្តេន្តិ, អមធុរមេវ និព្ពត្តេន្តិ. យថា ច ឧច្ឆុពីជសាលិពីជាទីនិ មធុរំ សាទុរសមេវ ផលំ និព្ពត្តេន្តិ, ន អសាតំ កដុកំ. ឯវំ កាយសុចរិតាទីនិ មធុរមេវ វិបាកំ និព្ពត្តេន្តិ, ន អមធុរំ. វុត្តម្បិ ចេតំ –

“យាទិសំ វបតេ ពីជំ, តាទិសំ ហរតេ ផលំ;

កល្យាណការី កល្យាណំ, បាបការី ច បាបក”ន្តិ. (សំ. និ. ១.២៥៦);

តស្មា “អដ្ឋានមេតំ, ភិក្ខវេ, អនវកាសោ, យំ កាយទុច្ចរិតស្សា”តិអាទិ វុត្តំ.

២៤០-២៤៥. កាយទុច្ចរិតសមង្គីតិអាទីសុ សមង្គីតិ បញ្ចវិធា សមង្គិតា – អាយូហនសមង្គិតា, ចេតនាសមង្គិតា, កម្មសមង្គិតា, វិបាកសមង្គិតា, ឧបដ្ឋានសមង្គិតាតិ. តត្ថ កុសលាកុសលកម្មាយូហនក្ខណេ អាយូហនសមង្គិតាតិ វុច្ចតិ. តថា ចេតនាសមង្គិតា. យាវ បន សត្តា អរហត្តំ ន បាបុណន្តិ, តាវ សព្ពេបិ សត្តា បុព្ពេ ឧបចិតចេតនាយ សមង្គិតាយ ចេតនាសមង្គិនោតិ វុច្ចន្តិ. ឯសា ចេតនាសមង្គិតា. យាវ អរហត្តំ ន បាបុណន្តិ, តាវ សព្ពេបិ សត្តា បុព្ពេ ឧបចិតំ វិបាការហំ កម្មំ សន្ធាយ “កម្មសមង្គិនោ”តិ វុច្ចន្តិ. ឯសា កម្មសមង្គិតា. វិបាកសមង្គិតា វិបាកក្ខណេយេវ វេទិតព្ពា. យាវ បន សត្តា អរហត្តំ ន បាបុណន្តិ, តាវ តេសំ តតោ តតោ ចវិត្វា និរយេ ឧប្បជ្ជមានានំ អគ្គិជាលលោហកុម្ភិអាទីហិ ឧបដ្ឋានាការេហិ និរយោ, គព្ភសេយ្យកត្តំ អាបជ្ជមានានំ មាតុកុច្ឆិ, ទេវេសុ ឧប្បជ្ជមានានំ កប្បរុក្ខវិមានាទីហិ ឧបដ្ឋានាការេហិ ទេវលោកោតិ ឯវំ ឧប្បត្តិនិមិត្តំ ឧបដ្ឋាតិ. ឥតិ តេសំ ឥមិនា ឧប្បត្តិនិមិត្តុបដ្ឋានេន អបរិមុត្តតា ឧបដ្ឋានសមង្គិតា នាម. សា ចលតិ, សេសា និច្ចលា. និរយេ ហិ ឧបដ្ឋិតេបិ ទេវលោកោ ឧបដ្ឋាតិ, ទេវលោកេ ឧបដ្ឋិតេបិ និរយោ ឧបដ្ឋាតិ, មនុស្សលោកេ ឧបដ្ឋិតេបិ តិរច្ឆានយោនិ ឧបដ្ឋាតិ, តិរច្ឆានយោនិយា ច ឧបដ្ឋិតាយបិ មនុស្សលោកោ ឧបដ្ឋាតិយេវ.

តត្រិទំ វត្ថុ – សោណគិរិបាទេ កិរ អចេលវិហារេ សោណត្ថេរោ នាម ឯកោ ធម្មកថិកោ. តស្ស បិតា សុនខវាជិកោ នាម អហោសិ, ថេរោ តំ បដិពាហន្តោបិ សំវរេ ឋបេតុំ អសក្កោន្តោ “មា នស្សិ វរាកោ”តិ មហល្លកកាលេ អកាមកំ តំ បព្ពាជេសិ. តស្ស គិលានសេយ្យាយ និបន្នស្ស និរយោ ឧបដ្ឋាសិ. សោណគិរិបាទតោ មហន្តា សុនខា អាគន្ត្វា ខាទិតុកាមា វិយ សម្បរិវារេសុំ. សោ មហាភយភីតោ “វារេហិ, តាត សោណ, វារេហិ, តាត សោណា”តិ អាហ. កិំ មហាថេរាតិ? ន បស្សសិ, តាតាតិ តំ បវត្តិំ អាចិក្ខិ. សោណត្ថេរោ “កថញ្ហិ នាម មាទិសស្ស បិតា និរយេ និព្ពត្តិស្សតិ , បតិដ្ឋាស្ស ភវិស្សាមី”តិ សាមណេរេហិ នានាបុប្ផានិ អាហរាបេត្វា

ᨧᩮᨲᩥᨿᨦ᩠ᨣᨱᨻᩮᩣᨵᩥᨿᨦ᩠ᨣᨱᩮᩈᩩ ᨲᩃᩈᨶ᩠ᨳᩁᨱᨸᩪᨩᩴ ᩋᩣᩈᨶᨸᩪᨩᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᩥᨲᩁᩴ ᨾᨬ᩠ᨧᨠᩮᨶ ᨧᩮᨲᩥᨿᨦ᩠ᨣᨱᩴ ᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨾᨬ᩠ᨧᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ “ᩋᨿᩴ, ᨾᩉᩣᨳᩮᩁ, ᨸᩪᨩᩣ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᨲᩣ, ‘ᩋᨿᩴ ᨾᩮ ᨽᨣᩅᩤ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᨸᨱ᩠ᨱᩣᨠᩣᩁᩮᩣ’ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩤ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩈᩣᨴᩮᩉᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᩣ ᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩮᩣ ᨸᩪᨩᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩤ ᨲᨳᩣ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩈᩣᨴᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩣᩅᨴᩮᩅᩔ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᨶᨶ᩠ᨴᨶᩅᨶ-ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩃᨲᩣᩅᨶ-ᨾᩥᩔᨠᩅᨶ-ᨹᩣᩁᩩᩈᨠᩅᨶ-ᩅᩥᨾᩣᨶᩣᨶᩥ ᨧᩮᩅ ᨴᩮᩅᨶᩣᨭᨠᩣᨶᩥ ᨧ ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨮᩥᨲᩣᨶᩥ ᩅᩥᨿ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᩈᩮᩣ “ᩋᨸᩮᨳ, ᩈᩮᩣᨱ, ᩋᨸᩮᨳ, ᩈᩮᩣᨱᩣ”ᨲᩥ ᨳᩮᩁᩴ ᩋᩣᩉ᪨ ᨠᩥᨾᩥᨴᩴ, ᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩣᨲᩥ? ᩑᨲᩣ ᨲᩮ ᨾᩣᨲᩁᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ “ᩈᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩔᩣ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨲᩣ ᨧᩃᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩑᨲᩣᩈᩩ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨲᩣᩈᩩ ᨸᨶ ᩋᩣᨿᩪᩉᨶᨧᩮᨲᨶᩣᨠᨾ᩠ᨾ-ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨲᩣᩅᩈᩮᨶ “ᨠᩣᨿᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᩮ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩣ “ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨡᨱᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᩣᨿᩪᩉᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨡᨱᩮ ᨲᩔ ᩈᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩣᩁᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨸᩁᩮ ᨸᨶ “ᩋᩣᨿᩪᩉᩥᨲᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ ᩅᩥᨸᩣᨠᨴᩣᨶᩴ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩃᨽᨶ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨴᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨸᩣᨠᨴᩣᨶᩴ ᩃᨽᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨠᩣᩃᩮ ᨲᩔ ᩈᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩣᩁᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨶᨸᩣᩊᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

អសក្កោន្តោបិ ទុរតិក្កមំ អកត្វា ច កម្មារសាលំ គន្ត្វា តិខិណំ ផរសុំ ការាបេត្វា បុន តំ ឆិន្ទេយ្យ។ ឯវំសម្បទមិទំ ទដ្ឋព្វំ។ សោ ឯវំ ពុទ្ធានុស្សតិវសេន ចិត្តំ បរិទមេត្វា បុន មូលកម្មដ្ឋានំ មនសិករោន្តោ អនុក្កមេន បឋមជ្ឈានំ និព្វត្តេត្វា ឈានង្គានិ សម្មសិត្វា អរិយភូមិំ ឱក្កមតិ។ ឯវំ តាវ ចិត្តសមាធានត្ថំ ហោតិ។

យថា បនេស ពុទ្ធានុស្សតិំ អនុស្សរិត្វា “កោ អយំ ឥតិបិ សោ ភគវាតិអាទិនា នយេន អនុស្សរតិ, ឥត្ថី នុ ខោ បុរិសោ នុ ខោ ទេវមនុស្សមារព្រហ្មានំ អញ្ញតរោ នុ ខោ”តិ បរិគ្គណ្ហន្តោ “ន អញ្ញោ កោចិ, សតិសម្បយុត្តំ បន ចិត្តមេវ អនុស្សរតី”តិ ទិស្វា “តំ ខោ បនេតំ ចិត្តំ ខន្ធតោ វិញ្ញាណក្ខន្ធោ ហោតិ, តេន សម្បយុត្តា វេទនា វេទនាក្ខន្ធោ, តេន សម្បយុត្តា សញ្ញា សញ្ញាក្ខន្ធោ, សហជាតា ផស្សាទយោ សង្ខារក្ខន្ធោតិ ឥមេ ចត្តារោ អរូបក្ខន្ធា ហោន្តី”តិ អរូបញ្ច វវត្ថបេត្វា តស្ស និស្សយំ បរិយេសន្តោ ហទយវត្ថុំ ទិស្វា តស្ស និស្សយានិ ចត្តារិ មហាភូតានិ, តានិ ឧបាទាយ បវត្តានិ សេសុបាទារូបានិ ច បរិគ្គហេត្វា “សព្វម្បេតំ រូបំ រូបក្ខន្ធោ”តិ វវត្ថបេត្វា “ឥទញ្ច រូបំ បុរិមញ្ច អរូប”ន្តិ សង្ខេបតោ រូបារូបំ, បភេទតោ បញ្ចក្ខន្ធេ បុន “សង្ខេបតោ បញ្ចបេតេ ខន្ធា ទុក្ខសច្ច”ន្តិ ទុក្ខសច្ចំ វវត្ថបេត្វា “តស្ស បភាវិកា តណ្ហា សមុទយសច្ចំ, តស្សា និរោធោ និរោធសច្ចំ, និរោធបជាននា បដិបទា មគ្គសច្ច”ន្តិ ឯវំ បុព្វភាគេ ចត្តារិ ច សច្ចានិ វវត្ថបេត្វា បដិបាដិយា អរិយភូមិំ ឱក្កមតិ។ តទាស្ស ឥទំ កម្មដ្ឋានំ វិបស្សនត្ថំ នាម ហោតិ។ អយំ ខោតិអាទិ អប្បនាវារោ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វោ។

១៥៩។ ធម្មានុស្សតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ អយំ បនេត្ថ វិសេសោ – ធម្មំ អារព្ភ ឧប្បន្នា អនុស្សតិ ធម្មានុស្សតិ, ស្វាក្ខាតតាទិធម្មគុណារម្មណាយ សតិយា ឯតំ អធិវចនំ។ សង្ឃំ អារព្ភ ឧប្បន្នា អនុស្សតិ សង្ឃានុស្សតិ, សុប្បដិបន្នតាទិសង្ឃគុណារម្មណាយ សតិយា ឯតំ អធិវចនំ។ សីលំ អារព្ភ ឧប្បន្នា អនុស្សតិ សីលានុស្សតិ, អខណ្ឌតាទិសីលគុណារម្មណាយ សតិយា ឯតំ អធិវចនំ។ ចាគំ អារព្ភ ឧប្បន្នា អនុស្សតិ ចាគានុស្សតិ, មុត្តចាគតាទិចាគគុណារម្មណាយ សតិយា ឯតំ អធិវចនំ។ ទេវតា អារព្ភ ឧប្បន្នា អនុស្សតិ ទេវតានុស្សតិ, ទេវតា សក្ខិដ្ឋានេ ឋបេត្វា អត្តនោ សទ្ធាទិគុណារម្មណាយ សតិយា ឯតំ អធិវចនំ។ អានាបានេ អារព្ភ ឧប្បន្នា សតិ អានាបានស្សតិ, អស្សាសបស្សាសនិមិត្តារម្មណាយ សតិយា ឯតំ អធិវចនំ។ មរណំ អារព្ភ ឧប្បន្នា សតិ មរណស្សតិ, ជីវិតិន្ទ្រិយុបច្ឆេទារម្មណាយ សតិយា ឯតំ អធិវចនំ។ កេសាទិភេទំ រូបកាយំ គតា, កាយេ វា គតាតិ កាយគតា, កាយគតា ច សា សតិ ចាតិ កាយគតាសតីតិ វត្តព្វេ រស្សំ អកត្វា កាយគតាសតីតិ វុត្តា។ កេសាទិកាយកោដ្ឋាសនិមិត្តារម្មណាយ សតិយា ឯតំ អធិវចនំ។ ឧបសមំ អារព្ភ ឧប្បន្នា អនុស្សតិ ឧបសមានុស្សតិ, សព្វទុក្ខូបសមារម្មណាយ សតិយា ឯតំ អធិវចនំ។ ទុវិធោ វា ឧបសមោ អច្ចន្តូបសមោ ច ខយូបសមោ ច។ តត្ថ អច្ចន្តូបសមោ នាម និព្ពានំ, ខយូបសមោ នាម មគ្គោ។ ឯវមេតំ ទុវិធម្បិ ឧបសមំ អនុស្សរន្តស្ស ឧប្បន្នា សតិ ឧបសមានុស្សតីតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ ឥតិ ឥមេសុ ទសសុ កម្មដ្ឋានេសុ អានាបានស្សតិ មរណស្សតិ កាយគតាសតីតិ ឥមានិ តីណិ វិបស្សនត្ថានេវ ហោន្តិ, សេសានិ សត្ត ចិត្តសមាធានត្ថានិបិ ហោន្តីតិ។

បឋមវគ្គវណ្ណនា។

໑໖. ເອກຘມ຺ມປາຬິ

(໑໖) ໒. ເອກຘມ຺ມປາຬິ-ທຸຕິຍວຄ຺ຄວຓ຺ຓນາ

໒໘໗. ທຸຕິເຍ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐີຕິ ຄ຺ຂາສ຺ຐິວິຘາຍປິ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິຍາ ເອວໍ ອຘິວຈນໍ. ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິກສ຺ສາຕິ ຕາຍ ທິຏ຺ຐິຍາ ສມນ຺ນາຄຕສ຺ສ.

໒໘໘. ສມ຺ມາທິຏ຺ຐີຕິ ປຎ຺ຎາວິຘາຍປິ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິຍາ ເອວໍ ອຘິວຈນໍ. ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິກສ຺ສາຕິ ຕາຍ ທິຏ຺ຐິຍາ ສມນ຺ນາຄຕສ຺ສ.

໒໐໒. ອໂຍນິໂສ ມນສິກາໂຣຕິ ອນຸປາຍມນສິກາໂຣ.

໒໐໓. ໂຍນິໂສມນສິກາໂຣຕິ ອຸປາຍມນສິກາໂຣ. ຕຕ຺ຖ ອໂຍນິໂສ ມນສິກາເຣນ ປຸພ຺ເພ ອນຸປ຺ປນ຺ນາ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ອຸປ຺ປນ຺ນາ ປນ ຍາວ ນິຍາໂມກ຺ກມນາ ປວຑ຺ຒຕິ. ນິຍາເມ ໂອກ຺ກນ຺ເຕ ວຑ຺ຒິຕາ ນາມ ໂຫຕິ. ໂຍນິໂສ ມນສິກາເຣນ ປຸພ຺ເພ ອນຸປ຺ປນ຺ນາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ອຸປ຺ປນ຺ນາ ປນ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄາ ປວຑ຺ຒຕິ. ອຣຫຕ຺ຕຜເລ ປນ ປຕ຺ເຕ ວຑ຺ຒິຕາ ນາມ ໂຫຕິ.

໒໐໔. ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິຍາ, ຠິກ຺ຂເວ, ສມນ຺ນາຄຕາ ສຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ເອກຈ຺ຈາ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິ ສຄ຺ຄາວຣຓາ ເຈວ ໂຫຕິ ມຄ຺ຄາວຣຓາ ຈ, ເອກຈ຺ຈາ ມຄ຺ຄາວຣຓາ, ນ ສຄ຺ຄາວຣຓາ, ເອກຈ຺ຈາ ເນວ ສຄ຺ຄາວຣຓາ ນ ມຄ຺ຄາວຣຓາ. ຕຕ຺ຖ ອເຫຕຸກທິຏ຺ຐິ, ອກິຣິຍທິຏ຺ຐິ, ນຕ຺ຖິກທິຏ຺ຐີຕິ ອຍໍ ຕິວິຘາ ສຄ຺ຄາວຣຓາ ເຈວ ໂຫຕິ ມຄ຺ຄາວຣຓາ ຈ. ທສວຕ຺ຖຸກາ ອນ຺ຕຄ຺ຄາຫິກາ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິ ມຄ຺ຄາວຣຓາວ ໂຫຕິ ນ ສຄ຺ຄາວຣຓາ. ວີສຕິວຕ຺ຖຸກາ ສກ຺ກາຍທິຏ຺ຐິ ເນວ ສຄ຺ຄາວຣຓາ ນ ມຄ຺ຄາວຣຓາ. ອິທໍ ປນ ວິຠາຄໍ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ສຸຕ຺ເຕ "ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິຍາ, ຠິກ຺ຂເວ, ສມນ຺ນາຄຕາ"ຕິ ວຈນໂຕ ອນ຺ຕມໂສ ວີສຕິວຕ຺ຖຸກໍ ສກ຺ກາຍທິຏ຺ຐິໍ ອຸປາທາຍ ທິຏ຺ຐິ ນາມ ສຄ຺ຄໍ ອຸປເນຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ເອກນ຺ຕໍ ນິຣຍສ຺ມິໍເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ຕາເປຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍຖາ ຫິ ມຸຄ຺ຄມາສປ຺ປມາຓາປິ ປາສາຓສກ຺ຂຣາ ອຸທເກ ປກ຺ຂິຕ຺ຕາ ອຸປ຺ປິລວມານາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ເອກນ຺ຕໍ ເຫຏ຺ຐາວ ປວິສຕິ, ເອວເມວໍ ອນ຺ຕມໂສ ສກ຺ກາຍທິຏ຺ຐິປິ ສຄ຺ຄໍ ອຸປເນຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ເອກນ຺ຕໍ ອປາເຍສຸເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ຕາເປຕີຕິ.

໒໐໕. ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິຍາ ສມນ຺ນາຄຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ກມ຺ມສ຺ສກຕສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ, ຌານສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ, ວິປສ຺ສນາສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ, ມຄ຺ຄສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ, ຜລສມ຺ມາທິຏ຺ຐີຕິ ປຎ຺ຈວິຘາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ. ຕຕ຺ຖ ກມ຺ມສ຺ສກຕສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ສມ຺ປຕ຺ຕິຠວໍ ອາກຑ຺ຒຕິ, ຌານສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ຣູປາຣູເປສຸ ປຏິສນ຺ຘິໍ ເທຕິ, ມຄ຺ຄສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ວຏ຺ຏໍ ວິວຏ຺ເຏຕິ, ຜລສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ຠວໍ ປຏິພາຫຕິ. ວິປສ຺ສນາສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ກິໍ ກໂຣຕີຕິ? ສາປິ ປຏິສນ຺ຘິໍ ນາກຑ຺ຒຕິ. ຕິປິຏກຈູຬາຠຍຕ຺ເຖໂຣ ປນາຫ "ສເຈ ວິປສ຺ສນາສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ຠາວິຕາ ຊິນ຺ເທວ ເຖເຣ ສ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ສຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຕ ຠເວ ເທຕິ, ອາປຕ຺ຕາ"ຕິ. ເອວມຍໍ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣາ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ກຖິຕາ. ອິມສ຺ມິໍ ປນ ສຸຕ຺ເຕ ໂລກິກາ ກມ຺ມນິປ຺ຜາທິກາ ຈ ເວທິຕພ຺ພາ.

໒໐໖. ຍຎ຺ເຈວ ກາຍກມ຺ມໍ ຍຖາທິຏ຺ຐິ ສມຕ຺ຕໍ ສມາທິນ຺ນໍ ຕຕ຺ຖ ຍຖາທິຏ຺ຐີຕິ ຍາ ຍາ ທິຏ຺ຐິ, ຕສ຺ສາ ຕສ຺ສາ ອນຸຣູປໍ. ສມຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ. ສມາທິນ຺ນນ຺ຕິ

កហិតំ តេឥតំ ឃចាទិដ្ឋិយំ ឋិតកាឃកម្មំ, ទិដ្ឋិសហជាតំ កាឃកម្មំ, ទិដ្ឋាគុលេមិកំ កាឃកម្មន្តិ តិវិធំ ហោតិ។ តត្ថ "បាណំ ហតេតា អទិន្នំ អាទិយេតា មិច្ឆាចារំ ចរេតា តត្ថិ តេតានិទានំ បាបំ, តត្ថិ បាបស្ស អាគមោ"តិ ឃំ ឧចលន្ធិកស្ស សតោ បាណាតិបាត-អទិន្នាទាន-

មិច្ឆាចារសង្ខាតំ កាឃកម្មំ, ឥទំ ឃចាទិដ្ឋិឃំ ឋិតកាឃកម្មំ តាម។ "បាណំ ហតេតា អទិន្នំ អាទិយេតា មិច្ឆាចារំ ចរេតា តត្ថិ

តេតានិទានំ បាបំ, តត្ថិ បាបស្ស អាគមោ"តិ ឥមាយ បត លទ្ធិយា ឥមិតា ឥស្សនេតត សហជាតំ កាឃកម្មំ ទិដ្ឋិសហជាតំ កាឃកម្មំ តាម។

តេឥច បត សមត្តំ សមាទិន្នំ កហិតំ បរាមដ្ឋំ ទិដ្ឋាគុលេមិកំ កាឃកម្មំ តាម។ ចឌីកមូាឌីស្សបិ ឧសេច តយោ។ ឃថា បតេត្ថ "បាណំ

ហតេតា អទិន្នំ អាទិយេតា មិច្ឆាចារំ ចរេតា តត្ថិ តេតានិទានំ បាប"ន្តិ ឃោជតា កតា, ឧចំ ចឌីកមូមតោកមូស្ស "មុសា កណតោ,

បិសុណំ កតេន្តស្ស, ផរុសំ កតេន្តស្ស, សម្ផំ បលបន្តស្ស, អភិជ្ឈាលុតោ, ព្យាបន្នចិត្តស្ស, មិច្ឆាទិដ្ឋិកស្ស ច សតោ តត្ថិ តេតានិទានំ បាប"ន្តិ

ឃោជតា កាតព្វា។

ឃា ច ចេតតាតិអាឌីស្ស ទិដ្ឋិសហជាតាច ចេតតា ចេតតា តាម, ទិដ្ឋិសហជាតាច បត្ថតា បត្ថតា តាម, ចេតតាបត្ថតានំ ចសេត

ចិត្តដ្ឋបតា បណិធិ តាម, តេហិ បត ចេតតាឌីហិ សម្បយុត្តា ផស្សាឆយោ សង្ខារា តាម។ ទិដ្ឋិ ហិស្ស, កិន្តិច, បាបិកាតិ ឃស្មា តស្ស

បុគ្គលស្ស ទិដ្ឋិ បាបិកា លាមិកា។ តិន្តិតន្តិ ទោបិតំ ឋបិទិឃតិតិ កណ្យាតិ។ កដុកត្តាឃាតិ ឥទំ បុរិមស្សេច ចេចចតំ។

"ចណ្ណកន្ទុរសុបេតា , អពេព្ពាឃំ អហុចា បុចេ;

តេឃច បុឌ៌ លកយាតេតា, កោតព្ពា កដុកបបុលោ។

"បុចិមន្ទបរិចារោ, អពេព្ពា តេ ឥធិចាហត;

ឃុល៍ ឃុលេត សំសដ្ឋំ, សាឍា សាឍា តិសេចចេ;

អសាតសន្តិចារេសត, តេតព្ពា កដុកបបុលោ"តិ។ (ជា។ ១។១។៤០-៤១) –

អាកតដ្ឋាតេ ចិឃ ហិ ឥឆាបិ កដុកន្តិ តិត្តកំ ចេទិតព្ពំ។ អសាតត្តាឃាតិ អឃឆុរត្តាឃ។

ឥមស្មិំ បត ឥឌ្ឋបឃសុត្តេ "ទិដ្ឋីតិ តិឃតមិច្ឆាទិដ្ឋិ កហិតា"តិ បោរាណកេត្ថេរា អាហំសុ។ តំ បត បដិក្ខិបិត្វា "សព្វាតិបិ ទ្វាសដ្ឋិ ទិដ្ឋិកតានិ

កហិតានី"តិ ចុត្តំ។ អតន្តរសុត្តេ "បាណាតិបាតា ចិរមន្តស្ស, អទិន្នាទាតា ចិរមន្តស្ស, មិច្ឆាចារា ចិរមន្តស្ស តត្ថិ តេតានិទានំ

បុញ្ញ"ន្តិអាទិតា តឃេត ឃចាទិដ្ឋិឃំ ឋិតកាឃកម្មាឌីតិ ឃោជេត្វា ចេទិតព្វានិ។ ឥឆ បត សម្មាទិដ្ឋិសហជាតា ចិត្តដ្ឋបតាច បត្ថតាតិ

ចេទិតព្វា។ សម្មាទិដ្ឋិ បតេត្ថ លោកិយលោកុត្តរា កថិតា។ សេសំ សព្វត្ថ វុត្តាតត្ថមេចាតិ។

ទុតិយចក្កចណ្ណតា៉

១៩៉ ឲកឆម្ពុបិញ្ញត្ត

(១៩) ១៉ ឲកឆម្ពុបិញ្ញត្ត-តតិយចក្កចណ្ណតា

១០៧៉ តតិយស្ស បឋមេ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោតិ អយាថាវទិដ្ឋិកោ៉ ចិបរីតទស្សនោតិ តាយេវ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ចិបរីតទស្សនោ៉ សទ្ធម្មា វុដ្ឋាបេត្វាតិ ទសកុសលកម្មបថធម្មតោ វុដ្ឋាបេត្វា៉ អសទ្ធម្មេ បតិដ្ឋាបេតីតិ ទសអកុសលកម្មបថសង្ខាតេ អសទ្ធម្មេ បតិដ្ឋាបេតិ៉ ឲកបុគ្គលោតិ ចេត្ថ លហិ សត្តានំ សត្តិ ចេចទេត្វា ច អញ្ញោ ច ឲចទ្ទបិ ចេទិតព្ពោ៉

១០៨៉ ទុតិយេ សម្មាទិដ្ឋិកោតិ យាថាវទិដ្ឋិកោ៉ អចិបរីតទស្សនោតិ តាយេវ សម្មាទិដ្ឋិយា អចិបរីតទស្សនោ៉ អសទ្ធម្មាតិ ទសអកុសលកម្មបថតោ៉ សទ្ធម្មេតិ ទសកុសលកម្មបថសង្ខាតេ សទ្ធម្មេ៉ ឲកបុគ្គលោតិ ចេត្ថ អត្ថប្បវេត្តិ ញាណេន ចក្កវត្តិ រាជា សព្ពញ្ញុពោធិសត្តោតិ ឲចមាទយោ លព្ភន្តិ, ឧប្បន្នេ ញាណេ ញាណោ ចេច ញាណសាវកា ច៉

១១០៉ តតិយេ មិច្ឆាទិដ្ឋិបរមានីតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ បរមា ឲតេសន្តិ មិច្ឆាទិដ្ឋិបរមានិ៉ បញ្ច ហិ អានន្តរិយកម្មានិ មហាសាវជ្ជានិ នាម, តេហិបិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយេច មហាសាវជ្ជតរាតិ អធិប្បាយោ៉ កស្មា? តេសញ្ហិ បរិច្ឆេទោ អត្ថិ៉ ចត្តារិ ហិ អានន្តរិយកម្មានិ និរយេ និព្ពត្តាបេន្តីតិ ចុត្តានិ៉ សង្ឃភេទកម្មម្បិ និរយេ កប្បដ្ឋិតិកមេវ ហោតិ៉ ឲចមេតេសំ បរិច្ឆេទោ អត្ថិ, កោដិ បញ្ញាយតិ៉ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា បន បរិច្ឆេទោ នត្ថិ៉ សា ហិ ចដ្ដស្ស មូលំ, តាយ សមន្នាគតស្ស ភចតោ ចុដ្ឋានំ នត្ថិ៉ យេ តស្ស សោតព្ពំ មញ្ញន្តិ, តេបិ ចិប្បដិបាទេតិ៉ តាយ ច សមន្នាគតស្ស នេច សគ្គោ អត្ថិ ន មគ្គោ៉ កប្បចិនាសេ មហាជនេ ព្រហ្មលោកេ និព្ពត្តេបិ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិកោ តត្ថ អនិព្ពត្តិត្វា បិដ្ឋិចក្កចាឡេ និព្ពត្តតិ៉ កិំ បន បិដ្ឋិចក្កចាឡេ ន ឈាយតីតិ? ឈាយតិ, តស្មិំ ឈាយមានេបិ ឲស អាកាសេ ឲកស្មិំ ឱកាសេ បច្ចតិយេចាតិ ចទន្តិ៉

១១១៉ ចតុត្ថេ មក្ខលីតិ “មា ខលី”តិ ចចនំ ឧបាទាយ ឲចំលទ្ធនាមោ តិត្ថករោ៉ នទីមុខេតិ ទ្វិន្នំ នទីនំ សមាគតដ្ឋានេ៉ ទេសនាមត្តមេចេតំ, ទ្វិន្នំ កន្ទរានំ, ទ្វិន្នំ ឧទកានំ, សមុទ្ទស្ស ច, សោណ្ឌិយា ច, សមុទ្ទស្ស ច នទិយា ចាតិ ឲតេសម្បិ យស្ស កស្សចិ សមាគតដ្ឋានំ, អញ្ញម្បិ តថារូបំ ឧទកំ៉ ខិបន្តិ កុមិនំ៉ ឧទ្ទេដ្ឋ្យាតិ ឱទ្ទេដ្ឋ្យ៉ មត្តស្សា ហិ តឡេហិ ចា ឧទ្ធហិ ចា ទេឡាហិ ចា បលិសន្តិសលិកាយ ចា ឲកំ ទ្វេ តយោ ចា កុម្ភេ កណ្ឌកប្បមាណកុមិនំ កត្វា មុខចដ្ដិយា យោត្តេន ពន្ធិត្វា នទីមុខំ នេត្វា ទ្វីសុ បស្សេសុ ខាណុកេ កោដេត្វា យោត្តេហិ តត្ថ ពន្ធន្តិ, តំ សន្ធាយេតំ ចុត្តំ៉ តស្មិញ្ហិ បចិដ្ឋស្ស ខុទ្ទកស្ស មច្ឆស្សាបិ មោក្ខោ នត្ថិ៉ អនយាយាតិ អចឌ្ឍិយា៉ ព្យាសនាយាតិ ចិនាសាយ៉ មក្ខលិ មោឃបុរិសោតិ អយំ មក្ខលិ កោសារលិ តុច្ឆបុរិសោ៉ មត្តស្សខិប្បំ មញ្ញោ លោកេ

ឧប្បន្នោតិ មហាជនស្ស សគ្គមោក្ខមគ្គេ តត្ថ គមនតិចារណត្ថំ មនុស្សកុមិតំ ចិរំ លោកេ ឧប្បន្នោ។

១១២។ បឋមាទីសុ ទុរក្ខាតេ, កិច្ចេ ច, ធម្មវិនយេតិ ទុរក្ខាតធម្មវិនយេ នាម ពាហិរកសាសនំ។ តត្ថ ហិ សត្ថាបិ អសព្វញ្ញូ ហោតិ, ធម្មោបិ ទុរក្ខាតោ, គណោបិ ទុប្បដិបន្នោ។ យោ ច សមាទបេតីតិ យោ អាចរិយបុគ្គលោ សមាទបេតិ។ យញ្ច សមាទបេតីតិ យំ អន្តេវាសិកំ សមាទបេតិ។ យោ ច សមាទបិតោ តថត្តាយ បដិបជ្ជតីតិ យោ អន្តេវាសិកោ អាចរិយេន សមាទបិតោ តស្ស វចនំ ករោន្តោ តថាភាវាយ បដិបជ្ជតិ។ សព្វេ តេ ពហុំ អបុញ្ញំ បសវន្តីតិ សមាទបកោ ហិ បាណាតិបាតាទីសុ ឧជ្ឈសតំ សមាទបេន្តោ តេសំ សព្វេសម្បិ អកុសលេន សមកមេវ អកុសលំ បិបុណាតិ។ តេនាហ – “សព្វេ តេ ពហុំ អបុញ្ញំ បសវន្តី”តិ។

១១៣។ ស្វាក្ខាតេតិ សុដ្ឋុ អក្ខាតេ សុទេសិតេ។ ឯវរូបេ ហិ ធម្មវិនយេ សត្ថា ច សព្វញ្ញូ ហោតិ, ធម្មោ ច ស្វាក្ខាតោ, គណោ ច សុប្បដិបន្នោ។ សព្វេ តេ ពហុំ បុញ្ញំ បសវន្តីតិ សមាទបកោ ហិ កិញ្ចិ បិណ្ឌាយ បវិដ្ឋំ ទិស្វា យាគុភត្តាទីនិ សមាទបេន្តោ សព្វេសម្បិ ទាយកានំ កុសលេន សមកំ កុសលំ បិបុណាតិ។ តេន វុត្តំ – “ពហុំ បុញ្ញំ បសវន្តី”តិ។

១១៤។ ទាយកេន មត្តា ជានិតព្វាតិ ទាយកបុគ្គលេន បមាណំ ជានិតព្វំ, បមាណេន ទាតព្វំ, បូរេត្វា អតិរេកំ ន ទាតព្វំ។ ន ទាតព្វន្តិ ហិ អវត្វា បមាណវសេន ថោកំ ទាតព្វន្តិ វុត្តំ។ កស្មា? បូរេត្វា អតិរេកេ ទិន្នេបិ ហិ អតិរេកា មនុស្សសម្បត្តិ វា ទិព្វសម្បត្តិ វា និព្វានសម្បត្តិ វា នត្ថិ។ នោ បដិគ្គាហកេនាតិ បដិគ្គាហកស្ស បន មត្តា ជានិតព្វា បដិគ្គហណកិច្ចំ នាម នត្ថិ។ កស្មា? តស្ស ហិ មត្តំ ញត្វា បូរេតព្វា មត្តបដិគ្គហណមូលិកា អប្បិច្ឆបដិបទា នាម នត្ថិ។ យត្តកំ បន លភតិ, តត្តកំ គហេតព្វំ។ អតិរេកគ្គហណមូលំ ហិស្ស បុត្តទារភរណំ ភវិស្សតិ។

១១៥។ បដិគ្គាហកេន មត្តា ជានិតព្វាតិ បដិគ្គាហកបុគ្គលេន បមាណំ ជានិតព្វំ។ កថំ? តេន ហិ ទាយកស្ស វសោ វេទិតព្វោ, ទេយ្យធម្មស្ស វសោ វេទិតព្វោ, អត្តនោ ថាមោ វេទិតព្វោ។ យទិ ហិ ទេយ្យធម្មោ ពហុ ហោតិ, ទាយកោ អប្បំ ទាតុកាមោ, ទាយកស្ស វសេន អប្បំ គហេតព្វំ។ ទេយ្យធម្មោ អប្បោ, ទាយកោ ពហុំ ទាតុកាមោ, ទេយ្យធម្មស្ស វសេន អប្បំ គហេតព្វំ។ ទេយ្យធម្មោបិ ពហុ, ទាយកោបិ ពហុំ ទាតុកាមោ, អត្តនោ ថាមំ ញត្វា បមាណេនេវ គហេតព្វំ។ ឯវំ មត្តំ ញត្វា បដិគ្គណ្ហន្តោ ហិ អប្បិច្ឆបដិបទំ បូរេតិ។ អនុប្បន្នស្ស លាភោ ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ លាភោ ថាវរោ ហោតិ។ អប្បសន្នា បសីទន្តិ, បសន្នាបិ ភិយ្យោ បសាទមាបជ្ជន្តិ, មហាជនស្ស ចក្ខុភូតោ ហោតិ, សាសនំ ចិរដ្ឋិតិកំ ករោតិ។

តត្រិមានិ វត្ថូនិ – រោហណជនបទេ កិរ កុដុម្ពិយវិហារេ ឯកោ ទហរោ ទុព្ភិក្ខសមយេ តស្មិំ កាលេ ឯកស្ស កម្មការស្ស គេហេ ភុញ្ជិតព្វាយ ពដ្ឋកត្ថំ គហេត្វា កមត្ថាយ ច ពដ្ឋកត្ថមេវ លភតិ។ សោ ឯកទិវសំ តស្មិំ គេហេ ឯកំ អាគន្តុកំ ទិស្វា ឯកមេវ ពដ្ឋកត្ថំ គណ្ហិ អថស្ស “តេន ការណេនា”តិ វុត្តេ តយត្ថំ ចត្វា សោ កុលបុត្តោ បសីទិត្វា “អយ្យានំ កុលូបកភត្តោ ឯវរូបោ នាមា”តិ រាជទ្វារេ ពិត្តាមន្តំ ករេសិ។ តេ សព្វេបិ តស្ស អប្បិច្ឆគុណេ បសន្នា ឯកទិវសេនេវ សដ្ឋិ ទុកត្តានិ ធេនុយោ។ ឯវំ អប្បិច្ឆា

ᩋᨲ᩠ᨳᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲᩥ᪨

ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥᩔᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣᨸᩥ ᨴᩩᩔᨸᨱ᩠ᨱᩣᨠᩴ ᨲᩥᩔᩣᨾᨧ᩠ᨧᩴ ᩅᩦᨾᩴᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨶ ᩑᨠᩴ ᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥᩁᩴ ᨸᨧᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩉᩁᩣᨸᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᩈᨾᨿᩮ "ᩋᨣ᩠ᨣᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩔᩣᨾᩦ"ᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᩈᩣᩃᨸᩁᩥᩅᩮᨱᩮ ᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩔ ᨠᩃ᩠ᨯᨠ᩠ᨠᩣᩉᩈᩣᨾᨱᩮᩁᩔ ᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥᩁᨾᩴᩈᩴ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨳᩮᩣᨠᨾᩮᩅ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩔ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᨣᩩᨱᩮᨶ ᨸᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ "ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣᩈ᩠ᨾᩥ, ᨲᩣᨲ, ᩋᩉᩴ ᨲᩮ ᨴᩩᩁᨠᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨴᩮᨾᩦ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᩏᨸᨩ᩠ᨫᩣᨿᩔ ᨴᩮᨾᩦᨲᩥ᪨ ᩋᨸᩁᩣᨶᩥᨸᩥ ᩋᩉᩴ ᨴᩮᨾᩦᨲᩥ᪨ ᨲᩣᨶᩥ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩔ ᨴᩮᨾᩦᨲᩥ᪨ ᩋᨸᩁᩣᨶᩥᨸᩥ ᩋᩉᩴ ᨴᩮᨾᩦᨲᩥ᪨ ᨲᩣᨶᩥ ᩈᨾᩣᨶᩩᨸᨩ᩠ᨫᩣᨿᩣᨶᩴ ᨴᩮᨾᩦᨲᩥ᪨ ᩋᨸᩁᩣᨶᩥᨸᩥ ᩋᩉᩴ ᨴᩮᨾᩦᨲᩥ᪨ ᨲᩣᨶᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨴᩮᨾᩦᨲᩥ᪨ ᩋᨸᩁᩣᨶᩥᨸᩥ ᩋᩉᩴ ᨴᩮᨾᩦᨲᩥ᪨ ᩈᩣᨾᨱᩮᩁᩮᩣ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᩮᩈᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩃᩣᨽᩮᩣ ᨳᩣᩅᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩣ ᨸᩈᩦᨴᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ – ᨩᩦᨱ᩠ᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᨽᩮᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨽᨲ᩠ᨲᩈᩁᨠᩣᨶᩥ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨸᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨽᩣᩈᨲᩥ᪨ ᩋᨳᩮᨠᨴᩥᩅᩈᩴ "ᩈᨾᨱᩣ ᨠᩥᩁ ᨶᩣᨾ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩣ"ᨲᩥ ᨠᨳᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩦᨾᩴᩈᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩣᩉᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨽᨲ᩠ᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᨠᩁᨱᩅᩮᩃᩣᨿ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᩴᩈᨾᨲ᩠ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨽᩮᩣᨩᨶᩈᩣᩃᩣᨿᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᨽᨲ᩠ᨲᩈᩁᨠᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᩴ ᨧᩣᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩣᨠᨾᩮᩅ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᩈᩥ᪨ ᩑᨲᩮᨶᩮᩅ ᨶᩥᨿᩣᨾᩮᨶ ᩑᨠᩴ ᨽᨲ᩠ᨲᩈᩁᨠᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩣ "ᩈᨧ᩠ᨧᩴᨿᩮᩅ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᩈᨾᨱᩣᨶᩴ ᨣᩩᨱᩮᩣ"ᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᨲᩣᨿ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩉᩔᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᨧᩮᨲᩥᨿᩴ ᨠᩣᩁᩮᩈᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩣ ᨸᩈᩦᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩣ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨸᩈᩦᨴᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩣ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩣᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨸᩈᩣᨴᩮᩣ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᨲᩥᨿᩮᩅ᪨

ᨾᩉᩥᨧ᩠ᨨᨲᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨸᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩮ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨩᨶᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨠᨳᩥᨲᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩦᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᨾᩉᩣᨩᨶᩔ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨽᩪᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

"ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᨲᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩈᩣᨿ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦ"ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪑᪙-᪑᪒᪕) ᩅᨧᨶᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᩈᩣᩈᨶᩴ ᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨠᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨

ᨶᩮᩣ ᨴᩣᨿᨠᩮᩣᨲᩥ ᩈ᩠ᩅᩣᨠ᩠ᨡᩣᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩅᩥᨶᨿᩮ ᨸᨶ ᨴᩣᨿᨠᩔ ᨸᨾᩣᨱᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ ᨴᩮᨿ᩠ᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩋᩅᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ᪨ ᩋᩅᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᨠᩣᩁᨱᩣ ᩉᩥ ᩑᩈ ᨾᨶᩩᩔᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ, ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨬ᩠ᨧ ᩋᩅᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩩᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨸᨱᩦᨲᨸᨱᩦᨲᨾᩮᩅ ᩃᨽᨲᩥ᪨

᪑᪑᪙᪨ ᨿᩮᩣ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩣᨲᨸᨲᨸ᩠ᨸᨶᨾᩁᩩᨸ᩠ᨸᨸᩣᨲᨸᨲᨶᩣᨴᩥᨧ᩠ᨨᩣᨲᩩᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶ-ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨭᩥᨠᨸ᩠ᨸᨵᩣᨶᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ, ᨲᩔᩮᩅ ᨻᩣᩉᩥᩁᩈᨾᨿᩮ ᩈᨾᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᨲᨸᨧᩁᨱᩔ ᩅᩥᨸᩣᨠᩮᨶ ᨶᩥᩁᨿᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩮᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨

᪑᪒᪘᪨ ᨿᩮᩣ ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨧᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩮ ᨧ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᨠᨳᩴ? ᨿᩔ ᩉᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᨠᩣᩃᨲᩮᩣ

បញ្ញាយ យោនិសោ មនសិការោ នត្ថិ, ពុទ្ធវចនំ ន ឧគ្គណ្ហាតិ, អាចរិយុបជ្ឈាយវត្តំ ន ករោតិ, ចេតិយង្គណពោធិយង្គណវត្តំ ន ករោតិ· តស្ស បន សទ្ធាទេយ្យំ អបច្ចវេក្ខិតបរិភោគេន បរិភុញ្ជិត្វា ទិវសំ សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ អនុយុញ្ជិត្វា ពហុកាលំ តយោ វិតក្កេ វិតក្កេតិ· សោ កតិបាហេនេវ គិលានកាយោ ហោតិ? ឯកំ ទិវសម្បិ ន ទុក្ខំ ជីវតិ· បព្ពជិត្វា បន សមណធម្មស្ស សម្មា អកត្វា ន –

“កុសោ យថា ទុគ្គហិតោ, ហត្ថមេវានុកន្តតិ;

សាមញ្ញំ ទុប្បរាមដ្ឋំ, និរយាយុបកឌ្ឍតី”តិ· (ធ· ប· ៣១១) –

អបាយេស្វេវ បដិសន្ធិំ គណ្ហាតិ· ឯកំ សយ្យាយេបិ ទុក្ខំ ជីវតិ·

១០៥· យោ កុសីតោ, សោ ទុក្ខំ ជីវតីតិ កាលេន កាលំ ទុតិយយាមេ ឧដ្ឋហិត្វា កិញ្ចិ កិញ្ចិ វត្តំ កត្វា កាលេន កាលំ ជាគរិយានុយោគំ អននុយុញ្ជន្តោ និទ្ទាយន្តោ សេយ្យាសុខំ អនុភវន្តោ ឯកំ ទិវសម្បិ ន សុខំ ជីវតិ សយ្យាយេ ច· សោ ហិ តស្ស សមណធម្មស្ស កាយិកំ អនុហិតត្តា នាតិចិរំ និរយេ ទុក្ខំ អនុភវតិ· តស្មា សយ្យាយេ ទុក្ខំ ជីវតិ នាម·

១០៦· យោ អារទ្ធវីរិយោ, សោ សុខំ ជីវតីតិ អារទ្ធវីរិយោ ហិ បព្ពជិតកាលតោ បដ្ឋាយ ចតូសុ បរិយេសនាសុ ហោតិ, ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គណ្ហាតិ, យោនិសោ មនសិការេ ករោតិ· អស្ស ចតូសុ ឥរិយាបថេសុ ឧគ្គហិតកម្មដ្ឋានំ មនសិការិយមានំ អារទ្ធវីរិយស្ស ចិត្តំ បសីទតិ· ឯកំ ទិវសម្បិ សុខំ ជីវតិ· ទិវសម្បិ បន អរហត្តំ បាបុណិត្វា អនុបាទានោ និព្ពាយតិ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា ហោតីតិ សយ្យាយេបិ សុខំ ជីវតិ នាម·

១១០· សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, អប្បមត្តកោបិ គូថោ ទុគ្គន្ធោ ហោតីតិ ឥទំ សុត្តំ អដ្ឋុប្បត្តិយំ វុត្តំ· កតរអដ្ឋុប្បត្តិយន្តិ? ឯកកនិបាតេ (អ· និ· ១·៣១) វត្ថុប្បាទសុត្តេ អដ្ឋុប្បត្តិយំ· តថាគតោ ហិ តំ អត្ថំ ករោន្តោ – “ឯក បុគ្គលោ និរយតោ ចុតោ, តិរច្ឆានយោនិតោ ចុតោ, បេត្តិវិសយតោ ចុតោ”តិ ករោសិ· អស្ស ឯវមាហ – “សចេ ខោ បន មេ ចុតោ ឥទំ ឧបបត្តិ សុត្វា ភិក្ខូ និរយា ភីតា តិរច្ឆានយោនិកា ភីតា បេត្តិវិសយា ភីតា អបាយទុក្ខតោ ឧព្ពិជ្ជិត្វា សំវេគប្បត្តា ធម្មំ ចរិស្សន្តិ, តេសំ សំវេគ ឧប្បជ្ជេយ្យា”តិ សំវេគជននត្ថំ “សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ”តិ ឥទំ សុត្តមារភិ· តត្ថ អប្បមត្តកោតិ បរិត្តប្បមាណោ បរិត្តប្បមាណោ, អន្តមសោ កុសគ្គេនបិ គហេត្វា ឧបសិង្ឃិយមានោ ទុគ្គន្ធោ ហោតិ· អប្បមត្តកម្បិ ភវំ ន វណ្ណេមីតិ អប្បមត្តកម្បិ កាលំ ភវេ បដិសន្ធិំ ន វណ្ណយាមិ· គុណាតិរស្ស ឧបមំ ទស្សេន្តោ អាហ – អន្តមសោ អច្ឆរាសង្ឃាតមត្តម្បីតិ· សព្ពន្តិមេន បរិច្ឆេទេន ទ្វេ អង្គុលិយោ ឯកតោ កត្វា បហរណមត្តម្បិ កាលន្តិ វុត្តំ ហោតិ· សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ·

តតិយវគ្គវណ្ណនា

១៩. ឧក្កឆយុបិណ្ឌ

(១៩) ៣. ឧក្កឆយុបិណ្ឌ-ចតុត្ថវគ្គវណ្ណនា

១១៩. ចតុត្ថវគ្គស្ស បឋមេ ឧប្បីឡេបតិ ឧប្បីឡា បញ្ញាវេតា បិកេជា ឌីឡេបិតិ ឧប្បីឡេបិ. គូឡស្ស កិរ ឌីបស្ស វញ្ញាណក្ខតា វេឃាឧភវតុវេត្តឆា បណ្ណាវវេឃាឧភវាលា បញ្ហាងវវេឃាឧភាចក្កត្ថា ហិឃចត្តបត្តវេត ឧាតា កព្យដ្ឋាឃិតិ យហាឧព្យ ភាយ អត្តិ, តាឃ អយំ ឌីឡេបិ ឧប្បីឡេបិតិ វុច្ចតិ. ឃថា ច គូឡស្ស ឌីឡេប ឧប្បីឡុវេគ្គា កព្យដ្ឋាឃិ, តថា អបទវកាឃាវេត កងប្បុវេគ្គា, ក្វត្តវក្ខុស្ស កព្យុវេគ្គា, បុព្ពចិវេងហេ សិទីសវេគ្គា, អសុទាតំ ចិត្តបិដលិវេគ្គា, សុបណ្ណាតំ សិប្បលិវេគ្គា , វេងចាតំ បិទិច្ឆត្តវេកាតិ គូវេបិ កព្យដ្ឋាឃិវេភាច.

“បិដលិ សិប្បលិ ឧប្បុ, វេងចាតំ បិទិច្ឆត្តវេកា;

កងប្បុ កព្យុវេគ្គា ច, សិទីវេសា ភចតិ សត្តវេឃា”តិ.

អាទាយទាយលោឃ្យកត្តិ បុបញ្ញាទាយចលិទាយាតំ ទាយលោឃ្យកំ វេចញ្ចចភ-ឌីចកប្បចភ-វេឧតចភបុត្តាទាយសឌីសំ. តំ គូឡស្សិ ឧប្បីឡេប អប្បយត្តកំ បរិត្តកំ, ភ ពាហុកត្តិ អវេត្តា. វេសវបវេងសុបិ ឲវេសច ភវេឃា. ឲត្ត ចភទាយលោឃ្យកត្តិ ភាកចភសាលចភចយ្យកចភាឌីសឌីសំ ចក្កបត្តតហិឃចត្តបត្តតបវេងសាឌីសុ អវត្តាចភំ វេចឌីតត្តា. ក្វយិទាយលោឃ្យកត្តិ វេឧតចភចិហាទឃកឆវេគ្គត្តាឌីសឌីសំ សយំ ក្វយិដ្ឋាភំ. វេបិគ្គទលិទាយលោឃ្យកត្តិ វេឧតចភវេបិគ្គទលិកក្កទាវេបិគ្គទលិសឌីសាតំ ចដ្ឋចតុទស្សឌីឈចក្កាឌីសណ្ឌាភាតំ វេបិគ្គទលីតំ សត្តិវេចសភដ្ឋាតំ. វ្គ្គលចិក្វលត្តិ វ្គ្គលព្ហា ចិក្វលព្ហា. តត្ត វ្គ្គលំ វ្កត្តដ្ឋាតំ, ចិក្វលំ ភិត្តដ្ឋាតំ. ភឌីចិត្យក្កត្តិ ភឌីតំ ភិត្តដ្ឋាតំ តំ ត្យក្កយត្តា ភឌីចិត្យក្កត្តិ វុច្ចតិ. ឈាល្យកល្អកដ្ឋាភត្តិ តត្តឧាតកាភវេព្វាច អាហទិឃយាភាភព្វា ឈាល្យកល្អកាឌីតំ បតិដ្ឋាភដ្ឋាតំ. បត្តតចិសយត្តិ កិទិចិសយំ. វេឃ ឆ្ពងកាតិ វេឃ ច វ្គងវេក ឧាឃត្តិ, វេតវេឃច ពាហុតទា. គូវេតា កិរ សុចណ្ណក្វយិ សត្តយត្តាតិ វេឃាឧភវតាតិ វេហាតិ, ឲវេកភ ចាវេតភ កច្ឆត្តិ ភាចា សត្តហិ អវេហាទវេត្តហិ កច្ឆតិ. អវេចកស្សិ សយវេឃ ឲចំ កច្ឆត្តិ ភាចា សត្តាហយ្យិ ភត្តិឃាចដ្ឋយច្ឆបិវេដ្ឋភេច កតា. ឲចំ ឆ្ពងកាតំ សត្តាតំ ពាហុភាវេចា វេចឌីតវេត្តា.

អបិច ចលដ្ឋាភស្ស បរិត្តភាវេចភ វ្គងកស្ស ច ពាហុភាវេចភាបិ អឃយវេត្តា វេចឌីតវេត្តា. ឃថា ហិ យហាតញ្ញអាវេក ឲវេកាច វ្គយ្យលកវេព្វា អស្ស, តស្ស ចត្តាទិ ច បណ្ណាតិ, យវេព្វច ឲកំ វ្គយ្យលយក្វលំ អស្ស. ឲចវេយចំ ចត្តាទិ បណ្ណាតិ ចិឃ ចត្តាវេទា ឌីបិ, យវេព្វវ្គយ្យលយក្វលំ ចិឃ សិវេភវុបត្តវេតា, វេសសំ វ្គងកំ ចិឃ វ្គងកបទិគ្គិវេត្តា ឆ្ពកាវេសា. តស្ស យហត្តភាវេចា គូវ្គិយត្តាតំ បិកេជា វេហាតិ. វេតាសញ្ញាអាកាវេសភ កច្ឆត្តាតំ ចត្តាវេទា យហាឌីបិ ចត្តាទិ បណ្ណាតិ ចិឃ វ្គបដ្ឋហត្តិ, សិវេភវុបត្តវេតា យវេព្វវ្គយ្យលយក្វលំ ចិឃ, វេសសំ វ្គងកំ ចិឃ វ្គងកបទិគ្គិវេត្តា

ឱកាសោ។ ឯវំ មហន្តេ ឧទកេ ជាតត្តា ឱទកាវ ពហុតរា វេទិតព្ពា។

១១៣។ ទុតិយាទីសុ អញ្ញត្រ មនុស្សេហីតិ ឥធ ចត្តារោ អបាយា អញ្ញត្រ មនុស្សេហីតិ អធិប្បេតា។

មជ្ឈិមេសុ ជនបទេសូតិ “បុរត្ថិមាយ ទិសាយ កជង្គលំ នាម និគមោ, តស្ស បរេន មហាសាលា, តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា, ឱរតោ មជ្ឈេ, បុរត្ថិមទក្ខិណាយ ទិសាយ សល្លវតី នាម នទី, តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា, ឱរតោ មជ្ឈេ, ទក្ខិណាយ ទិសាយ សេតកណ្ណិកំ នាម និគមោ, តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា, ឱរតោ មជ្ឈេ, បច្ឆិមាយ ទិសាយ ថូណំ នាម ព្រាហ្មណគាមោ, តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា, ឱរតោ មជ្ឈេ, ឧត្តរាយ ទិសាយ ឧសីរទ្ធជោ នាម បព្ពតោ, តតោ បរា បច្ចន្តិមា ជនបទា, ឱរតោ មជ្ឈេ”តិ (មហាវ។ ២៥៩) ឯវំ បរិច្ឆិន្នេ ជនបទេតិ អត្ថោ។ អយញ្ហិ ជនបទោ មុទិង្គសណ្ឋានោ ឧជុកេន កត្ថចិ អសីតិយោជនោ ហោតិ, កត្ថចិ យោជនសតិកោ, កត្ថចិ ទ្វិយោជនសតិកោ, មជ្ឈេន បន តិយោជនសតិកោ, បរិយន្តបរិក្ខេបេន នវមត្តយោជនសតិកោ ហោតិ។ ឯត្តកេ ឋានេ ពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធា មហាសាវកា ពុទ្ធុបដ្ឋាកា ពុទ្ធសាវកា ពុទ្ធមាតា ពុទ្ធបិតា ចក្កវត្តី រាជាតិ ឥមេ សត្តា និព្ពត្តន្តិ។ អបិច ឧបាទាយុបាទាយាបិ មជ្ឈិមបទេសោ លព្ភតិ។ សកលោបិ ហិ ជម្ពុទីបោ មជ្ឈិមបទេសោ នាម, សេសទីបា បច្ចន្តិមា ជនបទា។ តម្ពបណ្ណិទីបេ អនុរាធបុរំ មជ្ឈិមបទេសោ នាម, សេសោ បច្ចន្តោតិ ឯវំ នយោ វេទិតព្ពោ។

១១៤។ បញ្ញាវន្តោ អជឡា អនេឡមូគាតិ ឯត្ថ កម្មស្សកតបញ្ញា, ឈានបញ្ញា វិបស្សនាបញ្ញា, មគ្គបញ្ញា, ផលបញ្ញាតិ ឯតាហិ សមន្នាគតា បញ្ញាវន្តោ នាម, អមូឡ្ហា អជឡា នាម។ យេសំ ឯឡា មុខតោ ន គលតិ, តេ អនេឡមូគា នាម, អនេឡមុខា និទ្ទោសមុខាតិ អត្ថោ។ បដិពលីតិ សមត្ថា, កាយពលេន ចេវ ញាណពលេន ច សមន្នាគតា។ អត្ថមញ្ញាតុន្តិ អត្ថានត្ថំ ការណាការណំ ជានិតុំ។ ទុប្បញ្ញាតិ អប្បញ្ញា និប្បញ្ញា។ ជឡាតិ មន្ទា មោមូហា។

១១៥។ អរិយេន បញ្ញាចក្ខុនាតិ សហវិបស្សនេន មគ្គេន។ អវិជ្ជាគតាតិ អវិជ្ជន្ធការេន សមន្នាគតា។

១១៦។ យេ លភន្តិ តថាគតំ ទស្សនាយាតិ យេ តថាគតស្ស គុណេ ជានិត្វា តថាគតំ ចក្ខុវិញ្ញាណេន បស្សិតុំ លភន្តិ។

១១៧។ តថាគតប្បវេទិតន្តិ តថាគតេន បវេទិតំ បកាសេត្វា កថិតំ។ សវនាយាតិ សោតវិញ្ញាណេន សោតុំ។

១១៨។ ធារេន្តីតិ ន បមុស្សន្តិ។

១១៩។ ធាតានំ ធម្មានំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខន្តីតិ បញ្ញាយ បិឡ្ហយា អត្ថានត្ថំ ឧបបរិក្ខន្តិ។

᪑᪑᪐᪨ᩋᨲ᩠ᨳᨾᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᨾᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᨬ᩠ᨧ ᨸᩣᩊᩥᨬ᩠ᨧ ᨩᩣᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᨸᨭᩥᨸᨴᩴ ᨸᩪᩁᩮᨲᩥ᪨

᪑᪑᪑᪨ᩈᩴᩅᩮᨩᨶᩦᨿᩮᩈᩩ ᨮᩣᨶᩮᩈᩪᨲᩥ ᩈᩴᩅᩮᨣᨩᨶᨠᩮᩈᩩ ᨠᩣᩁᨱᩮᩈᩩ᪨ ᩈᩴᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩈᩴᩅᩮᨣᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

᪑᪑᪒᪨ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣ ᨸᨴᩉᨲᩦᨲᩥ ᩏᨸᩣᨿᩮᨶ ᨸᨵᩣᨶᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨

᪑᪑᪓᪨ᩅᩅᩔᨣ᩠ᨣᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩅᩔᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ, ᨲᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩃᨽᨲᩥ ᩈᨾᩣᨵᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾᩣᨵᩥᨬ᩠ᨧ ᨹᩃᩈᨾᩣᨵᩥᨬ᩠ᨧ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩥ᪨

᪑᪑᪔᪨ᩋᨶ᩠ᨶᨣ᩠ᨣᩁᩈᨣ᩠ᨣᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨶ᩠ᨶᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩁᩈᩣᨶᨬ᩠ᨧ᪨ ᩏᨬ᩠ᨨᩮᨶ ᨠᨸᩣᩃᩣᨽᨲᩮᨶ ᨿᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩏᨬ᩠ᨨᩣᨧᩣᩁᩮᨶ ᩅᨶᨾᩪᩃᨹᩃᩣᨹᩃᩮᨶ ᨧ ᨠᨸᩣᩃᩮᨶ ᩋᩣᨽᨲᨽᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨧ ᨿᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨿᩮᩣ ᨠᩔᨧᩥᨴᩮᩅ ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᩔ ᨽᩮᩣᨩᨶᩦᨿᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮ ᨲᩴᨡᨱᩴᨿᩮᩅ ᨶ ᨲᩴ ᩃᨽᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩋᨶ᩠ᨶᨣ᩠ᨣᩁᩈᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᨶ ᩃᩣᨽᩦ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᩔᩣᨸᩥ ᨲᩴᨡᨱᩴᨿᩮᩅ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᩅᨱ᩠ᨱᨣᨶ᩠ᨵᩁᩈᩣ ᩋᨾᨶᩣᨸᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨶ᩠ᨶᨣ᩠ᨣᩁᩈᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᨶ ᩃᩣᨽᩦ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᩔ ᨸᨶ ᩅᨱ᩠ᨱᨣᨶ᩠ᨵᩁᩈᩣ ᨸᨭᩥᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᨶᩣᨸᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩋᨶ᩠ᨶᨣ᩠ᨣᩁᩈᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᩃᩣᨽᩦ ᨶᩣᨾ᪨ ᩈᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᩁᩣᨩᩣ, ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᩈᩮᩣᨠᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨿᩔ ᨽᨲ᩠ᨲᩔ ᩑᨠᨸᩣᨲᩥ ᩈᨲᩈᩉᩔᩴ ᩋᨣ᩠ᨥᨲᩥ, ᩍᨴᩴ ᩋᨶ᩠ᨶᨣ᩠ᨣᩁᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᩴ ᨸᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨸᨱᩦᨲᩴ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨴᩴ ᨠᩥᩴ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ? ᩍᨴᨾ᩠ᨸᩥ ᩏᨬ᩠ᨨᩮᨶ ᨠᨸᩣᩃᩣᨽᨲᩮᨶ ᨿᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿ ᩋᨶ᩠ᨶᨣ᩠ᨣᩁᩈᨣ᩠ᨣᩴ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

᪑᪑᪕᪨ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩈᩔᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩈᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨹᩃᩣᨶᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩈᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩣ, ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩁᩈᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨾᨲᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ᪨

ᨩᨾ᩠ᨻᩩᨴᩦᨸᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣᩃᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៤. បសាគការឆូចក្កចល្លូតា

៣៩៩. អដ្ឋយិគត្តិអាតីសុ អដ្ឋត្តិ ឲក៌សាតិចចគេបតំ, អដ្ឋា ឰគំ លិកាគំ, ឲក៌េសា ឲស លិកាគត្តិ ចុត្តំ េហាតិ. ឃតិតំ អារញ្ញិកត្តត្តិ េឃា ឲស អារញ្ញិកកាេចា. ឰគំ ចុត្តំ េហាតិ – អារញ្ញិកកាេចា គាយ លិកាគំ ឲក៌េសា អចស្សកាចិតា គ សក្កា អារញ្ញិេកគ លិកំ គ លកិត្តុំ. អារញ្ញិេកា ហិ កិញ្ច “អត្តេគា អរញ្ញចាយស្ស អត្ថុចិក៌ កត្តិស្សាយី”តិ បិបក៌ គាយ គ កេរាតិ, អឆស្ស “អារញ្ញិេកា អឃំ កិញ្ច”តិ សញ្ញាតការេចា យហាឌេគា ចត្តុបត្ថុេឃគ ប្អុំ កេរាតិ. េតគ ចុត្តំ – “អដ្ឋយិគំ, កិញ្ចេច, លិកាគំ ឃតិតំ អារញ្ញិកត្ត”ត្តិ. េសសបេគសុបិ ឲេសច គេឃា. ឲត្ត បគ ចាហុសត្តិ ពាហុស្សុតកាេចា. ចាចេរឃុត្តិ ចិរបញ្ញាតិតត្តា ចាចរប្បុត្តកាេចា. អាកប្បសប្បគាតិ ចីចក្កហណាតិេគា អាកប្បស្ស សប្បត្តិ. បរិចារសប្បគាតិ សុចិបរិចារតា. េកាលបុត្តីតិ កុលបុត្តកាេចា. ចល្លេបិក្កុរតាតិ សប្បត្ថុបតា. កល្យាណចាក្កណតាតិ ចចគកិរិឃាឃ យកុរកាេចា. អប្បាចាឡតាតិ អាេរាក្យសប្បត្តិ. អេរាេកា ហិ កិញ្ច អត្តេគា សរីរកល្យាណតាឃ ចិបស្សគាកុេរ ច កត្តកុេរ ច បរិប្ុរការី េហាតិ, េតគស្ស លិេកា ក្កប្បញ្ញុតីតិ.

េសាត្ធអស បសាគការឆូា តិដ្ឋិតា.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១ប័៉ អបរអដ្ឋារសឃ្លាតចក្កចណ្ណតា

១ប័១៉អដ្ឋារសឃ្លាតយត្តឃ្យីតិ ត្លងយ្យិ ឃុត្តំ អក្កិក្លត្ត្លបយអដ្ឋបឲ្យត្តិឃំសេយច (អ៉ តិ៉ លិ៉លិ១) ទុត្តំ៉ អបឲ្យតាបឲ្យត្តាឃ ហិ សេយត្តាឃ ចិបិសេក ពចាសេយច តត្តិ៉ តឃ្យាសេយច អដ្ឋបឲ្យត្តិឃា អឃំ សេងសតា អារឌ្ឍាតិ សេចឌិតត្តា៉ តត្ថ បឆយត្តិ “កលតាត្បុត្តាតា បឆយំ, ត្លាឆំ បឆយំ សយាបដ្ឋតីតិ បឆយ”ត្តិ ចិកសេក្ក (ចិក៉ ៥៩ប័) ទុត្តត្ថសេយច៉ ឈសាតត្តិ ឈសាត់ តាយ ទុចិង់ អារសេយុល្ហុបតិគ្គ្លាតឡ្ហា លក្កលុ្ហបតិគ្គ្លាតឡ្ហាតិ៉ តត្ថ អារសេយុល្ហុបតិគ្គ្លាត់ តាយ អដ្ឋ សយាបត្តិសេឃា៉ តា ហិ បឆចិកសិលាឌិសេតា អារសេយុលាឃ្យ ដ្ឋបតិគ្គ្លាតសេតា អារសេយុល្ហុបតិគ្គ្លាតត្តិ ទុច្ចត្តិ៉ លក្កលុ្ហបតិគ្គ្លាតត្តិ ចិបឃ្យតាយក្កឋលិតិ៉ ចិបឃ្យតា ហិ អតិច្ចាឌិចសេឃត សដ្ឋារលក្កលាឃ្យ ដ្ឋបតិគ្គ្លាតសេតា លក្កលុ្ហបតិគ្គ្លាត់ តាយ, ចិបឃ្យតាឃ បត លក្កលុ្ហបតិគ្គ្លាតកិច្ចំ យសេក្កត សិគ្គ្លីតិ យសេក្កា លក្កលុ្ហបតិគ្គ្លាត់, ឋលំ ឃុត្តាតអតិយិត្តអបឲ្យលិហិត-លក្កលាឃ្យ តិត្តាតសេឃ្យច ដ្ឋបតិគ្គ្លាតសេតា លក្កលុ្ហបតិគ្គ្លាតត្តិ ទុច្ចតិ៉ តត្ថ ត្លាយឃ្យិ បត អសេត្ថ អារសេយុល្ហុបតិគ្គ្លាត់ អឆិសេបតំ៉ សេកា បត ចាសេងា សេឃ ត់ តាហុលីកសេរាត្តីតិ សេឃ ត់ បឆយគ្គ្លាត់ តាហុលី កសេរាត្តិ, បុតប្បុត់ កសេរាត្តិ, សេតាឃុ ចត្តត្តាសេយច តត្តិ៉ សេឃសេយត្ថ សេហដ្ឋា ទុត្តតសេឃសេតច សេចឌិតត្តា៉

១ប័១៉ទុតិឃត្តិអាឌីឃុបិ “កលតាត្បុត្តាតា ទុតិឃ”ត្តិអាឌិតា (ចិក៉ ៥លិ៥) តសេឃត អសេត្ថា សេចឌិតសេត្តា៉

១ប័៩-១ប័លិ៉សេយត្តត្តិ សត្តាសសេត្តឃុ ហិតឋសេលំ៉ សេចសេតាចិឲ្យត្តិត្តិ ចិត្តចិឲ្យត្តិ៉ ត្លាឆ អបឲ្យតាបឲ្យត្តាច សេយត្តា អឆិសេបតា៉ កទ្វលាឌីឃុបិ ៩សេឃច តសេឃា៉ ត្លាសេយ បត ចត្តាសេរា ព្រាហ្មចិហាសេរា ចដ្ឋិ សេហាត្តិ, ចដ្ឋបិងា សេហាត្តិ, ចិបឃ្យតាបិងា សេហាត្តិ, ចិដ្ឋឆយុឃុលចិហាសេរា សេហាត្តិ, អកិត្តាបិងា ចា តិសេរាឆបិងា ចា សេហាត្តិ៉ សេលិក្យត្តសេរា បត ត សេហាត្តិ៉ កឃ្មា? សត្តារសេយុលត្តាតិ៉

១៥០៉កាសេឃកាឃាត្បឃ្យីតិ អាតាបិតបត្តំ, ត្លាទិឃាបឆបត្តំ, ចត្យសយ្យដ្ឋាបត្តំ, បដិក្លលយតសិការបត្តំ , ឆាត្យតសិការបត្តំ, តចសិចធិកាបត្តាតិ, អគ្គ្លត្តបរិកយុចសេឃត ចត្តារិ តិលិឌិកសិលាតីតិ ត្លាយឃ្យិ អដ្ឋារសចិសេឆ កាសេឃ តសេយច កាឃំ បត្តាឃ អត្បឃ្យសេត្តា៉ ចិហសេតីតិ ត្លាទិឃតិ ចត្តតិ៉ ត្លាយិតា ត្លាយឃ្យ អដ្ឋារសចិសេឆត កាឃាត្បឃ្យតាសតិបដ្ឋាតកាចកឃ្យ កិក្លសេតា ត្លាទិឃាបសេធា កធិសេតា សេហាតិ៉ អាតាបីតិ តសេឃ្យច ទុត្តប្យការឃ្យ សតិបដ្ឋាតឃ្យ កាចតកចិរិសេឃត ចិរិឃចា៉ សយ្យដាសេតាតិ អដ្ឋារសចិសេឆត កាឃាត្បឃ្យតាសតិបដ្ឋាតឃ្យ បរិក្កាហិកបត្តាឃ សយុា បដាតសេត្តា៉ សតិយាតិ អដ្ឋារសចិសេឆត កាឃាត្បឃ្យតាបរិក្កាហិកាឃ សតិឃា សយត្តាកសេតា៉ ចិសេតយ្យ សេលិសេក អកិគ្គ្លាសោយតឃ្យត្តិ តឃ្យិសេឃច កាឃសត្តាសេត សេលិសេក បឡ្ហាកាយក្យលិកតល្ហត្តា បដិឈសយ្យឃុត្តសោយតឃ្យឡ្ហា ចិសេតត្វា ចិក្លយុសេត្វា កាសេឃ កាឃាត្បឃ្យី ចិហសេតីតិ ទុត្តំ សេហាតិ៉ ៩ត្តាចតា កាឃាត្បឃ្យតាសតិបដ្ឋាតចសេឃត ឃុទ្ធរូបសយុសតសេយច កធិតត្តិ សេចឌិតត្តា៉

សេចងតាឃុ សេចងតាត្បឃ្យីតិ ឃុលាឌិសេកងាឃុ សេចងតាឃុ “ឃុលំ សេចងត់ សេចឌិឃយាសេតា ឃុលំ សេចងត់ សេចឌិឃាបីតិ បដាតាតិ៉ ទុក្លំ, អទុក្លយឃុលំ, សាយិសំ ចា ឃុលំ, តិរាយិសំ ចា ឃុលំ, សាយិសំ ចា ទុក្លំ, តិរាយិសំ ចា ទុក្លំ, សាយិសំ ចា អទុក្លយឃុលំ, តិរាយិសំ ចា អទុក្លយឃុលំ

ខេចត៌ ខេចឌិយាខោ តិរាមិសំ អទុក្ខមសុខំ ខេចត៌ ខេចឌិយាមីតិ បជាតាតី”តិ (ជី៓ តិ៓ ១៓១ប័០; ចិក៓ ១៩១; ម៓ តិ៓ ០៓០១១) ឲចំ ទុត្តិ តចបិធំ ខេចត៌ អត្ុបឃ្សត្តោ៓ អាតាបីតិអាឌិតា បតេត្ត តចបិខេឆត ខេចតាត្ុបឃ្សតាឃតិបដ្ឋាតឃ្ស កាចតាបរិក្កាហិកាត៌ ចិរិយបញ្ញាឃតិត៌ ចខេឃត អខេត្វា ខេចឌិតខេត្ចា៓ ខលិខេកាតិ ខេចត្ត ខេចតតា ខេចឌិតត្ចា៓

ចិត្តឆខេមុបិ ឲខេឃច តខេយា៓ ឲត្ត បត ចិខេត្ត ចិត្តាត្ុបឃ្សីតិ “ឃរាកំ ចា ចិត្តំ ឃរាកំ ចិត្តត្តិ បជាតាតី”តិ (ជី៓ តិ៓ ១៓១ប័៨; ចិក៓ ១៩៥; ម៓ តិ៓ ០៓០១១) ឲចំ ចិត្តាទិខេព ខេឃាឡអឃប្បខេភឆ ចិខេត្ត តខេមច ចិត្តំ បរិក្កាហិកាយ អត្ុបឃ្សតាយ អត្ុបឃ្សខេត្តាតិ អខេត្វា៓ ឆខេមុ ឆមាត្ុបឃ្សីតិ “បត្ចា តិចរណាតិ, បញ្ចុបាឌាតក្ខន្ធា, ឲ អដ្ឋត្តិកាតិហិរាយតតាតិ, ឃត្ត ខេពជ្ជង្គា, ចត្តារិ អរិយឃច្ចាតិ”តិ (ជី៓ តិ៓ ១៓១ប័១-៣០១; ចិក៓ ១៩លិ-១លិ១; ម៓ តិ៓ ០៓០១៥-០១៩) ឲចំ ខកាដ្ឋាឃចខេឃត បញ្ចធា ទុខេត្តសុ ឆខេមុ ឆមុបរិក្កាហិកាយ អត្ុបឃ្សតាយ ខេព ឆខេមុ អត្ុបឃ្សខេត្តាតិ អខេត្វា៓ ឲត្ត បត ខេចតតាត្ុបឃ្សតាឃតិបដ្ឋាខេត ច ចិត្តាត្ុបឃ្សតាឃតិបដ្ឋាខេត ច សុគ្គអទ្ធបឃមុបតខេមច កធិតំ, ឆមាត្ុបឃ្សតាឃតិបដ្ឋាខេត ទ្ធបាទ្ធបឃមុឃតិ៓ ខ្ញតិ ខ្ញមាតិ ចត្តារិបិ ឃតិបដ្ឋាតាតិ ខលិកិយខលិក្កុត្តខមិឃ្សកាខេច កធិតាតីតិ ខេចឌិតត្ចាតិ៓

១៨៥៖អត្ុប្បត្តាតត្តិ អតិត្ចាត្តាតិ៓ បិបកាតត្តិ លិមកាតិ៓ អក្ុឃលិតំ ឆមាតត្តិ អខេកាឃលូឃមុតាតិ ខលិកាឌិឆមាតិ៓ អត្ុប្បាឌាយាតិ អតិត្ចាត្តតត្វាយ៓ ឲតំ ឌខេតតីតិ កត្តុកម្យតាក្ុឃលច្ឆន្ទំ ជ្ជប្បាខេឆតិ៓ ចាយមតីតិ បខេយាកំ បខេក្កមំ កខេរាតិ៓ ចិរិយំ អារកតីតិ កាយិកខេចតឃិកចិរិយំ កខេរាតិ៓ ចិត្តំបក្កណ្ហាតីតិ ខេពខេតខេច ឃហជាតចិរិខេយត ចិត្តំ ជ្ជក្ខិបតិ៓ បឆហតីតិ បឆាតចិរិយំ កខេរាតិ៓

ជ្ជប្បត្តាតត្តិ ជាតាតំ តិត្ចាត្តាតិ៓ ក្ុឃលាតំ ឆមាតត្តិ ខេកាឃលូឃមុតាតិ អខលិកាឌិឆមាតិ៓ ធិតិយាតិ ធិតត្ថំ៓ អឃខេមាឃាយាតិ អតឃ្សត្ថំ៓ កិខេយ្យាភាចាយាតិ បុតប្បុតភាចាយ៓ ខេចបុល្លាយាតិ ចិបុលភាចាយ៓ ភាចតាយាតិ ចឌ្ឍិយា៓ បរិបូរិយាតិ បរិបូរណត្វាយ៓ អយំ តាច ចត្ុត្តំ ឃមុប្បធាតាតំ ឲកបឌិខេកា អត្ចន្ធោរខេរា៓

អយំ បត ឃមុប្បធាតកថា តាយ ទុចិធា ខលិកិយា ខលិក្កុត្តរា ច៓ តត្ត ខលិកិយា ឃព្វបុព្ចកាខេក ខេហាតិ, ឃា កឃ្សបឃំយុត្តបរិយាខេយត ខលិកិយមក្កក្ខណខេយច ខេចឌិតត្ចា៓ ទុត្តញ្ហិតត្ត –

“ចត្តារោមេ, អាចុខេឃា, ឃមុប្បធាតា៓ កតខេម ចត្តារោ? ឥធាចុខេឃា, កិក្ខុ ‘អត្ុប្បត្តា ខេម បិបកា អក្ុឃលិ ឆមា ជ្ជប្បជ្ជមាតា អតត្វាយ ឃំចខេត្តយ្យុ’ត្តិ អាតប្បំ កខេរាតិ, ‘ជ្ជប្បត្តា ខេម បិបកា អក្ុឃលិ ឆមា អប្បហិយមាតា អតត្វាយ ឃំចខេត្តយ្យុ’ត្តិ អាតប្បំ កខេរាតិ, ‘អត្ុប្បត្តា ខេម ក្ុឃលិ ឆមា អត្ុប្បជ្ជមាតា អតត្វាយ ឃំចខេត្តយ្យុ’ត្តិ អាតប្បំ កខេរាតិ, ‘ជ្ជប្បត្តា ខេម ក្ុឃលិ ឆមា តិរុជ្ឈមាតា អតត្វាយ ឃំចខេត្តយ្យុ’ត្តិ អាតប្បំ កខេរាតី”តិ (ឃំ៓ តិ៓ ១៓០៣៥)៓

ឲត្ត ច បិបកា អក្ុឃលិតិ ខលិកាឌខេយា ខេចឌិតត្ចា៓ អត្ុប្បត្តាក្ុឃលិ ឆមាតិ ឃមេឆចិបឃ្សតា ខេចច មក្កោ ច៓ ជ្ជប្បត្តា ក្ុឃលិ តាយ ឃមេឆចិបឃ្សតាច៓ មក្កោ បត ឃកិំ ជ្ជប្បជ្ជិត្វា តិរុជ្ឈមាខេតា អតត្វាយ ឃំចត្តតខេកា តាម តត្ថិ៓ ខេឃា ហិ ថលឃ្ស បច្ចយំ ឆត្វាច តិរុជ្ឈតិ៓

បុរិមស្មិម្បិ វា សមថវិបស្សនាយ បហាតព្ពាតិ វុត្តំ, តំ បន ន យុត្តំ។ ឯវំ លោកិយា សម្មប្បធានកថា សព្ពបុព្វភាគេ កស្សបសំយុត្តបរិយាយេន វេទិតព្ពា។ លោកុត្តរមគ្គក្ខណេ បនេតំ ឯកមេវ វីរិយំ ចតុកិច្ចសាធនវសេន ចត្តារិ នាមានិ លភតិ។

តត្ថ អនុប្បន្នានំ បាបកានន្តិ ឯត្ថ "អនុប្បន្នោ ចេវ កាមច្ឆន្ទោ"តិអាទីសុ វុត្តនយេន អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ ឧប្បន្នានំ បាបកានន្តិ ឯត្ថ ចតុព្ពិធំ ឧប្បន្នំ វត្តមានុប្បន្នំ, ភុត្វាវិគតុប្បន្នំ, ឱកាសកតុប្បន្នំ, ភូមិលទ្ធុប្បន្នន្តិ។ តត្ថ យេ កិលេសា វិជ្ជមានា ឧប្បាទាទិសមង្គិនោ, ឥទំ វត្តមានុប្បន្នំ នាម។ កម្មេ បន ជវិតេ អារម្មណរសំ អនុភវិត្វា និរុទ្ធវិបាកោ ភុត្វា វិគតំ នាម, កម្មំ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធំ ភុត្វា វិគតំ នាម។ ឧភយម្បិ ភុត្វាវិគតុប្បន្នន្តិ សង្ខំ គច្ឆតិ។ កុសលាកុសលកម្មំ អញ្ញកម្មស្ស វិបាកំ បដិពាហិត្វា អត្តនោ វិបាកស្ស ឱកាសំ ករោតិ, ឯវំ កតេ ឱកាសេ វិបាកោ ឧប្បជ្ជមានោ ឱកាសករណតោ បដ្ឋាយ ឧប្បន្នោតិ វុច្ចតិ, ឥទំ ឱកាសកតុប្បន្នំ នាម។ បញ្ចក្ខន្ធា បន វិបស្សនាយ ភូមិ នាម, តេ អតីតាទិភេទា ហោន្តិ។ តេសុ អនុសយិតកិលេសា បន អតីតា វា អនាគតា វា បច្ចុប្បន្នា វាតិ ន វត្តព្ពា។ អតីតក្ខន្ធេសុ អនុសយិតាបិ ហិ អប្បហីនាវ ហោន្តិ, អនាគតក្ខន្ធេសុ អនុសយិតាបិ អប្បហីនាវ ហោន្តិ, បច្ចុប្បន្នក្ខន្ធេសុ អនុសយិតាបិ អប្បហីនាវ ហោន្តិ, ឥទំ ភូមិលទ្ធុប្បន្នំ នាម។ តេនាហុ បោរាណា – "តាសុ តាសុ ភូមីសុ អសមុគ្ឃាតគតា កិលេសា ភូមិលទ្ធុប្បន្នាតិ សង្ខំ គច្ឆន្តី"តិ។

អបរម្បិ ចតុព្ពិធំ ឧប្បន្នំ សមុទាចារុប្បន្នំ, អារម្មណាធិគ្គហិតុប្បន្នំ, អវិក្ខម្ភិតុប្បន្នំ, អសមុគ្ឃាតិតុប្បន្នន្តិ។ តត្ថ សម្បតិ វត្តមានំយេវ សមុទាចារុប្បន្នំ នាម។ សកិំ ចក្ខូនិ ឧម្មីលេត្វា អារម្មណេ និមិត្តេ គហិតេ អនុស្សរិតានុស្សរិតក្ខណេ កិលេសា នុប្បជ្ជិស្សន្តីតិ ន វត្តព្ពា។ កស្មា? អារម្មណស្ស អធិគ្គហិតត្តា។ យថា កិំ? យថា ខីររុក្ខស្ស កុឋារិយា អាហតាហតដ្ឋានេ ខីរំ ន និក្ខមិស្សតីតិ ន វត្តព្ពំ, ឯវំ។ ឥទំ អារម្មណាធិគ្គហិតុប្បន្នំ នាម។ សមាបត្តិយា អវិក្ខម្ភិតកិលេសា បន ឥមស្មិំ នាម ឋានេ នុប្បជ្ជិស្សន្តីតិ ន វត្តព្ពា។ កស្មា? អវិក្ខម្ភិតត្តា។ យថា កិំ? យថា ខីររុក្ខំ កុឋារិយា អាហនេយ្យុំ, ឥមស្មិំ នាម ឋានេ ខីរំ ន និក្ខមេយ្យាតិ ន វត្តព្ពំ, ឯវំ។ ឥទំ អវិក្ខម្ភិតុប្បន្នំ នាម។ មគ្គេន អសមុគ្ឃាតិតកិលេសា បន ភវគ្គេ និព្ពត្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជន្តីតិ បុរិមនយេនេវ វិត្ថារេតព្ពំ។ ឥទំ អសមុគ្ឃាតិតុប្បន្នំ នាម។

ឥមេសុ ឧប្បន្នេសុ វត្តមានុប្បន្នំ, ភុត្វាវិគតុប្បន្នំ, ឱកាសកតុប្បន្នំ, សមុទាចារុប្បន្នន្តិ ចតុព្ពិធំ ឧប្បន្នំ ន មគ្គវជ្ឈំ, ភូមិលទ្ធុប្បន្នំ, អារម្មណាធិគ្គហិតុប្បន្នំ, អវិក្ខម្ភិតុប្បន្នំ, អសមុគ្ឃាតិតុប្បន្នន្តិ ចតុព្ពិធំ មគ្គវជ្ឈំ។ មគ្គោ ហិ ឧប្បជ្ជមានោ ឯតេ កិលេសេ បជហតិ។ សោ យេ កិលេសេ បជហតិ, តេ អតីតា វា អនាគតា វា បច្ចុប្បន្នា វាតិ ន វត្តព្ពា។ វុត្តម្បិ ចេតំ –

"ហញ្ចិ អតីតេ កិលេសេ បជហតិ? តេន ហិ ខីណំ ខេបេតិ, និរុទ្ធំ និរោធេតិ, អត្ថង្គតំ អត្ថង្គមេតិ, អតីតំ យំ នត្ថិ, តំ បជហតិ។ ហញ្ចិ អនាគតេ កិលេសេ បជហតិ? តេន ហិ អជាតំ បជហតិ, អនិព្ពត្តំ អនុប្បន្នំ អបាតុភូតំ បជហតិ, អនាគតំ យំ នត្ថិ, តំ បជហតិ។ ហញ្ចិ បច្ចុប្បន្នេ កិលេសេ បជហតិ? តេន ហិ រត្តោ រាគំ បជហតិ, ទុដ្ឋោ ទោសំ, មូឡ្ហោ មោហំ, វិនិពទ្ធោ មានំ, បរាមដ្ឋោ ទិដ្ឋិំ, អនិដ្ឋង្គតោ វិចិកិច្ឆំ, ថាមគតោ អនុសយំ បជហតិ, កណ្ហសុក្កា ធម្មា យុគនទ្ធា វត្តន្តិ, សំកិលេសិកា មគ្គភាវនា ហោតីតិ...បេ... តេន ហិ នត្ថិ មគ្គភាវនា, នត្ថិ ផលសច្ឆិកិរិយា, នត្ថិ កិលេសប្បហានំ, នត្ថិ ធម្មាភិសមយោតិ។ អត្ថិ មគ្គភាវនា...បេ... អត្ថិ ធម្មាភិសមយោតិ។

យថា កថំ វិយ? សេយ្យថាបិ តរុណោ រុក្ខោ...បេ... អបាតុភូតាយេវ ន បាតុភវន្តី”តិ (បដិ៑ ម៑ ១.១១)៑

ឥតិ បិណ្ឌត្ថំ អជាតផលរុក្ខោ អាគតោ, ជាតផលរុក្ខោ បន ទីបេតព្ពោ៑ យថា ហិ សផលោ តរុណម្ពរុក្ខោ, តស្ស ផលានិ មនុស្សា បរិភុញ្ជេយ្យុំ, សេសានិ បាតេត្វា បច្ឆិយោ បូរេយ្យុំ, អថញ្ញោ បុរិសោ តំ ផរសុនា ឆិន្ទេយ្យ៑ តេនស្ស នេវ អតីតានិ ផលានិ នាសិតានិ ហោន្តិ, ន អនាគតបច្ចុប្បន្នានិ ច នាសិតានិ៑ អតីតានិ ហិ មនុស្សេហិ បរិភុត្តានិ, អនាគតានិ អនិព្ពត្តានិ, ន សក្កា នាសេតុំ៑ យស្មិំ បន សមយេ សោ ឆិន្នោ, តទា ផលានេវ នត្ថីតិ បច្ចុប្បន្នានិបិ អនាសិតានិ៑ សចេ បន រុក្ខោ អច្ឆិន្នោ អស្ស, អថស្ស បថវីរសញ្ច អាបោរសញ្ច អាគម្ម យានិ ផលានិ និព្ពត្តេយ្យុំ, តានិ នាសិតានិ ហោន្តិ៑ តានិ ហិ អជាតានេវ ន ជាយន្តិ, អនិព្ពត្តានេវ ន និព្ពត្តន្តិ, អបាតុភូតានេវ ន បាតុភវន្តិ៑ ឯវមេវ មគ្គោ នាបិ អតីតាទិភេទេ កិលេសេ បជហតិ, នាបិ ន បជហតិ៑ យេសញ្ហិ កិលេសានំ មគ្គេន ខន្ធេសុ អបរិញ្ញាតេសុ ឧប្បត្តិ សិយា, មគ្គេន ឧប្បជ្ជិត្វា ខន្ធានំ បរិញ្ញាតត្តា តេ កិលេសា អជាតា ន ជាយន្តិ, អនិព្ពត្តា ន និព្ពត្តន្តិ, អបាតុភូតា ន បាតុភវន្តិ៑ តរុណបុត្តាយ ឥត្ថិយា បុន អវិជាយនត្ថំ ព្យាធិតានំ រោគវូបសមនត្ថំ បីតភេសជ្ជេហិ វាបិ អយមត្ថោ វិភាវេតព្ពោ៑ ឯវំ មគ្គោ យេ កិលេសេ បជហតិ, តេ អតីតា វា អនាគតា វា បច្ចុប្បន្នា វាតិ ន វត្តព្ពា៑ ន ច មគ្គោ កិលេសេ ន បជហតិ៑ យេ បន មគ្គោ កិលេសេ បជហតិ, តេ សន្ធាយ “ឧប្បន្នានំ បហាន”ន្តិអាទិ វុត្តំ៑

ន កេវលញ្ច មគ្គោ កិលេសេយេវ បជហតិ, កិលេសានំ បន អប្បហីនត្តា យេ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ ឧបាទិន្នក្ខន្ធា, តេបិ បជហតិយេវ៑ វុត្តម្បិ ចេតំ – “សោតាបត្តិមគ្គញាណេន អភិសង្ខារវិញ្ញាណស្ស និរោធេន សត្ត ភវេ ឋបេត្វា អនមតគ្គេ សំសារេ យេ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ នាមញ្ច រូបញ្ច, ឯត្ថេតេ និរុជ្ឈន្តី”តិ (ចូឡនិ៑ អជិតមាណវបុច្ឆានិទ្ទេសោ ៦) វិត្ថារោ៑ ឥតិ មគ្គោ ឧបាទិន្នតោ អនុបាទិន្នតោ ច វុដ្ឋាតិ៑ ភវវសេន បន សោតាបត្តិមគ្គោ អបាយភវតោ វុដ្ឋាតិ, សកទាគាមិមគ្គោ សុគតិភវេកទេសតោ, អនាគាមិមគ្គោ សុគតិកាមភវតោ, អរហត្តមគ្គោ រូបារូបភវតោ វុដ្ឋាតិ៑ សព្ពភវេហិ វុដ្ឋាតិយេវាតិបិ វទន្តិ៑

អថ មគ្គក្ខណេ កថំ អនុប្បន្នានំ ឧប្បាទាយ ភាវនា ហោតិ, កថំ វា ឧប្បន្នានំ ឋិតិយាតិ? មគ្គប្បវត្តិយា ឯវ៑ មគ្គោ ហិ បវត្តមានោ បុព្ពេ អនុប្បន្នបុព្ពត្តា អនុប្បន្នោ នាម វុច្ចតិ៑ អនាគតបុព្ពញ្ហិ ឋានំ គន្ត្វា អននុភូតបុព្ពំ វា អារម្មណំ អនុភវិត្វា វត្តារោ ភវន្តិ; “អនាគតដ្ឋានំ អាគតម្ហ, អននុភូតំ អារម្មណំ អនុភវាមា”តិ៑ យា ចស្ស បវត្តិ, អយមេវ ឋិតិ នាមាតិ “ឋិតិយា ភាវេតី”តិ វត្តុំ វដ្ដតិ៑ ឯវមេតស្ស ភិក្ខុនោ ឥទំ លោកុត្តរមគ្គក្ខណេ វីរិយំ “អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយា”តិអាទីនិ ចត្តារិ នាមានិ លភតិ៑ អយំ លោកុត្តរមគ្គក្ខណេ សម្មប្បធានកថា៑ ឥមស្មិំ បន សុត្តេ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកានេវ សម្មប្បធានានិ កថិតានិ៑

៣៩៨-៤០១៑ ឥទ្ធិបាទេសុ ឆន្ទំ និស្សាយ បវត្តោ សមាធិ ឆន្ទសមាធិ, បធានភូតា សង្ខារា បធានសង្ខារា៑ សមន្នាគតន្តិ តេហិ ធម្មេហិ ឧបេតំ៑ ឥទ្ធិយា បាទំ, ឥទ្ធិភូតំ វា បាទន្តិ ឥទ្ធិបាទំ៑ សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ៑ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារោ បន ឥទ្ធិបាទវិភង្គេ (វិភ៑ ៤៣១ អាទយោ) អាគតោ ឯវ៑ វិសុទ្ធិមគ្គេ (វិសុទ្ធិ៑ ២.៣៦៩) បនស្ស អត្ថោ ទីបិតោ៑ តត្រាយំ ភិក្ខុ យថា ឆន្ទាទីសុ ឯកំ ធុរំ និស្សាយ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណាតិ , តថាស្ស បឋមិទ្ធិបាទោ បុព្ពភាគេ លោកិយោ, អបរភាគេ លោកុត្តរោ៑ ឯវំ សេសាបីតិ៑

ອິມສ຺ມິໍ ສຸເຕ຺ຕ ເລາກິຍເລາກຸຕ຺ຕຣາວ ອິນ຺ທ຺ຣິຍາ ກຖິຕາ.

໓໐໗-໓໐໙. ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ຠາເວຕີຕິອາທີສຸ ສທ຺ຘາວ ອຕ຺ຕເນາ ສທ຺ຘາຘຸເຣ ພລໍ ກເຣາຕີຕິ ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍໍ. ວີຣິຍິນ຺ທ຺ຣິຍາທີສຸປິ ເອເສວ ນເຍາ. ຠາເວຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ອາທິກມ຺ມິເກາ ເຍາຄາວຈເຣາ ຕີຫິ ກາຣເຓຫິ ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ວິເສາເຘນ຺ເຕາ ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ຠາເວຕິ ນາມ. ວີຣິຍິນ຺ທ຺ຣິຍາທີສຸປິ ເອເສວ ນເຍາ. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ –

"ອສ຺ສທ຺ເຘ ປຸຄ຺ຄເລ ປຣິວຊ຺ຊຍເຕາ, ສທ຺ເຘ ປຸຄ຺ຄເລ ເສວເຕາ ຠຊເຕາ ປຍິຣຸປາສເຕາ, ປສາທນີເຍ ສຸຕ຺ຕນ຺ເຕ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂເຕາ ອິເມຫິ ຕີຫາກາເຣຫິ ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ວິສຸຊ຺ຌຕິ.

"ກຸສີເຕ ປຸຄ຺ຄເລ ປຣິວຊ຺ຊຍເຕາ, ອາຣທ຺ຘວີຣິເຍ ປຸຄ຺ຄເລ ເສວເຕາ ຠຊເຕາ ປຍິຣຸປາສເຕາ, ສມ຺ມປ຺ປຘາເນ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂເຕາ ອິເມຫິ ຕີຫາກາເຣຫິ ວີຣິຍິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ວິສຸຊ຺ຌຕິ.

"ມຸຏ຺ຐສ຺ສຕີ ປຸຄ຺ຄເລ ປຣິວຊ຺ຊຍເຕາ, ອຸປຏ຺ຐິຕສ຺ສຕີ ປຸຄ຺ຄເລ ເສວເຕາ ຠຊເຕາ ປຍິຣຸປາສເຕາ, ສຕິປຏ຺ຐາເນ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂເຕາ ອິເມຫິ ຕີຫາກາເຣຫິ ສຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ວິສຸຊ຺ຌຕິ.

"ອສມາຫິເຕ ປຸຄ຺ຄເລ ປຣິວຊ຺ຊຍເຕາ, ສມາຫິເຕ ປຸຄ຺ຄເລ ເສວເຕາ ຠຊເຕາ ປຍິຣຸປາສເຕາ, ຌານວິເມາເກ຺ຂ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂເຕາ ອິເມຫິ ຕີຫາກາເຣຫິ ສມາທິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ວິສຸຊ຺ຌຕິ.

"ທຸປ຺ປຎ຺ເຎ ປຸຄ຺ຄເລ ປຣິວຊ຺ຊຍເຕາ, ປຎ຺ຎວນ຺ເຕ ປຸຄ຺ຄເລ ເສວເຕາ ຠຊເຕາ ປຍິຣຸປາສເຕາ, ຄມ຺ຠີຣຎາຓຈຣິຍໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂເຕາ ອິເມຫິ ຕີຫາກາເຣຫິ ປຎ຺ຎິນ຺ທ຺ຣິຍໍ ວິສຸຊ຺ຌຕີ"ຕິ (ປຏິ. ມ. ໑.໑໘໓-໑໘໕).

ເອຕ຺ຖ ຈ ຄມ຺ຠີຣຎາຓຈຣິຍໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂເຕາຕິ ສຓ຺ຫສຸຂຸມໍ ຂນ຺ຘນ຺ຕຣໍ, ອາຍຕນນ຺ຕຣໍ, ຘາຕຸນ຺ຕຣໍ, ອິນ຺ທ຺ຣິຍພລເພາຊ຺ຌງ຺ຄນ຺ຕຣໍ, ມຄ຺ຄນ຺ຕຣໍ, ຜລນ຺ຕຣຎ຺ຈ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ຕສ຺ສາຕິ ອເຕ຺ຖາ. ອິເມສໍ ຕິຓ຺ຓໍ ຕິຓ຺ຓໍ ກາຣຓານໍ ວເສນ ອກຕາກິຕິເວເສາ ອາທິກມ຺ມິເກາ ເຍາຄາວຈເຣາ ສທ຺ຘາທີສຸ ອກິຕິເວສໍ ປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ຠາເວນ຺ເຕາ ອວສາເນ ວິວເຏ຺ຏຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫາຕິ. ເສາ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄາ ອິມານິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ຠາເວຕິ ນາມ, ອຣຫຕ຺ຕຜເລ ປເຕ຺ຕ ຠາວິຕິນ຺ທ຺ຣິເຍາ ນາມ ເຫາຕີຕິ. ເອວໍ ອິມານິປິ ປຎ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ເລາກິຍເລາກຸຕ຺ຕຣາເນວ ກຖິຕານີຕິ.

ສທ຺ຘາພລາທີສຸ ສທ຺ຘາເຍວ ອກມ຺ປິຍຏ຺ເຐນ ພລນ຺ຕິ ສທ຺ຘາພລໍ. ວີຣິຍພລາທີສຸປິ ເອເສວ ນເຍາ. ເອຕ຺ຖ ຫິ ສທ຺ຘາ ອສ຺ສທ຺ຘິເຍ ນ ກມ຺ປຕິ, ວີຣິຍໍ ເກາສຊ຺ເຊ ນ ກມ຺ປຕິ, ສຕິ ມຸຏ຺ຐສ຺ສເຈ຺ຈ ນ ກມ຺ປຕິ, ສມາຘິ ອຸທ຺ຘເຈ຺ຈ ນ ກມ຺ປຕິ, ປຎ຺ຎາ ອວິຊ຺ຊາຍ ນ ກມ຺ປຕີຕິ ສພ຺ພານິປິ ອກມ຺ປິຍຏ຺ເຐນ ພລານີຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ຠາວນານເຍາ ປເນຕ຺ຖ ອິນ຺ທ຺ຣິຍຠາວນາຍໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພາຕິ. ອິມານິ ເລາກິຍເລາກຸຕ຺ຕຣາເນວ ກຖິຕານີຕິ.

៤១៨. សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតីតិ ឯត្ថ អយំ អាទិកម្មិកានំ កុលបុត្តានំ វសេន សទ្ធិំ អត្ថវណ្ណនាយ ភាវនានយោ។ តត្ថ សតិសម្ពោជ្ឈង្គន្តិអាទិនា នយេន វុត្តានំ សត្តន្នំ អាទិបទានំ តាវ អយំ អត្ថវណ្ណនា – សតិសម្ពោជ្ឈង្គេ តាវ សរណដ្ឋេន សតិ, សា បនេសា ឧបដ្ឋានលក្ខណា, អបិលាបនលក្ខណា ច។ វុត្តម្បិ ហេតំ – "យថា, មហារាជ, រញ្ញោ ភណ្ឌាគារិកោ រញ្ញោ សាបតេយ្យំ អបិលាបេតិ 'ឯត្តកំ, មហារាជ, ហិរញ្ញំ, ឯត្តកំ សុវណ្ណំ, ឯត្តកំ សាបតេយ្យ'ន្តិ។ ឯវមេវ ខោ, មហារាជ, សតិ ឧប្បជ្ជមានា កុសលាកុសលសាវជ្ជានវជ្ជហីនប្បណីតកណ្ហសុក្កសប្បដិភាគេ ធម្មេ អបិលាបេតិ ឥមេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា"តិ (មិ. ប. ២.១.១២) វិត្ថារោ។ អបិលាបនរសា, កិច្ចវសេនេវ ហិស្សា ឯតំ លក្ខណំ ថេរេន វុត្តំ។ អសម្មោសរសា វា, គោចរាភិមុខីភាវបច្ចុបដ្ឋានា។ សតិ ឯវ សម្ពោជ្ឈង្គោតិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ។

តត្ថ ពោធិយា, ពោធិស្ស វា អង្គាតិ ពោជ្ឈង្គា។ កិំ វុត្តំ ហោតិ? យា ហិ អយំ ធម្មសាមគ្គី យាយ លោកិយលោកុត្តរមគ្គក្ខណេ ឧប្បជ្ជមានាយ លីនុទ្ធច្ចបតិដ្ឋានាយូហនកាមសុខត្តកិលមថានុយោគុច្ឆេទសស្សតាភិនិវេសាទីនំ អនេកេសំ ឧបទ្ទវានំ បដិបក្ខភូតាយ សតិធម្មវិចយវីរិយបីតិបស្សទ្ធិសមាធុបេក្ខាសង្ខាតាយ ធម្មសាមគ្គិយា អរិយសាវកោ ពុជ្ឈតីតិ កត្វា ពោធីតិ វុច្ចតិ, ពុជ្ឈតីតិ កិលេសសន្តាននិទ្ទាយ ឧដ្ឋហតិ, ចត្តារិ វា អរិយសច្ចានិ បដិវិជ្ឈតិ, និព្ពានមេវ វា សច្ឆិករោតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ យថាហ – "សត្ត ពោជ្ឈង្គេ ភាវេត្វា អនុត្តរំ សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោ"តិ (សំ. និ. ៥.២៧៨; ទី. និ. ២.១៤២)។ តស្សា ធម្មសាមគ្គិសង្ខាតាយ ពោធិយា អង្គាតិបិ ពោជ្ឈង្គា ឈានង្គមគ្គង្គាទយោ វិយ។ យោបេស យថាវុត្តប្បការាយ ឯតាយ ធម្មសាមគ្គិយា ពុជ្ឈតីតិ កត្វា អរិយសាវកោ ពោធីតិ វុច្ចតិ, តស្ស អង្គាតិបិ ពោជ្ឈង្គា សេនង្គរថង្គាទយោ វិយ។ តេនាហុ អដ្ឋកថាចរិយា – "ពុជ្ឈនកស្ស បុគ្គលស្ស អង្គាតិ វា ពោជ្ឈង្គា"តិ។

អបិច "ពោជ្ឈង្គាតិ កេនដ្ឋេន ពោជ្ឈង្គា? ពោធាយ សំវត្តន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា, ពុជ្ឈន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា, អនុពុជ្ឈន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា, បដិពុជ្ឈន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា, សម្ពុជ្ឈន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា"តិ ឯវំ បដិសម្ភិទានយេនាបិ (បដិ. ម. ២.១៧) ពោជ្ឈង្គដ្ឋោ វេទិតព្ពោ។ បសត្ថោ សុន្ទរោ ច ពោជ្ឈង្គោ សម្ពោជ្ឈង្គោ, សតិ ឯវ សម្ពោជ្ឈង្គោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ, តំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ។

ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គន្តិអាទីសុបិ ចតុសច្ចធម្មេ វិចិនតីតិ ធម្មវិចយោ។ សោ បវិចយលក្ខណោ, ឱភាសនរសោ, អសម្មោហបច្ចុបដ្ឋានោ។ វីរភាវតោ, វិធិនា ឦរយិតព្ពតោ ច វីរិយំ។ តំ បគ្គហលក្ខណំ, ឧបត្ថម្ភនរសំ, អនោសីទនបច្ចុបដ្ឋានំ។ បីណយតីតិ បីតិ។ សា ផរណលក្ខណា, តុដ្ឋិលក្ខណា វា, កាយចិត្តានំ បីណនរសា, តេសំយេវ ឱទគ្យបច្ចុបដ្ឋានា។ កាយចិត្តទរថប្បស្សម្ភនតោ បស្សទ្ធិ។ សា ឧបសមលក្ខណា, កាយចិត្តទរថមទ្ទនរសា, កាយចិត្តានំ អបរិប្ផន្ទនសីតិភាវបច្ចុបដ្ឋានា។ សមាធានតោ សមាធិ។ សោ អវិក្ខេបលក្ខណោ, អវិសារលក្ខណោ វា, ចិត្តចេតសិកានំ សម្បិណ្ឌនរសោ, ចិត្តដ្ឋិតិបច្ចុបដ្ឋានោ។ អជ្ឈុបេក្ខនតោ ឧបេក្ខា។ សា បដិសង្ខានលក្ខណា, សមវាហិតលក្ខណា វា, ឩនាធិកនិវារណរសា, បក្ខបាតុបច្ឆេទនរសា វា, មជ្ឈត្តភាវបច្ចុបដ្ឋានា។ ឯវំ វុត្តនយេន ភាវេតីតិ ព្រូហេតិ វឌ្ឍេតិ, ឧប្បាទេតីតិ អត្ថោ។

តត្ថ ចត្តារោ ធម្មា សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តីតិ វេទិតព្ពា សតិសម្បជញ្ញំ មុដ្ឋស្សតិបុគ្គលបរិវជ្ជនតា ឧបដ្ឋិតស្សតិបុគ្គលសេវនតា តទធិមុត្តតាតិ។ អភិក្កន្តាទីសុ ហិ សត្តសុ ឋានេសុ សតិសម្បជញ្ញេន, ភត្តនិក្ខិត្តកាកសទិសេ មុដ្ឋស្សតិបុគ្គលេ បរិវជ្ជនេន, តិស្សទត្តត្ថេរអភយត្ថេរាទិសទិសេ ឧបដ្ឋិតស្សតិបុគ្គលេ សេវនេន, ឋាននិសជ្ជាទីសុ សតិសមុដ្ឋាបនត្ថំ និន្នបោណបព្ភារចិត្តតាយ ច សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ។ តស្មា អាទិកម្មិកោ កុលបុត្តោ ឯតេហិ ចតូហិ ការណេហិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា តមេវ ធុរំ កត្វា អភិនិវេសំ បដ្ឋបេត្វា អនុក្កមេន អរហត្តំ គណ្ហាតិ។ ឯវំ យាវ អរហត្តមគ្គា សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ នាម, ផលេ បត្តេ ភាវិតោ នាម ហោតិ។

សត្ត ធម្មា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ បរិបុច្ឆកតា, វត្ថុវិសទកិរិយា, ឥន្ទ្រិយសមត្តបដិបាទនា, ទុប្បញ្ញបុគ្គលបរិវជ្ជនា, បញ្ញវន្តបុគ្គលសេវនា, គម្ភីរញាណចរិយបច្ចវេក្ខណា, តទធិមុត្តតាតិ។ តត្ថ បរិបុច្ឆកតាតិ ខន្ធធាតុអាយតនិន្ទ្រិយពលពោជ្ឈង្គមគ្គង្គឈានង្គសមថវិបស្សនានំ អត្ថសន្និស្សិតបរិបុច្ឆាពហុលតា។

វត្ថុវិសទកិរិយាតិ អជ្ឈត្តិកពាហិរានំ វត្ថូនំ វិសទភាវករណំ។ យទា ហិស្ស កេសនខលោមានិ ទីឃានិ ហោន្តិ, សរីរំ វា ឧស្សន្នទោសញ្ចេវ សេទមលមក្ខិតញ្ច , តទា អជ្ឈត្តិកំ វត្ថុ អវិសទំ ហោតិ អបរិសុទ្ធំ។ យទា បន ចីវរំ ជិណ្ណំ កិលិដ្ឋំ ទុគ្គន្ធំ វា ហោតិ, សេនាសនំ វា ឧក្លាបំ, តទា ពាហិរំ វត្ថុ អវិសទំ ហោតិ អបរិសុទ្ធំ។ តស្មា កេសាទិច្ឆេទនេន ឧទ្ធំវិរេចនអធោវិរេចនាទីហិ សរីរសល្លហុកភាវករណេន ឧច្ឆាទនន្ហាបនេន ច អជ្ឈត្តិកវត្ថុ វិសទំ កាតព្ពំ។ សូចិកម្មធោវនរជនបរិភណ្ឌករណាទីហិ ពាហិរវត្ថុ វិសទំ កាតព្ពំ។ ឯតស្មិញ្ហិ អជ្ឈត្តិកពាហិរេ វត្ថុម្ហិ អវិសទេ ឧប្បន្នេសុ ចិត្តចេតសិកេសុ ញាណម្បិ អវិសទំ ហោតិ អបរិសុទ្ធំ អបរិសុទ្ធានិ ទីបកបល្លវដ្ដិតេលានិ និស្សាយ ឧប្បន្នទីបសិខាយ ឱភាសោ វិយ។ វិសទេ បន អជ្ឈត្តិកពាហិរេ វត្ថុម្ហិ ឧប្បន្នេសុ ចិត្តចេតសិកេសុ ញាណម្បិ វិសទំ ហោតិ បរិសុទ្ធំ បរិសុទ្ធានិ ទីបកបល្លវដ្ដិតេលានិ និស្សាយ ឧប្បន្នទីបសិខាយ ឱភាសោ វិយ។ តេន វុត្តំ – “វត្ថុវិសទកិរិយា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តតី”តិ។

ឥន្ទ្រិយសមត្តបដិបាទនា នាម សទ្ធាទីនំ ឥន្ទ្រិយានំ សមភាវករណំ។ សចេ ហិស្ស សទ្ធិន្ទ្រិយំ ពលវំ ហោតិ, ឥតរានិ មន្ទានិ, តតោ វីរិយិន្ទ្រិយំ បគ្គហកិច្ចំ, សតិន្ទ្រិយំ ឧបដ្ឋានកិច្ចំ, សមាធិន្ទ្រិយំ អវិក្ខេបកិច្ចំ, បញ្ញិន្ទ្រិយំ ទស្សនកិច្ចំ កាតុំ ន សក្កោតិ។ តស្មា តំ ធម្មសភាវបច្ចវេក្ខណេន វា, យថា វា មនសិករោតោ ពលវំ ជាតំ, តថា អមនសិការេន ហាបេតព្ពំ។ វក្កលិត្ថេរវត្ថុ ចេត្ថ និទស្សនំ។ សចេ បន វីរិយិន្ទ្រិយំ ពលវំ ហោតិ, អថ នេវ សទ្ធិន្ទ្រិយំ អធិមោក្ខកិច្ចំ កាតុំ សក្កោតិ, ន ឥតរានិ ឥតរកិច្ចភេទំ។ តស្មា តំ បស្សទ្ធាទិភាវនាយ ហាបេតព្ពំ។ តត្រាបិ សោណត្ថេរស្ស វត្ថុ ទស្សេតព្ពំ។ ឯវំ សេសេសុបិ ឯកស្ស ពលវភាវេ សតិ ឥតរេសំ អត្តនោ កិច្ចេសុ អសមត្ថតា វេទិតព្ពា។

វិសេសតោ បនេត្ថ សទ្ធាបញ្ញានំ សមាធិវីរិយានញ្ច សមតំ បសំសន្តិ។ ពលវសទ្ធោ ហិ មន្ទបញ្ញោ មុទ្ធប្បសន្នោ ហោតិ, អវត្ថុស្មិំ បសីទតិ។

ពលវបញ្ញោ មន្ទសទ្ធោ កេរាដិកបក្ខំ ភជតិ , ភេសជ្ជសមុដ្ឋិតោ វិយ រោគោ អតេកិច្ឆោ ហោតិ។ ចិត្តុប្បាទមត្តេនេវ កុសលំ ហោតីតិ អតិធាវិត្វា ទានាទីនិ អករោន្តោ និរយេ ឧប្បជ្ជតិ។ ឧភិន្នំ សមតាយ វត្ថុស្មិំយេវ បសីទតិ។ ពលវសមាធិំ បន មន្ទវីរិយំ សមាធិស្ស កោសជ្ជបក្ខត្តា កោសជ្ជំ អភិភវតិ។ ពលវវីរិយំ មន្ទសមាធិំ វីរិយស្ស ឧទ្ធច្ចបក្ខត្តា ឧទ្ធច្ចំ អភិភវតិ។ សមាធិ បន វីរិយេន សំយោជិតោ កោសជ្ជេ បតិតុំ ន លភតិ, វីរិយំ សមាធិនា សំយោជិតំ ឧទ្ធច្ចេ បតិតុំ ន លភតិ។ តស្មា តំ ឧភយំ សមំ កាតព្ពំ។ ឧភយសមតាយ ហិ អប្បនា ហោតិ។

អបិច សមាធិកម្មិកស្ស ពលវតីបិ សទ្ធា វដ្ដតិ។ ឯវញ្ហិសទ្ទហន្តោ ឱកប្បេន្តោ អប្បនំ បាបុណិស្សតិ។ សមាធិបញ្ញាសុ បន សមាធិកម្មិកស្ស ឯកគ្គតា ពលវតី វដ្ដតិ។ ឯវញ្ហិ សោ អប្បនំ បាបុណាតិ។ វិបស្សនាកម្មិកស្ស បញ្ញា ពលវតី វដ្ដតិ។ ឯវញ្ហិ សោ លក្ខណបដិវេធំ បាបុណាតិ។ ឧភិន្នំ បន សមតាយបិ អប្បនា ហោតិយេវ។ សតិ បន សព្ពត្ថ ពលវតី វដ្ដតិ។ សតិ ហិ ចិត្តំ ឧទ្ធច្ចបក្ខិកានំ សទ្ធាវីរិយបញ្ញានំ វសេន ឧទ្ធច្ចបាតតោ កោសជ្ជបក្ខេន ច សមាធិនា កោសជ្ជបាតតោ រក្ខតិ។ តស្មា សា លោណធូបនំ វិយ សព្ពព្យញ្ជនេសុ, សព្ពកម្មិកោ អមច្ចោ វិយ ច សព្ពរាជកិច្ចេសុ, សព្ពត្ថ ឥច្ឆិតព្ពា។ តេនាហ – “សតិ ច បន សព្ពត្ថិកា វុត្តា (សំ។ និ។ ៥។២៣៤) ភគវតា។ កិំ ការណា? ចិត្តញ្ហិ សតិបដិសរណំ, អារក្ខបច្ចុបដ្ឋានា ច សតិ, ន វិនា សតិយា ចិត្តស្ស បគ្គហនិគ្គហោ ហោតី”តិ។

ទុប្បញ្ញបុគ្គលបរិវជ្ជនតា នាម ខន្ធាទិភេទេសុ អនោគាឡ្ហបញ្ញានំ ទុម្មេធបុគ្គលានំ អារកា បរិវជ្ជនំ។ បញ្ញវន្តបុគ្គលសេវនតា នាម សមបញ្ញាសលក្ខណបរិគ្គាហិកាយ ឧទយព្ពយបញ្ញាយ សមន្នាគតបុគ្គលសេវនតា។ គម្ភីរញាណចរិយបច្ចវេក្ខណា នាម គម្ភីរេសុ ខន្ធាទីសុ បវត្តាយ គម្ភីរបញ្ញាយ បភេទបច្ចវេក្ខណា។ តទធិមុត្តតា នាម ឋានាទីសុ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គសមុដ្ឋាបនត្ថំ និន្នបោណបព្ភារចិត្តតា។ តស្មា អាទិកម្មិកោ កុលបុត្តោ ឥមេហិ សត្តហិ ការណេហិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា តទេវ ធុរំ កត្វា អភិនិវេសំ បដ្ឋបេត្វា អនុក្កមេន អរហត្តំ គណ្ហាតិ។ សោ យាវ អរហត្តមគ្គា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ នាម, ផលេ បត្តេ ភាវិតោ នាម ហោតិ។

ឯកាទស ធម្មា វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ – អបាយភយបច្ចវេក្ខណតា, អានិសំសទស្សាវិតា , គមនវីថិបច្ចវេក្ខណតា, បិណ្ឌបាតាបចាយនតា, ទាយជ្ជមហត្តបច្ចវេក្ខណតា, សត្ថុមហត្តបច្ចវេក្ខណតា, ជាតិមហត្តបច្ចវេក្ខណតា , សព្រហ្មចារិមហត្តបច្ចវេក្ខណតា, កុសីតបុគ្គលបរិវជ្ជនតា, អារទ្ធវីរិយបុគ្គលសេវនតា, តទធិមុត្តតាតិ។

តត្ថ “និរយេសុ បញ្ចវិធពន្ធនកម្មការណតោ បដ្ឋាយ មហាទុក្ខំ អនុភវនកាលេបិ, តិរច្ឆានយោនិយំ ជាលក្ខិបកុមីនាទីហិ គហិតកាលេបិ, បាជនកណ្ដកាទិប្បហារតុន្នស្ស បន សកដវហនាទិកាលេបិ, បេត្តិវិសយេ អនេកានិបិ វស្សសហស្សានិ ឯកំ ពុទ្ធន្តរម្បិ ខុប្បិបាសាហិ អាតុរីភូតកាលេបិ, កាលកញ្ជិកអសុរេសុ សដ្ឋិហត្ថអសីតិហត្ថប្បមាណេន អដ្ឋិចម្មមត្តេនេវ អត្តភាវេន វាតាតបាទិទុក្ខានុភវនកាលេបិ ន សក្កា វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គំ ឧប្បាទេតុំ។ អយមេវ តេ ភិក្ខុ កាលោ”តិ ឯវំ អបាយភយំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ។

“ត សក្កា ក្សិតេត តេច លោកុត្តរធម្មោ លទ្ធុំ, អារទ្ធវីរិយេនេវ សក្កា, អហមារទ្ធវីរិយោ ភវិស្សាមី”តិ ឯវំ អានិសំសទស្សាវិនោបិ ឧប្បជ្ជតិ។ “សព្ពពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធមហាសាវកេហិ គតមគ្គោ គន្តព្ពោ, សោ ច ន សក្កា កុសីតេន គន្តុ”ន្តិ ឯវំ គមនវីថិំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ។

“យេ តំ បិណ្ឌបាតាទីហិ ឧបដ្ឋហន្តិ, ឥមេ តេ មនុស្សា នេវ ញាតកា, ន ទាសកម្មករា, នាបិ តំ និស្សាយ ជីវិស្សាមាតិ តេ បណីតានិ បិណ្ឌបាតាទីនិ ទេន្តិ។ អថ ខោ អត្តនោ ការានំ មហប្ផលតំ បច្ចាសីសមានា ទេន្តិ។ សត្ថារាបិ ‘អយំ ឥមេ បច្ចយេ បរិភុញ្ជិត្វា កាយទឡ្ហីពហុលោ សុខំ វិហរិស្សតី’តិ ន ឯវំ សម្បស្សតា តុម្ហាកំ បច្ចយា អនុញ្ញាតា, អថ ខោ ‘អយំ ឥមេ បរិភុញ្ជមានោ សមណធម្មំ កត្វា វដ្ដទុក្ខតោ មុច្ចិស្សតី’តិ តេ បច្ចយា អនុញ្ញាតា។ សោ ទានិ ត្វំ កុសីតោ វិហរន្តោ ន តំ បិណ្ឌបាតំ អបចាយិស្សសិ។ អារទ្ធវីរិយស្សេវ ហិ បិណ្ឌាបចាយនំ នាម ហោតី”តិ ឯវំ បិណ្ឌបាតាបចាយនំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ មហាមិត្តត្ថេរស្ស វិយ បិណ្ឌបាតិកតិស្សត្ថេរស្ស វិយ ច។

មហាមិត្តត្ថេរោ កិរ កស្សកលេណេ នាម បដិវសតិ។ តស្ស ច គោចរគាមេ ឯកា មហាឧបាសិកា ថេរំ បុត្តំ កត្វា បដិជគ្គតិ។ សា ឯកទិវសំ អរញ្ញំ គច្ឆន្តី ធីតរំ អាហ – “អម្ម, អសុកស្មិំ ឋានេ បុរាណតណ្ឌុលា, អសុកស្មិំ ខីរំ, អសុកស្មិំ សប្បិ, អសុកស្មិំ ផាណិតំ, តវ ភាតិកស្ស អយ្យមិត្តស្ស អាគតកាលេ ភត្តំ បចិត្វា ខីរសប្បិផាណិតេហិ សទ្ធិំ ទេហិ, ត្វញ្ច ភុញ្ជេយ្យាសិ។ អហំ បន ហិយ្យោ បក្កំ បារិវាសិកភត្តំ កញ្ជិយេន ភុត្តម្ហី”តិ។ ទិវា កិំ ភុញ្ជិស្សសិ, អម្មាតិ? សាកបណ្ណំ បក្ខិបិត្វា កណតណ្ឌុលេហិ អម្បិលយាគុំ បចិត្វា ឋបេហិ, អម្មាតិ។

ថេរោ ចីវរំ បារុបិត្វា បត្តំ នីហរន្តោវ តំ សទ្ទំ សុត្វា អត្តានំ ឱវទិ – “មហាឧបាសិកា កិរ កញ្ជិយេន បារិវាសិកភត្តំ ភុញ្ជិ, ទិវាបិ កណបណ្ណម្បិលយាគុំ ភុញ្ជិស្សតិ, តុម្ហាកំ អត្ថាយ បន បុរាណតណ្ឌុលាទីនិ អាចិក្ខតិ។ តំ និស្សាយ ខោ បនេសា នេវ ខេត្តំ ន វត្ថុំ ន ភត្តំ ន វត្ថំ បច្ចាសីសតិ, តិស្សោ បន សម្បត្តិយោ បត្ថយមានា ទេតិ។ ត្វំ ឯតិស្សា តា សម្បត្តិយោ ទាតុំ សក្ខិស្សសិ, ន សក្ខិស្សសីតិ, អយំ ខោ បន បិណ្ឌបាតោ តយា សរាគេន សទោសេន សមោហេន ន សក្កា គណ្ហិតុ”ន្តិ បត្តំ ថវិកាយ បក្ខិបិត្វា គណ្ឋិកំ មុញ្ចិត្វា និវត្តិត្វា កស្សកលេណមេវ គន្ត្វា បត្តំ ហេដ្ឋាមញ្ចេ, ចីវរំ ចីវរវំសេ ឋបេត្វា, “អរហត្តំ អបាបុណិត្វា ន និក្ខមិស្សាមី”តិ វីរិយំ អធិដ្ឋហិត្វា និសីទិ។ ទីឃរត្តំ អប្បមត្តោ ហុត្វា និវុត្ថភិក្ខុ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា បុរេភត្តមេវ អរហត្តំ បត្វា វិកសមានមិវ បទុមំ មហាខីណាសវោ សិតំ ករោន្តោវ និក្ខមិ។ លេណទ្វារេ រុក្ខម្ហិ អធិវត្ថា ទេវតា –

“នមោ តេ បុរិសាជញ្ញ, នមោ តេ បុរិសុត្តម;

យស្ស តេ អាសវា ខីណា, ទក្ខិណេយ្យោសិ មារិសា”តិ –

ຂຸຄາຕິ ຂຸຄາເຄຕ຺ວາ, “ກເຕ຺ນ, ປິຜ຺ຑາຍ ປວິຏ຺ຘານໍ ຕຸຍ຺ຫາກໍ ອເຣຫຕ຺ຕານໍ ກິຕ຺ຕິ ຄຕ຺ວາ ຍຫລ຺ລກິຕ຺ຕິເຍາ ຈ຺ຸລາ ຍຸຊ຺ຊິສ຺ສຕີ”ຕິ ອາຫໍ ເຕເຣາ ຂຸຏ຺ຘຫິຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ອິຕຣິຕ຺ວາ ກາລໍ ຆຸເລລິເກເຕ຺ນາ “ປາເຕາເຍຕາ”ຕິ ວາຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍຈີເຕ ອາຄາຍ ກາຍໍ ປາວິສິໍ

ຄາຣິກາປິ ກຕ຺ຕໍ ສຍ຺ປາເຄຕ຺ວາ “ຂຸຄາຕິ ເຍ ກາຕາ ອາກມິສ຺ສຕິ, ຂຸຄາຕິ ເຍ ກາຕາ ອາກມິສ຺ສຕີ”ຕິ ທ຺ວາເຣ ຆຸເລລິກຍຍາຄາ ຄິສີທິໍ ສາ ເຕເຣ ຍເຣ຺ທາເຣ ສຍ຺ເຕຕ຺ຕ ປຕ຺ຕໍ ກເຫຕ຺ວາ ສປິຣາລິຕເຍາຊິຕສ຺ສ ຄີເຣປິຜ຺ຑປິຕສ຺ສ ປຸເຣຕ຺ວາ ຫເຕ຺ຖ ຌເປສິໍ ເຕເຣາ “ສຸຂໍ ເຫາຕຸ”ຕິ ອນຸເຍາຄນໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິໍ ສາປິ ຕໍ ຆຸເລລິກຍຍາຄາຈ ອຏ຺ຘາສິໍ ເຕເຣສ຺ສ ຫິ ຕຄາ ອຕິວິຍ ປຣິສຸເທ຺ທາ ຉວິວເຜ຺ນາ ອເຫາສິ, ອິປ຺ປສນ຺ນານິ ອິຕ຺ຕິຍານິ, ຍຸຂໍ ວນ຺ທນາ ປຈຸຕ຺ຕຕາລປກ຺ກໍ ວິຍ ອຕິວິຍ ວິເຣາຈິຕ຺ຕໍ

ຍຫາອຸປາສິກາ ອເຣ຺ຌເຕາ ອາກຕ຺ຕ຺ວາ “ກິໍ, ອມ຺ຍ, ກາຕິເກາ ເຕ ອາກເຕາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍ ສາ ສຕ຺ຕໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາເຣາເຈສິໍ ອຸປາສິກາ “ອຊ຺ຊ ເຍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕິຊິຕກິຈ຺ຈໍ ຍຕ຺ຕກໍ ປຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ວາຕ຺ວາ “ອກິເຣຍຕິ ເຕ, ອມ຺ຍ, ກາຕາ ພຸທ຺ທສາສເນ, ນ ຂຸກ຺ກຸລຕີ”ຕິ ອາຫໍ

ປິຜ຺ຑປາຕິກຕິສ຺ສເຕ຺ຖຣວຕ຺ຖຸ ປຕ ຆຸຈໍ ເຈຄິຕຕ຺ຕໍ – ຍຫາກາເຍ ກິຣ ຆຸເກາ ຄລິທ຺ຄຸຣິເສາ ຄາຣຸຈິກ຺ກເຍຕ ຊີວິກໍ ກເປ຺ຕິໍ ເສາ ເຕເຕຈ ກາຣເຜຕ ຄາຍໍ ລກິຕ຺ວາ ຄາຣຸຄຜ຺ຑກຍຫາຕິເສ຺ສາ ຄາຍ ຊາເຕາໍ ເສາ ຆຸກຊິຈສໍ ອຕ຺ຕເນາ ກຣິຍໍ ອາຫ – “ກິໍ ອຍ຺ຍາກໍ ຊີວິຕໍ ຄາຍ, ສຕ຺ຕ຺ວາເຣ ຄຢີຍ຺ຂຄາຄສ຺ສ ຍຫປ຺ປລກາເຈາ ກຈິເຕາ, ຍຍຊ຺ຊາ ຄິວຕ຺ທິ ຄາຕິ ຄ ສເກ຺ກາຍ, ປກ຺ກິກກຕ຺ຕຍຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ວາ ປຸຄ ຂຸປ຺ປຕ຺ຕ຺ຕ ສລິກກຕ຺ຕຍ຺ຍິ ຄສ຺ສາຍາ”ຕິໍ ສາ “ສາຂຸ ສາຍີ”ຕິ ສຍ຺ປຊິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປຸຄຊິເຈສ ຍຕາລິເກຄ ປກ຺ກິກກຕ຺ຕໍ ອຄາສິໍ ກິຕ຺ຕຸສຊ຺ຌສ຺ສ ຈ ປຈ຺ເຈຍຫິ ຄິປ຺ປຣິສ຺ສຍກາເຣ ເຫາຕິ, ຄຫຣສາຍເຜຣາ ປຜີຕເກາຊຄາຄິ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ “ອຍໍ ລຸຕາຫາເຣາ”ຕິ ເຕສໍ ປກ຺ກິກກຕ຺ຕໍ ກຫິຕຍຕ຺ຕເກເຍຈ ກຕ຺ວາ ເຕສໍ ປສ຺ສຕ຺ຕານໍເຍຈ ລເທ຺ທຕ຺ວາ ກຈ຺ຉຕິໍ

ສາ ຂຸຕ຺ຕິ ຕໍ ຊິຕ຺ວາ ສາຍິກສ຺ສ ກເຖສິ, “ຍຍາ ຊິຕ຺ຕໍ ລເທ຺ທຕ຺ຕີ”ຕິ ຄ ປຄ ອິປ຺ປຊິສາຣິຄີ ອເຫາສິໍ ຕສ຺ສາ ສາຍິເກາ ອາຫ – “ຍຍໍ ຈຸກ຺ກຕກາເຈຄ ອຍ຺ຍາກໍ ສຸເຜຄ ປຣິກຸຊ຺ຌາເຣປຕ຺ວາ ຄາສກ຺ກິຍ຺ຍາກິ ຄຸ ເຕາ ກຕ຺ວາ ອຍ຺ຍາກໍ ຍຄໍ ກເຫຕ຺ວາ ສກ຺ກິສ຺ສາຍາ”ຕິ? ອເຕສ຺ສ ກຣິຍາ ອາຫ – “ກິໍ ຈເຣສິ, ສາຍິ, ສປຸຕ຺ຕກາ ຈຸກ຺ກຕາ ຄາຍ ຄຕ຺ຕິຕິ ອຍໍ ເຕ ຊີຕາ, ຂຸຍໍ ຆຸກສ຺ສິ ກຸເລ ຌເປຕ຺ວາ ທ຺ວາຄສ ກຫາປເຜ ກຫິຕ຺ວາ ຆຸກໍ ຄີເຣເຈຕ຺ຕິ ອາຫຣ, ອຍ຺ຍາກໍ ຄີເຣສລິກກຕ຺ຕໍ ຄສ຺ສາຍ, ຆຸຈໍ ເຕສໍ ຊິຕ຺ຕໍ ກຫິຕ຺ຕໍ ສກ຺ກິສ຺ສາຍາ”ຕິໍ ເສາ ສາທ຺ຖຸຕິ ສຍ຺ປຊິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕຖາ ອກາສິໍ ເຕສໍ ປຸເຣ຺ຌາຄ ສາ ເຄຕຸ ສາຍໍ ຕີຫິ ຍາຫິກາຄິ, ປາເຕາ ຕີຫິ ຍາຫິກາຄິ ຄີເຣ ເຄຕິໍ ສາຍໍ ລທ຺ທໍ ຄສິ ກຕ຺ວາ ປຸຄຊິເຈສ ຕເຕາ ກຫິຕຄຈີເຕຄ ສປ຺ປິ ກຕ຺ວາ ສສປ຺ປິປຣິເສກໍ ຄີເຣສລິກກຕ຺ຕໍ ເຄຕ຺ຕິໍ ຕເຕາ ປຏ຺ຘາຍ ຕສ຺ສ ເກເຫ ສລິກກຕ຺ຕໍ ປຸເຣ຺ຌາຈຕ຺ຕາຈ ລກຕ຺ຕິໍ

ເສາ ຆຸກຊິຈສໍ ກຣິຍໍ ອາຫ – “ຍຍໍ ຊີຕຸ ອຕ຺ຕິຕາຍ ລຊ຺ຊິຕຕ຺ຕເຕາ ຈ ຍຸຕ຺ຕາ, ເກເຫ ຈ ເຕ ກຕ຺ຕໍ ອຍ຺ຍາກໍ ປຣິເກາກາເຣຫໍ ຊາຕໍໍ ຕ຺ວໍ ຍາຈ ອຫໍ ອາກຈ຺ຉາຍິ, ຕາຈ ຂຸຍສ຺ສິ ກລ຺ຍາຜເຈຕ຺ຕ ຍາ ປຍຊ຺ຊິໍ ອຫໍ ກິຈ຺ຈິເຄຈ ກຕ຺ວາ ຊີຕເຣ ເຍາເຈສ຺ສາຍີ”ຕິໍ ເສາ ຆຸກໍ ປເຄສໍ ກຕ຺ວາ ຂຸຈ຺ຉຍຕ຺ຕກາຍໍ ກຕ຺ວາ ຉຫິ ຍາເສຫິ ທ຺ວາຄສ ກຫາປເຜ ລກິຕ຺ວາ “ອລໍ ຆຸຕ຺ຕກໍ ຍຍ ຊີຕຸ ເຍາຈຕຕ຺ວາຍາ”ຕິ ເຕ ກຫາປເຜ ຈຸສ຺ສເຕ຺ຕ ວາຕ຺ວາ “ເກາຫໍ

ករិស្សាមី”តិ មគ្គំ បដិបជ្ជិ។

តស្មិំ សមយេ អញ្ញតរិយមហាវិហារវាសី បិណ្ឌបាតិយតិស្សត្ថេរោ “តិស្សមហាវិហារំ គន្ត្វា ចេតិយំ វន្ទិស្សាមី”តិ អត្តនោ វសនដ្ឋានតោ មហាគាមំ គច្ឆន្តោ តមេវ មគ្គំ បដិបជ្ជិ។ សោ ឧបាសកោ តំ ទូរតោវ ទិស្វា “ឯកកោច អាគន្ត្វា ពាយិតា អសេយ្យត សទ្ធិំ ឯកំ ឆមុកាធំ សុណន្តោ ករិស្សាមិ។ សីលវន្តោ ហិ សព្ពកាលំ ទុល្លភា”តិ ចេតេត្វា ចេវ សប្បាបុច្ឆិត្វា អភិវាទេត្វា សទ្ធិំ គច្ឆន្តោ ចេតិយ ឧបគន្ត្វា ចិន្តេសិ – “មយ្ហំ ហេត្ថ បុដកភត្តំ អត្ថិ, អយ្យស្ស ច ភិក្ខាការោ សម្បត្តោ, អយញ្ច មេ បរិត្តកោ ហេត្ថ អត្ថិ, ឯកំ ការណ្ហាំ បត្តការេ អយ្យស្ស បិណ្ឌបាតំ ទស្សាមី”តិ។

តស្សេវំ ចិន្តេន្តស្សេវ ឯកោ បុដកភត្តំ គហេត្វា តំ ឋានំ សម្បត្តោ។ ឧបាសកោ តំ ទិស្វា, “ភន្តេ, ថោកំ អាគមេថា”តិ វត្វា តំ ឧបសង្កមិត្វា អាហ – “កហាបណំ តេ, ភោ បុរិស, ទស្សាមិ, តំ មេ បុដកភត្តំ ទេហី”តិ។ សោ ចិន្តេសិ – “ឥមំ ភត្តំ ឥមស្មិំ កាលេ មាសកម្បិ ន អគ្ឃតិ, អយញ្ច មយ្ហំ ឯកកហាបណំ ទេតិ, ភវិស្សតេត្ថ ការណ”ន្តិ ចិន្តេត្វា “តាហំ កហាបណេហិ ទេមី”តិ អាហ។ ឯវំ សន្តេ ទេ កហាបណានិ ទេតិ, ភាយិតា តិយោសេវ សន្តេបិ តេ កហាបណេ ទាតុកាមោ ជាតោ។ ភាតរោ “អសន្តាបិស្ស អត្ថី”តិ សន្តាយ “ន ទេមិ”ន្តេវ អាហ។ អថ នំ សោ អាហ – “សចេ មេ, ភោ, អសន្តាបិ អស្សុ, តេបិ ទទេយ្យំ។ ន តោ បភាវំ អត្តនោ អត្ថាយ គណ្ហាមិ, ឯតស្មិំ មេ ទុក្ខិតេ ឯកោ អយ្យោ តិសីទាបិតោ, តុយ្ហម្បិ កុសលំ ភវិស្សតិ, ទេហិ មេ ភត្ត”ន្តិ។ តេន ហិ, ភោ, គណ្ហាហិ តេ កហាបណេតិ កហាបណេ គហេត្វា បុដកភត្តំ អទាសិ។ ឧបាសកោ ភត្តំ គហេត្វា ហត្ថេ ធោវិត្វា ថេរំ ឧបសង្កមិត្វា “បត្តំ នីហរថ, ភន្តេ”តិ អាហ។ ថេរោ បត្តំ នីហរិត្វា ឧបឌ្ឍភត្តេ ទិន្នេ បត្តំ បិទហិ។ ឧបាសកោ អាហ – “អយំ, ភន្តេ, ឯកស្សេវ បដិវីសោ, ន សក្កា មយា ខាទិតុំ, តុម្ហាកំយេវ មេ អត្ថាយ ឥមំ បរិយេសិត្វា លទ្ធំ, គណ្ហថ តំ មំ អនុកម្បំ ឧបាទាយា”តិ។ ថេរោ “អត្ថិ ឯត្ថ ការណ”ន្តិ គហេត្វា សព្ពំ បរិភុញ្ជិ។ ឧបាសកោ ឯកមន្តេ និសីទិត្វា បរិភុញ្ជមានំ បស្សតិ។ តតោ តុដ្ឋិចិត្តោ បុនប្បុនំ ភត្តកិច្ចំ ថេរស្ស ឧបកោបិ មគ្គំ បដិបជ្ជិស្ស។

ថេរោ ឧបាសកំ បុច្ឆិ – “ឯកេ ការណេន ត្វំ ន ភុញ្ជសី”តិ។ សោ អត្តនោ កាមភោគភុញ្ជនានំ សព្ពំ ការេសិ។ ថេរោ តំ សុត្វា សំវេគប្បត្តោ ចិន្តេសិ – “ទុក្ករំ ឧបាសកេន កតំ, មយា បន ឯវរូបំ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិត្វា ឯតស្ស ការណាយ សម្បត្តិ។ សប្បាយសេនាសនំ លភិត្វា តទេវ វេជ្ជំសម្បន្នោ សុក្កឧត្តមំ វិវិត្តបល្លង្កេនេវ អរហត្តំ អប្បត្វា ន វុដ្ឋហិស្សាមី”តិ។ សោ តិស្សមហាវិហារំ គន្ត្វា អាគន្តុកវត្តំ កត្វា អត្តនោ បត្តសេនាសនំ បដិសិត្វា បច្ឆាភត្តំ អតិក្កមិត្វា តត្ថ និសីទិត្វា អត្តនោ មូលកម្មដ្ឋានមេវ គហេត្វា សោ តាយ រត្តិយា ឧក្ការសមត្តម្បិ ភិន្តទេវត្តំ ភាវេត្វា បុត្តវិចយតោ ឧបដ្ឋាយ ភិក្ខាចារបលិពោធំ ឆិន្ទិត្វា តទេវ កម្មដ្ឋានំ អនុលោមបដិលោមំ វិបស្សិ។ ឧតោតុបិវេយ្យតំ វិបស្សន្តោ សត្តមេ អរុណេ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា ចិន្តេសិ – “អតិវិយ មេ កិលន្តំ សរីរំ, កិំ នុ ខោ មេ ជីវិតំ ចិរំ បវត្តិស្សតិ, ន បវត្តិស្សតី”តិ។ អថស្ស អប្បវត្តនភាវំ ញត្វា សេនាសនំ បដិសាមេត្វា បត្តចីវរមាទាយ វិហារមជ្ឈគន្ត្វា ភេរិំ បហរាបេត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតេសិ។

សង្ឃត្ថេរោ “កេន ភិក្ខុសង្ឃោ សន្និបាតិតោ”តិ បុច្ឆិ។ មយា, ភន្តេតិ។ កិមត្ថំ សប្បុរិសាតិ។ ភន្តេ, អញ្ញំ កម្មំ នត្ថិ, អបិច បន មេកំ ជា

ឋលេ ចា ពន្លា អត្ថិ, ទេព យំ បុឆ្ឆត្វាតិ៍ ឃប្បុរិឃ តាឌិឃា តាយ កិក្លួ អឃត្តិ ក្យាល់ ត ពទេឆត្តិ, អយ្យាក៏ ឲព្ធ ពន្លា តត្ថិ៍ កិ៍ បត ទេព

ឃំទេចពការេល់ អទេហាឃិ, កិ៍ បច្ចយំ ពត្វា អទេហត្តំ តិត្ថាតត្តិ៍ កទេត្ត, ឋាយឃ៊ិ យហាពារេយ ចល្លិឃឌីឌិយំ ឌាទ្រកល្ហពយហាតិទេឃ្យា តាយ

ឧបាឃកោ អត្តទោ ឌីតទំ ឋាហិ ឌទេបត្វា ទ្វាឌេឃ ពហាបទោ ពលិញ្ញា ទេពហិ ឲក៌ លិទទេឆត្ ពទេហត្វា ឃឈ្ឈា លិទកត្តឃលិក៌ បដ្ឋទេបឃិ, ទេឃា

“ឌីតទំ ទេយាទេចឃ្យាយី”តិ ល យាទេឃ ឃត្តឃាលិយ កតិ៍ ពត្វា ទ្វាឌេឃ ពហាបទោ លកិត្វា “ឌីតទំ ទេយាទេចឃ្យាយី”តិ អត្តទោ ទេពហំ ពច្ឆទេត្តា

អត្តទាយទេក្កុ យំ ឌិឃ្វា កិក្លាឆារទេចលិយ ឃទេត្ថាបិ ទេព ពហាបទោ ឌត្វា បុដពកត្តំ ពលិញ្ញា ឃត្ថំ យឃំឃ្យអឌាឃិ៍ អហំ តំ បិល្លបាតំ បទិក្សត្ថិត្វា

ឋាឆាពត្វា ឃប្បាយទេឃតាឃតំ លកិត្វា “បិល្លាបចាយតពយ្យំ ពទិឃ្យាយី”តិ ចិទេឃឃំ តិត្ថាទេត្តឃិ, កទេត្តតិ៍ តំ ឌាតំ ឃយ្យត្វា ចតទេឃ្យាបិ បទិឃា

ទេឆទេឃ្យ ឃាឆ្ពាទំ អឌិឃ្ល៍ ឃពការេចត ឃល្ហាតំ ឃយទេត្វា តាយ តាទេហាឃិ៍ ទេឆទេទា ឃឈ្ឈយទេត្ថាតិឃិឌិត្វា ពទេឆទេត្តា ពទេឆទេត្តាច “យឃំឃ្យ

ក្យដិការទំ ឌាទ្រកល្ហពយហាតិឃ្យឃ្យ ហទេត្ធត ឋ្យដ្ឋពាទេលទេឃច ចលត្យ”តិ អឌិដ្ឋាយ អត្យបិឌិទេឃឃាយ តិត្ថាតឆាត្យយា បទិតិត្ថាឃិ៍

ពាពចល្ហតិឃ្យយហាទាឌា “ឲទេពា ពិទ ទេឆទេទា បទិតិត្ថទេពា”តិ ឃុត្វា ចិហាទំ ពត្វា ឃព្លាទឃយ្វាតំ ពត្វា ក្យដិការទំ ឃទេត្ថត្វា ទេឆទំ តពត្ធ

អាទេទាទេបត្វា “ឋាឌាតិ ចិតពដ្ឋាតំ ពយិឃ្យាយា”តិ ឧក្លិបទេត្តា ចាទេលតំ តាឃក្លិ៍ ទាឌា កិក្លួឃឈ្ឈំ បុច្ឆិ – “អត្ថិ, កទេត្ត, ទេឆទេត ពិច្ចិ ពឌិត”ត្តិ៍

កិក្លួ ទេឆទេត ពឌិតចិឆាតំ អាចិក្លិឃុ៍ ទាឌា តំ ឧបាឃក៌ បទេក្លាឃាទេបត្វា “តយា ឋាទេពា ឃត្តឌិចឃយត្ធទេព ពឃ្យចិ យក្កបដិបត្តឃ្យ កិក្លួទោ

បុដពកត្តំ ឌិត្ត”ត្តិ បុច្ឆិ៍ អាយ, ទេឌចាតិ៍ ទេពត ទេព តិយាទេយត ឌិត្តត្តិ? ទេឃា តំ ពារេល់ ឃត្ថំ អាទេទាទេចឃិ៍ អឆ តំ ទាឌា ទេឆទេឃ្យ

ក្យដិការដ្ឋាតំ ទេបទេឃឃិ – “ពច្ឆ តំ ទេឆទំ ឃទេត្ថាត, ទេឃា ចា អទេត្តា ចា”តិ៍ ទេឃា ពត្វា ឃាលិ ឧក្លិបិត្វា ទេឆទេឃ្យ យុល់ ឌិឃ្វា ឃទេត្ថាតិត្វា ឌ្វិហិ

ហទេត្ធហិ ហឌយំ ឃទ្ធាទទេត្តា ទទេត្តា ឃត្តិក៌ ពត្វា, “ទេឌច, យឃំឃ្យអទេឃ្យា”តិ អាហ៍ អឆឃ្យ ទាឌា យហាបឃាឆតំ ឌាទេបឃិ៍ តំ បឃាទេឆត្វា

អាពតំ “ពច្ឆ កាតិព យហាតិឃ្យ យឃំឃ្យ អឃ្យាតិ ចត្វា ក្យដិការទំ ឧក្លិបិ”តិ អាហ៍ ឧបាឃទោ “ឃាឆ្ព, ទេឌចា”តិ ពត្វា ទេឆទេឃ្យ បិទេឌ ចត្តិត្វា

ឧទេកាហិ ហទេត្ធហិ ឧក្លិបិត្វា អត្តទោ យត្ធទេព អពាឃិ៍ តឃ្មិទេឃច លទេណ ក្យដិការទំ អាពារេឃ ឧប្បតិត្វា ចិតពយត្ធទេព បតិដ្ឋាឃិ៍ តឃ្មិ ពាទេល

ចិតពឃ្យ ចត្យហិបិ ពទេល្ហហិ ឃឃទេយច អក្កិឌាលិ ឧដ្ឋហិឃុតិ៍

“យហត្តិ ទេលា បទេតតំ ឃត្ធ ឌាឃត្ថំ, ឃឌិឌំ ឃត្ធ អទិឃឆតាតិ តាយ, តំ ត ឃព្លា ក្យឃីទេតត ពទេហត្វា ឃឆា ហិ ចិប្បដិបត្តំ បុត្តំ យាតាបិតទេទា ‘អយំ អយ្យាក៏ អបុទេត្តា’តិ បទិចាហិទំ ពទេទាត្តិ, ទេឃា ទេតឃំ អច្ចទេយត ឌាឃត្ថំ ត លកតិ, ឲចំ ក្យឃីទេតាបិ ឋាឌំ អទិឃឆតឌាឃត្ថំ ត លកតិ, អាទេដ្ឋឌីទិទេឃាច លកតី”តិ ឌាឃត្ថយហត្តំ បច្ចទេចក្លទេតាបិ ឧប្បត្តិ៍

“យហា ទេលា បត ទេព ឃត្វ៍ ឃត្ធទោ ហិ ទេព យាត្យក្យឌ្ឋិយុបដិឃត្ថិ ពហលពារេលបិ, អកិតិក្លយទេតបិ, អកិឃទេត្ថាឌិយយុំ, ឆឃ្វចក្លប្បចត្ធតយយពបិឌិហាទិយឆេឆចារទាហតអាឃុឃព្លាទេចាឃ្យត្ថទេតឃុបិ, បទិតិត្ថាតពារេលបិ ឌឃឃហឃ្សិទេលិពឆាត្យ ពយិត្វ៍ ឃុត្តំ ត្យ ទេព ឲចទ្វបឃ្យ ឃត្វទោ ឃាឃទេត បត្ថាឌិត្វា ក្យឃីទេតត កចិត្យ”ត្តិ ឲចំ ឃត្វយហត្តំ បច្ចទេចក្លទេតាបិ ឧប្បត្តិ៍

“ឌាតិយាបិ តំ ឋាឌាតិ ត លិយពឌាតិទេពា, អឃយ្ចិត្តាយ យហាឃយ្វតបទេចលិយា អាពតញ្ចព្លាពទាឌចំទេឃ ឌាទេតាឃិ, ឃុទេដ្ឋាឆតយហាទាឌឃ្យ ច យហាយាយាទេឌចិយា ច តត្វា, ទាហុលកទ្ទឃ្យ ពតិដ្ឋា, តយា តាយ ឲចទ្វបត ឌិតបុទេត្តត ហត្វា ត ឃុត្តំ ក្យឃីទេតត ចិហទិត្យ”ត្តិ ឲចំ

ជាតិមហត្តំ បច្ចវេក្ខតោបិ ឧប្បជ្ជតិ។

“សារិបុត្តមោគ្គល្លានា ចេវ អសីតិ មហាសាវកា ច វីរិយេនេវ លោកុត្តរធម្មំ បដិវិជ្ឈិំសុ, ត្វំ ឯតេសំ សព្រហ្មចារីនំ មគ្គំ បដិបជ្ជសិ, ន បដិបជ្ជសី”តិ ឯវំ សព្រហ្មចារិមហត្តំ បច្ចវេក្ខតោបិ ឧប្បជ្ជតិ។

កុច្ឆិំ បូរេត្វា ឋិតអជគរសទិសេ វិស្សដ្ឋកាយិកចេតសិកវីរិយេ កុសីតបុគ្គលេ បរិវជ្ជន្តស្សាបិ, អារទ្ធវីរិយេ បហិតត្តេ បុគ្គលេ សេវន្តស្សាបិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ វីរិយុប្បាទនត្ថំ និន្នបោណបព្ភារចិត្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ។ តស្មា អាទិកម្មិកោ កុលបុត្តោ ឥមេហិ ឯកាទសហិ ការណេហិ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា តទេវ សូរំ កត្វា អភិនិវេសំ បដ្ឋបេត្វា អនុក្កមេន អរហត្តំ គណ្ហាតិ។ សោ យាវ អរហត្តមគ្គា វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ នាម, ផលេ បត្តេ ភាវិតោ នាម ហោតិ។

ឯកាទស ធម្មា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ – ពុទ្ធានុស្សតិ, ធម្មសង្ឃសីល^ ចាគទេវតានុស្សតិ ឧបសមានុស្សតិ, លូខបុគ្គលបរិវជ្ជនតា, សិនិទ្ធបុគ្គលសេវនតា, បសាទនីយសុត្តន្តបច្ចវេក្ខណតា, តទធិមុត្តតាតិ។

ពុទ្ធគុណេ អនុស្សរន្តស្សាបិ ហិ យាវ ឧបចារា សកលសរីរំ ផរមានោ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ, ធម្មសង្ឃគុណេ អនុស្សរន្តស្សាបិ, ទីឃរត្តំ អខណ្ឌំ កត្វា រក្ខិតំ ចតុបារិសុទ្ធិសីលំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, គិហិនោ ទសសីលំ បញ្ចសីលំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, ទុព្ភិក្ខភយាទីសុ បណីតភោជនំ សព្រហ្មចារីនំ ទត្វា “ឯវំ នាម អទម្ហា”តិ ចាគំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, គិហិនោបិ ឯវរូបេ កាលេ សីលវន្តានំ ទិន្នទានំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, យេហិ គុណេហិ សមន្នាគតា ទេវតា ទេវត្តំ បត្តា, តថារូបានំ គុណានំ អត្តនិ អត្ថិតំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, សមាបត្តិយា វិក្ខម្ភិតា កិលេសា សដ្ឋិបិ សត្តតិបិ វស្សានិ ន សមុទាចរន្តីតិ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, ចេតិយទស្សនពោធិទស្សនថេរទស្សនេសុ អសក្កច្ចកិរិយាយ សំសូចិតលូខភាវេ ពុទ្ធាទីសុ បសាទសិនេហាភាវេន គទ្រភបិដ្ឋេ រជសទិសេ លូខបុគ្គលេ បរិវជ្ជន្តស្សាបិ, ពុទ្ធាទីសុ បសាទពហុលេ មុទុចិត្តេ សិនិទ្ធបុគ្គលេ សេវន្តស្សាបិ, រតនត្តយគុណបរិទីបកេ បសាទនីយសុត្តន្តេ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ បីតិឧប្បាទនត្ថំ និន្នបោណបព្ភារចិត្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ។ តស្មា អាទិកម្មិកោ កុលបុត្តោ ឥមេហិ ឯកាទសហិ ការណេហិ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា តទេវ សូរំ កត្វា អភិនិវេសំ បដ្ឋបេត្វា អនុក្កមេន អរហត្តំ គណ្ហាតិ។ សោ យាវ អរហត្តមគ្គា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ នាម, ផលេ បត្តេ ភាវិតោ នាម ហោតិ។

សត្ត ធម្មា បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ – បណីតភោជនសេវនតា, ឧតុសុខសេវនតា, ឥរិយាបថសុខសេវនតា, មជ្ឈត្តបយោគតា, សារទ្ធកាយបុគ្គលបរិវជ្ជនតា, បស្សទ្ធកាយបុគ្គលសេវនតា, តទធិមុត្តតាតិ។

បណីតញ្ហិ សិនិទ្ធំ សប្បាយភោជនំ ភុញ្ជន្តស្សាបិ, សីតុណ្ហេសុ ច ឧតូសុ ឋានាទីសុ ច ឥរិយាបថេសុ សប្បាយឧតុញ្ច ឥរិយាបថញ្ច សេវន្តស្សាបិ បស្សទ្ធិ ឧប្បជ្ជតិ។ យោ បន មហាបុរិសជាតិកោ សព្ពុតុឥរិយាបថក្ខមោ ហោតិ, ន តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។ យស្ស សភាគវិសភាគតា អត្ថិ, តស្សេវ វិសភាគេ ឧតុឥរិយាបថេ វជ្ជេត្វា សភាគេ សេវន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ។ មជ្ឈត្តបយោគោ វុច្ចតិ អត្តនោ ច

បរស្ស ច ពយ្ចស្សពតបច្ចចេក្ខលា៉ ត្ថុយិតា យញ្ញាបយោរេកត ្តប្បជ្ជតិ៉ ឃោ លេទ្ធទណ្ឌាឌិហិ បរ់ ចិរេហទយយាតោ ចិចរតិ, ឲចរូបំ សារទ្ធកាយំ បុក្កលំ បរិចេជ្ជត្តស្សាបិ, និយតបិទបិលិាំ បស្សទ្ធកាយំ បុក្កលំ សេចត្តស្សាបិ, ឍាតតិសជ្ជាឌិសុ បស្សទ្ធិស្សប្បាគតត្តាយ តិត្តុបេិលាបត្ការចិត្តស្សាបិ ្តប្បជ្ជតិ៉ តស្មា អាឌិកយ្ចិកោ ក្យលបុតេ្តា ត្ថុយេហិ សត្តហិ ការេណហិ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា តទេច ឆុរំ កត្វា អភិតិចេចសំ បដ្ឋបេត្វា អត្តក្កមេត អរហត្តំ ពណ្យាតិ៉ សោ ឃាច អរហត្តមក្កា បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេចតិ ភាយ, ឋលេ បត្តេ កាចិតោ ភាយ ហោតិ៉

ឲពាទស ឆយ្ចា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ្តប្បាទាយ សំចត្តន្តិ – ចត្ថុចិសទកិរិយតា, ត្ថុត្រិយសមត្តបដិបាទតតា, តិមិត្តក្យសលតា, សមយេ ចិត្តស្ស បក្កណ្ហតតា, សមយេ ចិត្តស្ស តិក្កណ្ហតតា, សមយេ សប្បហំសតតា, សមយេ អជ្ឈុបេក្ខតតា, អសមាហិតបុក្កលបរិចេជ្ជតតា, សមាហិតបុក្កលសេចតតា, ឈាតចិមោក្ខបច្ចចេក្ខលតា, តទធិមុត្តតាតិ៉ តត្ថ ចត្ថុចិសទកិរិយតា ច ត្ថុត្រិយសមត្តបដិបាទតតា ច ចុត្តតយេតេច ចេទិតព្ពា៉

តិមិត្តក្យសលតា ភាយ ពសិណតិមិត្តស្ស ្តក្កហក្យសលតា៉ សមយេ ចិត្តស្ស បក្កណ្ហតតាតិ យស្មិំ សមយេ អតិសិថិលចិរិយតាឌិហិ លិតំ ចិត្តំ ហោតិ, តស្មិំ សមយេ ឆម្ចិចយចិរិយបិតិសម្ពោជ្ឈង្គសមុដ្ឋាបេតេត តស្ស បក្កណ្ហតំ៉ សមយេ ចិត្តស្ស តិក្កណ្ហតតាតិ យស្មិំ សមយេ អច្ចារទ្ធចិរិយតាឌិហិ ្តទ្ធតំ ចិត្តំ ហោតិ, តស្មិំ សមយេ បស្សទ្ធិសមាធិុបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គសមុដ្ឋាបេតេត តស្ស តិក្កណ្ហតំ៉ សមយេ សប្បហំសតតាតិ យស្មិំ សមយេ ចិត្តំ បញ្ញាបយោកមន្ទតាយ ចា ្តបសមសុខាតធិកមេត ចា តិរស្សាទំ ហោតិ, តស្មិំ សមយេ អដ្ឋសំចេកចត្ថុបច្ចចេក្ខលេត សំចេជេតិ៉ អដ្ឋ សំចេកចត្ថូតិ ភាយ – ជាតិជរាព្យាធិមរណាតិ ចត្តារិ, អបាយទុក្ខំ បញ្ចមំ, អតីតេ ចដ្ដមូលកំ ទុក្ខំ, អតាកតេ ចដ្ដមូលកំ ទុក្ខំ, បច្ចុប្បន្នេ អាហារបរិយេដ្ឋិមូលកំ ទុក្ខន្តិ៉ រតតត្តយក្យណាតុស្សរណេត ច បសាទំ ជតេតិ៉ អយំ ចុច្ចតិ “សមយេ សប្បហំសតតា”តិ៉

សមយេ អជ្ឈុបេក្ខតតា ភាយ យស្មិំ សមយេ សម្មាបដិបត្តិំ អាកម្ម អលិតំ អតុទ្ធតំ អតិរស្សាទំ អារម្មណេ សមប្បចត្តំ សមថចិថិបដិបត្តំ ចិត្តំ ហោតិ, តទាស្ស បក្កហតិក្កហសប្បហំសតេសុ ត ព្យាបារំ អាបជ្ជតិ សារថិ ចិយ សមប្បចត្តេសុ អស្សេសុ៉ អយំ ចុច្ចតិ “សមយេ អជ្ឈុបេក្ខតតា”តិ៉ អសមាហិតបុក្កលបរិចេជ្ជតតា ភាយ ្តបចារំ ចា អប្បតំ ចា អប្បត្តាតំ ចិក្ខិត្តចិត្តាតំ បុក្កលាតំ អារកា បរិចេជ្ជតំ៉ សមាហិតបុក្កលសេចតតា ភាយ ្តបចារេត ចា អប្បតាយ ចា សមាហិតចិត្តាតំ សេចតា ភជតា បយិរុបាសតា៉ តទធិមុត្តតា ភាយ ឍាតតិសជ្ជាឌិសុ សមាធិស្សប្បាគតត្តំយេច តិត្តុបេិលាបត្ការចិត្តតា៉ ឲចញ្ហិបដិបជ្ជតោ ឲស ្តប្បជ្ជតិ៉ តស្មា អាឌិកម្ចិកោ ក្យលបុតេ្តា ត្ថុយេហិ ឲពាទសហិ ការេណហិ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា តទេច ឆុរំ កត្វា អភិតិចេចសំ បដ្ឋបេត្វា អត្តក្កមេត អរហត្តំ ពណ្យាតិ៉ សោ ឃាច អរហត្តមក្កា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេចតិ ភាយ, ឋលេ បត្តេ កាចិតោ ភាយ ហោតិ៉

បញ្ច ឆយ្ចា ្តបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ្តប្បាទាយ សំចត្តន្តិ – សត្តមជ្ឈត្តតា, សង្ខារមជ្ឈត្តតា, សត្តសង្ខារពេលាយតបុក្កលបរិចេជ្ជតតា, សត្តសង្ខារមជ្ឈត្តបុក្កលសេចតតា តទធិមុត្តតាតិ៉ តត្ថ ត្ថុីហាការេហិ សត្តមជ្ឈត្តំ សមុដ្ឋាបេតិ “ត្វំ អត្តតោ ពម្មេត អាកត្វា អត្តតោច

កម្មេន គមិស្សសិ, ឯសោបិ អត្តនោ កម្មេន អាគន្ត្វា អត្តនោវ កម្មេន គមិស្សតិ, ត្វំ កំ កេលាយសី”តិ ឯវំ កម្មស្សកតបច្ចវេក្ខណេន ច, “បរមត្ថតោ សត្តោយេវ នត្ថិ, សោ ត្វំ កំ កេលាយសី”តិ ឯវំ និស្សត្តបច្ចវេក្ខណេន ចាតិ។ ទ្វីហាការេហិ សង្ខារមជ្ឈត្តតំ សមុដ្ឋាបេតិ “ឥទំ ចីវរំ អនុបុព្វេន វណ្ណវិការញ្ចេវ ជិណ្ណភាវញ្ច ឧបគន្ត្វា បាទបុញ្ឆនចោឡកំ ហុត្វា យដ្ឋិកោដិយា ឆឌ្ឌនីយំ ភវិស្សតិ, សចេ បនស្ស សាមិកោ ភវេយ្យ, នាស្ស ឯវំ វិនស្សិតុំ ទទេយ្យា”តិ ឯវំ អស្សាមិកភាវបច្ចវេក្ខណេន ច, “អនទ្ធនិយំ ឥទំ តាវកាលិក”ន្តិ ឯវំ តាវកាលិកភាវបច្ចវេក្ខណេន ចាតិ។ យថា ច ចីវរេ, ឯវំ បត្តាទីសុបិ យោជនា កាតព្វា។

សត្តសង្ខារកេលាយនបុគ្គលបរិវជ្ជនតាតិ ឯត្ថ យោ បុគ្គលោ គិហី វា អត្តនោ បុត្តធីតាទិកេ, បព្វជិតោ វា អត្តនោ អន្តេវាសិកសមានុបជ្ឈាយកាទិកេ មមាយតិ, សហត្ថេនេវ នេសំ កេសច្ឆេទនសូចិកម្មចីវរធោវនរជនបត្តបចនាទីនិ ករោតិ, មុហុត្តម្បិ អបស្សន្តោ “អសុកោ សាមណេរោ កុហិំ, អសុកោ ទហរោ កុហិ”ន្តិ ភន្តមិគោ វិយ ឥតោ ចិតោ ច ឱលោកេតិ, អញ្ញេន កេសច្ឆេទនាទីនំ អត្ថាយ “មុហុត្តំ តាវ អសុកំ បេសេថា”តិ យាចិយមានោបិ “អម្ហេបិ តំ អត្តនោ កម្មំ ន ការេម, តុម្ហេ នំ គហេត្វា កិលមេស្សថា”តិ ន ទេតិ, អយំ សត្តកេលាយនោ នាម។ យោ បន ចីវរបត្តថាលកកត្តរយដ្ឋិអាទីនិ មមាយតិ, អញ្ញស្ស ហត្ថេន បរាមសិតុម្បិ ន ទេតិ, តាវកាលិកំ យាចិតោ “មយម្បិ ឥទំ ធនាយន្តា ន បរិភុញ្ជាម, តុម្ហាកំ កិំ ទស្សាមា”តិ វទតិ, អយំ សង្ខារកេលាយនោ នាម។

យោ បន តេសុ ទ្វីសុបិ វត្ថូសុ មជ្ឈត្តោ ឧទាសីនោ, អយំ សត្តសង្ខារមជ្ឈត្តោ នាម។ ឥតិ អយំ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ ឯវរូបំ សត្តសង្ខារកេលាយនបុគ្គលំ អារកា បរិវជ្ជន្តស្សាបិ, សត្តសង្ខារមជ្ឈត្តបុគ្គលំ សេវន្តស្សាបិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ តទធិមុត្តតំ និន្នបោណបព្ភារចិត្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ។ តស្មា អាទិកម្មិកោ កុលបុត្តោ ឥមេហិ បញ្ចហិ ការណេហិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា តមេវ វត្ថុំ គហេត្វា អភិនិវេសំ បដ្ឋបេត្វា អនុក្កមេន អរហត្តំ បាបុណាតិ។ សោ យាវ អរហត្តមគ្គា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ ភាវេតិ នាម, ផលេ បត្តេ ភាវិតោ នាម ហោតិ។ ឥតិ ឥមេបិ សត្ត ពោជ្ឈង្គា លោកិយលោកុត្តរមិស្សកាវ កថិតា។

១០៨. សម្មាទិដ្ឋិំ ភាវេតីតិ អដ្ឋង្គិកស្ស មគ្គស្ស អាទិភូតំ សម្មាទិដ្ឋិំ ឧប្បាទេតិ វឌ្ឍេតិ។ សេសេសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឯត្ថ បន សម្មាទស្សនលក្ខណា សម្មាទិដ្ឋិ។ សម្មាអភិនិរោបនលក្ខណោ សម្មាសង្កប្បោ។ សម្មាបរិគ្គហលក្ខណា សម្មាវាចា។ សម្មាសមុដ្ឋាបនលក្ខណោ សម្មាកម្មន្តោ។ សម្មាវោទានលក្ខណោ សម្មាអាជីវោ។ សម្មាបគ្គហលក្ខណោ សម្មាវាយាមោ។ សម្មាឧបដ្ឋានលក្ខណា សម្មាសតិ។ សម្មាសមាធានលក្ខណោ សម្មាសមាធិ។

តេសុ ឯកេកស្ស តីណិ តីណិ កិច្ចានិ ហោន្តិ។ សេយ្យថិទំ, សម្មាទិដ្ឋិ តាវ អញ្ញេហិបិ អត្តនោ បច្ចនីកកិលេសេហិ សទ្ធិំ មិច្ឆាទិដ្ឋិំ បជហតិ, និរោធំ អារម្មណំ ករោតិ, សម្បយុត្តធម្មេ ច បស្សតិ តប្បដិច្ឆាទកមោហវិធមនវសេន អសម្មោហតោ។ សម្មាសង្កប្បាទយោបិ តថេវ មិច្ឆាសង្កប្បាទីនិ ច បជហន្តិ, និរោធញ្ច អារម្មណំ ករោន្តិ។ វិសេសតោ បនេត្ថ សម្មាសង្កប្បោ សហជាតធម្មេ សម្មា អភិនិរោបេតិ, សម្មាវាចា សម្មា បរិគ្គណ្ហាតិ, សម្មាកម្មន្តោ សម្មា សមុដ្ឋាបេតិ, សម្មាអាជីវោ សម្មា វោទាបេតិ, សម្មាវាយាមោ សម្មា បគ្គណ្ហាតិ,

សម្មាសតិ សម្មា ឧបដ្ឋាតិ, សម្មាសមាធិ សម្មា បទហតិ។

អបិ ចេសា សម្មាទិដ្ឋិ នាម បុព្ពភាគេ នានាក្ខណា នានារម្មណា ហោតិ, មគ្គកាលេ ឯកក្ខណា ឯការម្មណា។ កិច្ចតោ បន ទុក្ខេ ញាណន្តិអាទីនិ ចត្តារិ នាមានិ លភតិ។ សម្មាសង្កប្បាទយោបិ បុព្ពភាគេ នានក្ខណា នានារម្មណា ហោន្តិ, មគ្គកាលេ ឯកក្ខណា ឯការម្មណា។ តេសុ សម្មាសង្កប្បោ កិច្ចតោ នេក្ខម្មសង្កប្បោ អវិហិំសាសង្កប្បោ អព្យាបាទសង្កប្បោតិ តីណិ នាមានិ លភតិ។ សម្មាវាចាទយោ តយោ បុព្ពភាគេ វិរតិយោបិ ហោន្តិ ចេតនាយោបិ, មគ្គក្ខណេ បន វិរតិយោវ។ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតីតិ ឥទម្បិ ទ្វយំ កិច្ចតោ សម្មប្បធានសតិបដ្ឋានវសេន ចត្តារិ នាមានិ លភតិ។ សម្មាសមាធិ បន បុព្ពភាគេបិ មគ្គក្ខណេបិ សម្មាសមាធិយេវ។

ឥតិ ឥមេសុ អដ្ឋសុ ធម្មេសុ ភគវតា និព្វានាធិគមាយ បដិបន្នស្ស យោគិនោ ពហុការត្តា បឋមំ សម្មាទិដ្ឋិ ទេសិតា។ អយញ្ហិ “បញ្ញាបជ្ជោតោ បញ្ញាសត្ថ”ន្តិ (ធ· ស· ១៦, ២០, ២៩, ៣៤) ច វុត្តា។ តស្មា ឯតាយ បុព្ពភាគេ វិបស្សនាញាណសង្ខាតាយ សម្មាទិដ្ឋិយា អវិជ្ជន្ធការំ វិធមិត្វា កិលេសចោរេ ឃាតេន្តោ ខេមេន យោគាវចរោ និព្វានំ បាបុណាតិ។ តេន វុត្តំ – “និព្វានាធិគមាយ បដិបន្នស្ស យោគិនោ ពហុការត្តា បឋមំ សម្មាទិដ្ឋិ ទេសិតា”តិ។

សម្មាសង្កប្បោ បន តស្សា ពហុការោ, តស្មា តទនន្តរំ វុត្តោ។ យថា ហិ ហេរញ្ញិកោ ហត្ថេន បរិវត្តេត្វា បរិវត្តេត្វា ចក្ខុនា កហាបណំ ឱលោកេន្តោ ‘អយំ កូដោ, អយំ ឆេកោ”តិ ជានាតិ , ឯវំ យោគាវចរោបិ បុព្ពភាគេ វិតក្កេន វិតក្កេត្វា វិតក្កេត្វា វិបស្សនាបញ្ញាយ ឱលោកយមានោ “ឥមេ ធម្មា កាមាវចរា, ឥមេ ធម្មា រូបាវចរាទយោ”តិ ជានាតិ។ យថា វា បន បុរិសេន កោដិយំ គហេត្វា បរិវត្តេត្វា បរិវត្តេត្វា ទិន្នំ មហារុក្ខំ តច្ឆកោ វាសិយា តច្ឆេត្វា កម្មេ ឧបនេតិ, ឯវំ វិតក្កេន វិតក្កេត្វា វិតក្កេត្វា ទិន្នធម្មេ យោគាវចរោ បញ្ញាយ “ឥមេ ធម្មា កាមាវចរា, ឥមេ ធម្មា រូបាវចរា”តិអាទិនា នយេន បរិច្ឆិន្ទិត្វា កម្មេ ឧបនេតិ។ តេន វុត្តំ – “សម្មាសង្កប្បោ បន តស្សា ពហុការោ, តស្មា តទនន្តរំ វុត្តោ”តិ។

ស្វាយំ យថា សម្មាទិដ្ឋិយា, ឯវំ សម្មាវាចាយបិ ឧបការកោ។ យថាហ – “បុព្វេ ខោ, គហបតិ, វិតក្កេត្វា វិចារេត្វា បច្ឆា វាចំ ភិន្ទតី”តិ (ម· និ· ១·៤៦៣)។ តស្មា តទនន្តរំ សម្មាវាចា វុត្តា។

យស្មា បន ឥទញ្ចិទញ្ច ករិស្សាមាតិ បឋមំ វាចាយ សំវិទហិត្វា លោកេ កម្មន្តេ បយោជេន្តិ, តស្មា វាចា កាយកម្មស្ស ឧបការិកាតិ សម្មាវាចាយ អនន្តរំ សម្មាកម្មន្តោ វុត្តោ។

ចតុព្ពិធំ បន វចីទុច្ចរិតំ, តិវិធំ កាយទុច្ចរិតំ បហាយ ឧភយសុចរិតំ បូរេន្តស្សេវ យស្មា អាជីវដ្ឋមកសីលំ បូរេតិ, ន ឥតរស្ស។ តស្មា តទុភយានន្តរំ សម្មាអាជីវោ វុត្តោ។

ឯវំ សុទ្ធាជីវេន “បរិសុទ្ធោ មេ អាជីវោ”តិ ឯត្តាវតា បរិតោសំ កត្វា សុត្តប្បមត្តេន វិហរិតុំ ន យុត្តំ, អថ ខោ សព្ពិរិយាបថេសុ ញាណំ វីរិយមារភិតព្ពន្តិ ទស្សេតុំ តទនន្តរំ សម្មាវាយាមោ វុត្តោ។

តថា អារទ្ធវីរិយេនាបិ កាយាទីសុ ចតូសុ វត្ថូសុ សតិ សុប្បដ្ឋិតា កាតព្ពាតិ ទស្សនត្ថំ តទនន្តរំ សម្មាសតិ ទេសិតា។

យស្មា បន ឯវំ សុប្បដ្ឋិតា សតិ សមាធិស្ស ឧបការានុបការានំ ធម្មានំ គតិយោ សមន្វេសិត្វា បហោតិ ឯកត្តារម្មណេ ចិត្តំ សមាធាតុំ, តស្មា សម្មាសតិយា អនន្តរំ សម្មាសមាធិ ទេសិតោតិ វេទិតព្ពោ។ ឥតិ អយម្បិ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកោវ កថិតោ។

១៦៧. អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញីតិអាទីសុ អជ្ឈត្តរូបេ បរិកម្មវសេន អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញី នាម ហោតិ។ អជ្ឈត្តញ្ហិ នីលបរិកម្មំ ករោន្តោ កេសេ វា បិត្តេ វា អក្ខិតារកាយ វា ករោតិ, បីតបរិកម្មំ ករោន្តោ មេទេ វា ឆវិយា វា ហត្ថបាទតលេសុ វា អក្ខីនំ បីតដ្ឋានេ វា ករោតិ, លោហិតបរិកម្មំ ករោន្តោ មំសេ វា លោហិតេ វា ជិវ្ហាយ វា អក្ខីនំ រត្តដ្ឋានេ វា ករោតិ, ឱទាតបរិកម្មំ ករោន្តោ អដ្ឋិម្ហិ វា ទន្តេ វា នខេ វា អក្ខីនំ សេតដ្ឋានេ វា ករោតិ។ តំ បន សុនីលំ សុបីតំ សុលោហិតកំ សុឱទាតកំ ន ហោតិ, អវិសុទ្ធមេវ ហោតិ។

ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតីតិ យស្សេវំ បរិកម្មំ អជ្ឈត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ, និមិត្តំ បន ពហិទ្ធា។ សោ ឯវំ អជ្ឈត្តំ បរិកម្មស្ស ពហិទ្ធា ច អប្បនាយ វសេន “អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញី ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតី”តិ វុច្ចតិ។ បរិត្តានីតិ អវឌ្ឍិតានិ។ សុវណ្ណទុព្ពណ្ណានីតិ សុវណ្ណានិ វា ហោន្តុ ទុព្ពណ្ណានិ វា, បរិត្តវសេនេវ ឥទំ អភិភាយតនំ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ។ តានិ អភិភុយ្យាតិ យថា នាម សម្បន្នគហណិកោ កដច្ឆុមត្តំ ភត្តំ លភិត្វា “កិំ ឯត្ថ ភុញ្ជិតព្ពំ អត្ថី”តិ សង្កឌ្ឍិត្វា ឯកកពឡមេវ ករោតិ, ឯវមេវ ញាណុត្តរិកោ បុគ្គលោ វិសទញាណោ “កិំ ឯត្ថ បរិត្តកេ អារម្មណេ សមាបជ្ជិតព្ពំ អត្ថិ, នាយំ មម ភារោ”តិ តានិ រូបានិ អភិភវិត្វា សមាបជ្ជតិ, សហ និមិត្តុប្បាទេនេវេត្ថ អប្បនំ បាបេតីតិ អត្ថោ។ ជានាមិ បស្សាមីតិ ឥមិនា បនស្ស អាភោគោ កថិតោ។ សោ ច ខោ សមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតស្ស, ន អន្តោសមាបត្តិយំ។ ឯវំសញ្ញី ហោតីតិ អាភោគសញ្ញាយបិ ឈានសញ្ញាយបិ ឯវំសញ្ញី ហោតិ។ អភិភវនសញ្ញា ហិស្ស អន្តោសមាបត្តិយម្បិ អត្ថិ, អាភោគសញ្ញា បន សមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតស្សេវ។

អប្បមាណានីតិ វឌ្ឍិតប្បមាណានិ, មហន្តានីតិ អត្ថោ។ អភិភុយ្យាតិ ឯត្ថ បន យថា មហគ្ឃសោ បុរិសោ ឯកំ ភត្តវឌ្ឍិតកំ លភិត្វា “អញ្ញម្បិ ហោតុ, កិំ ឯតំ មយ្ហំ ករិស្សតី”តិ តំ ន មហន្តតោ បស្សតិ, ឯវមេវ ញាណុត្តរោ បុគ្គលោ វិសទញាណោ “កិំ ឯត្ថ សមាបជ្ជិតព្ពំ, នយិទំ អប្បមាណំ, ន មយ្ហំ ចិត្តេកគ្គតាករណេ ភារោ អត្ថី”តិ តានិ អភិភវិត្វា សមាបជ្ជតិ, សហ និមិត្តុប្បាទេនេវេត្ថ អប្បនំ បាបេតីតិ អត្ថោ។

អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញីតិ អលាភិតាយ វា អនត្ថិកតាយ វា អជ្ឈត្តរូបេ បរិកម្មសញ្ញាវិរហិតោ។

ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតីតិ យស្ស បរិកម្មម្បិ និមិត្តម្បិ ពហិទ្ធាវ ឧប្បន្នំ, សោ ឯវំ ពហិទ្ធា បរិកម្មស្ស ចេវ អប្បនាយ ច វសេន “អជ្ឈត្តំ

អនុបសគ្គោ ឧទេពាច ពាហិន្ទ្វា ទុបាតិ បស្សតី”តិ ចុច្ចតិ៍ សេសេយត្ត ចតុត្ថអភិកាឃតនេត ចុត្តតឃេយច៍ ព្តេយសុ បត ចតុសុ បទិត្តំ
ចិតក្កចទិតចសេត អាកាតំ, អប្បយាលំ សេយាហចទិតចសេត, សុចណ្ហំ ទោសចទិតចសេត, ទុត្ថាណ្ហំ រាកចទិតចសេត ៎ ឧទេតសមិ្បាឧតាតិ
សប្បាឃាតិ, សា ច តេសំ សប្បាឃតា ចិត្តារទោ ចិសុទ្ធិមេក្កេ ចទិឃតិទ្ទេស ចុត្តា៍

បច្ចាយអភិកាឃតតាឌីសុ តឹលិតីតិ សន្តាសក្កាហាកចសេត ចុត្តំ៍ តឹលចណ្ហាតីតិ ចណ្ហចសេត៍ តឹលតិឌស្សតាតីតិ តិឌស្សតចសេត,
អបន្តាឃយាតចិចទាតិ អសម្ពិក្កុចណ្ហាតិ ឧកាតឹលិទេតច ហុត្វា ឌិស្សត្តីតិ ចុត្តំ ទោហាតិ៍ តឹលតិកាសាតីតិ ប្តាឌំ បត ឃ្លុកាសចសេត ចុត្តំ,
តិទេលិកាសាតិ តឹលប្បកាឃុត្តាតីតិ អទេត្វា៍ ឧទេតត តេសំ សុចិសុទ្ធំ ឌេស្សតិ៍ ចិសុទ្ធចណ្ហចសេតេច ហិ ព្តាយាតិ ចត្តារិ អភិកាឃតតាតិ
ចុត្តាតិ៍ “តឹលកសិណំ កណ្ហុត្តា តឹលសុ្មិ តិមិត្តំ កណ្ហាតិ បុប្បសុ្មិ ចា ចត្ថសុ្មិ ចា ចណ្ហធាតុឃា ចា”តិអាឌិកំ បទេត្ត កសិណាកទេណច្ចា
បទិកម្មច្ចា អប្បតាចិឌាតច្ចា សន្ទំ ចិសុទ្ធិមេក្កេ ចិត្តារទោ ចុត្តមេច៍ ព្តាយាតិ បត អដ្ឋ អភិកាឃតន្តាតាតិ ចដ្ឋាតិបិ ទោហាត្តិ
ចដ្ឋបិឌកាតិបិ ចិបស្សតាបិឌកាតិបិ ឌិដ្ឋឌម្មសុខចិហារាតិបិ អភិន្តាបិឌកាតិបិ តិទោធបិឌកាតិបិ, ទេលិកិឃាទេតច បត ត
ទេលិកុត្តរាតីតិ ទេចឌិតព្តាតិ៍

៣៦៦៍ទុបី ទុបាតិ បស្សតីតិ ឧត្ត អជ្ឈត្តំ ទេកសាឌីសុ តឹលកសិណាឌីសុ តឹលកសិណាឌិចសេត ឌ្ឋប្បាឌិតំ ទុបជ្ឈានំ ទុបំ, តំ អស្ស អត្ថីតិ ទុបី៍ ពាហិន្ទ្វា
ទុបាតិ បស្សតីតិ ពាហិន្ទ្វាបិ តឹលកសិណាឌីតិ ទុបាតិ ឈាតចក្ខុតា បស្សតិ៍ ព្តមិតា អជ្ឈត្តពាហិន្ទ្វាចត្ថុកេសុ កសិទេណសុ ឌ្ឋប្បាឌិតជ្ឈានស្ស
បុក្កលស្ស ចត្តារិបិ ទុបាចចន្តាតាតិ ឌស្សិតាតិ ៎ អជ្ឈត្តំ អទុបសញ្ញីតិ អជ្ឈត្តំ ត ទុបសញ្ញី, អត្តទោ ទេកសាឌីសុ
អតុប្បាឌិតទុបាចចន្តាទេតាតិ អទេត្វា៍ ព្តមិតា ពាហិន្ទ្វាបទិកម្មំ កត្វា ពាហិន្ទ្វាច ឌ្ឋប្បាឌិតជ្ឈានស្ស បុក្កលស្ស ទុបាចចន្តាតាតិ ឌស្សិតាតិ៍

សុភន្តេចអធិមុត្តោ ទោហាតីតិ ព្តមិតា សុចិសុទ្ធេសុ តឹលឌីសុ ចណ្ហកសិទេណសុ ឈាតាតិ ឌស្សិតាតិ៍ តត្ថ កិញ្ចាបិ អន្តោអប្បតាឃំ សុភន្តិ
អាទេកាទោ តត្ថិ, ទេឃា បត ចិសុទ្ធំ សុភំ កសិណារម្មណំ កត្វា ចិហរតិ, ទេសា ឃស្មា “សុភន្តិ អធិមុត្តោ ទោហាតី”តិ ចត្តព្តតំ អាបជ្ជតិ, តស្មា
ឧចំ ទេឌសតា កតា៍ បដិសម្ពិឌាមេក្កេ បត “កថំ សុភន្តេច អធិមុត្តោ ទោហាតីតិ ចិទេមាក្ខោ – ព្តឆ ភិក្ខុ មេត្តាសហកទេតត ទេចតសា ឧកំ ឌិសំ
ផទិត្វា ចិហរតិ...ទេប... មេត្តាឃ កាចិតត្តា សត្តា អប្បដិក្កូលា ទោហាត្តិ៍ កទុណាសហកទេតត...ទេប... មុឌិតាសហកទេតត...ទេប...
ឧទេបក្ខាសហកទេតត ទេចតសា ឧកំ ឌិសំ ផទិត្វា ចិហរតិ...ទេប... ឧទេបក្ខាឃ កាចិតត្តា សត្តា អប្បដិក្កូលា ទោហាត្តិ៍ ឧចំ សុភន្តេច អធិមុត្តោ
ទោហាតីតិ ចិទេមាក្ខោ”តិ (បដិ៍ ម៍ ១៍២១១) ចុត្តំ៍ សន្តាទេសា ទុបសន្តាតត្តិអាឌីសុ ឃំ ចត្តព្តំ, តំ សន្ទំ ចិសុទ្ធិមេក្កេ ចុត្តមេច៍

៣៦៧៍បធចិកសិណំ កាទេចតីតិ ឧត្ត បត សកលដ្ឋេត កសិណំ, បធចិ ឧច កសិណំ បធចិកសិណំ៍ បទិកម្មបធចិឃាបិ ឧក្កហតិមិត្តស្សាបិ
បដិកាកតិមិត្តស្សាបិ តំ តិមិត្តំ អារម្មណំ កត្វា ឧប្បត្តជ្ឈានស្សាបិ ឧតំ អធិចចតំ៍ ព្តឆ បត បធចិកសិណារម្មណំ ឈាតំ អធិប្បេតំ៍ តំ ទេហស
កាទេចតិ៍ អាទេបាកសិណាឌីសុបិ ឧទេសច តទេឃា៍

ព្តាយាតិ បត កសិណាតិ កាទេចត្តេត ឃិលាតិ ទេសាទធត្វា បទិសុទ្ធឃិទេល បតិដ្ឋិតេតត ឃ្វាស្ស ឌសសុ បលិទេពាទេធសុ បលិទេពាទធា អត្ថិ, តំ

ក្ខបដ្ឋិតិត្វា កយដ្ឋាភងាឃក៌ កល្យាណយិត្វា ក្ខបសក្កយិត្វា អត្តនោ ចរិយានុក្ខលចនេសត ឃំ ឃស្ស សប្បាឃំ, តំ នេតត ពនេហត្វា

កសិណកាចតាឃ អតត្នុបំ ចិហារំ បហាឃ អត្នុនេប ចិហននេត្តត ឲុក្ខកបលិនេពនិឡុបនេច្ឆិ កត្វា សត្ថុំ កាចតាចិងាត់ អបរិហានេបនេត្តត

ការនេចតត្ថាតិ៍ អឃនេយត្ត សនេក្ខនេបរិ, ចិត្តានេរា បត ចិសុទ្ធិមគ្គេ (ចិសុទ្ធិ ១.១៧ អាគនេឃា) ចុនេត្តា៍ នេកចលត្យាតត្ត ចិត្តាណកសិណំ

តាកតំ, តំ អត្តនេតា អាកាសកសិនេណ បចត្តចិត្តាណំ៍ តត្ថា នេឋា អានេយុណចនេសត ចុត្តំ, ត សយាបត្តិចនេសត៍ តត្យាអតត្តិ ចិត្តាណត្តិ

អានេយុណំ កត្វា ៩ុស ចិត្តាណត្ថាឃតតសយាបត្តិ ការនេចនេត្តា ចិត្តាណកសិណំ ការនេចតីតិ ចុត្តតិ៍ ត្ថយាតិបិ ងស កសិណាតិ ចក្ខាតិបិ នេហាត្តិ

ចក្ខបិងកាតិបិ ចិបស្សនាបិងកាតិបិ ជិក្ខុឆយ្យុលចិហារត្តាតិបិ អភិត្តាបិងកាតិបិ តិនេរាឆបិងកាតិបិ, នេលិកិយានេតច បត ត

នេលិកុត្តនាតីតិ៍

៣៧៦៍ អសុភសត្តា ការនេចតីតិ អសុភសត្តា ចុត្តតិ ក្ខុយាតកាឌីសុ ងសសុ អានេយុនេណសុ ក្ខប្បត្តា បឆយន្លាតសហកតា សត្តា, តំ ការនេចតិ

ឡូនេហតិ ចនេឌ្ឍតិ, អត្តប្បត្តិ ក្ខប្បានេងតិ, ក្ខប្បត្តិ អត្នុនេក្ខតីតិ អនេត្ថា៍ ងសត្តិ បត អសុកាតំ ការចតាតនេឃា សនេត្តា ចិសុទ្ធិមគ្គេ (ចិសុទ្ធិ ១.១០៧ អាគនេឃា) ចិត្តានិនេតានេឃច ៍ យនេណសត្តា ការនេចតីតិ សយុតិយនេណំ, ឍលិកយនេណំ, សយុនេច្ឆងយនេណត្តិ តិចិងយ្យិ យនេណំ អានេយុណំ កត្វា

ក្ខប្បជ្ជតកសត្តា ការនេចតិ, អត្តប្បត្តិ ក្ខប្បានេងតិ, ក្ខប្បត្តិ អត្នុនេក្ខតីតិ អនេត្ថា៍ នេហដ្ឋា ចុត្តលក្ខណា ចា យនេណស្សតិនេឃច ត្តាឆ យនេណសត្តាតិ

ចុត្តា, តំ ការនេចតិ ក្ខប្បានេងតិ ចនេឌ្ឍតីតិ អនេត្ថា៍ ការចតាតនេឃា បតស្សា ចិសុទ្ធិមគ្គេ (ចិសុទ្ធិ ១.១៩៤ អាគនេឃា) ចិត្តានិនេតានេឃច៍

អាហានេរ បដិក្កុលសត្តា ការនេចតីតិ អសិតបីតាឌិនេភនេង កពឡីការានេរ អាហានេរ កយតបដិក្កុលឌីតិ តច បដិក្កុលតិ បច្ចនេចក្ខត្តស្ស

ក្ខប្បជ្ជតកសត្តា ការនេចតិ, ក្ខប្បានេងតិ ចនេឌ្ឍតីតិ អនេត្ថា៍ តស្សាបិ ការចតាតនេឃា ចិសុទ្ធិមគ្គេ ចិត្តានិនេតានេឃច៍ សត្តនេលិនេក អតភិនតិសត្តា

ការនេចតីតិ សត្តយិយ្យិ នេតឆាតុនេក នេលិនេក អតភិនតិសត្តា ក្ខក្កណិតសត្តា ការនេចតីតិ អនេត្ថា៍ អតិច្ចសត្តាការនេចតីតិ បត្តាត្តិ ក្ខបិងាតក្ខត្តាត់

ក្ខងឃត្តាឃត្តាឆត្តបរិក្កាហិក៌ បត្តាសុ ឍនេត្តសុ អតិច្ចត្តិ ក្ខប្បជ្ជតកសត្តា ការនេចតិ៍ អតិនេច្ច ទុក្ខសត្តា ការនេចតីតិ អតិនេច្ច ឍត្តបត្តានេក

បដិបីឡអតសក្ខាតទុក្ខលក្ខណបរិក្កាហិក៌ ទុក្ខត្តិ ក្ខប្បជ្ជតកសត្តា ការនេចតិ៍ ទុនេក្ខ អតត្តសត្តា ការនេចតីតិ បដិបីឡអតនេដ្ឋត ទុនេក្ខ ឍត្តបត្តានេក

អចសចត្តតាការសក្ខាតអតត្តលក្ខណបរិក្កាហិក៌ អតត្តាតិ ក្ខប្បជ្ជតកសត្តា ការនេចតិ៍ បហាតសត្តា ការនេចតីតិ បត្តាចិងំ បហាត់ អានេយុណំ

កត្វា ក្ខប្បជ្ជតកសត្តា ការនេចតិ៍ ចិរាកសត្តា ការនេចតីតិ បត្តាចិឆនេយច ចិរាក៌ អានេយុណំ កត្វា ក្ខប្បជ្ជតកសត្តា ការនេចតិ៍ តិនេរាឆសត្តា

ការនេចតីតិ សក្ខានតិនេរាឆំ អានេយុណំ កត្វា ក្ខប្បជ្ជតកសត្តា ការនេចតិ៍ តិត្តាត់ អានេយុណំ កត្វា ក្ខប្បជ្ជតកសត្តាត្តិបិ ចងត្តិ៍ ៩ត្ត ច សត្តនេលិនេក

អតភិនតសត្តា, អតិច្ចសត្តា, អតិនេច្ច ទុក្ខសត្តាតិ ត្តយាហិ តីហិ សត្តាហិ ពលចចិបស្សនា កថិតា៍ បុត អតិច្ចសត្តា ការនេចតីតិអាឌិកាហិ

ងសហិ សត្តាហិ ចិបស្សនាសយានេយុនាច កថិនេតា៍

៣៤៧៍ ត្យុក្ខានុស្សតិត្តិអាឌីតិ ចុត្តត្តានេតច៍

៣ប៧៍ បឆយន្លាតសហកតត្តិ បឆយន្លានេតត សត្តិ កតំ បចត្តំ, បឆយន្លាតសយ្យុត្តត្តិ អនេត្ថា៍ សត្តិត្រិយំ ការនេចតីតិ បឆយន្លាតសហកតំ កត្វា

សត្តិត្រិយំ ការនេចតិ ឡូនេហតិ ចនេឌ្ឍតិ៍ ៩ុស តនេឃា សត្តត្ត៍

អបរអដ្ឋារសញ្ញាពខក្កខញ្ញតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑໕. ກາຍກຕາສຕິຈກຸຈລູຸຕາ

ធាតុបភេទញាណំ នាម "ឥមាយ ធាតុយា ឧស្សន្នាយ ឥទំ នាម ហោតី"តិ ជាននបញ្ញា. តំ បនេតំ ធាតុភេទញាណំ ន សព្ពេសំ ហោតិ, ពុទ្ធានមេវ និប្បទេសំ ហោតិ. តំ សម្មាសម្ពុទ្ធេន សព្ពសោ ន កថិតំ. កស្មា? តស្ស កថិតេ អត្ថោ នត្ថីតិ.

៧៥៣. បញ្ញាបដិលាភាយាតិអាទីនិ សោឡស បទានិ បដិសម្ភិទាមគ្គេ "សប្បុរិសសំសេវោ, សទ្ធម្មសវនំ, យោនិសោមនសិការោ, ធម្មានុធម្មប្បដិបត្តិ. ឥមេ ខោ, ភិក្ខវេ, ចត្តារោ ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា បញ្ញាបដិលាភាយ សំវត្តន្តិ ...បេ... និព្ពេធិកបញ្ញតាយ សំវត្តន្តី"តិ ឯវំ មាតិកំ ឋបេត្វា វិត្ថារិតានេវ. វុត្តេញ្ញំ (បដិ. ម. ១.៣) –

បញ្ញាបដិលាភាយ សំវត្តន្តីតិ. "កតមោ បញ្ញាបដិលាភោ? ចតុន្នំ មគ្គញាណានំ, ចតុន្នំ ផលញាណានំ, ចតុន្នំ បដិសម្ភិទាញាណានំ, ឆន្នំ អភិញ្ញាញាណានំ, តេសត្តតីនំ ញាណានំ, សត្តសត្តតីនំ ញាណានំ លាភោ បដិលាភោ បត្តិ សម្បត្តិ ផស្សនា សច្ឆិកិរិយា ឧបសម្បទា, បញ្ញាបដិលាភាយ សំវត្តន្តីតិ អយំ បញ្ញាបដិលាភោ.

បញ្ញាវុឌ្ឍិយា សំវត្តន្តីតិ. "កតមា បញ្ញាវុឌ្ឍិ? សត្តន្នញ្ច សេក្ខានំ បុថុជ្ជនកល្យាណកស្ស ច បញ្ញា វឌ្ឍតិ, អរហតោ បញ្ញា វឌ្ឍិតវឌ្ឍនា, បញ្ញាវុឌ្ឍិយា សំវត្តន្តីតិ អយំ បញ្ញាវុឌ្ឍិ.

បញ្ញាវេបុល្លាយ សំវត្តន្តីតិ. "កតមំ បញ្ញាវេបុល្លំ? សត្តន្នញ្ច សេក្ខានំ បុថុជ្ជនកល្យាណកស្ស ច បញ្ញា វេបុល្លំ គច្ឆតិ, អរហតោ បញ្ញា វេបុល្លំ គតា, បញ្ញាវេបុល្លាយ សំវត្តន្តីតិ ឥទំ បញ្ញាវេបុល្លំ.

មហាបញ្ញតាយ សំវត្តន្តីតិ. "កតមា មហាបញ្ញា? មហន្តេ អត្ថេ បរិគ្គណ្ហាតីតិ មហាបញ្ញា, មហន្តេ ធម្មេ...បេ... មហន្តា និរុត្តិយោ, មហន្តានិ បដិភានានិ, មហន្តេ សីលក្ខន្ធេ, មហន្តេ សមាធិបញ្ញាវិមុត្តិវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេ, មហន្តានិ ឋានាដ្ឋានានិ, មហន្តា វិហារសមាបត្តិយោ, មហន្តានិ អរិយសច្ចានិ, មហន្តេ សតិបដ្ឋានេ, សម្មប្បធានេ, ឥទ្ធិបាទេ, មហន្តានិ ឥន្ទ្រិយានិ, មហន្តានិ ពលានិ, មហន្តេ ពោជ្ឈង្គេ, មហន្តេ អរិយមគ្គេ, មហន្តានិ សាមញ្ញផលានិ, មហាភិញ្ញាយោ , មហន្តំ បរមត្ថំ និព្ពានំ បរិគ្គណ្ហាតីតិ មហាបញ្ញា, មហាបញ្ញតាយ សំវត្តន្តីតិ អយំ មហាបញ្ញា.

បុថុបញ្ញតាយ សំវត្តន្តីតិ. "កតមា បុថុបញ្ញា? បុថុ នានាខន្ធេសុ ញាណំ បវត្តតីតិ បុថុបញ្ញា. បុថុ នានាធាតូសុ, បុថុ នានាអាយតនេសុ, បុថុ នានាបដិច្ចសមុប្បាទេសុ, បុថុ នានាសុញ្ញតមនុបលព្ភេសុ, បុថុ នានាអត្ថេសុ, ធម្មេសុ, និរុត្តីសុ, បដិភានេសុ, បុថុ នានាសីលក្ខន្ធេសុ, សមាធិបញ្ញាវិមុត្តិវិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេសុ, បុថុ នានាឋានាដ្ឋានេសុ, បុថុ នានាវិហារសមាបត្តីសុ, បុថុ នានាអរិយសច្ចេសុ, បុថុ នានាសតិបដ្ឋានេសុ, សម្មប្បធានេសុ, ឥទ្ធិបាទេសុ, ឥន្ទ្រិយេសុ, ពលេសុ, ពោជ្ឈង្គេសុ, បុថុ នានាអរិយមគ្គេសុ, បុថុ នានាសាមញ្ញផលេសុ, បុថុ នានាអភិញ្ញាសុ ញាណំ បវត្តតីតិ បុថុបញ្ញា. បុថុ នានាជនសាធារណេ ធម្មេ សមតិក្កម្ម បរមត្ថេ និព្ពានេ ញាណំ បវត្តតីតិ បុថុបញ្ញា. បុថុបញ្ញតាយ សំវត្តន្តីតិ អយំ បុថុបញ្ញា.

ចិបុលបញ្ញាតាយនិចត្តត្ថិតិ៍ “កតមា ចិបុលបញ្ញា? ចិបុលេ អត្ថេ បរិកណ្ហាតីតិ ចិបុលបញ្ញា...បេ... ចិបុលំ បរមត្ថំ តិព្វាតំ បរិកណ្ហាតីតិ ចិបុលបញ្ញា, ចិបុលបញ្ញាតាយ និចត្តត្ថិតិ អយំ ចិបុលបញ្ញា៍

កម្ពីរបញ្ញាតាយ និចត្តត្ថិតិ៍ “កតមា កម្ពីរបញ្ញា? កម្ពីរេសុ ខន្ធេសុ ញាណំ បចត្តតីតិ កម្ពីរបញ្ញា៍ បុទុបញ្ញាយនិយោ ចិត្ថារោ៍ កម្ពីរេ បរមត្ថេ តិព្វាតេ ញាណំ បចត្តតីតិ កម្ពីរបញ្ញា, កម្ពីរបញ្ញាតាយ និចត្តត្ថិតិ អយំ កម្ពីរបញ្ញា៍

អសាមន្តបញ្ញាតាយនិចត្តត្ថិតិ៍ “កតមា អសាមន្តបញ្ញា? យស្ស បុក្កលស្ស អត្ថចចត្ថាគតោ អត្ថបដិសម្ភិទា អធិកតា ហោតិ សច្ចិកតា ឲស្សិតា បញ្ញាយ៍ ធម្មតិរុត្តិបដិភានចចត្ថាគតោ បដិភានបដិសម្ភិទា អធិកតា ហោតិ សច្ចិកតា ឲស្សិតា បញ្ញាយ, តស្ស អត្ថេ ច ធម្មេ ច តិរុត្តិយា ច បដិភានេ ច ត អញ្ញោ កោចិ សក្កោតិ អភិសម្ភចិតុំ, អគតិសម្ភចតីយោ ច សោ អញ្ញេហិតិ អសាមន្តបញ្ញោ៍

បុទុជ្ជតកល្យាណកស្ស បញ្ញា អដ្ឋមកស្ស បញ្ញាយ ទូរេ ចិទូរេ សុចិទូរេ ត សត្តិកេ ត សាមន្តា, បុទុជ្ជតកល្យាណកំ ឧបាទាយ អដ្ឋមកោ អសាមន្តបញ្ញោ៍ អដ្ឋមកស្ស បញ្ញា សោតាបត្តស្ស បញ្ញាយ ទូរេ...បេ... អដ្ឋមកំ ឧបាទាយ សោតាបត្តោ អសាមន្តបញ្ញោ៍ សោតាបត្តស្ស បញ្ញា សកទាកាមិស្ស បញ្ញាយ៍ សកទាកាមិស្ស បញ្ញា អតាកាមិស្ស បញ្ញាយ៍ អតាកាមិស្ស បញ្ញា អរហតោ បញ្ញាយ៍ អរហតោ បញ្ញា បច្ចេកពុទ្ធស្ស បញ្ញាយ ទូរេ ចិទូរេ សុចិទូរេ ត សត្តិកេ ត សាមន្តា, អរហត្តំ ឧបាទាយ បច្ចេកពុទ្ធោ អសាមន្តបញ្ញោ៍ បច្ចេកពុទ្ធញ្ច សទេចកញ្ច លោកំ ឧបាទាយ តថាកតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អគ្គោ អសាមន្តបញ្ញោ៍

បញ្ញាបភេទកុសលោ បភិត្តញាណោ...បេ... តេ បញ្ហំ អភិសង្ខរិត្វា អភិសង្ខរិត្វា តថាកតំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆន្តិ កុឡ្ហាតិ ច បដិច្ឆន្នាតិ ច, កថិតា ចិសជ្ជិតា ច តេ បញ្ហា ភកចតា ហោន្តិ តិទ្ទិដ្ឋការណា, ឧបក្ខិត្តកា ច តេ ភកចតា សម្បជ្ជន្តិ៍ អថ ខោ ភកចា តត្ថ អតិរោចតិ យទិទំ បញ្ញាយាតិ អគ្គោ អសាមន្តបញ្ញោ, អសាមន្តបញ្ញាតាយ និចត្តត្ថិតិ អយំ អសាមន្តបញ្ញា៍

ភូរិបញ្ញាតាយនិចត្តត្ថិតិ៍ “កតមា ភូរិបញ្ញា? រាកំ អភិភុយ្យតីតិ ភូរិបញ្ញា, អភិភចិតាតិ ភូរិបញ្ញា៍ ទោសំ, មោហំ, កោធំ, ឧបតាហំ, មក្ខំ, បឡាសំ, ឥស្សំ, មច្ឆរិយំ, មាយំ, សាឋេយ្យំ, ថម្ភំ, សារម្ភំ, មាតំ, អតិមាតំ, មទំ, បមាទំ, សព្ពេ កិលេសេ, សព្ពេ ទុច្ចរិតេ, សព្ពេ អភិសង្ខារេ, សព្ពេ ភចកាមិកម្មេ អភិភុយ្យតីតិ ភូរិបញ្ញា, អភិភចិតាតិ ភូរិបញ្ញា ៍ រាកោ អរិ, តំ អរិំ មទ្ទតិបញ្ញាតិ ភូរិបញ្ញា, ទោសោ, មោហោ... បេ... សព្ពេ ភចកាមិកម្មា អរិ, តំ អរិំ មទ្ទតិបញ្ញាតិ ភូរិបញ្ញា៍ ភូរិ ចុច្ចតិ បថចី, តាយ បថចិសមាយ ចិត្ថតាយ ចិបុលាយ បញ្ញាយ សមន្នាកតោតិ ភូរិបញ្ញោ៍ អបិច បញ្ញាយ ឯតំ អធិចចតំ ភូរិ មេធា បរិណាយិកាតិ, ភូរិបញ្ញាតាយ និចត្តត្ថិតិ អយំ ភូរិបញ្ញា៍

បញ្ញាពាហុល្លាយ និចត្តត្ថិតិ៍ “កតមំ បញ្ញាពាហុល្លំ? ឥធេកច្ចោ បញ្ញាករុកោ ហោតិ បញ្ញាចរិតោ បញ្ញាសយោ បញ្ញាធិមុត្តោ បញ្ញាធជោ បញ្ញាកេតុ បញ្ញាធិបតេយ្យោ ចិចយពហុលោ បចិចយពហុលោ ឱក្ខាយតពហុលោ សមោក្ខាយតពហុលោ

សម្បេក្ខាយនធម្មោ វិភូតវិហារី តច្ចរិតោ តគ្គរុកោ តព្ពហុលោ តន្និន្នោ តប្បោណោ តប្បព្ភារោ តទធិមុត្តោ តទាធិបតេយ្យោ, យថា គណគរុកោ វុច្ចតិ គណពាហុលិកោតិ, ចីវរគរុកោ បត្តគរុកោ សេនាសនគរុកោ វុច្ចតិ សេនាសនពាហុលិកោតិ, ឯវមេវំ ឥធេកច្ចោ បញ្ញាគរុកោ ហោតិ បញ្ញាចរិតោ...បេ... តទាធិបតេយ្យោ, បញ្ញាពាហុល្លាយ សំវត្តន្តីតិ ឥទំ បញ្ញាពាហុល្លំ។

សីឃបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ។ “កតមា សីឃបញ្ញា? សីឃំ សីឃំ សីលានិ បរិបូរេតីតិ សីឃបញ្ញា។ សីឃំ សីឃំ ឥន្ទ្រិយសំវរំ, ភោជនេ មត្តញ្ញុតំ, ជាគរិយានុយោគំ, សីលក្ខន្ធំ, សមាធិ-បញ្ញា-វិមុត្តិ-វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធំ បរិបូរេតីតិ សីឃបញ្ញា។ សីឃំ សីឃំ ឋានាដ្ឋានានិ បដិវិជ្ឈតិ។ វិហារសមាបត្តិយោ បរិបូរេតិ។ អរិយសច្ចានិ បដិវិជ្ឈតិ។ សតិបដ្ឋានេ ភាវេតិ។ សម្មប្បធានេ ឥទ្ធិបាទេ ឥន្ទ្រិយានិ ពលានិ ពោជ្ឈង្គេ អរិយមគ្គំ ភាវេតីតិ សីឃបញ្ញា។ សីឃំ សីឃំ សាមញ្ញផលានិ សច្ឆិករោតីតិ សីឃបញ្ញា។ សីឃំ សីឃំ អភិញ្ញាយោ បដិវិជ្ឈតីតិ សីឃបញ្ញា។ សីឃំ សីឃំ បរមត្ថំ និព្ពានំ សច្ឆិករោតីតិ សីឃបញ្ញា, សីឃបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ អយំ សីឃបញ្ញា។

លហុបញ្ញាតាយសំវត្តន្តីតិ។ “កតមា លហុបញ្ញា? លហុំ លហុំ សីលានិ បរិបូរេតីតិ លហុបញ្ញា...បេ... លហុបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ អយំ លហុបញ្ញា។

ហាសបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ។ “កតមា ហាសបញ្ញា? ឥធេកច្ចោ ហាសពហុលោ វេទពហុលោ តុដ្ឋិពហុលោ បាមោជ្ជពហុលោ សីលានិ បរិបូរេតីតិ ហាសបញ្ញា...បេ... បរមត្ថំ និព្ពានំ សច្ឆិករោតីតិ ហាសបញ្ញា, ហាសបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ អយំ ហាសបញ្ញា។

ជវនបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ។ “កតមា ជវនបញ្ញា? យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ , យា កាចិ វេទនា, យា កាចិ សញ្ញា, យេ កេចិ សង្ខារា, យំកិញ្ចិ វិញ្ញាណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ សន្តិកេ វា, សព្ពំ វិញ្ញាណំ អនិច្ចតោ ខិប្បំ ជវតីតិ ជវនបញ្ញា, ទុក្ខតោ, អនត្តតោ ខិប្បំ ជវតីតិ ជវនបញ្ញា។ ចក្ខុ...បេ... ជរាមរណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អនិច្ចតោ, ទុក្ខតោ, អនត្តតោ ខិប្បំ ជវតីតិ ជវនបញ្ញា។ រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អនិច្ចំ ខយដ្ឋេន, ទុក្ខំ ភយដ្ឋេន, អនត្តា អសារកដ្ឋេនាតិ តុលយិត្វា តីរយិត្វា វិភាវយិត្វា វិភូតំ កត្វា រូបនិរោធេ និព្ពានេ ខិប្បំ ជវតីតិ ជវនបញ្ញា...បេ... ជរាមរណនិរោធេ និព្ពានេ ខិប្បំ ជវតីតិ ជវនបញ្ញា។ រូបំ...បេ... ជរាមរណំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ ខយធម្មំ វយធម្មំ វិរាគធម្មំ និរោធធម្មន្តិ តុលយិត្វា តីរយិត្វា វិភាវយិត្វា វិភូតំ កត្វា ជរាមរណនិរោធេ និព្ពានេ ខិប្បំ ជវតីតិ ជវនបញ្ញា, ជវនបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ អយំ ជវនបញ្ញា។

តិក្ខបញ្ញាតាយ សំវត្តន្តីតិ។ “កតមា តិក្ខបញ្ញា? ខិប្បំ កិលេសេ ឆិន្ទតីតិ តិក្ខបញ្ញា។ ឧប្បន្នំ កាមវិតក្កំ, ព្យាបាទវិតក្កំ, វិហិំសាវិតក្កំ ឧប្បន្នុប្បន្នេ បាបកេ អកុសលេ ធម្មេ នាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតីតិ តិក្ខបញ្ញា។ ឧប្បន្នំ រាគំ, ទោសំ, មោហំ...បេ... សព្ពេ ភវគាមិកម្មេ នាធិវាសេតិ បជហតិ វិនោទេតិ ព្យន្តីករោតិ អនភាវំ គមេតីតិ តិក្ខបញ្ញា។ ឯកស្មិំ អាសនេ

ចត្តារោ អរិយមគ្គា ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ ចតស្សោ បដិសម្ភិទាយោ ឆ អភិញ្ញាយោ អធិគតា ហោន្តិ សច្ឆិកតា ផស្សិតា បញ្ញាយាតិ តិក្ខបញ្ញា, តិក្ខបញ្ញតាយ សំវត្តន្តីតិ អយំ តិក្ខបញ្ញា។

និព្ពេធិកបញ្ញតាយសំវត្តន្តីតិ៖ “កតមា និព្ពេធិកបញ្ញា? ឥធេកច្ចោ សព្ពសង្ខារេសុ ឧព្ពេគពហុលោ ហោតិ ឧត្តាសពហុលោ ឧក្កណ្ឋនពហុលោ អរតិពហុលោ អនភិរតិពហុលោ ពហិមុខោ ន រមតិ សព្ពសង្ខារេសុ, អនិព្ពិទ្ធបុព្ពំ អប្បទាលិតបុព្ពំ លោភក្ខន្ធំ និព្ពិជ្ឈតិ បទាលេតីតិ និព្ពេធិកបញ្ញា, អនិព្ពិទ្ធបុព្ពំ អប្បទាលិតបុព្ពំ ទោសក្ខន្ធំ, មោហក្ខន្ធំ, កោធំ, ឧបនាហំ...បេ... សព្ពេ ភវគាមិកម្មេ និព្ពិជ្ឈតិ បទាលេតីតិ និព្ពេធិកបញ្ញា, និព្ពេធិកបញ្ញតាយ សំវត្តន្តីតិ អយំ និព្ពេធិកបញ្ញា”។

ឯវំ បដិសម្ភិទាមគ្គេ វុត្តនយេនេវេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ កេវលញ្ហេត្ថ ពហុវចនំ, ឥធ ឯកវចនន្តិ អយមេវ វិសេសោ។ សេសំ តាទិសមេវាតិ។ ឥមា ច បន សោឡស មហាបញ្ញា លោកិយលោកុត្តរមិស្សកាវ កថិតា។

កាយគតាសតិវគ្គវណ្ណនា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១០. អយតចក្កចណ្ណតា

៩០០-៩១១. អយតំរត, កិល្លរច, ត បរិក្ខញ្ញាត្តិតិ យរលាចិរហិតំ តិដ្ឋាតំ ត បរិក្ខញ្ញាត្តិតិ អរត្វា. តត្យ ច តិដ្ឋាតំ រលិក្យត្តារំ, កាឃកតាយតិ រលិកិឃា, កឆំ តំ បរិក្ខញ្ញាត្តា អយតំ បរិក្ខញ្ញាត្តិតិ? តំ ការចត្វា អឆិកត្តដ្ឋារតា. កាឃកតចិញ្ញាយតិ ការចរត្តា អយតយឆិកឆ្លតិ, អការចរត្តា តាឆិកឆ្លតិ. តយ្វា ឲចំ ចុត្តំ. ឲរតត្យបិរឃត យដ្ឋាត្វ អរត្វា រចឌិតរដ្ឋា. អបិ រចត្វ ចិរឆ្ឍត្តិ ចិរាឆិតំ តាឆិកតំ. អារឆ្ឍត្តិ បរិបុណ្ណំ. បយាឌិស្វតិ បយដ្ឋត្តិ. បយដ្ឋត្តិ យយដ្ឋំ ចិឃ្យរិតំ តដ្ឋំ ចា. អារយចិតត្តិ អាឌិរតា រយចិតំ. កាចិតត្តិ ចដ្ឋិតំ. ឆាហុលិកតត្តិ បុតប្យុតំ កតំ. អតកិដ្ឋាតត្តិ ឆាតអកិដ្ឋាឃ អឌាតិតំ. អបរិដ្ឋាតត្តិ ឆាតបរិដ្ឋាចរយរតច អបរិដ្ឋាតំ. អយឆ្ឋិកតត្តិ អបឆ្កក្លកតំ. រយសំ យដ្ឋាត្វ ឃ្វាតត្វរយចាតិ.

អយតចក្កចណ្ណតា.

យរតារចប្ចុរហិឃា អក្គុត្តរតិកាឃ-អដ្ឋកចាឃ យហយ្យុត្តត្តបរិយាលយ្យ

ឲកកតិបិតយ្យ សំចណ្ណតា តិដ្ឋិតា.